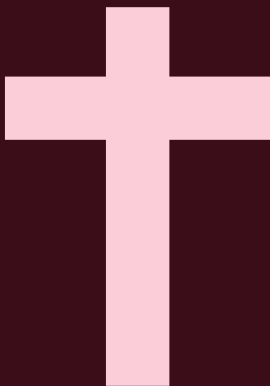

Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib, Slovensko

2022

romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 202

(New Testament+)

Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib, Slovensko 2022 Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023.

The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, <https://romani.global.bible>; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Chib.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 15 Apr 2023

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849

Contents

Matuš	1
Marek	67
Lukaš	108
Jan	179
Skutki	230
Rimanenge	296
1. Korintanenge	325
2. Korintanenge	352
Galatānenge	370
Efežanenge	380
Filipanenge	390
Kološanenge	397
1. Tesaloničanenge	404
2. Tesaloničanenge	410
1. Timoteoske	414
2. Timoteoske	422
Titoske	428
Filemonoske	432
Židenge	434
Jakob	455
1. Peter	462
2. Peter	470
1. Jan	475
2. Jan	482
3. Jan	483
Juda	485
Zjaveņje	488

O Evaňjelium le Matušoskro

Le Ježišoskro rodokmeňos

¹ O lil pal o rodokmeňos le Ježišoskro Kristoskro, čhavo le Davidoskro, čhavo le Abrahamoskro.

² O Abraham sas dad le Izakoske,

o Izak sas dad le Jakoboske,

o Jakob sas dad le Judaske the leskre phralenge

³ a o Juda sas dad le Perciske the le Zerachoske, savenge sas daj e Tamar.

O Perc sas dad le Checronoske,

o Checron sas dad le Ramoske,

⁴ o Ram sas dad le Aminadaboske,

o Aminadab sas dad le Nachšonoske,

o Nachšon sas dad le Salmonoske,

⁵ o Salmon sas dad le Boaziske la Rachabatar

a o Boaz sas dad le Obedoske la Rutatar.

O Obed sas dad le Izajoske,

⁶ o Izaj sas dad le kraliske le Davidoske.

O David sas dad le Šalamunoske, savo ulila le Urijašiskra romňatar.

⁷ O Šalamun sas dad le Rechabeamoske,

o Rechabeam sas dad le Abijoske,

o Abijah sas dad le Asaske,

⁸ o Asa sas dad le Jošafatoske,

o Jošafat sas dad le Jehoramoske

a o Jehoram sas dad le Oziašoske.

⁹ O Oziaš sas dad le Jotamoske,

o Jotam sas dad le Achazoske,

o Achaz sas dad le Chizkijoske,

¹⁰ o Chizkijah sas dad le Menašeske,

o Menaše sas dad le Amonoske

a o Amon sas dad le Jozijašoske.

¹¹ O Jozijaš sas dad le Jekonijašiske the leskre phralenge akor, sar sas o nipi andral o Izrael zaile andro Babilon.

¹² Paloda, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon,

le Jekonijaš sas čhavo o Šealtiel

a o Šealtiel sas dad le Zerubabeloske.

¹³ O Zerubabel sas dad le Abijudoske,

o Abijud sas dad le Eljakimoske,

o Eljakim sas dad le Azoriske,

- 14 o Azor sas dad le Cadokoske,
o Cadok sas dad le Achimoske
a o Achim sas dad le Elijudoske.
15 O Elijud sas dad le Eleazaroske,
o Eleazar sas dad le Matanoske,
o Matan sas dad le Jakoboske
16 a o Jakob sas dad le Jozefoske, savo sas rom la
Mariake, savake uliła o Ježiš, saves vičinen Kristus.

17 Avke savore pokoleňja le Abrahamostar dži o David sas dešuštar (14); le Davidostar dži akor, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon, sas dešuštar pokoleňja; a akorestar dži o Kristus sas tiš dešuštar pokoleňja.

Sar uliła o Ježiš Kristus

18 O Ježiš Kristus uliła kavke: Akor, sar sas leskri daj e Maria mangadi le Jozefoha, sar mek leha na sas veraduňi, sikađa pes, hoj hiňi khabňi le Svete Duchostar.

19 Ale o Jozef, lakro rom, sas čačipnaskro manuš a vaš oda, hoj lake na kamelas te kerel ladž, kamla la počoral te premukel.

20 Sar pal oda gondolinelas, sikađa pes leske o aňjelos le Rajeskro andro suno a phenda: „Jozef, čhavo le Davidoskro, ma dara tut te lel la Maria romňake, bo oda čhavoro, saves oj užarel, hin le Svete Duchostar.

21 Uľola lake čhavoro a deha leske o nav Ježiš, bo ov zachraňinela peskre manušen andral lengre bini.“

22 Kada savoro pes ačhila vašoda, hoj pes te naplňinel oda, so phenda o Raj prekal o prorokos:

23 „*Dikh, e pačivali džuvli ačhela khabňi,
uľola lake čhavoro
a dena leske o nav Immanuel,*“

so hin prethodo: *O Del amenca.*

24 Sar o Jozef uštila andral o soviben, kerđa avke, sar leske oda phenda o aňjelos le Devleskro, a iľa peske la Maria romňake.

25 Ale le Jozef na sas la Mariaha nič dži akor, medik lake na uliła o čhavoro. A ov leske diňa o nav Ježiš.

2

O godaver murša pal o vichodos

1 O Ježiš uliła andro Betlehem andre Judsko, sar sas o Herodes kralis. Palis avle andro Jeruzalem o godaver murša pal o vichodos

² a phučenas: „Kaj hin oda židoviko kralis, savo uliła? Bo dikhlam leskri čercheň, sar avelas avri, a avlam anglal leste te bandol.“

³ Sar oda šunđa o kralis Herodes, predarandila a the calo Jeruzalem leha.

⁴ A vičinda savore anglune rašajen the le zakoņiken a phučla lendar: „Kaj ulola o Kristus?“

⁵ On leske phende: „Andro Betlehem andre Judsko, bo avke pisinda o prorokos:

⁶ *„Ale tu, Betlehem, andre judsko phuv,
nišoha na sal nekikneder le anglune forendar andre
Judsko,*

*bo andral tu mange avela o vodcas,
savo lidžala mire manušen, le Izrael, sar bakroren.’ “*

⁷ Akor o Herodes vičinda počoral le godavere muršen a mištes pes lendar dophučla, kana pes lenge sikađa e čercheň.

⁸ Avke len bičhada andro Betlehem a phenđa: „Džan a mištes tumen dophučen pal oda čavoro. Sar les arakhena, den mange oda te džanel, hoj the me te džav a te banduvav anglal leste.“

⁹ On šunde, so phenđa o kralis, a gele het. A e čercheň, savi dikhle te avel avri, džalas anglal lende, medik na zaačila upral oda than, kaj sas o čavoro.

¹⁰ Sar dikhle e čercheň, igen radisalile.

¹¹ A sar gele andro kher, arakhle le čhavores la Mariaha, leskra daha. Pele pro khoča a bandonas anglal leste. Ile avri peskre dari a dine les somnakaj, kadidlos the mirha.

¹² Ale andro suno lenge sas phendo, hoj te na džan pale ko Herodes, vašoda gele avre dromeha pale andre peskri phuv.

O Jozef denašel la famelijaha andro Egipt

¹³ Sar on odgele, sikađa pes o aņjelos le Rajeskro le Jozefoske andro suno a phenđa: „Ušti, le tuha le čhavores the leskra da a denaš andro Egipt! Ačh ode dži akor, medik tuke na phenava! Bo o Herodes rodela le čhavores, hoj les te murdarel.“

¹⁴ Avke o Jozef uštila, iła peha rači le čhavores the leskra da a denašla andro Egipt.

¹⁵ Sas ode dži akor, medik na muła o Herodes, hoj pes te naplñinel oda, so phenđa o Raj prekal o prorokos: „*Andral o Egipt vičindom mire čhas.*“

O Herodes del te murdarel avri le muršoren

¹⁶ Sar dikhla o Herodes, hoj o godaver murša leha thode avri, igen cholisalila. Diňa te murdarel savore muršoren

dži duj berš andro Betlehem the pašal cali odi phuv, pal oda časos, pre savo pes mištes dophučla le godavere muršendar.

¹⁷ Akor pes ačhila oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš:

¹⁸ „*O hangos šundol andro foros Rama,
e bari žala the o zoralo roviben.
Oda e Rachel rovel vaš peskre čhave
a na del pes te potešinel,
bo on imar nane.*“

Aven pale andral o Egipt

¹⁹ Sar muła o Herodes, sikađa pes andro suno o aňjelos le Rajeskro le Jozefoske andro Egipt

²⁰ a phenda leske: „Ušti, le tuha le čhavoress the leskra da a dža pale andro Izrael, bo ola, ko kamenas te murdarel le čhavoress, imar mule.“

²¹ Avke o Jozef uštıla, ila peha le čhavoress the leskra da a avla pale andro Izrael.

²² Ale sar šunda, hoj o Archelaos kralinel andre Judsko vaš o Herodes, leskro dad, daralas pes ode te džal. Andro suno leske sas phendo, hoj te džal andre Galileja.

²³ Vašoda geła ode a bešelas andro foros, so pes vičinel Nazaret, hoj pes te naplñinel oda, so sas phendo prekal o proroka, hoj ov pes vičinel Nazaretsko.

3

O Jan Krstiteľ

¹ Andre ola dživesa avla o Jan Krstiteľ a kazinelas pre judsko pušta

² a phenelas: „Visaren tumen le binendar! Bo pašes hin le ňeboskro krališagos!“

³ O Jan hin oda, pal savo imar anglal phenda o prorokos Izajaš:

„O hangos vičinel pre pušta:

„Pripravinen o drom le Rajeske,

rovñinen prekal leste avri o chodňiki!“

⁴ Ov sas urdo andro gada la favakra srstatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas kobilki the maľakro medos.

⁵ Akor avenas ke leste o manuša andral o Jeruzalem, cali Judsko the cali phuv pašal o paňi Jordan

⁶ a phenenas avri peskre bini a ov len bolelas andro paňi Jordan.

⁷ A sar dikhla, hoj but Farizeja the Saduceja aven pre leskro bolipen, phenda lenge: „E famelija le sapengri! Ko

tumenge sikada, sar te denašel le Devleskra cholatar, so avela?

⁸ Dživen avke, hoj o manuša te dikhen, hoj tumen visardan le binendar!

⁹ Ma gondolinen tumenge, hoj phenena: „Se o Abraham hino amaro dad!‘ Bo phenav tumenge, hoj o Del kale barendar šaj kerel le Abrahamoskre čhaven!

¹⁰ O tover imar hino prithodo paš o koreñis le stromengro a dojekh stromos, savo na anel lačo ovocje, ela čhindo tele a čhido pre jag.

¹¹ Me tumen bolav le pañeha, hoj pes te sikavel, hoj tumen visardan le binendar, ale oda, ko avel pal ma, hino zoraleder sar me. Na som hodno leske mek añi o sandalki te lidžal. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the la jagaha.

¹² Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežužarela peskro humnos. O prežužardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre jag, so šoha na murdaľola andre.“

O Jan bolel le Ježiš

¹³ Akor avľa o Ježiš andral e Galileja paš o Jordan pal o Jan, hoj pes leske te del te bolel.

¹⁴ No o Jan leske na kamelas te domukel a phenelas: „Mange kempel, hoj te avav boldo tutar a tu aves pal ma?“

¹⁵ Ale o Ježiš leske odphenda: „Akana muk avke! Bo kempel amenge te kerel savoro spravodlišagos.“ A palis leske o Jan domukľa.

¹⁶ Sar sas o Ježiš boldo, takoj avľa avri andral o pañi. Akor phundriľa o ñebos a dikhľa, hoj o Duchos le Devleskro sar holubica avelas tele pre leste.

¹⁷ A andral o ñebos šundila o hangos: „Kada hin miro čhavo, saves kamav. Lestar man hin o radišagos!“

4

O beng pokušinel le Ježiš

¹ Palis o Duchos ligenda le Ježiš pre pušta, hoj les o beng te pokušinel.

² O Ježiš poscinelas saranda (40) dživesa the saranda rača a palis bokhalila avri.

³ Avľa ke leste o beng, hoj les te pokušinel, a phenda: „Te sal o Čhavo le Devleskro, phen, hoj kale barendar te ačhen mare.“

⁴ Ov odphenda: „Hin pisimen: ‚O manuš na dživela ča le marestar, ale dojekhe lavestar, savo avel avri andral le Devleskro muj.‘ “

⁵ Akor les iľa o beng andro sveto foros, thođa les te ačhel upre pro agor le Chromoske

6 a phendā leske: „Te sal o Čhavo le Devleskro, čhiv tut tele. Se hin pisimen:

*„Prikazinela peskre aňjelenge pal tu
a chudena tut pro vasta,
hoj te na demes o pindro pro bar.“*

7 O Ježiš leske odphendā: „Ale hin the pisimen: *„Na pokušineha le Rajes, tire Devles!“* “

8 Pale les iľa o beng pro igen učo verchos a sikada leske savore krališagi le svetoskre the lengro baro šukariben.

9 A phendā leske: „Kada savoro tuke dava, te angle mande bandōha a lašareha man.“

10 Akor leske o Ježiš phendā: „Dža het, bengeja, bo hin pisimen: *„Ča anglo Raj, tiro Del, bandōha a ča leske korkoreske služineha!“* “

11 Akor o beng geľa het, avle o aňjela a kerenas pašal leste.

O Ježiš chudel te služinel andre Galileja

12 Sar o Ježiš šundā, hoj phandle le Jan andre bertena, geľa andre Galileja.

13 Avľa het andral o Nazaret, hoj te bešel andro foros Kafarnaum, savo hino paš o moros andro phuva Zebulun the Naftali,

14 hoj pes te naplñinel oda, so phendā o prorokos Izajaš:

15 *„E phuv le Zebulunoskri the e phuv le Naftaliskri,
o drom paš o moros, pal o Jordan,
e Galileja le pohanengri!“*

16 *O manuša, save dživenas andro kalipen,
dikhle baro kham.*

*Olenge, ko dživenas andre odi phuv andro ciňos le merib-
naskro,*

avľa avri o kham.“

17 Akorestar chudňa o Ježiš te kazinel: „Visaren tumen le binendar, bo pašes hin le űeboskro krališagos!“

O Ježiš vičinel le ešebne učėniken

18 Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhľa duje phralen, le Šimon (saves vičinen Peter) the le Andrej leskre phrales, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara.

19 A phendā lenge: „Aven pal ma a me tumendar kerava ribaren, so chudena le manušen.“

20 On takoj omukle o siti a gele pal leste.

21 Sar geľa sikra dureder, dikhľa avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskre čhaven. Sas pre lodka lengre dadeha le Zebedeoha a prikerenas o siti. Vičinda len

22 a on takoj omukle e lodka the peskre dades a gele pal leste.

O Ježiš sikavel the sastarel

²³ O Ježiš phirelas pašal cali phuv Galileja a sikavelas ode andro sinagogi. Kazinelas o evaňjelium pal o krališagos a sastarelas dojekh nasvaliben the dojekh dukh, so sas le manušen.

²⁴ A rozlīgenda pes pal leste o hiros pal cali Sirija. Anenas ke leste savoren, ko sas nasvale a cerpinenas andro dukha, olen, ko sas zaphandle le demonenca abo saven sas epilepsija, a the le kaliken. A o Ježiš len sastarelas.

²⁵ Džanas pal leste but manuša andral e Galileja, andral o Dekapolis, Jeruzalem, Judsko the andral e phuv pal o Jordan.

5

O vakeriben pro verchos

¹ Sar o Ježiš dikhla, hoj avle but manuša, geľa upre pro brehos. Bešla peske a leskre učeňika avle paš leste.

² A chudňa len te sikavel.

Ko hin bachtalo

³ „Bachtale hine o čore pro duchos,
bo lengro hin o ňeboskro krališagos.

⁴ Bachtale hine ola, ko roven,
bo o Del lenge dela pale o radišagos.

⁵ Bachtale hine o pokorna,
bo lengri ela e phuv.

⁶ Bachtale hine ola, ko hine bokhale the smedna pal o spravodlišagos,
bo on ena čalarde.

⁷ Bachtale hine o lačhejileskre,
bo o Del ela ke lende lačhejileskro.

⁸ Bachtale hine o žužejileskre,
bo on dikhena le Devles.

⁹ Bachtale hine ola, ko anen o smirom maškar o manuša,
bo on pes vičinena le Devleskre čhave.

¹⁰ Bachtale hine ola, pre kaste džan vaš o spravodlišagos,
bo lengro hin o ňeboskro krališagos.

¹¹ Bachtale avena, te vaš ma pre tumende namištes vakerena, džana pre tumende a klamišagoha pre tumende phenena savoro nalačhipen.

¹² Radisaľon a thoven baripen, bo baro hin tumaro počiňiben andro ňebos, bo kavke džanas the pro proroka, save sas angle tumende.“

O lon the o švetlos le phuvakro

¹³ „Tumen san o lon la phuvakro. Te o lon našavela peskro londipen, soha pes londarela? Pre ňisoste imar

nane lačo, ča hoj pes te čivel avri tel o pindre le manuŝenge.

¹⁴ Tumen san o ŝvetlos le svetoskro. O foros, so ačhel upre pro verchos, naŝti te garuvel.

¹⁵ Se e momeli na labaren pre oda, hoj la te garuven tel e piri, ale thoven la pro svietnikos a labol savorengre andro kher.

¹⁶ Avke mi labol tumaro ŝvetlos anglo manuŝa, hoj te dikhen tumare lače skutki a te lašaren tumare Dades, savo hino andro űebos.“

Pal o Zakonos

¹⁷ „Ma gondolinen tumenge, hoj avlom te zruŝinel o Zakonos abo le Proroken. Na avlom len te zruŝinel, ale te dolikerel.

¹⁸ Bo čačipen phenav tumenge, hoj medik na naŝlona e phuv the o űebos, na naŝlola aňi jekh pismenkos aňi jekh čjarkica andral o Zakonos, medik pes savoro na ačhela.

¹⁹ Oles, ko zruŝindahas ča jekh le nekciknedere prikazaňendar a sikadahas avke le manuŝen, vičinena nekcikneder andro űeboskro kraliŝagos. Ale oles, ko len dolikerela a sikavela, vičinena baro andro űeboskro kraliŝagos.

²⁰ Bo phenav tumenge, te na ela tumaro spravodliŝagos feder sar le zakoňikengro the le Farizejengro, ŝoha na džana andro űeboskro kraliŝagos.“

Pal o ruŝiben

²¹ „ŝundan, hoj sas phendo le phure dadenge: ‚Na murdareha! Oda, ko murdardahas, muŝinel te džal pro sudos.‘

²² Ale me tumenge phenav, hoj sako, ko ruŝel pre peskro phral, muŝinel te džal pro sudos. Sako, ko phendahas peskre phraleske: ‚Tu demado!‘, muŝinel te džal angle Bari Rada. A sako, ko phendahas: ‚Tu dilino!‘, ela čhido andro jagalo peklos.

²³ Te andalas tiro daros pro oltaris a ode tuke avlahas pre godi, hoj tire phrales hin vareso pre tute,

²⁴ muk ode tiro daros anglo oltaris, džá a lačhuv tire phraleha. Palis av a obetin tiro daros.

²⁵ Gondolin miŝtes a dovaker tut sigo oleha, ko džal pre tute, medik sal leha pro drom, hoj tut te na del andre le sudcaske a o sudcas tut diňahas le straňnikoske a palis tut čhidedhas andre bertena.

²⁶ Čačipen phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik savoro na počineha.“

Pal o lubipen

27 „Šundān, hoj sas phendo: *„Na kereha lubipen!“*

28 Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko dikhela žadoscaha pre džuvli, oda imar kerđa laha lubipen andre peskro jilo.

29 Te tut cirdel pro binos tiri čači jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het! Bo feder tuke hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro felos ulahas čhido andro peklos.

30 Te tut cirdel pro binos tiro čačo vast, odčhin les a čhiv tutar het! Bo feder tuke hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro felos ulahas čhido andro peklos.“

Pal o rozvod

31 „Sas avke phendo: *„Oda, ko bičhavel peskra romňa het, mi pisinel lake o rozvodno lil.“*

32 Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko bičhavel peskra romňa het, te oj na kerđa lubipen, lidžal la andro lubipen. A sako, ko peske lela kajsa romňa, savi hiňi rozvedzimen, kerel lubipen.“

Pal e vera

33 „Šundān mek, hoj sas phendo le phure dadenge: *„Na leha vera klamišagoha, ale dolikereha le Rajeske tiri vera!“*

34 Ale me tumenge phenav, hoj šoha te na len vera, aňi pro ņebos, bo oda hin o tronos le Devleskro,

35 aňi pre phuv, bo oda hin o than, kaj ov thovel peskre pindre, aňi pro Jeruzalem, bo oda hin o foros ole bare Kraliskro.

36 Aňi pre tiro šero na leha vera, bo mek aňi jekh bal našti keres parno abo kalo.

37 Ale sar vakeren, ta vakeren avke, hoj tumaro ‚He‘ mi el ‚He‘ a tumaro ‚Na‘ mi el ‚Na‘. Savoro, so hin buter upral oda, hin le nalačhestar.“

Te na visaren pale o nalačho

38 „Šundān, hoj sas phendo: *„E jakh vaš e jakh a o dand vaš o dand.“*

39 Ale me tumenge phenav: Ma de pale oleske, ko tuke kerel namištes. A oleske, ko tut demela pal jekh čham, visar the aver.

40 Te vareko pes tuha kamel te sudzinel, hoj tuke te lel o gad, muk leske the o plaštos.

41 A te vareko tut ispidela, hoj leha te džas a te lidžas leske o veci jekh kilometros, dža leha duj.

42 Te tutar vareko mangel vareso, de les. A ma visar tut olestar, ko tutar kamel vareso kečeň.“

Pal o kamiben ko ņeprijateľa

43 „Šundān, hoj sas phendo: *„Kameha tire prijatelīs a na kameha tire ņeprijatelīs.“*

44 Ale me tumenge phenav: Kamen peskre ņeprijatelen, [žičinen o lačo olenge, ko tumen prekošen, keren o lačhipen olenge, ko tumen našti avri ačhen] a mangel pes ko Del vaš ola, [ko tumen tele dikhen] a džan pre tumende,

45 hoj te aven o čhave tumare Dadeskre, savo hino andro ņebos. Bo ov kerel, hoj o kham te avel avri pro nalače the pro lače a del o brišind pro čačipnaskre the pro načačipnaskre.

46 Bo te kamlanas ča olen, ko tumen kamen, savo počiniben tumen užarel? Či na keren oda the o colnika?

47 A te pozdravindanas ča tumare phralen, soha ulanas aver? Či na keren oda the o manuša, save na prindžaren le Devles?

48 Vašoda tumen aven dokonala avke, sar tumaro Dad, savo hino andro ņebos.“

6

Sar te del le čoren

1 „Den tumenge pozoris, hoj te na keren tumare lače skutki anglo manuša avke, hoj tumen te dikhen, bo palis imar tumenge na počinela pale tumaro Dad, savo hino andro ņebos.

2 Avke te des vareso le čoren, ma ker oda avke, hoj pal oda sako te džanel, sar oda keren ola dujemujengre, save pes rado presikaven andro sinagogi the pro ulici, hoj len o manuša te lašaren. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počiniben.

3 Ale sar tu des vareso le čoren, te na džanel jekh vast pal oda, so kerel dujto.

4 Bo te des oda andro garuđipen, tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale.“

Pal e modlitba

5 „Sar tut modlines, ma av sar ola dujemujengre, bo sar pes on modlinen, rado ačhen andro sinagogi abo pre ulica, hoj len o manuša te dikhen. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počiniben.

6 Ale sar tut modlines, dža andre tiri komorka, phand pal tu o vudar a modlin tut tire Dadeske, savo hino andro garuđipen. Bo tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale.

7 Ale sar tumen modlinen, ma beblinen but sar o pohana, bo on peske gondolinen, hoj ena avrišunde vašoda, hoj but vakeren.

8 Avke ma aven ajse sar on, bo tumaro Dad džanel, so tumenge kempel, mek sigeder sar lestar mangel.“

Le Rajeskri modlitba

⁹ „Tumen pes modlīnen kavke:
 ‚Dado amaro, savo sal andro ņebos,
 mi el pošvecimen tiro nav!

¹⁰ Mi avel tiro krališagos!

Mi ačhel pes tiri voľa
 avke sar andro ņebos,
 avke the pre phuv!

¹¹ De amen adadžives o maro,
 so amenge kampil sako džives,

¹² a odmuk amenge amare bini,
 avke sar the amen odmukas
 olenge, ko amen dukhade.

¹³ A ma domuk amenge, hoj te avas pokušimen,
 ale chrañin amen le nalačhestar.

[Bo tiro hin o krališagos
 the e zor the e slava pro furt. Amen.]‘

¹⁴ Bo te tumen odmukena le manušenje lengre bini,
 odmukela the tumenge tumaro Dad andral o ņebos.

¹⁵ Ale te tumen na odmukena le manušenje lengre bini,
 aňi tumaro Dad tumenge na odmukela tumare bini.“

Pal o postos

¹⁶ „Sar tumen poscinen, ma aven sar ola dujemujen-
 gre, save keren chmurava muja a zamuken pes, hoj le
 manušenje te sikaven, hoj pes poscinen. Čačipen phenav
 tumenge, hoj imar chudle peskro počiniben.

¹⁷ Ale sar tut poscines, uchan o bala a thov (omor) o muj,

¹⁸ hoj te na dikhen o manuša, hoj tut poscines, ale tiro
 Dad, savo hino andro garuđipen. A tiro Dad, savo dikhel
 oda, so hin garudo, tuke počinela pale.“

Pal o barvalipen andro ņebos

¹⁹ „Ma skiden tumenge o barvalipen pre phuv, kaj len e
 hardza the o kirme chan a kaj pes dochuden o zbujňika a
 čoren,

²⁰ ale skiden tumenge o barvalipen andro ņebos, kaj len
 na chan aňi e hardza aňi o kirme a kaj pes o zbujňika na
 dochuden aňi na čoren.

²¹ Bo ode, kaj hin tiro barvalipen, ode ela the tiro jilo.

²² E jakh hiňi e lampa le teloskri. Te tiri jakh hiňi žuži,
 ela o švetlos andre calo tiro telos,

²³ ale te nane tiri jakh žuži, calo tiro telos hino andro
 kalipen. Akor te oda švetlos andre tu hin kalipen, savo
 baro hin o kalipen?

²⁴ ņiko našti služinel duje rajenge. Bo jekhes kameha
 a dujtones našti avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a

dujtones tele dikheha. Našti služinen the le Devleske the le lovenge*.“

Te mukas pes pro Del andre savoreste

²⁵ „Vašoda tumenge phenav: Ma trapinen tumen pal tumaro dživipen, so chana a so pijena, aňi pal tumaro felos, so urena. Či nane o dživipen buter sar o chaben a o felos sar o gada?

²⁶ Dikhen pro čirikle pro ņebos, hoj aňi na sadzinen, na kiden upre aňi na sthoven andro šopi, a tumaro ņeboskro Dad pes pal lende starinel! Či tumen na san vzacneder sar on?

²⁷ A ko tumendar oleha, hoj pes trapinel pal o dživipen, peske šaj dothovel sikra paš o dživipen? ņiko.

²⁸ Soske tumen ajci trapinen pal o gada? Dikhen pro maľakre kvitki, sar baron. On na keren buči aňi na heklinen.

²⁹ No phenav tumenge, hoj aňi o Šalamun andre calo peskro šukariben na sas avke urdo sar jekh lendar.

³⁰ Te o Del e maľakri čar kavke uravel, so adadžives hiňi a tajsja ela čhidi andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale cikne pačabnaha!

³¹ Vašoda tumen ma trapinen a ma phenen: „So chaha? So pijaha? So uraha?“

³² Bo kada savoro roden ola, ko na prindžaren le Devles. Se tumaro Dad andral o ņebos džanel, hoj tumenge oda savoro kampil.

³³ Ale roden ešeb o krališagos le Devleskro the leskro spravodlišagos a savore kala veci tumenge ena dine paš oda.

³⁴ Avke ma trapinen tumen, so ela tajsja, bo tajsaskro džives pes starinela pal peste. Sako džives hin dos trapišagos.“

7

Te na sudzinen avren

¹ „Ma sudzinen, hoj te na aven sudzimen.

² Bo save sudoha sudzinen, ajseha avena sudzimen, a sava miraha merinen, ajsaha tumenge ela tiš merimen.

³ Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske a andre tiri jakh o kašt na dikhes?

⁴ Te andre tiri jakh hin o kašt, sar šaj phenes tire phraleske: „De, hoj tuke te lav avri o šmecos andral e jakh?“

---

* 6:24 la mamonake

⁵ Tu dujemujengro, ešeb le avri o kašt andral tiri jakh a palis dikheha žužes, hoj te les avri o šmecos andral e jakh tire phraleske.

⁶ Ma den oda, so hin sveto, le rikonenge aňi ma čhivkeren tumare perli anglo bale, hoj pre lende te na uštaren le pindrenca, te na pes visaren a te na rozčhingeren tumen.“

Mangen, roden, durkinen!

⁷ „Mangen a ela tumenge dino, roden a arakhena, durkinen a phundravela pes tumenge.

⁸ Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel, pes phundravela.

⁹ Ko tumendar hin ajso manuš, hoj te lestar leskro čhavo manglahas maro, ta diňahas les bar?

¹⁰ Abo te lestar manglahas riba, diňahas les sap?

¹¹ Avke, te tumen, save san nalače, džanen te del tumare čhaven o lače dari, či na dela sigeder tumaro Dad andral o ņebos o lače dari olen, ko lestar mangel!

¹² Savoro, so kamlanas, hoj o manuša te keren tumenge, oda keren tumen lenge. Bo kada hin, so sikavel le Mojžišoskro Zakonos the o Proroka.“

E cesno brana

¹³ „Aven andre prekal e cesno brana. Bo e buchli brana the buchlo drom lidžan andro meriben a but hin ajse, save prekal late džan andre.

¹⁴ Ale e cesno brana the o uzko drom lidžan andro dživipen a frima hin ajse, save oda arakhen.“

Pal o falošna proroka

¹⁵ „Den tumenge pozoris pro falošna proroka, save ke tumende aven sar bakrore, ale andro jilo hine dziva vlki.

¹⁶ Pal lengro ovocje len prindžarena. Či šaj andral o kraki te obkidel o hroznos, abo andral o kolaka o figi?

¹⁷ Avke dojekh lačo stromos anel lačo ovocje a o nalačo stromos anel nalačo ovocje.

¹⁸ O lačo stromos našti anel nalačo ovocje a aňi o nalačo stromos našti anel lačo ovocje.

¹⁹ Dojekh stromos, so na anel lačo ovocje, pes čhinel avri a čhivel pre jag.

²⁰ Avke len prindžarena pal lengro ovocje.

²¹ Na sako, ko mange phenel: ‚Rajeja, Rajeja!‘, džala andro ņeboskro krališagos, ale ča oda, ko kerel e voľa mire Dadeskri, savo hino andro ņebos.

²² But džene mange andre oda Džives phenena: ‚Rajeja, Rajeja, či na prorokinahas andre tiro nav? Či na tradahas

avri le demonen andre tiro nav? Či na kerahas but zazraki andre tiro nav?’

²³ Akor lenge phenava: ‚Šoha tumen na prindžaravas. Džan mandar het tumen, so kerenas o nalačhipen!’ “

Pal o duj khera

²⁴ „Vašoda sako, ko šunel kala mire lava a dolikerel len, hino sar oda godaver manuš, savo ačhađa peskro kher pre skala.

²⁵ A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher, ale na peľa, bo sas ačhado pre skala.

²⁶ Ale sako, ko šunel kala mire lava a na dolikerel len, ela sar oda nagodaver manuš, savo ačhađa peskro kher pre poši.

²⁷ A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher a oda kher rozpeľa a sas calo zničimen.“

²⁸ Sar dovakerđa o Ježiš kala lava, o nipi pes čudalinenas upral leskro sikaviben,

²⁹ bo ov len sikavelas sar oda, kas hin autorita, a na sar lengre zakoňika.

8

O Ježiš sastarel le malomocnes

¹ Sar avľa o Ježiš tele pal o verchos, avenas pal leste igen but nipi.

² A avľa ke leste o malomocno, bandolas anglal leste a phenda: „Rajeja, te kamlalas, šaj man žužares.“

³ O Ježiš nacirdňa o vast, chudňa pes lestar a phenda: „Kamav, av sasto!“ A takoj sas žužo andral o malomocenstvo.

⁴ O Ježiš leske phenda: „De pozoris, hoj te na phenes ňikaske pal oda, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda daros, so prikazinda o Mojžiš, sar svedectvos lenge.“

O Ježiš sastarel le veliteliskre slugas

⁵ Sar avľa o Ježiš andro Kafarnaum, avľa ke leste o velitelis upral o šel slugađa a mangelas les:

⁶ „Rajeja, miro slugas pašlol kher nasvalo, naši pes čhalavel a igen cerpinel.“

⁷ O Ježiš leske phenda: „Me džava a sastarava les avri.“

⁸ O velitelis leske odphenda: „Rajeja, me na som hodno, hoj te aves andre miro kher. Ale phen ča lav a miro slugas sastola avri.

⁹ Se the me som manuš tel e autorita avre manušeske a hin man autorita upral o slugađa. A te phenava kaleske:

„Dža! – ta džala; a avreske: „Av! – ta avela; a mire sluhaskes: „Ker kada! – ta ov kerela.“

¹⁰ Sar oda šunda o Ježiš, čudalinda pes a phenda olenge, ko pal leste džanas: „Čačipen phenav tumenge, hoj andro Izrael na arakhlom nikas kajse bare pačabnaha.

¹¹ Ale phenav tumenge, hoj avena but džene pal o vichodos the pal o zapados a bešena paš o skamind le Abrahamoha, Izakoha the le Jakoboha andro ņeboskro krališagos,

¹² ale o čhave le krališagoskre ena avričhide andro baro kalipen, kaj ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.“

¹³ Palis phenda o Ježiš le veliteliske: „Dža! Mi ačhel pes tuke avke, sar pačandilal.“ A leskro sluhaskes sastila avri andre odi ora.

O Ježiš sastarel but nasvale manušen

¹⁴ Sar avla o Ježiš andro kher ko Peter, dikhla leskra sasa, hoj pašlol a hin la horučka.

¹⁵ Chudna pes lakre vastestar a takoj latar e horučka geła het. Oj ušfila a kerelas pašal leste.

¹⁶ A sar zaračila, ande ke leste but dženen, save sas zaphandle le demonenca. A o Ježiš le laveha tradna avri le nalače dučen a savoren, savenge sas namištes, sastarda avri,

¹⁷ hoj pes te naplñinel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaš:

„Ov ila pre peste amare slabišagi
a lidžalas amare nasvalibena.“

Sar pes džal pal o Ježiš

¹⁸ Sar dikhla o Ježiš pašal peste igen but nipen, prikazinda le učeñikenge, hoj te džan la lodkaha pre aver sera.

¹⁹ Avla ke leste varesavo zakoñikos a phenda leske: „Učitelina, džava pal tu vsadžik, kaj džaha!“

²⁰ O Ježiš leske odphenda: „Le lišken hin peskre cheva, kaj šaj dživen, a le čiriklen andral o ņebos peskre hñizdi, ale le Čhas le Manušeskres nane kaj o šero te thovel.“

²¹ Aver leskre učeñikendar leske phenda: „Rajeja, domuk mange ešeb te džal te parunel mire dades.“

²² Ale o Ježiš leske phenda: „Av pal ma a muk le mulenge, hoj te parunen peskre mulen.“

O Ježiš začhavel e burka

²³ Geła andre lodka a leskre učeñika gele pal leste.

²⁴ Jekhwareste avla bari burka pro moros avke, hoj o vlni avenas andre e lodka, ale ov sovelas.

25 Avle ke leste leskre učėnika, uštade les a phende: „Rajeja, zachraĭin amen, bo meras!“

26 Ov lenge phendā: „Soske tumen daran, manušale cikne pačabnaha!“ Avke uštĭla, pokarhindā e balvaj the o moros a sas igen čhit.

27 O manuša pes čudalinenas a phenenas: „Savo manuš hino, hoj les o balvaja the o moros šunen?“

O Ježiš sastarel le zaphandlen le demonenca

28 Sar avĭa pre oki sera andre phuv Gadara, avle ke leste duj manuša, save sas zaphandle le demonenca. Avenas andral o hrobi bara choĭaha a űiko pašal lende pal oda drom našĭ pregeĭa.

29 A viskinenas: „So amen hin tuha, Ježiš, Čhavo le Devleskro? Avĭal amen te mučinel sigeder, sar hin oda časos?“

30 Nadur odarik sas but bale, save pes ode pašinenas.

31 O demona les mangelas: „Te amen trades avri, domuk amenge te džal andre kala bale!“

32 A phendā lenge: „Džan!“ On avle avri a gele andro bale. Avke pes savore bale mukle tele le brehoha andro moros a tašĭle andro paĭi.

33 O pastjera le balengre denašle het a gele andro foros a vakerenas avri savoro, so pes ačĭĭa, the ole manušenca, so sas zaphandle le demonenca.

34 Avke savore manuša andral oda foros avle pal o Ježiš, a sar les dikhle, mangelas les, hoj te džal het andral lengri phuv.

9

O Ježiš sastarel le kalĭkos

1 O Ježiš bešĭa andre lođka, geĭa la lođkaha pre oki sera le moroskri a avĭa andre peskro foros.

2 A ande ke leste jekhe muršes, savo sas kalĭkos a pašĭolas pro hadžos. Sar dikhĭa o Ježiš lengro pačaben, phendā le kalĭkoske: „Čhavo miro, ma dara tut, odmuken pes tuke o bini.“

3 Varesave zakoĭnika peske phende: „Kada manuš pes ruhinel!“

4 Ale o Ježiš dikhĭa, so peske gondolĭnen a phendā: „Soske gondolĭnen namištes andre tumare jile!“

5 Bo so hin lokeder? Te phenel: „Odmukel pes tuke o bini!“ abo te phenel: „Uštĭ a džā?“

⁶ Ale hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin zor pre phuv te odmukel o bini“ – phenda le kalikoske: „Ušti, le tuke tiro hadžos a dža khere!“

⁷ Ov uštifa a geľa khere.

⁸ Sar oda dikhle o nipi, predarandile a lašarenas le Devles, hoj diňa kajsı zor le manušen.

O Ježiš vičinel le Matus

⁹ Sar o Ježiš odarik džalas het, dikhľa te bešel pre colńica jekhe manušes, savo pes vičinelas Matus, a phenda leske: „Av pal ma!“ Ov uštifa a geľa pal leste.

¹⁰ Palis sar bešelas o Ježiš andro kher paš o skamind, avle but colńika the binošna a bešenas jekhetane le Ježišoha the leskre učeńikenca.

¹¹ Sar oda dikhle o Farizeja, phende leskre učeńikenge: „Soske tumaro učitelis chal le colńikenca the le binošnenca?“

¹² O Ježiš oda šunđa a phenda lenge: „Le sastenge na kampil doktoris, ale le nasvalenge.“

¹³ Džan a siklon, s'oda hin: ‚*Kamav, hoj te aven lačhejileskre, a na hoj mange te anen obeti.*‘ Bo na avlom te vičinel le čačipnaskren, ale le binošnen.“

Phučen pal o postos

¹⁴ Akor avle ko Ježiš o učeńika le Janoskre a phende leske: „Soske amen the o Farizeja but poscinas, ale tire učeńika na poscinen?“

¹⁵ O Ježiš lenge phenda: „Či šaj aven o hosci pro bijav smutna, medik o terno hino lenca? Ale avena ajse dživesa, sar o terno lendar ela ilo het, a akor poscinenca.“

¹⁶ Se ņiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo o nevo pochtan odčindahas kotor le puranestar a ulahas mek bareder chev.

¹⁷ Ańi na čhiven e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čhingerela e cipa, čulala avri a o gone čhindaona. Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. Avke pes na musarela ańi e mol ańi o gone.“

Pal e muli čhajori the pal e nasvali džuvli

¹⁸ Medik lenge oda vakerelas, avľa varesavo baro manuš, bandila anglal leste a phenda: „Miri čhajori akana muľa, ale av, thov pre late tiro vast a dživela.“

¹⁹ O Ježiš uštifa a geľa pal leste peskre učeńikenca.

²⁰ A varesavi džuvli, savi sas dešuduj (12) berš nasvali pro džuvlikano nasvaliben, avľa palunestar ko Ježiš a chudňa pes le agrestar leskre ruchostar.

21 Bo phenda peske: „Ča te man leskre ruchostar chudava, sastuvava avri.“

22 O Ježiš pes visarda, a sar la dikhla, phenda: „Pača, čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda.“ A odi džuvli takoj sastila avri.

23 Sar avla o Ježiš andro kher ke oda angluno manuš, dikhla ode le manušen, so bašavenas pro pištalki, the le nipen, so kerenas vika.

24 Phenda lenge: „Džan het, bo e čhajori na muła, oj ča sovel.“ Ale asanas lestar.

25 Sar bičhade avri ole nipen, geła o Ježiš andre, chudña la čhajora vastestar a oj uštıla.

26 A kada hiros pal leste pes rozligenda pal cali odi phuv.

O Ježiš sastarel duje koren

27 Sar odarik o Ježiš džalas het, avenas pal leste duj kore manuša a viskinenas: „Čhavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“

28 Sar geła andro kher, avle ke leste o kore a o Ježiš lenge phenda: „Pačan, hoj oda šaj kerav?“

„He, Rajeja!“ odphende.

29 Avke pes chudña lengre jakhendar a phenda: „Mi ačhel pes tumenge avke, sar pačan!“

30 Takoj lenge phundrile o jakha. O Ježiš lenge zoraha prikazinda: „Den pozoris pre oda, hoj pes pal oda ņiko te na dodžanel!“

31 Ale on gele avri a rozligende pal leste o hiros pal cali odi phuv.

O Ježiš sastarel le ņemones

32 Sar avenas avri, ande ko Ježiš ņemone manušen, zaphandles le demonoha.

33 Pal oda, sar o Ježiš tradña avri le demonos, o ņemo prevakerđa. O nipi pes čudalinenas a phenenas: „Mek šoha na dikhlam kajso vareso andro Izrael!“

34 Ale o Farizeja phenenas: „Le nekbaredere demonoha tradel avri le demonen!“

E žatva hiņi bari

35 O Ježiš phirelas pal savore ola fori the gavora a sikavelas len andre lengre sinagogi. Kazinelas o evaņjelium pal o krališagos a sastarelas dojekh dukh the nasvaliben maškar o manuša.

36 Sar dikhla o Ježiš ole nipen, igen leske sas pharo vaš lenge, hoj hine strapimen a rozmukle sar o bakrore bi o pastjeris.

37 Akor phenda peskre učeņikenge: „E žatva hiņi bari, ale frima hin robotņika.“

38 Vašoda mangel le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotniken pre peskri žatva!“

10

O Ježiš vičinel le dešuduje učēniken

1 Vičinda peske le dešuduje učēniken a diña len e moc te tradel avri le nalače duchen a te sastarel dojekh dukh the nasvaliben.

2 O nava le dešuduj (12) apoštolengre sas kala: Ešebno o Šimon – saves vičinenas Peter – the leskro phral o Andrej, o Jakob le Zebedeoskro the leskro phral o Jan,

3 o Filip, o Bartolomej, o Tomaš, o Matus o colnikos, o Jakob le Alfeoskro, o Tadeus,

4 o Šimon Kanaansko – saves vičinenas Zelota – the o Judaš Iškarijotsko, savo les zradzinda.

O Ježiš bičhavel le dešudujen

5 Kale dešudujen bičađa o Ježiš a prikazinda lenge: „Ma džan maškar o aver narodí a ma džan andro fori le Samaritanengre,

6 ale sigeder džan ko bakrore, save našlile andral o kher le Izraeloskro.

7 Džan a kazinen, hoj o ņeboskro krališagos hino pašes.

8 Le nasvalen sastaren avri, le malomocnen žužaren, le mulen uštaven andral o meriben, le demonen traden avri. Hijaba chudňan, hijaba den.

9 Ma len tumenca aňi somnakune aňi rupune aňi međena love andro žebi.

10 Ma len tumenge pro drom aňi zajdica aňi po duj gada aňi sandalki aňi paci, bo o robotnikos peske zaslužinel peskro chaben.

11 Andre savo foros abo gavoro avena, dophučen tumen ode, ko hino hodno tumen te prilel. Ode ačhen dží akor, medik na džana het.

12 Sar džana andro kher, phenen: ‚Smirom tumenge.‘

13 Te tumen oda kher prilela, mi avel tumaro smirom pre leste – ale te tumen na prilela, mi avel tumaro smirom pale ke tumende.

14 Te tumen na prilena a na šunena tumare lava, džan het andral oda kher abo andral oda foros a keren tele o prachos pal tumare pindre.

15 Čačipen phenav tumenge, hoj lokeder ela le manušenge andral e Sodoma the Gomora pro sudno džives sar ole foroske.“

Sar o bakrore maškar o vlki

16 „Me tumen bičhavav sar le bakroren maškar o vlki. Aven opatrna sar o sapa a žuže sar o holubi.

17 Den tumenge pozoris pro manuša! Bo dena tumen pro sudi a marena tumen andro sinagogi le bičenca.

18 Vaš ma tumen lidžana the anglo foroskre vladara the anglo kraľa, hoj lenge a the avre narodenge te svedčinen.

19 Sar tumen dena andre, ma starinen tumen pal oda, so vakerena abo so phenena. Bo andre oda časos tumenge ela dino so te vakerel,

20 se na vakerena oda tumen, ale o Duchos tumare Dadeskro, savo vakerel prekal tumende.

21 O phral le phrales dela te murdarel a o dad le čhas a o čhave uštena upre pre daj the pro dad a murdarena len.

22 Savoredžene tumen našti avri ačhena vaš miro nav, ale oda, ko likerela avri dži o koňec, ela spasimen.

23 Te pre tumende džana andre jekh foros, denašen andre aver. Bo čačipen tumenge phenav, hoj na predžana o fori le Izraeloskre, medik na avela o Čhavo le Manušeskro.

24 Oda, ko siklol, nane bareder olestar, ko les sikavel, aňi o sluhas leskre rajestar.

25 Dos hin, te o učeňikos hino ajso sar leskro učitelis a o sluhas sar leskro raj. Te le rajes upral o kher vičinde Belzebul - demonos - ta so buter le nipen andral leskro kher!“

Kastar kampil te daral

26 „Vašoda ma daran tumen lendar! Bo nič nane avke garudo, so na ela jekhvar otkerdo a nane počoral nič, so pes jekhvar na dodžanela.

27 Oda, so tumenge vakerav počoral, phenen avri phundradones a oda, so šunen ča andro kan, viskinen avri pal o padi!

28 Ma daran tumen olendar, ko murdaren o telos, ale našti murdaren e duša. Ale sigeder daran Olestar, ko šaj zničinel the e duša the o telos andro peklos.

29 Či na bikenen duje vrabcen vaš jekh minca? Ale aňi jekh lendar na merel avke, hoj olestar tumaro Dad te na džanel.

30 No tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero.

31 Avke ma daran tumen! Tumen mon buter sar but vrabci.

32 Ko man viznavinela anglo manuša, oles the me viznavinava angle miro Dad, so hino andro ņebos.

33 Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava angle miro Dad, so hino andro ņebos.“

O Ježiš na anel o smirom, ale e šabla

³⁴ „Ma gondolinen tumenge, hoj avl'om te del o smirom pre phuv; na avl'om te del o smirom, ale e šabl'a.

³⁵ Bo avl'om, hoj te džal o čhavo pro dad, e čhaj pre daj a e bori pre sasuj;

³⁶ a o ňeprijateľa le manušeskre ena andre leskri famelija.

³⁷ Oda, ko dikhel radeder peskre dades abo peskra da sar man, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos. A oda, ko dikhel radeder peskre čhas abo peskra čha sar man, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos.

³⁸ Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos.

³⁹ Oda, ko arakhela peskro dživipen, našavela les, ale oda, ko vaš ma našavela peskro dživipen, les arakhela.“

E odmena vaš e služba

⁴⁰ „Oda, ko tumen prilel, man prilel; a ko man prilel, prilel Oles, ko man bičhađa.

⁴¹ Oda, ko prilel le prorokos vaš oda, hoj hino prorokos, chudela e odmena sar prorokos. A oda, ko prilel le čačipnaskres vaš oda, hoj hino čačipnaskro, chudela e odmena sar čačipnaskro.

⁴² A ko diňahas te pijel jekhes kale ciknorendar ča jekh poharis šilalo paňi vaš oda, hoj hino učeňikos, čačipen tumenge phenav, na našavela peskri odmena.“

11

O Jan bičhavel pal o Ježiš

¹ Sar imar dovakerđa o Ježiš peskre dešuduje učeňikenge, so te keren, geľa odarik het, hoj te sikavel a te kazinel andro galilejska fori.

² O Jan Krstiteľ sas andre bertena, a sar šunđa, save veci kerel o Ježiš, bičhađa duje peskre učeňiken,

³ hoj lestar te phučen: „Sal tu ‚oda, ko avel‘, abo kampil te užarel avres?“

⁴ O Ježiš lenge odphendľa: „Džan a phenen le Janoske, so šunen a dikhen:

⁵ O kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žužaren, o kašuke šunen, o mule ušten andral o meriben a le čorenge pes vakerel o evaňjelium.

⁶ Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“

⁷ Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerel le nipenge pal o Jan: „So geľan te dikhel pre pušta? E trstina sar laha čhalavel e balvaj?

⁸ Abo so geľan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se ola, ko uren o barikane gada, bešen andro barikane khera.

⁹ Abo soske geľan? Te dikhel le prorokos? He, phenav tumenge, barederes sar prorokos.

¹⁰ Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:

*„Me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravinela o drom.“*

¹¹ Čačipen phenav tumenge, hoj maškar savore nipi, ko uľile andral e džuvľi, na sas bareder sar o Jan Krstiteľ; ale oda, ko hino nekcikneder andro ňeboskro krališagos, hino bareder sar ov.

¹² Le Janoskre Krstiteľiskre dživesendar dži akana zľidžal o krališagos le ňeboskro olen, ko pes andre zorales ispiden, a on pes andre dochuden.

¹³ Bo savore Proroka the o Zakonos prorokinenas pal o krališagos dži ko Jan.

¹⁴ A te oda kamena te prilel: Ov hino o Eliaš, savo mušinda te avel.

¹⁵ Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

¹⁶ „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Hine sar ola čhavore, save bešen pro placos, vičinen peskre kamaraten a phenen:

¹⁷ ‚Bašavahas tumenge, ale na khelenas;
rovahas andre žala, ale na rovenas.‘

¹⁸ Bo avľa o Jan, na chalas aňi na pijelas a phende: ‚Hin andre leste o nalačo duchos.‘

¹⁹ Avľa o Čhavo le Manušeskro, chalas the pijelas a phende: ‚Dikhen, o manuš, savo peske rado but chal the pijel; likerel pes le binošnenca the le colňikenca.‘ O godaveripen pes presikavel sar čačipen oleha, so kerel.“

O napačabnaskre fori

²⁰ Akor chudňa te karhinel o fori, andre save kerďa nekbuter zazraki vaš oda, hoj pes na visarde le binendar:

²¹ „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla pes imar urdehas andro žalakre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar.

²² Ale phenav tumenge, hoj le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives sar tumenge.

²³ A tu Kafarnaum, *kames tut te ľidžal upre dži andro ňebos? Aveha telečhido dži andro peklos*, bo te pes andre Sodoma ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tu, ta mek dži adadžives ačhilahas.

²⁴ Ale phenav tumenge, hoj la phuvake Sodoma ela lokeder pro sudno džives sar tuke.“

Aven ke mande savore, so san strapimen

²⁵ Akor andre oda časos phenda o Ježiš: „Palikerav tuke, Dado, Raja upral o űebos the upral e phuv, hoj garuđal kala veci anglo manuša, save hine gođaver the avrisikade, a sikadał len le cikne čhavorenge.

²⁶ He, Dado, bo avke oda kamehaš.

²⁷ Miro Dad mange diňa savoro. űiko na džanel le Čhas, ča o Dad; aňi le Dades na džanel űiko, ča o Čhavo the oda, kaske les o Čhavo kamel te sikavel.

²⁸ Aven ke mande savore, so san strapimen a na birinen! Me tumenge dava te odpočovinel.

²⁹ Len pre tumende miro jarmos* a siklon mandar, bo me som cicho the pokorno andro jilo, a arakhena o odpočinkos prekal tumare duši.

³⁰ Bo miro jarmos hino loko a miro bremenos nane pharo.“

12

O Ježiš hino Raj upral o šabat

¹ Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš pašal e mała, kaj sas sadzimen. Leskre učeňika sas bokhale a chudle te čhingerel a te chal o klasi.

² Sar oda dikhle o Farizeja, phende leske: „Dikh, tire učeňika keren oda, so našti keren sombatone, bo hin šabat*!“

³ O Ježiš lenge phenda: „Mek na gendaň, so kerđa o David, sar sas bokhalo ov the leskre manuša?“

⁴ Ov geła andro kher le Devleskro a čala o sveta mare, so našti čala aňi ov aňi leskre manuša, ča o rašaja.

⁵ Abo na gendaň andro Zakonos, hoj sombatone o rašaja andro chramos la službaha na dolikeren o šabat, ale nane len vina?

⁶ Phenav tumenge, hoj kade hin vareso bareder sar o chramos.

⁷ Te achalonas, s'oda hin: „*Kamav, hoj te aven lačhejileskre, a na hoj mange te anen obeti!*“ – ta na odsudzindaňas le manušen, save hine űevinna.

⁸ Bo o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat.“

O Ježiš sastarel pro šabat

⁹ Geła odarik het a avla andre lengri sinagoga.

¹⁰ Ode sas jekh manuš, so leskro vast sas űevladno. Ča vaš oda, hoj les te den andre, phučle le Ježišostar: „Šaj pro šabat te sastarel?“

* **11:29** O jarmos pes thovelas pre meň le džvirenge, hoj te cirden o verdan.

* **12:2** O džives, andre savo pes na kerel buči.

11 Ov lenge phenda: „Ko tumendar hino ajso manuš, hoj te les ulahas jekh bakro a pelahas leske pro šabat andre chev, či les na chudela a na cirdela avri?

12 Či nane buter o manuš sar o bakro? Vašoda šaj pro šabat mištes te kerel.“

13 Avke phenda le manušeske: „Nacirde o vast!“ Ov nacirdña, sastila leske avri a sas ajso sar the oka dujto vast.

14 O Farizeja odarik gele het a dovakerenas pes pre leste, sar les te murdarel.

Le Devleskro služobňikos

15 Sar pes o Ježiš pal oda dodžanla, gela odarik het. Džanas pal leste but nipi a savoren sastarda.

16 Ale prikazinda lenge, hoj te na vakeren avre manušenge pal leste,

17 hoj pes te naplninel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaš:

18 „Dikh, miro služobňikos, saves mange avri kidňom; saves kamav a andre savo man hin o radišagos.

Thovava mire Duchos pre leste

a vakerela le narodenge pal o sudos.

19 Na vesekedinela pes aňi na viskinela

aňi ňiko na šunela leskro hangos pre ulica.

20 E prephagli trstina na dophagela

a e momeli, savi mek thuvisalol,

na murdarela andre, medik na kerela,

hoj te zvitazinel o spravodlišagos.

21 *Pre leskro nav pes mukena o narodi.“*

Pal o ruhaňje pro Sveto Duchos

22 Akor ke leste ande jekhe manušes zaphandles le demonoha, savo sas koro the ňemo, a ov les sastarda avke, hoj dikhelas the vakerelas.

23 A savore ola nipi pes čudalinenas a phenenas: „Nane ov oda Čhavo le Davidoskro?“

24 Ale sar oda šunde o Farizeja, phende: „Ov tradel avri le demonen ča le Belzebuloskra zoraha, savo hino upral savore demon.“

25 O Ježiš dikhla, so peske gondolinen, a phenda lenge: „Dojekh krališagos, so pes rozdelinel a džal pre peste, ela zničimen. A ňisavo foros na obačhela, te pes rozdelinel a džal pre peste – aňi ňisavo kher, so hin rozdelimen.

26 Te o satan tradel avri le satan, ta korkoro džal pre peste. Akor sar šaj obačhela leskro krališagos?

27 A te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeňika len kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci.

28 Ale te me le Devleskre Duchoha tradav avri le demonen, ta akor ke tumende avla o krališagos le Devleskro.

29 Sar šaj džal vareko andro kher le zorale muršeske te čorel leskre veci, medik ole zorale muršes na phandela? Ča akor šaj čorel avri leskro kher.

30 Oda, ko nane manca, džal pre mande, a oda, ko na skidel manca, rozčhivkerel.

31 Vašoda tumenge phenav, hoj dojekh binos the dojekh ruhañje ela le manušenje odmuklo, ale ko pes ruhinela pro Duchos, oleske na ela odmuklo.

32 A te phenela vareko lav pro Čhavo le Manušeskro, ela leske odmuklo, ale te vareko vakerđahas namištes pro Sveto Duchos, oleske na ela odmuklo añi andre kada časos, añi andre oda, so avela.

33 Te hin o stromos lačno, akor the leskro ovocje ela lačno, a te hin o stromos nalačno, akor the leskro ovocje ela nalačno. Bo o stromos pes prindžarel pal o ovocje.

34 Tumen sapale, sar šaj vakeren lačne veci, te tumen san nalačne? Bo soha hin pherardo o jilo, oda o muj vakerel.

35 O lačno manuš lel andral peskro lačno barvalipen avri o lačne veci, a o nalačno manuš lel andral peskro nalačno barvalipen avri o nalačne veci.

36 Ale phenav tumenge, hoj pro sudno džives počinena o manuša vaš dojekh lav, so phenena ča avke.

37 Bo tire lavendar aveha ospravedlñimen a tire lavendar aveha odsudzimen.“

O Farizeja peske mangel znameñje

38 Akor leske phende varesave Farizeja the zakoñika: „Učitelina, kamas tutar te dikhel znameñje.“

39 Ale ov lenge odphenda: „O nalačne the o napačivale manuša peske mangel znameñje, ale na ela lenge dino znameñje, ča o znameñje le prorokoskro Jonašiskro.

40 Bo avke, sar sas o *Jonaš andro per la bara ribake trin džives the trin rača*, ela the o Čhavo le Manušeskro tele andre phuv trin džives the trin rača.

41 O murša andral o foros Ninive ušteta upre pro sudos tumenca a odsudzinenena tumen, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar – ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš.

42 E kralovna pal o juhos uštela upre pro sudos tumenca a odsudzinelena tumen, bo avla džil pal o aver agor la phuvakro te šunel o godaveripen le Šalamunoskro – ale kade hin vareko bareder sar o Šalamun.“

Te o nalačno duchos avel pale

⁴³ „Sar o nalačo duchos džal avri andral o manuš, phirel pal o thana, kaj nane pañi, a rodel, kaj peske šaj odpočovinel. Ale sar na arakhel,

⁴⁴ phenel peske: „Džav mange pale andre miro kher, khatar avlom avri.“ A sar avel, dikhel, hoj o kher hino avrišulado the pratimen avri a ñiko ode nane.

⁴⁵ Avke džal a anel peha efta avre duchen, goreder sar hino ov, džan andre a bešen ode. A palis ole manušeha ela goreder sar angloda. Kavke oda ela the kale nalače manušenca.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

⁴⁶ Medik vakerelas le nipenge, avla leskri daj the leskre phrala, ačhenas avri a kamenas leha te vakerel.

⁴⁷ Vareko leske phenda: „Dikh, tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen tuha te vakerel.“

⁴⁸ Ale o Ježiš leske odphenda: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“

⁴⁹ Sikada le vasteha pre peskre učeñika a phenda: „Dikh, miri daj the mire phrala!“

⁵⁰ Bo sako, ko kerel e voľa mire Dadeskri, savo hino andro ñebos, oda hin miro phral, miri pheñ the miri daj.“

13

O podobenstvo pal o štar phuva

¹ Andre oda džives geľa o Ježiš avri andral oda kher a bešla peske paš o moros.

² Avle pal leste igen but nipi, vašoda geľa andre lodka a bešla peske. Savore nipi ačhenas paš o moroskro brehos.

³ Vakerelas lenge but andro podobenstva a phenda: „O manuš geľa te rozčivkerel o semena.

⁴ A sar rozčivkerelas, varesave pele paš o drom, avle o čirikle a chale len.

⁵ Aver pele pre baruñi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na gele but tele andre phuv.

⁶ Ale sar avla avri o kham, zlabarda len a šučile avri, bo na sas len o koreñis.

⁷ Aver pele andro trñi a o trñi barile a tasade len.

⁸ Aver pele andre lači phuv a ande chasna, varesave šel (100), varesave šovardeš (60) a varesave tranda (30).

⁹ Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakerel andro podobenstva

¹⁰ Avle o učeñika a phende leske: „Soske lenge vakeres andro podobenstva?“

11 A ov lenge odphenda: „Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o krališagos le Devleskro, ale lenge nane dino.

12 Bo oleske, kas hin, ela dino buter; ale oleskar, kas nane, pes lela mek the oda, so les hin.

13 Andro podobenstva lenge vakerav vaš oda, hoj kajte dikhen, na dikhen, a kajte šunen, na šunen aňi na achalon.

14 Ačhel pes paš lende oda prorocivos, so phenda o Izajaš:
*Te šunel šunena, ale nič na achalona;
te dikhel dikhena, ale nič na dikhena.*

15 *Bo kale nipenge zoralile o jile,
le kanenca phares šunde
a phandle andre peskre jakha,*

*hoj ča le jakhenca te na dikhen,
le kanenca te na šunen
a le jilenca te na achalon,*

hoj pes te na visaren

a me len te na sastarav avri.’

16 Ale bachtale hine tumare jakha, hoj dikhen, the tumare kana, hoj šunen.

17 Bo čačipen phenav tumenge, hoj but proroka the čačipnaskre manuša kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle; a te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.“

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

18 „Akor šunen a achalon o podobenstvo pal oda manuš, savo rozčivkerelas o semena.

19 Sar o manuš šunel o lav pal oda krališagos a na achalol, akor avel o nalačo a čorel oda, so leske sas sadzimen andro jilo. Ole manušeske sas sadzimen o semenos paš o drom.

20 A pre baruňi phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a takoj les radišagoha prilel.

21 Ale nane les koreňis a likerel avri ča pre varesavo časos. Sar avel o pharipen vaj džan pre leste vaš o lav, takoj odperel le pačabnastar.

22 Andro trňi hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav, ale o starišagos the o barvalipen andre kada svetos tasavel o lav, a nane lestar chasna.

23 Ale andre lači phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a achalol. Oda palis anel chasna: Vareko šel (100), vareko šovardeš (60) a vareko tranda (30).“

Pal o kukol maškar e pšeniča

24 Phenda lenge mek the aver podobenstvo: „O űeboskro krališagos hino sar o manuš, savo sadzinda lačo semenos pre peskri mala.

25 Ale medik o nipi sovenas, avla leskro nepřijatelis a sadzinda o kukol* maškar e pšeňica pre maľa a geľa het.

26 Sar barila e pšeňica a anda o ulipen, akor pes sikađa the o kukol.

27 Avle o sluhi a phende le chulajiske: „Rajeja, či na sadzindaľ o lačo semenos pre tiri maľa? Khatar akor avla kada kukol?“

28 Ov phenda: „O nepřijatelis oda kerđa.“

O sluhi leske phende: „Kames, hoj te džas a te cirdas len avri?“

29 A ov lenge odphenda: „Na, bo sar cirdena avri o kukol, šaj cirden avri the e pšeňica.“

30 Muken len jekhetane te barol dži e žatva, a andre žatva phenava olenge, ko skiden upre: Cirden avri ešeb o kukol a phanden len andro snopi te labarel, ale e pšeňica lidžan andre miri stodola.“

Pal o horčično zrnkos the pal o kvasos

31 A pale lenge phenda aver podobenstvo: „O ňeboskro krališagos hino sar o horčično zrnkos, so ila o manuš a sadzinda pre peskri maľa.“

32 Oda zrnkos hino nekcikneder maškar savore semena, ale sar barol avri, hino bareder sar savore aver rastlini a ačhel lestar stromos. Avke o čirikle peske bešen pre leskre konara.“

33 A vakerelas lenge mek the aver podobenstvo: „O ňeboskro krališagos hino sar o kvasos, so ila e džuvli a rozkerđa andro igen but aro†, medik calo chumer na avla upre.“

34 Kada savoro vakerelas o Ježiš andro podobenstva le nipege a bi o podobenstva lenge na vakerelas nič,

35 hoj pes te naplňinel oda, so sas phendo prekal o prorokos:

*„Phundravava miro muj andro podobenstva
a vakerava ola veci, so sas garude akorestar,
kanastar sas stvorimen o svetos.“*

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo pal o kukol

36 Akor omukla o Ježiš le nipen a geľa andro kher. Avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Phen amenge avri o podobenstvo pal oda kukol pre maľa.“

37 Ov lenge odphenda: „Oda, ko rozčivkerel o lačo semenos, hin o Čhavo le Manušeskro;

38 e maľa hin o svetos; o lače semena hine o manuša le krališagoskre; o kukol hine o manuša le nalačeskre;

* 13:25 E burina, so dičhol avri sar e pšeňica. † 13:33 Trin mieri abo 50 kili

39 o ñeprijateljís, savo len sadzinda, hin o beng; e žatva hin o koñec le svetoskro a ola, ko skiden upre, hine o añjela.

40 Avke sar pes cirdel avri o kukol a labarel andre jag, avke ela the pro koñec kale svetoskro:

41 O Čhavo le Manušeskro bičhavela peskre añjelen a lena avri andral leskro krališagos savoren, ko lidžan le manušen andro binos, the olen, ko keren o nalačhipen.

42 A čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.

43 Akor švicinena o čačipnaskre manuša sar o kham andro krališagos lengre Dadeskro. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Pal o poklados the pal e perla

44 „O ñeboskro krališagos hino sar o poklados garudo pre mała. Sar les o manuš arakhła, garuđa les a radišagostar geła a bikenda savoro, so les sas, a palís cinda odi mała.

45 A o ñeboskro krališagos hino mek the sar o kupcas, so rodelas o šukar perli.

46 A sar arakhła jekh vzacno perla, odgeła, bikenda savoro, so les sas, a cinda la.“

Pal e sita

47 „O ñeboskro krališagos hino mek the sar e sita, so mukle andro moros a zachudña savore ribendar.

48 A sar sas pherdi, cirdle la avri pro brehos, bešle peske a skidle o lačhe ribi andro košara a o nalačhe čhide avri.

49 Avke ela the pro koñec le svetoskro: Avena o añjela a lena avri le nalačhen le čačipnaskrendar

50 a čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.“

Neve the purane veci

51 O Ježiš lendar phučla: „Achalilan kaleske savoreske?“

„He,“ odphende leske.

52 A ov lenge phenda: „Vašoda sako, ko sikavel o zakonos a ačhila učenikos andro krališagos le ñeboskro, hino sar o chulaj, savo lel avri andral peskro barvalipen the neve the purane veci.“

Le Ježiš na prilen andro Nazaret

53 Sar dovakerđa o Ježiš kala podobenstva geła odarik het.

54 Avła andre odi phuv, kaj barila avri, a ode sikavelas andre sinagoga avke, hoj pes čudalinenas a phenenas: „Khatar les hin kajsi godi the kajsi zor te kerel o zazraki?

55 Či nane ov le řesariskro čhavo? Či pes na vičinel leskri daj Maria a leskre phrala Jakob, Jozef, Šimon the Juda?

⁵⁶ Či nane savore leskre pheña ke amende? Khatar les hin kada savoro?"

⁵⁷ A na priile les.

Ale o Ježiš lenge phendá: „O prorokos hino bi e pačiv ča ode, kaj bariña avri the andre peskro kher.“

⁵⁸ A na kerđa ode but zazraki, bo na sas len pačaben.

14

O Jan Krstiteľ merel

¹ Andre oda časos šunđa o Herodes, savo sas vladaris upral e Galileja, o hiros pal o Ježiš

² a phendá peskre sluhenge: „Oda hin o Jan Krstiteľ! Ov uštíla andral o meriben, a vašoda les hin zor te kerel ola zazraki.“

³ Bo o Herodes chudña le Jan, phandľa les a thođa les andre bertena vaš e Herodijada, savi sas romňi le Filiposke, leskre phraleske.

⁴ Bo o Jan leske phenelas: „Nane tuke domuklo, hoj laha te džives.“

⁵ O Herodes les kamelas te murdarel, ale daralas pes le manušendar, bo on les lenas sar prorokos.

⁶ Ale palis pre Herodesoskre berša khelelas la Herodijakri čhaj angle savorende a sas leske pre dzeka.

⁷ Vašoda la diña lav, hoj la dela savoro, so ča peske mangela.

⁸ A vaš oda, hoj la lakri daj prevakerđa, phendá: „An mange pre tacka o šero le Janoskro Krstiteľiskro.“

⁹ O kralis ačhiła smutno, ale vaš o lav, so la diña, the anglo manuša, save leha sas pre hoscina, prikazinda, hoj te anen.

¹⁰ Avke diña te odčhinel le Janoske o šero andre bertena.

¹¹ Leskro šero ande pre tacka a dine la čhake a oj ligenda peskra dake.

¹² Akor avle leskre učeňika, ile leskro telos a parunde les. Palis gele a phende oda le Ježišoske.

Pandž ezera manuša čalon

¹³ Sar oda šunđa o Ježiš, odgeľa odarik la lodkaha pro omuklo than. Ale došunde pes pal oda o nipi a gele andral o fori pešones pal leste.

¹⁴ Sar avľa o Ježiš avri andral e lodka, dikhľa igen but nipen. Sas leske pharo vaš lende a sastarda le nasvalen, save sas maškar lende.

¹⁵ Sar zaračila, avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Pre kada than nane nič a imar hin but ori, rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori peske te cinel te chal.“

16 Ale o Ježiš lenge phenda: „Na kampil lenge te džal. Tumen len den te chal.“

17 Ale on leske phende: „Hin amen kade ča pandž mare the duj ribi.“

18 „Anen mange len!“ phenda lenge.

19 A le nipenge phenda, hoj peske te bešen pre čar. Iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos a palikerđa. Palis phagerelas o mare, delas le učeňikenge a o učeňika denas le nipenge.

20 Chale savore a čaľile. Olestar, so ačhila, kidle upre dešuduj (12) pherde košara.

21 Ola, ko chanas, sas vaj pandž ezera (5 000) murša, bi o džuvľa the bi o čhave.

O Ježiš phirel pal o paňi

22 O Ježiš takoj bičhađa peskre učeňiken, hoj te džan andre loďka a te džan anglal pre dujto sera le moroske, medik ov na rozmukela le nipen.

23 Sar len rozmukľa, geľa pes te modľinel pro verchos ča ov korkoro. Sar zaračila, sas ode korkoro.

24 E loďka imar sas maškar o moros a o vlňi laha čhivkerenas, bo phurdelas zoraľi balvaj.

25 Pre tosaraste, sar mek sas kalipen*, phirelas o Ježiš pal moros a avľa ke lende.

26 Sar o učeňika les dikhle te phirel pal o moros, predarandile a phende: „O mulo!“ A viskinde daratar.

27 Ale o Ježiš ke lende takoj prevakerđa: „Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!“

28 A o Peter leske phenda: „Rajeja, te sal oda tu, prikazin mange, hoj te džav ke tu pal o paňi.“

29 „Av!“ phenda o Ježiš. Avke o Peter geľa avri andral e loďka, phirelas pal o paňi a džalas ko Ježiš.

30 Ale sar dikhľa pre zoraľi balvaj, darandila, chudňa te tašľol a vičinda: „Rajeja, zachraňin man!“

31 O Ježiš takoj nacirdňa o vast, zachudňa les a phenda: „Manušeja, savo cikno pačaben tut hin! Soske pochib-indal?“

32 A soča gele andre loďka, e balvaj preačila.

33 Akor ola, ko sas pre loďka, bandonas anglal leste a phenenas: „Tu sal čačes o Čhavo le Devleskro!“

O Ježiš sastarel andro Genezaret

34 Sar pregele la loďkaha o moros, avle andre phuv Genezaret.

35 O manuša andral oda than les sprindžarde a rozhirinde oda pal cali odi phuv. Ande ke leste savore nasvalen

* 14:25 E grecko čhib: e štarto straž prekal e rat

³⁶ a mangenas les, či lenge na domukela, hoj pes te chuden ča le agorestar leskre gadendar. Ola, ko pes lestar chudle, sastile avri.

15

O tradiciji le phurederengre

¹ Akor avle ko Ježiš o zakoňika the o Farizeja andral o Jeruzalem a phende leske:

² „Soske tire učeňika na dolikeren oda, so amenge dine o phure? Bo na thoven (omoren) o vasta, sar džan te chal o maro.“

³ Ov odphenda: „A tumen soske na dolikeren le Devleskro prikazaňje, ale čerinen les vaš tumari tradicija.“

⁴ Bo o Del phenda: *„De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko košel la da the le dades, mušinel te merel!“*

⁵ Ale tumen phenen: „Sako, ko phendahas la dake abo le dadeske: Oda, so šaj diňomas tumenge, thođom pre sera le Devleske sar daros, našti tumenge oda dav.“

⁶ Avke tumen phenen, hoj na kempel te del pačiv la da vaj le dades. Kajse tumare tradicijenca musaren le Devleskro prikazaňje.

⁷ Tumen dujemujengre, mištes pal tumende prorokinelas o prorokos Izajaš, sar phenda:

⁸ *„Kala nipi man lašaren le mujeha,
ale lengro jilo hino mandar dur.“*

⁹ *„Hijaba man lašaren,
bo sikaven o sikaviben le manušengro.“*

¹⁰ Paľis o Ježiš vičinda ke peste le nipen a phenda lenge: „Šunen a achalón!

¹¹ Le manušes na melarel oda, so džal andro muj, ale oda, so avel avri andral o muj.“

¹² Akor avle leskre učeňika a phende leske: „Džanes, hoj o Farizeja rušle, sar šunde oda lav?“

¹³ Ov odphenda: „Dojekh rastlina, savi na sadzinda miro Dad andral o ňebos, ela cirdli avri le koreňenca.“

¹⁴ Muken len avke! On korkore hine kore a kamen te ľidžan avre koren. A te jekh koro ľidžala avre kores, sodujđzene perena andre chev.“

¹⁵ O Peter leske phenda: „Phen amenge avri pal oda podobenstvo!“

¹⁶ A o Ježiš phučla: „So the tumen mek na achalón?“

¹⁷ Na achalón, hoj savoro, so avel andro muj, džal andro per a odarik džal avri?

¹⁸ Ale oda, so avel avri andral o muj, avel andral o jilo a oda melarel le manušes.

19 Bo andral o jilo avel avri o nalačo gondolišagos – te murdarel, te kerel lubipen, te čorel, te svedčinel falošne a te ruhinel pes.

20 Kada hin oda, so meľarel le manušes. Ale te chal le vastenca, so nane avrithode, na meľarel le manušes.“

O pačaben la Kanaankakro

21 O Ježiš odarik geľa het a geľa andro phuva Tir the Sidon.

22 A varesavi Kanaansko džuvľi andral odi phuv avľa ke leste a viskinelas: „Av ke ma jileskro, Rajeja, Čhavo le Davidoskro! Miri čhaj hiňi igen zaphandľi le demonenca.“

23 Ale ov lake na odphenda aňi lav. Akor avle ke leste leskre učeňika a mangelas les: „Bičhav la het, bo viskinel pal amende.“

24 Ale ov odphenda: „Me som bičhado ča ko bakrore, save našľile andral o kher le Izraeloskro.“

25 Ale oj avľa, bandľa anglal leste a phenda: „Rajeja, pomožin mange!“

26 Ov odphenda: „Nane šukares te lel le čhavorenge o maro a te čhivel les le rikonorenge.“

27 Oj odphenda: „He, Rajeja, ale the o rikonore telal o skamind chan o trušini, so peren lengre rajenge.“

28 Akor lake o Ježiš odphenda: „Džuvľije, baro hin tiro pačaben! Mi ačhel pes tuke avke, sar kames.“ A lakri čhaj sastľa avri ola oratar.

O Ježiš sastarel paš o Galilejsko moros

29 Sar o Ježiš odarik odgeľa, avľa ko Galilejsko moros. Geľa upre pro verchos a ode peske bešľa.

30 Avle ke leste igen but nipi, save peha ande le bangen, le koren, le němen, le kaliken the mek but avren. Thovenas len paš o pindre le Ježišoske a ov len sastarelas avri.

31 O nipi pes čudalinenas, sar dikhle, hoj o něma vakeren, o kaliki hine saste, o bange phiren, o kore dikhen a lašarenas le Izraeloskre Devles.

O Ježiš del te chal štar ezera manušen

32 O Ježiš peske vičinda peskre učeňiken a phenda: „Pharo mange hin vaš kala nipi, bo imar trin dživesa hine manca a nane len so te chal. Na kamav len te bičhavel khere bokhalen, hoj te na odperen pal o drom.“

33 O učeňika leske phende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te das te chal kajci but dženen?“

34 „Keci tumen hin mare?“ phučľa lendar o Ježiš.

„Efta the vajkeci ribici,“ odphende.

35 Akor phenda le nipenge, hoj peske te bešen pre phuv.

³⁶ Ila ola efta mare the ola ribi, palikerda, phagerelas a podelas peskre učeņikenge a o učeņika denas le nipenge.

³⁷ Chale savore a čalile. Olestar, so ačila, kidle upre efta pherde košara.

³⁸ Savore, so chale, sas vaj štar ezera (4 000) murša, bi o džuvla the bi o čhave.

³⁹ Palis rozmukla le nipen, geła andre lodka a avla andre phuv paš o forocis Magadan.

16

O Farizeja kamen te dikhel znameņje

¹ Avle ke leste varesave Farizeja the Saduceja, bo les kamenas te skušinel avri. Mangelas les, hoj lenge te sikavel znameņje andral o ņebos.

² A o Ježiš lenge odphenda: „Sar hin rat, phenen: ‚Ela šukares, bo o ņebos hino lolo.‘

³ A tosara phenen: ‚Adadžives ela brišindalo, bo o ņebos hino zachmurimen a lolo.‘ Sar dikhen pro ņebos, džanen te phenel, savo ela džives, ale o znameņja kale časengre na džanen te achalol?

⁴ O nalačo the o lubikano pokoleņje mangel znameņje, ale na ela leske dino znameņje, ča o znameņje le Jonašiskro.“ Mukla len ode a geła het.

O kvasos le Farizejengro the le Saducejengro

⁵ Leskre učeņika avle pre oki sera le moroske a bisterde peha te lel o maro.

⁶ O Ježiš lenge phenda: „Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the le Saducejengro.“

⁷ A o učeņika gondolinas maškar peste: „Vašoda phenel, bo na ilam peha o maro.“

⁸ Ale sar oda sprindžarda o Ježiš, phenda lenge: „Manušale cikne pačabnaha, soske vakeren maškar tumende pal oda, hoj tumen nane maro?

⁹ Mek furt na achalon? Imar bisterdan pre ola pandž mare prekal ola pandž ezera (5 000) murša a keci košara kidnan upre?

¹⁰ Bisterdan the pre ola efta mare prekal ola štar ezera (4 000) murša a keci košara kidnan upre?

¹¹ Sar oda na achalon, hoj tumenge na vakeravas pal o maro? Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the le Saducejengro!“

¹² Akor achalile, hoj na vakerda pal oda, hoj te den pozoris pro kvasos le mareskro, ale pro sikaviben le Farizejengro the Saducejengro.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

¹³ Sar avla o Ježiš andro phuva paš e Cezarea Filipi, phučla peskre učeňikendar: „So phenen o manuša pal o Čhavo le Manušeskro, hoj ko hino?“

¹⁴ On odphende: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krstiteľ, aver, hoj o Eliaš, a pale aver, hoj o Jeremijaš, abo jekh le prorokendar.“

¹⁵ „A tumen?“ phučla lendar. „So phenen, hoj ko me som?“

¹⁶ O Šimon Peter odphenda: „Tu sal o Kristus, o Čhavo le džide Devleskro!“

¹⁷ O Ježiš leske odphenda: „Bachtalo sal Šimon, čhavo le Jonašiskro, bo o manuš* tuke kada na sikađa, ale miro Dad, savo hino andro űebos.

¹⁸ A me tuke phenav: Tu sal o Peter a pre kadi skala ačhavava miri cirkev a aňi o brani le pekloskre upral late na zviťazinena.

¹⁹ Dava tuke o kleji andral o űeboskro krališagos a savoro, so phandeha pre phuv, ela phandlo the pro űebos. A savoro, so rozphandeha pre phuv, ela rozphandlo the pro űebos.“

²⁰ A phenda peskre učeňikenge, hoj te na phenen űikaske avri, hoj ov hino o Kristus.

O Ježiš phenel, hoj ela murdardo

²¹ Akorestar chudňa o Ježiš te sikavel peskre učeňiken, hoj mušinel te džal andro Jeruzalem a but te cerpinel le phurederendar, le bare rašajendar the le zakonikendar; hoj mušinela te merel a pal o trin džives te uštel andral o meriben.

²² Akor les ila o Peter pre sera a chudňa leske zorales te dovakerel: „Te na del o Del, Rajeja! Kada pes tuke naši ačhel!“

²³ Ale o Ježiš pes visarda ko Peter a phenda leske: „Dža mandar het, Satan! Ačhes mange andro drom, bo na gondolines pre le Devleskre veci, ale pre le manušeskre!“

Sar kampil te džal pal o Ježiš

²⁴ Akor phenda o Ježiš peskre učeňikenge: „Te kamel vareko te avel pal ma, te na dživel prekal peste, mi lel pre peste peskro kerestos a mi avel pal ma.

²⁵ Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, les našavela, ale ko našavela peskro dživipen vaš ma, oda les arakhela.

---

* 16:17 Abo: o felos the o rat

26 Bo so hin le manušes olestar, hoj calo svetos ela leskro a o dživipen našavela? Soha šaj o manuš počinel vaš peskro dživipen?

27 Bo o Čhavo le Manušeskro avela peskre aňjelenca andre slava peskre Dadeskri a akor počinela sakoneske pal oda, sar kerelas.

28 Čačipen tumenge phenav, hoj varesave tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena le Čhas le Manušeskres te avel andre leskro krališagos.“

17

O Ježiš le Mojžišoha the le Eliašoha

1 Pal o šov džives peske vičinda o Ježiš le Peter, le Jakob the le Jan leskre phrales. Ila len peha a sas korkore pro učo verchos.

2 Ode pes anglal lende čerinda. Leskro muj leske švicinelas sar o kham a o gada leske parňile sar o švetlos.

3 A sikade pes lenge o Mojžiš the o Eliaš a vakerenas le Ježišoha.

4 O Peter phenda le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade. Te kames, keras trin stani: Tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašiske jekh.“

5 Mek sar vakerelas, zaučharda len andre e žjarivo chmara a andral e chmara prevakerda ke lende o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Andre leste man hin radišagos, les šunen!“

6 Sar oda šunde o učeňika, pele pro muj a igen pes daranas.

7 O Ježiš avla paš lende, chudna pes lendar a phenda lenge: „Ušten, ma daran tumen!“

8 A sar dikhle upre, imar na dikhle ňikas, ča le Ježiš korkores.

9 Sar avenas tele pal o verchos, phenda lenge o Ježiš: „Ma vakeren avri ňikaske pal oda, so dikhlan, medik o Čhavo le Manušeskro na uštela andral o meriben!“

10 Leskre učeňika lestar phučle: „Soske phenen o zakonika, hoj ešeb mušinel te avel o Eliaš?“

11 O Ježiš lenge odphenda: „O Eliaš čačes avela ešebno a prikerela sa,

12 ale phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avla a na prindžarde les, ale kerde leha, sar kamle. Avke lendar cerpinela the o Čhavo le Manušeskro.“

13 Akor achalile o učeňika, hoj lenge vakerelas pal o Jan Krstiteľ.

O Ježiš sastarel le čhavores zaphandles le demonoha

14 Sar avle paš o nipi, avla ke leste jekh manuš, savo peľa pro khoča, bandolas anglal leste

15 a phendá: „Rajeja, av jileskro ke miro čhavo, bo hin les zachvati a igen cerpinel, bo furt perel andre jag the andro paňi.

16 Andom les ke tire učeňika, ale on les naši sastarde.“

17 O Ježiš odphendá: „Manušale bi o pačaben! Tumen previsarde manušale, mek dži kana tumenca avava? Dži kana mek tumen zlidžava? Anen les mange kade!“

18 O Ježiš pokarhindá le demonos a ov takoj andral leste gela avri. A ola oratar sas imar o čhavoro sasto.

19 Palis avle o učeňika korkore paš o Ježiš a phende: „Soske les amen naši tradňam avri?“

20 Ov lenge phendá: „Vašoda, hoj frima pačan. Bo phenav tumenge, te tumen ulahas ča ajso pačaben sar o horčično zrnkos, phenena kale verchoske: ‚Predža kadarik kode!‘ – a predžala. A na ela nič, so naši kerena.

21 [Ale kajse demoni na džan avri, ča la modlitbaha the le postoha.]“

22 A sar phirenas jekhetane pal e Galileja, phendá lenge o Ježiš: „O Čhavo le Manušeskro ela dino andro vasta le manušenge,

23 murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“ A o učeňika ačhile igen smutna.

O Ježiš počinel e chramoskri daň

24 Sar doavle andro Kafarnaum, avle ko Peter ola, ko kiden avri le chramoskre daňe, a phučle: „Či na počinel tumaro učitelis e chramoskri daň?“

25 „Počinel!“ odphendá.

Sar avla o Peter andro kher, phučla lestar o Ježiš sigeder: „So pes tuke dičhol, Šimon? Kastar len o kraľa andral kada svetos o clo abo o daňe? Peskre čhavendar, abo le cudzendar?“

26 Ov odphendá: „Le cudzendar.“

Akor leske o Ježiš phendá: „Akor lengre čhave na mušinen te počinel.

27 Ale hoj pre amende te na rušen, dža paš o moros a čhiv e udica. Le avri ešebno riba, savi chudeha, a sar lake phundraveha o muj, arakheha andre rupuňi minca*. Le la avri a počin o daňe vaš tu the vaš ma.“

18

O nekbareder andro ňeboskro krališagos

* 17:27 Oda hin jekh stater, so mon štar drachmi.

1 Andre odi ora avle o učeňika ko Ježiš a phende: „Ko hin bareder andro ņeboskro krališagos?“

2 O Ježiš peske vičindā čhavores, ačhađa les maškar lende

3 a phendā: „Čačipen tumenge phenav, te tumen na visarena a na avena sar o čhavore, šoha na džana andro ņeboskro krališagos.

4 Ko pes pokorinela a ela sar kada čhavoro, oda hin nekbareder andro ņeboskro krališagos.

5 Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel.“

Te na odcirden avres andral o pačaben

6 „Oleske, ko odcirdela andral o pačaben jekhes kale ciknorendar, save pačan andre ma, ulahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas les andro moros.

7 Vigos le svetoske vaš ola veci, save keren oda, hoj o manuša te peren andral o pačaben. Kajse veci mušinen te avel, ale vigos ole manušeske, prekal kaste oda avel.

8 Te tut cirdel tiro vast abo tiro pindro te kerel binos, odčhin les a čhiv les tutar het. Bo feder tuke hin te džal andro džživipen bi o pindro abo bi o vast, sar soduje vastenca abo pindrenca te džal andre večno jag.

9 A te tut cirdel pro binos tiri jakh, džubín la avri a čhiv la tutar het. Bo feder tuke hin te džal jekha jakhaha andro večno džživipen, sar soduje jakhenca andro jagalo peklos.

10 Dikhen pre oda, hoj te na dikhen tele aňi jekhes kale ciknorendar! Bo phenav tumenge, hoj lengre aňjela andro ņebos ačhen furt angle miro ņeboskro Dad.

11 [Bo o Čhavo le Manušeskro avla, hoj te zachraňinel oda, so sas našado.]“

Pal o našado bakroro

12 „So tumenge gondolinen? Te ulahas varesave manušes šel (100) bakre a te jekh lendar našlilahas, či na mukela ola eňavardeš the eňa (99) pro brehi a na džala te rodel oles, so našlila?

13 Čačes phenav tumenge: Te pes ačhela, hoj les arakhela, buter lestar radisalola sar ole eňavardeš the eňendar (99), save na našlile.

14 Avke aňi tumaro Dad andro ņebos na kamel, hoj te našlol jekh kale ciknorendar.“

Te tiro phral dživel andro binos

15 „Te kerđahas tiro phral binos, džā a vaker leha pal oda ča tu the ov korkoro. Te tut šunela, dochudňal pale tire phrales.

* 18:6 o baro bar andral o mlinos

16 Te tut na šunela, le tuha mek jekhes abo duje dženen, bo *dojekh lav ačhela pro duj abo trin švedki*.

17 Te len na šunela, phen oda andre khangeri. A te na šunela aňi la khangera, mi el tuke sar colňikos a sar manuš, savo dživel binošnes a bi o Del.

18 Čačipen tumenge phenav: Savoro, so phandena pre phuv, ela phandlo the andro ņebos a savoro, so rozphan-dena pre phuv, ela rozphandlo the andro ņebos.

19 Pale tumenge phenav: Te duj džene tumendar pre phuv ena jekh andre oda, so mangena, chudena oda mire Dadestar, savo hino andro ņebos.

20 Bo kaj pes duj abo trin džene zdžan andre miro nav, ode som the me maškar lende.“

Pal o slugas, so na odmukel

21 Akor avľa ke leste o Peter a phučľa lestar: „Rajeja, kecivar mušnav te odmukel mire phraleske, so mange kerel o nalačo? Dži eftavar?“

22 O Ježiš leske phendä: „Na phenav tuke, hoj eftavar, ale dži eftavardešvar efa (70 x 7)†.“

23 „Vašoda o ņeboskro krališagos hino sar kada: Sas jekh krališ, savo kamelas te džanel, keci love leske kamen leskre sluhi.

24 Sar chudňa te genel, ande leske jekhe manušes, savo leske kamelas but milionĩ.

25 Ale vaš oda, hoj les na sas sar te del pale, phendä leskro raj, hoj les la romňaha the le čhavenca te bikenen otrokenge, a mek the savoro, so les hin, hoj te del pale oda, so le kraliske kamelas.

26 Akor peľa o slugas pro khoča, bandolas anglal leste a mangelas les: „Rajeja, užar mek pre ma a savoro tuke dava pale!“

27 Le kraliske sas vaš leste pharo, mukľa les a savore love, so leske kamelas, leske odmukľa.

28 Ale sar geľa oda slugas odarik avri, arakhľa avre slugas ole kraliskre, savo leske kamelas vaj šel (100) rupune minciš. Chudňa les, tasavelas les a phendä: „De mange pale oda, so mange kames!“

29 Akor oda aver slugas peľa paš leskre pindre a mangelas les: „Užar mek pre ma a savoro tuke dava pale.“

30 Ale ov na kamľa te užarel. Geľa a čhida les andre bertena, medik leske na počinela oda, so leske kamelas.

31 Sar dikhle okla sluhi, so pes ačhila, ačhile igen smutna. Avle a vakerde avri le kraliske savoro, so pes ačhila.

† 18:22 Abo: eftavardeš the eftavar (77x) ‡ 18:24 10 000 talenti § 18:28 100 denara

³² Akor peske les vičinda o kralis a phenda leske: „Nalačo sluhona, savoro, so mange kamehas, tuke odmuklōm, bo mangehas man.

³³ The tuke kampļa te avel jileskro ke miro aver slugas avke, sar me somas jileskro ke tu.’

³⁴ Akor o kralis choļisaļļa a diņa les te mučinel andre bertena, medik na dela pale savoro, so leske kamelas.

³⁵ Avke kerela the miro ņeboskro Dad dojekheske tumendar, ko na odmukela peskre phraleske andral o jilo.“

19

Pal o rozvod

¹ Sar o Ježiš dovakerđa kala lava, geļa het andral e Galileja a avļa andre judsko phuv pal o Jordan.

² Džanas pal leste but nipi a ov len ode sastārelas.

³ Avle ke leste o Farizeja a kamenas les te chudel andro lav. Phučle lestar: „Či šaj omukel o rom peskra romņa, vaš soste ča kamel?“

⁴ Ov odphenda: „So na gendaņ, hoj ešebnovarestar o *Del len stvorinda sar muršes the džuvļa?*

⁵ A o Del mek phenda: „*Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela jekhetane la romņaha a on duj džene ena jekh telos.*’

⁶ Avke imar nane duj, ale jekh telos. Vašoda oda, so o Del phandļa, o manuš te na rozphandel!“

⁷ Avke lestar phučle: „Akor soske phenda o Mojžiš, hoj šaj *te del la romņa o rozvodno līl a te bičhavel la het?*“

⁸ A o Ježiš lenge phenda: „O Mojžiš tumenge domukļa te premukel tumare romņijen vaš oda, hoj tumare jile sas barune. Ale ešebnovarestar na sas avke.

⁹ A phenav tumenge, hoj sako, ko omukela peskra romņa, te oj na kerđa lubipen, a lela peske avra romņa, kerel lubipen.“ [„Oda murš, ko peske lel ajsa, so hiņi premukli, tiš kerel lubipen.“]

¹⁰ Akor leske phende leskre učeņika: „Te oda hin avke maškar o rom the maškar e romņi, akor nane mištes te lel romņa.“

¹¹ Ov lenge phenda: „Na savore achalōn oda lav, ale ča ola, kaske oda hin dino.

¹² Bo hin ajse murša, save ulīle avke, hoj našti dživen džuvļaha. A hin the ajse murša, savendar o nipi ajsen kerde. A mek hin the pačivale murša, save korkore kamle te ačhel pačivale prekal o ņeboskro krališagos. Oda, ko šaj prilel, mi prilel!“

O Ježiš požehņinel le čhavoren

13 Akor o manuša anenas ko Ježiš le čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta a te modlinel pes vaš lenge, ale o učeņika lenge na domukenas.

14 No o Ježiš lenge phenda: „Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma braņinen lenge, bo kajsengro hin o krališagos le Devleskro.“

15 A sar thoda pre lende o vasta, geļa odarik het.

O barvalo terno murš

16 Varesavo murš avļa ke leste a phenda: „Učitelina, savo lačo skutkos mušnav te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

17 Ov leske phenda: „Soske mandar phučes pal o lačo? Jekh hino Lačo. A te kames te džal andro dživipen, doliker o prikazaņja.“

18 „Save prikazaņja?“ phučļa le Ježišostar.

A o Ježiš phenda: „*Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha pre avreste!*“

19 *De pačiv la da the le dades! Kameha avres avke sar tut korkores!*“

20 O terno murš leske pre oda odphenda: „Kada savoro imar dolikerav. So mange mek kampel?“

21 O Ježiš leske phenda: „Te kames te avel dokonalo, dža, biken tiro barvalipen a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro ņebos. Palis av a phir pal ma!“

22 Ale sar oda šunda o terno murš, geļa het smutno, bo sas les but barvalipen.

O barvalo phares avel andro krališagos le ņeboskro

23 O Ježiš phenda peskre učeņikenge: „Čačipen phenav tumenge, hoj o barvalo phares avela andro ņeboskro krališagos.“

24 A pale tumenge phenav, hoj lokeder hin la řavake te predžal prekal e suvakri chev, sar le barvaleske te džal andro ņeboskro krališagos.“

25 Sar oda šunde leskre učeņika, igen pes čudalinenas a phučenas: „Ta akor, ko šaj el spasimen?“

26 Ale o Ježiš dihļa pre lende a phenda lenge: „O manuša oda našti keren, ča o Del šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.“

27 Akor leske odphenda o Peter: „Dikh, amen omuklam savoro a geļam pal tu. So amen hin olestar?“

28 O Ježiš lenge phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj andre oda časos, so avela, sar bešela o Čhavo le Manušeskro pro tronos andre peskri slava, akor the tumen, save man nasledinenas, bešena pro dešuduj (12) troni a sudzinena o dešuduj kmeņi le Izraeloskre.“

²⁹ A sako, ko vaš miro nav omukla o khera, le phralen abo le pheñen, le dades abo la da, [la romña,] le čhaven vaj o mali, chudela šelvar ajci buter a chudela o večno dživipen.

³⁰ Ale but olendar, ko sas ešebna, ena posledna a o posledna ena ešebna.“

20

Pal o robotnika andre viñica

¹ „Bo o ñeboskro krališagos hino sar jekh chulaj, savo geľa sig tosara avri, hoj te lel le robotniken andre peskri viñica.

² Dovakerđa pes le robotnikenca, hoj len dela jekh rupuñi minca* pro džives, a bičhađa len andre peskri viñica.

³ Sar geľa avri vaj eña orendar, dikhľa avre dženen, hoj nič na keren a ačhen pro placos.

⁴ The lenge phenda: ‚Džan the tumen andre viñica a počinava tumen avke, sar kampil.‘

⁵ A on gele.

Pale geľa avri vaj dešuduj (12) orendar the trin orendar a vičinda avre robotniken.

⁶ Palis geľa avri vaj pandž orendar a arakhľa avre dženen te ačhel ča avke a phučľa lendar: ‚Soske kade ačhen calo džives a nič na keren?‘

⁷ Phende leske: ‚Bo ñiko amen na iľa andre buči.‘

Phenda lenge: ‚Džan the tumen andre viñica te kerel buči.‘

⁸ Sar zaračila, phenda o raj la viñicakro peskre spravcaske: ‚Vičin le robotniken a počin lenge.‘ Chude le poslednonendar dži o ešebna.

⁹ Sar avle ola, ko sas ile andre buči vaj pandž orendar, chudle po jekh rupuñi minca.

¹⁰ Palis avle ola ešebna a gondolinenas peske, hoj chudena buter, ale the on chudle po jekh minca.

¹¹ Sar ile, dudrinenas pro chulaj

¹² a vakerenas: ‚Amen pes trapinahas calo džives pro kham, ale kala posledna kerenas buči ča jekh ora a počinda len avke sar amen!‘

¹³ Ale ov odphenda jekheske lendar: ‚Prijaťelina, na som ke tu ñespravedľivo! Či tut manca na dovakerďal pre jekh rupuñi minca?‘

¹⁴ Le oda, so hin tiro, a dža! No me kamav kale poslednones te del avke sar tut.

¹⁵ Abo našti kerav mireha oda, so me kamav? Dikhes pre mande namištes vaš oda, hoj som lačo?‘

¹⁶ Avke ena o posledna ešebna a o ešebna posledna.“

* 20:2 jekh denaris

O Ježiš phenel avri pal peskro cerpišagos

¹⁷ Sar o Ježiš džalal upre andro Jeruzalem, iła peske pre sera ole dešuduje učeņiken a pal o drom lenge vakerelas:

¹⁸ „Šunen: Džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskro ela avridino le nekbaredere rašajenge the le zakoņikenge a odsudzinena les pro meriben.

¹⁹ Dena les le pohanenge, hoj lestar te asan a hoj les te zbičinen the te ukrižinen; ale pro trito džives ušćela andral o meriben.“

Pal o thana paš le Ježišoskro tronos

²⁰ Akor avła e daj le Zebedeoskre čhavengri ko Ježiš peskre čhavenca, bandolas anglal leste a mangelas lestar vareso.

²¹ Ov latar phučła: „So kames?“

Oj phendā: „Phen, hoj kala mire duj čhave te bešen jekh pal tiri čači sera a dujto pal aver andre tiro krališagos.“

²² O Ježiš lake odphendā: „Na džanen, so mangen. Či šaj pijen odi kuči, savī me pijava?“ [„A či šaj aven bolde ole bolīpnaha, saveha me som boldo?“]

Odphende leske: „Šaj.“

²³ Ov lenge phendā: „Čačes pijena odi kuči, so me pijav. [The ole bolīpnaha, saveha som me boldo, the tumen avena bolde.] Ale hoj te bešen pal miri čači the bałogņi sera, oda nane miri veca. Ola thana chudena ola, prekal kaste len miro Dad pripravindā.“

²⁴ Sar oda šunde okla deš učeņika, rušle pre ola duj phrala.

²⁵ Ale o Ježiš peske len vičindā a phendā: „Džanen, hoj o vladara lidžan le naroden zoraha a o bare raja trapinen le nipen.

²⁶ Ale maškar tumende oda avke našti avel! Oda, ko kamel te avel bareder, mušinel te avel tumaro sluhas.

²⁷ Oda, ko kamel te avel ešebno, mušinel te služinel savorenge.

²⁸ Bo aņi o Čhavo le Manušeskro na avła, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel a te počinel peskre dživīpnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sastarel duje koren paš o Jericho

²⁹ Sar avelas avri andral o Jericho, džanas pal leste igen but nipi.

³⁰ A paš o drom bešenas duj kore manuša. Sar šunde, hoj odarik džal o Ježiš, vičinde: „Rajeja, Čhavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“

³¹ Ale o nipi lenge phenenas, hoj te čiten, no on mek zoraleder vičinenas: „Av ke amende jileskro, Rajeja, Čhavo le Davidoskro!“

³² O Ježiš zaachiła, vičinda len a phučla: „So kamen, hoj tumenge te kerav?“

³³ On leske phende: „Rajeja, hoj pes te phundraven amare jakha.“

³⁴ Le Ježišoske sas pharo vaš lenge a chudña pes lengre jakhendar. A on takoj chudle te dikhel a džanas pal leste.

21

O Ježiš avel andro Jeruzalem

¹ Sar imar doavenas paš o Jeruzalem a avle andre Betfaga paš o Olivovo verchos, bičhada o Ježiš duje učeņiken

² a phenda lenge: „Džan andre kada foros, so hin angle tumende. Soča džana andre, arakhena zaphandles terne somaricis the oslica. Odphanden len a anen len ke ma.

³ Te vareko tumenge vareso phenela, tumen phenena, hoj le Rajeske len kempel, ale maj len bičhavela pale.“

⁴ Kada pes ačiła, hoj pes te naplñinel oda, so phenda o prorokos:

⁵ „Phenen le Sionoskra čhake:
*„Dikh, tiro kralis avel ke tu pokorno
 a bešel pre oslica, pro terno somaricis.“*“

⁶ O učeņika gele a kerde avke, sar lenge oda phenda o Ježiš.

⁷ Ande la oslica the le somaricis, thode pre lende peskre gada a o Ježiš peske bešla.

⁸ But manuš a rakinenas peskre gada pro drom, aver čhingerenas o prajti pal o stromi a rakinenas pro drom.

⁹ O nipi, save džanas anglal leste the pal leste, vičinenas: „Hosanna le Davidoskre Čhaske!

*Požehñimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!
 Hosanna andro ñebos!“*

¹⁰ Sar avla andro Jeruzalem, o manuš a andre calo foros chudle te kerel bari vika a phučenas: „Ko hin kada?“

¹¹ Ola nipi lenge odphenenas: „Kada hin o Ježiš, oda prorokos andral o galilejsko Nazaret.“

O Ježiš žužarel o chramos

¹² O Ježiš geła andro chramos a tradña avri savoren, save ode cinenas the bikenenas. Previsardā o skaminda olenge, ko vatinenas o love, the olenge, ko bikenenas le holuben.

¹³ Phenda lenge: „Hin pisimen: *„Miro kher pes vičnela kher pro modlitbi‘*, ale tumen lestar kerdan kher prekal o zbujņika!“

14 Avle ke leste andro chramos o kore the o bange a sas'ardã len.

15 Ale sar dikhle o bare rašaja the o zakoñika ola zazraki, so kerelas, the le čhavoren, save viskinen andro chramos: „Hosanna le Davidoskre Čhaske!“ rušenas.

16 „Šunes, so vakeren?“ phučle lestar.

O Ježiš phendã: „He. Tumen mek šoha na gendãn: ‚Andral o muja le čhavorengre the le cikne čhavengre tuke pripravindãl e chvala?‘“

17 O Ježiš len ode mukla, geła avri andral o foros andre Betanija a ode presuča.

O figovñikos sučol avri

18 Tosara, sar džalas pale andro foros, sas bokhalo.

19 Pal o drom dikhla jekh figovñikos a geła paš leste, ale na arakhla upre o figi, ča o prajti. A phendã leske: „Imar šoha buter te na barol pre tu ovocje!“ A oda figovñikos takoj šučila avri.

20 Sar oda dikhle leskre učeñika, čudalinenas pes a phučenas: „Sar oda, hoj oda figovñikos takoj šučila avri?“

21 O Ježiš lenge odphendã: „Čačipen tumenge phenav, te tumen ulahas pačaben a na pochibindãnas, kerdãnas the tumen oda, so kerdom me le figovñikoha. A na ča kada, ale te phendãnas kale verchoske: ‚Hazde tut a čhiv tut andro moros!‘ ačhilahas pes oda.

22 Savoro, vaš soske tumen pačabnaha mangena andre modlitba, chudena.“

Le Ježišoskri autorita

23 Sar avla andro chramos a sikavelas, avle ke leste o bare rašaja the o phuredera le nipengre a phende leske: „Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diña odi autorita?“

24 O Ježiš lenge odphendã: „The me tumendar vareso phučava a te mange odphenena, me tumenge phenava, sava autoritaha kerav kala veci.

25 Khatar sas le Janoskro bolipen? Andral o ñebos vaj le manušendar?“

A on chudle te vakerel maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ñebos,‘ phenela amenge: ‚Akor soske leske na pačandilan?‘“

26 Ale te phenaha: ‚Le manušendar,‘ daras pes le nipendar, bo savore lenas le Jan sar prorokos.“

27 Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“

Akor lenge ov phendã: „Añi me tumenge na phenava, sava autoritaha kerav kala veci.“

O podobenstvo pal o duj čhave

28 „So gondolinen pal kada? Varesave manušes sas duj čhave. Avla pal o ešebno a phendā: ‚Čhavo miro, dža adadžives te kerel buči andre miri viñica!‘

29 Ov odphendā: ‚Na kamav te džal.‘ Ale palis leske sas pharo a geła.

30 Avla pal o dujto čhavo a the leske phendā oda. Ov odphendā: ‚Džav, rajeja!‘ Ale na geła.

31 Savo kale dujendar kerđa oda, so lendar o dad kame-las?“

Odphende le Ježišoske: „Oda ešebno.“

A o Ježiš lenge phendā: „Čačipen tumenge phenav: O colñika the o lubña tumen predenašen andro krališagos le Devleskro!

32 Bo avla o Jan tumen te sikavel pal o čačipnaskro drom, ale na pačandilan leske. No o colñika the o lubña leske pačandile a tumen oda dikhlan, ale the avke na čerindan tumaro jilo a na chudňan leske te pačal.“

O podobenstvo pal e viñica

33 „Šunen the aver podobenstvo! Sas jekh raj, savo peske sadzinda e viñica a ohradzinda la. Kerđa e chev, kaj pes pučinel avri e štava andral o hroznos, a ačhađa e veža. Palis diña e viñica kečeň le vinarenge a geła het pro droma.

34 Sar avla oda časos, sar pes skidel o hroznos, bičhađa peskre sluhlen ke ola vinara, hoj te lel peskro ulipen.

35 Ale ola vinara chudle leskre sluhlen; jekhes marde, avres murdarde a andre avreste čhivkerenas le barenca.

36 Pale bičhađa avre sluhlen, buter sar ešebnovar, ale the lenca oda kerde.

37 A pro koñec bičhađa ke lende peskre čhas, bo phendā peske: ‚Mire čhas dena pačiv.‘

38 Ale ola vinara peske phende: ‚Ov hino dēdičis. Aven, murdaras les a leskro dēdictvos ela amaro!‘

39 Chudle les, čhide les avri andral e viñica a murdarde les.

40 Sar avela o raj la viñicakro, so kerela ole manušenca?“

41 Phende leske: „Ole nalačhe manušen murdarela bi e milost a e viñica dela avre vinarenge, save leske anena o ulipen andre peskro časos.“

42 O Ježiš lenge phendā: „So, mek šoha na gendān, so hin pisimen?“

*‚Oda bar, so o murara odčhide,
ačhila hlavno bar.*

O Raj oda kerđa

a amen pes oleske čudalinas!‘

⁴³ Vašoda tumenge phenav, hoj pes tumendar lela o krališagos le Devleskro a dela pes le manušenge, save anena ovocje.

⁴⁴ Oda, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela, oles rozpučinela.“

⁴⁵ Sar šunde o bare rašaja the o Farizeja ola leskre podobenstva, prindžarde, hoj vakerel pal lende.

⁴⁶ Kamle les te chudel, ale daranas pes le nipendar, bo o nipi les lenas sar prorokos.

22

O podobenstvo pal o bijav

¹ O Ježiš lenge pale vakerelas andro podobenstva:

² „O ňeboskro krališagos hino sar kada: Sas jekh kralis, savo kerđa peskre čhaske bijav.

³ Bičhađa peskre sluhén, hoj te džan te vičinel pro bijav le manušen, ale on na kamenas te avel.

⁴ Pale bičhađa avre sluhén a phendá: ‚Phenen olenge, ko hine vičimen: O dilos imar pripravindom, o biki the o thule gurunňa imar hine murdarde a sa imar hin kisno! Aven pro bijav!‘

⁵ Ale le hoscenge oda sas jekh a gele het, vareko pre peskri maľa a vareko te bikenavkerel.

⁶ Okla chudle leskre sluhén, ande len avri pre ladž a murdarde len.

⁷ Sar oda šunđa o kralis, cholisalilá, bičhađa peskre slugađen a murdarđa ole vrahén. A lengro foros podlabarđa.

⁸ Akor phendá peskre sluhenge: ‚O bijav imar hino pripravimen, ale ola, ko sas vičimen, peske na zaslužinenas te avel pro bijav.

⁹ Vašoda džan pro droma a vičinen pro bijav savoren, kas arakhena.‘

¹⁰ Ola sluhi gele pro droma a skidle savoren, kas arakhle, le lačhen the le nalačhen. A e sala le bijaveskri pes pherarđa le hoscenca.

¹¹ Ale sar avľa andre o kralis te dikhel pro hosci, dikhľa ode manušes, savo na sas urdo andro bijavutne gada.

¹² A phendá leske: ‚Prijaťelina, sar avľal andre, te na sal urdo andro bijavutne gada?‘ A ov sas čhit.

¹³ Akor phendá o kralis le sluhenge: ‚Phanden leske o pindre the o vasta a čhiven les avri andro kalipen!‘ Ode ela o roviben a randena le dandénca andre dukh.

¹⁴ Bo hin but vičimen, ale frima hin avrikidle.“

O Farizeja phučen pal o daňe

15 Akor o Farizeja odgele a dovakerenas pes sar les te chudel pro lava.

16 Bičhade ke leste peskre učeničen le Herodijanenca* a on leske phende: „Učitelina, džanas, hoj sal čačipnaskro a sikaves le Devleskro drom andro čačipen. A na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo na dikhes pro manuš.

17 Phen amenge, so gondolines: Kampel te počinel le cisariske o daňe, abo na?“

18 Ale o Ježiš prindžarđa lengro nalačhipen a phučla: „Soske man kamen te chudel pro lav, tumen dujemujengre?“

19 Sikaven mange e minca, savaha pes počinel o daňe!“
On leske ande o denaris

20 a ov lendar phučla: „Kaskro hin kada muj the nav?“

21 „Le cisariskro,“ odphende.

Avke lenge phenđa: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“

22 Sar oda šunde, čudalinde pes, mukle les a gele het.

O Saduceja phučen pal o uštiben andral o meriben

23 Oda džives avle ke leste o Saduceja, save phenen, hoj o manuš našti uštel andral o meriben. A phučle le Ježišostar:

24 „Učitelina, o Mojžiš phenđa: Te vareko merela bi o čhave, leskro phral peske mušinel a te lel leskra romňa, hoj te kerel le phraleske čhaven.

25 Sas ke amende efta phrala. Ešebno iľa romňa a palis muľa. A vaš oda, hoj les na sas čhave, mukla la romňa peskre phraleske.

26 Avke pes oda ačhila the paš o dujto phral, the paš o trito až dži o eftato.

27 Palis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj.

28 Akor, te savore efta phrala laha dživenas, kaskri lendar ela romňi, sar uštena andral o meriben?“

29 O Ježiš lenge odphenđa: „Tumen na achalon nič, bo na prindžaren le Devleskro lav aňi leskri zor.

30 Bo sar uštena o mule andral o meriben, ena sar o aňjela andro ňebos a na lena romňen aňi na džana romeste.

31 Tumen na gendan, so phenđa o Del, pal o mule, save uštena andral o meriben?“

32 „*Me som o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakoboskro!*“ O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge!“

33 Sar oda šunde o nipi, čudalinenas pes upral leskro sikaviben.

O nekbareder prikazaňje

* 22:16 o Židi, save likerenas paš o Herodes

³⁴ Sar o Farizeja šunde, hoj o Ježiš phandla le Saducejenge o muja andre, zgele pes jekhetane.

³⁵ Jekh lendar, zakoňikos, phučla le Ježišostar, hoj les te chudel avri:

³⁶ „Učitelina, savo prikazaňje hin nekbareder andro Zakonos?“

³⁷ O Ježiš leske phendā: „*Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša the andral cali tiri godi.*‘

³⁸ Kada hin oda baro the ešebno prikazaňje.

³⁹ A dujto hin tiš ajs o ešebno: *„Kameha avres avke sar tut korkores!“*

⁴⁰ Pre kala duj prikazaňja ačhel calo Zakonos the o Proroka.“

O Ježiš phučel pal o Mesijašis

⁴¹ Sar pes zgele o Farizeja, phučla lendar o Ježiš:

⁴² „So tumen phenen pal o Mesijašis? Kaskro hino čhavo?“

Phende leske: „Le Davidoskro.“

⁴³ Phendā lenge: „Akor soske o David les andro Duchos vičinel Rajeja? Bo phenel:

⁴⁴ *„O Raj phendā mire Rajeske:*

*Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava
tire ňeprijatelen tel o pindre.‘*

⁴⁵ Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj avel o Kristuš leskro čhavo?“

⁴⁶ Ņiko leske na džanelas te odphenel aňi lav a ole dživesestar pes imar ňiko na opovažinda lestar vareso te phučel.

23

O Ježiš pal o Farizeja the pal o zakoňika

¹ Akor phendā o Ježiš le nipenge the peskre učeňikenge:

² „O zakoňika the o Farizeja peske bešle pre le Mojžišoskro than a sikaven, so phenel o Zakonos.

³ Vašoda savoro, so tumenge phenena, hoj te dolikeren, oda dolikeren a keren, ale pal lengre skutki ma keren. Bo on na keren oda, so vakeren.

⁴ Sphanden bare pharipena, so našti te zlidžal, a thoven len pro vali le manušenge, ale on korkore na kamen te čhalavel aňi le angušteha.

⁵ Savoro, so on keren, keren ča vaš oda, hoj len o nipi te dikhen. Thoven peske o bare krabički le Devleskre laveha pro čekat the pro vasta a o bare špargici pro agor peskre gadengre.

⁶ Kamen nekfeder thana pro hoscini the anglune thana andro sinagogi.

⁷ Kamen, hoj lenge o nipi andro foros te pozdravinen a te vičinen len: ‚Rabbi.‘

⁸ Ale tumen peske ma domuken te phenel ‚rabbi‘, bo ča jekh hin tumaro Učitelis – o Kristus – a tumen savore san phrala.

⁹ A ma phenen űnikaske pre phuv ‚dado‘, bo ča jekh hin tumaro Dad, oda, ko hino andro űebos.

¹⁰ Aűi peske ma domuken te phenel ‚duchovna vodci‘, bo ča jekh hin tumaro Vodcas, o Kristus.

¹¹ Oda, ko ulahas mařkar tumende bareder, ela tumaro sluřobűnikos.

¹² Sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdlo.“

Vigos le Farizejenge the le zakoűikenge

¹³ „Ale vigos tumenge, zakoűikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo phanden andre le nipenge o űeboskro kraliřagos – tumen korkore andre na dřan a olenge, ko kamlehas te dřal andre, na domuken.

¹⁴ [Vigos tumenge, zakoűikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo thoven avri le vdovenca a len lengre khera a but tumen modlĭnen, hoj tumen te dičhol. Vařoda avena goreder sudzimen.]

¹⁵ Vigos tumenge, zakoűikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo predřan o moros the e phuv, hoj te dochuden jekhe manuřes andre tumaro pačaben, a sar pes visarel, keren lestar čhavo le pekloskro, duvar goreder sar san tumen.

¹⁶ Vigos tumenge, kore vodcale! Bo phenen: ‚Ko lela vera pro chramos, oda nane űič, ale ko ilahas vera pro somnakaj andro chramos, oda imar muřinel te dolikerel.‘

¹⁷ Tumen diline the kore! So hin bareder: O somnakaj, či o chramos, so pořvecinel o somnakaj?

¹⁸ Abo tumen phenen: ‚Te ilahas vareko vera pro oltaris, oda nane űič, ale te ilahas vareko vera pre oda daros, so hin upre, oda imar muřinel te dolikerel.‘

¹⁹ Tumen diline the kore! So hin bareder, o daros, či o oltaris, so pořvecinel o daros?

²⁰ Avke oda, ko lel vera pro oltaris, lel vera pro oltaris the pre savoreste, so upre hin.

²¹ A oda, ko lel vera pro chramos, lel vera pro chramos the pre Oda, ko andre beřel.

²² Oda, ko lel vera pro űebos, lel vera pro tronos le Devleskro the pre Oda, ko upre beřel.

23 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo den o đesjatki andral e meta, andral o kopros the andral e raška, ale omukľan oda, so buter kempel te dolikerel andro Zakonos: O spravodľišagos, o lačhejileskeriben the e vernost. Kada kampla te kerel a koda te na omukel.

24 Tumen kore vodcale! La mucha precidzinen a la řava preľiginen!

25 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo žužaren avral e kuči the o čaro, ale andral hin pherdo hamišagos the džungipen.

26 Farizejona, tu koro manuš! Žužar ešeb e kuči the o čaro andral, hoj te aven žuže the avral!

27 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo san sar o parne hrobi, so avral dičhon šukares, ale andral hine pherde le mulengre kokalenca the dojekhe džungipnaha.

28 Avke the tumen avral dičhon le nipenge, hoj san čačipnaskre, ale andro jilo san igen falošna the nalače.

29 Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo ačhaven o hrobi le prorokenge a šukaľaren o pomňiki le čačipnaskrengre.

30 Tumen phenen: ‚Te džidľamas andro dživesa amare dadengre, na murdarďamas lenca le proroken.‘

31 Avke korkore pre tumende phenen avri, hoj san o čhave olengre, ko murdarde le proroken.

32 Dokeren oda, so chudle te kerel tumare dada!

33 Tumen sapale! Tumen čhave le sapengre! Sar šaj denašena olestar, hoj te na aven odsudzimen andro peklos?

34 Vašoda bičhavav ke tumende le proroken, le godaver muršen the olen, ko hine avrisikade andro Zakonos. Varesaven lendar ukrižinena the murdarena a varesaven lendar marena le bičenca andre tumare sinagogi a džana pre lende foros forostar.

35 Avke avena potrestimen vaš oda, hoj murdarďan le čačipnaskren; vaš oda, hoj čhordan avri o ňevinno rat le Abelostar dži ko Zachariaš, le Barachiašiskro čhavo, saves murdarďan maškar o chramos the oltaris.

36 Čačipen tumenge phenav, kada savoro avela pre kada pokoleňje!“

O roviben pal o Jeruzalem

37 „Ó, Jeruzalemona, Jeruzalemona! Tu, so murdares le proroken a čhivkeres le barenca andre ola, ko hine ke tu bičhade. Kecivar kamlom te skidel tire čhaven, avke sar

e kachni skidel peskre kachnoren tel peskre kridli, ale na kamenas!

³⁸ Dikh, tumaro kher ačhela omuklo!

³⁹ Bo phenav tumenge, hoj akanastar man imar na dikhena, medik na phenena: „Požehñimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!“

24

O chramos ela telechido

¹ Palis gela o Jeziš avri andral o chramos a sar džalas het, avle ke leste leskre učeñika, hoj leske te sikaven le chramoskre stavbi.

² Ale o Jeziš lenge odphenda: „Dikhen kada savoro? Čaćipen tumenge phenav, hoj kade na ačhela bar pre bareste! Savoro ela telechido.“

O znameñja pal o koñec le svetoskro

³ Sar bešelas pro Olivovo verchos, avle pal leste leskre učeñika korkore a phende leske: „Phen amenge, kana oda avela. Pal soste prindžaraha, hoj tu aves a imar hin o koñec le svetoskro?“

⁴ O Jeziš lenge odphenda: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel!

⁵ Bo ena but ajse manuša, save avena andre miro nav a phenena: „Me som o Kristus!“ – a odcirdena but dženen pro falošno drom.

⁶ Sar šunena pal o maribena abo hoj pes maren o narodi, tumen ma predaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o koñec.

⁷ Bo o narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos; ela bari bokh a pro but thana e phuv razisałola.

⁸ Ale kada savoro ela o ešebna ločhibnaskre dukha.

⁹ Akor tumen phandena andre, marena a murdarena. Savore narodi tumen našti avri ačhena vaš miro nav.

¹⁰ Akor but džene oddžana le pačabnastar. Jekh avres dena andre a jekh avres našti avri ačhena.

¹¹ Avena but falošna proroka a odcirdena but dženen pro falošno drom.

¹² Vašoda, hoj o nalačhipen barola, andro but džene šilałola o kamiben,

¹³ ale oda, ko likerela avri dži o koñec, ela spasimen.

¹⁴ A kada evaņjelium pal o krališagos pes vakerela pal calo svetos, hoj savore narodi te šunen, a palis avela o koñec.

¹⁵ Sar dikhena, hoj pro sveto than ačhel oda baro džungipen, so mełarel andre o chramos, avke sar phenda o prorokos Daniel – oda, ko genel, mi ačalał –

16 akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi.

17 Oda, ko ela pro pados, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher.

18 A oda, ko ela pre maľa, te na visaľol pale khere vaš o gada.

19 No andre ola dživesa ela phares le khabňenge the ole džuvlengje, save den te pijel le čhavoren.

20 Modľinen tumen, hoj te na mušinen te denašel jevende abo pro šabat!

21 Bo akor ela ajsjo pharipen, savo mek na sas, kanastar o Del stvorinda o svetos, a imar aňi šoha buter na ela.

22 Te o Raj na kerđahas ola dživesa frimeder, na uľahas zachraňimen űisavo manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidňa avri, kerđa ola dživesa frimeder.

23 Te tumenge akor vareko phendahas: ‚Dikh, kade hino o Mesijašis,‘ abo: ‚Kode hino!‘ – ma pačan!

24 Bo avena but falošna mesijaša the but falošna proroka a kerena bare znameňja the zazraki, hoj te cirden pro falošno drom – te pes oda diňahas – the le avrikidle manušen.

25 Dikhen, phendom tumenge oda anglal!

26 Te tumenge akor vareko phenela: ‚Dikh, pre pušta hino!‘ – ma džan avri. Abo: ‚Dikh, andro kher hino!‘ – ma pačan.

27 Bo sar demel o perumos pro vichodos a dičhol les dži o zapados, avke ela, sar avela o Čhavo le Manušeskro.

28 Bo kaj hin o mulo felos, ode pes skidena the o supi.

29 A takoj pal o pharipen andre ole dživesa, o kham kaľola

a o čhonoru imar na labola.

O čerčeňa perena andral o űebos

a o űeboskre zora razisaľona.

30 Akor pes sikavela pro űebos o znameňje, o Čhavo le Manušeskro. A savore nipi pre phuv rovena, sar dikhena, hoj o Čhavo le Manušeskro avel pro űeboskre *čmari* andre zor the andre bari slava.

31 Sar šundola e zoraľi truba, bičhavela peskre aňjelen a skidena upre leskre avrikidle manušen pal savore štar seri le svetoskre, pal jekh agor le űebostar dži pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

32 „Le figovňikostar sikľon o podobenstvo: Sar leskre konara hine imar kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o űilaj hino pašes.

33 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj hino pašes paš o vudar.

34 Čačipen phenav tumenge, hoj kada pokoleñje na predžala, medik pes kada savoro na ačhela.

35 O ñebos the e phuv našlona, ale mire lava šoha na našlona.“

Ñiko na džanel oda džives aňi odi ora

36 „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ñiko, aňi o ñeboskre aňjela, aňi o Čhavo, ča jekh o Dad.

37 Sar sas andre ola dživesa, sar dživelas o Noach, avke ela the akor, sar avela o Čhavo le Manušeskro.

38 Bo andre ola dživesa angle potopa o manuša chanas the pijenas, lenas romñen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa o Noach andro korabos

39 a na džanenas, so pes ačhela, medik na avľa e potopa a na iľa savoren het – avke ela the sar avela o Čhavo le Manušeskro.

40 Akor ena duj džene pre maľa: Jekh ela ilo a dujto ačhela.

41 Duj džuvľija erñinena pro mlinkos: Jekh ela ili a dujto ačhela.

42 Vašoda ma soven, bo na džanen, andre savi ora the andre savo džives avela tumaro Raj.

43 Ale kada džanen: Te džanľahas o gazdas, sava oratar rači avela o zbujňikos, diňahas pozoris a na domukľahas leske te rozmarel o kher.

44 Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela andre odi ora, savi na užarena.“

Pal o lačo the nalačo sluhas

45 „Akor ko hin oda verno the godaver sluhas, saves ačhađa leskro raj upral peskre sluhi, hoj len te del te chal pro spravno časos?

46 Bachtalo hin oda sluhas, saves leskro raj, sar avela, arakhela oda te kerel.

47 Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro barvalipen.

48 Ale te peske gondolindahas oda nalačo sluhas andre peskro jilo: ‚Miro raj mek avke sig na avela‘ –

49 a chudňahas te marel olen, ko leha služinen, a chaľahas the pilahas le pijakenca,

50 akor avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, savo na užarel, the andre odi ora, savi na džanel.

51 Prečhinela les pro jepaš a leskro kotor ela le dujemujen-gre manušenca. Ode ela o roviben a randena le dandena andre dukh.“

25

Pal o deš pačivale čhaja

¹ „Akor ela o ňeboskro krališagos ajso, sar o deš pačivale čhaja, save peske ile o lampi a gele anglal te užarel le ternes.

² Ale pandž lendar sas diline a pandž godaver.

³ O diline peske ile o lampi, ale na ile peha olejos,

⁴ ale o godaver peske ile o lampi the le olejoha andro cakli.

⁵ Sar imar but na avelas o terno, zadrимinde savore a zasute.

⁶ Ale pal jepaš rat vareko vičinda: ‚Dikh, o terno avel! Džan avri pal leste!‘

⁷ Akor uštile savore čhaja a pripravinenas peske o lampi.

⁸ A o nagodaver phende le godaverenge: ‚Den amen tumare olejostar, bo amare lampi murdalon andre.‘

⁹ Ale o godaver lenge odphende: ‚Na, bo na ela dos aňi amen aňi tumen. Feder ela, te tumenge džana te cinel olendar, ko bikenen olejos.‘

¹⁰ A sar gele te cinel, akor avľa o terno. Ola, ko sas pripravimen, gele leha andre pro bijav a phandľa pes andre o vudar.

¹¹ Palis doavle the okla čhaja a phenenas: ‚Rajeja, Rajeja, phundrav amenge!‘

¹² Ale ov odphenda: ‚Čačipen tumenge phenav, na prindžarav tumen!‘

¹³ Vašoda ma soven, bo na džanen o džives aňi e ora, kana avela o Čhavo le Manušeskro!“

Pal o talenti

¹⁴ „Oda ela avke, sar jekh manuš, savo džalas het pro droma, vičinda peske le sluhen a diňa lenge peskro barvalipen.

¹⁵ Jekhes diňa pandž talenti, avres duj a avres jekh. Sakones diňa pal oda, so džanelas te kerel. Palis geľa het.

¹⁶ Oda, ko chudňa pandž talenti, geľa takoj te kerel buči ole lovenca a zarodňa aver pandž talenti.

¹⁷ Avke the oda, ko chudňa duj, zarodňa aver duj.

¹⁸ Ale oda, ko chudňa jekh, geľa avri a kopalinda andre phuv chev a ode garuđa le rajeskre love.

¹⁹ Palis pal o but časos avľa pale o raj ole sluhengro a phučelas lendar, so kerde le lovenca.

²⁰ Avľa oda, ko chudňa pandž talenti, anda aver pandž a phenda: ‚Rajeja, pandž talenti man diňal, dikh, aver pandž lenca rodňom!‘

²¹ Leskro raj leske phenda: ‚Mištes kerďal, lacho the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral o but. Av andro radišagos tire rajeskro!‘

22 Avľa the oda, ko chudňa duj talenti, a phendä: ‚Rajeja, duj talenti man diňal, dikh, aver duj lenca rodňom!‘

23 Leskro raj leske phendä: ‚Mištes kerďal, lačo the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral but. Av andro radišagos tire rajeskro!‘

24 Palis avľa the oda, ko chudňa jekh talentos, a phendä: ‚Rajeja, džanavas, hoj tu sal zoralo manuš. Kides upre ode, kaj na sadzindal, a les tuke oda, so na rozčhidal.‘

25 Vašoda man daravas a gelom te garuvel tiro talentos andre phuv. Dikh, kade hin oda, so hin tiro!‘

26 Ale leskro raj leske odphendä: ‚Nalačo the leňivo sluhona! Džanehas, hoj kidav upre ode, kaj na sadzindom, a lav mange oda, so na rozčidom.‘

27 Šaj diňal mire love olenge, ko keren le lovenca, a sar me avľomas, ilomas mange pale buter.

28 Vašoda len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti.

29 Bo sakones, kas hin, oles ela dino a ela les pherdo. Ale olestar, kas nane, pes lela the oda, so les hin.

30 A kale sluhas, savestar nane chasna, čhiven avri andro kalipen – ode, kaj ela o roviben a randena le dandena andre dukh.‘ “

Pal o posledno sudos

31 „Sar avela o Čhavo le Manušeskro andre peskri slava a savore aňjela leha, akor peske bešela pro tronos andre peskri slava.

32 A savore narodi pes zdžana angle leste a oddĕlinela len jekhen avrendar avke, sar o pastjeris oddĕlinel le bakroren the le capen.

33 A thovela le bakroren pal peskri čači sera a le capen pal oki sera.

34 Akor phenela o kralis olenge, ko ena pal leskri čači sera: ‚Aven tumen, so san požehňimen mire Dadestar, zalen o krališagos, so sas pripravimen prekal tumende, kanastar sas kerdo o svetos.‘

35 Bo somas bokhalo a diňan man te chal, somas smedno a diňan man te pijel, somas cudzincos a priilan man,

36 somas lango a diňan man te urel, somas nasvalo a avľan pal ma, somas andre bertena a avľan man te dikhel.‘

37 Akor leske phenena o čačipnaskre: ‚Rajeja, kana tut dikhľam bokhales a čalardam tut, abo smednones a diňam tut te pijel?‘

38 Kana tut dikhľam cudzincos a priilam tut, abo langes a diňam tut te urel?‘

39 Kana tut dikhľam nasvales abo andre bertena a avľam pal tute?‘

40 O kralis lenge odphenela: ‚Čačipen tumenge phenav: Savoro, so kerđan jekheske kale mire nekciknedere phralendar, mange oda kerđan.‘

41 Palis phenela the olenge pal e balogñi sera: ‚Džan mandar het tumen, so san prekošle, andre večno jag, so hin pripravimen prekal o beng the leskre aňjela.‘

42 Bo somas bokhalo, a na diňan man te chal, somas smedno, a na diňan man te pijel,

43 somas cudzincos, a na priilan man, somas lango, a na diňan man te urel, somas nasvalo the andre bertena, a na avlan pal ma.‘

44 Akor leske the on odphenena: ‚Rajeja, kana tut dikhlam bokhales, abo smednones, abo sar cudzincos, abo langes, abo nasvales, abo andre bertena, a na pomožindam tuke?‘

45 Akor lenge odphenela: ‚Čačipen tumenge phenav: Te oda na kerđan jekheske kale mire nekciknedere phralendar, mange oda na kerđan.‘

46 A kala džana andro večno trapišagos, ale o čačipnaskre andro večno dživipen.“

26

O rašaja pes dovakeren pro Ježiš

1 Sar dovakerđa o Ježiš savore kala lava, phenda peskre učeňkenge:

2 „Džanen, hoj mek duj džives a ela e Patrađi a o Čhavo le Manušeskro ela dino, hoj les te ukrižinen.“

3 Akor pes zgele o bare rašaja, o zakoňika the o phuredera le nipengre andre dvora ko nekbareder rašaj Kajfaš.

4 Dovakerde pes, hoj le Ježiš počoral chudena a murdarena les.

5 Ale phenenas: „Na pro inepos, hoj pes o manuša te na vzburinen pre amende.“

O Ježiš pomazimen andre Betanija

6 Sar sas o Ježiš andre Betanija andro kher ko Šimon ko Malomocno,

7 avla ke leste jekh džuvli. Ola džuvla sas igen vzacno olejos andro alabastrovo caklocis. Sar bešelas o Ježiš pašal o skamind, čida leske oda olejos avri pro šero.

8 Sar oda dikhle o učeňika, cholisalile a phučle: „Nane zijan, kajso vzacno olejos?

9 Kada olejos pes šaj bikenda vaš o but love a šaj pes diňa le čorengel!“

10 Sar oda dikhla o Ježiš, phenda lenge: „Soske pre late chan choli? Se igen šukar skutkos mange kerđa.“

11 Bo o čore tumenca hine furt, ale me tumenca furt na avava.

12 Oleha, hoj čida avri o olejos pre miro felos, man pripravinda pre miro pohrebos.

13 Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik pal calo svetos, kaj pes vakerela kada evanĝelium, pes phenela the oda, so kadi džuvli akana kerđa, hoj pes pre late te leperel.“

O Judaš del andre le Ježiš

14 Akor jekh le dešudujendar o Judaš Iškarijotsko geľa het ko bare rašaja

15 a phučľa: „So man dena, te les tumenge dava andre?“ A on les dine tranda (30) rupune love.

16 O Judaš akorestar rodelas drom, sar les te del andre.

E posledno večera

17 Ešebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos avle o učeňika ko Ježiš a phende leske: „Kaj kames, hoj tuke te keras o Patradakro čaben?“

18 Ov phendľa: „Džan andro foros ke koda the koda manuš a phenen leske: ‚O Učitelis tuke phenel: Miro časos hin pašes. Kamav te kerel e Patradĭ andre tiro kher mire učeňikenca.‘ “

19 O učeňika kerde avke, sar lenge oda phendľa o Ježiš, a pripravinde e Patradĭ.

20 Sar zaračila, bešľa o Ježiš le dešudujenca pašal o skamind.

21 Sar chanas, phendľa: „Čačipen tumenge phenav: Jekh tumendar man zradzinela.“

22 Sar oda šunde, ačhile igen smutna a phučenas lestar jekh pal aver: „Som oda me, Rajeja?“

23 O Ježiš odphendľa: „Oda, ko peske manca močinel a maro andro čaro, ov man zradzinela.“

24 O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale ole manušeha, ko les zradzinel, ela igen namištes. Feder leske ulahas, te aňi na ulilahas.“

25 Akor o Judaš, savo les zradzinelas, phučľa: „Som oda me, Rabbi?“

O Ježiš leske phendľa: „Tu oda phendal.“

26 Sar chanas, iľa o Ježiš o maro a palikerđa. Phagerelas, delas le učeňiken a phendľa: „Len, chan, kada hin miro felos.“

27 Palis iľa e kuči, palikerđa, diňa lenge a phendľa: „Pijen andral savore,

28 bo kada hin miro rat la zmluvakro, so pes čhorel avri vaš but manuša, hoj pes lenge te odmukel o bini.

29 Ale phenav tumenge, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre viñica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo tumenca andro krališagos mire Dadeskro.“

30 Paloda, sar gilade chvala, gele pro Olivovo verchos.

O Ježiš phenel, hoj les savore omukena

31 Akor lenge o Ježiš phenda: „Kadi rat savore denašena a omukena man, bo hin pisimen:

„Marava le pastjeris

a o bakrore andral o stados pes rozdenašena.’

32 Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja.“

33 Akor leske o Peter phenda: „Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava.“

34 O Ježiš leske odphenda: „Čačipen tuke phenav, hoj mek adi rat, sigeder sar o kohutos gilavela, tu man trival zaprineha.“

35 O Peter leske phenda: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava.“ A savore učeñika avke phenenas.

E modlitba andre Getsemansko zahrada

36 Palis lenca o Ježiš avla pre ajsa than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenda peskre učeñikenge: „Bešen tumenge kade, medik man me džava te modlinel.“

37 Ila peha le Peter the le Zebedeoskre duje čhaven. A zaila les o pharipen the e žala.

38 Akor lenge phenda: „Miri duša hiñi pro meriben smutno! Ačhen manca kade a ma soven!“

39 Geľa lendar sikra dureder anglal, peľa le mujeha pre phuv a modlinelas pes: „Dado miro, te pes oda del, mi obdžal man kadi kuči. Ale na oda so me kamav, ale so tu kames.“

40 Palis avla ke peskre učeñika, arakhla len te sovel a phenda le Peteriske: „So, na birinen manca te ačhel jekh ora upre?“

41 Ma soven a modlinen tumen, hoj te na džan andro pokušeñje! Bo o duchos kamel, ale o felos hino slabo.“

42 Pale pes odgeľa dujtovar te modlinel a phenelas: „Dado miro, te man našti obdžal kadi kuči a mušinav la te pijel, mi ačhel pes oda, so tu kames!“

43 Sar avla, arakhla len pale te sovel, bo cirdelas len igen te sovel.

44 Mukla len, odgeľa pes pale tritovar te modlinel a phenda pale ola lava.

45 Palis avla ko učeñika a phenda lenge: „Mek furt soven a odpočovinen tumenge? Dikh, avla odi ora, sar o Čhavo le Manušeskro hino dino andro vasta le binošne manušenje.“

46 Ušten upre, aven džas. Miro zradcas hino pašes.“

O Judaš zradzinel le Ježiš

47 Androda, medik o Ježiš vakerelas, avla o Judaš, jekh le dešudujendar. Leha avenas but nipi le šablénca the le pacenca andro vasta, save sas bičhade le bare rašajendar the le phuredendar.

48 Le Ježišoskro zradcas lenge diña anglal te džanel: „Oda hin oda, kas čumidava. Chuden les.“

49 A takoj avla o Judaš ko Ježiš a phenda: „Smirom tuke, Rabbi!“ A čumidla les.

50 O Ježiš leske phenda: „Prijaťelina, ker oda, soske avlal.“ Avke avle, chudle les a zaile.

51 Jekhvareste jekh olendar, ko sas le Ježišoha, ila avri e šabla, demada le nekbaredere rašaskre sluhas a odčhinda leske o kan.

52 O Ježiš leske phenda: „Thov e šabla pale pro than, bo sako, ko pes la šablaha marel, la šablaha the merela.

53 Abo gondolines tuke, hoj našti akana mangav mire Dades a ov mange bičhadahas buter sar dešuduj (12) legioni aňjelen?

54 Ale sar pes palis naplňindehas o Pisišagi, save phenen, hoj pes oda kavke mušinel te ačhel?“

55 Andre odi ora phenda o Ježiš le nipenge: „Avlan pre ma le šablénca the le pacenca, hoj man te zalen sar varesave živaňis? Sako džives bešavas maškar tumende andro chramos, sikavavas a na phandlan man.

56 Ale kada savoro pes ačhila, hoj pes te naplňinel oda, so pisinde o Proroka.“ Androda les savore učeňika omukle a denašle het.

O Ježiš angle Bari Rada

57 Avke zaile le Ježiš a ligende les ko Kajfaš, ko nekbareder rašaj. Ode pes zgele o zakoňnika the o phuredera.

58 O Peter avelas pal leste dural a doavla dži andre dvora le nekbareder rašaskri. Geľa andre a bešla peske le sluhenca, hoj te dikhel, sar oda savoro doperela.

59 O bare rašaja, o phuredera the cali Bari Rada kamenas te arakhel falošno svedectvos pro Ježiš, hoj les te murdaren.

60 Ale kajte avle but falošna švedki, the avke nič na arakhle.

Palis avle duj džene

61 a phende: „Kada manuš phenda: ‚Šaj čhivav tele kada chramos a tel o trin džives les pale šaj ačhavav.‘ “

62 Akor uštila o nekbareder rašaj a phenda leske: „Nič na phenes pre oda, so pre tu kala manuša vakeren?“

⁶³ Ale o Ježiš sas čhit. A o nekbareder rašaj leske phenda: „Le vera anglo džido Del a phen amenge, či sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskro.“

⁶⁴ O Ježiš leske phenda: „Tu oda phenda. Ale phenav tumenge, hoj akanastar dikhena, hoj o Čhavo le Manušeskro bešel pre čači sera le Nekzoraledereskri a avel pro ňeboskre chmari.“

⁶⁵ Akor čhingerda o nekbareder rašaj peskre gada a phenda: „Ruhinel pes! Kampil amenge mek švedken? Akana šundan, sar pes ruhinel!“

⁶⁶ So pre oda phenen?“

A on odphende: „Zaslužinel peske te merel!“

⁶⁷ Akor leske chudle te chungarel andro muj a marenas les pal o šero. Aver les marenas le pacenca

⁶⁸ a phenenas: „Prorokin amenge, Kristus! Ko tut demađa?“

O Peter zaprinel le Ježiš

⁶⁹ O Peter bešelas avri pre dvora. Avla ke leste jekh služka a phenda leske: „The tu salas ole Ježišoha andral e Galileja.“

⁷⁰ Ale o Peter zaprinđa angle savoredženende a phenda: „Na džanav, so vakeres.“

⁷¹ Sar geľa paš e brana, dikhľa les aver služka a phenda olenge, ko ode sas: „The kada manuš sas ole Ježišoha andral o Nazaret.“

⁷² Ale o Peter pale zaprinđa a iľa vera: „Na prindžarav ole manušes!“

⁷³ Sikra paloda avle ola, ko ode ačhenas, a phende le Peteriske: „Tu sal čačes jekh lendar, bo tiro vakeriben pre tu phenel avri.“

⁷⁴ Androda pes o Peter chudňa te košel a iľa pre peste vera: „Me na prindžarav ole manušes!“ A takoj giľađa o kohutos.

⁷⁵ Akor avla le Peteriske pre godi ola lava, so leske o Ježiš phenda: „Sigeder sar o kohutos giľavela, tu man trival zaprineha.“ Geľa avri a chudňa igen te rovel.

27

O Ježiš liĝendo ko Pilat

¹ Sig tosara pes dovakerde savore bare rašaja the o phuredera le nipengre pro Ježiš, hoj les dena te murdarel.

² Phandle les, liĝende het a oddine le vladariske le Pilatoske.

Le Judašiskro meriben

³ Sar dikhla o Judaš, savo diña andre le Ježiš, hoj les odsudzinde, sas leske pharo a diña pale le bare rašajenge the le phurederenge ola tranda (30) rupune love

⁴ a phenda: „Kerdom binos, bo zradzindom o űevinno rat.“

Ale on odphende: „So amen hin andre oda? Oda hin tiri veca!“

⁵ O Judaš čhida ola rupune love andro chramos a odgeła. Palis geła a figinda pes.

⁶ O bare rašaja ile ola love a phende: „Našti len thovas andre le chramoskri pokladnica, bo oda hin o počiniben vaš o rat.“

⁷ Dovakerde pes a ole lovenca cinde e mała le hrnčjariskri, hoj ode te parunen le cudzincen.

⁸ Vašoda pes vičinel odi mała „Mała le Rateskri“ dži adadžives.

⁹ Akor pes ačila oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš: „Ile ola tranda (30) rupune love, o počiniben, pre savo pes dovakerde o čhave le Izraeloskre,

¹⁰ a dine len vaš e mała le hrnčjariske, avke sar mange prikazinda miro Raj.“

O Ježiš anglo Pilat

¹¹ O Ježiš ačhelas anglo vladaris a o vladaris lestar phučla: „Sal tu o židoviko krališ?“

„Tu oda phenda,“ phenda leske o Ježiš.

¹² O bare rašaja the o phuredera pre leste but vakerenas, ale ov nič na odphenda.

¹³ Akor lestar o Pilat phučla: „Na šunes, keci pre tu vakeren?“

¹⁴ Ale o Ježiš leske na odphenda aňi lav, vašoda pes o vladaris igen čudalinelas.

¹⁵ Sako berš pre Patrađi premukelas o vladaris le nipenge jekhe bertenošis, saves peske o manuša kidenas avri.

¹⁶ Akor ode sas jekh igen nalačo bertenošis, saves vičinenas Barabaš.

¹⁷ Sar pes o nipi zgele, phučla lendar o Pilat: „Kas kamen, hoj tumenge te premukav: Le Barabaš, abo le Ježiš, saves vičinen Kristus?“

¹⁸ Bo džanelas, hoj les andral e zavist dine andre.

¹⁹ Sar bešelas o Pilat pro sudno stolkos, bičhada ke leste leskri romňi, hoj leske te phenen: „Te na chal tut nič ole čačipnaskre manušeha, bo adadžives andro suno but cerpindom vaš leske!“

²⁰ Ale o bare rašaja the o phuredera marde upre le nipen, hoj te mangel le Barabaš a te murdaren le Ježiš.

21 O Pilat lendar phučla: „Kas kale dujendar kamen, hoj tumenge te premukav?“

„Le Barabaš!“ odphende.

22 A o Pilat phučla: „A so te kerav le Ježišoha, saves vičinen Kristus?“

„Ukrižin les!“ vičinenas savoredžene.

23 Ale ov lendar phučla: „So ajsa nalačo kerđa?“

No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“

24 Sar dikhla o Pilat, hoj nič našti kerel a o nipi keren mek bareder vika, ila o pañi, thoda (omorda) o vasta anglo nipi a phenda: „Me som žužo kale manušeskre ratestar! Pre tumende oda ačhel.“

25 A savore nipi phende: „Leskro rat pre amende the pre amare čhave!“

26 Akor lenge premukla le Barabaš. Ale le Ježiš zbičinda a diña te ukrižinel.

O slugađa asan le Ježišostar

27 O slugađa ile le Ježiš andre le vladariskro palacis a zgele pes pre leste cali čata.

28 Čhide leske tele o gada a urde les andro purpurovo plaštos.

29 Le trñendar leske kerde koruna a thode leske la pro šero. Dine les paľica andro čačo vast a perenas anglal leste pro koha. Asanas lestar a phenenas: „Mi dživel o židoviko krališ!“

30 Čhungarenas pre leste, ile odi paľica a marenas les pal o šero.

31 Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plaštos, urde pre leste leskre gada a lidžanas les te ukrižinel.

O Ježiš ukrižimen

32 Sar avenas avri, arakhle varesave manušes, savo pes vičinelas Šimon Cirenejsko. Leske prikazinde, hoj te lidžal le Ježišoskro kerestos.

33 Avle pre oda than, so pes vičinel Golgota, so hin „le Lebkenegro Than“.

34 Dine les te pijel mol mišimen varesoha, so hin igen kirko. Ale sar koštolinda, na kamlā te pijel.

35 Sar les ukrižinde, rozdelinde peske leskre gada a losinenas vaše, [hoj pes te naplñinel oda, so phenda o prorokos: „Rozdelinde peske mire gada a losinenas vaš mire veci.“]

36 Paľis peske o slugađa bešle a stražinenas les.

37 Upral leskro šero dine te pisinel leskri vina: „Kada hin o Ježiš, o krališ le Židengro.“

38 Jekhetane leha ukrižinde duje zbužņiken, jekhes pal e čači sera a dujtones pal oki sera.

39 Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas, kerenas le šerenca

40 a phenenas: „Tu, so čhives tele o chramos a tel o trin džives les ačhaves, zachraņin tut! Te sal o Čhavo le Devleskro, av tele pal o kerestos!“

41 Avke lestar asanas the o bare rašaja le zakoiņikenca the le phurederenca a phenenas:

42 „Avren zachraņinelas a pes naši zachraņinel? Ov hino o kralis le Izraeloskro! Akana mi avel tele pal o kerestos a pačaha leske!

43 Pačalas le Devleske, akana les mi zachraņinel, te les kamel! Se phendā: „Me som o Čhavo le Devleskro!“ “

44 Asanas lestar the ola, ko leha sas jekhetane ukrižimen.

O Ježiš merel

45 Dešuduj (12) orendar* pro dilos avla o kalipen pal cali phuv a likerđa dži trin ori pal o dilos.

46 Vaj trin orendar o Ježiš zoraha vičinda: „Eli, Eli, lama sabachtani?“ So hin prethodo: „Devla miro, Devla miro, soske man omukla!“

47 Sar oda šunde varesave džene, save ode ačhenas, phende: „Vičinel le Eliaš!“

48 Jekh dženo takoj denašla te močinel e špongija andro šut, thođa la pre paca a delas les te pijel.

49 Ale okla džene phenenas: „Muk avke! Dikhaha, či les avela o Eliaš te zachraņinel!“

50 Ale o Ježiš pale zorales vičinda a muľa.

51 Akor o pochtan, so sas figimen andro chramos, phariľa pro jepaš uprunestar dži tele, e phuv razisalolas a o skali pharonas.

52 O hrobi pes phundravenas a but sveta manuša uštile andral o meriben.

53 Avle avri andral o hrobi paloda, sar o Ježiš uštila andral o meriben, a gele andro sveto foros, kaj pes sikade but dženge.

54 Sar dikhľa o velitelis the ola, ko leha stražinenas le Ježiš, hoj e phuv razisalolas, a the oda savoro, so pes ačhelas, igen pes daranas a phenenas: „Ov sas čačes o Čhavo le Devleskro!“

55 Sas ode the but džuvľa, save dikhenas dural. On džanas pal o Ježiš andral e Galileja a kerenas pašal leste.

* 27:45 E grecko čhib: Šov orendar dži eňa ori. Akor rachinenas o ori avres sar adadžives.

⁵⁶ Maškar lende sas e Maria Magdalena the e Maria, e daj le Jakoboskri the le Jozefoskri, a mek e daj le Zebedeoskre čhavengri – le Jakoboskri the le Janoskri.

O Ježiš parundo

⁵⁷ Sar zaračila, avla jekh barvalo manuš andral e Arimatija, savo pes vičinelas Jozef. Ov sas tiš le Ježišoskro učeňikos.

⁵⁸ Geła pal o Pilat a mangelas le Ježišoskro telos. Avke o Pilat prikazinda, hoj leske les te den.

⁵⁹ O Jozef iła o telos a zapačarda les andre žuži lepeda.

⁶⁰ Thođa les andre peskro nevo hrobos, savo avri kerđa andre skala. Palis zakerđa o vudar andro hrobos bare bareha a geła het.

⁶¹ Sas ode e Maria Magdalena the oki aver Maria a bešenangro hrobos.

⁶² Pre aver džives pro šabat pes zgele o bare rašaja the o Farizeja ko Pilat

⁶³ a phende: „Rajeja, avla amenge pre godi, hoj oda zvodcas, mek sar dživelas, phenda: ‚Pal o trin džives uščava andral o meriben.‘

⁶⁴ Vašoda prikazin, hoj dži o trito džives mištes te stražinen o hrobos, hoj les te na aven leskre učeňika rači te čorel a te na phenen le nipenge, hoj uštila andral o meriben. Avke ela o posledno klamišagos goreder sar o ešebno.“

⁶⁵ O Pilat lenge phenda: „Hin tumen slugađa, džan a stražinen les, sar ča džanen.“

⁶⁶ Avke on gele, zapečatiđe andre o bar a dine le slugađe te stražinel.

28

O Ježiš uštel andral o meriben

¹ Pal o šabat, sar avel avri o kham pro ešebno džives andro kurko, gele e Maria Magdalena the oki dujto Maria te dikhel o hrobos.

² A dikh, e phuv zorales razisačila, bo o aňjelos le Rajeskro avla tele andral o ňebos, odcirdňa o bar pašal o hrobos a bešla peske upre.

³ Leskro muj švicinelas sar bleskos a leskre gada sas parne sar jiv.

⁴ O slugađa lestar avke darandile, hoj ačhile sar mule.

⁵ Ale o aňjelos phenda le džuvlence: „Tumen ma daran! Bo džanav, hoj roden le Ježiš, savo sas ukrižimen.

⁶ Ov kade nane, bo uštila andral o meriben, avke sar phenda. Aven, dikhen oda than, kaj pašlolas.

⁷ Džan sigo te phenel leskre učeňikenge, hoj uštila andral o meriben a džal anglal tumende andre Galileja. Ode les dikhena. Ma bisteren pre oda, so phendom!“

⁸ Avle sigo avri andral o hrobos a daraha the bare radišagoha denašenas oda te phenel leskre učeňikenge.

⁹ A jekhvaresto androda pes lenca o Ježiš arakhla a phenda lenge: „Smirom tumenge!“ On avle ke leste, klaňinenas pes leske a chudenas pes leskre pindrendar.

¹⁰ Akor lenge o Ježiš phenda: „Ma daran tumen! Džan te phenel mire phralenge, hoj te džan andre Galileja. Ode man dikhena.“

O bare rašaja prepočinen le slugađen

¹¹ Sar o džuvla džanas ko učeňika, varesave ole slugađendar odgele andro foros a phende le bare rašajenge savoro, so pes ačhila.

¹² O bare rašaja pes zgele le phurederenca te dovakerel a dine le slugađen but love

¹³ a phende: „Phenen, hoj leskre učeňika avle rači a čorde les akor, sar tumen sovenas.

¹⁴ A te pes oda došunela o Pilat, amen les prevakeraha a keraha sa, hoj pes tumenge nič te na ačhel.“

¹⁵ O slugađa ile o love a kerde avke, sar lenge sas phendo. A kada vakeriben pes rozligenda maškar o Židi dži adadžives.

O Ježiš bičhavel le učeňiken

¹⁶ O dešujekh (11) učeňika gele andre Galileja pre oda verchos, kaj lenge phenda o Ježiš.

¹⁷ Sar les dikhle, klaňinenas pes leske, ale varesave pochibinenas.

¹⁸ O Ježiš avla ke lende a phenda: „Hin mange diňi savori zor pro ņebos the pre phuv.

¹⁹ Vašoda džan a keren mange učeňiken andral savore narodi. Bolen len andro nav le Dadeskro, le Čhaskro the le Svete Duchoskro

²⁰ a sikaven len te dolikerel savoro, so tumenge prikazindom. Dikhen, me som tumenca sako džives, medik na ela o koňec le svetoskro.“

O Evaňjelium le Marekoskro

Pal o Jan Krstiteľ

¹ O evaňjelium pal o čhavo le Devleskro, pal o Ježiš Kristus, chudňa avke,

² sar pisinelas o prorokos Izajaš:

„*Dikh, me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravinela o drom.*

³ O hangos vičinel pre pušta:

„*Pripravinen o drom le Rajeske,*

rovňinen prekal leste avri o chodňiki!“

⁴ O Jan chudňa te bolel pre pušta a phenelas le manušenge, hoj te keren pokaňje a te den pes te bolel, hoj pes lenge te odmuken o bini.

⁵ Avenas ke leste savore manuša andral e judsko phuv the andral o foros Jeruzalem. A phenenas avri peskre bini a o Jan len bolelas andro paňi Jordan.

⁶ Sas urdo andro gada la favakra srstatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas kobilki the maľakro medos.

⁷ A kazinelas: „Pal mande avel zoraleder, sar som me. Me na som hodno anglal leste te bandol a te phundravel o sirimocis pre leskre sandalki.

⁸ Me tumen bolav le paňeha, ale ov tumen bolela le Svete Duchoha.“

O Ježiš hino boldo

⁹ Andre ola dživesa avľa o Ježiš andral o galilejsko Nazaret a sas boldo le Janostar andro paňi Jordan.

¹⁰ A takoj, sar avelas avri andral o paňi, dikhľa phundrado o ňebos the le Duchos, so sar holubica avelas tele pre leste,

¹¹ a andral o ňebos šundiľa o hangos: „Tu sal miro čhavo, saves kamav. Tutar man hin o radišagos.“

O Ježiš hino pokušimen

¹² A takoj paloda les o Duchos ligenda pre pušta.

¹³ Sas ode saranda (40) dživesa a sas pokušimen le satanostar. Sas ode le dzive džvirenca a o aňjela pašal leste kerenas.

O Ježiš chudel te služinel

¹⁴ Paloda, sar sas o Jan phandlo andre bertena, avľa o Ježiš andre Galileja a kazinelas o evaňjelium le Devleskro.

¹⁵ Phenelas: „O časos imar avľa! Pašes hin o krališagos le Devleskro. Keren pokaňje a pačan andro evaňjelium!“

O Ježiš vičinel le ešebne učerņiken

16 Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhľa le Šimon the leskre phrales le Andrej, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara.

17 O Ježiš lenge phenda: „Aven pal mande a me tumendar kerava ribaren, so chudena le manušen.“

18 On takoj omukle o siti a gele pal leste.

19 Sar geľa odarik sikra dureder, dikhľa avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskre čhaven, sar pre lodka prikeren o siti.

20 A takoj len vičinda a on omukle peskre dades le Zebedeus andre lodka le manušenca, so kerenas prekal leste buči, a gele pal o Ježiš.

Andre sinagoga andro Kafarnaum

21 Avke gele andro foros Kafarnaum a takoj pro šabat geľa andre sinagoga a sikavelas.

22 A o manuša pes čudalinenas oleske, so sikavelas, bo ov na sikavelas sar o zakoņika, ale sar oda, kas hin autorita.

23 Ipen akor sas andre sinagoga jekh manuš, andre savo sas nalačo duchos. Ov viskinda:

24 „So amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko? Avľal amen te murdarel? Me džanav, ko tu sal: Oda Sveto le Devľes kro!“

25 O Ježiš prikazinda ole nalače duchoske: „Čhit, dža andral leste avri!“

26 O nalačo duchos leha čhivkerelas, viskinda zoraes a geľa andral leste avri.

27 Savore pes čudalinenas a phučenas jekh avrestar: „Oda so hin kada? Nevo sikaviben? Bo andre autorita prikazinel le nalače duchenge a on les šunen!“

28 A o hiros pal leste pes sig rozľigenda pal caľi Galileja.

O Ježiš sastarel le Peteriskra sasa

29 Sar o Ježiš, o Jakob the o Jan avle avri andral e sinagoga, gele andro kher ko Šimon* the ko Andrej.

30 Ode pašľolas le Šimonoskri sasuj andre horučka a takoj pal late phende le Ježišoske.

31 Ov geľa paš late, chudňa la vastestar a pomožinda lake te uštel. E horučka la takoj omukľa a oj pašal lende chudňa te kerel.

32 Rači, sar zagela o kham, anenas ke leste savore nasvalen the zaphandlen le demonenca.

33 Savore manuša andral o foros pes zgele paš o vudar.

34 O Ježiš sastarda but nasvalen, saven trapinenas o všelijaka nasvalibena, a tradňa avri but demonen. Na domukľa le demonenge te vakerel, bo on les prindžarenas.

* 1:29 Oda hin o Peter.

Džan andre Galileja

³⁵ Sig tosara, mek sar sas rat, uštíla a geľa pro omuklo than, kaj pes modlinelas.

³⁶ Ale o Šimon the ola, ko sas leha, les gele te rodel.

³⁷ Sar les arakhle, phende leske: „Sako tut rodel!“

³⁸ O Ježiš lenge phenda: „Aven džas avrether, andro gavora, so hine kade pašes, hoj the ode te vakerav o evaňjelium, bo vaš oda avľom.“

³⁹ Vakerelas o evaňjelium pal caľi Galileja andre lengre sinagogi a tradelas avri le demonen.

O malomocno sastol avri

⁴⁰ Avľa ke leste jekh malomocno, geľa angle leste pro khoča a mangelas les: „Te kamlalas, šaj man sastares!“

⁴¹ Le Ježišoske sas pharo vaš leske, thoda pre leste o vast, chudňa pes lestar a phenda: „Kamav, av sasto!“

⁴² A o malomocno takoj sastíla avri a sas žužo.

⁴³ O Ježiš leske zorales dovakerďa a takoj les bičhaďa het.

⁴⁴ Phenda leske: „Šun, ma phen oda ňikaske, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda, so prikazinda o Mojžiš, lenge pro svedectvos.“

⁴⁵ Ale ov geľa het a chudňa všadzík te vakerel pal oda, so pes ačhíla. Vašoda o Ježiš imar našti geľa andro fori anglo nipi, ale sas avri pro omukle thana, kaj pal leste avenas o manuša pal savore seri.

2*O Ježiš sastarel le kalikos*

¹ Pal varesave dživesa geľa o Ježiš pale andro foros Kafarnaum a but džene pes dodžanle, hoj hino andro kher.

² Takoj pes zgele ajci manuša, hoj na sas kaj te ačhel, aňi paš o vudar. A vakerelas lenge pal o evaňjelium.

³ Akor ke leste avle štar murša, save anenas jekhe kalikos.

⁴ Ale našti pes dochudle le nasvaleha ko Ježiš, bo sas ode but manuša. Avke otkerde e strecha a mukle le kalikos tele pro nošitki ode, kaj sas o Ježiš.

⁵ Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenda le kalikoske: „Čhavo miro, odmukle tuke hine o bini.“

⁶ Ale bešenas ode the varesave zakoňika, save peske andro jile gondolinenas:

⁷ „Sar kada manuš kavke šaj vakerel? Ruhinel pes! ňiko našti odmukel o bini, ča jekh o Del!“

⁸ O Ježiš takoj prindžarda andre peskro duchos, hoj pal leste kavke gondolinen, a phenda lenge: „Soske kavke gondolinen andre tumare jile?“

⁹ So hin lokeder, te phenel le kalikoske: „Odmukle tuke hin o bini“, či te phenel: „Ušti, le tuke o nošitki a dža“?

¹⁰ Ale vaš oda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the zor te odmukel pre phuv o bini“ – phenda le kalikoske:

¹¹ „Phenav tuke: Ušti, le tuke o nošitki a dža khere!“

¹² Ov takoj uštila a savore dikhle, sar peske iľa o nošitki a geľa het. Savore pes čudalinenas, lašarenas le Devles a phenenas: „Mek šoha kajso vareso na dikhľam!“

O Ježiš vičinel le Levi

¹³ O Ježiš džalas pale paš o moros. Avenas pal leste igen but manuša a ov len sikavelas.

¹⁴ A pal o drom dikhľa le Levi, le Alfeoskre čhas, sar bešelas pre colňica, a phenda leske: „Av pal mande!“ A ov uštila a geľa pal leste.

¹⁵ Palis o Ježiš geľa ke leste andro kher, a sar ode bešelas pašal o skamind, bešenas leha the leskre učeňikenca but colňika the binošna manuša, bo but ajse pal leste džanas.

¹⁶ Ale sar les dikhle o zakonika the o Farizeja te chal le colňikenca the le binošnenca, phučle leskre učeňikendar: „Soske pijel a chal le colňikenca the le binošnenca?“

¹⁷ Sar oda o Ježiš šunda, phenda lenge: „Le sastenge na kempel le doktoris, ale le nasvalenge. Me na avľom te vičinel le spravodľiven, ale le binošnen!“

Pal o postos

¹⁸ Le Janoskre učeňika the o Farizeja pes poscinen. Varesave manuša avle a phučle le Ježišostar: „Soske o učeňika le Janoskre the o učeňika le Farizejengre poscinen a tire na poscinen?“

¹⁹ A o Ježiš lenge phenda: „Či šaj poscinen o hosci pro bijav, te mek o terno hino lenca? Medik hino lenca o terno, našti pes poscinen!“

²⁰ Ale avena ajse dživesa, hoj o terno na ela lenca, a andre ola dživesa pes poscinen.

²¹ Se ňiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo o nevo pochtan odčhindola le puranestar a kerela pes mek bareder chev.

²² A ňiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol rozčingerela o gone a zňičinela pes the e mol the o gone. Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone.“

Pal o šabat

²³ Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš pašal e maľa, kaj sas sadzimen, a leskre učeňika chudle te čhingerel o klasi.

²⁴ O Farizeja leske phende: „Dikh, keren oda, so naši te kerel pro šabat!“

²⁵ Ov lenge phenda: „Mek šoha na gendān pal oda, so kerda o David akor, sar les na sas so te chal a sas bokhalo ov a the ola, ko sas leha?“

²⁶ Sar geľa andro kher le Devleskro akor, sar sas o Ebjatar nekbareder rašaj, a chala o sveta mare, save űiko naši chal, ča o rašaja, a diňa the olen, ko sas leha?“

²⁷ Phenda lenge: „O šabat sas kerdo prekal o manuš, a na o manuš prekal o šabat!“

²⁸ Vašoda o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat.“

3

O Ježiš sastarel o vast pro šabat

¹ Sar o Ježiš geľa pale andre sinagoga, sas ode jekh manuš, saves sas űevladno vast.

² A varesave džene ča dikhenas, ča les sastarela avri pro šabat, hoj les te obviĳinen.

³ O Ježiš phenda ole manušeske, saves sas űevladno vast: „Ačh kade maškaral!“

⁴ A phučľa lendar: „Či šaj pro šabat mištes te kerel, abo na? O dživipen te zachraĳinel, ča te murdarel?“ Ale on sas čhit.

⁵ Dikhľa pro manuša pašal peste cholaha a sas leske igen pharo vašoda, save zacata jile len sas. Phenda le manušeske: „Nacirde o vast!“ Sar nacirdňa o vast, sastila leske calkom avri.

⁶ O Farizeja pes takoj gele te dovakerel le Herodijanenca, sar te murdarel le Ježiš.

O Ježiš sastarel paš o moros

⁷ O Ježiš peskre učeĳikenca geľa paš o moros. Džanas pal leste but manuša andral e Galileja, Judsko,

⁸ Jeruzalem, Idumea the Zajordansko. Džanas pal leste the but nipi andral o Tir the Sidon, bo pes došunde pal oda, so kerel.

⁹ Akor phenda peskre učeĳikenge: „Pripravinen mange e lodka, hoj pes pre ma o manuša te na ispiden.“

¹⁰ Bo sastarda but dženen a savore nasvale pes pre leste ispidenas a kamenas pes lestar te chudel.

¹¹ A the o nalache duchi, sar les dikhenas, perenas anglal leste a vičinenas: „Tu sal o Čhavo le Devleskro!“

¹² Ale o Ježiš lenge zorales zakazinda, hoj űikaske te na phenen avri, ko hino.

O Ježiš vičinel le dešudujen

13 Paloda o Ježiš geľa pro verchos a vičinda pal peste ča olen, kas ov kamelas, a on avle ke leste.

14 Kidňa peske avri dešudujen, hoj te aven leha a hoj len te bičhavel te vakerel o evaňjelium.

15 A diňa len zor te tradel avri le demonen.

16 Kala hine ola dešuduj (12): O Šimon (saveške diňa nav Peter),

17 o Jakob the leskro phral o Jan, le Zebedeoskre čhave (savege diňa nav Boanerges, so hin prethodo: le Perumskre Čhave),

18 o Andrej, o Filip, o Bartolomej, o Matuš, o Tomaš, o Jakob, le Alfeoskro čhavo, o Tadeus, o Šimon Kanaansko

19 the o Judaš Iškarijotsko, savo les palis zradzinda.

Pal o ruhaňje pro Sveto Duchos

20 Palis o Ježiš avľa andro kher a pale pes zgele ajci but manuša, hoj les the leskre učeňiken na sas kana mek aňi maro te chal.

21 Sar pes le Ježišoskri famelija pal oda došundā, avle, hoj les te len het, bo phende pre leste, hoj našada e godi.

22 A o zakoňika, save avle andral o Jeruzalem, pre leste phende: „Hin andre leste o Belzebul, o raj le demonengro! Leskra zoraha tradel avri le demonen!“

23 O Ježiš peske len vičinda a chudňa lenge te vakerel andro podobenstva: „Sar šaj tradel o satan avri le satan?“

24 Te pes o krališagos rozđelinel a džal pre peste, oda krališagos na obačhela.

25 A te pes o kher rozđelinel a džal pre peste, oda kher našti obačhela.

26 Avke te o satan džal korkoro pre peste a rozđelinel pes, našti obačhela, ale hin leske koňec.

27 Ńiko našti džal ko zoralo murš andro kher te čorel leskre veci, medik ole zorale muršes na phandela. Palis šaj čorel avri leskro kher.

28 Čačipen tumenge phenav, hoj savore bini the savore lava, savenca pes o manuša ruhinen pro Del, lenge ena odmukle,

29 ale oleske, ko pes ruhinel pro Sveto Duchos, na ela šoha odmuklo a leskro binos ačhela pre leste furt.“

30 Kada phenda, bo on phenenas: „Hin andre leste nalačo duchos.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

31 Palis avľa leskri daj the leskre phrala, ačhenas avri a dine leš te vičinel.

32 Bešenas pašal leste but manuša a phende leske: „Tiri daj the tire phrala hine avri a vičinen tut.“

³³ Ov lendar phučla: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“

³⁴ A dikhla pašal peste pre ola, ko leha bešenas, a phenda: „Dikhen, miri daj the mire phrala.

³⁵ Bo sako, ko kerel e voľa le Devleskri, hino miro phral, miri pheň the miri daj.“

4

O podobenstvo pal o štar phuva

¹ O Ježiš chudňa pale te sikavel paš o moros. A vaš oda, hoj pes zgele igen but manuša, geľa andre lodka a o manuša sas pre phuv paš o moros.

² Sikavelas len but andro podobenstva a andre peskro sikaviben lenge vakerelas:

³ „Šunen, jekh manuš geľa te rozčhivkerel o semena.

⁴ Sar rozčhivkerelas, varesave pele paš o drom. Avle o čirikle a chale len.

⁵ Aver pele pre baruňi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na gele but tele andre phuv.

⁶ Ale sar avľa avri o kham, zlabarda len a šučile avri, bo na sas len koreňis.

⁷ Aver pele andro trňi a sar o trňi barile, tasade len a na sas lendar chasna.

⁸ Aver pele andre lački phuv, chudle te barol a ande chasna. Varesave tranda (30), varesave šovardeš (60) a varesave šel (100).“

⁹ A phenda lenge: „Kas hin kana pre oda, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakerel andro podobenstva

¹⁰ Sar sas korkoro, phučle lestar o dešuduj (12) apoštola the okla, so sas paš leste, pal oda podobenstvo.

¹¹ Ov lenge phenda: „Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o krališagos le Devleskro, ale olenge, so hine avri, pes sikavel savoro andro podobenstva vašoda,

¹² *hoj te dikhel dikhena, ale na dikhena;*

te šunel šunena, ale na achalona,

hoj pes te na visaren

a te na pes lenge odmuken o bini.“

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

¹³ O Ježiš lendar phučla: „Te na achalon kada podobenstvo, sar palis achalona savore okla podobenstva?“

¹⁴ O semena, so rozčhivkerelas o manuš, hin o lav.

¹⁵ Ola, kaske sas o lav sadzimen paš o drom, hine ola, ko šunen o lav, ale takoj avel o satan a lel avri o sadzimen lav andral o jilo.

16 Ola, kaske sas sadzimen pre baruŋi phuv, hine ola, ko ŝunen o lav a takoj les radiŝagoha prilen,

17 ale likerem avri ča pre varesavo časos, bo nane len koreŋis. Palis, sar avel o pharipen abo o manuŝa pre lende džan vaŝ o lav, takoj oddžan le pačabnastar.

18 Aver džene, kaske sas sadzimen andro trŋi, ŝunen o lav,

19 ale o pharipena andre kada džživipen the o klamiŝagos le barvalipnaskro the o aver žadosci, so aven andro jilo, taŝaven o lav a nane lestar chasna.

20 A aver džene, kaske sas sadzimen andre lači phuv, ŝunen o lav, prilen les andro jilo a anen chasna – varesave tranda (30), varesave ŝovardeŝ (60), varesave ŝel (100).“

O podobenstvo pal e momeli

21 Phenda lenge: „Či pes labarel e momeli pre oda, hoj la te garuven tel e piri abo tel o hadžos? Či na pre oda, hoj la te thoven pro svietŋikos?“

22 Bo nič nane avke garudo, hoj te na avel jekhvar avri. Savoro, so hin garudo, avela avri pro ŝvetlos.

23 Te hin varekas kana, hoj te ŝunel, mi ŝunel!“

24 A phenda lenge: „ŝunen miŝtes! Sava miraha merinen, ajsaha tumenge ela merimen a mek pes tumenge pridela.

25 Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olestar pes lela mek the oda, so les hin.“

O podobenstvo pal o zrnos

26 O Ježiŝ phenda: „Le Devleskre kraliŝagoha hin oda avke, sar te ilahas o manuŝ o zrnos a sadzindaahas les andre phuv.

27 Rači džal te sovel, tosara uŝtel a o zrnos pes pučinel avri a barol; a ov aŋi na džanel sar.

28 Bo e phuv del ulipen korkori pestar – eŝeb e prajta, palis o klasos a palis but zrnos andro klasos.

29 A sar dobarol o zrnos, takoj pes bičhavel te koŝinel, bo avla e žatva.“

O podobenstvo pal o horčično zrnkos

30 Palis phenda: „Soha porovŋinava o kraliŝagos le Devleskro? Save podobenstvoaha tumenge sikavava?“

31 Hino sar o horčično zrnkos, savo sar pes sadzinel, hino nekcikneder savore semenendar pre phuv.

32 Ale sar hino sadzimen, chudel te barol a hino nek-bareder maŝkar savore rastlini a hin les ajse bare konara, hoj o čirikle peske ŝaj beŝen andre leskro čiŋos.“

33 O Ježiŝ lenge vakerelas o lav andro but kajse podobenstva – ajci, keci ŝaj achalonas.

³⁴ Le manušenge na vakerelas bi o podobenstva, ale sar sas korkoro peskre učenikenca, lenge phenelas avri savoro.

O Ježiš začhavel e burka pro moros

³⁵ Oda džives, sar zaračila, phendā o Ježiš le učenikenge: „Aven džas pre oki sera le moroskri.“

³⁶ Gele het pašal o nipi, avle andre lodka, kaj imar o Ježiš sas, a ile les peha. Sas leha the aver lodki.

³⁷ Jekhvareste avla bari burka la balvajaha. O vlni marenas andre lodka avke zorales, hoj imar o pañi avelas andre.

³⁸ O Ježiš peske sovelas pre perñica palal andre lodka. Uštade les a phende leske: „Učitelina, tuke hin jekh, hoj kade meraha?“

³⁹ Ov uštala a rozkazinda la balvajake the le moroske: „Preačh, čhit!“ E balvaj preačila a sas igen cichones.

⁴⁰ Palis lendar phučla: „So tumen avke daran? Mek furt tumen nane pačaben?“

⁴¹ Ale on pes igen daranas a phučenas jekh avrestar: „Oda ko ov hino, hoj les e balvaj the o moros šunen?“

5

O posadnuto manuš andre Gadara

¹ Pregele prekal o Galilejsko moros pre oki sera a doavle andre phuv Gadara.

² A soča o Ježiš geľa avri andral e lodka, avla ke leste pašal o hrobi jekh manuš, andre savo sas nalačo duchos.

³ Oda manuš bešelās andro hrobi a ñiko les imar añi le lancenca našti phandelas.

⁴ Bo imar sas buterval phandlo le lancenca the le putenca pro vasta the pro pindre, ale o lanci čhingerelas a o puta phagerelas. Ñikas na sas zor les te skrocinel.

⁵ Rat-džives kerelas vika pro brehi the paš o hrobi a korkoro pes marelas le barenca.

⁶ Sar dikhla dural le Ježiš, denašelās ke leste, peľa pro kħoča

⁷ a vičinda zorale hangoha: „So mandar kames, Ježiš, Čhavo le Nekbareder Devleskro? Mangav tut pro Del, ma trapin man!“

⁸ Bo o Ježiš leske phendā: „Nalačo duchona, dža andral leste avri!“

⁹ Avke o Ježiš lestar phučla: „Sar tut vičines?“

Odphendā leske: „Miro nav hin Legion, bo sam igen but.“

¹⁰ A igen les mangelas, hoj les te na tradel andral odi phuv avri.

¹¹ Ode pašes pro brehos sas baro stados le balengro

12 a o demona les mangelas: „Bičhav amen andre kala bale, hoj te džas andre lende.“

13 O Ježiš lenge takoj domukla a o nalačhe duchi gele avri andral o manuš andro bale. Calo stados, vaj duj ezera (2 000) bale, denašenas tele le brehoha andro moros a tašlile.

14 Ola džene, save pašinenas le balen, denašle a phende oda avri andro foros the pro maľi a o manuša avle te dikhel, so pes ačhiľa.

15 A sar avle paš o Ježiš a dikhle oles, andre kaste sas oda Legion, hoj bešel, hino urdo a hino paš e godi, igen predarandile.

16 Ola, so oda dikhle, vakerenas le manušenge, so pes ačhiľa ole posadnute manušeha the le balenca.

17 Avke o manuša chudle te mangel le Ježiš, hoj te džal avri andral lengri phuv.

18 Sar džalas o Ježiš andre lodka, mangelas les oda, ko sas posadnuto: „Domuk mange te džal tuha!“

19 Ale o Ježiš leske na domukla a phendľa leske: „Dža khere ke tiri famelija a phen lenge avri, save bare veci tuke kerďa o Raj the savo lačhipen tuke presikaďa.“

20 Avke geľa a chudňa te vakerel andro Dekapolis, save bare veci leske kerďa o Ježiš; a savore pes čudalinenas.

Pal e muľi čhajori the pal e nasvali džuvľi

21 Sar pregele la lodkaha pale pre oki sera le moroskri a mek sas paš o moros, avle ke leste igen but manuša.

22 Akor ode avľa o Jairus, jekh vodcas andral e sinagoga, a sar dikhľa le Ježiš, pela leske paš o pindre

23 a igen les mangelas: „E čhajori mange merel. Mangav tut, av a thov pre late tire vasta, hoj te sastol avri a te dživel.“

24 A o Ježiš leha geľa.

Džanas pal leste igen but nipi a ispidenas pes pre leste pal savore seri.

25 A sas ode jekh džuvľi, savi sas dešuduj (12) berš nasvali pro džuvľikano nasvaliben.

26 A kajte diňa savore peskre love avri le doktorenge a igen but lendar cerpinda, na sas lake feder, ale ča furt goreder.

27 Sar šunďa pal o Ježiš, avľa maškar ola but nipi palunestar ko Ježiš a dotkňinda pes leskre ruchostar.

28 Bo phendľa peske: „Ča te man leskre ruchostar dotkňinava, sastuvava avri.“

29 A takoj latar preačhiľa te džal o rat a šunďa andre peskro telos, hoj sastila avri le nasvalibnastar.

³⁰ A o Ježiš džanla, hoj lestar geła avri e zor, visaliła ko manuša a phučła: „Ko pes dotkñinda mire ruchostar?“

³¹ O učeñika leske odphende: „Se dikhes, hoj pes pre tu o manuša ispiden pal savore seri, a tu phučes: ‚Ko pes mandar dotkñinda?‘ “

³² Ale o Ježiš pes rozdikhelas pašal peste, hoj te dikhel, ko oda kerđa.

³³ A odi džuvli džanelas, so pes lake ačhila, avke avla, izdralas daratar, peła anglal leste pro khoča a phendä avri calo čačipen.

³⁴ Ov lake phendä: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda. Dža andro smirom. Av sasti andral tiro nasvaliben.“

³⁵ Mek sar ov laha vakerelas, avle o nipi andral o kher le Jairoškro a phende leske: „Tiri čhajori imar muła. Soske mek trapines le Učitelis?“

³⁶ O Ježiš šundä, so leske phende, no the avke leske phendä: „Ma dara tut, ča pača!“

³⁷ A na domukla ñikaske leha te džal, ča le Peteriske, le Jakoboske the leskre phraleske, le Janoske.

³⁸ Avle andro kher ko Jairus a dikhle ode but manušen te rovel a te kerel bari vika.

³⁹ O Ježiš geła andre a phendä lenge: „Soske keren ajsi bari vika a roven, se e čhajori na muła, oj ča sovel!“

⁴⁰ A chudle lestar te asal. Ale ov tradña savoren avri, iła la čhajorakra da the dades a the olen, ko sas leha, a geła pre oda than, kaj pašlolas e čhajori.

⁴¹ Chudña la čhajorakro vast a phendä lake: „Talitha kumi!“ Oda pes prethovel: „Čhajorije, tuke phenav, ušti!“

⁴² E čhajori takoj uštiła a phirelas – sas lake dešuduj berš – a savore pes igen čudalīnenas.

⁴³ Ale o Ježiš lenge zoraes prikazinda, hoj pal oda te na phenen ñikaske. Palis lenge phendä, hoj la te den te chal.

6

O Ježiš andro Nazaret

¹ Palis o Ježiš geła odarik het a avla andre peskro gav, kaj barila avri, a leskre učeñika gele leha.

² Sar sas o šabat, chudña te sikavel andre sinagoga. Sas ode but džene a sar les šunde, čudalīnenas pes a phenenas peske: „Khatar les hin kada? Khatar les hin kajsi godi? Sar šaj kerel kajse bare zazraki?“

³ Či nane ov oda řesaris? Či nane ov oda čhavo la Mariakro the o phral le Jakoboskro, le Jozefoskro, le Judaskro the le Šimonoskro? A či na bešen leskre pheña kade maškar amende?“ A na kamenas andre leste te pačal.

4 O Ježiš lenge phenda: „Le prorokos den pačiv všadzík avrether, ča na andre leskro gav, andre leskri famelija the andre leskro kher.“

5 A naši ode kerda nisave zazraki, ale ča pre varesave nasvale thođa o vasta a sastarda len avri.

6 Čudalinda pes, hoj o manuša na pačan. Avke o Ježiš geľa te sikavel andre aver gava.

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeņiken

7 Vičina ke peste le dešudujen (12) a bičhađa len avri po duje dženen. Diňa len zor upral o nalače duchi.

8 Prikazinda lenge: „Ma len tumenca pro drom nič, aňi maro, aňi love andro sirimos, aňi zajdica, ča e paca.

9 Uren o sandalki pro pindre a ma len tumenca aver gada.“

10 Phenda lenge: „Ačhen andre oda kher, andre savo tumen prilena, džı akor, medik na džana avri andral oda foros.

11 Te tumen pre varesavo than na prilena, aňi na kamena te šunel, džan odarik het a keren tele o prachos pal o pindre pro svedectvos pre lende. [Čačipen tumenge phenav, hoj feder ela pro sudno džives le forenge Sodoma the Gomora sar ole foroske.]“

12 Avke ola dešuduj učeņika gele avri a kazinenas le manušenje, hoj te keren pokaňje.

13 Tradenas avri but demonen a makhenas but nasvalen le olejoha a sastarenas len avri.

Pal o meriben le Janoskro

14 O kralis Herodes pes pal oda došunda, bo všadzík pes vakerelas pal o Ježiš. A varesave džene phenenas: „Oda o Jan Krstiteľ uštıla andral o meriben, vašoda les hin kajsi zor te kerel o zazraki.“

15 Aver džene phenenas pro Ježiš, hoj ov hino o Eliaš, a aver phenenas, hoj hino ajso prorokos sar ola proroka, so dživenas varekana.

16 No sar oda šunda o Herodes, phenda: „Oda hin o Jan, kaske odčhindom o šero. Ov uštıla andral o meriben!“

17 Bo o Herodes prikazinda, hoj te zalen le Jan a te thoven les andre bertena. Vašoda, hoj leskre phrales le Filip sas romňi Herodijada a o Herodes laha ačhıla te dživel,

18 o Jan phenelas le Herodesoske: „Našti džives le phraleskra romňaha!“

19 Vašoda e Herodijada chalas choľi pro Jan a kamelas les te murdarel, ale naši,

²⁰ bo o Herodes pes daralas le Janostar a džanelas, hoj hino čačipnaskro the sveto murš, a chrañinelas les. Rado les šunelas, ale na džanelas, so peske pal oda te gondolinel.

²¹ Ale avľa jekh džives, sar sas le Herodesoske o berša, hoj kerđa e hoscina prekal o generala, prekal o veliteľa the prekal o vodci andral e Galileja.

²² A sar avľa andre e čhaj la Herodijakri a khelelas, sas oda pre dzeka le Herodesoske the olenge, ko leha sas pre hoscina.

O kralis phendā ola čhake: „Mang mandar, so ča kames, a me tuke oda dava!“

²³ A diňa la lav: „Dava tut savoro, so mandar mangeha, až dži jepaš mire krališagostar.“

²⁴ Avke odi čhaj geľa avri a phučľa peskra datar: „So mange lestar mangava?“

„O šero le Janoskro Krstiteľiskro,“ odphendā lake e daj.

²⁵ A odi čhaj takoj sidarelas ko kralis a mangľa lestar: „Kamav, hoj mange takoj akana te anes pre tacka o šero le Janoskro Krstiteľiskro.“

²⁶ O kralis ačhila smutno, ale našti lake odphendā, bo la diňa lav anglal o manuša, so leha sas pre hoscina.

²⁷ Avke o kralis takoj bičhadā le katos a prikazinda, hoj te anel le Janoskro šero. O katos geľa, odčhinda leske o šero andre bertena

²⁸ a anda o šero pre tacka la čhake. A e čhaj diňa peskra dake.

²⁹ Sar oda šunde le Janoskre učeňika, avle, ile leskro telos a thode les andro hrobos.

O Ježiš čalarel pandž ezera manušen

³⁰ O apoštola avle pale paš o Ježiš a vakerenas leske savoro, so kerenas the sikavenas.

³¹ A ov lenge phendā: „Aven džas korkore pre varesavo omuklo than, hoj tumenge sikra te odpočovinen.“ Bo but manuša pal lende avenas a džanas het a len na sas aňi kana te chal.

³² Avke gele la loďkaha varekhaj pro omuklo than, hoj te aven korkore.

³³ Ale but nipi len dikhle, sar džan het, a avle pre oda, kaj džan. Vašoda but džene, so sas odarik andral savore gavora, gele pešones pal lende pre oki sera a predenašle len.

³⁴ A sar avľa o Ježiš avri andral e loďka, dikhľa ode pherdo nipen a sas leske pharo vaš lenge, bo sas sar o bakrore bi o pastjeris. A chudňa len te sikavel but veci.

³⁵ Sar imar sas but ori, avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Pre kada than nane nič a imar hin but ori.

³⁶ Rozmuk len, hoj peske te džan te cinel vareso te chal andro gava the andro fori.“

³⁷ Ale ov lenge odphenda: „Tumen len den te chal!“

Phende leske: „Kames, hoj te džas te cinel maro vaš o duj šel (200) denara* a te das len te chal?“

³⁸ Ov lendar phučla: „Keci tumen hin mare? Džan te dikhel!“

Sar pes dodžanle, phende leske: „Pandž mare the duj ribi.“

³⁹ Palis lenge phenda, hoj peske te bešen pre zeleno čar andro cikne skupinki.

⁴⁰ A bešle peske andro skupinki po šel (100) the po penda (50).

⁴¹ Avke o Ježiš ila ola pandž mare the duj ribi, dikhla pro ňebos, požehñinda, phagerelas o mare a delas le učeñikenge, hoj te poden le manušenge. The ola duj ribi rozdelinda savorengje.

⁴² Chale savore a čalile.

⁴³ A o učeñika kidle upre ole marendar the ribendar, so mek ačhile dešuduj (12) pherde košara.

⁴⁴ Oda maro chale vaj pandž ezera (5 000) murša.

O Ježiš phirel pal o moros

⁴⁵ Takoj paloda bičhađa o Ježiš peskre učeñiken, hoj te džan la lođkaha anglal leste andre Betsaida pre oki sera le moroskri, medik ov rozmukela le manušen.

⁴⁶ Sar pes lenca rozlučinda, geľa pes te modlinel upre pro verchos.

⁴⁷ A sar imar zaračila, sas e lođka maškar o moros, ale o Ježiš sas korkoro pre phuv.

⁴⁸ O Ježiš dikhla, hoj pes o učeñika trapinen le veslenca, bo phurdelas pre lende e balvaj. Avľa ke lende, sar imar vidñisaľolas, no mek sas rat†. Phirelas pal o moros a kamľa pašal lende te predžal.

⁴⁹ Ale sar les dikhle te phirel pal o pañi, viskinde, bo peske gondolinde, hoj dikhen varesave mules.

⁵⁰ Savoredžene les dikhle a darandile.

Ale o Ježiš takoj ke lende prevakerđa: „Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!“

⁵¹ Geľa paš lende andre lođka a e balvaj preačhila. A igen pes čudaľinenas,

⁵² bo na ačalile akor, sar pes ačhila o zazrakos le marenca, bo lengre jile sas zakerde andre.

O Ježiš sastarel andro Genezaret

* 6:37 Oda hin beršeskro počiniben. † 6:48 Oda sas maškar o trin the šov ori.

⁵³ Sar pregele o moros, avle andro Genezaret a ode priphandle e lodka.

⁵⁴ A soča avle avri andral e lodka, takoj les o manuša prindžarde.

⁵⁵ Rozdenašle pes pal cali odi phuv a anenas le nasvalen pro nošitki paš o Ježiš ode, kaj pes došunenenas, hoj hino.

⁵⁶ A všadzik, kaj o Ježiš džalas, anenas ke leste le nasvalen, či oda sas avri pro ulici, vaj andro gava abo andro fori, či avri pre mała. A mangelas les, či pes našti dotkñinen bajča leskre gadendar, a savore, so pes dotkñinenenas, sastonas avri.

7

So melarel le manušes

¹ O Farizeja the varesave zakonika, save avle andral o Jeruzalem, pes zgele paš o Ježiš.

² Dikhle, hoj le Ježišoskre učeñika chan o maro le melale vastenca, bo peske len na thode avri (na morde) avke, sar o Farizeja phenenas, hoj kempel te kerel.

³ Bo o Farizeja the savore Židi dolikerenas o tradiciji le phurederengre, hoj medik na thovenas mištes o vasta avri, na chanas.

⁴ A sar avenas pal o placos, na chanas, medik pes na thovenas. Preile le phuendar the but aver tradiciji a dolikeren len, ajse sar te thovel avri o pohara, o kuča, o pira the o grati medostar.

⁵ Vašoda lestar o Farizeja the o zakonika phučle: „Soske tire učeñika na dolikeren o tradiciji le phurederengre a chan o maro le melale vastenca?“

⁶ Odphenda lenge: „Tumen dujemujengre, mištes pal tumende prorokinas o Izajaš, avke sar hin pisimen:

*„Kala nipi man lašaren le mujeha,
ale lengro jilo hino mandar dur.*

⁷ *Hijaba man lašaren,*

bo sikaven o sikaviben le manušengro.’

⁸ Bo omuklan le Devleskro prikazañje a dolikeren le manušengre tradiciji.“

⁹ A phenda lenge: „Le Devleskro prikazañje čerinen vaš tumare tradiciji.

¹⁰ Bo o Mojžiš phenda: *„De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko košel la da the le dades, mušinel te merel!’*

¹¹ Ale tumen phenen, hoj o manuš te phenel la dake abo le dadeske: *„Našti tuke pomožinav, bo oda hin daros prekal o Del,’*

¹² a kavke leske brañinen te kerel vareso prekal e daj abo prekal o dad.

13 Kajse tradicijenca, so likereren a poden dureder, musaren le Devleskro Lav. A mek the but aver kajse veci keren!“

14 Palis vičinda ke peste le nipen a phenda lenge: „Šunen man, savore, a achalon!“

15 Le manušes na meľarel oda, so chal, ale oda, so avel avri andral leskro jilo.

16 [Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!]"

17 Sar odgeľa le manušendar a geľa andro kher, phučle lestar leskre učeňika pal oda podobenstvo.

18 A o Ježiš lenge phenda: „So ani tumen na achalon? Na achalon, hoj nič, so avel avral a džal andro manuš, les naši meľarel andre?“

19 Bo oda na džal andre leskro jilo, ale ča andro per a palis džal avri.“ Aleha o Ježiš phenda, hoj dojekh chaben hino žužo.

20 A phenda: „Le manušes meľarel andre oda, so avel andral leste avri.“

21 Bo andral o manuš – andral leskro jilo – aven avri o gondolišagi te kerel o nalače veci, te kerel o lubipen, te murdarel, te čorel,

22 te pašlol avre romňenca, te kamel igen o barvalipen, te kerel varekaske o nalačo, te klaminel, nisostar pes te na ladžal, te zavidzinel, te vakerel namištes pal aver, te lidžal pes upre a te kerel o diliňipen.

23 Savore kala nalače veci aven avri andral o jilo a meľaren andre le manušen.“

O pačaben la džuvlakro

24 O Ježiš uštila a geľa odarik paš o fori Tir [the Sidon]. Geľa andro kher a na kamľa, hoj pes pal oda vareko te dodžanel, ale na diňa pes oda te garuvel andre.

25 A došunda pes pal leste jekh džuvli, sava sas čhajori, andre savi sas nalačo duchos. Oj avľa a peľa le Ježišoske paš o pindre.

26 Odi džuvli sas Grekiňa andral e phuv Fenicija andre Sirija. Mangelas les, hoj te tradel avri le demonos andral lakri čhajori.

27 Ale o Ježiš lake phenda: „Domuk, hoj ešeb te čalon o čhave, bo nane šukares te lel o maro le čhvenge a te čhivel les le rikonoreng.“

28 Ale oj leske odphenda: „He, Rajeja, ale the o rikonore chan telal o skamind o trušini, so peren le čhvenge.“

29 Avke lake phenda: „Vaš kada lav, so phendaľ, džal! O demonos imar geľa avri andral tiri čhaj.“

30 A oj geľa khere a arakhľa peskra čhajora te pašlol pro hadžos a o demonos imar andral late geľa avri.

O kašuko the šepetlivo manuš

³¹ Palis geľa het pašal o Tir prekal e phuv Sidon, tele paš o Galilejsko moros a odarik geľa andre phuv Dekapolis.

³² A ande ke leste jekhe manušes, savo sas kašuko the igen šepetlivo, a mangelas les, hoj te thovel pre leste o vasta.

³³ O Ježiš les ila pašal o nipi sikra dureder a thoda leske o angušta andro kana, palis peske čhungarda pro angušta a dotkňinda pes leskra čhibatar.

³⁴ Palis dikhľa upre pro ňebos, phurdľa peske pharipnatar a phenda: „Effatha!“ So hin: „Phundrav tut!“

³⁵ Takoj pes leske phundrade o kana the e čhib a imar vakerelas žužes.

³⁶ O Ježiš prikazinda le manušenge, hoj oda te na phenen ňikaske. Ale so buter lenge prikazinelas, on mek buter vakerenas.

³⁷ Igen pes čudalinenas a phenenas: „Savoro kerel mištes! Mek the le kašukenge del te šunel a le ňemenge te vakerel!“

8

O Ježiš čalarel štar ezera manušen

¹ Andre ola dživesa, sar sas pale zgele but manuša a na sas len so te chal, o Ježiš vičinda ke peste le učeňiken a phenda lenge:

² „Pharo mange hin vaš kala manuša, bo imar trin džives hine manča a nane len so te chal.

³ Te len bičhavava khere bokhalen, odperena pal o drom, bo varesave avle dural.“

⁴ O učeňika leske odphende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te čalŋn savoro manuša?“

⁵ A phučľa lendar: „Keci tumen hin mare?“

„Efta,“ odphende leske.

⁶ Avke o Ježiš rozkazinda le manušenge, hoj peske te bešen pre phuv. Iľa ola efta mare, palikerďa le Devleske, phagerelas a podelas o maro le učeňikenge, hoj oda te rozden. A on oda rozdenas le manušenge.

⁷ Sas len the vajkeci ribici, the vaš ola palikerďa a phenda, hoj len te rozden.

⁸ Avke o manuša chale a čalile. Olestar, so ačhila, skidle upre efta pherde košara.

⁹ Ola, ko chale, sas vaj štar ezera (4 000) manuša. Palis len o Ježiš rozmukľa

¹⁰ a takoj paloda geľa le učeňikencu andre lodka a avľa andre phuv Dalmanuta.

O Farizeja mangen znaeňje

11 Avle paš leste o Farizeja a chudle pes leha te kerel. Mangelas lestar znameŋje andral o ňebos, hoj lenge te sikavel, hoj les čačes bičhađa o Del.

12 Phurdľa peske pharipnastar andro duchos a phenda: „Soske peske kala manuša mangel znameŋje? Čačipen phenav tumenge, hoj kale manušenje na ela dino ňisavo znameŋje.“

13 Mukľa len ode, geľa pale andre lodka a pregeľa pre oki sera le moroskri.

O učeňika mek furt na achalón le Ježišoske

14 Andre lodka len sas ča jekh maro, bo bisterde peha te lel.

15 O Ježiš lenge dovakerelas: „Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the pro kvasos le Herodesoskro!“

16 Avke on phende jekh avreske: „Vašoda amenge kada phenel, bo nane amen maro.“

17 O Ježiš džanelas, so peske vakeren, a phučľa lendar: „Soske pal oda vakeren, hoj tumen nane maro? So mek furt na achalón? Hine tumende o jile phandle andre?“

18 Hin tumen jakha, a na dikhen? Hin tumen kana, a na šunen? So imar bisterďan?

19 Sar ola pandž mare rozďelinavas maškar o pandž ezera (5 000) manuša, keci pherde košara skidňan upre olestar, so ačhila?“

„Dešuduj (12) košara,“ phende leske.

20 „A sar ola eŋta mare rozďelinavas maškar o štar ezera (4 000) manuša, keci pherde košara skidňan upre olestar, so ačhila?“

„Eŋta,“ odphende.

21 A phenda lenge: „So mek furt na achalón?“

O Ježiš sastarel le kores andre Betsaida

22 Paľis avle andre Betsaida. Ande ke leste jekhe kores a mangelas les, hoj pes lestar te dotkňinel.

23 O Ježiš chudňa le kores vastestar a iľa les avri andral o gav. Ode leske le šlinenca makhľa o jakha, thoda pre leste o vasta a phučľa lestar: „Dikhes vareso?“

24 O koro dikhľa upre a phenda: „Dikhav le manušen te phirel, ale dičhon avri sar stromi.“

25 A o Ježiš leske pale thoda o vasta pro jakha a ov chudňa te dikhel. O koro sastila avri a dikhelas savoro žužes.

26 O Ježiš les bičhađa khere a phenda leske: „Ma dža pale andro gav [aňi pal oda ma phen ňikaske!]“

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

²⁷ Palis geľa o Ježiš le učeňikenca andro gavora paš e Filiposkri Cezarea. Pal o drom lendar phučľa: „So pal mande phenen o manuša? So phenen, hoj ko me som?“

²⁸ Odphende leske: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krstiteľ, aver, hoj o Eliaš, a pale aver, hoj sal jekh le prorokendar.“

²⁹ Ov lendar phučľa: „A tumen so phenen, hoj ko me som?“

O Peter leske odphenda: „Tu sal o Kristus!“

³⁰ A o Ježiš lenge igen prikazinda, hoj oda ňikaske te na phenen avri.

O Ježiš vakerel pal peskro meriben

³¹ Palis len chudňa te sikavel, hoj o Čhavo le Manušeskro mušinela but te cerpinel, hoj na ela priilo le phuredendar, le nekbaredere rašajendar the le zakoňikendar a hoj mušinela te merel a pal o trin džives te uštel andral o meriben.

³² Vakerelas lenge pal oda phundradones. Akor o Peter les iľa pre sera a chudňa leske te dovakerel.

³³ Ale o Ježiš visalila, dikhľa pro učeňika a pokarhinda le Peter: „Dža mandar het, satan, bo na gondolines pre le Devleskre veci, ale pre le manušeskre!“

Sar te džal pal o Ježiš

³⁴ Palis ke peste vičinda le manušen the le učeňiken a phenda lenge: „Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel pre peste peskro kerestos a mi avel pal ma.“

³⁵ Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, našavela les, ale ko našavela peskro dživipen vaš ma the vaš o evaňjelium, zachraňinela peske les.

³⁶ Bo so hin le manušes olestar, hoj dochudela calo svetos, ale našavela o dživipen?

³⁷ Soha peske o manuš šaj cinel o dživipen pale?

³⁸ Te pes vareko ladžala vaš ma the vaš mire lava andre kada lubikano the binošno svetos, vaš oda manuš pes jekhvar ladžala the o Čhavo le Manušeskro, sar avela le svete aňjelenca andre slava peskre Dadeskri!“

9

¹ O Ježiš lenge phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena le Devleskro krališagos te avel bara zoraha.“

O Ježiš pes prečerinel anglo učeňika

² A pal o šov džives peha o Ježiš ila le Peter, le Jakob the le Jan a sas korkore pro učo verchos. Ode pes anglal lende prečerinda.

³ Leskre gada ačhile parne sar jiv - ajse parne, hoj nič pre phuv len na kerđahas parneder.

⁴ A sikađa pes lenge o Eliaš the o Mojžiš a vakerenas le Ježišoha.

⁵ Akor phenda o Peter le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade! Keras trin stani: tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašiske jekh.“

⁶ O Peter na džanla so te phenel, bo igen predarandile.

⁷ Jekhvareste avla e chmara, zaučharđa len a andral e chmara prevakerđa ke lende o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Les šunen!“

⁸ A soča pes obdikhle, imar na dikhle paš peste ňikas, ča le Ježiš korkores.

⁹ Sar avenas tele pal o verchos, phenda lenge o Ježiš, hoj oda, so dikhle, te na vakeren ňikaske avri, medik o Čhavo le Manušeskro na uštela andral o meriben.

¹⁰ On dolikerde oda, so lenge o Ježiš phenda, ale phučenas jekh avrestar: „So oleha gondolinel, sar phenel, hoj uštela andral o meriben?“

¹¹ A phučle lestar: „Soske phenen o zakoňika, hoj ešeb mušinel te avel o Eliaš?“

¹² Ov lenge odphenda: „Čačipen hin, hoj o Eliaš avela ešebno a prikerela savoro. Ale soske hin pisimen pal o Čhavo le Manušeskro, hoj mušinela but te cerpinel a na ela priilo?“

¹³ Phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avla, ale kerde leha, so kamle, avke sar pal leste hin pisimen.“

O Ježiš tradel avri le nalače duchos andral o čhavoro

¹⁴ Sar avle pale paš o učeňika, dikhle pašal lende but manušen a the varesave zakoňiken, sar pes lenca vesekedinen.

¹⁵ A soča ola manuša dikhle le Ježiš, igen radisaľile a denašle ke leste a pozdravinde les.

¹⁶ O Ježiš lendar phučla: „Soske tumen lenca vesekedinen?“

¹⁷ Jekh ole manušendar leske odphenda: „Rajeja, andom paš tu mire čhas, bo hin andre leste o nalačo duchos, so lestar kerel ňemo.

¹⁸ Všadzik, kaj pre leste oda avel, čhivkerel leha, marel leske pro muj o peni, randel le dandenca a ačhel sar kašt. Manglom tire učeňiken, hoj les te traden andral leste avri, ale on oda našti kerde.“

19 O Ježiš lenge odphenda: „Ó, manušale bi o pačaben! Mek dži kana tumenca avava? Dži kana tumen mek zlíkerava? Anen le čhavores kade paš mande!“

20 Avke les ande paš leste, a sar oda duchos dikhla le Ježiš, čhivkerelas le čhavoreha. Peľa pre phuv, kulinelas pes a pro muj leske marelas o peni.

21 O Ježiš phučla leskre dadestar: „Kanastar hino ajsjo?“

Ov odphenda: „Imar čhavorestar.

22 Buterval les o nalačo duchos čhivelas andre jag abo andro paňi, hoj les te murdarel. Te šaj vareso keres, av jileskro ke amende a pomožin amenge.“

23 O Ježiš leske odphenda: „Soske phenes: ‚Te šaj?‘ Oleske, ko pačal, pes šaj ačhel savoro!“

24 Ole čhaveskro dad takoj zvičinda: „Pačav, Rajeja! Pomožin mange, hoj feder te pačav!“

25 Sar o Ježiš dikhla, hoj pes skiden mek buter manuša, pokarhinda ole nalače duchos a phenda leske: „Tu nemo the kašuko duchona, prikazinav tuke, av andral leste avri a imar šoha buter andre leste pale ma dža!“

26 Oda duchos leha čhivkerelas, kerelas bari vika a palis gela avri. O čhavoro dičholas sar mulo, vašoda but džene phende, hoj muľa.

27 Ale o Ježiš chudňa le čhavores vastestar, hazdňa les a ov uštíla.

28 A palis sar imar o Ježiš avla andro kher a sas korkoro le učeňikenca, phučle lestar: „Soske les amen našti tradňam avri?“

29 Odphenda lenge: „Kale demonen našti te tradel avri, ča la modlitbaha [the le postoha].“

O Ježiš dujtovar vakerel pal peskro meriben

30 Palis gele het odarik a džanas pašal e Galileja. O Ježiš na kamelas, hoj olestar vareko te džanel.

31 Bo le učeňiken sikavelas a phenelas lenge: „O Čhavo le Manušeskro ela dino andro vasta le nipenge a murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“

32 O učeňika na achalonas ole laveske, ale daranas pes lestar te phučel.

Ko hin nekbareder?

33 Avle andro Kafarnaum. Sar sas andro kher, phučla lendar o Ježiš: „Pal soste vakerenas maškar peste, sar avahas pal o drom?“

34 Ale on sas čhit. Bo sar avenas pal o drom, vakerenas pal oda, ko hin lendar nekbareder.

35 O Ježiš peske bešla, vičinda le dešudujen a phenda lenge: „Oda, ko kamel te avel ešebno, mušinel te avel posledno a te služinel savoreng.“

36 Palis ila varesave čhavores a ačhađa les maškar lende. Sar les ila pro vasta, phenda:

37 „Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel. A sako, ko man prilel, na man prilel, ale Oles, ko man bičhađa.“

Ko na džal pro Ježiš, hino leha

38 O Jan leske phenda: „Rajeja, dikhlam varesave manušes, sar andre tiro nav tradelas avri le demonen a na domukahas leske, bo na phirel amenca.“

39 Ale o Ježiš lenge phenda: „Ma brañinen leske! Bo ñiko, ko kerel andre miro nav zazraki, našti vakerele takoj namištes pal mande.

40 Bo ko na džal pre amende, hino amenca!

41 Čačipen phenav tumenge, hoj sako, ko tumen dela te pijel jekh poharis pañi andre miro nav, bo san le Kristoskre, čačes chudela peskri odmena.“

Te na cirdel avres pro binos

42 „Te vareko cirdela pro binos jekhes kale ciknorendar, so pačan andre ma, oleske ulahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meñ a čhidehas les andro moros!

43 A te tut cirdela tiro vast te kerel binos, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro dživipen bi o vast, sar te džal soduje vastenca andro peklos, andre odi jag, so šoha na murdaľol andre!

44 [Ode, kaj mek añi lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!]

45 A te tut cirdela pro binos tiro pindro, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro dživipen bi o pindro, sar te avel čhido soduje pindrenca andro peklos, andre jag, so šoha na murdaľol andre!

46 [Ode, kaj lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!]

47 A te tut cirdela pro binos tiri jakh, džubin la avri, bo feder tuke hin te džal jekha jakhaha andro krališagos le Devleskro, sar te avel čhido soduje jakhenca andro peklos!

48 Ode, kaj mek añi lengro kirmo na merel a e jag na murdaľol andre!

49 Bo sako ela žužardo la jagaha, avke sar dojekh obeta pes žužarel le loneha.

50 O lon hino lačho, ale te o lon imar na ela londo, soha les pale londarena? Mi el andre tumende o lon a dživen andro smirom jekh avrenca!“

* 9:42 Oda hin o baro bar andral o mlinos.

10

Pal o rozvod

¹ O Ježiš odarik uštila a gela andre Judsko the andre phuv pal o Jordan. A pale pes zgele paš leste igen but nipi a ov len sikavelas avke sar furt.

² Androda ke leste avle o Farizeja a phučle lestar, či šaj omukel o rom peskra romňa, bo kamenas les te chudel avri.

³ O Ježiš lendar phučla: „So tumenge prikazinda o Mojžiš?“

⁴ On phende: „O Mojžiš domukla le muršeske te pisinel o rozvodno lil a te bičhavel la romňa het.“

⁵ O Ježiš lenge odphenda: „O Mojžiš tumenge pisinda oda prikazaŋje, bo tumare jile hine barune.“

⁶ Ale ešebnovarestar, sar sas stvorimen o svetos, *len o Del stvorinda sar muršes the džuvla.*

⁷ *Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela jekhetane la romňaha*

⁸ *a on duj džene ena jekh telos.* Avke imar nane duj, ale jekh telos.

⁹ Vašoda, so o Del phandla, o manuš te na rozphandel!“

¹⁰ Paľis, sar sas andro kher, phučle lestar pal oda o učeňika.

¹¹ O Ježiš lenge phenda: „Sako, ko omukel peskra romňa a lel peske avra, kerel laha lubipen.“

¹² A te e romňi omukela peskre romes a lela peske avres, tiš kerel lubipen.“

O Ježiš požehňinel le čhavoren

¹³ O manuša anenas ko Ježiš peskre cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta, ale o učeňika lenge na domukenas.

¹⁴ Sar oda dikhla o Ježiš, cholisalila a phenda lenge: „Domuken le čhavorengte te avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengro hin o krališagos le Devleskro.“

¹⁵ Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro krališagos sar čavoro, šoha andre na džala.“

¹⁶ Paľis lelas o Ježiš le cikne čhavoren pro vasta, thovelas pre lende o vasta a žehňinelas lenge.

Pal jekh barvalo terno manuš

¹⁷ Sar džalas pal o drom, avla ke leste jekh terno manuš, peľa anglal leste pro khoča a phučla lestar: „Lačo Učitelina, so mange kempel te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

¹⁸ O Ježiš leske phenda: „Soske man vičines lačo? Ňiko nane lačo, ča jekh o Del.“

19 Se tu džanes o prikazaŋja: „*Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha! Na thoveha ŋikaha avri! De pačiv tira da the tire dades!*“

20 Ov leske odphenda: „Učitelina, savoro kada imar terŋipnastar dolikerav.“

21 Akor pre leste dikhla o Ježiš kamibnaha a phenda leske: „Mek jekh tuke kempel: Dža, biken savoro, so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro ŋebos. Pališ av a phir pal ma!“

22 Sar šunda kala lava, ačila igen smutno a geľa het, bo sas les but barvalipen.

Pal o barvalipen

23 O Ježiš pes rozdikhla pašal peste a phenda peskre učeŋikenge: „Sar phares pes dochudena andro krališagos le Devleskro ola, kas hin o barvalipen!“

24 O učeŋika pes igen čudalinenas leskre lavenge, ale o Ježiš lenge oda phenda mek jekhvar: „Čhavorale mire, sar phares hin te džal andro krališagos le Devleskro [olenge, ko pes muken pro barvalipen].“

25 Lokeder hin la řavake te predžal prekal e suvakri chev sar le barvaleske andro krališagos le Devleskro.“

26 On pes meksa buter čudalinenas a phenenas jekh avreske: „Akor ko ela zachraŋimen?“

27 O Ježiš dikhla pre lende a phenda: „O manuša oda našti keren, ale o Del šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.“

28 Akor leske o Peter phenda: „Dikh, amen omuklam savoro a geľam pal tu.“

29 O Ježiš odphenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukla vaš ma the vaš o evaŋjelium peskro kher, vaj le phralen abo le pheŋen, vaj la da abo le dades, vaj le čhaven abo o maľi,

30 chudela imar akana andre kada časos šelvar ajci khera, phralen, pheŋen, dajen, čhaven the maľi – kajte pre leste o manuša džana – a andre oda časos, so avela, o večno džživipen.

31 Ale but olendar, ko hine ešebna, ena posledna a o posledna ena ešebna.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

32 Džanas le dromeha upre andro Jeruzalem. O Ježiš džalal anglal lende a le učeŋiken andro jilo na sas smirom. A ola, ko džanas pal lende, pes daranas. Iľa le dešudujen pale pre sera a vakerelas lenge, so pes leske ačhela:

33 „Šunen, džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskro ela dino le bare rašajenge the le zakoñikenge. Odsudzinena les pro meriben a dena les le pohanenge.

34 Asana lestar, chungarena pre leste, zbičinena les a murdarena, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“

Le Zebedeoskre čhavengro mangipen

35 O Jakob the o Jan, o čhave le Zebedeoskre, avle ko Ježiš a phende leske: „Učitelina, kamas, hoj amenge te keres oda, so tutar mangaha.“

36 Ov lendar phučla: „So kamen, hoj tumenge te kerav?“

37 On phende: „Akor sar bešeha pro tronos andre tiri slava, ker prekal amende oda, hoj jekh te bešel pal tiri čači sera a aver pal tiri balogñi sera.“

38 Ale o Ježiš lenge odphenda: „Tumen na džanen, so mandar mangel. Či šaj pijen odi kuči, savi me pijav, a či šaj aven bolde ole bolipnaha, saveha me som boldo?“

39 „Šaj,“ phende leske.

O Ježiš lenge phenda: „Čačo hin, hoj pijena odi kuči, so me pijav, a avena bolde ole bolipnaha, saveha som me boldo,

40 ale te phenel ko bešela pal miri čači the balogñi sera, oda nane miri veca. Ola thana ena dine olenge, prekal kaste hine pripravimen.“

41 Sar oda šunde okla deš učeñika, cholisañile pro Jakob the pro Jan.

42 Ale o Ježiš peske len vičinda: „Tumen džanen, hoj o vladara, so lidžan avre naroden, vladñinen upral lende zoraha a o bare raja sikaven pro manuša peskri zor.

43 Ale maškar tumende oda te na el avke! Oda, ko kamel te avel bareder maškar tumende, mušinel te avel tumaro sluhas.

44 Oda, ko kamel te avel maškar tumende ešebno, mi služinel savorenge.

45 Bo aňi o Čhavo le Manušeskro na avla, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel a te počinel peskre džživipnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sastarel le kores paš o Jericho

46 Pañis avle andro Jericho. Sar avelas o Ježiš le učeñikena the but manušenca avri andral o Jericho, o koro Bartimeus, le Timeoskro čhavo, bešelas paš o drom a žobrinelas.

47 Sar šunda o koro, hoj avel o Ježiš Nazaretsko, chudña te vičinel: „Ježiš, čhavo le Davidoskro, av ke ma jileskro!“

48 O nipi leske phenenas, hoj te čitel, no ov mek zoraleder vičinelas: „Čhavo le Davidoskro, av ke ma jileskro!“

49 O Ježiš zaačiĥa a phendā: „Vičinen les!“

Vičinde le kores a phende leske: „Ma dara! Ušti, vičinel tut!“

50 O koro čhida tele peskro plaštos, chučiĥa upre a geĥa ko Ježiš.

51 O Ježiš lestar phučĥa: „So kames, hoj tuke te kerav?“

O koro leske odphendā: „Učitelĥina, kamav te dikhel!“

52 Akor leske o Ježiš phendā: „Dža, tiro pačaben tut sastarda!“ O koro takoj chudna te dikhel a džalas pal oda drom le Ježišoha.

11

O Ježiš džal andro Jeruzalem sar kralis

1 Sar imar sas pašes paš o Jeruzalem, paš e Betfaga the Betanija pro Olivovo verchos, bičhada o Ježiš duje peskre učeņiken

2 a phendā lenge: „Džan andre kada gav, so hin angle tumende, a takoj soča džana andre, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha ņiko na bešĥa. Odphanden leš a anen les kade.

3 Te tumendar vareko phučĥela: ‚Soske oda keren?‘ – phenen leske: ‚Le Rajeske les kempel, ale maj les anela pale.‘ “

4 Gele a arakhle le somaricis zaphandles avri paš o vudar pre ulica a odphandle les.

5 Varesave nipi, save ode ačhenas, phučĥle lendar: „Soske odphanden le somaricis?“

6 On lenge odphende avke, sar lenge phendā o Ježiš, a mukle len te džal.

7 Avke ande le somaricis ko Ježiš, thode pre leste peskre gada a o Ježiš peske pre leste bešĥa.

8 But džene thovenas peskre gada pro drom a aver čhingerenas o konarica pal o mali a thovenas len pro drom.

9 Ola nipi, save džanas angle leste the pal leste, vičinenas: „*Hosanna!*

Požehņimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!

10 Požehņimen hin o krališagos amare dadeskro le Davidoskro, savo imar avel!

Hosanna andro ņebos!“

11 O Ježiš geĥa andro Jeruzalem andro chramos a savoro peske predikhĥa. Palis odgeĥa le učeņikencā andre Betanija, bo imar sas buter ori.

Pal o figovņikos

12 Sar pre aver džives gele andral e Betanija, o Ježiš sas bokhalo.

13 Dural dikhla o figovňikos a geľa te dikhel, či upre na ela varesavo ovocje. Ale sar doavľa paš o stromos, na sas upre nič, ča o prajti, bo mek na sas o časos pro figi.

14 Akor o Ježiš phendá: „Imar šoha buter te na chal ňiko tiro ovocje!“ A šunde oda leskre učeňika.

O Ježiš žužarel o chramos

15 Sar avle andro Jeruzalem, o Ježiš geľa andro chramos a chudňa te tradel avri olen, ko cinenas the bikenenas. Previsarďa o skaminda olenge, ko vatinenas o love, the olenge, ko bikenenas le holuben.

16 A na domukľa ňikaske, hoj vareso te prelídžal prekal o chramos.

17 Sar len sikavelas, phenelas: „Či nane pisimen: ‚Miro kher pes vičinelá kher pro modlitbi prekal savore narodi?‘ Ale tumen lestar kerďan kher prekal o zbujňika!“

18 Šunde oda o zakoňika the o bare rašaja a chudle te gondolinel, sar les šaj murdarena. Daranas lestar, bo le nipenge sas pre dzeka, so o Ježiš sikavelas.

19 Sar zaračila, geľa o Ježiš le učeňikenca avri andral o foros.

O figovňikos šučila avri

20 Paľis sig tosara, sar džanas pašal o figovňikos, dikhle, hoj calo šučila avri dži andro koreňis.

21 Le Peteriske avľa pre godi, so phendá o Ježiš, a phendá leske: „Učitelína, dikh, o figovňikos, so prekošlal, šučila avri!“

22 O Ježiš odphendá le učeňikenge: „Pačan le Devleske!“

23 Bo čačipen tumenge phenav, hoj te vareko phenela kale verchoske: ‚Hazde tut a čhiv tut andro moros‘ a te na pochibinela andre peskro jilo, a pačala, hoj pes ačhela oda, so phenel, akor pes leske oda ačhela.

24 Vašoda tumenge phenav: Pačan, hoj savoro, vaš soske tumen mangel andre modlitba, imar chudňan a ela tumenge oda dino.

25 Sar tumen džan te modlinel, odmuken, te tumen hin vareso pre varekaste, hoj the tumaro Dad andral o ňebos te odmukel tumenge tumare bini.“

26 [„Te tumen na odmukena, aňi tumaro Dad andral o ňebos tumenge na odmukela tumare bini.“]

²⁷ Avle pale andro Jeruzalem. Sar pes o Ježiš predžalas pal o chramos, avle ke leste o bare rašaja, o phuredera the o zakoņnika

²⁸ a phučle lestar: „Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diņa odi autorita, hoj te keres kala veci?“

²⁹ O Ježiš lenge odphenda: „The me tumendar vareso phučava. Odphenen mange a me tumenge phenava, sava zoraha kerav kala veci.“

³⁰ Khatar sas le Janoskro bolipen? Andral o ņebos, abo le manušendar? Odphenen mange!“

³¹ On gondolinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ņebos‘, phenela: ‚Akor soske leske na pačandilan?‘

³² Ale aņi našti phenas: ‚Le manušendar.‘ “ – Daranas pes le nipendar, bo savore nipi pačanas, hoj o Jan sas čačikano prorokos.

³³ Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“

Akor lenge o Ježiš phenda: „Aņi me tumenge na phenava, sava zoraha kerav kala veci.“

12

O podobenstvo pal o nalache vinara

¹ O Ježiš lenge chudņa te vakerel andro podobenstva: „O manuš peske sadzinda e viņica a ohradzinda la. Kerđa e chev, kaj pes pučinel avri e štava andral o hroznos, a ačhađa e veža. Palis diņa e viņica kečeņ le vinareng e a geļa het pro droma.“

² Sar avļa e žatva, bičhađa oda manuš peskre sluhas ko vinara, hoj les te den olestar, so kidle upre.

³ Ale on les chudle, marde les, na dine les nič a bičhade les het.

⁴ Pale ke lende bičhađa avre sluhas, ale leske pharade o šero a asandile les avri.

⁵ Avke pale bičhađa avres a oles murdarde. Mek but sluhēn bičhađa, ale jekhen marenas a avren murdarenas.

⁶ Sas les mek jekh čhavo, saves igen kamelas. A pro koņec savorendar bičhađa ke lende the les, bo phenda peske: ‚Mire čhas dena pačiv.‘

⁷ No ola vinara peske phende: ‚Leske ačhela savoro. Aven murdaras les a leskro dēdictvos ela amaro!‘

⁸ Avke les chudle, murdarde les a čhide avri andral e viņica.“

⁹ O Ježiš phučļa: „Akor so kerela o raj la viņicakro? Avela, murdarela ole vinaren a e viņica dela avreng e.“

¹⁰ A phenda: „Na gendān, so hin pisimen:

*‚O murara odčhide oda bar,
so pre stavba hino hlavno.‘*

¹¹ *O Raj oda kerđa*

a amen pes oleske čudalinas'?"

12 Kamenas les te phandel andre, bo achalile, hoj pal lende phenda kada podobenstvo. Ale daranas pes le nependar, vašoda les mukle a gele het.

Pal o daňe

13 Palis ke leste bičhade varesave Farizejen the Herodijanen, hoj les te chuden andro lava.

14 Sar avle ko Ježiš, phende leske: „Učitelina, džanas, hoj vakeres čačipen a na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo tu na dikhes pro manuš, ale sikaves le Devleskro drom andro čačipen. Phučas tutar: Kampil te počinel le cisariske o daňe, či na? Kampil te počinel, abo na?“

15 Ale o Ježiš prindžarda lengro budžaňdipen a phenda lenge: „Soske man kamen te chudel pro lav? Anen mange o denaris, hoj les te dikhav.“

16 A sar leske ande, o Ježiš lendar phučla: „Kaskro hin kada muj the nav?“

„Le cisariskro,“ odphende leske.

17 Avke lenge o Ježiš phenda: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“ A igen pes oleske čudalinde.

Pal o uštiben andral o meriben

18 Avle ke leste o Saduceja, save pačan, hoj o manuš našti uštel andral o meriben, a phučle le Ježišostar:

19 „Učitelina, o Mojžiš amenge pisinda, hoj *te mulahas varekaske o phral a mukela la romňa bi o čhave, leskro phral peske la mušinel te lel romňake, hoj te avel le phrales čhave.*

20 Sas efta phrala. Ešebno peske iľa romňa a muľa, ale na sas les laha čhave.

21 Palis laha ačhila dujto phral, tiš muľa a na sas les čhave. A kavke oda sas the paš o trito phral.

22 Avke laha dživenas savore efta phrala, no űikastar la na sas čhave. Palis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj.

23 Akor sar o mule uštena andral o meriben, kaskri ela romňi, te savore efta phrala laha dživenas?“

24 O Ježiš lenge odphenda: „Tumen čačes űisoske na achalon, bo na prindžaren le Devleskro Lav aňi leskri zor.

25 Bo sar uštena o mule andral o meriben, na lena romňen a na džana romeste, ale ena sar o aňjela andro űebos.

26 A pal o mule, save uštena andral o meriben, tumen na gendan andro Zvitkos le Mojžišoskro, hoj o Del leske paš o labardo krakos phenda: *„Me som o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakoboskro“?*

27 O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge. Tumen čačes ňisoske na achalon.“

O nekbareder prikazaŋje

28 Androda avla pašeder jekh le zakonikendar, bo šunđa, sar pes le Ježišoha vesekedinenas o zakonika, a džanla, hoj lenge o Ježiš mištes odphenda. A phučla lestar: „Savo prikazaŋje hin nekbareder maškar savore?“

29 O Ježiš leske odphenda: „Nekbareder maškar savore prikazaŋja hin: ‚Sun, Izrael! O Raj hin amaro Del, o Raj hino jekh!‘

30 *Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša, andral cali tiri godi the andral cali tiri zor!* [Kada hin o ešebno prikazaŋje.]

31 Dujto hin kada: ‚Kameha avres avke sar tut korkores!‘ Bareder prikazaŋja kalendar imar nane.“

32 O zakonikos leske phenda: „Mištes, učitelina! Čaćipen phendal, hoj hin ča jekh Del a aver nane.

33 A te kamel le Devles andral calo peskro jilo, andral cali godi, andral cali duša the andral cali zor a te kamel avres avke sar pes korkores hin buteder sar savore labarde the aver obeti.“

34 O Ježiš dikhla, hoj o zakonikos godaha odphenda a phenda leske: „Na sal dur le Devleskre krališagostar.“ A imar buter ňiko pes na opovažinda te phučel vareso le Ježišostar.

Pal o čhavo le Davidoskro

35 Sar o Ježiš sikavelas andro chramos, phučla: „Sar oda, hoj o zakonika phenen, hoj o Kristus hin o čhavo le Davidoskro?“

36 Se korkoro o David phenda andro Sveto Duchos:

‚O RAJ phenda mire Rajeske:

Beš tuke pal miri čači sera,

medik tuke na thoyava

tire ňeprijatelen tel o pindre.‘

37 Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj el o Kristus leskro čhavo?“

A but nipi le Ježiš radišagoha šunenas.

Pal o zakonika

38 Sar len o Ježiš sikavelas, phenelas lenge: „Den tumenge pozoris pro zakonika, bo on kamen te phirel andro šukar džindarde gada a kamen, hoj len o nipi andro foros te pozdravinen;

39 kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini;

⁴⁰ chan avri o khera le vdovenge a but pes modlinen, hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen.“

E čori vdova del nekbuter

⁴¹ O Ježiš peske bešla andro chramos paš e pokladnica a dikhelas, sar o nipi andre čivkerenas o love. But barvale čhide but.

⁴² Androda avla jekh čori vdova a čhida duj churde minci, vaj duj centi.

⁴³ Akor o Ježiš vičinda le učeňiken ke peste a phenda lenge: „Čačipen tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čhida buter sar savore okla džene, so čivkerenas andre pokladnica.

⁴⁴ Bo savore čhide olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhida peskre čoripnastar savoro, so la sas pro dživipen.“

13

O chramos ela telečhido

¹ Sar avelas o Ježiš avri andral o chramos, phenda leske jekh le učeňikendar: „Dikh, Rajeja, save šukar bara the save stavbi!“

² O Ježiš leske odphenda: „Dikhes kala bare stavbi? Na ačhela kade bar pre bareste; savoro ela telečhido.“

So ela pro koňec le svetoskro

³ Sar bešelas pre Olivovo brehos, khatar dičhol o chramos, sas leha korkore o Peter, o Jakob, o Jan the o Andrej a phučle lestar:

⁴ „Phen amenge, kana oda avela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?“

⁵ O Ježiš lenge chudňa te vakerel: „Den tumenge pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel!“

⁶ Bo ena but ajse džene, so avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus!‘ a klaminena but nipen.

⁷ Sar šunena pal o maribena the pal oda, hoj pes maren o narodi, ma predaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o koňec.

⁸ Bo o narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos. Pre varesave thana e phuv razisaľola a ela bari bokh [the ňepokoj]. Oda ela o anglune dukha le svetoskre andro trapišagos.

⁹ Ale tumen tumenge den pozoris! Vaš ma tumen lena pro sudi a marena tumen andro sinagogi. Vaš ma ačhena anglo bare raja the anglo kraľa, hoj lenge te svedčinen.

¹⁰ Ale anglođa mušinel ešeb te avel vakerdo o evaňjelium savore narodenge.

11 Sar tumen phandena andre a lidžana tumen pro sudos, ma daran tumen olestar, so vakerena. Ale vakeren oda, so tumenge odi ora ela dino te phenel, bo na tumen vakerena, ale o Sveto Duchos.

12 O phral dela andre le phrales, hoj les te murdaren, a o dad le čhas. O čhave džana pre daj the pro dad a murdarena len.

13 Vaš miro nav tumen savoredžene našti avri ačhena. Ale oda, ko likerela avri dži o koñec, ela spasimen.“

O baro pharipen

14 „Sar dikhena oda baro džungipen, so meľarel andre o chamos, pre oda than, kaj oda na kamel te el, [avke sar phendā o prorokos Daniel] – oda, ko genel, mi achalol – akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi.

15 Oda, ko ela pre strecha, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher.

16 Oda, ko ela pre maľa, te na visaľol pale khere vaš o gada.

17 No andre ola dživesa ela igen phares le khabņenge the ole džuvľenge, save den te pijel le čhavoren.

18 Modľinen tumen, hoj pes oda te na ačhel jevende!

19 Bo ola dživesa ena ajse phare, sar mek šoha na sas, kanastar o Del stvorindā o svetos, a imar aňi šoha buter na ela.

20 A te o Raj na kerđahas ola dživesa frimeder, na uľahas zachraňimen űisavo manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidňa avri, kerđā ola dživesa frimeder.

21 Te tumenge akor vareko phendahas: ‚Dikh, kade hin o Kristus!‘ abo: ‚Kode hino!‘ – ma pačan.

22 Bo avena but falošna mesijaša, save phenena pal peste, hoj on hine o Kristus. Avena the but falošna proroka a kerena bare znameňja the zazraki, hoj te klaminen, te pes diňahas, the olen, kas peske o Del kidňa avri.

23 Tumen tumenge den pozoris! Savoro tumenge phendom anglal.“

Sar avela o Čhavo le Manušeskro

24 „Andre ola dživesa,
pal oda pharipen,

o kham kalola andre
a o čhonoru imar na švicinela.

25 O čercheňa perena tele andral o űebos
a o űeboskre zora pes čhalavena.

26 Akor dikhena, sar o Čhavo le Manušeskro avel pro űeboskre chmari andre bari zor the andre slava.

27 A ov bičhavela peskre aňjelen, hoj te skiden upre leskre avrikidle manušen pal savore štar seri le svetoskre, pal jekh agor la phuvakro dži pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

28 „Siklon andral kada podobenstvo pal o figovňikos: Sar leskre konara hine imar kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o ñilaj hino pašes.

29 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj ov hino pašes paš o vudar.

30 Čačipen phenav tumenge, hoj na predžala kada pokoleňje, medik pes kada savoro na ačhela.

31 O ñebos the e phuv našlona, ale mire lava šoha na našlona.“

Te stražinel a te na zasovel

32 „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ñiko, aňi o ñeboskre aňjela, aňi o Čhavo, ča jekh o Dad.

33 Den tumenge pozoris, ma zasoven [a modlinen tumen]! Bo na džanen, kana avela odi ora.

34 Le Čhaha le Manušeskreha hin oda avke sar jekhe manušeha, so omukla peskro kher, geľa pro droma a diňa peskre sluhenge, hoj pes pal oda te starinen. Sakoneske phendā so te kerel a prikazinda le stražňikoske paš o vudar, hoj te na zasovel.

35 Vašoda tumenge den pozoris a ma zasoven, bo na džanen, kana avela o raj le khereskro: Či rači, vaj pal jepaš rat, či akor, sar o kohutos gilavel, vaj tosara.

36 Hoj te na avel akor, sar les na užarena, a arakhela tumen te sovel.

37 So tumenge phenav, savorenge phenav: „Ma zasoven!“

14

Roden, sar le Ježiš te murdarel

1 Sas mek duj džives angle Patrađi the anglo inepos le Marengro bi o Kvasos. O bare rašaja the o zakoňika rodenas sar le Ježiš počoral te chudel a te murdarel.

2 Ale phenenas: „Našti oda keras pro inepos, hoj pes te na vzburinen o manuša.“

E džuvli pomazinel le Ježiš

3 Sar sas andre Betanija andro kher ko Šimon, saves sas malomocenstvo, a bešelas pašal o skamind, avľa ko Ježiš jekh džuvli. Ola džuvľa sas alabastrovo caklocis, andre savo la sas igen vzacno olejos le nardostar. Phagľa o caklocis a čhida avri oda olejos le Ježišoske pro šero.

⁴ Varesave džene olendar, so ode sas, dudrinenas: „Zbitočne sas čido avri kajso vzacno olejos!

⁵ Kada olejos pes šaj bikenda vaš o trin šel (300) rupune minci* a šaj pes diña le čorenge.“ A igen pre late vakerenas.

⁶ Ale o Ježiš phenda: „Muken la! Soske la trapinen? Presikada mange baro lačhipen.

⁷ Bo o čore tumenca hine furt a tumen lenge šaj presikaven o lačhipen, kana ča kamen, ale me tumenca furt na avava.

⁸ Oj kerđa oda, so mek akana šaj kerđa - pomazinda miro felos imar anglal pro pohrebos.

⁹ Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik, kaj ča pes o evaňjelium vakerela pal calo svetos, pes vakerela the pal kada, so kadi džuvli akana kerđa, pre lakro leperiben.“

O Judaš pes dovakerel le rašajenca

¹⁰ O Judaš Iškarijotsko, jekh le dešudujendar, geľa pal o bare rašaja, hoj lenge te del andre le Ježiš.

¹¹ Sar oda on šunde, radisaľile a phende leske, hoj les dena vaš oda love. O Judaš akorestar rodelaš drom, sar les te zradzinel.

O učeňika pripravinen e posledno večera

¹² Ešebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos, pro džives, sar pes murdarel la Patraďakro bakroro, phende o učeňika le Ježišoske: „Kaj kames, hoj tuke te džas te pripravinel o Patraďakro chaben?“

¹³ Akor bičhaďa duje peskre učeňiken a phenda lenge: „Džan andro foros. Ode pes tumenca arakhela manuš, savo ľidžala jekh džbanos paňi. Džan pal leste

¹⁴ a ole manušeske, ke kaste džala andro kher, phenen: „O Učitelis tutar phučel: Kaj hin oda kher, andre savo chava le učeňikenca o Patraďakro chaben?“

¹⁵ Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pripravimen the pratimen avri. Ode amenge pripravinen o chaben.“

¹⁶ O učeňika gele andro foros a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenda; a pripravinde o Patraďakro chaben.

O Ježiš phenel pal o zradcas

¹⁷ A sar zaračila, avľa o Ježiš le dešuduje učeňikenca.

¹⁸ Sar bešenasa pašal o skamind a chanas, o Ježiš phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj jekh tumendar, so manca chal, man zradzinel.“

¹⁹ Sar oda šunde, ačhile smutna a phučenasa lestar jekh pal aver: „Som oda me?“

* 14:5 300 denara. Oda hin buter sar jekh beršeskro počniňiben.

²⁰ O Ježiš lenge odphenda: „Hin oda jekh le dešudujendar, oda, ko manca močinel o maro andro čaro.“

²¹ O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale ole manušeha, ko les zradzinela, ela igen namištes. Feder leske ulahas, te aňi na ulilahas.“

E posledno večera

²² A sar chanas, ila o Ježiš o maro, palikerđa, phagerelas, delas lenge a phenda: „Len, [chan], kada hin miro telos.“

²³ Palis ila the e kuči, palikerđa, diňa lenge a pile andral savore.

²⁴ Phenda lenge: „Kada hin miro rat la [neva] zmluvakro, so pes čhorel avri vaš but manuša.“

²⁵ Čačipen tumenge phenav, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre viňica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo andro krališagos le Devleskro.“

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

²⁶ Palis gilade e chvala a gele pro Olivovo verchos.

²⁷ O Ježiš lenge phenda: „Kadi rat man savore omukena, bo hin pisimen:

„Marava le pastjeris

a o bakrore pes rozdenašena.’

²⁸ Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja.“

²⁹ Akor leske o Peter phenda: „Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava!“

³⁰ O Ježiš leske odphenda: „Čačipen tuke phenav, hoj mek kadi rat, sigeder sar o kohutos dujtovar gilavela, tu man trival zaprineha.“

³¹ Ale o Peter mek buter vakerelas: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava.“ A the savore okla učeňika avke phenenas.

E modlitba andro Getsemane

³² Palis avle pre ajso than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenda o Ježiš peskre učeňikenge: „Bešen tumenge kade, medik man modlinava.“

³³ Ila peha ča le Peter, le Jakob the le Jan a sas leske igen phares.

³⁴ A phenda lenge: „Miri duša hiňi pro meriben smutno, ačhen kade a ma zasoven.“

³⁵ Geľa lendar sikra dureder anglal, peľa pre phuv a mangelas pes, hoj te pes del, či les našti kadi phari ora obdžal.

³⁶ Phenelas: „Abba, Dado, tu šaj keres savoro, le mandar kadi kuči! Ale na oda, so me kamav, ale so tu kames.“

³⁷ Palis avľa a arakhľa len te sovel. A phendľa le Peteriske: „Soves, Šimon? Jekh ora na birindal upre te ačhel?

³⁸ Ma soven a modľinen tumen, hoj te na džan andro pokušeňje, bo o duchos kamel, ale o telos hino slabo.“

³⁹ O Ježiš pes geľa pale te modľinel a vakerelas pale ola lava.

⁴⁰ Sar avľa pale, arakhľa len pale te sovel, bo o jakha lenge perenas tele. A na džanle, so leske pre oda te phenel.

⁴¹ Avľa tritovar a phendľa lenge: „Mek furt soven a odpočovinen tumenge? Imar dos! Avľa odi ora. Dikhen, o Čhavo le Manušeskro hino akana dino andro vasta le binošnenge.“

⁴² Ušten, aven džas! Imar avel miro zradcas.“

O Ježiš hino zailo

⁴³ Takoj androda, sar mek o Ježiš vakerelas, avľa o Judaš, jekh le dešudujendar, a leha avenas but nipi khatar o bare rašaja, zakoňika the phuredera le šabľenca the le pacenca andro vasta.

⁴⁴ Le Ježišoskro zradcas lenge diňa anglal te džanel: „Oda, kas čumidava, oda hin ov. Phanden les mištes a ľidžan les het.“

⁴⁵ Sar doavľa, takoj geľa ko Ježiš a phendľa leske: „Rabbi!“ A čumidľa leš.

⁴⁶ Ola murša les takoj chudle a zaile.

⁴⁷ Avke varesavo dženo, so ode ačhelas pašes, iľa avri e šabľa a demađa le nekbaredere rašaskre sluhas a odčhindľa leske o kan.

⁴⁸ O Ježiš lenge phendľa: „Avľan pre ma le šabľenca the le pacenca, hoj man te zalen sar varesave živaňis?

⁴⁹ Džives so džives somas maškar tumende andro chamos a sikavavas, ale na zailan man. Ale oda, so hin pisimen, pes mušinel te ačhel.“

⁵⁰ Akor les savore učeňika omukle a denašle het.

⁵¹ Džalas pal leste varesavo terno manuš, urdo ča andre lepeda. Sar les chudle,

⁵² mukľa e lepeda a lango denašľa het.

O Ježiš angle Bari Rada

⁵³ Ligende le Ježiš ko nekbareder rašaj, kaj pes zgele savore bare rašaja, o phuredera the o zakoňika.

⁵⁴ O Peter avelas pal leste dural a doavľa dži andre dvora le nekbareder rašaskri. Ode peske bešľa paš o stražňika a tačarelas pes paš e jagori.

⁵⁵ O bare rašaja the e cali Bari Rada kamenas te arakhel vareso pro Ježiš, hoj les te murdaren, ale našti arakhle.

⁵⁶ But džene pro Ježiš falošne svedčinenas, ale o lava lenge na pasinenas.

57 Varesave džene uštile a kavke pre leste klamišagoha svedčinenas:

58 „Amen šundam, sar phenda: ‚Čhivava tele kada chramos, so sas ačhado le manušeskre vastenca, a tel o trin džives kerava aver, so na ela ačhado le manušeskre vastenca.‘“

59 Ale aňi kala lava le švedkenge na pasinenas.

60 Akor uštıla o nekbareder rašaj, ačhıla maškaral a phučla le Ježišostar: „Soske nič na odphenes pre oda, so pre tute kala nipi vakeren?“

61 Ale o Ježiš sas čhit a na phenda mek aňi lav.

O nekbareder rašaj lestar pale phučla: „Sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskro†?“

62 O Ježiš leske phenda: „Me som. *A dikhena, sar bešel o Čhavo le Manušeskro pre čači sera le Nekzoraledereskri a sar avel pro ņeboskre čhmari.*“

63 Akor čhingerđa o nekbareder rašaj peskre gada a phenda: „Pre soste amenge mek kampil švedken?“

64 Šundam, sar pes ruhinel! So pre oda phenen?“

A savore phende, hoj peske zaslužinel te merel.

65 A varesave džene pre leste chudle te čhungarel. Zaučharenas leske o muj, marenas les pal o šero a phenenas: „Prorokin! Ko tut demađa?“ Palis les ile o stražnika a marenas les.

O Peter zaprinel le Ježiš

66 Sar sas o Peter tele pre dvora, avla ode jekh služka le nekbareder rašaskri,

67 a sar dikhla le Peter, hoj pes tačarel paš e jag, phenda: „The tu salas ole Ježišoha andral o Nazaret.“

68 Ale o Peter zaprinđa: „Me na džanav aňi na achaluvav, pal soste vakeres!“ A geľa odarik avri pre avruňi dvora. Akor o kohutos giľađa.

69 Sar les pale ode dikhla odi služka, phenda olenge, so ode ačhenas: „The kada hino jekh lendar.“

70 Ale o Peter pale zaprinđa.

Na pregela but a ola, so ačhenas paš o Peter, leske pale phende: „Tu sal čačes jekh lendar, bo sal Galilejčanos [a o vakeriben tut lenca hin jekh].“

71 Ale o Peter pes chudňa te košel a iľa pre peste vera: „Me na prindžarav ole manušes, pal savo tumen vakeren!“

72 Androda takoj giľađa o kohutos dujtovar. Akor avla le Peteriske pre godi ola lava, so leske o Ježiš phenda: „Sigeder sar o kohutos duvar giľavela, tu man trival zaprineha.“ A chudňa te rovel.

† 14:61 E grecko čhib: Oda Požehnano

15

O Ježiš anglo Pilat

¹ Takoj sig tosara pes dovakerde o bare rašaja, o phured-
era, o zakonika the e Bari Rada. Phandle le Ježiš, odligende
les a dine le Pilatoske.

² O Pilat lestar phučla: „Sal tu o židoviko kralis?“

„Tu oda phenes,“ odphenda leske o Ježiš.

³ O bare rašaja pre leste but vakerenas

⁴ a o Pilat lestar pale phučla: „So nič na odphenes? Dikh,
keci pre tu vakeren!“

⁵ Ale o Ježiš imar nič na phenda, a vašoda pes o Pilat igen
čudaġinelas.

O Ježiš odsudzimen pro meriben

⁶ Furt pre Patrađi lenge o Pilat premukelas jekhe
bertenošis, saves peske on kidenas avri.

⁷ Akor sas andre bertena jekh murš, saves vičinenas
Barabaš. Ov sas phandlo andre olenca, ko paš e vzbura
murdarde varesave manušen.

⁸ Sar pes o nipi zgele, chudle te mangel le Pilat, hoj lenge
te premukel jekhe bertenošis, avke sar furt kerelas.

⁹ O Pilat lendar phučla: „Kamen, hoj tumenge te pre-
mukav le židovike kralis?“

¹⁰ Bo džanelas, hoj les o bare rašaja dine andre zavistatar.

¹¹ Ale o bare rašaja kerde upre le nipen, hoj te mangel le
Barabaš.

¹² O Pilat lendar pale phučla: „Akor so kamen, hoj te kerav
oleha, kas vičinen židoviko kralis?“

¹³ On zorales vičinde: „Ukrižin les!“

¹⁴ O Pilat lendar phučla: „So ajsa nalačo kerđa?“

No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“

¹⁵ Avke o Pilat kerđa pal e dzeka le manušenge a
premučla le Barabaš. Palis diňa le Ježiš te zbičinel a te
ukrižinel.

O slugađa asan le Ježišostar

¹⁶ O slugađa les ġigende andro palacis le vladariskro - oda
hiň o Praetorium - a vičinde ode cali čata.

¹⁷ Urde les upre andro purpurovo plaštos a thode leske
pro šero koruna, so kerde le trňendar.

¹⁸ A chudle lestar te asal a vičinenas: „Mi dživel o
židoviko kralis!“

¹⁹ Marenas les pal o šero le paġicenca, čhungarenas pre
leste, perenas pro khača a bandonas anglal leste.

²⁰ Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o
purpurovo plaštos a urde pre leste leskre gada. Palis les
ġigende avri, hoj les te ukrižinen.

O Ježiš ukrižimen

²¹ Akor varesavo Šimon Cirenejsko, o dad le Alexandroskro the le Rufoskro, avelas pal e mała. Leske prikazinde, hoj te lidžal le Ježišoske o kerestos.

²² A lidžanas le Ježiš pro than, so pes vičinel Golgota (oda hin prethodo: Le Lebkgengro Than).

²³ Dine les te pijel mol mišimen la mirhaha*, ale ov na kamla.

²⁴ Ukrižinde les a rozdēlinda peske leskre gada maškar peste avke, hoj losinenas, ko peske so lela.

²⁵ Sas eña ori† tosara, sar les ukrižinde.

²⁶ Upral leskro šero sas pisimen leskri vina: „O kralis le Židengro.“

²⁷ Jekhetane leha ukrižinde the duje živañen, jekhes pal e čači sera a dujtones pal e balogñi.

²⁸ [Akor pes ačhiła oda, so hin pisimen: „Lidžanas les sar živañis.“]

²⁹ Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas pre leste, kerenas le šerenca a phenenas: „Tu so čhives tele o chramos a tel o trin džives les pale ačhaves!

³⁰ Zachrañin akana tut korkores a av tele pal o kerestos!“

³¹ The o bare rašaja le zakoñikenca asanas maškar peste: „Avren zachrañinelas, ale pes našti zachrañinel!

³² O Kristus, o izraeliko kralis! Akana mi avel tele pal o kerestos, hoj te dikhas a te pačas!“ Asanas lestar mek the ola, ko sas leha ukrižimen.

O Ježiš merel

³³ Dešuduj (12) orendar‡ pro dilos avla kalipen pal cali phuv a likerda dži trin ori§ pal o dilos.

³⁴ A trin orendar o Ježiš zorales vičinda: „*Eloi, Eloi, lama sabachtani?*“ – so hin prethodo: „Devla miro, Devla miro, soske man omuklal?“

³⁵ Varesave džene, save ode ačhenas, oda šunde a phenenas: „Šunen, vičinel le Eliaš.“

³⁶ Jekh dženo denašla te močinel e špongija andro šut, thođa la pre paca, diña les te pijel a phenda: „Užaren! Dikhaha, či avela o Eliaš, hoj les te lel tele.“

³⁷ Akor o Ježiš zorales vičinda a muła.

³⁸ O pochtan, so sas figimen andro chramos, phariła pro jepaš uprunestar dži tele.

* **15:23** E mirha hin o kirko koreñje. † **15:25** E grecko čhib: e trito ora

‡ **15:33** E grecko čhib: e šovto ora § **15:33** E grecko čhib: e eñato ora

39 A sar dikhla o velitelis le slugadengro, savo ode ačhelas, sar muła o Ježiš, phenda: „Kada manuš sas čačes o Čhavo le Devleskro!“

40 Sas ode the varesave džuvla, so dikhenas dural. Maškar lende sas e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria - e daj le terneder Jakoboskri the Jozesoskri.

41 Kala džuvla phirenas pal o Ježiš a kerenas pašal leste, sar sas mek andre Galileja. Sas ode mek but aver džuvla, save leha avle andro Jeruzalem.

O Ježiš parundo

42 Sar imar zaračolas, a vašoda, hoj oda sas o džives, kana pes pripravinenas pro šabat,

43 avla o Jozef andral e Arimatija ko Pilat. Ov sas baro manuš andre Bari Rada, savo tiš užarelas o krališagos le Devleskro. A bi e dar avla te mangel le Pilatostar o telos le Ježišoskro.

44 O Pilat pes čudalinda, hoj o Ježiš imar muła. Vičinda peske le velitelis a phučla lestar, kana muła.

45 Sar pes dodžanla le velitelistar, hoj imar muła, diña o telos le Jozefoske.

46 O Jozef cinda lepeda, ila tele o telos le Ježišoskro a zapačarda les andre lepeda. Thoda les andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, a zaučarda andre o vudar le bareha.

47 E Maria Magdalena the e Maria le Jozesoskri daj dikhenas, kaj les thode.

16

O Ježiš uštel andral o meriben

1 Sar imar pregeła o šabat, e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria, e daj le Jakoboskri, cinde voňava oleji, hoj te pomazinen le Ježišoskro telos.

2 Sig tosara, sar avelas avri o kham, ešebno džives andro kurko, avle ko hrobos.

3 A phenenas jekh avrake: „Ko amenge odcirdela o bar pašal o hrobos?“

4 Ale sar dikhle feder, dikhle, hoj oda bar, so sas igen baro, imar hino odčhido.

5 Avke gele andro hrobos a dikhle, hoj pre čači sera bešel terno manuš, urdo andro parne gada, a darandile pes.

6 Ale ov lenge phenda: „Ma daran tumen! Roden le Ježiš andral o Nazaret, savo sas ukrižimen? Nane kade! Uštıla andral o meriben. Dikhen, kade hin oda than, kaj sas thodo.

⁷ Džan, phenen le učeňikenge the le Peteriske: „Džal andre Galileja anglal tumende a ode les dikhena, avke sar tumenge anglal phendã.“

⁸ On denašle sig avri andral o hrobos, bo igen predarandile a izdranas daratar. Ńikaske nič na phende, bo pes daranas.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

⁹ [Kurke sig tosara, sar uštilã andral o meriben, pes ešeb sikađa la Maria Magdalenake, andral savi angloda tradňa avri efta demonen.

¹⁰ Oj oda geľa te phenel le manušenge, so leha phirenas. On pal leste rovenas a sas igen smutna.

¹¹ A sar šunde, hoj o Ježiš dživel a hoj les dikhlã, na pačanas lake.

¹² Palis pes o Ježiš sikađa andre aver podoba duje dženge lendar, sar džanas peskre dromeha andro gav.

¹³ Avke gele pale a phende oda oklengge, ale aňi lengge na pačandile.

¹⁴ Ale palis pes sikađa le dešujekh (11) apoštolenge, sar bešenaz pašal o skamind. Pokarhindã len vaš oda, hoj lengre jile sas zaphandle andre a na pačandile olengge, ko les dikhle pal oda, sar uštilã andral o meriben.

¹⁵ Phendã lengge: „Džan pal calo svetos a vakeren o evaňjelium savorengge, kas o Del stvorindã!

¹⁶ Oda, ko pačala a dela pes te bolel, ela zachraňimen. Ko na pačala, ela odsudzimen.

¹⁷ Ola, ko pačana, kerena kala veci: Andre miro nav tradena avri le demonen a vakerena neve čhibenca.

¹⁸ Le sapen lena andro vasta, a kajte pilehas o meribnaskro jedos, nič lende na ela. Pro nasvale thovena o vasta a saštona avri.“

¹⁹ A paloda, sar lenca o Ježiš dovakerđa, sas ilo upre andro ņebos a bešla peske pal e čači sera le Devleskri.

²⁰ Palis o učeňika gele a vakerenas všadzik o evaňjelium. O Raj lengge pomožinelas a pridžanelas pes ke lengro lav prekal o zazraki, so pes ačhenas.]

Amen.

O Evaňjelium le Lukašiskro

O angluno vakeriben

¹ Imar but džene kamenas te pisinel andre ola veci, so pes ačhile ke amende,

² sar amenge oda podine ola, ko oda dikhle pre peskre jakha ešebnovarestar a ačhile služobňika andro lav.

³ Vašoda, lačho Teofilona, the me mange phendom, hoj kampil mištes te preskuminel a te predžal ola veci ešebnovarestar zaradom avke, sar pes ačhile, a te pisinel tuke,

⁴ hoj mištes te prindžares o čačipen pal ola veci, so tut sikavenas.

O Zachariaš the e Alžbeta

⁵ Andre ola dživesa, sar kralinelas andre Judsko o Herodes, dživelas ode jekh rašaj o Zachariaš. Ov sas le Abijašiskre rašajendar. Leskri romňi e Alžbeta sas le Aronoskre potomkendar.

⁶ Soduždžene sas čačipnaskre anglo Del a pačivales dolikerenas savore zakoni the prikazaňja le Rajeskre.

⁷ Ale na sas len čhave, bo e Alžbeta našti ačhila khabňi a soduždženenge sas imar buter berša.

⁸ Jekh džives avla pro Zachariaš o šoros te kerel anglo Del e rašajiko služba,

⁹ bo le rašajen sas ajsu zvikos te losinel a o losos peľa pre leste. Avke geľa andro chramos le Rajeskro, hoj te labarel o kadidlos.

¹⁰ A sar thuvisaľolas o kadidlos, avri pes modľinenas igen but nipi.

¹¹ Androda pes sikada le Zachariašiske o aňjelos le Rajeskro a ačhelas pre čači sera le oltariskri, kaj pes labarelas o kadidlos.

¹² Sar les dikhľa o Zachariaš, predarandĭla a avla pre leste bari dar.

¹³ Ale o aňjelos leske phenda: „Ma dara tut Zachariaš, bo tiro mangipen hin avrišundo! Tiri romňi e Alžbeta ačhela khabňi, uľola lake muršoro a deha leske o nav Jan.

¹⁴ Ela tut baro radišagos a thoveha baripen andre leste a but džene radisaľona, sar uľola!

¹⁵ Bo ov ela baro anglo Raj. Na pijela mol aňi ņisavo aver pijiben a ela pherdžardo le Svete Duchoha imar peskra dake andro per.

16 A but čhaven le Izraeloskren anela pale ko Raj, ke lengro Del.

17 Ov korkoro džala anglal o Raj andro duchos the andre zor le Eliašiskri, hoj te visarel o jile le dadengre ko čhave a te visarel olen, ko na šunen le Devles, ke gođi the ko čačipen a hoj le Rajeske te pripravinel le nipen.“

18 Ale o Zachariaš phučla le aňjelostar: „Pal soste oda prindžarava? Me som imar phuro a the mira romňake hin but berša.“

19 Akor leske o aňjelos odphenda: „Me som o Gabriel, savo ačhel anglo Del, a som bičhado vašoda, hoj tuha te vakerav a te phenav tuke kadi lači sprava.

20 Dikh, ačheha nemo a našti prevakereha dži andre oda džives, medik pes kada savoro na ačhela! Bo na pačandilal mire lavenge, save pes ačhena andro spravno časos.“

21 O nipi užarenas le Zachariaš a čudalínenas pes, soske pes kajci zlíkerđa andro chramos.

22 Sar avla avri, našti ke lende prevakerđa, bo ačhíla nemo. Sikavelas lenge le vastenca a pal oda prindžarde, hoj dikhla vídeňje andro chramos.

23 Sar pregele o dživesa leskra službakre, geľa pale khere.

24 Pal ola dživesa ačhíla khabňi e Alžbeta, leskri romňi, a garuvelas pes pandž čhon.

25 Phenelas: „O Raj prekal ma kada kerđa andre kala dživesa, sar pre ma dikhla peskre lačhipnaha a íla mandar e ladž anglal o nipi.“

O aňjelos pes sikavel la Mariake

26 Andre šovto čhon o Del bičhađa le aňjelos Gabriel andro galilejsko foros Nazaret

27 ke pačivali džuvlí Maria, savi sas mangadi le Jozefoha. O Jozef sas potomkos le Davidoskro.

28 Oda aňjelos avla ke late a phenda lake: „Smírom tuke! Chudňal e bari milost a o Raj hino tuha.“ [„Bachtalı sal maškar o džuvla!“]

29 E Maria pes čudalínelas le aňjeloskre lavenge a gondolínelas pal oda, sar lake pozdravínda.

30 Ale o aňjelos lake phenda: „Ma dara tut Mario, bo chudňal e milost le Devlestar.

31 A dikh, ačheha khabňi, ulola tuke čhavoro a deha leske nav Ježiš.

32 Ov ela baro a vičínela pes Čhavo le Někbaredereskro. A o Raj, o Del, leske dela o tronos le Davidoskro, leskre dadeskro

33 a ov kralínela upral o kher le Jakoboskro pro furt a leskre kralíšagoske na ela šoha końec.“

34 E Maria phučla le aňjelostar: „Sar pes oda ačhela, se me som mek pačivali?“

35 O aňjelos lake phenda: „O Sveto Duchos avela pre tu a e zor le Nekbaredereskri tut učharela andre. Vašoda oda čhavoro, so tutar ulola, ela sveto a vičinela pes Čhavo le Devleskro.

36 Dikh, tiri famelija e Alžbeta, pre savi phende, hoj la našti el čhave, hiňi imar šovto čhon khabňi, kajte hiňi phuri.

37 Bo o Del šaj kerel savoro.“

38 „Me som le Rajeskri služobňička,“ phenda e Maria. „Mi ačhel pes mange pal tire lava.“ A o aňjelos latar odgela.

E Maria ke Alžbeta

39 Andre ola dživesa e Maria uštíla a sidarelas andro foros pre brehengri phuv andre Judsko.

40 Geľa andro kher ko Zachariaš a pozdravinda la Alžbetake.

41 Sar šunđa e Alžbeta la Mariakro pozdravos, podčučila andre late o čhavoro a e Alžbeta sas pherdžardi le Svete Duchoha.

42 A vičinda zorale hangoha: „Bachtali sal maškar o džuvla a bachtalo hin oda, ko tutar ulola!

43 Ale sar oda hoj mire Rajeskri daj avel ke mande?

44 Bo soča šundíla andre mire kana tiro hangos, sar man pozdravindaľ, o čhavoro pes radišagoha čhalada andre miro per!

45 Bachtali sal, bo pačandiľal, hoj pes ačhela oda, so tuke o Raj phenda!“

E gili la Mariakri

46 E Maria phenda:

„Miri duša bararel le Rajes

47 a miro duchos radisalol andro Del, miro Spasitelis,

48 bo dikhľa pre peskri pokorno služobňička.

Akanastar man savore pokoleňja vičinena bachtali,

49 bo bare veci prekal ma kerda o zoralo Del, saveskro nav hin sveto.

50 Le Devleskri milost džal andral jekh pokoleňje pre aver; pre ola, ko pes lestar daran.

51 Ov sikađa o zorale skutki peskre vasteha

a roztradňa olen, ko pes lidžanas upre andro jile,

52 le zoralen čhida tele pal o tronos

a hazdňa upre olen, ko sas teledikhle;

53 le bokhalen pherdžarda le lačhe vecenca

a le barvalen bičhada het a na diňa len nič.

54 Pomožinda le Izraeloske, peskre služobňikoske,

bo na bisterel pre peskri milost,

55 avke sar diña lav amare daden,
le Abraham the leskre čhaven pro furt.“

56 E Maria ačila la Alžbetaha vaj trin čhon a palis geľa
pale khere.

O Jan Krstiteľ ulol

57 Avke avľa oda časos, hoj e Alžbeta te ločhol, a uliľa
lake muršoro.

58 Sar pes dodžanle lakre susedi the famelija, savi bari
milost lake presikađa o Raj, chudle laha te radisaľol.

59 Pre ohtoto džives avle te obrezinel le čhavores a kamle
leske te del o nav Zachariaš pal leskro dad.

60 Ale leskri daj phenda: „Na, bo vičinel a pes Jan.“

61 Phende lake: „Se ňiko nane andre tiri famelija, ko pes
avke vičinel!“

62 Avke pes visarde ke leskro dad a le vastenca lestar
phučle, savo nav leske kamel te del.

63 Ov peske mangľa tabulka a pisinda: „Leskro nav hin
Jan.“ A savore pes čudalinenas.

64 Jekhvareste pes le Zachariašiske phundrađa o muj a
pomukľa leske e čhib. Chudňa te vakerel a lašarelas le
Devles.

65 Akor avľa dar pre savorende, so pašal lende bešenas, a
pal cali brehengri phuv andre Judsko pes vakerelas pal kala
veci.

66 Savore, so pes pal oda došunde, gondolinenas andre
peskre jile a phenenas: „So oda ča ela kale čhavorestar?“
Bo le Rajeskro vast sas upral leste.

Le Zachariašiskro prorocivos

67 O Zachariaš, le Janoskro dad, sas pherdžardo le Svete
Duchoha a prorokinelas:

68 „Požehňimen hin o Del, o Raj le Izraeloskro,
bo avľa ke peskre nipi a cinda len avri.

69 Diña amen zorale Spasiteľis
andral o potomstvos le Davidoskro,
peskre služobňikoskro,

70 avke sar imar čirlastar vakerelas
prekal o muja peskre svete prorokengre,

71 hoj amen zachraňinela andral o vasta amare
ňeprijateľengre
the savorengre, ko amen našti avri ačhen.

72 Oleha sikavel peskri milost amare dadenge
a leperel peske pre peskri sveto zmluva,

73 pro lav, so diña le Abraham amare dades,

74 hoj amen zachraňinela andral o vasta amare
ňeprijateľengre,

hoj leske te služinas bi e dar,
 75 svetones the andro čačipen sako džives
 andre amaro dživipen.

76 A tut, čhavoreja, vičinena prorokos le Nekbaredereskro,
 bo džaha anglal o Raj,

hoj leske te pripravines o drom;
 77 hoj te des te džanel leskre nipenge,
 hoj ena spasimen prekal oda,
 hoj lenge ena odmukle o bini.

78 Bo prekal le Devleskri bari milost' avela
 o spaseňje ke amende andral o ňebos,
 avke sar avel avri o kham,

79 hoj te švicinel olenge,
 ko bešen andro kalipen the andro ciňos le meribnaskro,
 hoj te lidžal amare pindre pro drom, kaj hin o smirom.“

80 A o čhavoro barolas a zoralolas andro duchos. A palis
 dživelas pre pušta dži andre oda džives, medik pes na
 sikađa le Izraeloskre manušenge.

2

O Ježiš uľol

1 Andre ola dživesa o cisaris Augustus diňa avri o prikazis,
 hoj pes te pisinen andre savore manuša.

2 Kada ešebno zgendipen pes ačhila akor, sar sas o
 Cirenus vladaris andre Sirija.

3 Savore pes gele te pisinel andre – sako andre peskro
 foros.

4 Avke geľa the o Jozef andral o galilejsko foros Nazaret
 andre Judsko, andro Betlehem, andro foros le Davidoskro,
 bo ov sas potomkos le Davidoskro,

5 hoj pes te pisinel andre la Mariaha, savi sas leha
 mangadi a sas khabňi.

6 A sar ode sas, avľa lakro časos te ločhol.

7 Avke lake ulila lakro ešebno čhavoro a pačarda les
 andro pherne. Thoda les te pašľol andre maštalňa andro
 jasle, bo andro sovibnaskro kher na sas prekal lende than.

O pastjera the o aňjela

8 Andre odi phuv ode pašes sas pastjera, so rači
 stražinenas peskre bakren pre maľa.

9 Jekhwareste pes lenge sikađa o aňjelos le Rajeskro a le
 Rajeskri slava len zaučharda andre. On igen predarandile,

10 ale o aňjelos lenge phenda: „Ma daran tumen, bo
 avľom tumenge te phenel e lačhi sprava, so ela prekal
 savore manuša!

11 Bo adadžives tumenge ulila andro foros le Davidoskro o Spasitelis; ov hino o Kristus, o Raj.

12 A kada tumenge ela znameŋje: Arakhena cikne čhavores zapačardes andro pherne te pašlol andro jasle.“

13 A jekhvareste pes sikađa le aŋjeloha e bari ņeboskri armada, savi lašarelas le Devles a phenelas:

14 „Slava le Devleske upre pro ņebos
a o smirom pre phuv le manušenge,
savendar les hin o radišagos!“

15 Sar lendar o aŋjela gele het andro ņebos, phende peske ola pastjera: „No ča džas andro Betlehem te dikhel, so pes ačila, so amenge phenda o Raj!“

16 Avke gele, sidarenas a arakhle la Maria le Jozefoha the le čhavores te pašlol andro jasle.

17 Sar les dikhle, chudle te vakerel, so lenge sas phendo pal oda čavoro.

18 Sako, ko oda šunđa, pes čudaġinelas oleske, so lenge o pastjera vakerenas.

19 Ale e Maria peske garuvelas savore kala lava andro jilo a gondolinelas upral lende.

20 Paġis o pastjera gele pale paš o bakrore a lašarenas the bararenas le Devles vaš savoro, so šunde a dikhle, bo savoro sas avke, sar lenge phenda o aŋjelos.

21 Sar pregeġa ochto džives a kampa te obrezinel le čhavores, dine leske o nav Ježiš, avke sar phenda o aŋjelos la Mariake mek angloda, sar ačila khabŋi.

Le Ježiš anen te sikavel andro chramos

22 Sar pregele ola dživesa, andre save pes obžužarenas, avke sar phenel o Zakonos le Mojžišoskro, o Jozef the e Maria ande le Ježiš andro Jeruzalem, hoj les te sikaven le Rajeske.

23 Bo andro Zakonos le Rajeskro hin pisimen, hoj *dojekh muršoro, so ulol ešebno, ela oddelimen prekal o Raj,*

24 a o Zakonos le Rajeskro mek phenel, hoj te obetinen *duje hrdličken, abo duje terne holuben.*

O Simeon

25 Andro Jeruzalem dživelas jekh manuš, savo pes vičinelas Simeon. Ov sas čačipnaskro manuš a daralas pes le Devlestar. Užarelas o spaseŋje le Izraeloskro a o Sveto Duchos sas upral leste.

26 O Sveto Duchos leske sikađa, hoj na merela dži akor, medik na dikhela le Kristus, saves bičhavela o Raj.

27 A o Duchos ligenda le Simeon, hoj te džal andro chramos. A sar e daj the o dad anenas le čhavores le Ježiš, hoj te keren oda, so prikazinda o Zakonos,

28 iľa les o Simeon pro vasta, bararelas le Devles a phenda:

29 „Rajeja, avke sar man diňal lav,

akana premukes tire služobňikos andro smirom,

30 bo mire jakha dikhle tiro spaseňje,

31 so pripravinda anglal savore narodi,

32 o švetlos, hoj te švicinel le narodenge,

the e slava tire manušengri, le Izraeloskri.“

33 E Maria the o Jozef pes čudalinenas upral oda, so pal o Ježiš phenda.

34 O Simeon len požehňinda a phenda la Mariake, leskra dake: „Kada čhavoro hino dino pre oda, hoj but džene andral o Izrael te peren abo te ušten, the pro znameňje, pre savo o manuša džana,

35 hoj pes te sikavel oda, so peske gondolinen but džene andro jile. A prekal tiri duša predžala e šabľa.“

E Anna

36 Sas ode the varesavi prorokiňa Anna, le Fanueloskri čhaj andral o kmeňos le Ašeroskro. Sas lake imar buter berša. Sas la rom, saveha dživelas ehta berš, a palis lake muľa.

37 Paloda ačila vdovake dži ochtovardeš the štar (84) berš. Oj na džalas avri andral o chramos a rat-džives služinelas le Devleske andro posti the andro modlitbi.

38 A the oj avľa ipen akor ode, lašarelas le Devles a vakerelas pal o Ježiš savorenge, ko užarenas, hoj o Jeruzalem ela zachraňimen.

Džan pale andro Nazaret

39 Sar kerde savoro, so prikazinel o Zakonos le Rajeskro, gele pale andre Galileja, andre peskro foros, Nazaret.

40 O čhavoro, o Ježiš, barolas the zoralolas pro duchos; sas igen godaver a le Devleskri milost sas upral leste.

O Ježiš sar čhavoro andro chramos

41 A leskri daj the leskro dad phirenas sako berš pre Patrađi andro Jeruzalem.

42 Sar sas le Ježišoske dešuduj (12) berš, gele pre Patrađi, avke sar furt kerenas.

43 Sar pregela e Patrađi, avenas pale khere. O čhavoro o Ježiš ačila andro Jeruzalem, ale leskri daj the leskro dad olestar na džanenas.

44 On peske gondolinenas, hoj hino varekhaj maškar ola nipi, so lenca džanas jekhetane pro drom. Pregele jekh

džives drom a chudle les te rodel maškar e famelija the maškar ola, kas džanenas.

⁴⁵ Sar les na arakhle, gele pale andro Jeruzalem a rodenas les ode.

⁴⁶ Pal o trin džives arakhle le Ježiš te bešel andro chramos maškar o učitelja, sar len šunelas a phučelas lendar.

⁴⁷ Sako, ko les šunelas, pes čudaġinelas upral leskri godi the upral oda, sar lenge odphenelas.

⁴⁸ Sar les e daj the o dad dikhle, čudaġinenas pes a e daj leske phenda: „Čhavo miro, soske amenge kada kerdal? Dikh, tiro dad the me tut rodahas a darahas pal tu.“

⁴⁹ O Ježiš lenge phenda: „Sar oda hoj man rodenas? So na džanenas, hoj mušnav te avel andre mire Dadeskro kher?“

⁵⁰ Ale on na achalile ole laveske, so lenge phenda.

⁵¹ Geġa lenca pale, avġa andro Nazaret a šunelas len. Leskri daj peske garuvelas savore ola lava andro jilo.

⁵² O Ježiš barolas andro godaveripen the pro telos a sas pro radišagos le Devleske the le manušenge.

3

Pal o Jan Krstiteľ

¹ Sar sas o Tiberius imar cisaris dešupandžto (15.) berš a o Pontsko Pilat vladaris andre Judsko, o Herodes tetrarchas andre Galileja a o Filip, leskro phral, tetrarchas andro phuva Iturea the Trachonitida a o Lizaniaš tetrarchas andre Abilena

² a sar sas nekbareder rašaja o Annaš the o Kajfaš, prevakerda o Lav le Devleskro pre pušta ko Jan, ke le Zachariašiskro čhavo.

³ O Jan phirelas pal cali phuv pašal o Jordan a kazinelas: „Visaren tumen le binendar a den tumen te bolel, hoj tumenge o Del te odmukel o bini.“

⁴ Avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokoskro Izajašiskro:

„Kada hin o hangos, so vičinel pre pušta:

„Pripravinen o drom le Rajeske,

rovņinen prekal leste avri o chodņiki!

⁵ *Dojekh dolina ela začhidī*

a dojekh verchos the brehos cikņola.

Oda drom, so hin bango, rovņisalola

a oda chodņikos, so hin puklato, ačhela hladko.

⁶ *A savore nipi dikhena o spaseņje le Devleskro.“*

⁷ O Jan phenelas le nipenge, save avenas ke leste, hoj len te bolel: „Tumen sapale! Ko tumenge sikada, sar te denašel le Devleskra choġatar, so avela?

⁸ Dživen avke, hoj o nipi te dikhen, hoj tumen visardan tumare binendar! A ma phenen tumenge: „Se o Abraham hino amaro dad!“ Bo phenav tumenge, hoj o Del kale barendar šaj kerel le Abrahamoskre čhaven!

⁹ O tover imar hino prithodo paš o koreñis le stromengro! Dojekh stromos, so na anel lačo ovocje, ela čhindo avri a čhido pre jag!“

¹⁰ „Akor so amenge kempel te kerel?“ phučenastar lestar o nipi.

¹¹ O Jan lenge odphenda: „Kas hin duj gada, mi del oles, kas nane, a kas hin chaben, mi kerel tiš avke!“

¹² A avle pes te bolel the o colñika a phučle lestar: „Učitelina, amenge so kempel te kerel?“

¹³ „Ma kiden avri buter, sar tumenge hin phendo!“ phenda lenge.

¹⁴ Avke lestar phučle the varesave slugada: „Amenge so kempel te kerel?“

Phenda lenge: „Ņikastar ma kiden avri o love zoraha a űnikas ma trapinen. Aven spokojna oleha, so zaroden!“

¹⁵ O manuša užarenas pro Mesijašis a gondolinenas peske andro jile pal o Jan, hoj ov hino Kristus.

¹⁶ Ale o Jan odphenda savorenge: „Me tumen bolav le pañeha, ale avel mandar vareko bareder, kaske na som hodno te rozphandel o sirimocis pre leskre sandalki. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the la jagaha.

¹⁷ Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežužarela peskro humnos. O prežužardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre jag, so šoha na murdaľola andre.“

¹⁸ Mek the but aver veci kazinelas o Jan le manušenge a vakerelas lenge o evaņjelium.

¹⁹ Ale o Jan karhinelas le tetrarchas Herodes vaš e Herodijada, leskri phraleskri le Filiposkri romņi, the vaš savore nalačhipena, so o Herodes kerelas.

²⁰ A paš kada savoro mek o Herodes phandľa le Jan andre bertena.

O Ježiš boldo

²¹ Akor, sar pes bolenas savore nipi, sas boldo the o Ježiš a sar pes modľinelas, jekhvareste phundriľa o űebos

²² a o Sveto Duchos avľa pre leste andre podoba sar holubica. Andral o űebos šundiľa hangos: „Tu sal miro Čhavo, saves kamav, tutar man hin radišagos.“

O rodokmeňos le Ježišoskro Kristoskro

²³ Sar chudňa o Ježiš te kazinel, sas leske vaj tranda (30) berš a o manuša peske gondolinenas, hoj sas le Jozefoskročavo.

Le Jozefoskro dad sas o Heli,

²⁴ leskro dad sas o Matat, leskro o Levi,

leskro o Melchi, leskro o Janai,

leskro o Jozef,

²⁵ leskro o Matatiaš,

leskro o Amos, leskro o Nahum,

leskro o Esli, leskro o Nagge,

²⁶ leskro o Mahat, leskro o Matatiaš,

leskro o Semein, leskro o Jozech,

leskro o Joda,

²⁷ leskro o Joanan,

leskro o Resa, leskro o Zerubabel,

leskro o Šealtiel, leskro o Neri,

²⁸ leskro o Melchi, leskro o Adi,

leskro o Kosam, leskro o Elmadam,

leskro o Er,

²⁹ leskro o Ješua,

leskro o Eliezer, leskro o Jorim,

leskro o Matat, leskro o Levi,

³⁰ leskro o Simeon, leskro o Juda,

leskro o Jozef, leskro o Jonam,

leskro o Elijakim,

³¹ leskro Melea,

leskro o Menamas, leskro o Matatas,

leskro o Natan, leskro o David,

³² leskro o Izaj, leskro o Obed,

leskro o Boaz, leskro o Salmon,

leskro o Nachšon,

³³ leskro o Aminadab,

leskro o Admin*, leskro o Checron,

leskro o Perc, leskro o Juda,

leskro o Jakob,

³⁴ leskro o Izak,

leskro o Abraham, leskro o Terach,

leskro o Nachor,

³⁵ leskro o Serug,

leskro o Reu, leskro o Paleg,

leskro o Eber, leskro o Šelach,

³⁶ leskro o Kainan, leskro o Arpachšad,

leskro o Šem, leskro o Noach,

leskro o Lamech,

³⁷ leskro o Matuzalem,

leskro o Enoch, leskro o Jared,

* 3:33 Oda hin o Ram.

leskro o Mahalalel, leskro o Kenan,
³⁸ leskro o Enoš, leskro o Šet
 a leskro dad sas o Adam, savo sas le Devlestar.

4

O Ježiš pokušimen

¹ O Ježiš avla pale pašal o Jordan pherdo le Svete Duchoha.
 O Duchos les lidžalas pal e pušta

² saranda (40) dživesa a ode sas pokušimen le bengestar.
 Andre ola dživesa nič na čala a pro koñec ole dživesengro bokhalila avri.

³ O beng leske phenda: „Te sal o Čhavo le Devleskro, phen,
 hoj kale barestar te ačhel maro.“

⁴ O Ježiš leske odphenda: „*Hin pisimen, hoj o manuš na dživela ča le marestar, [ale dojekhe Devleskre lavestar!]*“

⁵ Palis les ila o beng pro učo than a jekhvareste leske sikada savore krališagi le svetoskre.

⁶ O beng leske phenda: „Dava tuke savori kadi zor the slava, bo mange sas diñi a me la šaj dav, kaske kamav.“

⁷ Te bandoha angle mande, kada savoro ela tiro.“

⁸ O Ježiš leske odphenda: „*Hin pisimen: ‚Ča anglo Raj, tiro Del, bandoha a ča leske korkoreske služineha!‘* “

⁹ Paloda les ligenda andro Jeruzalem, thođa les te ačhel upre pro agor le chramoskro a phenda leske: „Te sal o Čhavo le Devleskro, čhiv tut kadarik tele.“

¹⁰ Se hin pisimen:

*„Prikazinela peskre aņjelenge pal tu,
 hoj tut te chrañinen.“*

¹¹ *„On tut chudena pro vasta,
 hoj te na demes o pindro pro bar.“* “

¹² O Ježiš leske odphenda: „Hin phendo: *„Na pokušineha le Rajes, tire Devles!‘* “

¹³ Sar o beng les imar preačila te pokušinel, geľa lestar het, ale ča pre varesavo časos.

O Ježiš andro Nazaret

¹⁴ O Ježiš avla andre zor le Duchoskri pale andre Galileja a rozligenda pes pal leste o hiros pal caľi odi phuv.

¹⁵ Ode len andro sinagogi sikavelas a savoredžene les lašarenas.

¹⁶ A avla andro Nazaret, kaj bariľa avri. A avke, sar sas sikado, geľa pro šabat andre sinagoga. Sar uštila te genel,

¹⁷ podine leske o zvitkos pal o prorokos Izajaš. Phundrađa o zvitkos a arakhľa oda than, kaj sas pisimen kada:

¹⁸ *„O Duchos le Rajeskro hin upral mande,
 bo man pomazinda te vakerele le čorengje o evaņjelium,*

[bičhada man te sastarel olen, kas hin dukhade jile,
te del te džanel le zaphandlenge, hoj hine premukle;
le korengi te phundravel o jakha;
te premukel olen, ko cerpinen,

19 a te del te džanel,
hoj avla o bachtalo berš le Rajeskro.“

20 Phandla andre o zvitkos, diña les le sluhaski a bešla peske. A savoredžene andre sinagoga visarde peskre jakha pre leste.

21 A chudña lengi te vakerel: „Adadžives pes ačhile kala lava, so akana šundān.“

22 Savoredžene les denas čačipen a čudalinenas pes ole šukar lavengi, so avenas andral leskro muj. A phučenās: „Či nane ov le Jozefoskro čhavo?“

23 A phendā lengi: „Tumen mange phenena kada prislovje: ‚Doktorina, sasfar tut korkores! Oda, so šundān, hoj kerđal andro Kafarnaum, ker the kade, kaj bariłal avri!‘“

24 A phendā: „Čačipen tumengi phenav, hoj nisave prorokos na den pačiv ode, kaj bariłal avri.

25 Ale čačipen tumengi phenav, hoj sar dživelas o Eliaš, sas but vdovi andro Izrael akor, sar na delas brišind trin the jepaš berš a avla bari bokh pre cali phuv.

26 No o Eliaš na sas bičhado ke nisavi lendar, ča ke vdova andre Sarepta andre phuv Sidon.

27 A but malomocna sas andro Izrael, sar dživelas o prorokos Elizeus, ale niko lendar na sas obžuzardo, ča o Naman andral e Sirija.“

28 Sar oda šunde, savoredžene, so sas andre sinagoga, igen cholisalile.

29 Ušfile a tradle les avri andral o foros a ligende les pro verchos, pre savo sas ačhado lengro foros, dži pro agor, hoj les odarik te čhiven tele.

30 Ale ov pregeła maškar lende a geła het.

O Ježiš sikavel andro Kafarnaum

31 Palis o Ježiš geła andre galilejsko foros Kafarnaum a sikavelas le manušen, sar sas o šabat.

32 A čudalinenas pes upral leskro sikaviben, bo andre leskro vakeriben sas zor.

33 Andre odi sinagoga sas jekh manuš, savo sas zaphandlo le nalačhe duchoha, le demonoha. Ov zorales viskinda:

34 „Jaj, so amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko! Avlāl amen te murdarel? Me džanav, ko tu sal, oda Sveto le Devleskro!“

35 O Ježiš les pokarhinda a phendā: „Čhit a dža andral leste avri!“ O demonos čida ole manušes maškar lende a geła andral leste avri a na kerđa leske nič nalačo.

³⁶ Akor avla bari dar pre savorende a vakerenas maškar peste: „Savo hin kada lav, hoj andre autorita the andre zor rozkazel le nalače duchenge a on džan avri?“

³⁷ A džalas pal leste o hiros pal cali odi phuv.

O Ježiš sastarel le Peteriskra sasa

³⁸ Palis o Ježiš uštıla, avla avri andral e sinagoga a geła andro kher ko Šimon. A le Šimonoskra sasa sas bari horučka a mangelas les, hoj lake te pomožinel.

³⁹ O Ježiš zaačiła paš late, pokarhindā e horučka a e horučka la takoj omukła. E sasuj uštıla a chudña pašal lende te kerel.

⁴⁰ Palis rači, sar zageła o kham, anenas ko Ježiš savoredžene peskre nasvalen, save cerpinenas andro všelijaka nasvalibena. A ov thovelas o vasta pre dojekh lendar a sastarelas len.

⁴¹ Andral o but džene džanaš avri o demona a viskinenas: „Tu sal o Kristus, oda Čhavo le Devleskro!“ Ale ov len karhinelas a na domukelas lenge te vakerel, bo on džanenas, hoj ov hino o Kristus.

⁴² A sar sas pale džives, geła odarik het pre omuklo than. O nipi les rodenas a avle dži ke leste a na mukenas les te džal lendar het.

⁴³ Ale ov lenge phendā: „Mušnav te džal te vakerel pal o krališagos le Devleskro the andre aver fori, bo pre oda som bičhado.“

⁴⁴ Avke kazinelas andro sinagogi andre Judsko.

5

O Ježiš vičinel ešebne učeničen

¹ Jekhvar, sar o Ježiš ačhelas paš o Galilejsko moros, ispidenas pes pre leste o nipi, hoj te šunen le Devleskro lav.

² Akor dikhlā paš o brehos te ačhel duj lodki; o ribara len ode mukle, hoj te rajbinen o siti.

³ O Ježiš geła andre jekh ole lodkendar, so sas le Šimonoskri, a mangła les, hoj te džal sikra dureder la phuvatar. Bešla peske a sikavelas le nipen andral e lodka.

⁴ Sar dovakerđa, phendā le Šimonoske: „Dža la lodkaha dureder andro bareder pañi a čhiven o siti, hoj te chuden le riben.“

⁵ O Šimon leske odphendā: „Rajeja, cali rat pes trapinahas a nič na chudñam, ale pre tiro lav čhivava o siti.“

⁶ Sar oda kerde, chudle ajci ribi, hoj až o siti lenge čhondonas.

⁷ Avke vičinde le vastenca ole dženen, so sas pre oki lodka, hoj lenge te aven te pomožinel. On avle a pherdžarde soduj lodki avke, hoj až tašlonas.

⁸ Sar oda dikhla o Šimon Peter, peła pro khoča anglo Ježiš a phenda: „Dža mandar het, Rajeja! Bo me som binošno manuš!“

⁹ Bo o Šimon Peter the okla džene pes igen čudalinenas, keci ribi chudle.

¹⁰ A čudalinenas pes the o Jakob le Janoha, le Zebedeoskre čhave, save kerenas buči jekhetane le Šimonoha.

O Ježiš phenda le Šimonoske: „Ma dara tut, akanastar chudeha le manušen!“

¹¹ A sar pricirdle o lodki ko brehos, omukle savoro a gele pal leste.

O malomocno manuš sastardo

¹² Jekhvar sas o Ježiš andre varesavo foros, kaj sas malomocno murš. Sar dikhla le Ježiš, bandila anglal leste pre phuv dži pro muj a mangelas les: „Rajeja, te kamlalas, šaj man sastares.“

¹³ O Ježiš nacirdna o vast, chudna pes lestar a phenda: „Kamav, av sasto!“ A takoj sas žužo andral o malomocenstvo.

¹⁴ O Ježiš leske prikazinda: „Ma phen oda ņikaske avri, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda, so prikazinda o Mojžiš, hoj te sikaves savoreng, hoj sastilal avri andral o malomocenstvo.“

¹⁵ No o hiros pal o Ježiš pes furt dureder rozlidžalas. But nipi pes zdžanas, hoj les te šunen a hoj len te sastarel le nasvalibenendar.

¹⁶ Ale ov džalas korkoro pre pušta, hoj pes ode te modlinel.

O Ježiš sastarel le kalikos

¹⁷ Andre jekh džives, sar sikavelas, bešenas pašal leste but Farizeja the zakoņika, save avle andral savore galilejska the judska gavora a the andral o Jeruzalem. A le Rajeskri zor sas le Ježišoha, hoj te sastarel le nasvalen.

¹⁸ Androda ode avle varesave murša, save lidžanas pro hadžos jekhe manušes, so sas kalikos. A rodenas drom, sar les te dochudel andro kher a te thovel anglo Ježiš.

¹⁹ Sas ode but nipi a na sas len khatar te džal andre, vašoda gele upre pro kher a mukle les tele le hadžoha prekal e strecha maškar o manuša anglo Ježiš.

²⁰ Sar dikhla o Ježiš lengro pačaben, phenda o Ježiš le kalikoske: „Manušeja, odmukle tuke hin tire bini.“

21 O zakoňnika the o Farizeja chudle te gondolinel a phenenas peske: „Ko hin kada manuš, hoj pes kavke ruhinel! Ņiko našti odmukel o bini, ča jekh o Del!“

22 Ale o Ježiš prindžarda, so peske gondolinen a phenda lenge: „Soske kavke gondolinen andre tumare jile?“

23 So hin lokeder te phenel: „Odmukle tuke hin tire bini,‘ abo te phenel: „Ušti a dža?“

24 Ale vašoda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the zor pre phuv te odmukel o bini“ – phenda le kalikoske: „Tuke phenav: Ušti, le tuke tiro hadžos a dža khere!“

25 A ov takoj anglal lende uštıla, ila peske o hadžos, chudňa te lašarel le Devles a geľa khere.

26 Akor pes savoredžene čudalinenas a lašarenas le Devles. Avľa pre lende e dar a phenenas: „Adadžives dikhľam oda, so mek šoha na dikhľam.“

O Ježiš vičinel le Levi

27 Palis, sar odarik geľa o Ježiš avri, dikhľa jekhe colňikos, savo pes vičinelas Levi, te bešel pre colňica a phenda leske: „Av pal ma!“

28 Ov uštıla, omukľa savoro a geľa pal leste.

29 Palis leske o Levi presikađa bari pačiv andre peskro kher. Sas ode but colňika the aver džene, savenca bešenas pašal o skamind.

30 O Farizeja the lengre zakoňnika dudrinenas a phenenas leskre učeňikenge: „Soske chan le colňikenca the le binošnenca?“

31 O Ježiš lenge odphenda: „Le sastenge na kempel doktoris, ale le nasvalenge.“

32 Na avľom te vičinel le čačipnaskren, ale le binošnen, hoj pes te visaren le binendar.“

Pal o postos

33 On leske phende: „Le Janoskre učeňika pes furt poscinen the modľinen a the o učeňika le Farizejengre avke keren, ale tire chan the pijen!“

34 Ov lenge phenda: „Či šaj phenen le hoscenge pro bijav, hoj pes te poscinen, medik hino lenca o terno?“

35 Ale avena o dživesa, sar lendar ela o terno ilo het, a andre ola dživesa pes poscinena.“

36 A phenda lenge the kada podobenstvo: „Se űiko na odčhinel kotor le neve pochtanestar, hoj leha te zasivel andre o purane gada, bo čhingerđahas o neve gada a o nevo pochtan pro purano aňi na pasindahas.“

³⁷ Añi ñiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čhingerela e cipa a čulala avri a o gone čhindona.

³⁸ Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. [Avke pes na musarel añi e mol añi o gone.]

³⁹ A sako, ko pijel e purañi mol, na kamel e nevi, bo phenel peske: ‚E purañi hiñi feder.‘ “

6

Pal o šabat

¹ Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš prekal e maľa, kaj sas sadzimen, a leskre učeñika čhingerenas o klasi, pučinenas len andro vasta a chanas.

² Akor lenge varesave džene le Farizejendar phende: „Soske keren oda, so našti te kerel pro šabat?“

³ O Ježiš lenge phenda: „Mek šoha na gendañ, so kerđa o David, sar sas bokhalo ov the leskre murša?“

⁴ Sar geľa andro kher le Devleskro, iľa o sveta mare a chalas a diña the peskre muršen, kajte ola mare našti chalas ñiko aver, ča o rašaja.“

⁵ A phenda lenge: „O Čhavo le Manušeskro hin o Raj upral o šabat.“

O Ježiš sastarel pro šabat

⁶ Jekhvar pre aver šabat geľa andre sinagoga a sikavelas. A ode sas jekh manuš, so les sas o čačo vast ñevladno.

⁷ O zakoñika the o Farizeja užarenas, či sastarela varekas pro šabat, hoj les te obviñinen.

⁸ O Ježiš džanelas, so gondolinen, no the avke phenda le manušeske, saves sas ñevladno vast: „Ušti a ačh kade maškaral!“ Ov uštıla a ačhelas.

⁹ Akor lenge o Ježiš phenda: „Phučav tumendar: Šaj pro šabat mištes te kerel, vaj namištes te kerel? O dživipen te zachrañinel, či te murdarel?“

¹⁰ Dikhľa pašal peste pre savoredžene a phenda le manušeske: „Nacirde o vast!“ A sar oda kerđa, leskro vast saštıla avri.

¹¹ Ale andre lende avľa bari choli a vakerenas maškar peste, so šaj keren le Ježišoske.

O dešuduj učeñika

¹² Andre jekh ole dživesendar pes geľa o Ježiš pro verchos te modlinel a sas ode cali rat andre modlitba.

¹³ Sar vidñisalıla, vičinda peske le učeñiken a kidña peske lendar avri dešudujen (12), saven diña nav apoštola. Oda sas kala:

14 O Šimon (saveske diña nav Peter), leskro phral o Andrej, o Jakob, o Jan, o Filip, o Bartolomej,

15 o Matuš, o Tomaš, o Jakob le Alfeoskro the o Šimon (saves vičinenas Zelota),

16 o Juda, o čhavo le Jakoboskro - the o Judaš Iškarijotsko, savo les zradzinda.

But manuša džan pal o Ježiš

17 Sar lenca o Ježiš avla tele pal o verchos, zaačila pre rovina. Sas leha but leskre učeņika the igen but nipi andral cali Judsko the andral o Jeruzalem, the andral e tirsko the sidoņiko phuv pašal o moros.

18 Avenas pal leste, hoj les te šunel a te sasťon avri andral peskre nasvalibena. A sasťonas avri the ola, kas trapinenas o nalače duchi.

19 Savore nipi pes lestar kamenas te chudel, bo avelas lestar avri e zor, so savoren sasťarelas.

Ko hin bachtalo a kaske vigos

20 Ov dikhľa pre peskre učeņika a chudňa te vakerel:

„Bachtale san tumen o čore,
bo tumaro hin o krališagos le Devleskro!

21 Bachtale san tumen, so san akana bokhale,
bo avena čalarde!

Bachtale san tumen, so akana roven,
bo palis asana!

22 Bachtale san tumen, kas o nipi našti avri ačhen,
kas čhiven avri, kaske keren ladž
a pre kaskro nav namištes vakeren
vaš o Čhavo le Manušeskro.

23 Radisalón andre oda džives a khelen, bo andro ņebos tumen užarel baro počiņiben. Se the lengre dada avke kerenas le prorokenge!

24 Ale vigos tumenge, barvale manušale,
bo tumen imar akana ilan tumaro radišagos!

25 Vigos tumenge, so akana san čale,
bo avena bokhale!

Vigos tumenge, so akana asan,
bo rovena a hikinena žalatar!

26 Vigos tumenge, te pal tumende savore nipi mištes vakerena,
bo ipen avke kerenas lengre dada le falošne proro-
kenca!“

O kamiben ko ņeprijatela

27 „Ale tumenge, so man šunen, phenav: Kamen tumare ņeprijatelen, keren o lačhipen olenge, ko tumen našti avri ačhen,

28 žehñinen olenge, ko tumen košen, a modlñinen tumen vaš ola, ko tumen dukhaven.

29 Oleske, ko tut demel pal jekh čham, sikav the dujto a oleske, ko tutar lel o plaštos, de the o gada.

30 De sakones, ko tutar mangel. A ma mang pale olestar, ko tutar vareso ila.

31 Avke sar kamen, hoj o nipi tumenge te keren, keren the tumen lenge.

32 Te kamen ča olen, ko tumen kamen, savo počinñiben vaš oda užaren? Se the o binošna kamen olen, ko len kamen.

33 A te keren o lačhipen ča olenge, ko tumenge keren lačhipen, savo počinñiben vaš oda užaren? Se the o binošna oda keren.

34 Te dena kečeñ ča olen, pal save džanen, hoj tumenge dena pale, savo počinñiben vaš oda užaren? Se the o binošna den kečeñ, hoj oda te dochuden pale.

35 Ale kamen olen, ko pre tumende džan! Keren lenge o lačhipen, den kečeñ a ma užaren pale. Avke ela tumaro počinñiben baro a avena o čhave le Nekkbarer Devleskre, bo ov hino lačo the ko nalače the ke ola, ko leske na palikeren.

36 Vašoda aven lačhejileskre, avke sar the tumaro Dad hino lačhejileskro.“

Te na sudzinen jekh avres

37 „Ma sudzinen a na avena sudzimen! Ma odsudzinen a na avena odsudzimen! Odmuken a ela tumenge odmuklo.

38 Den a ela tumenge dino a thovela pes andre tumari brekh pherdo mira, razimen avri, zaispidñi andre a pherdžardi, bo sava miraha merines, ajsaha tuke ela merimen.“

39 Phenda lenge the podobienstvo: „Či šaj lidžal o koro le kores? Či na perena sodujdžene andre chev?

40 O učeñikos nane bareder sar leskro učitelis, ale sako, ko sikliła avri, ela ajso sar leskro učitelis.

41 Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske, ale andre tiri jakh o kašt na dikhes?

42 Abo sar šaj phenes tire phraleske: „Phrala, domuk, hoj tuke te lav avri o šmecos andral e jakh,‘ ale oda kašt, so hin andre tiri jakh, na dikhes? Tu dujemujengro! Ešeb le avri o kašt andral tiri jakh a palis šaj les avri o šmecos andral e jakh tire phraleske.“

Pal o lačo the nalačo stromos

43 „Bo ñisavo lačo stromos na anel nalačo ovocje a ñisavo nalačo stromos na anel lačo ovocje.

⁴⁴ Bo dojekh stromos pes prindžarel pal o ovocje. Se andral o kraki na obkiden o figi, aňi andral o kolaka na obkiden o hroznos.

⁴⁵ O lačo manuš lel avri andral o jilo peskre lače barvalipnastar o lače veci a o nalačo manuš lel avri andral o jilo peskre nalače barvalipnastar o nalače veci. Bo soha hin pherdžardo o jilo, oda o muj vakerel.“

Pal o duj khera

⁴⁶ „So man vičinen: ‚Rajeja, Rajeja,‘ a na keren oda, so phenav?

⁴⁷ Sikavava tumenge, pre kaste marel sako, ko avel ke ma, šunel mire lava a dolikerel len.

⁴⁸ Ajso manuš hino sar oda, ko ačhađa peskro kher avke, hoj kopalinda but tele andre phuv a kerđa peske o zaklados pre skala. Sar avla o baro brišind a demađa o baro paňi pre oda kher, na čhalada leha, bo sas mištes ačhado pre skala.

⁴⁹ Ale oda, ko šunel mire lava a na dolikerel len, hino sar oda manuš, savo ačhađa peskro kher bi o zaklados. Sar avla o baro paňi a demađa pre oda kher, takoj rozpeľa a peľa tele igen zorales.“

7

O Ježiš sastarel le veliteliskre slugas

¹ Sar o Ježiš dovakerđa savore ola lava le manušenge, so les šunenas, geľa andro Kafarnaum.

² Jekhe velitelis upral o šel (100) slugađa sas slugas, saves igen likerelas. No oda slugas sas pro meriben nasvalo.

³ Sar šunda o velitelis pal o Ježiš, bičhađa ke leste varesave phurederen le Židendar, hoj les te mangel, hoj te avel a te sastarel leskre slugas.

⁴ On avle ko Ježiš, igen les mangelas a phende: „Za-sluzinel peske, hoj prekal leste oda te keres,

⁵ bo ov kamel amaro narodos. Se mek the e sinagoga amenge ačhađa.“

⁶ Avke lenca o Ježiš geľa.

Sar imar na sas dur ole kherestar, bičhađa ke leste o velitelis peskre prijatelen, hoj leske te phenen: „Rajeja, ma trapin tut, bo na som hodno, hoj te aves andre miro kher.

⁷ Vašoda man na šnavas hodno te džal ke tute. Ale phen ča lav a miro slugas sastola avri.

⁸ Bo the me som manuš tel o vast avrenge a tel miro vast hin o slugađa. A te phenava kaleske: ‚Dža!‘ – ta džala; a avreske: ‚Av!‘ – ta avela; a mire slugaske: ‚Ker kada!‘ – ta ov oda kerela.“

⁹ Sar oda šunđa o Ježiš, čudalinda pes. Visarda pes ko nipi a phenda lenge: „Phenav tumenge, hoj aňi andro Izrael na dikhlom kajso baro pačaben.“

¹⁰ Avke ola džene, so sas bičhade, gele pale khere a arakhle ole sluhastar imar sastes.

Le vdovakre čhas uštavel andral o meriben

¹¹ Pre aver džives džalas o Ježiš andro foros, so pes vičinel Nain. A džanas leha but leskre učeňika the igen but nipi.

¹² Sar doavla paš e foroskri brana, ipen akor lidžanas avri jekhe mules. Oda sas jekhoru čhavo peskra dakro, savi sas vdova, a džanas laha igen but nipi andral o foros.

¹³ Sar la dikhla o Raj, sas leske igen pharo vaš lake a phenda lake: „Ma rov!“

¹⁴ Geľa pašeder, chudňa pes le mochtestar a ola, ko lidžanas le mules, zaačhile. O Ježiš phenda: „Čhavoreja, phenav tuke, ušti!“

¹⁵ O mulo peske bešla a chudňa te vakerele. O Ježiš les diňa leskra dake.

¹⁶ Akor avla bari dar pre savorende. Lašarenas le Devles a phenenas: „Baro prorokos uštıla maškar amende a o Del avla ke peskre nipi!“

¹⁷ Kada hiros pal leste pes rozligenda pal cali Judsko the pal savore fori odarik pašal.

O Jan bičhavel peskre učeňiken pal o Ježiš

¹⁸ O učeňika le Janoskre phende le Janoske pal savore kala veci. Avke peske o Jan vičinda duje dženen peskre učeňikendar

¹⁹ a bičhada len pal o Ježiš, hoj lestar te phučen: „Sal tu ,oda, ko majinel te avel, abo kempel te užarel avres?“

²⁰ Sar avle ola murša ke leste, phende: „O Jan Krstiteľ amen bičhada pal tu a phenda, hoj tutar te phučas: ‚Sal tu oda, ko majinel te avel, abo kempel te užarel avres?‘ “

²¹ Ipen andre odi ora o Ježiš sastarda but dženen le nasvalibenendar, le dukhendar the le nalačhe duchendar a but kore dženge diňa pale te dikhel.

²² O Ježiš lenge odphenda: „Džan a phenen le Janoske, so dikhlan the šunđan: O kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žužaren, o kašuke šunen, o mule ušten andral o meriben a le čorengenge pes vakerele o evaňjelium.“

²³ Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“

O Ježiš vakerele avri pal o Jan

²⁴ Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerele le nipenge pal o Jan: „So gelan te dikhel pre pušta? E trstina, savaha čivkerel e balvaj?“

25 Abo, so geľan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se ola, ko uren o barikane gada a dživen barikanes, bešen andro palaca.

26 Abo so geľan te dikhel? Le prorokos? He, phenav tumenge, mek buter sar prorokos.

27 Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:

*„Me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravinela o drom.“*

28 Bo phenav tumenge, hoj nane bareder prorokos sar o Jan Krstiťel maškar savore nipi, so ulile le džuvľendar, ale oda, ko hino nekcikneder andro krališagos le Devleskro, hino bareder sar ov.“

29 Savore nipi the colňika, so šunenas le Jan, peske pridžanle, hoj o Del hino čačipnaskro akor, sar pes dine te bolel le Janoskre bolipnaha.

30 Ale o Farizeja the o zakoňika na priile oda planos le Devleskro prekal peste, bo na dine pes te bolel le Janoske.

31 O Ježiš phenda: „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Pre kaste maren?“

32 Hine sar ola čhavore, so bešen maškar o foros a vičinen pre peste:

*„Bašavahas tumenge,
ale na khelenas!*

*Giľavahas andre žala sar upral o mulo,
ale na rovenas!“*

33 Bo avľa o Jan Krstiťel, savo na chalas maro aňi na pijelas mol, a phenen: „Hin andre leste nalačo duchos!“

34 Avľa o Čhavo le Manušeskro, savo chalas the pijelas, a phenen: „Dikhen, o manuš, savo peske rado but chal the pijel! Likerel pes le binošnenca the le colňikenca!“

35 Ale o godaveripen pes sikavel sar čačipen pre ola džene, ko pal oda dživen.“

O Ježiš andro kher ko Farizejis

36 Varesavo Farizejis vičinda le Ježiš ke peste te chal. O Ježiš geľa andre leskro kher a bešľa peske pašal o skamind.

37 No andre oda foros sas jekh binošno džuvľi, a sar pes oj došunda, hoj o Ježiš bešel andro kher ko Farizejis, avľa ode a anda peha jekh alabastrovo caklocis, andre savo sas igen vzacno olejos.

38 Avľa rovibnaha palunestar paš o pindre le Ježišoskre a chudňa leske te cindarel o pindre le apsenca a khoselas len peskre balenca. Čumidelas leske o pindre a makhelas le voňave olejoha.

39 Sar kada dikhla oda Farizejis, so les vičinda ke peste, phenda peske: „Te ov ulahas prorokos, džanlahas, ko hihi kadi džuvli, savi pes lestar chudel, hoj hihi binošno.“

40 O Ježiš leske odphenda: „Šimon, kamav tuke vareso te phenel.“

„Phen, učitelina!“ odphenda.

41 „Duj džene kamenas love jekhe manušeske, savo delas kečeň. Jekh leske kamelas pandž šel (500) rupune a dujto penda (50).“

42 Na sas len sar te del pale a ov odmukla sodujenge. Phen mange: Ko kale dujendar les buter kamela?“

43 O Šimon odphenda: „Gondolinav mange, hoj oda, kaske buter odmukla.“

„Mištes rozsudzindal,“ phenda leske o Ježiš.

44 Visarda pes ke džuvli a phenda le Šimonoske: „Dikhes kala džuvla? Avlom andre tiro kher a na diňal man paňi pro pindre, ale oj mange o pindre peskre apsenca cindarda a peskre balenca len khosla.“

45 Tu man na čumidlal, ale oj mange na preačila te čumidel o pindre, kanastar avlom andre.

46 O šero mange na makhlal le olejoha, ale oj mange makhla o pindre le voňave olejoha.

47 Phenav tuke, hoj vašoda but kamel, bo sas lake odmukle but bini. Oda, kaske hin frima odmuklo, frima kamel.“

48 A phenda lake: „Odmuken pes tuke o bini.“

49 Ola džene, so leha bešenat jekhetane pašal o skamind, chudle maškar peste te vakerel: „Ko hin kada, hoj the o bini odmukel?“

50 Ale o Ježiš phenda la džuvlake: „Tiro pačaben tut zachraňinda. Dža andro smirom!“

8

O džuvla, save phirenas le Rajeha

1 Palis phirelas o Ježiš pal o fori the gavora, kazinelas a vakerelas pal o krališagos le Devleskro. A sas leha o dešuduj (12) učeňika

2 the varesave džuvla, saven sastarda avri le nalače duchendar the le nasvalibenendar. Oda sas e Maria (sava vičinenas Magdalena), andral savi gele avri efa demoni;

3 e Johanna, e romňi le Chuzasoskri, savo dodikhelas pro chulajipen le Herodesoske; e Zuzana, the mek but aver džuvla, save pašal lende kerenas a pomožinenas lenge peskre lovenca.

O podobenstvo pal o štar phuva

⁴ Sar pes zgele igen but nipi a zdžanas pes ke leste but manuša andral o fori, phendā kada podobenstvo:

⁵ „Geļa o manuš te rozčivkerel o semena. Sar rozčivkerelas, varesave pele paš o drom, phirelas pes pal lende a o čirikle len chale.

⁶ Aver pele pre baruņi phuv, a sar barile, šučile avri, bo na sas len paņi.

⁷ Aver pele andro trņi a o trņi barile jekhetane lenca a tasade len.

⁸ A varesave pele andre lači phuv a sar barile, ande šelvar ajci chasna.“

Sar oda o Ježiš dovakerđa, vičindā: „Kas hin kana pre oda, hoj te šunel, mi šunel!“

⁹ Leskre učeņika phučle le Ježišostar: „Pal soste hin kada podobenstvo?“

¹⁰ A ov lenge phendā: „Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o krališagos le Devleskro, ale oklengge avri pes vakerel andro podobenstva, hoj te *dikhen*, *ale te na dikhen*; hoj te *šunen*, *ale te na achalon*.

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

¹¹ O podobenstvo sikavel pre kada: O semenos hin o lav le Devleskro.

¹² Ola, so pele paš o drom, hine ola, ko šunen, ale palis avel o beng a lel avri o lav andral lengro jilo, hoj te na pačan a te na aven zachraņimen.

¹³ Ola, so hine sadzimen pre baruņi phuv, hine ola, ko prilen o lav radišagoha, sar les šunen, ale nane len koreņis a pačan ča pre varesavo časos a akor, sar avel e skuška, oddžan.

¹⁴ Ola, so hine sadzimen andro trņi, hine ola, ko šunen o lav, ale o starišagi, o barvalipen the o kiņešagi le džživipnaskre len tasaven andre a nane lendar chasna.

¹⁵ A ola, so pele andre lači phuv, hine ola, ko šunen o lav a likerem les andro lačo the pačivalo jilo a furt anen chasna.

Pal e momeli

¹⁶ Ņiko, ko labarel e momeli, na garuvel la tel e piri, aņi na thovel la tel o hadžos, ale ačhavel la pro svietņikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen o švetlos.

¹⁷ Bo nane nič počoral, so na ela jekhvar sikado, a nane nič garudo, so pes na džanela a na avela jekhvar avri.

¹⁸ Vašoda šunen mištes! Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olesar pes lela mek the oda, so peske gondolinel, hoj les hin.“

Le Ježišoskri daj the phrala

19 Akor avle ko Ježiš leskri daj the leskre phrala a naši pes ke leste dochudle, bo sas ode but manuša.

20 A vareko leske phendā: „Tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen tut te dikhel.“

21 O Ježiš lenge odphendā: „Miri daj the mire phrala hine ola, ko šunen le Devleskro lav a dolikeren les.“

O Ježiš zaačhavel e balvaj

22 Andre jekh džives geľa o Ježiš le učeņikenca andre lođka a phendā lenge: „Aven predžas la lođkaha pre oki sera le moroskri.“ A on gele.

23 Sar džanas la lođkaha, o Ježiš peske zasuča. A ņisostar ņič avľa bari balvaj pro moros a pherdo paņi avelas andre lođka a imar lenca džalas tel o paņi.

24 Avle ke leste, uštade les a phende: „Rajeja! Rajeja! Imar tašľuvas!“

Avke o Ježiš uštıla, pokarhinda e balvaj the o bare vlni a on preačhile a sas igen čhit.

25 A phendā lenge: „Kaj hin tumaro pačaben?“

O učeņika pes andre dar čudalinenas a phučenas jekh avrestar: „Ko hin kada manuš, hoj le balvajenge the le paņeske rozkazinel a on les šunen?“

O posadnuto manuš andre Gadara

26 Andral e Galileja doavle la lođkaha andre phuv Gadara, so hiņi pre oki sera le moroskri.

27 Sar geľa avri andral e lođka, arakhľa pes leha varesavo murš andral oda foros, andre savo sas nalače duchi. Imar čirlastar sas lango a na bešelas andro kher, ale andro hrobi.

28 Sar dikhľa le Ježiš, viskišagoha peľa anglal leste a vičinda zorales: „So man hin tuha, Ježiš, Čhavo le Nektbareder Devleskro? Mangav tut, ma trapin man!“

29 Phendā oda, bo o Ježiš prikazinda le nalače duchoske, hoj te džal andral leste avri. Buterval les phandenas le lancenca the le putenca pro pindre a stražinenas les, ale ov furt phagerelas o puta a o nalačo duchos les lelas pro omukle thana.

30 O Ježiš lestar phučľa: „Sar tut vičines?“

Ov phendā: „Legion,“ bo but nalače duchi gele andre leste.

31 A mangelas les, hoj len te na bičhavel andre Bari chev.

32 Ode pro verchos pes pašinenas o bale, jekh baro stados. A o nalače duchi mangle le Ježiš, hoj lenge te domukel te džal andre lende a ov lenge domukľa.

33 O nalače duchi gele avri andral oda manuš a gele andro bale. A calo stados pes mukľa tele le brehoha andro moros a tašľıla.

34 Sar dikhle o pastjera le stadoskre, so pes ačila, denašle a phende oda avri andro foros the andro gava.

35 Avke o manuša avle te dikhel, so pes ačila. Avle ko Ježiš, a sar dikhle, hoj oda manuš, andral savo gele avri o nalače duchi, bešel paš o pindre le Ježišoskre a hino urdo the paš e godi, chudle pes te daral.

36 Ola, ko dikhle, so pes ačila, vakerenas ole manušenge, sar sas oda posadnuto sastardo.

37 Akor savore nipi andral e phuv Gadara les mangenas, hoj te džal lendar het, bo avla pre lende igen bari dar. Avke o Ježiš geła andre lođka a geła pale het.

38 Oda manuš, andral savo gele avri ola nalače duchi, les mangelas, či šaj džal leha. Ale o Ježiš les bičhađa het. Phenda leske:

39 „Dža pale khere a vaker, save bare veci tuke kerđa o Del.“ Ov geła a vakerelas pal calo foros, save bare veci leske kerđa o Ježiš.

E muli čhajori the e nasvali džuvli

40 Sar avla o Ježiš pale pre oki sera le moroskri, priile les igen but nipi, bo savore les užarenas.

41 Avla ode jekh murš, savo pes vičinelas Jairus. Ov sas baro manuš andral e sinagoga. Peła paš o pindre le Ježišoske a mangelas les, hoj leha te džal andre leskro kher,

42 bo leskri jekhori čhajori, savake sas vaj dešuduj berš, merelas.

Sar o Ježiš džalas, o nipi pes pre leste ispidenas.

43 Sas maškar lende varesavi džuvli, savi sas dešuduj berš nasvali pro džuvlikano nasvaliben a diňa le doktorenghe savoro, so la sas, ale niko la našti sastarda avri.

44 Oj avla palunestar ko Ježiš a dotkňinda pes le agrestar leskre ruchostar a takoj lake o rat preačila te džal.

45 A o Ježiš phučla: „Ko pes mandar dotkňinda?“

A sar pes niko na pridžanelas, phenda o Peter [the ola, ko sas leha]: „Rajeja, o nipi pes pre tu ispiden a kikiden [a tu phučes: ‚Ko pes mandar dotkňinda?‘]“

46 Ale o Ježiš phenda: „Vareko pes mandar dotkňinda, bo šundom, sar mandar geła avri e zor.“

47 Sar odi džuvli dikhla, hoj oda imar našti garuvel andre, avla paš o Ježiš a izdralas daratar. Peła leske paš o pindre a anglal savorende leske phenda avri, soske pes lestar dotkňinda a sar takoj sastila avri.

48 Ov lake phenda: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda. Dža andro smirom!“

⁴⁹ Medik o Ježiš vakerelas, avľa vareko andral le Jairoškro kher a phendá leske: „Tiri čhajori imar muľa, de smirom le učitelis!“

⁵⁰ Sar oda šundá o Ježiš, phendá leske: „Ma dara tut! Ča pača a ela zachrañimen!“

⁵¹ Geľa andro kher a na domukľa ñikaske, hoj leha te džal andre, ča le Peteriske, Janoske the Jakoboske a the la čhajorakra dake the dadeske.

⁵² Savore rovenas a hikinenas pal late. Ale o Ježiš phendá: „Ma roven! Oj na muľa, oj ča sovel.“

⁵³ Asandile les avri, bo džanenas, hoj muľa.

⁵⁴ Ale ov tradña savoren avri, chudña la vastestar a vičinda: „Čhajorije, ušći!“

⁵⁵ Lakro duchos avľa pale andre late a oj takoj ušćiľa. O Ježiš prikazinda, hoj la te den te chal.

⁵⁶ La čhajorakri daj the dad radišagostar aňi na džanle so te phenel, ale o Ježiš lenge prikazinda, hoj ñikaske te na vakeren, so pes ačhiľa.

9

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeñiken

¹ O Ježiš peske vičinda le dešuduje učeñiken a diňa len e autorita the e zor te tradel avri savore nalače duchen a te sastarel o nasvalibena.

² Bičhada len te kazinel pal o krališagos le Devleskro a te sastarel le nasvalen.

³ Phendá lenge: „Ma len tumenca pro drom ñič, aňi palica aňi zajdica aňi maro aňi love aňi po duj gada.

⁴ Te džana andre varesavo kher, ačhen ode, medik na džana avri andral oda foros.

⁵ Andral oda foros, kaj tumen na prilena, džan het a keren tele mek the o prachos pal o pindre sar svedectvos pre lende.“

⁶ Avke o učeñika gele, phirenas pal o gavora, vakerenas o evaňjelium a všadzik sastarenas le manušen.

O Herodes phučel pal o Ježiš

⁷ The o tetrarchas o Herodes šundá pal savoreste, so kerelas o Ježiš, a na džanelas, so peske te gondolinel, bo vareko phenelas, hoj o Jan ušćiľa andral o meriben,

⁸ a varesave džene phenenas, hoj o Eliaš pes sikađa, a pale aver phenenas, hoj ušćiľa jekh le phurikane prorokendar.

⁹ O Herodes phendá: „Le Janoske odčhindom o šero. Akor ko hin kada manuš, pal savo šunav kajse veci?“ A kamelas les te dikhel.

O Ježiš čaľarel pandž ezera manušen

¹⁰ Sar o apoštola avle pale, vakerenas le Ježišoske avri savoro, so kerenas. A ov len ila peha a geła lenca korkorenca andro foros, so pes vičinel Betsaida.

¹¹ Sar pes oda o nipi dodžanle, gele pal leste. Priila len a vakerelas lenge pal o krališagos le Devleskro a sastarelas olen, kaske oda kampelas.

¹² Sar imar zaračolas, avle o dešuduj (12) učeņika ke leste a phende leske: „Rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori the andro gavora kade pašes te presovel e rat a te arakhen peske te chal, bo kade sam dur le forostar.“

¹³ Ale ov lenge phendā: „Tumen len den te chal!“

On phende: „Hin amen ča pandž mare the duj ribi. Kames, hoj te džas a te cinas chaben prekal savore kala nipi?“

¹⁴ Sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša.

Ale o Ježiš phendā peskre učeņikenge: „Thoven len te bešel andro skupinki po penda (50) dženen!“

¹⁵ A o učeņika oda kerde a thode savoren te bešel.

¹⁶ Palis o Ježiš ila ola pandž mare the duj ribi, dikhla pro ņebos, požehņinda, phagerelas a delas le učeņikenge, hoj on te poden le manušenge.

¹⁷ Chale savore a čalile. Olestar, so ačila, kidle upre dešuduj košara.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

¹⁸ Sar pes o Ježiš modlinelas korkoro a sas leha the o učeņika, phučla lendar: „So phenen o manuša pal mande? So phenen, hoj ko me som?“

¹⁹ On leske odphende: „Hoj o Jan Krstiteľ, aver phenen, hoj o Eliaš, a pale aver vakeren, hoj uštıla jekh le phurikane prorokendar.“

²⁰ Ov lendar phučla: „A tumen, so phenen, hoj ko me som?“

O Peter leske odphendā: „Tu sal o Kristus le Devleskro!“

²¹ No o Ježiš lenge zorales prikazinda, hoj oda ņikaske te na phenen avri.

²² A palis lenge phendā: „O Čhavo le Manušeskro mušinela but te cerpinel. O phuredera, o bare rašaja the o zakoņika les na prilena, ela murdardo a pal o trin džives uštela andral o meriben.“

Sar kampil te džal pal o Ježiš

²³ A savorenge phendā: „Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel sako džives peskro kerestos a mi avel pal ma.“

24 Bo sako, ko kamel te zachrañinel peskro dživipen, oda les našavela, ale ko našavela peskro dživipen vaš ma, oda les zachrañinela.

25 Bo so hin le manušes olestar, hoj dochudela calo svetos, ale peskro dživipen našavela a musarela?

26 Bo sako, ko pes ladžala vaš ma the vaš mire lava, vaš oda pes ladžala the o Čhavo le Devleskro, sar avela andre peskri slava the andre slava le Dadeskri the le svete aňjelengri.

27 Ale čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena o krališagos le Devleskro.“

O Ježiš pes čerinel andre slava

28 Vaj ochto džives pal ola lava, iľa peha o Ježiš le Peter, le Jan the le Jakob a geľa pro verchos pes te modľinel.

29 Sar pes o Ježiš modľinelas, leskro muj pes jekhvareste čerinda a leskre gada parñile a dičhonas sar o bleskos.

30 A jekhvareste leha vakerenas duj murša, o Mojžiš the o Eliaš,

31 save pes sikade andre slava a vakerenas pal leskro meriben, saveha mušinela te predžal andro Jeruzalem.

32 Pro Peter the pre okla učeñika avľa zoralo soviben, a sar pes prekerde, dikhle leskri slava the ole duje muršen, save leha ačhenas.

33 Sar imar ola murša džanas het pašal o Ježiš, o Peter leske phenda: „Rajeja, mištes amenge hin kade. Keras peske trin stani: Jekh tuke, jekh le Mojžišoske a jekh le Eliašiske!“ Ov aňi na džanľa, so phenda.

34 Mek sar oda vakerelas, avľa e chmara a zaučharda len andre. O učeñika predarandile, sar on gele andre chmara.

35 Andral e chmara prevakerđa o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves mange avri kidňom – les šunen!“

36 Androda, sar vakerelas oda hangos, ačhiľa o Ježiš pale ča korkoro. On sas čhit a andre ola dživesa na vakerenas ñikaske pal oda, so dikhle.

O Ježiš sastarel le čhas zaphandles le demonoha

37 Pre aver džives, sar avle tele pal o verchos, arakhle pes lenca igen but nipi.

38 A jekh manuš ole nipendar vičinda: „Učitelina, mangav tut, dikh pre miro čhavo, bo nane man aver čhave, ča ov jekh.

39 O duchos les zachudel a jekhvareste chudel te viskinel, čhivkerel leha, marel leske pro muj o peni, trapinel les a phares lestar džal het.

40 Manglom tire učeņiken, hoj les te traden andral leste avri, no on oda našti kerde.“

41 O Ježiš lenge odphenda: „Ó, tumen previsarde manušale bi o pačaben! Mek dži kana tumenca avava a zlidžava tumen? An kade tire čhas!“

42 Mekča sar avelas o čhavo, čhida les o nalačo duchos pre phuv a čhivkerelas leha. Ale o Ježiš pokarhinda le nalače duchos, sastarda le čhavores a diña les pale le dadeske.

43 A savore pes čudalinenas oleske, savi bari hin le Devleskri zor.

O Ježiš dujtovar vakerel pal peskro meriben

Androda, medik pes sako čudalinelas oleske, so kerelas o Ježiš, ov phenda peskre učeņikenge:

44 „Tumen ma bisteren pre kala lava: O Čhavo le Manušeskro ela dino le manušenge andro vasta.“

45 Ale on na achalile kale laveske, bo sas anglal lende garudo, hoj leske te na achalon, ale daranas pes lestar pal oda lav te phučel.

Ko hin čačes baro

46 O učeņika pes chudle maškar peste te kerel, ko hin lendar bareder.

47 Ale o Ježiš dikhla, so peske andro jilo gondolinen. Iľa le čhavores, ačhađa les paš peste

48 a phenda: „Sako, ko prilela kajse čhavores andre miro nav, man prilel. A sako, ko man prilel, prilel oles, ko man bičhađa. Bo oda, ko hin maškar tumende nekcikneder, oda hino nekbareder.“

49 O Jan phenda: „Rajeja, dikhlam varesave manušes te tradel avri le demonen andre tiro nav a na domukahas leske, bo na phirel amenca.“

50 Ale o Ježiš leske phenda: „Domuken leske, bo oda, ko na džal pre tumende, hino tumenca.“

Varesavo gav na prilel le Ježiš

51 Sar imar sas pašes ola dživesa, hoj o Ježiš te avel ilo upre andro ņebos, phenda peske, hoj džal andro Jeruzalem.

52 A bičhađa anglal peste varesave manušen, hoj leske savoro te pripravinen. On gele a doavle andre varesavo samaritansko gav,

53 ale ola nipi les ode na priile, bo o Ježiš džalas andro Jeruzalem.

54 Sar oda dikhle o učeņika o Jakob the o Jan, phende: „Rajeja, kames, hoj te mangas, hoj te avel e jag tele andral o ņebos a te labarel len, [avke sar oda kerđa o Eliaš?]"

⁵⁵ Ale o Ježiš visalila, pokarhinda len [a phenda: „Tumen na džanen, savo duchos andre tumende hin,

⁵⁶ bo o Čhavo le Manušeskro na avla te murdarel le manušen, ale te zachrañinel.“] A gele andre aver gavoro.

Sar kempel te džal pal o Ježiš

⁵⁷ Jekhvar, sar džanas le dromeha, vareko leske phenda: „Rajeja, džava pal tu všadzik, kaj džaha.“

⁵⁸ O Ježiš leske phenda: „Le lišken hin peskre cheva a le čiriklen peskre hñizdi, ale le Čhas le Manušeskres nane kaj o šero te thovel.“

⁵⁹ A avreske phenda: „Av pal ma!“

Ale ov phenda: „Rajeja, domuk mange ešeb te džal te parunel mire dades.“

⁶⁰ Ale o Ježiš leske phenda: „Muk le mulen te parunel peskre mulen, ale tu džava a vaker pal o krališagos le Devleskro!“

⁶¹ Aver phenda: „Džava pal tu, Rajeja, ale domuk mange ešeb te rozlučinel pes mira famelijaha.“

⁶² Ale o Ježiš leske phenda: „Ňiko, ko thovel peskro vast pro pluhos a obdikhel pes palal, nane hodno te služinel andro krališagos le Devleskro.“

10

O Ježiš bičhavel le eftavardeš učeñiken

¹ Palis kidña avri o Raj the avre eftavardeš (70) dženen a bičhada len po duje dženen anglal peste andre dojekh foros the pre dojekh than, kaj ov korkoro kamelas te džal.

² A phenda lenge: „E žatva hiñi bari, ale frima hin robotñika. Vašoda mängen le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotñiken pre peskri žatva.

³ Džan! Bičhavav tumen sar le bakroren maškar o vlki.

⁴ Ma len tumenca love andro žebi añi zajdica añi sandalki a ma zaačhen pro drom varekaha te vakerel.

⁵ Sar džana andre varesavo kher, ešeb phenen: ‚Smirom kale khereske!‘

⁶ Te ode ela manuš, savo prilela o smirom, tumaro smirom ačhela pre leste, ale te na, o smirom avela pale pre tumende.

⁷ Andre oda kher ačhen a chan the pijen oda, so tumen dena, bo o robotñikos peske zaslužinel peskro počiniben. Ma phiren kher kherestar!

⁸ Sar džana andre varesavo foros a prilena tumen, chan oda, so tumen dena.

⁹ Sasťaren ode le nasvalen a phenen lenge: ‚O krališagos le Devleskro avla pašes ke tumende.‘

¹⁰ Ale te džana andre varesavo foros a na prilena tumen, džan avri pre leskre ulici a phenen:

¹¹ „Keras pre tumende tele mek the kada prachos, so pes amenge zachudña pro pindre andre tumaro foros. Ale džanen, hoj o krališagos le Devleskro avľa ke tumende.“

¹² No phenav tumenge, hoj le manušenge andral e Sodoma ela lokeder andre oda džives sar ole foroske.“

O napačabnaskre fori

¹³ „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla imar bešlehas urde andro žalakre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar.“

¹⁴ No, le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives sar tumenge.

¹⁵ A tu Kafarnaum, kames tut te lidžal upre dži andro ņebos? Aveha telečhido dži andro peklos!“

¹⁶ Phendã o Ježiš: „Oda, ko tumen šunel, man šunel, a ko tumen na prilel, man na prilel, a ko man na prilel, na prilel oles, ko man bičhada.“

O eftavardeš učeñika aven pale

¹⁷ Paľis avle pale ola eftavardeš (70) džene radišagoha a phenenas: „Rajeja, the o demona pes amenge podden andre tiro nav.“

¹⁸ Ov lenge odphendã: „Dikhľom le satan te perel andral o ņebos avke sar o bleskos.“

¹⁹ Šunen! Diňom tumen zor te uštarel pro sapa the pro škorpijoni a the autorita upral savori zor le bengeskri a nič tumen na dukhavela.

²⁰ Ale ma radisaľon oleske, hoj pes tumenge podden o nalače duchi, ale sigeder radisaľon oleske, hoj tumare nava hine pisimen andro ņebos.“

O Ježiš lašarel le Dades

²¹ Akor o Ježiš radisaľila andro Sveto Duchos a phendã: „Lašarav tut Dado, Raja upral o ņebos the upral e phuv! Bo garudal kala veci anglo avrisikade the godaver manuša a sikadal len le čhavorenge. He, Dado, bo avke oda kamehas.“

²² Savoro mange hin dino mire Dadestar. ņiko na džanel, ko hin o Čhavo, ča o Dad. A ņiko na džanel ko hin o Dad, ča o Čhavo the oda, kaske o Čhavo oda kamľahas te sikavel.“

²³ Visardã pes ko učeñika, sar sas korkore, a phendã: „Bachtale hine ola jakha, save dikhen oda, so tumen dikhen!“

24 Bo phenav tumenge, hoj but proroka the kraľa kamenas te dikhel oda, so tumen dikhhen, ale na dikhle, a kamenas te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.“

Pal o lačo Samaritanos

25 Varesavo zakonikos uštíla a skušinelas les: „Učitelína, so mange kampil te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

26 O Ježiš lestar phučla: „So hin pisimen andro Zakonos? So ode genes?“

27 Ov odphenda: „*Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša, andral cali tiri zor the andral cali tiri godi a kameha avres avke sar tut korkores.*“

28 O Ježiš leske phenda: „Mištes odphenda, kada ker a dživeha.“

29 Ale o zakonikos kamelas te presikavel peskro čačipen a phučla lestar dureder: „A ko hin mange oda aver manuš?“

30 O Ježiš leske odphenda: „Varesavo manuš džalas andral o Jeruzalem tele andro Jericho a chudle les o živaňa. Čhide leske tele o gada a marde les, gele het a mukle les ode jepaš mules.“

31 Ačhíla pes, hoj džalas ole dromeha tele varesavo rašaj, a sar les dikhla, obgeľa les pal oki sera.

32 A avke the jekh Levitas, sar džalas tele, avľa paš oda than, a sar les dikhla, obgeľa tiš pal oki sera.

33 No palis avľa ke leste varesavo Samaritanos, savo džalas ole dromeha, a sar les dikhla, sas leske pharo vaš leste.

34 Avľa ke leste, čhída leske pro rani olejos the mol a phandla len andre. Thoda les pre peskro somaris, ligenda les andro sovibnaskro kher a starinda pes pal leste.

35 Pre aver džives, sar džalas het, íla avri duj denara, diňa le chulajiske a phenda: ‚Starin tut pal leste, a te tut mola buter, me tuke počinava, sar avava kadarik pale.‘

36 Ko kale trinendar pes tuke dičhol, hoj sas oda aver manuš oleske, kas chudle o živaňa?“

37 Ov odphenda: „Oda, ko sas ke leste jileskro.“

Akor leske o Ježiš phenda: „Dža a ker the tu avke!“

E Marta the e Maria

38 O Ježiš le učeňikenca džalas pal o drom a avľa andre jekh gavoro. A varesavi džuvli, savake sas o nav Marta, les priíla andre peskro kher.

39 A sas la pheň, savi pes vičinelas Maria. Oj peske bešla paš o pindre le Ježišoske a šunelas leskro lav.

40 Ale e Marta kerelas igen but pašal o manuša a imar sas pre late but. Avľa ko Ježiš a phenda: „Rajeja, tu na dikhes,

hoj miri pheñ man mukla, hoj te kerav pašal o manuša korkori? Phen lake, hoj manca te kerel!“

⁴¹ Ale o Ježiš lake odphenda: „Marto, Marto, starines a trapines tut but vecenca.

⁴² Ale ča jekh kempel. E Maria peske kidña avri oda, so hin feder, a oda latar ñiko na lela.“

11

Le Rajeskri modlitba

¹ Jekhvar pes o Ježiš modlinelas pre varesavo than. Sar pes domodlinda, phenda leske varesavo leskro učeñikos: „Rajeja, sikav amen pes te modlinel, avke sar the o Jan sikada peskre učeñiken.“

² Ov lenge phenda: „Sar tumen modlinen, phenen: ‚Dado [amaro, savo sal andro ñebos], mi el pošvecimen tiro nav, mi avel tiro krališagos, [mi ačhel pes tiri voľa, avke sar andro ñebos, avke the pre phuv!]

³ De amen adadžives o maro, so amenge kempel sako džives!

⁴ Odmuk amenge amare bini avke, sar the amen odmukas o lenge, ko amenge kerel vareso nalačo. A ma domuk, hoj te avas pokušimen, [ale le amendar le nalačhes].‘ “

Pal o prijatelīs, savo pes na del te odmarel

⁵ Phenda lenge: „Te varekas tumendar hin varesavo prijatelīs a te džaha ke leste pal jepaš rat a pheneha leske: ‚Phrala, de man kečeñ trin mare,

⁶ bo avľa ke ma o prijatelīs dural a nane man les so te del.‘

⁷ A ov andral o kher leske odphendaahas: ‚De man smirom! Imar phandlom andre o vudar a o čhave hine imar manca pro hadžos. Našti uščav, hoj tut te dav.‘

⁸ Phenav tumenge, kajte na uštela a na dela les maro vašoda, bo hino leskro prijatelīs, no uštela a dela les savoro, so kamel, vašoda, bo pes na ladžalas te mangel.

⁹ Avke the me tumenge phenav: Mangen a ela tumenge dino! Roden a arakhena! Durkinen a phundravela pes tumenge.

¹⁰ Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel, pes phundravel.

11 Abo ko hin tumendar ajso dad, hoj te lestar o čhavo manglahas [maro, ta diňahas les bar]? Abo te lestar manglahas riba, ta diňahas les sap?

12 Abo te lestar manglahas jandro, ta diňahas les škorpijonos?

13 Te tumen, so san nalače, džanen te del tumare čhaven lače dari, či tumaro Dad andral o ňebos na dela sigeder le Svete Duchos olen, ko lestar mangel?“

O Ježiš the o Belzebul

14 Jekhvar o Ježiš tradelas avri le ňeme demonos. Sar geľa avri o demonos, o ňemo prevakerďa a o nipi pes čudalinenas.

15 Ale varesave džene lendar phende: „Ov tradel avri le demonen le Belzebuloskra zoraha, savo hino upral savore demona.“

16 A pale aver džene les pokušinenas a mangelas lestar znameňje andral o ňebos.

17 Ale o Ježiš džanelas, so peske gondolinen, a phenďa lenge: „Dojekh krališagos, so pes rozdelinel a džal pre peste, pes rozperela. The oda kher, so hino rozdelimen pre peste, perela.

18 A te o krališagos le satanoskro hino rozdelimen maškar peste, sar šaj obačhela? Tumen phenen, hoj me tradav avri le demonen le Belzebuloha.

19 No, te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeňika len kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci.

20 Ale te me le Devleskra zoraha tradav avri le demonen, akor avľa ke tumende o krališagos le Devleskro.

21 Te jekh zoralo manuš – mištes vizbrojimen – del pozoris pre peskro kher, ňiko leske našti čorel o barvalipen.

22 Ale te avľahas pre leste zoraleder, sar hino ov, a domardahas les, akor leske ilahas e vizbroj, pre savi pes mukelas, a leskro barvalipen rozdelindahas.

23 Oda, ko nane manca, džal pre mande, a ko na skidel manca, rozčhivkerel.“

Te o nalačo duchos avel pale

24 „Sar džal o nalačo duchos avri andral o manuš, phirel pal o šuke thana a rodel peske than, kaj pes te odpočovinel. Sar na arakhel, phenel peske: ‚Džav pale andre miro kher, khatar avlom avri.‘

25 Sar avel, arakhel les avrišulado the avrišukalardo.

26 Akor džal a lel peha mek efa avre duchen, goreder sar ov, džan andre a bešen ode. A pro koňec oda ela ole manušeha mek goreder, sar sas ešebnovar.“

27 Androda, sar o Ježiš vakerelas, zvičinda jekh džuvli ole nipendar: „Bachtali hin odi džuvli, savi tut anda pro svetos a the ola kolina, so tut denas te pijel!“

28 Ale ov odphenda: „Sigeder hine bachtale ola, ko šunen le Devleskro lav a dolikeren les!“

O znameňje le Jonašiskro

29 Sar ke leste avenas but nipi, chudňa te vakerel: „Adadživeseskre manuša hine nalačhe, mangel znameňje, ale na ela lenge dino znameňje, ča o znameňje le pro-rokoskro Jonašiskro.

30 Bo avke sar o Jonaš sas znameňje prekal o manuša andral o Ninive, avke ela the o Čhavo le Manušeskro kale manušenge.

31 E kralovna pal o juhos uštela pro sudos pre kala manuša a odsudzinela len, bo avla đural pal aver agor la phuvakro te šunel o godaveripen le Šalamunoskro, ale kade hin vareko bareder sar o Šalamun.

32 O murša andral o foros Ninive ušteta pro sudos pre kala manuša a odsudzinena len, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar, ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš.

Pal e momeli

33 Ńiko na labarel e momeli a na thovel la te ačhel pro garudo than aňi tel e piri, ale pro svietňikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen o švetlos.

34 E momeli le teloskri hin e jakh. Te ela tiri jakh žuži, calo tiro telos ela andro švetlos, ale te na ela tiri jakh žuži, calo tiro telos ela andro kalipen.

35 De pozoris, hoj o švetlos, so hin andre tu, te na el kalipen!

36 Te ela calo tiro telos andro švetlos a na ela andre űisavo kalipen, akor labola calo avke, sar te andre tu labilahas e lampa.“

O vakeriben pro Farizeja the zakoňika

37 Sar o Ježiš mek vakerelas, vičinda les varesavo Farizejis ke peste te chal. Ov geľa a bešľa peske pašal o skamind.

38 Sar o Farizejis dikhľa, hoj o Ježiš anglo chaben na thođa (na omorđa) o vasta, čudalinda pes.

39 O Raj leske phenda: „Tumen, o Farizeja žužaren avral e kuči the o čaro, ale andre tumende hin pherdo hamišagos the nalačhipen.

40 Tumen nagodaver. Či oda, ko stvorinda o avruno, na stvorinda the o andruno?

⁴¹ Ale den le čorenge oda, so tumen hin andre kuči, a ela tumenge savoro žužo.

⁴² Ale vigos tumenge Farizejale, hoj den o đesjatki andral e meta, e ruta the savore aver koreñje, ale obdžan o spravodlišagos the o kamiben le Devleskro. Kada kampil te kerel a koda te na zamukel.

⁴³ Jaj, vigos tumenge Farizejale! Bo kamen o anglune thana andro sinagogi a kamen, hoj tumenge te pozdravinen pro pľacos.

⁴⁴ Jaj, vigos tumenge, [zakoňikale the Farizejale! Tumen dujemujengre!] Bo san sar o napoznačimen hrobi a o nipi, so pašal phiren, na džanen, hoj phiren pal o hrobi.“

⁴⁵ Jekh le zakoňikendar leske odphendā: „Učitelina, te kavke vakeres, dophenes the amenge.“

⁴⁶ O Ježiš phendā: „Vigos the tumenge, zakoňikale! Bo thoven pro nipi ajsó pharipen, savo na birinen te zlidžal, ale tumen korkore na kamen te čhalavel aňi le angušteha ole pharipnaha.

⁴⁷ Vigos tumenge! Bo ačhaven o hrobi le prorokenge, saven murdarde tumare dada!

⁴⁸ Avke oleha phenen, hoj den čačipen tumare daden. Bo on le proroken murdarde a tumen lenge ačhaven o hrobi.

⁴⁹ Vašoda the o Gođaveripen le Devleskro phendā: „Bičhavava ke lende le proroken the le apoštolen. Varesaven lendar murdarena a pre varesave lendar džana.“

⁵⁰ Avke kala manuša ena potrestimen vaš o rat savore prorokengro, so sas avričhordo, kanastar sas kerdo o svetos,

⁵¹ le Abeloskre ratestar dži o rat le Zachariašiskro, saves murdardan maškar o chramos the oltaris. He, phenav tumenge, hoj kada pokoleñje ela potrestimen vaš oda savoro.

⁵² Vigos tumenge, zakoňikale! Bo ilan e kleja le vudarestar, so phundravel o prindžaripen. Tumen korkore andre na gelan a olenge, ko kamenas, na domuklan.“

⁵³ Sar gela odarik avri, chudle o zakoňika the o Farizeja pre leste igen te džal a phučkernas lestar pal o but veci,

⁵⁴ hoj ča les te chuden andre pre varesavo lav.

12

Te den pozoris pro kvasos le Farizejengro

¹ Sar pes zgele but ezera manuša, avke hoj jekh avreske uštarenas pro pindre, chudña o Ježiš te vakerele ešeb peskre učeňikenge: „Chraňinen tumen le Farizejengre kvasostar, so hin o dujemujeskeriben.

² Ale nič nane garudo, so na ela jekhvar otkerdo, a nane nič počoral, so pes jekhvar na sikavela.

³ Vašoda savoro, so vakerđan andro kalipen, pes šunela andro švetlos a oda, so phendān počoral andro kan, oda pes vičinela avri pal o strechi.

Kastar te daral

⁴ Ale tumenge – mire prijateľenge – phenav: Ma daran tumen olendar, ko murdaren o felos a palis imar našti keren buter nič.

⁵ Ale sikavava tumenge, kastar pes kempel te daral: Daran tumen olestar, ko šaj murdarel o felos a kas hin zor te čhivel tumen andro peklos. He, phenav tumenge: Lestar tumen daran!

⁶ Či na bikenen pandže čirikloren vaš o duj halera? A o Del aňi pre jekh lendar na bisterel.

⁷ Ale tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero. Avke ma daran tumen! Tumen san vzacneder sar but čiriklore.

Te pridžanel le Ježiš anglo manuša

⁸ Ale phenav tumenge: Sako, ko man pridžanela anglo manuša, ke oda pes the o Čhavo le Manušeskro pridžanela anglo aňjela le Devleskre.

⁹ Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava anglo Devleskre aňjela.

¹⁰ Oleske, ko phenela lav pro Čhavo le Manušeskro, ela odmuklo. Ale oleske, ko pes ruhinela pro Sveto Duchos, oleske na ela odmuklo.

¹¹ Sar tumen lidžana andro sinagogi, anglo vladara the anglo bare raja, ma starinen tumen, sar tumen braňinena abo so vakerena.

¹² Bo o Sveto Duchos tumen andre odi ora sikavela so te phenel.“

O podobenstvo pal o nagodaver barvalo manuš

¹³ Varesavo dženo ole nipendar leske phenda: „Učitelina, phen mire phraleske, hoj peske te rozdelineľ manca o dedictvos!“

¹⁴ Ale ov odphenda: „Manušeja, ko man ačhađa te sudzinel, abo te rozsudzinel maškar tumende?“

¹⁵ A phenda lenge: „Den pozoris a chraňininen tumen, hoj tumen te na zakamen andro love! Bo le manušes nane o dživipen le barvalipnastar.“

¹⁶ Phenda lenge podobenstvo: „Sas varesavo barvalo manuš, saveske barila pre maľa but ulipen,

¹⁷ a phenda peske andro jilo: ‚So kerava? Bo nane man, kaj te thovel miro ulipen.‘

18 Avke phenda: ‚Kerava kada: Čhivava tele mire stodoli a kerava lendar bareder. Thovava ode savoro miro ulipen the miro barvalipen

19 a phenava mange: Dušo miri, hin tut but barvalipen skidlo pro but berša; akana tuke imar odpočovin, cha, pi a mulatin!‘

20 Ale o Del leske phenda: ‚Tu nagodaver! Mek kadi rat tutar ela ilo tiro dživipen a oda, so tuke skidnal, kaske ačhela?‘

21 Kavke oda ela oleha, ko peske skidel o barvalipen a nane barvalo andro Del.“

Te mukas pes pro Del andre savoreste

22 Phenda peskre učeņikenge: „Vašoda tumenge phenav, ma starinen tumen pal tumaro dživipen, hoj so chana; aņi pal tumaro telos, hoj so urena.

23 Bo o dživipen hin buter sar o chaben a o telos hin buter sar o uraviben.

24 Dikhen pro vrani! Aņi na sadzinen, aņi na kiden upre; nane len špajzi aņi šopi a o Del len čalarel. Či tumen na san vzacneder sar o čirikle?

25 Ņiko tumendar našti phenel: ‚Me buteder dživava, bo me man starinav pal o dživipen.‘

26 Te aņi oda nekcikneder našti keren, akor soske pes starinen pal aver veci?

27 Dikhen pro kvitki pre maļa, sar baron. Na keren buči aņi na heklīnen. No phenav tumenge, hoj aņi o Šalamun andre calo peskro šukariben na sas avke urdo sar jekh lendar.

28 Akor te o Del e maļakri čar kavke uravel, so adadžives hiņi a tajsa ela čhidī andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale, cikne pačabnaha!

29 Ma gondolinen ča pal oda, so chana a so pijena. Ma trapinen tumen pal oda!

30 Bo oda savoro roden o nipi kale svetoskre. Se tumaro Dad džanel, hoj tumenge oda kempel.

31 Ale roden ešeb o krališagos le Devleskro a ov tumen dela savore kala veci.

32 Ma dara tut, cikno stadocina, bo tumaro Dad tumenge kamel te del o krališagos!

33 Bikenen tumaro barvalipen a rozden le čorenge! Keren tumenge o zajdici, so na čhingersalon, o barvalipen andro ņebos, so šoha na našlola – ode, kaj o živaņis pes na dochudel a o kirme na chan.

34 Bo ode, kaj hin tumaro barvalipen, ela the tumaro jilo.“

Pal o sluhi, so den pozoris

35 „Aven furt pripravimen a o momeļa tumenge mi labon!

³⁶ Aven ajse sar ola manuša, so užaren peskre Rajes, kana avela pale pal o bijav, hoj leske takoj te phundraven, sar avela a durkinela.

³⁷ Bachtale hine ola sluhi, saven o Raj arakhela te užarel, sar ov avela! Čaćipen tumenge phenav, hoj urela pre peste e leketa, thovela len te bešel pal o skamind, avela a kerela pašal lende.

³⁸ Te avlahas pal jepaš rat, abo pre tosaraste, bachtale hine ola sluhi, saven arakhlahas te užarel!

³⁹ Ale kada šaj džanen: Te o gazdas džanlahas, sava oratar avela o živaňis, diňahas pozoris a na domuklahas leske te rozmarel peskro kher.

⁴⁰ Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela andre odi ora, savi tumen na užarena.“

Pal o verno the godaver spravcas

⁴¹ O Peter leske phendā: „Rajeja, oda ča amenge phenes kada podobenstvo, abo the savoredženenge?“

⁴² O Raj odphendā: „Ko akor hin oda verno the godaver spravcas, saves ačhađa leskro raj upral peskre sluhi, hoj len te del te chal pro časos?“

⁴³ Bachtalo hin oda sluhās, saves arakhela leskro raj oda te kerel akor, sar avela!

⁴⁴ Čaćipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro barvalipen.

⁴⁵ Ale te peske gondolindahas oda sluhās andre peskro jilo: ‚Miro raj mek but na avela!‘ A chudňahas te marel le sluhēn the le služken, chalahas, piľahas the mačilahas –

⁴⁶ avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, sar les na užarela, the andre odi ora, so na džanela; rozčhinela les pro jepaš a dela les than maškar o manuša, so nane verna.

⁴⁷ Oda sluhās, savo džanelas, so lestar o raj kamelas, a na pripravinda pes, aňi na kerđa avke, sar lestar o raj kamelas, ela igen mardo.

⁴⁸ Ale oda, ko na džanel a kerel ola veci, vaš save peske zaslužinel o mariben, ela frimeder mardo. Sakonestar, ko but chudňa, pes but užarela. A olestar, kaske sas but dino, pes buter mangela.“

O Ježiš anel o rozdeleňje

⁴⁹ „Avľom te čhivel e jag pre phuv. A so me kamav? Hoj imar te chudel te labol!“

⁵⁰ Ale mušinav te predžal le bolipnaha, a sar mange hin phares, medik pes oda na ačhela!

⁵¹ Gondolinen tumenge, hoj avľom te del o smirom pre phuv? Phenav tumenge, hoj na, ale o rozdeleňje!

52 Bo akanastar ena pandž džene andre jekh kher rozdelimen, trin džene džana pro duj a duj džene džana pro trin.

53 Ela o rozdeleñje; o dad džala pro čhavo a o čhavo pro dad; e daj džala pre čhaj a e čhaj pre daj; e sasuj džala pre bori a e bori pre sasuj.“

Te prindžaren o znađeña

54 O Ježiš phendā le nipenge: „Sar dikhen, hoj e chmara avel le zapadostar, takoj phenen, hoj avel o brišind, a hin oda avke.

55 A sar dikhen, hoj phurdel e balvaj le juhostar, phenen, hoj ela tačipen, a hin oda avke.

56 Tumen dujemujengre! O znađeña la phuvakre the le ňeboskre džanen te rozprindžarel, akor sar oda, hoj kada časos na rozprindžaren?

57 Akor soske na rozsudzinen korkore pestar, so hin spravno?

58 Bo medik džas pro sudos oleha, ko tut obviñinel, ker savoro, hoj leha te lačhaves avri mek pal o drom, hoj tut te na lidžal anglo sudcas a o sudcas tut diñahas le slugadiske a o slugadīs tut čhidahas andre bertena.

59 Phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik na počineha dži o posledno haleris.“

13

O Ježiš vičinel le manušen te kerel pokañje

1 Akor ode avle varesave džene, a vakerenas leske pal ola Galilejčana, saven murdarā o Pilat, sar obetinas le Devleske.

2 O Ježiš lenge odphendā: „Gondolinen tumenge, hoj ola Galilejčana sas binošneder savore okle Galilejčanendar, a vašoda avke cerpinenas?

3 Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokañje, savoredžene avke merena.

4 Abo so tumenge gondolinen pal ola dešuochto (18) džene, pre save peła e veža andro Siloe a murdarā len? Gondolinen tumenge, hoj on sas binošneder savore okle manušenendar, so bešen andro Jeruzalem?

5 Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokañje, savoredžene avke merena.“

Pal o figovñikos, so na del ovocje

6 Avke lenge o Ježiš phendā kada podobenstvo: „Varesave manušen sas sadzimen figovñikos andre peskri viñica. Avla a rodelaš upre ovocje, ale na arakhla nič.

⁷ Akor phenda le vinariske: „Dikh, imar trito berš phirav a rodav ovocje pre kada figovňikos, ale na arakhav nič. Čin les tele! Soske mek the odi phuv musarel!“

⁸ Ale ov leske phenda: „Rajeja, muk les mek kada berš, mek pašal leste kopalínava a čivava hnojós.“

⁹ Či mek na anela aver berš ovocje, a te na anela, čineha les tele.“

O Ježiš sastarel pro šabat jekha džuvľa

¹⁰ Jekhvar pro šabat sikavelas o Ježiš andre varesavi sinagoga.

¹¹ Sas ode džuvľi, andre savi sas o nalačo duchos, so la trapinelas le nasvalíbnaha dešuochto (18) berš. O dumo late sas bandardo dži tele a našti pes rovñinelas avri.

¹² Sar la dikhľa o Ježiš, vičinda la paš peste a phenda lake: „Džuvľije, av oslobodzimen tire nasvalíbnastar!“

¹³ Thoda pre late o vasta a oj takoj rovñisalíľa avri a lašarelas le Devles.

¹⁴ Akor cholisalíľa o angluno manuš andral e sinagoga, hoj o Ježiš sastarda pro šabat, a phenda le nipenge: „Šov džives hin, andre save pes kerel buči! Andre ola dživesa aven, hoj te saston avri – ale ma keren oda pro šabat!“

¹⁵ Ale o Raj leske odphenda: „Tumen dujemujengre! Či na odphandel sako tumendar pro šabat peskra gurunňa vaj peskre somaris andral e maštalna a na lidžal les avri te pijel paňi?“

¹⁶ Akor soske kadi džuvľi, so hiňi le Abrahamoskri čhaj, sava o beng zaphandľa andre imar dešuochto berš, našti ula oslobodzimen pro šabat olestar, so la phandelas andre?“

¹⁷ Sar oda phenda, ladžandíle pes savoredžene, so pre leste džanas. Ale savore okla nipi radisaľonas savore bare vecendar, so ov kerelas.

Pal o horčično zrnkos

¹⁸ Akor o Ježiš phenda: „Sar dičhol avri o krališagos le Devleskro? Soha les porovňinava?“

¹⁹ Hino sar o horčično zrnkos, so íľa o manuš a sadzinda pre peskri maľa. Ode baríľa, ačhíľa lestar baro stromos a pre leskre konara peske kerde hñizdi o čirikle andral o ňebos.“

²⁰ Pale phenda: „Soha porovňinava o krališagos le Devleskro?“

²¹ Hino sar o kvasos, savo íľa e džuvľi a rozkerđa andro but aro*, medik calo chumer na avľa upre.“

E cesno brana

* 13:21 Oda hin trin mieri abo 50 kili.

22 Avke o Ježiš džalas le dromeha andro Jeruzalem prekal o fori the gavora a sikavelas ode.

23 Vareko lestar phučla: „Rajeja, ena zachrañimen ča frima džene?“

Ov lenge odphendā:

24 „Keren savoro pre oda, hoj te aven andre prekal e cesno brana, bo phenav tumenge, hoj but džene kamena te avel andre, ale našti avena.

25 Bo sar uštela o raj le khereskro a phandela andre o vudar, a tumen ačhena avri a durkinena pro vudar a phenena: ‚Rajeja, Rajeja, phundrav amenge!‘ ov tumenge phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san?‘

26 Akor chudena te vakerel: ‚Chahas the pijahas tuha a pre amare ulici sikavehas.‘

27 Ale ov tumenge pale phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san? Džan mandar het, savore, so keren o nalačhipen!‘

28 Ode ela o roviben a randena le dandena andre dukh, sar dikhena le Abraham, le Izak, le Jakob the savore proroken andro krališagos le Devleskro a tumen avena avričhide.

29 O manuša avena pal o vichodos the pal o zapados, pal o severos the pal o juhos a bešena peske pal o skamind andro krališagos le Devleskro.

30 A dikh, ola, ko hine posledna, ena ešebna a ola, ko hine ešebna, ena posledna.“

O Ježiš vakerel pal o Herodes

31 Andre oda časos avle varesave Farizeja a phende le Ježišoske: „Dža adarik het, bo o Herodes tut kamel te murdarel.“

32 Ov lenge phendā: „Džan a phenen ola liškake, hoj tradav avri le demonen a sastarav adadžives the tajsa a pre trito džives dokerava miri buči.

33 Ale mušinav adadžives the tajsa the paltajsaskro te phirel. Bo na del pes, hoj o prorokos te merel varekhaj avrether sar andro Jeruzalem!

Le Ježišoske hin pharo vaš o Jeruzalem

34 Ó, Jeruzalem, Jeruzalem! Tu, so murdares le proroken a čivkeres le barenca andre ola, ko hine bičhade ke tute! Kecivar kamavas te skidel upre tire čhaven avke, sar e kachñi skidel peskre kachñoren tel peskre kridli, ale tumen na kamenas!

35 Dikh, tumaro kher ela zamuklo! Čačipen tumenge phenav, hoj man imar na dikhena, medik na avela odi ora,

sar phenena: „Požehñimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!“

14

O Ježiš pale sastarel pro šabat

¹ Jekhvar pro šabat geľa o Ježiš te chal andro kher ke varesavo vodcas le Farizejengro. A o Farizeja les dodikhenas avri.

² A dikh, sas ode anglal leste varesavo manuš, saveste sas o vasta the o pindre šuvle le pañestar.

³ O Ježiš visaliľa ko zakoñika the farizeja a phučľa lendar: „Šaj pro šabat te sastarel, abo na?“

⁴ Ale on sas čhit. Avke o Ježiš iľa ole manušes, sastarda les a mukľa les te džal het.

⁵ Avke lenge phenda: „Te tumenge peľahas o čhavo vaj o bikos andre chañig, ta na cirdľanas les avri takoj pro šabat?“

⁶ A on leske pre oda na džanle te odphenel.

Pal o ešebna the posledna thana

⁷ Sar o Ježiš dikhľa, hoj peske o hosci kiden avri anglune thana, phenda lenge kada podobenstvo:

⁸ „Te tut vareko vičinelä pro bijav, ma beš tuke pro angluno than, bo maškar ola hosci šaj avel vareko bareder sar tu.

⁹ A avelä oda, ko tumen sodujen vičinda, a phenela tuke: ‚Muk les te bešel pre kada than!‘ Avke ladžaha džaha te bešel pro paluno than.

¹⁰ Ale te tut vičinenä, dža tuke te bešel pro paluno than. A sar avelä oda, ko tut vičinda, phenela tuke: ‚Phralä miro, beš tuke pro feder than!‘ Akor tut ela pačiv angle savoredžene, so tuha bešen pašal o skamind.

¹¹ Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdlo.“

¹² A ole manušeske, so les vičinda, phenda: „Te keres dilos abo večera, ma vičin tire prijatelen aňi tire phralen aňi tira fameliya aňi tire barvale suseden, bo the on tut šaj vičindehas a oda uľahas tiri odmena.

¹³ Ale te keres hoscina, vičin le čoren, le bangen, le kaliken the le koren.

¹⁴ A aveha bachtalo, bo len nane soha tuke te visarel pale, a tiri odmena chudeha akor, sar enä o čačipnaskre uštade andral o meriben.“

O podobenstvo pal e bari hoscina

15 Sar oda šundā jekh olendar, ko leha bešenas pašal o skamind, phendā leske: „Bachtalo, ko chala o maro andro krališagos le Devleskro!“

16 No ov leske phendā: „Varesavo manuš kerda bari hoscina a vičinda but dženen.

17 Sar imar sas e hoscina, bičhađa peskre sluhās, hoj te phenel olenge, ko sas vičimen: ‚Aven, bo imar hin savoro pripravimen.‘

18 Ale on leske savoredžene jekh pal aver odphenenas. Ešebno leske phendā: ‚Cindom mała, mušnav la te džal te dikhel. Mangav tut, prebačin mange!‘

19 Aver phendā: ‚Cindom pandž pari voli a džav len te skušinel avri. Mangav tut, prebačin mange!‘

20 Pale aver dženo phendā: ‚Ilom mange romňa, a vašoda našti džav.‘

21 Sar avla pale o sluhās, phendā kada savoro peskre rajeske. Akor cholisalila o raj le khereskro a phendā peskre sluhāske: ‚Dža sigo andro foros pro ulici the pro dromora a an kade le čoren, le bangen, le kaliken the le koren!‘

22 Paloda o sluhās phendā: ‚Rajeja, imar kerdom avke, sar phendal, a mek hin than.‘

23 A o raj phendā le sluhāske: ‚Dža avri le forostar pro droma the pro małakre dromora a ispide pro manuša, hoj te aven, hoj miro kher te avel pherdo le manušenca!‘

24 Bo phenav tumenge, hoj ņiko olendar, ko sas vičimen, na chana pre miri hoscina.“

Sar te džal pal o Kristus

25 Jekhvar, sar džanas le Ježišoha but nipi, visarda pes ke lende a phendā:

26 „Te vareko kamel te avel pal ma, mušinel man te kamel buter sar peskre dades vaj peskra da, peskra romňa vaj peskre čhaven, peskre phralen vaj peskre pheñen, a mek the buter sar peskro dživipen. Te na, akor našti ačhel miro učeñikos.

27 Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, našti ačhel miro učeñikos.

28 Bo te vareko tumendar kamel te ačhavel e veža, či peske ešeb na bešel, hoj te zrachel, či les hin pre oda, hoj te dokerel cali veža?

29 Hoj palis savoredžene lestar te na asan, sar dikhena, hoj kerda o zakladi, ale nane les pre oda, hoj te dokerel e veža.

30 A phenena: ‚Kada manuš chudňa te ačhavel a našti dokerda.‘

31 Abo savo kralis džal andro mariben avre kraliha, medik peske ešeb na bešel a na dophučel pes, či šaj džal

le 10 000 manušenca pre oda, ko pre leste avel le 20 000 manušenca?

³² A te naši džal, ta bičhavel peskre sluhen, medik leskro neprijateljís hino dur, hoj pes leha te dovakerel pal o smirom.

³³ Avke ňiko, ko na omukel savoro, so les hin, naši el miro učeňikos.“

Pal o lon

³⁴ „O lon hino lačo, ale te o lon ačhela bilondo, sar les šaj pale te londarel?

³⁵ Nane lačo aňi andre phuv aňi andro hnojos, vašoda les čivena het. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

15

Pal o našado bakroro

¹ O colňika the o binošna avenas pašeder ko Ježiš, hoj les te šunen.

² O Farizeja the o zakoňika dudrinenas a phenenas: „Kada manuš prilel le binošnen a chal lenca.“

³ Avke lenge phendá kada podobenstvo:

⁴ „Te varekas tumendar ulahas šel (100) bakre a našadahas jekhes lendar, či na mukela ola eňavardeš the eňa (99) pre mała a na džala pal oda, so našlila, medik les na arakhela?

⁵ Sar les arakhela, lela peske les pro vali a radisałola.

⁶ A sar avela khere, vičinelá le prijateljén the le suseden a phenela lenge: ‚Radisałon manca, bo arakhłom le bakres, so mange našlila!‘

⁷ Phenav tumenge, hoj bareder radišagos ela andro ňebos upral jekh binošno manuš, so pes visarela ko Del, sar upral ola eňavardeš the eňa (99) čáčipnaskre, savenge pes na kampil te visarel le binendar.“

Pal e našadi minca

⁸ „Abo te varesava džuvla ulahas deš rupune minci a našadahas jekh lendar, či na labarela e momeli a na šulavela o kher, hoj mištes te rodel, medik la na arakhela?

⁹ Sar la arakhela, vičinelá le prijateljken the le susedken a phenela: ‚Radisałon manca, bo arakhłom odi minca, so našadom!‘

¹⁰ Phenav tumenge, hoj ajso radišagos hin maškar o aňjela le Devleskre upral jekh binošno manuš, so pes visarel le binendar ko Del.“

Pal o našado čhavo

¹¹ A phendá: „Varesave manušes sas duj čhave.

12 O terneder čhavo phendá le dadeske: ‚Dado, de mange miro dēdictvos tire barvalipnastar!‘ Avke lenge o dad rozdelinda o barvalipen.

13 Pal varesave dživesa o terneder čhavo ila savoro a gela het dur andre cudzo phuv. Ode dživelas barikanes a rozkerđa savoro peskro barvalipen.

14 Sar imar savoro prechaľa, avľa andre odi phuv bari bokh a na sas les so te chal.

15 Avke gela a chudňa te kerel buči prekal varesavo manuš andral odi phuv. A ov les bičhađa pre peskre mali te pašinel le balen.

16 Kamelas pes te čalarel bajča ole šupenca, so chan o bale, ale ňiko leske len na delas.

17 Akor pes zagondolinda a phendá peske: ‚Keci robotňiken ke miro dad hin but chaben, a me kade merav bokhatar!‘

18 Uščava, džava ke miro dad a phenava: Dado, kerđom binos anglo ňebos the angle tu,

19 imar na som buter hodno, hoj man te vičinav tiro čhavo; prile man sar jekhes tire robotňikendar.‘

20 Akor ušťaľa a džalas ke peskro dad.

A mek sar sas dur, dikhľa les leskro dad a avľa leske pharo vaš leske. Denašľa ke leste, obchudňa les a čumidľa les.

21 O čhavo leske phendá: ‚Dado, kerđom binos anglo ňebos the angle tu a imar buter na som hodno, hoj man te vičinav tiro čhavo.‘

22 Akor phendá o dad peskre sluhenge: ‚Anen sigo oda nekšukareder ruchos a uren pre leste! Thoven leske e angrusi pro angušť a o sandalki pro pindre!‘

23 Len ola thulá gurumňora a murdaren la! Chas a radisaľuvas,

24 bo kada miro čhavo sas mulo a obdžidila; sas našado a hino arakhlo!‘ A chudle te radisaľol.

25 Ale leskro phureder čhavo sas akor pre maľa. Sar avelas pale a sas pašes paš o kher, šundá o bašaviben the o kheliben.

26 Vičinda peske jekhes le sluhendar a phučľa lestar, so pes ačhila.

27 Ov leske phendá: ‚Tiro phral avľa pale, a vašoda, hoj avľa sasto, tiro dad murdarda thulá gurumňora.‘

28 Ov cholisaľila a na kamľa te džal andro kher. Avke pal leste avľa leskro dad a prevakerelas les.

29 Ale ov odphendá peskre dadeske: ‚Ajci but berš tuke služinav a furt kerav oda, so mange phenes, ale man šoha na diňal aňi kozica, hoj man te zabavinav mire prijateľenca.‘

30 Ale sar avľa kada tiro čhavo, so le lubňenca rozkerđa tiro barvalipen, murdardaľ prekal leste thulá gurumňora.‘

³¹ A o dad leske odphenda: ‚Čhavo miro, tu sal furt manca a savoro, so hin miro, hin the tiro.

³² Ale kempel te radisalol a te thovel baripen, bo kada tiro phral sas mulo a obdžidila; sas našado a hino arakhlo.‘ “

16

Pal o napačivalo sluhas

¹ O Ježiš phenda peskre učeňikenge: „Sas jekh barvalo manuš a les sas jekh sluhas, so leske dodikhelas pro barvalipen. A avle pro sluhas te phenel, hoj leske rozčhivkerel o barvalipen.

² Avke peske les vičinda a phenda: ‚So pal tu šunav? Sikav mange, so keres oleha, so tuke diňom, bo imar buter našti dodikheha pre miro barvalipen.‘

³ O sluhas peske phenda: ‚So kerava, te mandar o raj lela e buči? Te kopalinel na birinav a te žobrinel man ladžav.

⁴ Imar džanav, so kerava, hoj man o manuša te prilen andre peskre khera, sar našavava e buči.‘

⁵ Avke peske vičinda po jekhes olendar, ko kamenas le rajeske, a le ešebnonestar phučla: ‚Keci kames mire rajeske?‘

⁶ Odphenda: ‚Šel sudi olivovo olejos.‘

Ov leske phenda: ‚Le o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a beš sigo a pisin penda (50) sudi.‘

⁷ Palis phučla le dujtonestar: ‚Tu keci kames?‘

Odphenda: ‚Ezeros (1 000) gone zrnos.‘

Ov leske phenda: ‚Le kade o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a pisin ochto šel (800) gone.‘

⁸ A o raj lašarda le napačivale sluhas, hoj kerđa avke godaha. Bo kale svetoskre manuša keren jekh avreha godavereder sar o čhave le švetloskre.

⁹ The me tumenge phenav: Keren tumenge prijatelen le načačipnaskre barvalipnastar, hoj sar jekhvar našlola oda barvalipen, te prilen tumen andro večna khera.“

¹⁰ „Oda, ko hino verno andro frima, hino verno the andro but, a ko nane verno andro frima, nane verno aňi andro but.

¹¹ Te na sanas verna andre le svetoskro barvalipen, ko tumenge dela oda čačo barvalipen?

¹² A te na sanas verna andre oda, so nane tumaro, ko tumenge dela oda, so hin tumaro?“

¹³ „Ňiko našti služinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones našti avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Našti služinen the le Devleske the le svetoskre barvalipnaske.“

14 Kada savoro šunenasthe o Farizeja, so igen kamenas o love, a asanas lestar.

15 A o Ježiš lenge phendā: „Tumen san ola, ko korkore pestar keren čačipnaskre anglo manuša, ale o Del prindžarel tumare jile. Bo oda, so hin vzacno le manušenge, oda hin le Devleske džungipen.“

Aver sikavibena le Ježišoskre

16 „O Zakonos the o Proroka hine dži paš o Jan; akorestar pes vakerele pal o krališagos le Devleskro a sako pes ispidel zoraha andre.

17 Ale sigeder o ņebos the e phuv našlona, sar te našlilahas andral o Zakonos jekh čjarkica.

18 Sako, ko premukel peskra romňa a lel peske avra, kerel o lubipen a sako, ko peske lela kajsa romňa, sava aver rom premukla, kerel o lubipen.“

O barvalo the o Lazar

19 „Sas jekh barvalo manuš, so pes urelas andre ola nekšukareder gada a sako džives mulatinelas a dživelas barikanes.

20 Sas the jekh čoro manuš, saves vičinenas Lazar. Ov pašlolas paš leskri brana a sas les pherdo vredi.

21 Kamelas te chal o trušini, so perenas le barvaleske pal o skamind. No mek the o rikone avenas a lžinenas leske o vredi.

22 Ačhila pes, hoj o čoro manuš muľa a o aňjela les lžigende paš o Abraham andro ņebos. Muľa the o barvalo a sas parundo.

23 Paľis andro peklos andro dukha hazdňa o jakha a dikhľa dural le Abraham the le Lazar paš leste.

24 Akor vičindā: ‚Dado Abraham, av ke ma jileskro! Bičhav le Lazar, hoj te močinel bajča o agor le angušteskro andro paňi a te cindarel mange e čhib, bo igen cerpinav andre kadi jag!‘

25 O Abraham phendā: ‚Čhavo miro, ma bister pre oda, hoj tu chudňal savore lačhe veci, sar dživehas, a o Lazar chudňa o nalačhe. Avke akana ov radisaľol a tu cerpines.

26 A mek paš oda hin maškar amende the maškar tumende bari chev, hoj aňi ola, ko kamen te predžal adarik kode, našti predžan a aňi ola, ko kamen te avel odarik kade, našti pes dochuden ke amende.‘

27 Phendā: ‚Akor mangav tut, dado Abraham, bičhav les andre mire dadeskro kher,

28 bo hin man pandž phrala. Mi džal a mi dovakerel lenge zorales, hoj pes the on te na dochuden pre kada cerpišagoskro than!‘

²⁹ Ale o Abraham leske phendā: ‚Hin len o Mojžiš the o Proroka – len mi šunen!‘

³⁰ O barvalo odphendā: ‚Na, dado Abraham! Ale te vareko uštela andral o meriben a džala ke lende, akor pes visarena le binendar!‘

³¹ Ale o Abraham phendā: ‚Te na šunen le Mojžiš the le Proroken, ta na pačana aňi akor, te vareko uštela andral o meriben.‘ “

17

Te na cirden avres pro binos

¹ O Ježiš phendā preskre učeňikenge: ‚Mušinen pes te ačhel ola veci, save keren oda, hoj o manuša te peren andral o pačaben, ale vigos ole manušeske prekal kaste oda avel.

² Feder leske ulahas te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas les andro moros, hoj te kerel tele le pačabnastar jekhes kale ciknorendar.

³ Den tumenge pozoris! Te kerdahas tiro phral binos, priphen leske, a te pes visarela le binostar, odmuk leske.

⁴ A te eftavar pro džives kerdahas binos pre tute, a eftavar andro džives pal tu avlahas a phendahas: ‚Prebačin, odmuk mange‘ – odmukeha leske!“

Pal o pačaben

⁵ O apoštola phende le Rajeske: ‚De amen bareder pačaben!“

⁶ O Raj phendā: ‚Te tumen ulahas o pačaben sar o horčično zrnkos, phendanas kale stromoske: ‚Cirde tut avri the le koreňenca a zasadzin tut andro moros,‘ šundahas tumen.“

O sluhas the leskri buči

⁷ ‚Te hin tumen sluhas, so orinel abo pašinel, ko tumendar leske takoj phenel, sar avel pal e maľa: ‚Av, beš tuke paš o skamind?‘

⁸ Či leske sigeder na phenela: ‚Pripravin mange e večera, le pre tu e leketa a ker pašal ma, medik me na dochava a na dopijava. Tu chaha the pijeha palis‘.

⁹ Či palikerel ole sluhasko vaš oda, hoj kerđa oda, so leske sas phendo?

¹⁰ Avke the tumen, te kerena savoro, so tumenge sas phendo, phenen: ‚Sam ča o sluhi, save peske na zaslužinas nič. Kerđam ča oda, so mušindam te kerel.‘ “

O Ježiš sastarel deše malomocnen

* 17:2 o baro bar andral o mlinos

11 O Ježiš džalas andro Jeruzalem prekal e Samarija the Galileja,

12 a sar doavľa andre varesavo gav, arakhle pes leha deš malomocna murša, save dural ačhenas

13 a zoraha vičinenas: „Ježiš! Učitelina! Av ke amende jileskro!“

14 Sar len dikhľa, phendľa lenge: „Džan a sikaven tumen le rašajenge!“ A sar džanas, sas obžuzarde andral o malomocenstvo.

15 Sar dikhľa jekh dženo lendar, hoj sastıľa avri, avľa pale a zorale hangoha lašarelas le Devles.

16 Bandıľa le mujeha dži e phuv paš o pindre le Ježišoskre a palikerelas leske. A oda dženo sas Samaritanos.

17 Akor phendľa o Ježiš: „Či na sastıle avri deš džene? Kaj hine okla eňa džene?“

18 On na avle pale, hoj te lašaren le Devles, ča kada cudzincos?“

19 Phendľa leske: „Ušti a dža, tiro pačaben tut sastarda.“

Kana avela o krališagos le Devleskro

20 Sar lestar o Farizeja phučle, kana avela o krališagos le Devleskro, o Ježiš lenge odphendľa: „O krališagos le Devleskro na avela avke, hoj les te dikhas.

21 Aňi na phenena: ‚Dikh, kade hino!‘ abo ‚Kode hino!‘ Bo o krališagos le Devleskro hin maškar tumende!“

22 Phendľa le učeňikenge: „Avela ajso časos, hoj peske mangena te dikhel jekh le dživesendar le Čhaskre le Manušeskre, ale na dikhena.

23 Phenena tumenge: ‚Dikh, kode hino!‘ abo ‚Kade hino!‘ Ale tumen ma džan, ma denašen pal lende!

24 Bo avke sar demel o bleskos a dičhol savoro pal jekh agor pre phuv dži pre aver, avke ela the akor, sar avela o Čhavo le Manušeskro andre peskro džives.

25 Ale ešeb mušinel but te cerpinel a te avel odčhido kale pokoleňjostar.

26 Avke sar oda sas andro dživesa le Noachoskre, avke oda ela the andro dživesa, sar avela o Čhavo le Manušeskro.

27 Chanas, pijenas, lenas romňijen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa o Noach andro korabos. Akor avľa e potopa a savore mule.

28 Avke sas the andro dživesa le Lotoskre: Chanas, pijenas, cinenas, bikenenas, sadzinenas a ačhavenas khera,

29 ale oda džives, sar geľa o Lot avri andral e Sodoma, o Del bičhađa e jag the sira andral o ňebos a savore mule.

30 Avke ela the andre oda džives, sar pes sikavela o Čhavo le Manušeskro.

³¹ Oda, ko ela andre oda džives pre strecha a leskre veci ena andro kher, te na avel tele, hoj peske len te lel. A aňi oda, ko ela pre maľa, pes te na visarel pale!

³² Ma bisteren pre Lotoskri romňi!

³³ Sako, ko kamľahas te zachraňinel peskro dživipen, oda les našavela a sako, ko les našavela, oda les zachraňinela.

³⁴ Phenav tumenge: Odi rat ena duj džene pro hadžos: Jekh ela ilo a dujto ačhela.

³⁵ Duj džuvľija jekhetane erňinena: Jekh ela ili a dujto ačhela.

³⁶ [Duj džene ena pre maľa, jekh ela ilo a dujto ačhela.]“

³⁷ On lestar phučle: „Kaj, Rajeja?“

Ov lenge odphenda: „Ode, kaj ela o řelos, ode pes skidena the o supı.“

18

O sudcas the e vdova

¹ O Ježiš lenge vakerelas podobenstvo pal oda, hoj pes furt kampil te modľinel a te na omukel pes:

² „Andre varesavo foros sas jekh sudcas, savo pes le Devlestar na daralas a le manušestar na ladžalas.

³ Sas andre oda foros the varesavi vdova, savi phirelas ke leste a phenelas: ‚De man čačipen pro sudos!‘

⁴ Ov but na kamelas oleha nič te kerel. Ale palis peske phenda: ‚Kajte man na darav le Devlestar a le manušestar, na ladžav,

⁵ no vaš oda, hoj man kadi vdova na del smirom, dava la čačipen pro sudos, bo imar la našti zľidžav, so ajci pal ma phirel.‘ “

⁶ A o Raj phenda: „Šunen, so phenda kada načačipnaskro sudcas!

⁷ Či o Del na zaačhela vaš ola, kas peske avri kidňa, save ke leste rat-džives vičinen? Či len mukela but te užarel?

⁸ Phenav tumenge, hoj zaačhela vaš lenge a oda sig. Ale či arakhela o Čhavo le Manušeskro o pačaben pre phuv, sar avela?“

O Farizejis the o colňikos

⁹ Olenge, ko peske pačanas, hoj hine čačipnaskre a avren dikhenas tele, phenda o Ježiš kada podobenstvo:

¹⁰ „Duj murša pes gele andro chramos te modľinel. Jekh sas Farizejis a dujto sas colňikos.

¹¹ O Farizejis peske ačhila a kavke pes andre peste modľinelas: ‚Devla, palikerav tuke, hoj na som ajso sar okla manuša, so čoren, hine načačipnaskre a keren o lubipen – abo sar kada colňikos.

12 Poscinav man duvar andro kurko a dav o đesjatki savorestar, so chudav.'

13 Ale o colňikos ačhelas dural a na kamelas mek aňi o jakha te hazdel ko ňebos, ale pes marelas pal o kolin a phenelas: ‚Ó, Devla, av ke ma jileskro, bo som binošno!‘

14 Phenav tumenge, hoj leske sas odmukle o bini, sar geľa khere, a okleske na sas. Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdlo.“

O Ježiš le cikne čhavorenc

15 Anenas ko Ježiš the le cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta. Ale sar oda dikhle o učeňika, na domukenas lenge.

16 Ale o Ježiš len vičindľa ke peste a phendľa: „Domuken le čhavorence te avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengro hin o krališagos le Devleskro.

17 Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro krališagos sar čhavoro, šoha andre na džala.“

O barvalo terno murš

18 Varesavo baro manuš lestar phučľa: „Lačo Učitelina, so mušnav te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

19 O Ježiš leske phendľa: „Soske man vičines lačo? Ňiko nane lačo, ča jekh o Del.

20 O prikazaňja džanes: ‚*Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha pre avreste! De pačiv tira da the tire dades!*‘ “

21 Ov odphendľa: „Kada savoro imar mire terňipnastar dolikerav.“

22 Sar oda šundľa o Ježiš, phendľa leske: „Mek jekh veca tuke kampil. Biken savoro, so tut hin, a rozde le čorence a ela tut o barvalipen andro ňebos. Palis av a phir pal ma!“

23 Ale sar oda šundľa, ačhila igen smutno, bo sas igen barvalo.

24 Sar oda dikhľa o Ježiš, phendľa: „Sar phares hin te avel le barvalenge andro krališagos le Devleskro!

25 Lokeder hin la řavake te predžal prekal e suvakri chev sar le barvaleske andro krališagos le Devleskro.“

26 Akor phučle ola džene, so oda šunde: „Ta akor, ko šaj el spasimen?“

27 O Ježiš odphendľa: „Oda, so našti keren o manuša, o Del šaj kerel.“

28 O Peter phendľa: „Dikh, amen omukľam savoro a geľam pal tu.“

29 O Ježiš lenge phendľa: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukľa vaš o krališagos le Devleskro peskro kher,

vaj le dades the la da, abo le phralen vaj la romňa, abo le čhaven,

³⁰ chudela imar akana andre kada časos buterval ajci a andre oda džives, so avela, mek the o večno dživipen.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

³¹ Iľa peske le dešuduje učeňiken a phendã: „Džas andro Jeruzalem a ačhela pes savoro, so hin pisimen prekal o Proroka pal o Čhavo le Manušeskro.

³² Bo dena les le pohanenge, asana lestar, anena les pre ladž a čhungarena pre leste.

³³ Marena les le bičoha a murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“

³⁴ Ale on na achalile nič olestar, bo sas anglal lende garudo oda lav. Aňi na džanenas pal soste vakerel.

O Ježiš sastarel le kores paš o Jericho

³⁵ Sar avelas o Ježiš paš o foros Jericho, varesavo koro manuš bešelas paš o drom a žobrinelas.

³⁶ Sar šundã le nipen, save pašal leste predžanas, phučelas lendar, so pes kerel.

³⁷ Phende leske: „O Ježiš Nazaretsko kadarik predžal.“

³⁸ Akor o koro vičindã: „Ježiš, Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“

³⁹ Ola, ko džanas anglal, phenenas leske, hoj te čhital, ale ov mek zoraleder vičindã: „Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“

⁴⁰ Avke zaačhiľa o Ježiš a phendã, hoj les te anen ke leste. Sar avľa paš leste, phučľa lestar:

⁴¹ „So kames, hoj tuke te kerav?“

„Rajeja, kamav te dikhel,“ odphendã.

⁴² O Ježiš leske phendã: „Akor chude pale te dikhel! Tiro pačaben tut sastardã.“

⁴³ A ov takoj chudňa te dikhel a džalas pal o Ježiš a lašarelas le Devles. The savore nipi, so oda dikhle, lašarenas le Devles.

19

O Zacheus

¹ Palis geľa o Ježiš andro Jericho.

² Ode sas varesavo murš, so pes vičinelas Zacheus. Ov sas jekh le anglune colňikendar a sas barvalo.

³ Kamelas te dikhel, ko hin o Ježiš. Ale anglo nipi les naši dikhľa, bo sas cikno.

⁴ Denašľa anglal a geľa upre pro dzivo figovňikos, hoj les te dikhel, bo odarik o Ježiš majinelas te predžal.

⁵ Sar avľa o Ježiš pre oda than, dikhľa upre a phendľa leske: „Zacheus, av sigo tele, bo adadžives mušnav te ačhel andre tiro kher!“

⁶ Ov avľa sigo tele a radišagoha priiľa le Ježiš.

⁷ Savore, so oda dikhle, dudrinenas a phenenas: „Ko binošno manuš geľa te chal andro kher!“

⁸ Ale o Zacheus ušťaľa a phendľa le Rajeske: „Jepaš mire barvalipnastar, Rajeja, dav le čorenge, a te varekas andre varesoste občorardom, dav leske pale štarval ajci.“

⁹ O Ježiš leske phendľa: „Adadžives avľa o spaseňje kale khereske, bo the ov hino o čhavo le Abrahamoskro.

¹⁰ Bo o Čhavo le Manušeskro avľa, hoj te rodel a te spasinel oda, so sas našado.“

Pal o talenti

¹¹ Sar oda šunenas, phendľa mek jekh podobenstvo, bo imar sas paš o Jeruzalem a ola nipi peske gondolinenas, hoj imar takoj pes sikavela o krališagos le Devleskro.

¹² Avke phendľa: „Jekh baro raj džalas dur andre varesavi phuv te prelel o krališagos a palis kamľa te avel pale.

¹³ Vičinda peske deše sluhen, diňa len deš talenti* a phendľa lenge: ‚Zaroden lenca buter, medik me na avava pale.‘

¹⁴ Ale o manuša andral leskri phuv les našti avri ačhenas a bičhade pal leste le sluhen, hoj te phenen: ‚Na kamas, hoj kada manuš amenge te kralinel.‘

¹⁵ Sar imar ode preiľa o krališagos, avľa pale andre peskri phuv a phendľa: ‚Vičinen le sluhen savenge diňom o love, hoj man te dodžanav, ko keci ole lovenca zarodňa.‘

¹⁶ Avľa ešebno a phendľa: ‚Rajeja, tiro talentos zarodňa aver deš talenti.‘

¹⁷ A ov leske phendľa: ‚Mištes, lačo sluhona! Vašoda, hoj salas verno andro frima, vladňineha upral o deš fori.‘

¹⁸ Palis avľa dujto a phendľa: ‚Rajeja, tiro talentos zarodňa pandž talenti.‘

¹⁹ Leske phendľa: ‚Tu vladňineha upral o pandž fori.‘

²⁰ Aver avľa a phendľa: ‚Rajeja, dikh, kade hin tiro talentos. Sas mande garudo andro khosnoro.

²¹ Daravas tutar, bo sal igen prisno. Les tuke oda, so na odthoďal, a kides upre oda, so na sadzindal.‘

²² O raj leske phendľa: ‚Tu nalačo sluhona! Sudzinava tut pal oda, so phendal. Džanehas, hoj som prisno, hoj mange lav oda, so na odthoďom, a kidav upre oda, so na sadzindom.

* **19:13** E grecko čhib: deš mini; jekh mina sas vaj ajci, keci o manuš zarodelas tel o štar čhon

23 Akor soske na diňal mire love olenge, ko keren le lovenca, a sar me avlomas, ilomas mange pale buter?'

24 Olenge, ko ode ačhenas, phendā: ‚Len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti.‘

25 Odphende leske: ‚Rajeja, se les imar hin deš talenti!‘

26 Odphendā: ‚Sakones, kas hin, oles ela dino; ale oleslar, kas nane, pes lela the oda, so les hin.‘

27 A ole manušen, so man na kamenas kraliske - anen kade a murdaren len anglal mande!‘ “

O Ježiš avel andro Jeruzalem le lašaribnaha

28 Paloda, sar kada o Ježiš phendā, geľa anglal a džalas dureder andro Jeruzalem.

29 Sar avľa paš o gava Betfaga the Betanija, paš o Olivovo verchos, bičhađa duje peskre učeņiken

30 a phendā lenge: „Džan andre kada gav, so hin angle tumende. Soča andre džana, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha ņisavo manuš na bešľa. Odphanden les a anen les ke ma.‘

31 Te tumendar vareko phučela: ‚Soske les odphanden,‘ phenena leske kavke: ‚Le Rajeske les kempel.‘ “

32 On gele a arakhle savoro avke, sar lenge oda phendā.

33 A sar odphandenas le somaricis, leskre raja lendar phučle: „Soske odphanden le somaricis?“

34 On odphende: „Le Rajeske les kempel.“

35 Ande les ko Ježiš, čhide pre leste peskre ruchi a thode le Ježiš upre te bešel.

36 Sar džalas, o manuša rakinenas peskre gada pro drom.

37 Sar imar sas paš oda than, kaj pes avel tele pal o Olivovo verchos, chudle savore ola but učeņika te lašarel zorale hangoha le Devles vaš savore zazraki, so dikhle,

38 a vičinenas:

„Bachtalo hin oda kralis,
savo avel andro nav le Rajeskro!

O smirom pro ņebos

a e slava le Devleske!“

39 Ale varesave Farizeja, so sas maškar ola but nipi, leske phende: „Učitelina, dovaker tire učeņikenge!“

40 Ale ov lenge odphendā: „Phenav tumenge, hoj te on ena čhit, o bara vičinena!“

O Ježiš rovel upral o Jeruzalem

41 Sar avľa o Ježiš pašeder a dikhľa o foros, zarundā upral leste.

42 A phendā: „Oj, te bajča andre kada džives prindžardalas, so tuke andahas o smirom! Ale akana oda hin garudo angle tire jakha.‘

43 Avena pre tu ajse dživesa, hoj tire ņeprijateľa ačhavena pašal tu o ohradi, rozačhavena pes pašal tu a phandena tut andre pal savore seri.

44 Calkom tut zničinenena a the tire čhaven tuha a na mukena andre tu bar pre bareste, bo na sprindžardal o časos, sar tut avľa o Del te zachrañinel.“

O Ježiš žužarel o chramos

45 Geľa andro chramos a chudña andral te tradel avri olen, ko ode bikenenas the cinenas,

46 a phenda lenge: „Hin pisimen: ‚Miro kher pes vičinela kher pro modlitbi‘, ale tumen lestar kerđan kher prekal o zbujñika!“

47 Paľis sako džives sikavelas o Ježiš andro chramos. Ale o bare rašaja, o zakoñika the o anglune murša rodenas, sar les te murdarel.

48 Ale na džanenas so te kerel, bo savore nipi šunenas igen mištes dojekh leskro lav.

20

Pal e zor le Ježišoskri

1 Andre jekh džives, sar o Ježiš sikavelas le manušen andro chramos a vakerelas lenge o evaňjelium, ačhile paš leste o bare rašaja, o zakoñika the o phuredera le manušengre

2 a phende leske: „Phen amenge, sava zoraha keres kala veci? Ko tut diña kadi zor?“

3 A ov lenge odphenda: „The me tumendar vareso phučava a odphenen mange.“

4 O bolipen le Janoskro sas andral o ņebos, abo le manušendar?“

5 On gondolinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ņebos, phenela amenge: ‚Akor soske leske na pačandil’an?‘

6 A te phenaha: ‚Le manušendar‘ – savore nipi amen murdarena le barenca, bo on pačan, hoj o Jan sas prorokos.“

7 Avke odphende: „Na džanas, khatar hin leskro bolipen.“

8 O Ježiš lenge phenda: „Añi me tumenge na phenava, sava zoraha kada kerav.“

O podobenstvo pal o nalače vinara

9 Avke o Ježiš chudña te vakerel le manušenge kada podobenstvo: „Varesavo manuš sadzinda e viñica, diña la kečeñ le vinarengre a geľa het pro but berša.

10 Sar avľa o časos, bičhađa peskre sluhas ke ola vinara, hoj les te den olestar, so bariľa andre viñica. Ale ola vinara les marde, bičhade les pale a na dine les nič.

11 A bičhađa dujtone slugas. No the oles marde, ande les avri pre ladž, bičhade les pale a na dine les nič.

12 Paľis bičhađa the tritones. Ale on the oles dukhade a čhide les avri.

13 Akor phendā o raj la viňicakro: „So kerava? Bičhavava mire čhas, saves kamav. Sar les dikhena, ta dena les pačiv.“

14 No sar les dikhle ola vinara, gondolinenas maškar peste a phende peske: „Leske ačhela savoro. Aven, murdaras les a savoro ela amaro!“

15 Čhide les avri andral e viňica a murdarde les. No, so lenca kerela o raj la viňicakro?

16 Avela, murdarela kale vinaren a e viňica dela avrengē.“

Sar oda šunde, phende: „Šoha pes oda te na ačhel!“

17 Ale o Ježiš pre lende dikhľa a phendā: „Akor so hin oda, so hin pisimen?”

*„O murara odčhide oda bar,
so pre stavba hino hlavno.“*

18 Sako, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela, oles rozpučinelā.“

19 O bare rašaja the o zakoňika les kamenas takoj te phandel andre, ale daranas pes le manušendar. Bo prindžarde, hoj kada podobenstvo phendā pre lende.

Pal o daňe

20 Kamenas les te chudel avri, a vašoda bičhade pre leste le špijonen, save pestar kamukeri kerenas čačipnaskre, hoj les te chuden pro lava a paľis les te den andro vasta the andre zor le vladariske.

21 A phučle lestar: „Učitelina, džanas, hoj mištes vakeres the sikaves a na dikhes pro manuš, ale sikaves le Devleskro drom andro čačipen.“

22 Phen amenge, či kempel te počinel le cisariske o daňe, abo na?“

23 No o Ježiš predikhľa lengro budžañdipen a phendā lenge: „Soske man kamen te chudel pro lav!“

24 Sikaven mange o denaris. Kaskro hin kada muj the nav?“

„Le cisariskro,“ odphende.

25 O Ježiš lenge phendā: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“

26 A našti les chudle andro lav anglo manuša. Čudalinde pes oleske, sar lenge odphendā, a imar sas čhit.

Pal o večno dživipen

27 Paľis avle ke leste varesave Saduceja, save phenen, hoj o manuša našti ušten andral o meriben. Phučle lestar:

28 „Učitelina, o Mojžiš amenge pisinda: *„Te merela varekaske o phral a mukela peskra romňa bi o čhave, leskro phral peske mi lel ola romňa a mi kerel le phraleske čhaven.’*

29 Sas efta phrala. Ešebno phral peske iľa romňa, ale muľa a na sas les čhave.

30 Avke peske la iľa dujto, ale the ov muľa.

31 The trito peske la iľa a avke kerde the savore efta phrala, ale na zamukle čhaven a mule avri.

32 Pro końec savorendar muľa the odi romňi.

33 Akor kaskri lendar ela romňi, sar uštена andral o meriben, te savore efta phrala laha dživenas?“

34 O Ježiš lenge phenda: „O manuša pre kada svetos peske len romňen a džan romeste.

35 Ale ola, kas o Del dikhela sar hodnen te uštavel andral o meriben, hoj te dživen andre oda časos, so avela, imar na lena romňen aňi na džana romeste.

36 Bo imar naši merena, bo ena sar o aňjela. Ena le Devleskre čhave, bo ena uštade andral o meriben.

37 A oda, hoj o mule čačes uštена, sikađa the o Mojžiš paš o krakos, bo phenel, hoj o Raj *hino Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro a o Del le Jakoboskro.*

38 O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge, bo leske sako dživel.“

39 Akor varesave džene le zakoňikendar phende: „Učitelina, mištes phendal!“

40 A buter pes imar na opovažinde lestar te phučel.

Kaskro čhavo hino o Kristus?

41 O Ježiš lenge phenda: „Sar šaj phenen, hoj o Kristus hino o čhavo le Davidoskro?

42 Se korkoro o David phenel andro Žalmi:

„O Raj phenda mire Rajeske:

Beš tuke pal miri čači sera,

43 *medik tuke na thovava tire
ňeprijatelen tel o pindre.’*

44 Te les o David vičinel ‚Rajeja‘ akor, sar šaj el leskro čhavo?“

Den tumenge pozoris pro zakoňika

45 Sar les savore manuša šunenas, phenda o Ježiš peskre učeňikenge:

46 „Den tumenge pozoris pro zakoňika, bo on kamen te phirel andro šukar džindarde gada a kamen, hoj lenge o nipi andro foros te palikeren. Kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini.

47 Thoven avri le vdovenca a len lenge o khera, ale but pes modľinen, hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen!“

21

E čori vdova čhivel nekbuter

¹ O Ježiš pes zadikhla, sar o barvale čhivenas o love andre le chramoskri pokladnica.

² Dikhla the varesava igen čora vdova, sar ode čhida duj churde minci.

³ A phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čhida buter sar savore.

⁴ Bo kala savore denas olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhida peskre čoripnastar savoro, so la sas pro dživipen.“

O chramos ela telečhido

⁵ Sar varesave učeñika vakerenas pal o chramos, hoj hino avrišukalardo šukare barenca the ole darenca, so dine o manuša prekal o Del, phenda o Ježiš:

⁶ „Avena ajse dživesa, sar olestar, so akana dikhen, na ačhela bar pre bareste. Savoro ela telečhido.“

O pharipena pro koñec le svetoskro

⁷ Phučle lestar: „Učitelina, kana oda ela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?“

⁸ Ov phenda: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel. Bo ena but ajse džene, save avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus,‘ a the: ‚Odi ora imar hin pašes.‘ Ale ma džan pal lende!

⁹ Sar šunena pal o maribena the pal o vzburi, ma predaran! Bo oda pes mušinel ešeb te ačhel, ale o koñec na avela takoj.“

¹⁰ Palis lenge vakerelas: „O narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos,

¹¹ e phuv igen razisalola a pre varesave thana ela bari bokh the nasvalibena. Sikavena pes o strašna veci, the o bare znameñja andral o ñebos.

¹² Ale mek angloda savoreste tumen zalena a džana pre tumende. Dena tumen andre andro sinagogi a phandena andro berteni. Lidžana tumen anglo kraľa the anglo vladara vaš miro nav.

¹³ A oda pes tumenge ačhela vašoda, hoj lenge te svedčinen.

¹⁴ Zalen tumenge andro jile, hoj pes tumenge na kampela anglal te trapinel, so phenena pre tumari obrana,

¹⁵ bo me tumen dava ajse lava the godi, anglal save naši obačhena ñisave tumare ñeprijateľa a pre save añi naši odphenena.

¹⁶ Zradzinena tumen o daja, o dada, o phrala, e famelija the o prijateľa – a varekas tumendar the murdarena.

¹⁷ Savoredžene tumen naši avri ačhena vaš miro nav.

18 Ale mek aňi jekh bal pal o šero tumenge na našlola.

19 Te likerena avri, chudena o dživipen.

O Jeruzalem ela zničimen

20 Sar dikhena, hoj o armadi hine rozačhade pašal o Jeruzalem, akor šaj džanen, hoj imar sig ela zničimen.

21 Akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi a ola, ko ena andro foros, mi džan odarik het a ola, ko ena pro mali, te na džan andro foros.

22 Bo oda ena o dživesa la pomstakre, hoj pes te ačhel savoro, so hin pisimen.

23 Andre ola dživesa ela igen phares le khabňenge the ole džuvlenge, so dena te pijel le čhavoren. Bo ela baro pharipen pre phuv a e cholí ela pre kala nipi.

24 Varesaven murdarena le šablencia; avren phandena andre a lidžana maškar savore narodi. A pal o Jeruzalem phirena o aver narodi, medik pes na pherdžarela lengro časos.

Sar avela o Čhavo le Manušeskro

25 Pro kham, pro čhono the pro čercheňa pes sikavena o znaeňja. O narodi pre phuv ena andre dar a na džanena so te kerel, sar igen hučinela o moros the o vlni.

26 O nipi merena daratar olestar, sar užarena, so avela pro svetos, bo o ňeboskre zora pes čhalavena.

27 Akor dikhena, sar o *Čhavo le Manušeskro avel andre chmara*, andre bari zor the andre slava.

28 Sar pes kala veci chudena te ačhel, ušten a hazden upre o šere, bo pašes hin tumaro spaseňje.“

O podobenstvo pal o figovňikos

29 A o Ježiš lenge phenda kada podobenstvo: „Dikhen pro figovňikos the pre savore stromi!

30 Sar dikhen, hoj imar aven avri o prajti, džanen, hoj o ňilaj hino pašes.

31 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda ačhel, džanen, hoj pašes hin o krališagos le Devleskro.

32 Čačipen tumenge phenav, hoj kada pokoleňje na predžala, medik pes kada savoro na ačhela.

33 O ňebos the e phuv našlona, ale mire lava šoha na našlona.

Den tumenge pozoris

34 Den tumenge pozoris, hoj te na gondolinen andro jile ča pal o but chaben, pijiben the pal o starišagi, so hin andre kada dživipen, hoj oda džives te na avel jekhvareste pre tumende.

35 Bo avela pre savore manuša, so bešen pre phuv, jekhwareste sar e pasca.

36 Vašoda ma soven, ale furt tumen modlġinen ko Del, hoj te denašen savorestar, so avela, a hoj te šaj ačhen anglo Čhavo le Manušeskro.“

37 Prekal o džives o Ježiš sikavelas andro chramos, ale rači džalas avri a presovelas pro Olivovo verchos.

38 A savore nipi avenas sig tosara andro chramos, hoj les te šunen.

22

O Judaš zradzinel le Ježiš

1 Imar sas pašes e Patrađi, o inepos le Marengro bi o kvasos.

2 O bare rašaja the o zakoņika rodenas, sar le Ježiš te murdarel, ale daranas pes le nipendar.

3 Akor geļa o satan andro Judaš, so pes vičinelas Iškarijotsko. Ov sas jekh le dešudujendar.

4 Sar o Judaš odgeļa, dovakerđa pes le bare rašajenca the le chramoskre veliŧelġenca, sar lenge les dela andre.

5 On radisaġile a dovakerde pes, hoj les dena love.

6 Ov pre oda priačġila a rodela, sar les te del andre akor, sar leha na ena o nipi.

Pripravinen e posledno večera

7 Paġis avġa o inepos le Marengro bi o kvasos, pre savo kampelas te murdarel le Patrađakre bakrores.

8 O Ježiš bičhađa le Peter the le Jan a phenđa: „Džan a pripravinen amenge te chal o Patrađakro chaben.“

9 On lestar phučle: „Kaj kames, hoj oda te pripravinas?“

10 Ov lenge phenđa: „Sar džana andro foros, arakhela pes tumenca jekh manuš, savo liđžala o paņi andro džbanos. Džan pal leste andre oda kher, kaj džala.“

11 A phenen ole manušeske, kaskro hino o kher: „O Učġelġis tuke phenel: Kaj hin oda than, kaj šaj chav o Patrađakro chaben mire učeņikenca?“

12 Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pratimen avri. Ode amenge pripravinen o chaben.“

13 Avke on gele a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenđa, a pripravinde o Patrađakro chaben.

E posledno večera

14 Sar avġa odi ora, bešļa peske o Ježiš paš o skamind le dešuduje (12) apoštolenca.

15 Phenđa lenge: „Igen kamavas tumenca te chal kada Patrađakro chaben sigeder, sar cerpinava.“

16 Bo phenav tumenge, hoj imar buter oda na chava, medik pes oda na naplñinela andro krališagos le Devleskro.“

17 Avke iľa e kuči, palikerđa a phendā: „Len kadi kuči a den te pijel jekh avres.

18 Bo phenav tumenge, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre viñica, medik na avela o krališagos le Devleskro.“

19 Avke iľa o maro a palikerđa. Phagerelas, podelas lenge a phendā: „Kada hin miro felos, so pes del vaš tumenge, kada keren pre miro leperiben.“

20 Avke pal e večera iľa e kuči a phendā: „Kadi kuči hin e nevi zmluva andre miro rat, so pes čhorel avri vaš tumenge.

21 Ale o manuš, savo man zradzinela, hino manca kade paš o skamind.

22 O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar hin dino, ale vigos ole manušeske, ko les zradzinel.“

23 Akor chudle o učeñika te phučel jekh avrestar, hoj ko hin oda, ko oda kerela.

Ko hin nekbareder

24 O učeñika pes chudle te vesekedinel, ko lendar hin nekbareder.

25 O Ježiš lenge phendā: „O kralā lidžan le naroden zoraha a ola, ko vladñinen upral o nipi, den pes te vičinel: ‚Lačhejileskre.‘

26 Ale tumen ma keren avke. O nekbareder maškar tumende mi el sar o nekcikneder a o vodcas, mi el sar oda, ko služinel.

27 Bo ko hin bareder? Oda, ko bešel paš o skamind, abo oda, ko pašal leste kerel? Či na oda, ko bešel? Ale me som maškar tumende sar oda, ko služinel.

28 Se tumen andre mire pharipena ačhenas paš ma,

29 vašoda me tumenge dav o krališagos, avke sar mange les diña miro Dad,

30 hoj te chan a te pijen paš miro skamind andre miro krališagos a te bešen pro troni a te sudzinen o dešuduj kmeñi le Izraeloskre.“

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

31 O Raj phendā: „Šimon, Šimon, dikh, o satan peske tumen avri mangľa, hoj tumen te precidzinel sar e pšeñica,

32 ale me vaš tu mangavas, hoj te na našlol tiro pačaben. A tu, sar tut jekhvar visareha, zoraľar tire phralen.“

33 O Peter leske phendā: „Rajeja, tuha som pripravimen te džal the andre bertena the pro meriben.“

34 A o Ježiš phenda: „Phenav tuke, Peter, hoj na gilavela adadžives o kohutos, medik trival na pheneha, hoj man na prindžares.“

35 Palis lendar phučla: „Sar tumen bičhadom bi o love, bi e zajdica the bi o sandalki, či tumenge vareso chibalinelas?“

„Na,“ odphende.

36 Akor lenge phenda: „Ale akana oda, kas hin love, mi lel peske len a the e zajdica; oda, kas nane šabla, mi bikenel peskre gada a mi cinel peske.“

37 Bo phenav tumenge, hoj pes mange mušinel te naplñinel oda, so hin pal ma pisimen: ‚*A rachinenas les le živañenca.*‘ Oda, so hin pal ma pisimen, pes akana imar ačhel.“

38 On leske phende: „Rajeja, dikh, kade hin duj šabli.“

„Imar dos!“ phenda lenge.

O Ježiš andre Getsemansko zahrada

39 Palis geľa o Ježiš pro Olivovo verchos, avke sar oda kerelas furt, a o učeñika džanas pal leste.

40 Sar avľa pre oda than, phenda lenge: „Modlñinen tumen, hoj te na peren andro pokušeñje!“

41 Ov lendar geľa dureder, vaj ajci sar pes del te dočhivel le bareha, peľa pro khoča a modlñinelas pes:

42 „Dado, te kames, le mandar kadi kuči, ale na avke sar me kamav, ale sar tu!“

43 A sikađa pes leske o añjelos andral o ñebos a delas les zor.

44 Le Ježišoske sas andro jilo igen phares a mek zoraleder pes modlñinelas. A leskro spocišagos pal leste čhordolas pre phuv sar ratvale kropaja.

45 Sar uštila pašal e modlitba, avľa ko učeñika a arakhľa len te sovel, bo on zasute andre žala.

46 Phenda lenge: „So soven? Ušten a modlñinen tumen, hoj te na peren andro pokušeñje!“

O Judaš zradzinel le Ježiš

47 A mek sar o Ježiš vakerelas, avenas ke leste o nipi a anglal lende džalas jekh le dešudujendar, o Judaš. Ov avľa ko Ježiš, hoj les te čumidel.

48 O Ježiš lestar phučla: „Judašina, le čumibnaha zradzines le Čhas le Manušeskres?“

49 Sar ola, ko sas pašal leste, dikhle, so pes kerel, phučle lestar: „Rajeja, kames, hoj pes te maras le šablencia?“

50 Varesavo dženo lendar demađa la šablaħa le nek-baredere rašaskre sluhās a odčhinda leske o čačo kan.

51 Ale o Ježiš phenda: „Preačhen!“ A chudña pes leskre kanestar a sastarda les.

52 Akor phendã le bare rašajenge, le chramoskre velitelenge the le phurederenge, save pre leste avle: „Avlan pre ma sar pro živañis le šablenca the le pacenca?”

53 Sako džives somas tumenca andro chramos a na thođan pre mande o vasta. Ale kadi hin tumari ora, sar o kalipen vladñinel.“

O Peter zaprinel le Ježiš

54 Sar les zaile, ligende les andro kher ko nekbareder rašaj. O Peter džalas pal leste dural.

55 Sar rozthode e jag maškar e dvora a bešle peske pašal, o Peter peske bešla maškar lende.

56 Varesavi služka les dikhľa, te bešel paš e jag, zadikhľa pes pre leste a phendã: „The kada sas leha!”

57 Ale o Peter zaprinđa a phendã: „Džuvľije, na prindžarav les!”

58 Na pregela but a dikhľa les aver dženo a phendã: „The tu sal lendar!”

Ale o Peter phendã: „Manušeja, na som!”

59 A vaj pal jekh ora vareko aver phendã: „He, čačo hin, the kada sas leha, bo hino Galilejčanos!”

60 Ale o Peter phendã: „Manušeja, me na džanav, so vakeres!” A takoj, sar mek vakereles, giľađa o kohutos.

61 Akor o Raj visaliľa a dikhľa pro Peter a le Peteriske avľa pre godi oda lav le Rajeskro, so leske phendã: „Sigeder, sar adadžives o kohutos giľavela, tu man trival zaprineha.”

62 O Peter geľa avri a chudña igen te rovel.

Asan le Ježišostar

63 Ola murša, so stražinenas le Ježiš, lestar asanas a marenas les.

64 Zakerenas leske andre o jakha a phučenas lestar: „Prorokin! Ko tut demađa?”

65 A mek the but aver lava leske phenenas a ruhinenas pes.

O Ježiš angle Bari Rada

66 Sar vidñisalila, zgele pes o phuredera le manušengre, o bare rašaja the o zakoñika a ligende les angle Bari Rada

67 a phenenas: „Te sal tu o Kristus, akor amenge oda phen!”

O Ježiš lenge phendã: „Te tumenge phenava, na pačana.

68 A te tumendar vareso phučava, na odphenena mange.

69 Ale akanastar o Čhavo le Manušeskro bešela pre čači sera le zorale Devleske.”

70 Savoredžene phučle: „Sal tu akor o Čhavo le Devleskro?”

Ov lenge phendã: „Tumen mištes phenen, hoj me som.”

⁷¹ A on phende: „So kampil amenge mek buter švedken? Se korkore oda šundam andral leskro muj!“

23

O Ježiš anglo Pilat

¹ Androda uštile savoredžene a ligende le Ježiš ko Pilat.

² A chudle pre leste te vakerel: „Kales arakhlam, sar previsarelas amaro narodos! Na domukelas te del le cisariske o dañe a phenelas pal peste, hoj ov hino o Kristus, o kralis!“

³ O Pilat lestar phučla: „Sal tu o židoviko kralis?“

„Tu oda phenes,“ odphenda leske o Ježiš.

⁴ Akor o Pilat phenda le bare rašajenge the le nipenge: „Pre kada manuš na arakhav nisavi vina.“

⁵ Ale on pre leste ispidenas a phenenas: „Kerel upre le manušen, sar sikavel pal cali Judsko! Chudña andral e Galileja a avla dži kade!“

O Ježiš anglo Herodes

⁶ Sar oda o Pilat šunda, phučla: „Hino kada manuš andral e Galileja?“

⁷ Sar pes dodžanla, hoj hino tel e zor le Herodesoskri, bičhađa les ko Herodes, bo the ov sas andre ola dživesa andro Jeruzalem.

⁸ Sar o Herodes dikhla le Ježiš, igen radisalila, bo imar čirlastar les kamelas te dikhel. Bo but pal leste šunelas a užarelas, hoj les dikhela te kerel varesavo zazrakos.

⁹ Phučelas lestar but veci, ale o Ježiš leske nič na odphenda.

¹⁰ Ačhenas ode o bare rašaja the o zakonika a igen pre leste vakerenas.

¹¹ O Herodes peskre slugadenca ande avri le Ježiš pre bari ladž a asanas lestar. Palis les urđa andro šukar gada a bičhađa les pale ko Pilat.

¹² O Pilat the o Herodes sas peha ole dživesestar lače, bo angloda pes našti avri ačhenas.

O Ježiš odsudzimen

¹³ O Pilat peske vičinda le bare rašajen, le anglune muršen the le nipen

¹⁴ a phenda lenge: „Andan mange kale manušes a phenda, hoj kerel upre le manušen. Me lestar phučavas anglal tumende a na arakhlom pre kada manuš nisavi ajsi vina, sar tumen pre leste vakeren.“

15 Ale aňi o Herodes pre leste na arakhľa nič, vašoda amenge les bičhađa pale. Na kerđa nič, vaš soske mušindahas te merel!

16 Dava les te zbičinel a premukava les!“

17 [Bo pre oda inepos lenge mušinelas furt te premukel jekhe bertenošis.]

18 Ale on savoredžene vičinde: „Kales murdar! Premuk amenge le Barabaš!“

19 Ov sas zaphandlo andre bertena vaš oda, hoj kerđa andro foros varesavi vzbura a the vaš oda, hoj murdarda.

20 Akor pale ke lende prevakerđa o Pilat, bo kamelas te premukel le Ježiš.

21 Ale on vičinenas: „Ukrižin! Ukrižin les!“

22 O Pilat lenge tritovar phenđa: „Ale so ajso nalačo kerđa? Na arakhľom pre leste nič, vaš soske mušindahas te merel! Dava les te zbičinel a premukava les!“

23 Ale on pre leste ispidenas bara vikaha a mangelas, hoj les te del te ukrižinel. Lengri vika zvířazinda.

24 Akor kerđa o Pilat avke, sar peske mangelas.

25 Premukľa oles, ko sas phandlo andre bertena vaš e vzbura the vaš oda, hoj murdarda, bo les peske mangelas. A le Ježiš lenge diňa avri, avke sar kamenas.

O Ježiš ukrižimen

26 Sar imar les lidžanas, ačhade varesave Šimon Cirenejsko, sar avelas pal e maľa, a thode pre leste o kerestos, hoj les te lidžal pal o Ježiš.

27 Džanas pal leste igen but nipi. Maškar lende sas but džuvľa, save rovenas a hikinenas upral leste.

28 O Ježiš pes visarda ke lende a phenđa: „Čhajale Jeruzalemoskre, ma roven upral ma, ale roven korkore upral peste the upral tumare čhave.

29 Bo aven ajse dživesa, sar phenena: ‚Bachtale ola džuvľa, savenge našti ulon čhave; ola, ko mek na ločhile, a the ola, ko mek na dine te pijel le čhavoren!‘

30 Akor phenena le verchenge: ‚Peren pre amende!‘ a le brehenge: ‚Učharen amen andre!‘

31 Bo te kada keren le saste stromoha, ta akor so kerena le šuke stromoha?“

32 A lidžanas leha the duje živaňen, hoj len jekhetane leha te murdaren.

33 Sar avle pre oda than, so pes vičinel Lebka, ode les ukrižinde a leha the ole živaňen – jekhes pal e čači sera a dujtones pal e balogňi.

34 O Ježiš phendá: „Dado, odmuk lenge, bo na džanen, so keren!“ Palis peske rozđelinde leskre gada a losinenas vaše.

35 O manuša ačhenas a dikhenas. O židovika vodci lestar asanas a phenenas: „Avren zachrañinelas! Mi zachrañinel the korkoro pes, te hino o Mesijašis, oda avrikidlo le Devleskro!“

36 Asanas lestar the o slugađa, avenas a denas les šut.

37 Phenenas: „Te sal tu oda kralis le Židengro, zachrañin tut!“

38 Upral leste sas pisimen: „Kada hin o kralis le Židengro!“

39 Jekh olendar, so leha sas ukrižimen, vakerelas pre leste: „Či na sal tu o Kristus? Zachrañin the tut the amen!“

40 Ale oka dujto leske dovakerđa zorales: „Na daras tut le Devlestar? Se the tu sal odsudzimen avke sar ov!“

41 Amen sam marde čačipnaha vaš oda, so kerđam, ale ov na kerđa nič nalačo!“

42 A phendá: „Ježiš, leper tuke pre ma, sar aveha andre tiro krališagos.“

43 O Ježiš leske phendá: „Čačipen tuke phenav, adadžives aveha manca andro rajos.“

O Ježiš merel

44 Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos a avla o kalipen pre cali phuv a likerelas dži trin ori† pal o dilos.

45 O kham kalila andre a o pochtan andro Chramos pharila pro jepaš.

46 O Ježiš vičinda zorale hangoha: „Dado, *andre tire vasta dav mire duchos!*“ Sar oda phendá, muła.

47 Sar dikhla o velitelis upral o šel slugađa, so pes ačila, lašarelas le Devles a phendá: „Kada manuš sas čačes čačipnaskro!“

48 Savore nipi pes ode zgele sar pro divadlos, hoj te dikhen, so pes ode ačhel. Sar oda dikhle, marenas pes andro kolina a gele het.

49 Savore, so prindžarenas le Ježiš, ačhenas dural. A dikhenas pre oda the o džuvla, save pal leste džanas andral e Galileja.

O Ježiš parundo

50 Sas jekh manuš, so pes vičinelas Jozef, a sas andre Bari Rada. Ov sas lačo the čačipnaskro manuš

* 23:44 E grecko čhib: šov ori † 23:44 E grecko čhib: eña ori

⁵¹ andral e judsko foros Arimatija. Užarelas o krališagos le Devleskro a na diňa čačo la Bara Rada andre oda, so rozhodňinde a kerde.

⁵² Kada manuš avľa ko Pilat a mangľa peske o felos le Ježišoskro.

⁵³ Sar les iľa tele, zapačardä les andre lepeda a thoďa andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, andre savo mek šoha ňiko na pašlolas.

⁵⁴ Sas paraščuvin pal o dilos a imar chudelas o šabat.

⁵⁵ Džanas pal leste the o džuvľa, save avle le Ježišoha andral e Galileja. Dikhle o hrobos the oda, sar andre thode leskro felos.

⁵⁶ Palis gele pale a pripravinde o voňava oleji the o voňava masci. Ale prekal o šabat odpočovinas, avke sar prikazinel o Zakonos.

24

O Ježiš uštel andral o meriben

¹ Ešebno džives pal o šabat avle o džuvľa sig tosara ko hrobos a ile peha o voňava oleji, so pripravinde.

² A arakhle o bar odcirdlo pašal o hrobos.

³ Sar gele andre, na arakhle o felos le Rajeskro le Ježišoskro.

⁴ Sar ode ačhenas a na džanenas, so peske pal oda te gondolinel, jekhwareste ačhile paš lende duj murša andro igen blištaca gada.

⁵ Ola džuvľa predarandile a bandile le mujenca dži e phuv. Ale ola murša lendar phučle: „Soske roden le džides maškar o mule?

⁶ Nane kade, uštila andral o meriben! Leperen tumenge pre oda, so tumenge phenelas, sar mek sas andre Galileja:

⁷ ‚O Čavo le Manušeskro mušinel te avel dino andro vasta le binošne manušenge; mušinel te avel ukrižimen a pro trito džives te uštel andral o meriben.‘ “

⁸ Akor lenge avle pre godi leskre lava.

⁹ A sar gele pale pašal o hrobos, phende savoro le dešujekh (11) učeňikenge the savore okle dženge.

¹⁰ Oda sas e Maria Magdalena, e Johanna, e Maria le Jakoboskri the okla aver džuvľija, so oda phende le apoštolenge.

¹¹ Ale lenge pes dičholas le džuvlengre lava sar diliňipen a na pačanas lenge.

¹² No o Peter uštila a denašla ko hrobos. Sar bandila andre, dikhla ode ča o lepedi. Geľa het a čudalinelas pes oleske, so pes ačila.

Pro drom andro Emaus

¹³ Andre oda džives džanas duj džene lendar andro foros, so pes vičinel Emaus. Oda foros hino le Jeruzalemostar vaj dešujekh kilometri.

¹⁴ On peske vakerenas pal savoreste, so pes ačila.

¹⁵ A sar peske vakerenas a jekhetane pal oda gondolinenas, avla paš lende o Ježiš a džalas lenca.

¹⁶ Ale lengre jakha sas zakerde andre, hoj les te na prindžaren.

¹⁷ A phučila lendar: „Pal soste tumenge vakeren le dromeha?“

A on ačhile smutna a zaačhile.

¹⁸ Jekh lendar, so pes vičinelas Kleofaš, lestar phučila: „Ča tu korkoro sal, ko avla dural andro Jeruzalem a na džanel, so pes andre kala dživesa ode ačila?“

¹⁹ Ov lendar phučila: „So?“

On leske phende: „Oda, so pes ačila le Ježišoha andral o Nazaret, so sas prorokos a sas zoralo andre oda, so kerelas the vakerelas, anglo Del a the anglo savore manuša.

²⁰ Amare bare rašaja the anglune murša les dine te odsudzinel pro meriben a ukrižinde les.

²¹ A amen pes mukahas pre oda, hoj ov zachrañinela le Izrael. Ale oda imar hin trito džives, sar pes kada savoro ačila.

²² A amen predarandilam olestar, so vakerenas varesave amare džuvlija. Sig tosara gele paš o hrobos,

²³ ale na arakhle leskro telos. Avle a phende amenge, hoj dikhle le añjelen, save lenge phende, hoj ov dživel.

²⁴ Palis gele varesave džene amarendar paš o hrobos a arakhle savoro avke, sar phende ola džuvla. Ale les na dikhle.“

²⁵ O Ježiš lenge phenda: „Tumen nagodaŕaver manušale, so polokes pačan savoreske, so vakerenas o Proroka!

²⁶ Či na mušinda o Kristus kada savoro te precerpinel a avke te džal andre peskri slava?“

²⁷ A chudña lenge le Mojžišostar dži andre savore Proroka te sikavel dojekh than andro Pisišagos, kaj hin pal leste pisimen.

²⁸ Avke doavle paš oda foros, andre savo džanas. Ale o Ježiš pes kerelas, hoj džala dureder.

²⁹ Ale on les mangle: „Ačh amenca, bo imar zaračol a maj ela kalipen!“ Avke geľa andre a ačila lenca.

³⁰ Sar peske lenca bešla paš o skamind, iľa o maro a palikerđa, phagerđa a podiña lenge.

³¹ Androda pes lenge phundrade o jakha a on les sprindžarde, ale ov lendar našliľa.

32 Akor phučle jekh avrestar: „Či andre amende na labonas amare jile, sar amenca pal o drom vakerelas a delas amenge te achalol o Pisišagos?“

33 A takoj uštila e gele pale andro Jeruzalem, kaj arakhle le dešujekh učeņiken jekhetane olenca, ko sas lenca

34 a on lenge phenenas: „O Raj čačes uštila a sikada pes le Šimonoske.“

35 Palis the ola duj džene phende pal oda, so pes lenge ačila pal o drom, a sar les sprindžarde, sar phagerelas o maro.

O Ježiš pes sikavel le učeņikenge

36 Sar pal oda vakerenas, jekhvareste maškar lende ačila o Ježiš a phenda lenge: „Smirom tumenge!“

37 Ale on igen predarandile, bo peske gondolinenas, hoj dikhen le duchos.

38 Ov lendar phučla: „Soske predarandilan? Soske avke pochibinen andre tumare jile?“

39 Dikhen mire vasta the mire pindre, hoj oda som me! Chuden tumen mandar a dikhen. Se le duchos nane telos the kokala a dikhen, hoj man hin.“

40 Sar oda phenda, sikada lenge o vasta the o pindre.

41 A sar peske mek andre oda baro radišagos našti dopačanas a čudalinenas pes, phučla lendar: „Nane tumen kade vareso te chal?“

42 On les dine sikra peki riba.

43 Ov ila a čala la anglal lende.

44 Phenda lenge: „Kada hin mire lava, so tumenge vakeravas, sar mek somas tumenca: Mušinel pes te ačhel savoro, so hin pal ma pisimen andro Zakonos le Mojžišoskro, andro Proroka the andro Žalmi.“

45 Akor lenge phundrađa e godi, hoj te achalon o Pisišagos.

46 Phenda lenge: „Avke oda hin pisimen, hoj o Kristus cerpinela a pro trito džives uštela andral o meriben

47 a andre leskro nav pes kazinela savore narodenge, hoj pes te visaren le binendar a te odmukel pes lenge o bini. A chudela pes oda andral o Jeruzalem.

48 A tumen san oleške o švedki.

49 Me tumenge bičhavava oda daros, pal savo miro Dad diňa lav. Ačhen andre kada foros, medik pre tumende na avela e zor upral andral o ņebos.“

O Ježiš ilo upre andro ņebos

50 Palis len ila avri paš e Betanija, hazdňa o vasta a žehņinelas lenge.

⁵¹ Androda, sar lenge žehņinelas, geļa lendar sikra dureder a sas ilo upre andro ņebos.

⁵² On pes leske klaņinenas a avle pale andro Jeruzalem bare radišagoha.

⁵³ A sas furt andro chramos a lašarenas the bararenas le Devles.

O Evañjelium le Janoskro

O Ježiš – o večno Lav le Devleskro

¹ Ešebnovarestar sas o Lav a oda Lav sas paš o Del a oda Lav sas o Del.

² Ov sas ešebnovarestar paš o Del.

³ Savoro sas stvorimen prekal leste a bijal leste na sas stvorimen nič olestar, so hin stvorimen.

⁴ Andre leste sas o dživipen a oda dživipen sas o švetlos le manušengro.

⁵ Oda švetlos labol andro kalipen a o kalipen les na zaačhađa.

⁶ Sas jekh manuš bičhado le Devlestar, savo pes vičinelas Jan.

⁷ Ov avľa te svedčinel pal oda švetlos, hoj oda savore te šunen a te pačan.

⁸ Ov korkoro na sas oda švetlos, ale avľa te svedčinel pal oda švetlos.

⁹ Oda čačo švetlos, so labol prekal dojekh manuš, avelas pro svetos.

¹⁰ Ov sas andro svetos, so sas stvorimen prekal leste, ale oda svetos les na prindžarda!

¹¹ Avľa andre peskro, ale leskre nipi les na priile!

¹² Ale savoren, ko les priile – olen, ko pačan andre leskro nav, diňa pravos te ačhen o čhave le Devleskre,

¹³ save na ulile le ratestar aňi olestar, so kamelas o telos, vaj o murš – ale le Devlestar.

¹⁴ Oda Lav ačhila manuš a dživelas maškar amende. Dikhľam leskri slava, e slava ča le jekhore Časkri, savo avľa le Dadestar a andre savo hin pherdo milost the čačipen.

¹⁵ O Jan svedčinelas pal leste a vičinelas: „Kada hin oda, pal kaste phendom, ,Oda, ko avel pal mande, sas angle ma, bo sas sigeder sar me.’ “

¹⁶ Amen savore priiľam leskre barvalipnastar jekh požehnaňje pal aver.

¹⁷ Bo prekal o Mojžiš sas dino o zakonos, ale e milost the o čačipen avľa prekal o Ježiš Kristus.

¹⁸ Le Devles šoha ňiko na dikhľa, ale ča o jekhoro Čhavo*, savo hino korkoro Del a hino nekpašeder paš o Dad, ov amenge les sikađa.

Le Janoskro svedectvos

* 1:18 E grecko čhib: ča o jekh Del

19 Kada hin o svedectvos le Janoskro, sar ke leste o Židi andral o Jeruzalem bičhade le rašajen the le Leviten, hoj lestar te phučen: „Ko tu sal?“

20 O Jan viznavinda a phenda phundradones: „Me na som o Kristus.“

21 A phučle lestar: „Ko akor sal? Či sal tu o Eliaš?“

Ov phenda: „Na som.“

„Abo sal oda Prorokos?“

Odphenda: „Na.“

22 Androda leske phende: „Akor, ko sal? Hoj te džanas te odphenel olenge, ko amen bičhade. So pal tute phenes?“

23 O Jan phenda oda, so pisinda o prorokos Izajaš: „Me som o *hangos*, so vičinel pre pušta: ‚Rovņinen avri o drom le Rajeskro!‘ “

24 Maškar ola manuša, so sas pal leste bičhade, sas the Farizeja.

25 On lestar phučle: „Soske akor boles, te na sal tu o Kristus aņi o Eliaš aņi oda Prorokos?“

26 O Jan lenge odphenda: „Me bolav le paņeha, ale maškar tumende ačhel oda, kas tumen na prindžaren.

27 Ov hin oda, ko avel pal mande, ale me na som hodno leske te rozphandel aņi o sirimocis pro sandalki.“

28 Kada pes ačhila andre Betanija pal o Jordan, kaj o Jan bolelas.

29 Pre aver džives dikhla o Jan le Ježiš, hoj avel ke leste, a phenda: „Dikh, o Bakroro le Devleskro, savo odlel o binos le svetoskro!

30 Kada hin oda, pal kaste me phendom: ‚Pal mande avel murš, savo hin angle ma, bo sas sigeder sar me.‘

31 Aņi me les na prindžaravas, ale vašoda avlom a bolavas le paņeha, hoj les o Izrael te sprindžarel.“

32 O Jan svedčinelas: „Dikhlom le Duchos te avel sar holubica tele andral o ņebos a ačhila pre leste.

33 Aņi me les na prindžaravas, ale oda, ko man bičhađa te bolel le paņeha, mange phenda: ‚Pre kaste dikheha te avel tele le Duchos a hoj ačhel pre leste, oda hin ov, savo bolel le Svete Duchoha.‘

34 A me oda dikhlom a svedčinov, hoj ov hino o Čhavo le Devleskro.“

Ešebna učeņika le Ježišoskre

35 Pre aver džives ode pale ačhelas o Jan the duj leskre učeņika

36 a dikhla le Ježiš, sar odarik pašal predžal, a phenda: „Dikhen, o Bakroro le Devleskro!“

37 Ola duj učeņika šunde, so phenda, a gele pal o Ježiš.

38 O Ježiš visalila a dikhla, hoj džan pal leste, a phenda lenge: „So roden?“ On leske odphende: „Rabbi (so hin prethodo: Učitelina), kaj bešes?“

39 Oy lenge phenda: „Aven a dikhen!“ Avke gele a dikhle, kaj bešel, a ačhile oda džives ke leste. Sas vaj štar ori† pal o dilos.

40 Jekh ole dujendar, save oda šunde le Janostar a gele pal o Ježiš, sas o Andrej, o phral le Šimonoskro Peteriskro.

41 Ešebno veca, savi kerđa o Andrej, sas, hoj arakhla peskre phrales le Šimon a phenda leske: „Arakhlam le Mesijašis,“ so hin prethodo: Le Kristus.

42 A anda les ko Ježiš.

O Ježiš dikhla pre leste a phenda: „Tu sal o Šimon, o čhavo le Jonašiskro. Tu pes vičineha Kefas,“ so hin prethodo: „Peter.“

43 Pre aver džives o Ježiš kamla te džal andre Galileja. Arakhla le Filip a phenda leske: „Av pal ma!“

44 O Filip sas andral e Betsaida, oda sas o foros, kaj bešelas o Andrej the o Peter.

45 A o Filip arakhla le Natanael a phenda leske: „Arakhlam oles, pal kaste hin pisimen andre le Mojžišoskro Zakonos the andro Proroka, le Ježiš andral o Nazaret, le Jozefoskre čhas.“

46 O Natanael leske phenda: „Či andral o Nazaret šaj avel vareso lačno?“

O Filip leske odphenda: „Av a dikh!“

47 Sar dikhla o Ježiš, hoj o Natanael avel ke leste, phenda: „Dikh, čačo Izraelitas, andre savo nane klamišagos.“

48 O Natanael leske phenda: „Khatar man prindžares?“

O Ježiš leske odphenda: „Mek sigeder, sar tut o Filip vičinda, dikhlom tut, sar salas tel oda figovňikos.“

49 O Natanael leske phenda: „Rabbi, tu sal oda Čhavo le Devleskro! Tu sal o kralis le Izraeloskro!“

50 O Ježiš leske odphenda: „Tu pačas ča vaš oda, bo phendom tuke: ‚Dikhlom tut tel oda figovňikos‘? Dikheha mek bareder veci sar kada.“

51 Palis phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj dikhena o ňebos phundrado a le Devleskre aňjelen te džal upre a te avel tele pro Čhavo le Manušeskro.“

2

O bijav andre Kana

† 1:39 E grecko čhib: deš ori

¹ Pro trito džives sas o bijav andre Kana Galilejsko a sas ode e daj le Ježišoskri.

² O Ježiš sas vičimen pro bijav peskre učeņikenca.

³ Sar imar lenge dodžalas e mol, phendā e daj le Ježišoske: „Nane len mol.“

⁴ O Ježiš lake phendā: „So amen hin andre oda, džuvlije? Mek na avla miri ora.“

⁵ Paloda leskri daj phendā le sluhenge: „Keren savoro, so tumenge phenela!“

⁶ A ačhenas ode šov barune kanti pro paņi, hoj pes o Židi te thoven (moren) pal lengri tradicija. Andre dojekh rešlolas vaj po šel litri.

⁷ O Ježiš lenge phendā: „Pheraren o kanti le paņeha!“ A pherdžarde len dži upre.

⁸ Paļis lenge phendā: „Len andral sikra avri a lidžan le bijaveskre starostaske.“ A ligende.

⁹ Ov na džanelas, khatar sas, ale o sluhi, save ile le paņestar, džanenas. Avke sar koštoļinda o paņi, so sas čerimen pre mol, vičinda peske le ternes

¹⁰ a phendā leske: „Dojekh manuš thovel pro skamind ešeb e lači mol, a sar imar o hosci buter pile, paļis del e goreder. Ale tu muklal e lači mol dži akana!“

¹¹ Kada ešebno zazrakos, so o Ježiš kerđa, pes ačhila andre Kana Galilejsko. Avke sikađa peskri slava a leskre učeņika andre leste pačandile.

¹² Paloda geļa andro Kafarnaum peskra daha, peskre phralenca the le učeņikenca a ačhile ode vajkeci dživesa.

O Ježiš žužarel o chramos

¹³ E Patrađi le Židengri sas pašes a o Ježiš džalas andro Jeruzalem.

¹⁴ Ode andro chramos arakhļa olen, ko bikenenas le gurumņen, le bakren, le holuben, a the olen, ko vatinenas o love.

¹⁵ Le špargendar peske kerđa bičos a tradņa savoredženen le bakrenca the le gurumņenca avri andral o chramos. Olenge, ko vatinenas o love, previsarđa o skaminda a rozčhiđa o love.

¹⁶ Olenge, ko bikenenas le holuben, phendā: „Lidžan len adarik het! Ma keren mire Dadeskre kherestar pļacos!“

¹⁷ Leskre učeņikenge avla pre godi, hoj hin pisimen: „O kamiben vaš tiro kher andre mande labol sar jag.“

¹⁸ Akor leske o Židi phende: „Sikav amenge varesavo zazrakos, hoj te džanas, hoj tut hin pravos kada te kerel.“

¹⁹ O Ježiš lenge odphendā: „Čhiven tele kada chramos a tel o trin džives les pale ačhavava.“

²⁰ Avke lestar o Židi phučle: „Saranda the šov (46) berš ačhavenas kada chramos a tu les ačhaveha tel o trin džives?“

²¹ Ale ov oda vakerelas pal o chramos peskre teloskro.

²² Sar imar uštila andral o meriben, o učeņika peske leperde, hoj oda phendā, a pačandile oleske, so hin pisimen, a the le lavenge, so o Ježiš phendā.

²³ Sar sas andro Jeruzalem pre Patradi, but džene pačandile andre leskro nav, bo dikhenas o zazraki, so kerelas.

²⁴ Ale o Ježiš lenge na phenelas pal peste savoro, bo džanelas savore manušen.

²⁵ Leske na kampelas, hoj leske vareko te phenel vareso pal o manuš, bo ov džanelas, so hin le manušes andro jilo.

3

O Ježiš the o Nikodem

¹ Sas jekh Farizejis, so pes vičinelas Nikodem, a ov sas baro manuš maškar o Židi.

² Ov avla rači ko Ježiš a phendā leske: „Rabbi, džanas, hoj avlal le Devlestar sar učitelis, bo ņiko našti kerel ajse zazraki, sar tu keres, te leha na ulahas o Del.“

³ O Ježiš leske odphendā: „Čačes, čačes phenav tuke: Oda, ko na ulola pale, našti dikhel o krališagos le Devleskro.“

⁴ Avke o Nikodem phučla: „Sar šaj ulol manuš, te hino imar phuro? Či šaj džal dujtovar peskra dake andro per, hoj te ulol?“

⁵ O Ježiš odphendā: „Čačes, čačes phenav tuke, te vareko na ulola andral o paņi the andral o Duchos, našti džal andro krališagos le Devleskro.“

⁶ So ulila andral o telos, hin o telos, a so ulila andral o Duchos, hin o duchos.

⁷ Ma čudalın tut, hoj tuke phendom: „Mušinen te ulol pale.“

⁸ E balvaj phurdel, kaj kamel, šunes la, ale na džanes, khatar avel a kaj džal. Avke oda hin the sakoneha, ko ulila andral o Duchos.“

⁹ O Nikodem lestar phučla: „Sar pes oda šaj ačhel?“

¹⁰ O Ježiš leske odphendā: „Se tu sal učitelis andro Izrael a kađa na džanes?“

¹¹ Čačes, čačes phenav tuke, hoj so džanas, phenas a oda, so dikhlam, vakeras avri, no tumen na prilen amaro svedectvos.

12 Te tumenge vakerav pal o veci kale svetoskre a na pačan, sar palis pačana, te tumenge vakerava pal o veci le ņeboskre?

13 ņiko na geľa upre andro ņebos, ča oda, ko avľa tele andral o ņebos, o Čhavo le Manušeskro.

14 Avke sar o Mojžiš pre pušta hazdňa upre le sapes, mušinel te avel uprehazdlo the o Čhavo le Manušeskro,

15 hoj sakones, ko pačal andre leste, te avel o večno dživipen.

16 Bo o Del avke kamelas o svetos, hoj diňa peskre jekhore Čhas, hoj ņiko, ko pačal andre leste, te na merel, ale te avel les o večno dživipen.

17 Bo o Del na bičhađa pro svetos peskre Čhas, hoj te odsudzinel o svetos, ale hoj les te spasinel.

18 Oda, ko pačal andre leste, na ela odsudzimen. Ale oda, ko na pačal, imar hino odsudzimen, bo na pačandila andro nav le Devleskre jekhore Čhaskro.

19 Kada hin oda sudos, hoj o švetlos avľa pre phuv, ale o nipi buter kamenas o kalipen sar o švetlos, bo lengre skutki sas nalače.

20 Bo oda, ko kerel o nalače veci, našti avri ačhel o švetlos a na džal andro švetlos, hoj te na dičhol, so kerel.

21 Ale oda, ko dživel andro čačipen, džal andro švetlos, hoj pes te sikavel, hoj oda, so kerel, hin kerdo andro Del.“

Le Janoskro svedectvos pal o Ježiš

22 Palis avľa o Ježiš peskre učeņikenca andre judsko phuv. Ode lenca ačhiľa a bolelas.

23 A the o Jan bolelas andro Aion, paš o Salem, bo ode sas but paņi a o manuša ode avenas a denas pes te bolel.

24 Kada sas mek angloda, sar o Jan sas phandlo andre bertena.

25 Varesave učeņika le Janoskre pes vesekedinenas jekhe Židoha pal oda, hoj so phenel o zakonos, sar pes kampil te obžužarel.

26 Avle ko Jan a phende leske: „Rabbi, oda, ko sas tuha pre oki sera pal o Jordan a pal savo tu diňal svedectvos, bolel a savoredžene džan ke leste.“

27 O Jan odphenda: „O manuš peske našti lel nič korkoro, te leske oda na sas dino andral o ņebos.“

28 Tumen korkore san mire švedki, hoj me phendom: ‚Me na som o Kristus, ale som bičhado anglal leste.‘

29 E terņi patrinel le terneske a o prijatelis le terneskro, savo ode ačhel a šunel, igen radisalol, sar šunel le terneskro hangos. Kada miro radišagos hin akana pherdo.

30 Ov mušinel te barol a me te cikňol.

O Čhavo avel upral andral o űebos

³¹ Oda, ko avel upral, hino upral savorende. Ko hino pal e phuv, hino pal e phuv a vakerel pal o veci, so pes kerel pre phuv; ale oda, ko avel andral o űebos, hino upral savorende.

³² Ov vakerel pal oda, so dikhla a űundā, ale űiko na prilel leskro svedectvos.

³³ Oda, ko prilel leskre lava, sikavel, hoj o Del hino čačipnaskro.

³⁴ Bo oda, kas o Del bičhadā, vakerel o lava le Devleskre, bo o Del leske del le Duchos bi e mira.

³⁵ O Dad kamel le Čhas a diűa savoro andre leskre vasta.

³⁶ Oda, ko pačal andro Čhavo, oles hin o večno dživipen, ale oda, ko na prilel le Čhas, na dikhela o dživipen, ale ačhel pre leste e cholī le Devleskri.“

4

O Ježiš the e Samaritanka

¹ Sar pes dodžanla o Ježiš, hoj o Farizeja pes došunde pal leste, hoj dochudel a bolet buter učeűiken sar o Jan,

² kajte o Ježiš korkoro na bolelas, ale leskre učeűika,

³ omukla e judsko phuv a geła pale andre Galileja.

⁴ Ale mušindā te džal prekal e Samarija.

⁵ Avke avla andre Samarija andro foros Sichar, so sas pašes paš odi mala, so diűa o Jakob peskre čhaske le Jozefoske.

⁶ Ode sas e chaűig le Jakoboskri. O Ježiš sas strapimen le dromestar, avke peske bešla paš e chaűig. Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos.

⁷ Akor avla jekh džuvli andral e Samarija te cirdel o paűi. O Ježiš lake phendā: „De man te pijel!“

⁸ Bo leskre učeűika gele andro foros te cinel te chal.

⁹ Akor leske odi Samaritanka phendā: „Tu sal Židos a me som Samaritanka. Sar šaj mandar manges te pijel paűi?“ Bo o Židi na vakeren le Samaritanenca.

¹⁰ O Ježiš lake odphendā: „Te džanlalas, savo daros del o Del a ko hin oda, ko tuke phenel: ‚De man te pijel,‘ manglalas les a ov tut diűahas o džido paűi.“

¹¹ E džuvli leske phendā: „Rajeja, se nane tut aűi vedros a e chaűig hiűi bari. Akor khatar leha o džido paűi?“

¹² So, tu sal bareder sar amaro dad o Jakob, savo amenge diűa kadi chaűig? Se ov korkoro andral pijelas, the leskre čhave the leskre džviri.“

* 4:6 E grecko čhib: šov ori

13 O Ježiš lake odphenda: „Sako, ko pijela kale pañestar, ela pale smedno,

14 ale ko pijela ole pañestar, so les me dava, oles na smedzinela šoha. Ale o pañi, so les me dava, ačhela andre leste sar e chañig, so dela o večno dživipen.“

15 E džuvli leske odphenda: „Rajeja, de man ole pañestar, hoj man te na smedzinel a te na phirav kade pañeske.“

16 Ov lake phenda: „Dža, vičin tire romes a av kade!“

17 E džuvli odphenda: „Nane man rom.“

O Ježiš lake phenda: „Mištes phendal, hoj tut nane rom,

18 bo sas tut pandž roma a oda, kaha sal akana, nane tiro rom. Oda phendal čačo.“

19 Akor oj phenda: „Rajeja, dikhav, hoj sal prorokos.

20 Amare dada lašarenas le Devles pre kada verchos a tumen phenen, hoj andro Jeruzalem hin o than, kaj les kampil te lašarel.“

21 O Ježiš lake odphenda: „Pača mange, džuvlije: Avel e ora, hoj na lašarena le Devles aňi pre kada verchos aňi andro Jeruzalem.

22 Tumen lašaren oles, kas na prindžaren. Ale amen lašaras oles, kas prindžaras, bo o spaseňje avel le Židendar.

23 Ale avel e ora a imar hiňi akana, hoj ola, ko čačes lašaren le Dades, les lašarena andro Duchos the andro čačipen. Bo o Dad rodel ajsen, ko les avke lašaren.

24 O Del hino Duchos a ola, ko les lašaren, mušinen les te lašarel andro Duchos the andro čačipen.“

25 E džuvli leske phenda: „Džanav, hoj avela o Mesijašis, (savo pes vičinel Kristus). Sar ov avela, phenela amenge savoro.“

26 O Ježiš lake odphenda: „Me som oda, ko tuha vakerav.“

27 Androda avle leskre učeňika a čudalinenas pes, hoj vakerelas la džuvlaha. Ale ňiko na phučla: „So latar kames?“ aňi: „Soske laha vakeres?“

28 Akor mukla e džuvli ode peskro džbanos a geľa andro foros te phenel le nipenge:

29 „Aven te dikhel le manušes, savo mange phenda savoro, so kerđom! Či oda nane o Kristus?“

30 Avke avle avri andral o foros a gele paš o Ježiš.

31 Androda les mangelas leskre učeňika: „Rabbi, cha!“

32 Ale ov phenda: „Man hin te chal chaben, pal savo tumen na džanen.“

33 Akor phučenas o učeňika jekh avrestar: „Anda leske vareko te chal?“

34 Ale o Ježiš lenge odphenda: „Miro chaben hin oda, hoj te kerav e voľa oleskri, ko man bičhada, a te dokerav leskri buči.

35 Či tumen na phenen, hoj mek štar čhon a avela e žatva? Phenav tumenge, hazden tumare jakha a dikhen pro mali: Imar hine parne a imar šaj te skidel upre e žatva!

36 Oda, ko skidel upre, imar lel o počnišben a skidel o ulipen pro večno dživipen, hoj oda, ko sadzinda, the oda, ko skidna upre, jekhetane te radisaŕon.

37 Bo oda lav, so vakeren o nipi, hin čačipen: „Jekh dženo sadzinel a aver skidel upre.“

38 Me tumen bičhadom te skidel upre oda, pre soste tumen buči na kerđan. Aver kenas a tumen kidnan upre o ulipen lengra bučatar.“

39 But Samaritana andral oda foros pačandile andro Ježiš angle odi džuvli, bo oj svedčinelas: „Phenda mange avri savoro, so keravas.“

40 Sar ke leste avle o Samaritana, mangelas les, hoj te ačhel ke lende. A o Ježiš ode ačila duj džives.

41 A pačandile mek buter džene, sar šunde leskre lava,

42 a phende la džuvlake: „Amen pačas imar na ča vaš oda, so tu phenda, ale the korkore šundam a džanas, hoj ov hino čačes o Spasišelis le svetoskro.“

O Ježiš sastarel le uradnikoskre čhas

43 Pal ola duj dživesa odgeŕa odarik o Ježiš andre Galileja,

44 bo o Ježiš korkoro phenda, hoj le prorokos nane pačiv ode, kaj bariŕa avri.

45 Avke avla o Ježiš andre Galileja. O manuša andral e Galileja les priile, bo the on sas pre Patrađi andro Jeruzalem a dikhle savoro, so kerelas.

46 Avke o Ježiš avla pale andre Kana Galilejsko, kaj čerinda o paŕi pre mol. Ode sas jekh kraliko uradnikos, saveskro čhavo sas našvalo andro Kafarnaum.

47 Sar ov šunda, hoj o Ježiš avla andral e Judsko andre Galileja, geŕa ke leste a mangla les, hoj te avel te sastarel leskre čhas, bo ov imar merelas.

48 O Ježiš leske phenda: „Te na dikhlanas đivi the zazraki, na pačandilanas.“

49 O uradnikos odphenda: „Rajeja, av manca mek angloda, sar miro čhavo merela.“

50 O Ježiš leske phenda: „Dža, tiro čhavo dživel.“

Ov pačandila ole laveske, so leske o Ježiš phenda, a geŕa.

51 A sar džalas pal o drom, avle ke leste leskre sluhi a phende leske: „Tiro čhavo dživel.“

52 Avke lendar phučla pre ora, kana leske sas feder. Odphende: „Idž, jekh oratar† les e horučka omukla.“

† 4:52 E grecko čhib: eŕta orendar

⁵³ Akor o dad prindžarda, hoj oda sas andre odi ora, sar leske o Ježiš phenda: „Tiro čhavo dživel.“ A pačandiła ov the calo leskro kher.

⁵⁴ Kada sas imar dujto zazrakos, so o Ježiš kerđa, sar avla andral e judsko phuv andre Galileja.

5

O Ježiš sastarel jekhe nasvales paš e Bethesda

¹ Palis geła o Ježiš andro Jeruzalem pro židoviko inepos.

² Andro Jeruzalem paš e Bakrengri brana sas paňi, savo o Židi vičinen Bethesda. Sas ode pandž hali kerde le slupendar.

³ Andre ola thana pašlonas igen but nasvale – kore, bange the kaliki. [A užarenas, medik pes na čhalavela o paňi.

⁴ Bo o Židi pačanas, hoj o aňjelos le Rajeskro avelas pal varesavo časos andro paňi a čhalavelas le paňeha a oda, ko pes akor ešebno chudelas le paňestar, sastolas avri andral savore nasvalibena, so les sas.]

⁵ A sas ode varesavo manuš, savo sas nasvalo tranda the očno (38) berš.

⁶ Sar les o Ježiš dikhła te pašlol a prindžarda, hoj imar hino but nasvalo, phučła lestar: „Kames te sastol avri?“

⁷ O nasvalo manuš leske odphenda: „Rajeja, nane ajso manuš, savo man ligendahas andro paňi akor, sar pes čhalavel. A medik me dodžav, imar aver džal anglal ma.“

⁸ Akor leske o Ježiš phenda: „Ušti, le tiro hadžos a dža!“

⁹ Oda manuš takoj sastila avri, iła peske o hadžos a phirelas.

Oda pes ačhiła pro šabat,

¹⁰ a vašoda o Židi phende oleske, so sas sastardo: „Hin šabat, našti lidžas o hadžos!“

¹¹ Ale ov lenge odphenda: „Oda, ko man sastarda, mange phenda: ‚Le tiro hadžos a dža!‘ “

¹² Avke lestar phučle: „Ko hin oda manuš, so tuke phenda: ‚Le tiro hadžos a dža?‘ “

¹³ Ale oda manuš, so sastila avri, na džanelas, ko oda hin, bo o Ježiš odgeła dureder pašal ola nipi, so pes ode zgele.

¹⁴ Palis les o Ježiš arakhła andro chramos a phenda leske: „Dikh, sastilal avri, imar buter ma ker o bini, hoj pes tuke te na ačhel vareso goreder!“

¹⁵ Oda manuš geła het a phenda le Židenge: „O Ježiš man sastarda.“

¹⁶ A vašoda, hoj oda o Ježiš kerđa pro šabat, chudle pre leste o Židi te džal.

17 Ale o Ježiš lenge odphenda: „Miro Dad furt kerel, vašoda the me kerav.“

18 Vaš oda lav les o Židi mek buter kamenas te murdarel, na ča hoj na dolikerel o šabat, ale mek the le Devles vičinel Dado a kerel pestar jekh le Devleha.

E autorita le Ježišoskri

19 Avke lenge o Ježiš odphenda: „Čačes, čačes tumenge phenav, o Čhavo našti kerel nič korkoro pestar, ča oda, so dikhel te kerel peskre Dades. Avke sar kerel o Dad, kerel the o Čhavo.

20 Bo o Dad rado dikhel le Čhas a sikavel leske savoro, so ov kerel. A sikavela leske mek bareder veci sar kala, hoj pes tumen te čudalinen.

21 Bo sar o Dad uštavel le mulen a obdžidarel len, avke the o Čhavo, kas kamel, obdžidarel.

22 Bo o Dad na sudzinel ňikas, ale savoro sudos diňa le Čhaske,

23 hoj savore te den pačiv le Čhas, avke sar den pačiv le Dades. Ko na del pačiv le Čhas, na del pačiv le Dades, savo les bičhađa.

24 Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oles, ko šunel miro lav a pačal oleske, ko man bičhađa, hin večno dživipen. Na džala pro sudos, ale pregeľa andral o meriben andro dživipen.

25 Čačes, čačes phenav tumenge, hoj avela e ora a imar hiňi kade, sar o mule šunena o hangos le Devleskre Čhaskro a ola, ko les šunena, dživena.

26 Bo sar hin le Dades o dživipen andre peste, avke diňa the le Čhaske, hoj les te avel o dživipen andre peste.

27 Diňa les pravos te sudzinel, bo hino o Čhavo le Manušeskro.

28 Ma čudalinen tumen oleske, bo avel e ora sar savore, ko hine andro hrobi, šunena leskro hangos

29 a ola, ko mištes kerenas, uštena andral o meriben a dživena, ale ola, ko namištes kerenas, uštena a ena odsudzimen.

30 Me našti kerav nič korkoro mandar. Sudzinav avke, sar šunav le Dadestar a miro sudos hino čačipnaskro, bo na rodav miri voľa, ale e voľa Oleskri, ko man bičhađa.“

O svedectvos pal o Ježiš

31 „Te me vakerav korkoro pal mande, miro svedectvos nane čačipnaskro.

32 Aver dženo svedčinel pal ma a džanav, hoj leskro svedectvos pal ma hin čačipen.

33 Tumen bičhadan le manušen ko Jan a ov diña čačipnaskro svedectvos.

34 No me na prilav o svedectvos le manušestar, ale kada phenav vašoda, hoj te aven spasimen.

35 Ov sas e momeli, so labolas the švicinelas, a tumen kamenas sikra te radisalol andre leskro švetlos.

36 No man hin bareder svedectvos sar le Jan. Bo o skutki, save mänge diña te kerel o Dad, save me kerav, ola skutki svedčinen, hoj man o Dad bičhada.

37 The o Dad, savo man bičhada, korkoro diña pal ma svedectvos. Tumen šoha na šundān leskro hangos aņi na dikhlan leskro muj.

38 A leskro lav na ačhel andre tumende, bo na pačan oleske, kas ov bičhada.

39 Roden andro Pisišagi, bo gondolinen tumenge, hoj andre lende tumen hin o večno dživipen a ipen ola Pisišagi svedčinen pal ma.

40 Ale na kamen te avel paš ma, hoj tumen te avel o večno dživipen.

41 O lašariben le nipendar na prilav,

42 ale me tumen prindžarav, hoj tumen nane o kamiben le Devleskro andro jile.

43 Me avlōm andro nav mire Dadeskro a na prilen man, ale te avlahas vareko aver andre peskro nav, oles priilanas.

44 Sar šaj tumen pačan, te jekh avrestar rado prilen o lašariben, ale o lašariben le jekhore Devlestar na roden?

45 Ma gondolinen tumenge, hoj me pre tumende vakerava le Dadeske. O Mojžiš, pre savo pes tumen zmuken, ov pre tumende vakerela.

46 Bo te pačandilanas le Mojžišoske, pačandilanas the mänge, bo ov pisinelas pal mande.

47 Ale te na pačan oleske, so ov pisinda, sar šaj pačan oleske, so me vakerav?"

6

O Ježiš del te chal but manušen

1 Palis o Ježiš geła pre oki sera le Galilejske moroskri, savo pes vičinel the Tiberijadsko.

2 A džanas pal leste igen but nipi, bo dikhle leskre zazraki, sar sastarelas le nasvalen.

3 O Ježiš geła upre pro verchos peskre učeņikenca a ode peske bešla.

4 A e Patrađi, o inepos le Židengro, sas pašes.

⁵ Sar o Ježiš hazdña o jakha a dikhla, hoj ke leste aven igen but nipi, phendã le Filiposke: „Kaj cinaha maro, hoj te das te chal savore kale nipen?“

⁶ Ale kada phučla, ča hoj les te skušinel avri, bo ov imar džanelas, so kerela.

⁷ O Filip leske phendã: „Añi kajte cindãmas maro vaš o duj šel (200) denara, ta na ulahas dos, hoj sako lendar bajča sikra te chal.“

⁸ Jekh leskre učeñikendar, o Andrej, o phral le Šimonoskro Peteriskro, leske phendã:

⁹ „Hin kade jekh čavoro, saves hin pandž jačmena mare the duj ribi, ale so oda hin prekal kajci džene?“

¹⁰ O Ježiš phendã: „Phenen le nipenge, hoj peske te bešen.“ A pre oda than sas but čar. Avke peske o manuša bešle; sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša.

¹¹ O Ježiš ila o mare, palikerđa a rozdelas le učeñikenge a o učeñika olenge, ko bešenas. Avke oda kerđa the le ribenca a savore chale ajci, keci kamenas.

¹² Sar imar čalile, phendã peskre učeñikenge: „Skiden upre, so ačila, hoj nič te na musalol!“

¹³ Avke skidle upre dešuduj (12) pherde košara, so ačhile ole pandže jačmene marendar, so chanas.

¹⁴ Sar o nipi dikhle oda zazrakos, so o Ježiš kerđa, phenenas: „Ov hino čačes oda Prorokos, savo majinel te avel pro svetos.“

¹⁵ A sar o Ježiš avla pre oda, hoj imar aven a kamen lestar našilu te kerel kralis, pale geła korkoro pro verchos.

O Ježiš phirel pal o moros

¹⁶ Sar zaračila, gele leskre učeñika paš o moros.

¹⁷ Gele andre lodka a džanas pre oki sera le moroskri andro Kafarnaum. Imar sas rat a o Ježiš mek na avla pale paš lende.

¹⁸ Akor pes chudña o moros te hazdel upre, bo phurdelas e zoraļi balvaj.

¹⁹ Sar imar o učeñika pregele la lodkaha vaj pandž abo šov kilometri, dikhle le Ježiš te phirel pal o moros a te avel paš e lodka a predarandile.

²⁰ Ale o Ježiš lenge phendã: „Me som, ma daran tumen!“

²¹ Akor les ile andre lodka a e lodka sas takoj pre oda than, kaj kamle te džal.

O Ježiš hino o maro le džživipnaskro

²² O nipi, save ačhenas pre aver sera le moroskri, džanenas, hoj ode sas ča odi jekh lodka, andre savi gele leskre učeñika het. Džanenas the oda, hoj o Ježiš na

geła jekhetane peskre učeňikenca andre lodka, ale hoj o učeňika gele het korkore.

²³ Ale avle aver lodki andral e Tiberijada paš oda than, kaj chanas o maro, akor sar o Raj palikerđa.

²⁴ No pre aver džives, sar dikhle ola nipi, hoj ode nane o Ježiš aňi leskre učeňika, gele andre ola lodki, so avle andral e Tiberijada. Avle andro Kafarnaum a rodenas le Ježiš.

²⁵ A sar les arakhle pre oki sera le moroskri, phende leske: „Rabbi, kana kade avľal?“

²⁶ O Ježiš lenge odphenda: „Čačes, čačes phenav tumenge: Tumen man na roden vaš oda, hoj dikhľan o zazraki, ale vaš oda, hoj chaľan ole mareNDAR a čaliľan.

²⁷ Ma keren buči vaš ajso chaben, so našľol, ale vaš ajso chaben, so ačhel andro večno dživipen a so tumen o Čhavo le Manušeskro dela, bo pre leste thođa o Del o Dad peskri pečat.“

²⁸ Akor leske phende: „So mušinas te kerel, hoj te keras o skutki le Devleskre?“

²⁹ O Ježiš lenge odphenda: „O skutkos le Devleskro hin kada: te pačal andre Oda, kas ov bičhađa.“

³⁰ Akor leske phende: „Savo znameňje kereha, hoj te dikhas a te pačas tuke? So kereha?“

³¹ Amare dada chanas e manna pre pušta, avke sar hin pisimen: *„Diňa len te chal o maro andral o ňebos.“*

³² Pre oda lenge o Ježiš phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj na o Mojžiš tumen diňa o maro andral o ňebos, ale miro Dad tumen del o čačo maro andral o ňebos.

³³ Bo le Devleskro maro hin oda, ko avel tele andral o ňebos a del le svetos dživipen.“

³⁴ Akor leske phende: „Rajeja, de amen furt oda maro.“

³⁵ O Ježiš odphenda: „Me som oda maro, so del o dživipen, ko avela ke mande, na ela šoha bokhalo, a ko andre mande pačala, šoha na ela smedno.

³⁶ Ale phendom tumenge, kajte man imar dikhľan, the avke na pačan.

³⁷ Savore, kas mange del o Dad, avena ke ma a oles, ko avela ke ma, šoha na odčhivava.

³⁸ Bo na avľom tele andral o ňebos, hoj te kerav miri voľa, ale e voľa oleskri, ko man bičhađa.

³⁹ A e voľa oleskri, ko man bičhađa, hin, hoj te na našavav ňikas olendar, kas mange diňa. Ale kamel, hoj len savoren te uštavav andral o meriben andro posledno džives.

⁴⁰ E voľa mire Dadeskri hin, hoj sako, ko dikhel le Čhas a pačal andre leste, te chudel o večno dživipen. A me les uštavava andro posledno džives.“

41 O Židi pre leste reptinenas, bo phendā: „Me som oda maro, so avla tele andral o ņebos.“

42 A phenenas: „Či nane kada o Ježiš, o čhavo le Jozefoskro? Či na prindžaras leskre dades the da? Sar šaj phenel: ‚Avlom tele andral o ņebos?‘ “

43 Akor lenge o Ježiš odphendā: „Ma reptinen maškar tumende!

44 Ņiko našti avel ke mande, te les na pricirdňahas o Dad, savo man bičhađa. A me les uštavava andro posledno džives.

45 Andro Proroka hin pisimen: ‚*Savore ena sikade le Devlestar:*‘ Avke sako, ko šundā le Dades a sikliła lestar, avel ke mande.

46 Ņiko na dikhla le Dades, ča oda, ko hino le Devlestar; ov le Dades dikhla.

47 Čačes, čačes phenav tumenge: Oles, ko andre mande pačal, hin o večno dživipen.

48 Me som o maro le dživipnaskro.

49 Tumare dada chanas e manna pre pušta a mule.

50 Ale kada hin oda maro, so avel tele andral o ņebos, a oda manuš, so lestar chala, na merela.

51 Me som oda džido maro, so avla tele andral o ņebos. Te vareko chala ole marestar, dživela furt. Oda maro hin miro telos, savo me dava vaš o dživipen le svetoskro.“

52 Akor pes o Židi chudle te vesekedinel maškar peste a phende: „Sar amenge kada manuš šaj del te chal peskro telos?“

53 O Ježiš lenge phendā: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj te na chana o telos le Čhaskro le Manušeskro a te na pijena leskro rat, na ela andre tumende o dživipen.

54 Ko chal miro telos a pijel miro rat, oles hin večno dživipen a me les uštavava andro posledno džives.

55 Bo miro telos hin oda čačo chaben a miro rat oda čačo pijiben.

56 Oda, ko chal miro telos a pijel miro rat, ačhel andre ma a me andre leste.

57 Avke sar man bičhađa o džido Dad a sar me dživav le Dadestar, avke the oda, ko man chala, mandar dživela.

58 Kada hin oda maro, so avla tele andral o ņebos; na avke sar tumare dada chanas e manna a mule. Oda, ko chala kada maro, dživela pro furt.“

59 Kada phendā akor, sar sikavelas andre sinagoga andro Kafarnaum.

But učeňika oddžan le Ježišostar

60 Sar oda šunde leskre učeňika, but džene lendar phende: „Kala lava hine zorale! Ko len šaj šunel?“

⁶¹ Ale o Ježiš džanelas, hoj leskre učeņika pre leste reptinen, vašoda lenge phenda: „Kada marel tele tumaro pačaben?

⁶² A so kerđanas akor, te dikhľanas le Čhas le Manušeskres te džal upre ode, kaj sas angloda?

⁶³ O Duchos hin, so obdžidarel; le manuškri zor nane pre řisoste. O lava, so tumenge me vakerđom, hine Duchos the dživipen.

⁶⁴ Ale maškar tumende hin ajse, so na pačan.“ Bo o Ježiš imar ešebnovarestar džanelas, ko lendar na pačal a the ko les zradzinela.

⁶⁵ A o Ježiš phenda: „Vašoda tumenge phendom, hoj řiko našti avel ke ma, te leske oda na sas dino mire Dadestar.“

⁶⁶ Akorestar odgele but leskre učeņika het a imar leha na phirenas.

⁶⁷ Avke o Ježiš phučľa le dešudujendar: „So, the tumen kamen te džal het?“

⁶⁸ O Šimon Peter leske odphenda: „Rajeja, ke kaste džaha? Se tut hin o lava, so den o večno dživipen,

⁶⁹ a amen pačandilam a prindžardam, hoj tu sal oda Sveto le Devleskro.“

⁷⁰ O Ježiš lenge odphenda: „Či me mange na kidňom avri tumen le dešudujen? Ale jekh tumendar hin o beng.“

⁷¹ Oda phenda pal o Judaš, pal o čhavo le Šimonoskro Iškarijotsko. Bo ov sas jekh le dešudujendar, savo les palis zradzinda.

7

O Ježiš pro inepos le Stankengro

¹ Palis phirelas o Ježiš pal e Galileja. Na kamelas te phirel pal e Judsko, bo o řidovika vodci les kamenas te murdarel.

² Sas pašes le Židengro inepos, o inepos le Stankengro.

³ Akor o phrala le Ježišoskre leske phende: „Dža het andral e Galileja a dža andre Judsko, hoj the tire učeņika ode te dikhen o skutki, so keres.

⁴ Bo řiko, ko pes kamel te sikavel anglo nipi, na kerel o skutki počoral. Te keres kajse veci, sikav tut le svetoske.“

⁵ Bo aņi leskre phrala andre leste na pačanas.

⁶ Akor lenge o Ježiš phenda: „Miro časos mek na avľa, ale tumaro časos hino kade furt.

⁷ Pre tumende o svetos na džal, ale man našti avri ačhel, bo me pre leste phenav avri, hoj namištes kerel.

⁸ Tumen džan andro Jeruzalem pro inepos. Me na džav pre kada inepos, bo mek na avľa miri ora.“

⁹ Kada lenge phenda a ačhila andre Galileja.

¹⁰ Ale sar gele leskre phrala pro inepos, geľa the ov; no na avke, hoj les te dičhol, ale počoral.

¹¹ O židovika vodci les rodenas pro inepos a phučenas: „Kaj hino?“

¹² A maškar o nipi pes pal leste but vakerelas. Jekh vakerenas, hoj hino lačo, a aver vakerenas, hoj cirdel le nipen pal peste le klamišagoha.

¹³ Ale ňiko pal leste na vakerelas anglal o nipi, bo daranas pes le Židendar.

O Ježiš sikavel andro chramos

¹⁴ Sar imar pregela jepaš inepos, geľa o Ježiš upre andro chramos a chudňa te sikavel.

¹⁵ Akor pes o Židi čudalinenas a phučenas: „Khatar džanel le Devleskro Lav, te šoha na sikľolas?“

¹⁶ O Ježiš lenge odphenda: „Miro sikaviben nane mandar, ale Olestar, ko man bičhađa.

¹⁷ Te vareko kamel te kerel le Devleskri voľa, džanela, či hin oda sikaviben le Devlestar, abo či me korkoro mandar vakerav.

¹⁸ Oda, ko vakerel korkoro pestar, rodel peskri slava. Ale oda, ko rodel e slava oleskri, ko les bičhađa, vakerel o čačipen a nane andre leste klamišagos.

¹⁹ Či tumenge o Mojžiš na diňa o Zakonos? A ňiko tumendar na dolikerel o Zakonos. Soske man kamen te murdarel?“

²⁰ O nipi odphende: „Demonos andre tu hin. Ko tut kamel te murdarel?“

²¹ O Ježiš odphenda: „Jekh zazrakos kerđom a savore tumen oleske čudalinen.

²² O Mojžiš tumenge diňa e obriezka, vašoda obrezinen le manušes pro šabat – kajte e obriezka nane le Mojžišostar, ale le dadendar.

²³ Te o murš prilel e obriezka pro šabat, hoj pes te dolikerel le Mojžišoskro zakonos, akor soske pre mande chan choli, hoj sastardom pro šabat cale manušes?

²⁴ Ma sudzinen pal oda, sar oda dičhol avral, ale sudzinen čačipnaha.“

²⁵ Akor phende varesave Jeruzalemčana: „Či oda nane ov, kas kamen te murdarel?“

²⁶ A dikh, bi e dar vakerel anglal o nipi a nič leske na phenen. So, čačes prindžarde amare vodci, hoj ov hino o Kristus?

²⁷ Se pal kada džanas, khatar hino, ale sar avela o Kristus, pal leste na džanela ňiko, khatar hino.“

²⁸ Akor sikavelas o Ježiš andro chramos a phendã zorales: „Tumen man prindžaren a džanen the khatar som. No me

na avlom korkoro mandar, ale oda, ko man bičhađa, hino čačo, a tumen les na prindžaren.

²⁹ Me les prindžarav, bo som lestar a ov man bičhađa.“

³⁰ Akor les kamenas te zalel, ale ņiko pre leste na thođa o vasta, bo mek na avla leskri ora.

³¹ But džene ole nipendar andre leste pačandile a phende: „Sar avela o Kristus, či kerela buter zazraki, sar ov kerđa?“

O Farizeja kamen te zalel le Ježiš

³² Ale sar šunde o Farizeja le nipen, hoj peske pal leste vakeren kajse veci, bičhade on the o bare rašaja peskre stražniken, hoj les te zalen.

³³ Akor lenge o Ježiš phendā: „Mek sikra časos som tumenca a palis džava ke oda, ko man bičhađa.

³⁴ Rodena man, ale na arakhena, a ode, kaj me som, tumen našti aven.“

³⁵ Akor peske o Židi phende: „Kaj džala, hoj les amen na arakhaha? Či so, džala andre le Grekengre fori, kaj bešen amare manuša, hoj te sikavel le Greken?

³⁶ So hin oda, so phendā: „Rodena man a na arakhena a ode, kaj me som, tumen našti aven?“ “

Pal o džido paŋi

³⁷ Pre oda posledno baro džives le ineposkro o Ježiš uštīla upre a phendā zorales: „Te hin vareko smedno, mi avel ke ma a mi pijel!

³⁸ A andral oda manuš, ko pačal andre ma, avke sar phenel o Lav le Devleskro, avena avri o prudi le džide paňeskre!“

³⁹ Ale kada phendā pal o Sveto Duchos, saves chudena ola, ko andre leste pačana. Bo mek akor na sas dino o Sveto Duchos, bo mek o Ježiš na sas ilo upre andre slava.

Vesekedinen pes pal o Ježiš

⁴⁰ Varesave džene ole nipendar, save šunde oda lav, phenenas: „Ov hino čačes oda Prorokos.“

⁴¹ Aver phenenas: „Ov hino o Kristus.“

Ale aver phenenas: „Sar šaj avel o Kristus andral e Galileja?

⁴² Či na phenel o Lav le Devleskro, hoj o Kristus ela andral o potomstvos le Davidoskro, andral o foros Betlehem, kaj bešelas o David?“

⁴³ Avke pes o nipi vesekedinenas anglo Ježiš.

⁴⁴ Varesave džene lendar les kamle te zalel, ale ņiko pre leste na thođa o vasta.

⁴⁵ O stražnika avle pale ko bare rašaja the ko Farizeja a on lendar phučle: „Soske les na andan?“

⁴⁶ O stražnika odphende: „Šoha nisavo manuš na vakere-las avke sar kada manuš.“

⁴⁷ Akor lenge odphende o Farizeja: „So, the tumen diliňarda andre?“

⁴⁸ Či hin vareko maškar amare vodci, abo maškar o Farizeja, ko andre leste pačandila?

⁴⁹ Na! Ča ola nipi andre leste pačandile, so na prindžaren o Zakonos; prekošle hine!“

⁵⁰ Androda phenda o Nikodem, jekh le Farizejendar, savo sas angloda pal o Ježiš:

⁵¹ „Amaro Zakonos na sudzinel le manušes, medik les na šunel avri a medik pes na dodžanel, so kerda.“

⁵² Odphende leske: „So, the tu sal andral e Galileja? Gen andro Lav le Devleskro a dikheha, hoj o prorokos na avela andral e Galileja.“

⁵³ A palis gele savoredžene khere.

8

E džuvli, savi kerda o lubipen

¹ O Ježiš geľa pro Olivovo verchos.

² Tosara avľa pale andro chramos a savore manuša avenas ke leste. Ov peske bešla a sikavelas len.

³ O zakoňika the o Farizeja ande ke leste jekha džuvľa, sava arakhle te kerel lubipen, a thode la te ačhel maškaral.

⁴ A phende leske: „Učitelina, kadi džuvli sas arakhli paš oda, sar kerelas lubipen.“

⁵ O Mojžiš amenge andro Zakonos prikazinda te murdarel kajsa džuvľa le barenca. A tu, so pre oda phenes?“

⁶ Kada phende vašoda, hoj les te chuden pro lav, hoj pre leste palis te vakeren.

Ale o Ježiš bandila tele a pisinelas le angušteha pre phuv.

⁷ A sar lestar na preačenas te phučel, uštıla a phenda lenge: „Ko tumendar hino bi o binos, mi čivel andre late ešebno le bareha.“

⁸ A pale bandila tele a pisinelas pre phuv.

⁹ Sar oda on šunde, jekh pal aver džanas het, ešeb o nekphureder, medik ode na ačila ča o Ježiš korkoro ola džuvľaha, savi ačelas maškaral.

¹⁰ O Ježiš pale uštıla a phenda lake: „Kaj hine savore? Ńiko tut na odsudzinda?“

¹¹ Oj phenda: „Ńiko, Rajeja!“

O Ježiš lake phenda: „Aňi me tut na odsuzdinav: Dža a imar ma ker buter o bini!“

O Ježiš hin o švetlos le svetoskro

12 Palis ke lende o Ježiš pale prevakerda: „Me som o švetlos le svetoskro. Oda, ko phirela pal mande, na phirela andro kalipen, ale ela les o švetlos le dživipnaskro.“

13 O Farizeja leske phende: „Tu svedčines korkoro pal tu; tiro svedctvos nane čačipnaskro.“

14 O Ježiš odphenda: „Kajte me svedčinav korkoro pal mande, miro svedctvos hino čačo, bo džanav, khatar avlom a kaj džav. Ale tumen na džanen, khatar avav aňi kaj džav.“

15 Tumen sudzinen avke sar o nipi, me na sudzinav ņikas.

16 Ale te me sudzinav, miro sudos hino čačipnaskro, bo na som korkoro, ale o Dad, savo man bičhada, hino manca.

17 Se the andre tumaro Zakonos hin pisimen, hoj o svedctvos duje manušengro hino čačo.

18 Me svedčinav korkoro pal mande a svedčinel pal mande the o Dad, savo man bičhada.“

19 Akor leske phende: „Kaj hino tiro Dad?“

O Ježiš odphenda: „Na prindžaren aňi man aňi mire Dades. Te prindžardanas man, prindžardanas the mire Dades.“

20 Kada o Ježiš vakerelas akor, sar sikavelas andro chramos paš e pokladňa, ale ņiko pre leste na thođa o vasta, bo mek na avla leskri ora.

O vakeriben le napačabnaskre Židenca

21 Paloda lenge o Ježiš pale phenda: „Me džav het a tumen man rodena a merena andre tumaro binos. Ode, kaj me džav, tumen našti aven.“

22 Akor phenenas o Židi: „So pes kamel korkoro te murdarel, hoj phenel: ‚Ode, kaj me džav, tumen našti aven?‘“

23 Ov lenge phenda: „Tumen san telal, me som upral. Tumen san pal kada svetos, me na som.“

24 Vašoda tumenge phendom, hoj merena andre tumare bini, bo te na pačana, hoj Me Som, merena andre tumare bini.“

25 Akor leske phende: „Ko tu sal?“

O Ježiš lenge odphenda: „Oda, ko tumenge furt phenavas, hoj som.“

26 Hin man but pal tumende te vakerel a te sudzinel. Ale oda, ko man bičhada, hino čačo a me vakerav le svetoske oda, so šundom lestar.“

27 No on na achalile, hoj lenge vakerelas pal o Dad.

28 Avke phenda o Ježiš: „Sar hazdena upre le Čhas le Manušeskres, akor džanena, hoj me som a hoj korkoro mandar na kerav nič, ale vakerav avke, sar man sikađa miro Dad.“

29 Oda, ko man bičhađa, hino manca. Na mukla man o Dad korkores, bo me furt kerav oda, so hin leske pre dzeka.“

30 Sar oda vakerelas, but džene andre leste pačandile.

O čačipen oslobodzinel

31 Akor phenda o Ježiš ole Židenge, save andre leste pačandile: „Te dolikerena miro lav, čačes san mire učeňika.

32 Prindžarena o čačipen a o čačipen tumen oslobodzinela.“

33 Odphende leske: „Amen sam le Abrahamskre čhave a šoha ñikaske na samas otroka. Sar šaj phenes: ‚Avena oslobodzimen?’ “

34 O Ježiš lenge phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sako, ko kerel binos, hino otrokos le binoske.

35 O otrokos na ačhela andro kher furt, ale o čhavo ačhela furt.

36 Te tumen o Čhavo oslobodzinela, akor avena čačes slobodna.

37 Džanav, hoj san le Abrahamskre čhave, ale kamen man te murdarel, bo na kamen te prilel mire lava.

38 Me vakerav oda, so dikhľom paš miro Dad, a tumen keren oda, so šundan tumare dadeštar.“

39 Odphende leske: „Amaro dad hin o Abraham.“

O Ježiš lenge odphenda: „Te ulanas le Abrahamskre čhave, kerđanas ola veci, so o Abraham.

40 Akana man kamen te murdarel, le manušes, ko tumenge phenda o čačipen, savo šunđa le Devleštar. A kada o Abraham na kerđa.

41 Tumen keren o skutki tumare dadeskre.“

On phende leske: „Amen na ulilam andral o lubipen, amen hin jekh Dad, o Del.“

42 O Ježiš lenge phenda: „Te ulahas o Del tumaro dad, kamľanas man, bo me avľom le Devleštar a akana som kade. Bo me na avľom korkoro mandar, ale ov man bičhađa.

43 Soske na ačhalon oleske, so me vakerav? Vašoda, bo našti zľidžan mire lava.

44 Tumaro dad hin o beng a tumen kamen te kerel o nalače žadosci tumare dadeskre. Ov sas vrahos ešebnovareštar a na ačhila andro čačipen, bo andre leste nane ñisavo čačipen. Te klaminel, vakerel oda, so hin andre leste, bo ov hino klamaris the o dad le klamišagoskro.

45 Ale vašoda, hoj me vakerav o čačipen, tumen mange na pačan.

46 Ko tumendar šaj phenel pre ma, hoj kerďom varesavo binos? Ale te vakerav o čačipen, soske mange na pačan?

47 Oda, ko hino le Devleštar, šunel le Devleskre lava. Tumen vašoda na šunen, bo na san le Devleštar.“

Pal o Ježiš the pal o Abraham

48 Akor leske o Židi odphende: „Či amen na phenas mištes, hoj sal Samaritanos a hin andre tu demonos?“

49 O Ježiš odphenda: „Andre mande nane demonos. Me dav pačiv mire Dades, ale tumen man na den pačiv.

50 Me na rodav miri slava, ale hin aver, ko oda rodel prekal ma, a ov hino sudcas.

51 Čačes, čačes phenav tumenge te vareko dolikerela miro lav, šoha na dikhela o meriben.“

52 Akor leske o Židi phende: „Akana prindžardam, hoj andre tu hin demonos. O Abraham muľa the o proroka mule a tu phenes, hoj te vareko dolikerela tiro lav, šoha na merela?“

53 So sal tu bareder sar amaro dad o Abraham, savo muľa? The o proroka mule. So tutar keres?“

54 O Ježiš odphenda: „Te man lašarav me korkoro, miro lašariben na mol nič. Miro Dad hin oda, ko man lašarel - pal kaste tumen phenen, hoj hino tumaro Del.

55 Tumen les na prindžardan, ale me les prindžarav. Te phendomas, hoj les na prindžarav, ulomas ajso klamaris sar tumen. No me les prindžarav a dolikerav leskro lav.

56 O Abraham tumaro dad radisalila, hoj dikhela miro džives; ov oda dikhla a radisalila.“

57 Akor leske o Židi phende: „Mek tuke nane aňi penda (50) berš a le Abraham dikhla?“

58 O Ježiš phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sigeder sar sas o Abraham, Me Som.“

59 Akor hazdle o bara, hoj andre leste te čhiven, ale o Ježiš pes garuđa a geľa avri andral o chramos.

9

O manuš, savo sas koro kanastar ulila

1 Sar džalas o Ježiš dikhla jekhe manušes, savo sas koro, kanastar ulila.

2 A leskre učeňika lestar phučle: „Rabbi, ko kerđa binos, hoj ulila koro? Ov, abo leskri daj the dad?“

3 O Ježiš odphenda: „Aňi ov na kerđa binos aňi leskri daj the dad. Ale kada pes ačila vašoda, hoj pes pre leste te sikavel le Devleskri zor.

4 Me mušnav te kerel o skutki oleskre, ko man bičhađa, medik hin o džives. Avel e rat a akor ňiko našti kerela buči.

5 Medik som pro svetos, som o švetlos le svetoskro.“

6 Sar oda phenda, čhungarđa pre phuv, kerđa le šlinenca čik a makhla o jakha le koreske.

⁷ A phenda leske: „Dža, thov (omor) tut andro pañi Siloam,“ (so hin prethodo: Bičhado). Avke geľa a thođa pes, avľa pale a dikhelas.

⁸ Akor phende leskre susedi the ola, ko les angloda dikhenas te žobrinel: „Či oda nane ov, so bešelas a žobrinelas?“

⁹ Jekh phenenas: „Oda hin ov.“

Aver phenenas: „Nane, ale dičhol sar ov.“

Ale ov phenelas: „Oda som me.“

¹⁰ Akor lestar phučle: „Sar tuke phundrile o jakha?“

¹¹ Ov odphenda: „O manuš, savo pes vičinel Ježiš, kerđa čik, makhľa mange o jakha a phenda: ‚Dža paš o pañi Siloam a thov tut!‘ Avke gelom, a sar man thođom, chudňom te dikhel.“

¹² Akor lestar phučle: „Kaj hino oda manuš?“

„Na džanav,“ odphenda.

¹³ Palis ligende oles, ko sas koro, ko Farizeja.

¹⁴ Oda džives, sar kerđa o Ježiš e čik a phundrađa leske o jakha, sas šabat.

¹⁵ O Farizeja lestar pale phučle: „Sar chudňal te dikhel?“ Ov lenge phenda: „Thođa čik pre mire jakha, thođom man a chudňom te dikhel.“

¹⁶ Akor phende varesave Farizeja: „Kada manuš nane le Devlestar, bo na dolikerel o šabat!“

Aver phenenas: „Sar šaj kerel binošno manuš kajse zazraki?“ A vesekedinenas pes maškar peste.

¹⁷ Avke pale phende le koreske: „Tu so phenes akana pal leste, sar tuke phundrađa o jakha?“

Ov phenda: „Hino prorokos.“

¹⁸ O Židi na pačanas, hoj sas koro a chudňa te dikhel, medik peske na vičinde leskra da the dades.

¹⁹ Avke lendar phučle: „Hin kada tumaro čhavo? Hin oda ov, pal kaste tumen phenen, hoj uliľa koro? Sar oda, hoj akana dikhel?“

²⁰ Leskri daj the o dad lenge odphende: „Džanas, hoj ov hino amaro čhavo, a džanas, hoj uliľa koro,

²¹ ale sar oda, hoj akana dikhel, amen na džanas. Na džanas, ko phundrađa leskre jakha. Hin leske o berša, phučen lestar; ov vakerela korkoro vaš peste.“

²² Kada phende leskri daj the leskro dad, bo pes daranas le Židendar. Bo o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj oda, ko pre leste phenela, hoj hino o Kristus, ela avričhido andral e sinagoga.

²³ Vašoda phende leskri daj the leskro dad: „Hin leske o berša, lestar phučen.“

24 Akor vičinde o Farizeja dujtovar ole manušes, so sas koro, a phende leske: „De lav anglo Del, hoj vakereha čaćipen. Amen džanas, hoj oda manuš hino binošno.“

25 Ov odphenda: „Či hino binošno, me na džanav, ale jekh džanav: Somas koro a akana dikhav.“

26 Pale leske phende: „So tuke kerđa? Sar phundrađa tire jakha?“

27 Odphenda lenge: „Imar tumenge phendom a na šundań. Soske oda kamen pale te šunel? So, the tumen kamen te avel leskre učeńika?“

28 On leske rakinenas a phende: „Tu sal leskro učeńikos, ale amen sam o učeńika le Mojžišoskre!“

29 Amen džanas, hoj o Del ko Mojžiš vakerełas, ale pal kada na džanas, ańi khatar hino.“

30 Ov odphenda: „Ipen oda hin čudno, hoj tumen na džanen, khatar hino, ale phundrađa mire jakha.“

31 Se amen džanas, hoj o Del le binošńen na šunel, ale šunel oles, ko les del pačiv a kerel leskri voľa.

32 Mek šoha ņiko na šundań, hoj vareko te phundravel o jakha oleske, ko uliľa koro.

33 Te ov na ulahas le Devlestar, naštĩ ņiĉ kerďahas.“

34 Odphende leske: „Tu calo uliľal andro bini a amen aves te sikavel?“ A tradle les avri andral e sinagoga.

O kore andro duchos

35 O Ježiš šundań pal oda, hoj les tradle avri, a sar les arakhľa, phenda leske: „Tu pačas andro Čhavo le Manušeskro?“

36 Ov odphenda: „A ko hin oda, Rajeja, hoj andre leste te pačav?“

37 O Ježiš leske phenda: „Imar les the dikhľal a oda hin oda, ko tuha vakereľ.“

38 Ov phenda: „Pačav, Rajeja!“ A peľa pro khoča anglal leste.

39 O Ježiš phenda: „Me avľom andre kada svetos te sudzinel. Hoj ola, ko na dikhen, te dikhen a ola, ko dikhen, te aĉhen kore.“

40 Šunde oda varesave Farizeja, save leha sas a phende leske: „So, the amen sam kore?“

41 O Ježiš lenge odphenda: „Te ulanas kore, na ulahas tumen binos, ale akana phenen: ‚Amen dikhas!‘ Vašoda tumaro binos aĉhel.“

10

O Ježiš hino laĉho Pastjeris

¹ „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oda, ko na džal andre prekal o vudar andre bakraňi maštalna, ale džal avres, hino živaňis the zbuňnikos.

² Ale oda, ko avel andre prekal o vudar, hin o pastjeris le bakrengro.

³ Leske o vratňikos phundravel a o bakrore šunen leskro hangos. Vičinel peskre bakroren pal o nava a lidžal len avri.

⁴ Sar lidžal avri savore peskre bakroren, džal anglal lende a o bakrore džan pal leste, bo prindžaren leskro hangos.

⁵ Ale pal aver dženo šoha na džana a denašena lestar, bo na prindžaren leskro hangos.“

⁶ Kada podobenstvo lenge phenda o Ježiš, ale on na achalile, pal soste lenge vakerelas.

⁷ Akor lenge o Ježiš pale phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, me som o vudar le bakrorengro.

⁸ Savore, ko avle angle mande, sas zbuňnika the živaňa, ale o bakrore len na šunde.

⁹ Me som o vudar. Te avela vareko andre prekal ma, ela spasimen. Avela andre a džala avri a arakhela o chaben.

¹⁰ O zbuňnikos avel ča vašoda, hoj te čorel, te murdarel a te zničinel. Me avlom vašoda, hoj len te avel o džživipen, o džživipen pherdo andre savoreste.“

¹¹ „Me som o lačo Pastjeris. O lačo Pastjeris del peskro džživipen vaš o bakrore.

¹² Ale sar o najomňikos, savo nane pastjeris a o bakrore nane leskre, dikhel te avel le vlkos, omukel le bakroren a denašel. Palis len chudel o vlkos a roztradel.

¹³ Oda manuš denašel het, bo ov hino ča najomňikos a na bajinel pal o bakrore.

¹⁴ Me som oda lačo Pastjeris a me prindžarav miren a the mire man prindžaren.

¹⁵ Avke, sar man prindžarel o Dad, avke the me prindžarav le Dades a dav miro džživipen vaš o bakrore.

¹⁶ Hin man the aver bakrore, so nane andral kadi maštalna a the len mušnav te lidžal. Šunena miro hangos a ela jekh stados the jekh Pastjeris.

¹⁷ Vašoda man kamel miro Dad, bo me dav miro džživipen, hoj mange les te lav pale.

¹⁸ Ňiko mandar na lel o džživipen, ale me korkoro les dav. Hin man zor les te del a hin man zor les te lel pale. Kada prikazaňje chudňom le Dadestar.“

¹⁹ Vaš ola lava pes chudle o Židi maškar peste pale te vesekedinel.

²⁰ A but džene lendar phenenas: „O demonos andre leste hin a diliňalol. Soske les šunen?“

21 Aver phenenas: „Kala lava nane manušestar, andre savo hin demonos. Či šaj phundravel o demonos o jakha le korenge?“

O Židi na pačan

22 Andro Jeruzalem sas o inepos, sar sas o Chramos pale pošvecimen*, a sas jevend.

23 A o Ježiš pes predžalas pal o Chramos andre dvora le šalamunoskri.

24 Akor o Židi ačhile pašal leste a phende: „Dži kana amen mukeha avke, hoj te na džanas, ko tu sal? Te sal o Kristus, phen amenge oda phundradones!“

25 O Ježiš lenge odphenda: „Phendom tumenge a na pačan. O skutki, so me kerav andre mire Dadeskro nav, sikaven pre mande.

26 Ale tumen na pačan, bo na san mire bakrore.

27 Mire bakrore šunen miro hangos a me len prindžarav a on aven pal mande.

28 Me len dav večno dživipen a šoha na merena a ņiko len na cirdela avri andral miro vast.

29 Miro Dad, savo mange len diňa, hino nekbareder savorendar. ņiko len našti cirdel avri andral o vast mire Dadeske.

30 Me the o Dad sam jekh.“

31 Akor hazdle o Židi o bara, hoj les te murdaren.

32 Ale o Ježiš lenge odphenda: „But lačhe skutki tumenge sikadom mire Dadestar. Vaš savo skutkos man kamen te murdarel le barenca?“

33 O Židi leske odphende: „Na vaš o lačhe skutki tut kamas te murdarel, ale vaš oda, hoj tut ruhines pro Del a keres tutar Del; se tu sal ča manuš.“

34 O Ježiš lenge odphenda: „Či nane pisimen andre tumaro Zakonos: ‚*Me phendom, devla san?*‘

35 Te ov vičinel ‚devla‘ olen, kaske sas dino o Lav le Devleskro – a le Devleskro Lav hin čačipen pro furt –

36 sar oda, hoj tumen phenen oleske, kas peske o Dad kidňa avri a bičhada pro svetos, hoj pes ruhinel pro Del? Ča vaš oda, hoj phendom: ‚Me som o Čhavo le Devleskro?‘

37 Te me na kerav o skutki mire Dadeskre, akor mange ma pačan.

38 Ale te kerav ola skutki, ta kajte mange na pačan, pačan mire skutkenge, hoj te prindžaren a te pačan, hoj o Dad hino andre mande a me som andro Dad.“

* 10:22 Adadžives oda hin o inepos Chanuka.

³⁹ Akor les pale kamenas te chudel, no ov geľa avri andral lengre vasta.

⁴⁰ A pale geľa pal o Jordan, pre oda than, kaj o Jan angloda bolelas, a ačila ode.

⁴¹ But džene avle pal leste a phenenas: „Kajte o Jan na kerđa nisavo zazrakos, savoro, so pal o Ježiš phenđa, hin čačipen.“

⁴² A but džene ode andre leste pačandile.

11

O Lazar merel

¹ Sas jekh nasvalo manuš, saveske sas o nav Lazar. Ov sas andral o gav Betanija, kaj bešenas e Maria the lakri pheň e Marta.

² Oda sas odi Maria, savi pomazinda le Rajes le olejoha a khosľa leske o pindre le balenca. A lakro phral o Lazar sas nasvalo.

³ Avke ola pheňa bičhade pal o Ježiš, hoj leske te phenen: „Rajeja, oda, kas tu rado dikhes, hino nasvalo.“

⁴ Sar o Ježiš oda šunđa, phenđa: „Kada nasvaliben nane pro meriben, ale pre le Devleskri slava, hoj o Čhavo le Devleskro te avel oslavimen.“

⁵ O Ježiš rado dikhelas la Marta, la Maria the le Lazar.

⁶ Ale sar šunđa, hoj o Lazar hino nasvalo, ačila mek duj džives pre oda than, kaj sas.

⁷ Palis phenđa le učeňikenge: „Aven džas pale andre Judsko.“

⁸ O učeňika leske phende: „Rabbi, ča akana tut kamenas o Židi te murdarel le barenca a pale ode džas?“

⁹ O Ježiš odphenđa: „Či nane le džives dešuduj (12) ori? Te vareko phirel dživese, na perela, bo dikhel o švetlos kale svetoskro.“

¹⁰ Ale te phirel vareko rači, perela, bo nane andre leste o švetlos.“

¹¹ Pal kala lava lenge phenđa: „Amaro prijatelis o Lazar zasuča, ale džav, hoj les te uštavav.“

¹² Akor leske o učeňika phende: „Rajeja, te zasuča, sastola avri.“

¹³ O Ježiš vakerelas pal leskro meriben, ale on peske gondolinenas, hoj vakerel pal o soviben.

¹⁴ Palis lenge o Ježiš phenđa phundradones: „O Lazar muľa.“

¹⁵ Vaš tumenge som rado, hoj ode na somas, hoj tumen te pačan. Ale aven džas pal leste!“

¹⁶ Akor phenđa o Tomaš, saves vičinen Didimos, okle učeňikenge: „Džas the amen, hoj te meras leha!“

O Ježiš hin oda, ko uštavel andral o meriben a del o dživipen

17 Sar ode o Ježiš avla, dodžanla pes, hoj o Lazar imar štar džives pašlol andro hrobos.

18 E Betanija sas pašes paš o Jeruzalem, vaj trin kilometri.

19 A but Židi avle ke Marta the Maria, hoj len te potešinene andre žala pal o phral.

20 Sar šunđa e Marta, hoj avel o Ježiš, geľa ke leste, ale e Maria ačila khere.

21 Avke phenđa e Marta le Ježišoske: „Rajeja, te kade uľalas, miro phral na muľahas.

22 Ale the akana džanav, hoj savoro, so mangeha le Devlestar, o Del tut dela.“

23 O Ježiš lake phenđa: „Tiro phral uštela.“

24 E Marta leske phenđa: „Džanav, hoj uštela akor, sar uštene o mule andral o meriben andro posledno džives.“

25 O Ježiš lake phenđa: „Me som oda, ko uštavel le manušen andral o meriben a del len o dživipen. Oda, ko andre mande pačal, kajte merela, dživela.

26 A ņiko, ko dživel a pačal andre ma, šoha na merela. Pačas oleske?“

27 „He, Rajeja,“ phenđa leske, „me pačandilom, hoj tu sal o Kristus, o Čhavo le Devleskro, savo mušinda te avel pro svetos.“

O Ježiš rovel

28 A sar oda phenđa, geľa pale, vičinda peskra pheňa la Maria a počoral lake phenđa: „O Učitelis hino kade a vičinel tut.“

29 Sar oda e Maria šunđa, uštıla sig a geľa pal leste.

30 O Ježiš mek na geľa andro gav, ale ačila mek pre oda than, kaj ke leste avla e Marta.

31 O Židi, so sas la Mariaha andro kher a potešinenas la, dikhle, hoj sig uštıla a geľa avri. Gele pal late, bo peske gondolinenas, hoj džal paš o hrobos te rovel.

32 Avke e Maria avla ode, kaj sas o Ježiš, a sar les dikhľa, peľa leske paš o pindre a phenđa leske: „Rajeja, te kade uľalas, miro phral na muľahas.“

33 Sar o Ježiš dikhľa te rovel la Maria a the ole Židen, so avle laha, igen les oda zaila a sas leske pharo andro jilo

34 a phučľa: „Kaj les thoďan?“

On leske phende: „Rajeja, av a dikh!“

35 A o Ježiš zarunđa.

36 Akor phende o Židi: „Dikhen, sar les rado dikhelas!“

³⁷ Varesave džene lendar phende: „Či ov, so phundrađa o jakha le koreske, našti kerđa vareso, hoj o Lazar te na merel?“

O Ježiš uštavel le Lazar

³⁸ Le Ježišoske sas pale pharo a avľa paš o hrobos. Oda sas jaskiňa, savi sas phandľi andre le bareha.

³⁹ O Ježiš phendľa: „Oden o bar!“

E Marta, e pheň le muleskri, phendľa: „Rajeja, imar khandel, bo imar štarto džives hino ode.“

⁴⁰ O Ježiš lake phendľa: „Či tuke na phendom, hoj te pačaha, dikheha le Devleskri slava?“

⁴¹ Avke odile o bar. O Ježiš hazdňa upre o jakha a phendľa: „Dado, palikerav tuke, hoj man šundal avri.“

⁴² Me džanavas, hoj man furt šunes, ale oda phendom anglo nipi, save kade ačhen, hoj te pačan, hoj man tu bičhadal.“

⁴³ Sar oda phendľa, vičindľa zorale hangoha: „Lazar, av avri!“

⁴⁴ A o mulo avľa avri. O pindre the o vasta leste sas zapačarde le pochtanenca a o muj leste sas zakerdo andre le khosneha.

O Ježiš lenge phendľa: „Rozphanden les a muken les te džal!“

E Bari Rada kamel te murdarel le Ježiš

⁴⁵ But džene ole Židendar, save avle pal e Maria, dikhle, so kerđa o Ježiš, a pačandile andre leste.

⁴⁶ Ale varesave džene lendar gele ko Farizeja a phende lenge, so kerđa o Ježiš.

⁴⁷ Akor o bare rašaja the o Farizeja zvičinde e Bari Rada a phende: „So keraha? Bo kada manuš kerel but znameňja!“

⁴⁸ Te les mukaha avke, savoredžene pačana andre leste! Avena o Rimana a zničinenena amaro chamos the amaro narodos!“

⁴⁹ Jekh dženo lendar, o Kajfaš, savo sas oda berš nekbarerder rašaj, phendľa: „Tumen na džanen nič!“

⁵⁰ Na achalon, hoj prekal tumende hin feder, te merela jekh manuš vaš o nipi, sar te muľahas calo narodos.“

⁵¹ Vašoda, hoj sas oda berš nekbarerder rašaj, na phendľa oda korkoro pestar, ale prorokindľa, hoj o Ježiš merela vaš o narodos,

⁵² a na ča vaš o narodos, ale the vaš oda, hoj te sthovel pale jekhetane le rozčhide čhaven le Devleskren.

⁵³ Avke pes ole dživesestar dovakerde, hoj les murdarena.

⁵⁴ Vašoda pes imar o Ježiš na sikavelas phundradones maškar o Židi, ale geľa odarik pre ajsa than paš e pušta, andro foros Efrajim. Ode ačhiľa peskre učeňikenca.

⁵⁵ E Patrađi sas pašes a but džene gele andro Jeruzalem imar angle Patrađi, hoj pes te obžuzaren.

⁵⁶ Rodenas ode le Ježiš, a sar ačhenas andro chramos, phučenas jekh avrestar: „So phenen? Avela pro inepos?“

⁵⁷ Ale o bare rašaja the o Farizeja imar dine prikazis, hoj te pes vareko dodžanela, kaj hino o Ježiš, mušinel oda te phenel avri, hoj les te zalen.

12

E Maria pomazinel le Rajes

¹ Šov džives angle Patrađi o Ježiš avľa andre Betanija, kaj bešelasa o Lazar, saves o Ježiš uštađa andral o meriben.

² Kerde leske ode te chal. E Marta kerelas pašal lende a o Lazar sas jekh olendar, ko leha bešelasa pašal o skamind.

³ E Maria iľa vaj jepaš litra igen vzacno olejos andral o nardos a pomazinda le Ježišoske o pindre a khosľa len peskre balenca. A calo kher šukares voňinelas pal oda olejos.

⁴ Jekh leskre učeňikendar, o Judaš Iškarijotsko, savo les palis zradzinda, phenda:

⁵ „Soske pes oda olejos na bikenda vaš o trin šel (300) rupune* a na diňa pes le čorenge?“

⁶ Ov oda na phenda vašoda, hoj leske džalas pal o čore, ale vašoda, hoj čorelas. Leste sas o gonoro le lovenca a lelas peske olestar, so andre thovenas.

⁷ Ale o Ježiš phenda: „Muk la, bo oda kerđa pre oda džives, sar merava.“

⁸ Se o čore hine maškar tumende furt, ale me tumenca furt na avava.“

⁹ But Židi pes dodžanle, hoj o Ježiš sas ode, a avke avle andre Betanija na ča pal o Ježiš, ale the vaš oda, hoj te dikhen le Lazar, saves uštađa andral o meriben.

¹⁰ Avke pes o bare rašaja dovakerde, hoj murdarena the le Lazar,

¹¹ bo angle leste but Židi džanas pal o Ježiš a pačanas andre leste.

O Ježiš avel andro Jeruzalem sar kralis

¹² Pre aver džives pes but nipi, so avle pre Patrađi, došunde, hoj o Ježiš džal andro Jeruzalem.

¹³ Avke ile o palmengre konara, gele ke leste a vičinenas:

* 12:5 300 denara

„Hosanna!

Požehñimen hin oda,

ko avel andro nav le Rajeskro!

Bachtalo o kralis le Izraeloskro!“

¹⁴ O Ježiš arakhla somaricis a bešla peske pre leste, avke sar hin pisimen:

¹⁵ *„Ma dara tut, čhaje le Sionoskri!*

Dikh, tiro kralis avel bešindos pro somaricis.“

¹⁶ Leskre učeñika oda mek akor na achalile, ale sar sas o Ježiš oslavimen, avla lenge pre godi, hoj kada sas pal leste pisimen, a avke pes oda the ačhila.

¹⁷ Ola nipi, so leha sas akor, sar vičinda avri le Lazar andral o hrobos a uštađa les andral o meriben, svedčinenas pal oda.

¹⁸ Vašoda avle ke leste but nipi, bo šunde, hoj kerđa oda zazrakos.

¹⁹ Akor peske o Farizeja phende: „Dikhen, nič našti keras. Calo svetos džal pal leste!“

O Greki kamen te dikhel le Ježiš

²⁰ Sas ode the varesave Greki, save avle andro Jeruzalem, hoj pro inepos te lašaren le Devles.

²¹ On avle ko Filip, savo sas andral e galilejsko Betsaida, a mangle les: „Rajeja, kamas te dikhel le Ježiš.“

²² O Filip geľa a phenda oda le Andrejiske a sodujdžene oda gele te phenel le Ježišoske.

²³ O Ježiš lenge odphenda: „Avla e ora, hoj te avel oslavimen o Čhavo le Manušeskro.

²⁴ Čačas, čačas phenav tumenge: Te perela o zrnos andre phuv, ale na merela, ačhela korkoro. Ale te merela, anela but ulipen.

²⁵ Oda, ko rado dikhel peskro džživipen, našavela les, ale oda, ko na kamel peskro džživipen andre kada svetos, zachrañinela les pro večno džživipen.

²⁶ Te mange vareko služinel, mi phirel pal ma, a ode, kaj som me, ela the miro služobñikos. Miro Dad dela pačiv oles, ko mange služinel.

O Ježiš vakerel pal peskro meriben

²⁷ Akana mange hin phares a so šaj phenav: „Dado, le man avri andral kadi ora? Se vašoda avlom, hoj te cerpinav.

²⁸ Dado, oslavin tiro nav!“

Akor šundila o hangos andral o ñebos: „Imar oslavindom a mek oslavinava.“

²⁹ Ola nipi, save ode ačhenas, oda šunde a phende: „Herminda!“ A aver phende: „O añjelos leske vareso phenda.“

³⁰ O Ježiš odphenda: „Na prekal ma šundila oda hangos, ale prekal tumende.

³¹ Akana hin o sudos upral kada svetos; akana ela avričhido o vladcas kale svetoskro.

³² A sar me avava uprehazdlo la phuvatar, cirdava savoren ke mande.“

³³ Kada phenda vašoda, hoj lenge te del te džanel, save meribnaha merela.

³⁴ O nipi leske odphende: „Amen šundam andro Zakonos, hoj o Kristus ačhela pro furt! Sar oda, hoj tu phenes, hoj o Čhavo le Manušeskro mušinel te avel uprehazdlo? Ko hin oda Čhavo le Manušeskro?“

³⁵ O Ježiš lenge phenda: „Mek sikra hin o švetlos tumenca. Phiren, medik tumen hin o švetlos, hoj tumen te na zachudel o kalipen. Bo ko phirel andro kalipen, na džanel, kaj džal.

³⁶ Medik tumen hin o švetlos, pačan andro švetlos, hoj te aven o čhave le švetloskre.“ Sar oda o Ježiš phenda, odgela a garuđa pes lenge.

O Židi na pačan andro Ježiš

³⁷ Kajte o Ježiš anglal lende kerđa kajci but zazraki, na pačanas andre leste,

³⁸ hoj pes te naplñinel oda lav, so phenda o prorokos Izajaš:

„Rajeja, ko pačandila amare lavenge?

A kasko sas sikadi le Rajeskri zor?“

³⁹ Vašoda našti pačandile, bo avrether pisinda o Izajaš:

⁴⁰ *„Korarda lenge o jakha
a zakerda lenge o jile,
hoj le jakhenca te na dikhen,
le jilenca te na achalon,*

*hoj pes te na visaren
a me len te na sastarav avri.“*

⁴¹ Kada phenda o Izajaš, bo dikhla leskri slava a vakerelas pal leste.

⁴² No the avke but anglune murša andre leste pačandile. Ale anglo Farizeja pes na pridžanenas, hoj len te na čhiven avri andral e sinagoga.

⁴³ Bo on buter kamenas, hoj len o nipi te lašaren sar o Del.

⁴⁴ O Ježiš vičinda: „Oda, ko pačal andre ma, na pačal ča andre ma, ale the andre oda, ko man bičhađa.

⁴⁵ A ko man dikhel, dikhel oles, ko man bičhađa.

⁴⁶ Me avlom sar o švetlos pre phuv, hoj ņiko, ko andre ma pačal, te na ačhel andro kalipen.

⁴⁷ Te vareko šunel mire lava a na dolikerel len, me les na sudzinav, bo me na avlóm o svetos te odsudzinel, ale te zachrañinel.

⁴⁸ Oda, ko man na prilel añi mire lava, oles hin ko te sudzinel. O lav, so vakeravas, les sudzinela andro posledno džives.

⁴⁹ Bo me na vakeravas korkoro mandar, ale o Dad, savo man bičhada, mange prikazinda, so mušinav te phenel a sar te vakerel.

⁵⁰ A me džanav, hoj leskro prikazañje anel o večno dživipen. Oda, so me vakerav, vakerav avke, sar mange phenda o Dad.“

13

O Ježiš thovel o pindre le učeñikenge

¹ Sas o džives angle Patradi. O Ježiš džanelas, hoj avla leskri ora te džal het andral kada svetos ko Dad, a vašoda, hoj kamelas peskren, save sas pro svetos, presikada lenge baro kamiben.

² Rači paš o chaben o beng imar thođa andro jilo le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko, hoj les te zradzinel.

³ No o Ježiš džanelas, hoj o Dad leske diña savoro andro vasta a hoj avla le Devlestar a džal pale ko Del.

⁴ Uštila pašal o chaben, čhiđa tele o uprune gada a phandla pašal peste e leketa.

⁵ Palis čhiđa o pañi andro lavoris, chudña te thovel (omorel) o pindre le učeñikenge a khoselas lenge len la leketaha, so sas phandli pašal leste.

⁶ Sar avla paš o Šimon Peter, phučla lestar o Peter: „Rajeja, tu mange kames te thovel o pindre?“

⁷ O Ježiš leske odphenda: „Oda, so me kerav, tu akana na achalos, ale palis achaloħa.“

⁸ O Peter leske phenda: „Šoha tuke na domukava, hoj mange te thoves o pindre!“

Ale o Ježiš leske odphenda: „Te tuke na thovava o pindre, na aveha buter miro učeñikos.“

⁹ Akor leske o Šimon Peter phenda: „Rajeja, na ča mire pindre, ale the o vasta the o šero.“

¹⁰ O Ježiš leske phenda: „Oleske, ko pes imar thođa, kampil te thovel ča o pindre, bo imar hino calo žužo. The tunen san žuže, ale na savore.“

¹¹ Bo ov džanelas, ko les zradzinela, a vašoda phenda: „Na savore san žuže.“

12 Sar lenge thođa o pindre, urđa pre peste pale o uprune gada a bešla peske. Palis lendar phučla: „Achalilan, so tumenge kerdom?

13 Tumen man vičinen ‚Učitelina‘ the ‚Rajeja‘ a mištes phenen, bo me som.

14 A te me, tumaro Raj the Učitelis, tumenge thođom o pindre, akor the tumen thoven o pindre jekh avreske.

15 Me tumenge sikadom, sar oda te keren, hoj the tumen te keren avke sar me.

16 Čačes, čačes phenav tumenge, hoj o sluhas nane bareder sar leskro raj a aňi oda, ko sas bičhado, nane bareder sar oda, ko les bičhađa.

17 Te oda džanen, bachtale san, te oda the keren.

18 Na vakerav pal tumende savorende. Me džanav, kas mange avri kidňom, ale hoj pes te naplňinel oda, so hin pisimen: ‚Oda, ko manca chal o maro, chudňa pre ma te džal.‘

19 Phenav tumenge oda akana, hoj palis, sar pes oda ačhela, te pačan, hoj Me Som.

20 Čačes, čačes phenav tumenge: Oda, ko prilel oles, kas me bičhavava, man prilel, a ko man prilel, prilel oles, ko man bičhađa.“

O Ježiš phenel, ko les zradzinela

21 Sar oda vakerelas o Ježiš, sas leske phares pro jilo a phendá lenge phundradones: „Čačes, čačes phenav tumenge, jekh tumendar man zradzinela.“

22 Akor o učeňika chudle te dikhel jekh pre aver, bo na achalonas, pal kaste vakerel.

23 Jekh leskre učeňikendar, oda, saves o Ježiš rado dikhelas, peske pašlolas igen pašes paš o Ježiš.

24 O Šimon Peter leske sikađa, hoj te phučel le Ježišostar, pal kaste oda vakerel.

25 Avke oda učeňikos geľa le šereha mek pašeder paš o Ježiš a phučla lestar: „Rajeja, ko hin oda?“

26 O Ježiš odphendá: „Oda hin oda, kaske me podava o močimen maro.“ Močindá o maro a diňa le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko.

27 Sar o Judaš iľa o maro, takoj andre leste avľa o satan.

O Ježiš leske phendá: „Oda, so kames te kerel, ker sig.“

28 Ale ňiko olendar, so bešenas pašal o skamind, na achalile, soske leske o Ježiš oda phendá.

29 Vašoda, hoj le Judašiste sas o gonoro le lovenca, varesave učeňika peske gondolinenas, hoj o Ježiš leske phenel: „Dža, cin oda, so kampil pro inepos,“ abo: „De vareso le čoren.“

³⁰ Sar iľa o Judaš o maro, geľa avri. A sas rat.

O nevo prikazaňje

³¹ Sar o Judaš geľa avri, phendã o Ježiš: „Akana hin oslavimen o Čhavo le Manušeskro a o Del hin oslavimen andre leste.

³² A te o Del hin oslavimen andre leste, the o Del les oslavinela korkoro andre peste a takoj les oslavinela.

³³ Čhave mire, imar na avava but tumenca. Rodena man a avke, sar phendom le Židenge, the tumenge akana phenav: Ode, kaj me džav, tumen našti aven.

³⁴ Nevo prikazaňje tumen dav: Kamen jekh avres. Avke, sar me tumen kamavas, the tumen kamen jekh avres.

³⁵ Pal oda prindžarena savore, hoj san mire učeňika, te ela o kamiben maškar tumende.“

O Ježiš phenel, hoj o Peter les zaprinela

³⁶ O Šimon Peter lestar phučla: „Rajeja, kaj džas?“

O Ježiš leske odphendã: „Kaj me džav, ode pal ma akana našti aves, ale palis pal ma aveha.“

³⁷ O Peter leske phendã: „Rajeja, soske našti džav akana pal tu? Me o dživipen vaš tu dava!“

³⁸ O Ježiš leske odphendã: „Tu vaš ma o dživipen deha? Čačes, čačes phenav tuke, hoj mek aňi o kohutos na giľavela, imar tu man trival zaprineha.“

14

O Ježiš hin o drom, o čačipen the o dživipen

¹ „Te na pes tumaro jilo daral! Pačan andro Del, pačan the andre ma.

² Andre mire Dadeskro kher hin but khera, te oda na ulahas avke, phendomas tumenge, hoj tumenge džav te pripravinel o than?

³ A sar džava a pripravinava tumenge o than, avava pale a lava tumen ke mande, hoj te aven ode, kaj som me.

⁴ Tumen džanen o drom, kaj me džav.“

⁵ O Tomaš leske phendã: „Rajeja, amen na džanas, kaj džas. Sar šaj džanas o drom?“

⁶ O Ježiš leske phendã: „Me som o drom, o čačipen the o dživipen. Ňiko na avela ko Dad, te na avela prekal ma.

⁷ Te prindžardanas man, prindžardanas the mire Dades. Akanastar les imar prindžaren a imar les dikľan.“

⁸ O Filip phendã: „Rajeja, sikav amenge le Dades a buter amenge imar na kampela.“

⁹ O Ježiš leske phenda: „Kajci but som tumenca a na prindžardal man, Filip? Ko man dikhla, dikhla le Dades. Sar šaj phenes: ‚Sikav amenge le Dades?‘

¹⁰ Na pačas, hoj me som andro Dad a o Dad andre ma? O lava, so tumenge me vakerav, na vakerav korkoro mandar. Ale o Dad, so dživel andre mande, ov kerel peskre skutki.

¹¹ Pačan mange, hoj me som andro Dad a o Dad andre mande. Ale te na pačan mange, ta akor pačan vaš ola skutki, so kerav!

¹² Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oda, ko pačal andre ma, kerela ola skutki, so me kerav, a mek the bareder kerela, bo me džav ko Dad.

¹³ A me kerava savoro, so mangena andre miro nav, hoj te avel o Dad oslavimen andro Čhavo.

¹⁴ Te mandar mangena vareso andre miro nav, me oda kerava.“

O Raj del lav pal o Sveto Duchos

¹⁵ „Te man kamen, dolikerena mire prikazaňja.

¹⁶ A me mangava le Dades a ov tumen dela avre Ťešitelis, savo ela tumenca pro furt;

¹⁷ le Duchos le čačipnaskres, saves o svetos našti prilel, bo les aňi na dikhel aňi na prindžarel. Ale tumen les prindžaren, bo dživel maškar tumende a ela andre tumende.

¹⁸ Na mukava tumen sar široten, avava ke tumende.

¹⁹ Mek sikra a o svetos man buter na dikhela, ale tumen man dikhena. Vašoda, hoj me dživav, the tumen dživena.

²⁰ Andre oda džives tumen prindžarena, hoj me som andre miro Dad a tumen andre mande a me andre tumende.

²¹ Ko prilel mire prikazaňja a dolikerel len, oda man kamel. A ko man kamel, oles kamela miro Dad; a the me les kamava a sikavava man leske.“

²² O Judaš, ale na oda Iškarijotsko, phenda: „Rajeja, sar oda, hoj tut kames te sikavel amenge, a na le svetoske?“

²³ O Ježiš leske odphenda: „Oda, ko man kamel, dolikerela miro lav a miro Dad les kamela. A avaha ke leste a dživaha leha.

²⁴ Oda, ko man na kamel, na dolikerel mire lava. O lav, so šunen, nane miro, ale le Dadeskro, savo man bičhađa.

²⁵ Kada tumenge phendom, mek sar som tumenca.

²⁶ Ale o Ťešitelis, o Sveto Duchos, saves bičhavela o Dad andre miro nav, ov tumen sikavela savoro a leperela tumenge sa, so tumenge phendom.

²⁷ O smirom tumenge mukav; miro smirom tumenge dav. Ale me les tumenge na dav avke sar kada svetos. Tumare jile pes te na trapinen aňi te na predaran!

28 Šundān, hoj tumenge phendom: ‚Džav a pale avava ke tumende.‘ Te man kamlānas, radisalilānas, hoj phendom: ‚Džav ko Dad,‘ bo o Dad hino bareder sar me.

29 Phendom tumenge akana, sigeder sar pes oda ačhela, hoj tumen te pačan, sar pes oda ačhela.

30 Imar na vakerava but tumenca, bo avel o vladcas kale svetoskro. Nane les zor upral mande,

31 ale hoj o svetos te prindžarel, hoj kamav le Dades, kerav savoro avke, sar mange o Dad prikazinda. Ušten, džas adarik!“

15

O Ježiš hino čačo viñičis

1 „Me som oda čačo viñičis a miro Dad hino vinaris.

2 Dojekh konaricis andre mande, so na anel ovocje, odčhinel a dojekh, so anel ovocje, žužarel, hoj te anel buter ovocje.

3 Tumen san imar žuže vaš o lav, so tumenge vakeravas.

4 Ačhen andre mande a me andre tumende. Sar o konaricis našti anel ovocje korkoro pestar, te na ačhela andro viñičis, avke aňi tumen, te na ačhena andre mande.

5 Me som o viñičis, tumen san o konarica. Ko ačhel andre mande a me andre leste, anel but ovocje, bo bijal mande našti nič keren.

6 Te vareko na ačhel andre mande, ela čhido avri sar o konaricis a šučola avri. Palis len skidena upre, čhivena andre jag a zlabona.

7 Te ačhena andre mande a mire lava ačhena andre tumende, akor mangel savoro, so kamen, a ačhela pes tumenge.

8 Miro Dad hino oslavimen oleha, hoj tumen anen but ovocje a ačhen mire učeňika.

9 Sar man kamel o Dad, avke the me tumen kamav. Ačhen andre miro kamiben!

10 Te dolikerena mire prikazaňja, ačhena andre miro kamiben, avke sar me dolikeravas mire Dadeskre prikazaňja a ačhav andre leskro kamiben.

11 Kada tumenge phenavas vašoda, hoj miro radišagos te ačhel andre tumende a tumare radišagoske nič te na chibalinel.

12 Kada hin miro prikazaňje: Kamen jekh avres avke, sar me tumen kamav.

13 Ņikas nane bareder kamiben sar oles, ko del peskro dživipen vaš peskre prijateľa.

14 Tumen san mire prijateľa, te keren savoro, so tumenge prikazinav.

¹⁵ Imar buter tumen na vičinav ‚sluhale‘, bo o sluhas na džanel, so kerel leskro raj. Ale tumen vičinav ‚prijateljale‘, bo diňom tumenge te džanel savoro, so šundom mire Dadestar.

¹⁶ Na tumen tumenge kidňan avri man, ale me mange kidňom avri tumen a ačhadom tumen, hoj te džan a te anen ovocje, savo ačhela. Hoj o Dad tumen te del savoro, so mangena andre miro nav.

¹⁷ Kada tumenge prikazinav: Kamen jekh avres!“

O svetos našti avri ačhel le učeňiken

¹⁸ „Te tumen o svetos našti avri ačhel, džanen, hoj man sigeder našti avri ačhelas.

¹⁹ Te ulanas andral o svetos, o svetos tumen rado dikhľahas sar peskren. Ale vašoda, hoj na san andral o svetos, ale me mange tumen avri kidňom andral o svetos, o svetos tumen našti avri ačhel.

²⁰ Leperen tumenge pro lav, so tumenge phendom: O sluhas nane bareder sar leskro raj. Te pre mande džanas, džana the pre tumende. Te dolikerde miro lav, dolikerena the tumare.

²¹ Ale kada savoro tumenge kerena vaš miro nav, bo na prindžaren oles, ko man bičhada.

²² Te na avľomas a na vakerďomas lenge, na ulahas len binos. Ale akana len nane vihovorka vaš lengro binos.

²³ Oda, ko man našti avri ačhel, našti avri ačhel the mire Dades.

²⁴ Te na kerďomas maškar lende o skutki, so űiko aver na kerďa, na ulahas len binos. Ale akana dikhle, a the avke man the mire Dades našti avri ačhen,

²⁵ hoj pes te ačhel o lav, so hin pisimen andre lengro Zakonos: ‚*Našti man avri ačhenas a na sas vaš soske.*‘

²⁶ Ale sar avela o Ťešitelis, saves tumenge bičhavava, o Duchos le čačipnaskro, savo avel le Dadestar, ov svedčinel pal ma.

²⁷ A the tumen svedčinenana pal ma, bo san manca ešebnovarestar.“

16

¹ „Kada tumenge phendom vašoda, hoj te na preačhen te pačal.

² Čhivena tumen avri andral o sinagogi a avel e ora, kana peske sako, ko tumen murdarela, gondolinela, hoj oleha služinel le Devleske.

³ A kerena oda, bo na prindžarde aňi le Dades aňi man.

⁴ Ale kada tumenge phendom vašoda, hoj sar avela odi ora te leperen tumenge, hoj tumenge oda phenavas.

Ešebnovarestar tumenge kada na phendom, bo somas tumenca.“

Pal o Sveto Duchos

⁵ „Ale akana džav ke Oda, ko man bičhađa, a ňiko tumendar mandar na phučel: ‚Kaj džas?‘

⁶ Ale o pharipen pherdžarda tumare jile, bo tumenge vakerdom kala veci.

⁷ No me tumenge phenav o čačipen: Tumenge ela feder, te me džava het. Bo te me na džava het, o Ťešitelis na avela ke tumende. Ale te džava het, bičhavava les ke tumende.

⁸ Sar ov avela, sikavela le svetoske o binos, o spravodlišagos the o sudos:

⁹ O binos hin andre oda, hoj na pačan andre ma;

¹⁰ o spravodlišagos hin andre oda, hoj džav ke miro Dad a imar man buter na dikhena;

¹¹ a o sudos hin andre oda, hoj o vladcas kale svetoskro hino odsudzimen.

¹² Mek man hin but so tumenge te phenel, ale akana mek oda našti zlidžan.

¹³ Ale sar avela Ov, o Duchos le čačipnaskro, lidžala tumen andre dojekh čačipen. Na vakerela korkoro pestar, ale vakerela savoro, so šunel. A phenela tumenge the oda, so avela.

¹⁴ Ov man oslavinela, bo lela olestar, so hin miro, a phenela oda tumenge.

¹⁵ Savoro, so hin le Dades, hin miro – vašoda phendom, hoj lela olestar, so hin miro, a phenela oda tumenge.“

O Ježiš džala het a avela pale

¹⁶ „Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man.“

¹⁷ Akor varesave učeňika maškar peste phende: „Soske phenel: ‚Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man?‘ A soske phenel: ‚Me džav ko Dad?‘“

¹⁸ Avke pestar phučenas: „So hin oda: ‚Mek sikra?‘ Na džanas, so vakerel.“

¹⁹ O Ježiš džanla, hoj lestar oda kamle te phučel a phenda lenge: „Phučen jekh avrestar, soske phendom: ‚Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man?‘

²⁰ Čačes, čačes tumenge phenav, hoj tumen rovena the hikinena a o svetos radisaľola. Tumen avena andro pharipen, ale tumaro pharipen pes visarela pro radišagos.

²¹ La khabňa džuvľa hin o dukha, sar ločhol, bo avľa lakri ora. Ale sar lake ulol o čavoro, radišagostar bisterel pro dukha, bo anda le čavores pro svetos.

²² The tumen akana hin pharipen, ale pale tumen dikhava a tumare jile radisałona a tumaro radišagos tumendar ņiko na lela.

²³ Oda džives mandar imar na phučena nič. Čačes, čačes tumenge phenav, hoj dela tumen savoro, so mangena le Dadestar andre miro nav.

²⁴ Dži akana mek andre miro nav na mangenas nič. Avke mangel a chudena, hoj tumare radišagoske nič te na chibałinel.

Le Ježišoskro viťazstvo upral o svetos

²⁵ Kada tumenge vakeravas andro podobenstva, ale avela e ora, hoj tumenge na vakerava buter andro podobenstva. Ale vakerava tumenge phundradones pal o Dad.

²⁶ Andre oda džives tumen mangena andre miro nav. Na phenav tumenge, hoj me vaš tumenge mangava le Dades,

²⁷ se korkoro o Dad tumen rado dikhel, bo tumen man rado dikhenas a pačandil'an, hoj me avłom le Devlestar.

²⁸ Avłom pašal o Dad andro svetos. Akana pale omukav o svetos a džav paš o Dad.“

²⁹ Akor o učeňika phende: „Dikh, akana vakeres phundradones, a na vakeres andro podobenstvo.

³⁰ Akana džanas, hoj džanes savoro a na kampil tuke, hoj tutar vareko te phučel. Vašoda pačas, hoj avłal le Devlestar.“

³¹ O Ježiš lenge odphenda: „Akana pačan?

³² Dikhen, avel e ora a imar akana avła, hoj sako tumendar denašela pal peskro drom a man mukena korkores, ale me na som korkoro, bo o Dad hino manca.

³³ Kada tumenge vakeravas vašoda, hoj tumen te avel andre mande smirom. Andro svetos tumen ela pharipen. Ale aven zorale! Me zviťazindom upral o svetos.“

17

Le Ježišoskri modlitba

¹ Sar oda o Ježiš dovakerđa, dikhla pro ņebos a phenda:

„Dado, avła e ora. Oslavin tire Čhas, hoj o Čhavo te oslavinel tut.

² Bo tu les diňal zor upral dojekh manuš, hoj te del večno dživipen savoren, kas leske diňal.

³ O večno dživipen hin andre oda: Hoj te prindžaren tut, le jekhe čače Devles the le Ježiš Kristus, saves bičhadal.

⁴ Me tut oslavindom pre kadi phuv oleha, hoj dokerđom savoro, so mange diňal te kerel.

⁵ Akana tu, Dado, oslavin man paš tute ola slavaha, so man sas paš tu mek angloda, sar sas stvorimen o svetos.

⁶ Sikadom tiro nav le manuŝenge, saven mange diňal andral o svetos. Tire sas a diňal len mange a dolikerde tiro lav.

⁷ On akana džanen, hoj savoro, so mange diňal, hin tutar.

⁸ Bo me lenge diňom o lava, so tu mange diňal a on len priile a čačes sprindžarde, hoj avľom tutar, a pačandile, hoj tu man bičadaľ.

⁹ Me mangav vaŝ lenge. Na mangav vaŝ o svetos, ale vaŝ ola, kas mange diňal, bo hine tire.

¹⁰ A savoro, so hin miro, hin tiro a savoro, so hin tiro, hin miro. A me som oslavimen prekal lende.

¹¹ Imar buter na som pro svetos, ale on hine pro svetos a me džav ke tu. Sveto Dado, doliker len andre tiro nav, savo man diňal, hoj te aven jekh, avke sar amen sam jekh.

¹² Medik somas lenca pro svetos, me len dolikeravas andre tiro nav, so man tu diňal. Davas pre lende pozoris a ňiko lendar na našľiľa, ča oda, ko muŝinda te avel našado, hoj pes te ačhel avke, sar hin pisimen.

¹³ Akana džav ke tu a kada phenav, medik som pro svetos, hoj miro radiŝagos te avel pherdo andre lengre jile.

¹⁴ Me lenge diňom tiro lav a o svetos len našťi avri ačhel, bo nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos.

¹⁵ Na mangav, hoj len te les andral o svetos, ale hoj len te chraňines le nalačhestar.

¹⁶ Nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos.

¹⁷ Poŝvecin len tire čačipnaha! Tiro lav hin o čačipen.

¹⁸ A sar tu man bičadaľ andro svetos, avke the me len bičadom andro svetos.

¹⁹ A me man oddav tuke vaŝ lenge, hoj the on te aven oddine le čačipnaske.

²⁰ Na mangav ča vaŝ lenge, ale mangav the vaŝ ola džene, ko prekal lengre lava pačana andre mande,

²¹ hoj savore te aven jekh. Avke sar tu, Dado, sal andre ma a me andre tu, avke mi en the on andre amende, hoj o svetos te pačal, hoj tu man bičadaľ.

²² Me lenge diňom odi slava, so tu mange diňal, hoj te aven jekh, avke sar amen sam jekh.

²³ Me andre lende a tu andre mande, hoj te aven jekh andre savoreste, hoj o svetos te džanel, hoj tu man bičadaľ a hoj len kamehas avke, sar man kamehas.

²⁴ Dado, kamav, hoj ola manuŝa, saven mange diňal, te aven manca ode, kaj som me, hoj te dikhen miri slava – e slava, so mange diňal vaŝoda, bo man kamehas mek angloda, sar sas o svetos stvorimen.

²⁵ Čačipnaskro Dado, o svetos tut na prindžarda, ale me tut prindžardom a the kala prindžarde, hoj tu man bičhađal.

²⁶ Diňom lenge te džanel tiro nav a mek the dava, hoj o kamiben, saveha man kamehas, te ačhel andre lende a me andre lende.“

18

Zalen le Ježiš

¹ Sar pes o Ježiš imar domodlinda, geľa peskre učeňikenca prekal o paňi Kidron, kaj sas olivovo sados. O Ježiš geľa andre peskre učeňikenca.

² O Judaš, savo les zradzinda, džanelas ole thanestar, bo o Ježiš pes ode buterval arakhelas peskre učeňikenca.

³ Avke iľa peha o Judaš jekh čata slugađen the sluhlen nekbaredere rašajendar the Farizejendar. Sas len lampaša the aver švetla, šabli the kopiji.

⁴ O Ježiš džanelas savorestar, so pes leske ačhela, avke geľa a phučľa lendar: „Kas roden?“

⁵ „Le Ježiš Nazaretsko,“ odphende leske.

O Ježiš phenda: „Me Som.“ A sas lenca the o Judaš, leskro zradcas.

⁶ Sar lenge o Ježiš phenda: „Me Som,“ gele palal a pele pre phuv.

⁷ Avke lendar pale phučľa: „Kas roden?“

„Le Ježiš Nazaretsko,“ phende.

⁸ O Ježiš odphenda: „Phendom tumenge, hoj Me Som. Te man roden, len muken te džal.“

⁹ Kada phenda, hoj pes te ačhen leskre lava: „Ňikas olendar, kas mange diňal, na našađom.“

¹⁰ Akor o Šimon Peter cirdňa avri peskri šabľa a odčhinda le nekbaredere rašaskre sluhasko o čačo kan. Oda sluhas pes vičinelas Malchos.

¹¹ Ale o Ježiš phenda le Peteriske: „Thov e šabľa pale, kaj sas! Či na pijava avri e kuči, so mange o Dad diňa?“

¹² Akor o slugađa, o veliteľis the o sluhi le Židengre ile le Ježiš a zaphandle les.

¹³ A ešeb les ligende ko Annaš, bo ov sas o sastro le Kajfašiskro. O Kajfaš sas oda berš nekbareder rašaj.

¹⁴ Oda sas oda Kajfaš, savo phenda le Židenge, hoj feder ela, te merela jekh manuš vaš savore nipi.

O Peter zaprinel le Ježiš

¹⁵ Džalas pal o Ježiš o Šimon Peter the dujto učeņnikos. Ole učeņnikos o nekbareder rašaj prindžarelas a gela jekhetane le Ježišoha andre le nekbareder rašaskri dvora.

¹⁶ No o Peter ačhelas avri paš o vudar. Palis oda dujto učeņnikos, saves o nekbareder rašaj prindžarelas, avla avri a vakerđa ola čaha, savi phundravelas e brana, palis iľa andre le Peter.

¹⁷ Odi čhaj, savi phundravelas e brana, phučļa le Peteristar: „Na sal the tu jekh kale manušeskre učeņnikendar?“

„Na som,“ odphenda o Peter.

¹⁸ Ačhenas ode o sluhi the o služobņika le Židengre a kerde bari jag a tačarenas pes, bo sas šil. Ačhelas lenca the o Peter a tačarelas pes.

O Ježiš anglo nekbareder rašaj

¹⁹ O nekbareder rašaj phučelas le Ježišostar pal o učeņnika the pal leskro sikaviben.

²⁰ O Ježiš leske odphenda: „Me vakeravas le svetoske phundradones. Furt sikavavas andre sinagoga the andro chramos, kaj pes zdžan savore Židi, a nič na vakeravas počoral.“

²¹ So mandar phučes? Phuč olendar, ko šunenias, so lenge vakeravas. On džanen, so vakerđom.“

²² Sar oda phenda, jekh ole slugadendar, so ode ačhelas, demađa le Ježiš pal o muj a phenda: „Kavke odphenes le nekbareder rašaske?“

²³ O Ježiš leske odphenda: „Te namištes phendom, sikav, so namištes phendom, ale te mištes, soske man mares?“

²⁴ Palis bičhađa o Annaš le Ježiš zaphandlones ke aver nekbareder rašaj ko Kajfaš.

O Peter pale zaprinel le Ježiš

²⁵ O Šimon Peter ačhelas a tačarelas pes. A phučle lestar: „Na sal the tu jekh leskre učeņnikendar?“

No ov zaprinđa a phenda: „Na som.“

²⁶ Jekh le nekbareder rašaskre sluhendar, savo sas famelija oleske, kaske o Peter odčhindā o kan, phenda: „Na dikhlom tut leha andre zahrada?“

²⁷ O Peter pale zaprinđa a takoj gilāđa o kohutos.

O Ježiš anglo Pilat

²⁸ Avke ligende le Ježiš khatar o Kajfaš andro palacis le Pilatoskro a sas tosara. Ale on na gele andre, hoj pes te na meļaren, bo kamle te chal le bakrores pre Patrađi.

²⁹ O Pilat avla avri pal lende a phučļa: „So hin tumen pre kada manuš?“

³⁰ Odphende leske: „Te na kerđahas kada manuŝ namiŝtes, na andamas les ke tu.“

³¹ O Pilat odphenda: „Len les tumen a sudzinen les pal tumaro zakonos.“

O Źidi leske phende: „Amen nane pravos űnikas te murdarel.“

³² Kada pes ačhila, hoj pes te ačhen o lava le Ježišoskre, savenca diňa te džanel, save meribnaha merela.

³³ Avke o Pilat geľa pale andro palacis, vičinda le Ježiš a phučľa lestar: „Sal tu o Źidoviko kralis?“

³⁴ O Ježiš odphenda: „Phenes oda korkoro tutar, abo tuke oda pal ma phende aver džene?“

³⁵ O Pilat phenda: „So me som Źidos? Korkoro tiro narodos the o bare raŝaja mange tut dine. So kerđal?“

³⁶ O Ježiš odphenda: „Miro krališagos nane andral kada svetos. Te ulahas miro krališagos andral kada svetos, mire sluŝobňika pes mardehas vaŝ ma, hoj te na avav dino andro vasta le Źidenge. Ale akana miro krališagos nane adarik.“

³⁷ Akor o Pilat phenda: „Ta akor the avke sal kralis?“

O Ježiš odphenda: „Tu phenes, hoj som kralis. Me pre oda ulilom, a vaŝoda avlom pro svetos, hoj te svedčinov pal o čačipen. Sako, ko hin andral o čačipen, ŝunel miro hangos.“

³⁸ O Pilat phučľa: „So hin o čačipen?“ Sar oda phenda, geľa pale avri paŝ o Źidi a phenda lenge: „Me pre leste na arakhlom nič nalačo.“

³⁹ Ale hin tumen tradicija, hoj tumenge premukav pre Patrađi jekhe bertenoŝis. Kamen, hoj tumenge te premukav le Źidovike kralis?“

⁴⁰ Ale on savore vičinenas: „Na les, ale le Barabaŝ!“ O Barabaŝ sas zbujňikos.

19

O Pilat odsudzinel le Ježiš pro meriben

¹ Akor ila o Pilat le Ježiš a diňa les te marel le bičoha.

² O slugađa kerde le trňendar korona a thode le Ježišoske pro ŝero. Urde les andro purpurovo plaŝtos,

³ avenas paŝ leste a phenenas: „Mi dživel o Źidoviko kralis!“ A marenas les pal o muj.

⁴ Paľis o Pilat avľa pale avri a phenda lenge: „Dikhen, anav tumenge les avri, hoj te džanen, hoj me pre leste na arakhav nič nalačo.“

⁵ Avke avľa o Ježiš avri. Pro ŝero les sas e korona le trňendar a sas urdo andro purpurovo plaŝtos. O Pilat lenge phenda: „Dikhen, o manuŝ!“

⁶ Sar les dikhle o bare rašaja the o stražnika, vičinde: „Ukrižin les! Ukrižin les!“

O Pilat lenge phendā: „Tumen les len a ukrižinen! Me pre leste na arakhav nič nalačo!“

⁷ O Židi leske odphende: „Amen hin zakonos a pal oda zakonos mušinel te merel, bo kerelas pestar o Čhavo le Devleskro.“

⁸ Sar oda šunđa o Pilat, meksa buter predarandīla

⁹ a geļa pale andre peskro palacis a phučla le Ježišostar: „Khatar sal?“ Ale o Ježiš leske na odphendā.

¹⁰ O Pilat leske phendā: „Manca na vakeres? So na džanes, hoj man hin zor tut te premukel abo tut te ukrižinel?“

¹¹ O Ježiš leske odphendā: „Na ulahas tut upral mande ņisavi zor, te tuke oda na ulahas dino upral. Vašoda bareder binos hin oles, ko man tuke diņa andro vasta.“

¹² Akorestar les kamelas o Pilat te premukel. Ale o Židi vičinenas: „Te kales premukeha, na sal le cisariskro prijatelīs. Bo sako, ko pestar kerel kralīs, džal pro cisaris.“

¹³ Sar o Pilat šunđa kala lava, iļa le Ježiš avri a bešļa peske pro sudno stolkos pro than, so pes vičinel Litostrotos a andre hebrejiko čhib Gabata.

¹⁴ A sas o džives, sar pes pripravinenas pre Patradī; sas vaj dešuduj ori*.

O Pilat phendā le Židenge: „Dikhen! Tumaro kralīs!“

¹⁵ No on vičinde: „De les het! Murdar les! Ukrižin les!“

O Pilat phučla: „Kamen, hoj te ukrižinav tumare kralīs?“

Ale o bare rašaja odphende: „Nane amen kralīs, ča cisaris!“

O Ježiš ukrižimen

¹⁶ Akor lenge les diņa, hoj les te ukrižinen. Avke ile le Ježiš het.

¹⁷ Lidžalas peskro kerestos a džalas pro than, so pes vičinel Lebka a andre hebrejiko čhib Golgota.

¹⁸ Ode les ukrižinde a leha mek the duje avren, jekhes pal jekh sera a dujtones pal e dujto sera, a le Ježiš maškaral.

¹⁹ O Pilat diņa te pisinel tabulka a thođa la pro kerestos. A sas ode pisimen: „O Ježiš Nazaretsko, o kralīs le Židengro.“

²⁰ A genenas la but Židi, bo oda than, kaj sas o Ježiš ukrižimen, sas pašes paš o foros. Sas oda pisimen hebrejski, grecki the lafinski.

* 19:14 E grecko čhib: šov ori

21 Akor phende le Židengre nekbaredere rašaja le Pilatoske: „Ma pisin: ‚O kralis le Židengro,‘ ale pisin, hoj ov phenda: ‚Me som kralis le Židengro.‘ “

22 Ale o Pilat odphenda: „Oda, so pisindom, pisindom.“

23 Sar imar o slugađa ukrižinde le Ježiš, rozdelinde leskre gada pro štar kotora, dojekhe slugađiske jekh kotor. Ile the o teluno gad, savo na sas sido, ale sas jekhe pochtanestar uprunestar dži tele

24 a phende peske: „Na čingeras les, ale losinas vaše, kaskro ela.“ Aleha pes ačhila oda, so hin pisimen:

*„Rozdelinde peske maškar peste mire gada
a vaš miro ruchos peske čhide losos.“*

Kada hin oda, so kerde o slugađa.

25 Paš o kerestos le Ježišoskro ačhelas leskri daj, leskra dakri pheň, e Maria, so sas romňi le Kleofašiskri, the e Maria Magdalena.

26 Sar o Ježiš ode dikhla peskra da a the le učeňikos, saves kamelas, hoj ačhel paš late, phenda peskra dake: „Džuvljuje, dikh, tiro čhavo!“

27 Paľis phenda le učeňikoske: „Dikh, tiri daj!“ Akorestar la ila oda učeňikos ke peste.

O Ježiš merel

28 Paľis, sar imar dikhla o Ježiš, hoj hin savoro dokerdo a hoj pes te napľininel oda, so hin pisimen, phenda: „Smedno som!“

29 Sas ode čaro, andre savo sas šut. Močinde e špongija andro šut, phandle la pre izoposkri paca a thode leske la paš o vušta.

30 Sar o Ježiš koštolinda o šut, phenda: „Dokerdo hin!“ Zmukla tele o šero a mukla avri peskre duchos.

31 Vašoda, hoj sas o džives anglo šabat, mangle o Židi le Pilat, hoj te del te phagel o kokala pro pindre olenge, ko sas ukrižimen. Bo na kamenas len te mukel pro keresti pro šabat a kada šabat sas baro.

32 Avke avle o slugađa a phagle o kokala pro pindre le ešebnoneske the le dujtoneske, so leha sas ukrižimen.

33 Ale sar avle paš o Ježiš a dikhle, hoj imar hino mulo, na phagerde leske o kokala,

34 ale jekh le slugađendar predemađa la kopijaha leskri sera a takoj čulila avri o rat the o paňi.

35 A oda, ko oda dikhla, diňa svedectvos a leskro svedectvos hino čačipnaskro. Ov džanel, hoj vakerel čačipen, hoj the tumen te pačan.

36 Kada pes ačhila vašoda, hoj pes te napľininel oda, so hin pisimen: „Aňi jekh leskro kokalos na ela phagerdo,“

37 a pre aver than hin pisimen: „*Dikhena oles, kas predemade.*“

O Ježiš parundo

38 Palis o Jozef andral e Arimatija, savo sas le Ježišoskro učeņnikos, ale počoral, bo daralas le Židendar, phučla le Pilatostar, či šaj lel tele le Ježišoskro telos, a o Pilat leske domukla. Avke avla a ila tele le Ježišoskro telos.

39 Avla the o Nikodem, savo sas angloda rači paš o Ježiš, a ila peha vaj tranda (30) kili mišimen aloe the mirha.

40 Avke ile le Ježišoskro telos a pačarde les andro lepedi le voņave olejenca, avke sar hine o Židi sikade te parunel.

41 Pre oda than, kaj les ukrižinde, sas zahrada a andre zahrada nevo hrobos, andre savo mek šoha ņiko na sas thodo.

42 A vašoda, hoj sas o džives anglo šabat a hoj o hrobos sas pašes, thode ode le Ježiš.

20

O Ježiš nane andro hrobos

1 Palis ešebno džives andro kurko sig tosara, mek sar sas rat, avla e Maria Magdalena paš o hrobos a dikhla, hoj o bar hino odcirdlo pašal o hrobos.

2 Sar oda dikhla, denašelas a avla ko Šimon Peter the ke oda dujto učeņnikos, saves rado dikhelas o Ježiš, a phenda lenge: „Ile le Rajes andral o hrobos a na džanas, kaj les thode.“

3 Akor o Peter the o dujto učeņnikos gele paš o hrobos.

4 Sodujdžene denašenas jekhetane, ale o dujto učeņnikos denašelas sigeder sar o Peter a doavla ešebno paš o hrobos.

5 Sar bandila andro hrobos, dikhla ode ča o lepedi, ale na geļa andre.

6 Palis ode doavla the o Šimon Peter a geļa andro hrobos a tiš dikhla o lepedi

7 the o khosno, so sas le Ježišoste pro šero. O khosno na sas paš o lepedi, ale sas zapačardo pre aver than.

8 Akor geļa andre the o dujto učeņnikos, savo sas ešebno paš o hrobos, a dikhla a pačandila.

9 On mek na achalonas le Devleskre Laveske, hoj o Ježiš mušinela te uštel andral o meriben.

10 Avke ola učeņnika gele pale khere.

O Ježiš pes sikavel la Maria Magdalenake

11 Ale e Maria ačhelas avri paš o hrobos a rovelas. A sar rovelas, bandila andro hrobos

¹² a dikhla te bešel duje añjelen andro parne gada ode, kaj angloda pašlolas le Ježišoskro telos; jekhes paš o šero a dujtones paš o pindre.

¹³ On latar phučle: „Džuvlije, so roves?“

Oj odphenda: „Ile mire Rajes a na džanav, kaj les thode.“

¹⁴ Sar oda phenda, visarda pes palal a dikhla ode te ačhel le Ježiš, ale na džanelas, hoj oda hin o Ježiš.

¹⁵ O Ježiš latar phučla: „Džuvlije, so roves? Kas rodes?“

Oj peske gondolinda, hoj oda hin o zahradnikos, a phenda leske: „Rajeja, te les tu ilal het, phen mange, kaj les thodal, a me les lava.“

¹⁶ O Ježiš lake phenda: „Mario!“

Oj visaliła a phenda leske andre hebrejiko čhib: „Rab-buni!“ (So hin prethodo: Učitelina.)

¹⁷ O Ježiš lake phenda: „Ma chude tut mandar, bo mek na somas upre ke miro Dad, ale dža pal mire phrala a phen lenge: ‚Džav upre ke miro Dad the ke tumaro Dad, ke miro Del the ke tumaro Del.‘ “

¹⁸ Avke e Maria Magdalena geła pal o učeňika a phenda lenge: „Dikhłom le Rajes!“ A phenda lenge the oda, so lake phenda.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

¹⁹ Mek rači oda džives, o ešebno džives andro kurko, sas o učeňika zgele a daratar anglo Židi sas o vudar zarimen. O Ježiš avla, ačhila maškar lende a phenda lenge: „Smirom tumenge!“

²⁰ Sar oda phenda, sikađa lenge peskre vasta the peskri sera. O učeňika radisalile, sar dikhle le Rajes.

²¹ O Ježiš lenge pale phenda: „Smirom tumenge! Sar man bičhađa o Dad, avke the me tumen bičhavav.“

²² Sar oda phenda, phurdla pre lende a phenda lenge: „Prilen le Svete Duchos!“

²³ Olenge, kaske odmukena o bini, hin odmuklo, a kaske na odmukena o bini, nane odmuklo.“

O Ježiš the o Tomaš

²⁴ Ale o Tomaš, savo pes vičinel Didimos, jekh le dešudujendar, na sas lenca, sar avla o Ježiš.

²⁵ Avke leske phende okla učeňika: „Dikhłam le Rajes!“

No ov lenge phenda: „Te na dikhava o cheva pal o lecegi andre leskre vasta a na thovava miro angušt andro cheva, kaj sas predemado, a na thovava miro vast andre leskri sera, na pačava!“

²⁶ Pal očno džives sas pale leskre učeňika andro kher a the o Tomaš sas lenca. O Ježiš avla prekal o zarimen vudar, ačhila peske maškar lende a phenda: „Smirom tumenge!“

²⁷ Palis phenda le Tomašiske: „Thov tiro angušť kade a dikh pre mire vasta. An tiro vast a thov les andre miri sera a ma av napačabnaskro, ale pačabnaskro!“

²⁸ O Tomaš leske odphenda: „Miro Raj the miro Del!“

²⁹ O Ježiš leske phenda: „Pačandilal, bo man dikhľal. Bachtale hine ola, ko na dikhle a pačandile.“

³⁰ O Ježiš mek but aver zazraki kerďa anglo jakha peskre učeňikengre, so nane pisimen andre kadi kňižka.

³¹ Ale kada hin pisimen vašoda, hoj te pačan, hoj o Ježiš hino o Kristus, o Čhavo le Devleskro, a pačabnaha tumen te avel o dživipen andre leskro nav.

21

O Ježiš pes pale sikavel le učeňikenge

¹ Palis pes pale o Ježiš sikaďa le učeňikenge paš o Tiberijadsko moros. Ačhila pes oda kavke:

² Sas jekhetane o Šimon Peter, o Tomaš, saves vičinen Didimos, o Natanael andral e Kana Galilejsko, o duj čhave le Zebedeoskre the mek duj aver leskre učeňika.

³ O Šimon Peter lenge phenda: „Džav te chudel ribi.“ Phende leske: „Džas the amen tuha.“ Avke bešle andre lodka a gele, ale odi rat na chudle nič.

⁴ Sar vidňisaľolas, ačhelas o Ježiš paš o paňi, ale o učeňika na džanenas, hoj oda hin o Ježiš.

⁵ O Ježiš lendar phučľa: „Čhavale, chudňan varesave ribi?“

„Na,“ odphende.

⁶ Ov lenge phenda: „Čhiven e sita pre čači sera la lodkakri a chudena.“ Avke čhide a chudle ajci but ribi, hoj aňi na birinenas te cirdel avri e sita.

⁷ Akor phenda oda učeňikos, saves kamelas o Ježiš, le Peteriske: „Oda hin o Raj!“ Sar šunďa o Šimon Peter, hoj oda hin o Raj, urďa pre peste o uprune gada, so angloda čhida tele, a chučila andro moros.

⁸ Okla učeňika avle la lodkaha a cirdenas pal peste e sita le ribenca, bo na sas dur la phuvatar, vaj šel (100) metri.

⁹ Sar doavle paš o brehos, dikhle, hoj imar ode sas kerďi e jag le angarendar a upral sas thodi e riba the o maro.

¹⁰ O Ježiš lenge phenda: „Anen ole ribendar, so akana chudňan.“

¹¹ O Šimon Peter geľa a cirdňa e sita avri pre phuv. A sas andre pherdo bare ribi, šel penda the trin (153), ale kajte sas kajci but, e sita na čhindila.

¹² Palis phenda o Ježiš: „Aven te chal!“ A ňiko le učeňikendar pes na opovažinda lestar te phučel: „Ko tu sal?“ Bo džanenas, hoj oda hin o Raj.

¹³ O Ježiš avla pašeder, iľa o maro a podiňa lenge. Avke kerđa the la ribaha.

¹⁴ Kada sas imar tritovar, so pes sikađa o Ježiš peskre učeňikenge, kanastar ušřila andral o meriben.

O Ježiš the o Peter

¹⁵ Sar imar dochale, phučľa o Ježiš le Šimonostar Peteristar: „Šimon, čhavo le Janoskro, kames man buter sar kala?“ „He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phenda leske o Peter.

O Ježiš leske phenda: „Pašin mire bakroren!“

¹⁶ Pale lestar o Ježiš phučľa: „Šimon, čhavo le Janoskro, kames man?“

„He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phenda leske.

O Ježiš leske phenda: „Starin tut pal mire bakrore!“

¹⁷ Tritovar lestar phučľa: „Šimon, čhavo le Janoskro, rado man dikhes?“

Akor ačhila smutno o Peter, hoj lestar tritovar phučel: „Rado man dikhes?“ A phenda leske: „Rajeja, tu džanes savoro! Tu džanes, hoj tut rado dikhav.“

O Ježiš leske phenda: „Pašin mire bakroren!“

¹⁸ Čačes, čačes phenav tuke: Sar salas terneder, phandehas tut korkoro a džahas, kaj kamehas. Ale sar phuroha, nacirdeha tire vasta a aver tut phandela a lidžala tut ode, kaj na kameha.“

¹⁹ Oleha o Ježiš diňa le Peteriske te džanel, save meribnaha oslavanela le Devles. Sar oda phenda, prikazinda leske: „Av pal ma!“

²⁰ O Peter visaliľa a dikhľa, hoj džal pal leste oda učeňikos, saves kamelas o Ježiš a savo paš o chaben geľa pašeder paš o Ježiš a phučľa: „Rajeja, ko tut zradzinela?“

²¹ Sar les o Peter dikhľa, phenda le Ježišoske: „Rajeja, so ela kaleha?“

²² O Ježiš leske phenda: „Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut andre oda? Tu av pal ma!“

²³ Vaš oda lav pes maškar o phrala vakerelas, hoj oda učeňikos na merela. No o Ježiš leske na phenda, hoj na merela, ale: „Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut hin andre oda?“

²⁴ Oda hin oda učeňikos, savo svedčinel pal kala veci a kada pisinda. Džanas, hoj leskro svedectvos hino čačipnaskro.

²⁵ No, hin mek the but aver veci, save o Ježiš kerďa. Te pes oda savoro pisindahas andre, gondolinav mange, hoj aňi le svetos na ulahas dos than pre ola křižki, so pes diňahas te pisinel.

Amen.

Le Apoštolengre Skutki

¹ Lačo Teofilona, ešebno zvitkos pisindom pal savoreste, so chudna o Ježiš te kerel a te sikavel

² dži andre oda džives, sar sas ilo upre andro ņebos. Angloda sar sas ilo upre, diña prekal o Sveto Duchos o prikazaŋja le apoštolenge, saven peske kidna avri.

³ Saranda (40) džives pal peskro meriben pes lenge o Ježiš buterval sikavelas avke, hoj te džanen, hoj dživel. Dikhle les a vakerelas lenca pal o krališagos le Devleskro.

⁴ Sar mek sas lenca jekhetane, prikazinelas lenge: „Ma džan het andral o Jeruzalem, ale užaren pre oda daros, pal savo tumenge vakeravas a pal savo miro Dad diña lav, hoj tumen dela.

⁵ O Jan bolelas le paŋeha, ale tumen avena bolde le Svete Duchoha, imar nabut dživesenca.“

O Ježiš džal andro ņebos

⁶ A sar pes zgele, phučle le Ježišostar: „Rajeja, či kames akana pale te ačhavel o krališagos le Izraeloskro?“

⁷ O Ježiš lenge odphenda: „Oda nane tumari veca te džanel o dživesa, abo te prindžarel o časi, save o Dad diña peskra zoraha.

⁸ Ale avela pre tumende o Sveto Duchos, prilena leskri zor a avena mire švedki andro Jeruzalem the pal cali Judsko the andre Samarija a palis the dži andro posledno agor la phuvakro.“

⁹ Pal kala lava sas angle lengre jakha hazdlo upre andro ņebos a e chmara les ila pašal lengre jakha.

¹⁰ Androda, sar dikhenas upre pro ņebos, jekhvareste paš lende ačhile duj murša urde andro parne gada,

¹¹ a phende: „Muršale andral e Galileja, so kade ačhen a dikhen pro ņebos? Kada Ježiš, savo sas tumendar ilo upre andro ņebos, avela pale avke, sar les dikhlan te džal andro ņebos.“

¹² Palis gele pale andro Jeruzalem pal o Olivovo Verchos, so hin vaj jekh kilometros paš o Jeruzalem.

¹³ Sar doavle andro foros, gele andro upruno baro kher, kaj bešenas o Peter, o Jakob, o Jan, o Andrej, o Filip, o Tomaš, o Bartolomej, o Matuš, o Jakob le Alfeoskro, o Šimon Zelota, saves vičinenas Horlivec, the o Judaš le Jakoboskro.

14 Kala savore ačhenas jekhetane andro modlitbi, jekhetane le džuvlenca the la Mariaha, le Ježišoskra daha, the leskre phralenca.

Kiden avri le Matej vaš o apoštolos

15 Andre ola dživesa uštíla upre o Peter maškar savore učeňika. Sas ode vaj šel the biš (120) manuša. A phenda:

16 „Muršale, phralale, mušinda pes te naplñinel oda, so hin pisimen, so imar anglal phenda o Sveto Duchos prekal o David pal o Judaš, savo lidžalas olen, ko phandle andre le Ježiš.

17 Bo o Judaš sas jekh amendar a služinelas amenca jekhetane.“

18 A vaš o love, so chudña vaš oda, hoj zradzinda le Ježiš peske cinda maľa. Paloda peľa tele šereha a phariľa avke, hoj savoro andral leste avľa avri.

19 A dodžanle pes paloda savore manuša, so bešenas andro Jeruzalem. Vašoda pes vičinel odi maľa andre lengri čhib Akeldama, so hin le Rateskri Maľa.

20 „Bo andro Žalmi hin pisimen:

*„Mi ačhel leskro kher omuklo
a űiko ode te na bešel!“*

A avrether:

„Leskri služba mi prelel aver!“

21 Vašoda kampil te kidel avri jekhes ole muršendar, ko sas amenca calo časos, medik sas o Ježiš maškar amende a phirelas amenca,

22 ko sas amenca akorestar, sar sas o Ježiš boldo le Janostar, dži andre oda džives, sar sas amendar ilo upre. Bo oda murš ačhela švedkos jekhetane amenca, hoj o Ježiš uštíla andral o meriben.“

23 Avke ačhade duje dženen: Le Jozef Barsabaš, saves vičinenas Čačipnaskro, the le Matej.

24 Palis pes kavke modlñinas: „Rajeja, tu prindžares o jile savore manušengre, tu amenge sikav, saves kale dujendar tuke kidňal avri,

25 hoj te prelel e apoštolsko služba, savi o Judaš omukľa, hoj te džal pre peskro than.“

26 Avke len dine losi a o losos peľa pro Matej, savo sas imar rachimen paš o dešujekh (11) apoštola.

2

O Sveto Duchos avel tele pro Letňice

1 Sar avľa o inepos Letňice, penda (50.) džives pal e Patrađi, sas savoredžene jekhetane pre jekh than.

² Jekhvareste šundiła andral o ņebos ajso zoralo hangos, sar te avlahas zorali balvaj, a naplñinda calo kher, kaj bešenas.

³ Sikade pes lenge ajse sar jagale čhiba, so pes rozdeline de a beše pre dojekh lendar.

⁴ Jekhvareste sas savore naplñimen le Svete Duchoha a chudle te vakerel andre aver čhiba, avke sar lenge delas o Duchos te vakerel.

⁵ Andro Jeruzalem sas o pobožna Židi andral savore narodi pal calo svetos.

⁶ Sar šunde oda hangos, savoredžene pes ode zgele a igen pes čudalinenas, sar len šunde te vakerel andre lengre čhiba.

⁷ Našti avenas ke peste, čudalinenas pes a phenenas jekh avreske: „Či nane savore kala, so kade vakeren, Galilejčana?“

⁸ Sar oda, hoj sako amendar len šunas te vakerel andre amare čhiba, andre save barilam avri?

⁹ Amen o Parti, o Medi, o Elamiti, ola, ko bešas andre Mezopotamija, andre Judsko the andre Kapadokija, andro Pontus the andre Azija,

¹⁰ andre Frigija the andre Pamfilija, andro Egipt the andre phuv Libija paš o Cirenija, the ola, ko sam andral o Rim,

¹¹ o Židi the ola, ko pregele andro židoviko pačaben, o Krešana the o Arabi – savore len šunas te vakerel andre amare čhiba o bare veci le Devleskre!“

¹² Igen pes čudalinenas a našti ke peste avenas, phenenas jekh avreske: „Oda so hin kada?“

¹³ Ale varesave džene lendar asanas a phenenas: „Pile but mol!“

O Peter chudel te kazinel

¹⁴ O Peter uštıla upre jekhetane le dešujekh (11) apoštolenca a chudña ke lende te vakerel le zorale hangoha: „Muršale, save san Židi, the savore tumen, so bešen andro Jeruzalem! Šunen mištes mire lava a achalon kaleske!

¹⁵ Kala manuša nane mate, sar tumenge tumen gondolinen. Se mekča hin eña ori tosara.

¹⁶ Ale kada hin oda, so sas phendo prekal o prorokos Joel:

¹⁷ *Andre ola posledna dživesa ela avke, phenel o Del,*

hoj čhivava avri mire Duchos pre dojekh manuš

a tumare čhave the tumare čhaja prorokinena,

tumare terne dikhena viđeňja

a tumare phure manušen ela sune.

¹⁸ *He, mek the pre mire služobňika the pro služobňički*

čhivava avri mire Duchos a prorokinena.

¹⁹ *Sikavava o zazraki upre pro ņebos*

*the o znamenja tele pre phuv,
o rat, e jag the o baro thuv.*

20 *O kham pes čerinela pro kalipen
a o čhonoru pro rat*

*angloda, sar avela oda baro the slavno džives le Ra-
jeskro.*

21 *A ela avke, hoj sako,*

ko lašarela le Rajeskro nav, ela zachrañimen.'

22 *Muršale andral o Izrael, šunen kala lava: O Ježiš
Nazaretsko sas oda murš, savo sas le Devlestar maškar
tumende dokazimen la bara zoraha the le zazrakenca, save
prekal leste o Del kerelas, avke sar oda the tumen korkore
džanen.*

23 *Ale o Del imar anglal džanelas, so pes ačhela, a
oda sas leskro planos, hoj tumen ole muršes te zalen a
prekal o vasta le binošnengre te primaren pro kerestos a
te murdaren.*

24 *No o Del les uštađa andral o meriben a iľa lestar o
meribnaskre dukha, se aňi pes na delas, hoj les o meriben
te likerel andre peskri zor.*

25 *Bo o David pal leste phendā:*

„Dikhavas le Rajes furt anglal mande;

ov hino paš miro čačo vast,

vašoda man na čhalavava.

26 *Vašoda radisalila miro jilo the miri čhib,*

hoj mek the miro telos odpočovinelā andre nađej,

27 *bo na mukeha miri duša*

pre oda than, kaj hine o mule,

aňi na deha tire svetoneske,

hoj leskro telos te kirňol.

28 *Diňal mange te prindžarel o droma le dživipnaskre
a naplñineha man le radišagoha anglal tute!'*

29 *Muršale, phralale! Šaj tumenge phenav šmelones pal
amaro dad pal o David, hoj ov muľa, sas parundo a leskro
hrobos hino ke amende dži adadžives.*

30 *Ov sas prorokos a džanelas, hoj o Del les diňa veraha
lav, hoj pre leskro tronos bešela jekh leskre potomkendar.*

31 *O David oda imar anglal dikhľa a vakerelas pal o
Kristus, hoj uštela andral o meriben a hoj leskri duša na
ačhela pre oda than, kaj hine o mule, aňi leskro telos na
kirňola.*

32 *Ipen ole Ježiš o Del uštađa andral o meriben a amen
savore oda dikhľam.*

33 *O Del les hazdňa upre paš peskro čačo vast a priiľa
le Dadestar le Svete Duchos, avke sar o Dad diňa lav. Ov
les čhiđa avri pre amende a oda hin oda, so tumen akana
dikhen the šunen.*

³⁴ Se o David na geľa upre andro ňebos, ale phenda:
O Del phenda mire Rajeske:

Beš tuke pal miri čači sera,

³⁵ *medik tuke na thovava
 tire ňeprijateľen tel o pindre.'*

³⁶ A vašoda mi džanen savore manuša andral o Izrael, hoj o Del ole Ježiš, saves tumen ukrižindan, kerđa Rajeske the Kristoske.“

Trin ezera nipi pačandile

³⁷ Sar oda o manuša šunde, geľa lenge oda dži andro jile a phende le Peteriske the okle apoštolenge: „So amenge kampil te kerel, phralale?“

³⁸ O Peter lenge phenda: „Keren pokaŋje a sako tumendar pes mi del te bolel andro nav Ježiš Kristus, hoj tumenge te aven odmukle o bini, a chudena le Svete Duchos sar daros.

³⁹ Bo kada lav, so o Del diňa, hin prekal tumende, prekal tumare čhave a the prekal sakoneste, ko hine dur, saven peske vičinela o Raj, amaro Del.“

⁴⁰ A mek the but avre lavenca lenge svedčinelas. Vakere-las a phenelas lenge pre godi: „Zachraňinen tumen andral kada binošno pokoleňje!“

⁴¹ Avke ola džene, ko radišagoha priile leskro lav, pes dine te bolel. A andre oda džives pes ke lende pridine vaj trin ezera (3 000) manuša.

⁴² Savore ola džene furt siklonas le apoštolendar a sas jekhetane le phralenca. Phagerenas o mare a ačhenas pro modlitbi.

Ešebno khangeri

⁴³ Pre savore nipi avelas dar, bo o apoštola kerenas but zazraki the znameňja.

⁴⁴ Savore manuša, so pačandile, sas peha a sas len savoro jekhetane.

⁴⁵ Bikenenas peskre mali the majetki a rozdenas maškar peste pal oda, kaske keci kampilas.

⁴⁶ Sako džives sas jekhetane andro chramos a andre peskre khera phagerenas o mare a chanas o chaben radišagoha the žuže jilenca.

⁴⁷ Lašarenas le Devles a savore nipi len rado dikhenas. A o Raj pridelas sako džives neve zachraňimen manušen.

3

O Peter sastarel avri le banges

¹ O Peter the o Jan džanas upre andro chramos trin orendar pro modlitbi.

² A ipen akor ode anenas varesave muršes, savo sas bango, kanastar uliła. Sako džives les hordinenas paš e chramoskri brana, savi pes vičinel Šukar, hoj te žobrinel olendar, ko džanas andro chramos.

³ Sar dikhła le Peter the le Jan te avel andro chramos, mangła peske lendar love.

⁴ Akor o Peter the o Jan pre leste dikhle a phende: „Dikh pre amende!“

⁵ A ov pre lende igen dikhelas, bo užarelas, hoj les dena love.

⁶ Ale o Peter phenda: „Nane man somnakaj aňi rup, ale oda, so man hin, oda tut dava: Andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko ušti a phir!“

⁷ Chudňa les le čače vastestar a hazdňa les upre. A takoj pro than leske zoraľile o pindre the o khoča,

⁸ chučila upre a phirelas. Geła lenca andro chramos, ode phirelas, chučerelas radišagostar a lašarelas le Devles.

⁹ Savore nipi, so ode sas, les dikhle, sar phirel a lašarel le Devles,

¹⁰ a prindžarde, hoj oda sas ov, so bešelas paš e chramoskri brana, savi pes vičinel Šukar, a žobrinelas. A igen pes čudalinenas oleske, so pes leske ačhiła.

O Peter kazinel andre dvora le Šalamunoskri

¹¹ Oda manuš phirelas pal o Peter the pal o Jan, a vašoda pes savore manuša zgele ke lende andre bari dvora le Šalamunoskri, bo našti avenas ke peste.

¹² Sar oda dikhła o Peter, odphenda le manušenge: „Muršale andral o Izrael, soske tumen oleske avke čudalinen? Abo soske pre amende avke dikhen, sar te oda amen kerđamas peskra zoraha abo pobožnostaha, hoj kada manuš te phirel?“

¹³ *O Del le Abrahamoskro, le Izakoskro the le Jakoboskro, o Del amare dadengro* oslavinda peskre čhas le Ježiš, saves tumen diňan andre a na kamľan les akor, sar les o Pilat kamelas te premukel.

¹⁴ Tumen na kamľan le Svetes a Čačipnaskres, ale mangľan, hoj tumenge te premukel le vrahos.

¹⁵ Murdarđan oles, ko del o dživipen, ale o Del les uštađa andral o meriben a amen sam oleske švedki!

¹⁶ Pačabnaha andro nav Ježiš kada manuš, saves tumen dikhen a prindžaren, sastila avri. O pačaben andro Ježiš calkom sastarđa kale muršes, avke sar oda tumen savore šaj dikhen.

¹⁷ Phralale, me džanav, hoj tumen aňi na džanenas, so kerđan, aňi tumare vodci.

18 Ale o Del naplñinda oda, so imar anglal phenda prekal savore peskre proroka, hoj leskro Kristus cerpinela.

19 Vašoda akana keren pokañje a visaren tumen, hoj pes tumenge te khosen tele o bini a te avel pre tumende e nevi zor the o smirom le Devlestar,

20 hoj te bičhavel tumenge le Ježiš Kristus, savo sas pre oda imar anglal dino.

21 Ov mušinel te ačhel andro ñebos dži akor, medik o Del na prikerela savoro, pal soste imar čirla vakerelas prekal savore peskre sveta proroka.

22 Bo o Mojžiš phenda le dadenge: *„O Raj, tumaro Del, tumenge ačhavela prorokos tumare phralendar, avke sar ačhađa man. Les šunena andre savoreste, so tumenge phenela.*

23 *A dojekh manuš, ko na šunela ole prorokos, ela le Devleskre manušendar tradlo het.’*

24 Savore proroka, o Samuel a the savore proroka, so avle pal leste, imar anglal vakerenas pal kala dživesa.

25 Tumen san o čhave le prorokengre the la zmluvakre, savi o Del kerđa tumare dadenca akor, sar phenda le Abrahamoske: *„Andre tiro potomkos ena požehñimen savore narodi pre phuv.’*

26 O Del ačhađa peskre Služobñikos le Ježiš a ešeb les bičhađa ke tumende, hoj tumen te požehñinel oleha, hoj tumen visarela tumare binošne dromendar.“

4

O Peter the o Jan angle Bari Rada

1 Sar oda vakerelas le manušenge, avle pre lende o rašaja, o Saduceja the le chamoskre stražñikengro velitelis.

2 On sas pre lende choľamen, bo o apoštola sikavenas le manušen a phenenas lenge, hoj andro Ježiš šaj uštена andral o meriben.

3 Zaile len, a vašoda, hoj imar sas rat, phandle len andre bertena.

4 Ale but džene olendar, ko šunde o lav, pačandile a imar sas vaj pandž ezera (5 000) murša.

5 Ačhila pes pro dujto džives tosara, hoj pes andro Jeruzalem zgele o vodci, o phuredera, o zakoñika,

6 o nekbareder rašaj Annaš, o Kajfaš, o Jan, o Alexander a the mek savore andral e famelija le nekbareder rašaskri.

7 Thode len te ačhel maškaral a phučenassendar: „Sava zoraha, abo andre savo nav oda kerđan?“

8 Avke o Peter, naplñimen le Svete Duchoha, lenge phenda: „Vodcale the phureder manušale le Izraeloskre!

⁹ Amen sam adadžives sudzimen vaš o lačhipen, so pes kerđa le nasvale manušeske, a tumen amendar phučen, sar les sastardam.

¹⁰ Akor mi džanen savore Izraeliti a the tumen savore, hoj andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko, saves tumen ukrižindan a saves o Del uštađa andral o meriben, sastila kada manuš avri anglal tumare jakha.

¹¹ O Ježiš hin
*,oda bar; savo tumen o murara odčhidan
a savo ačhila oda hlavno bar.'*

¹² A andre ñikaste avreste nane e zachrana, bo aňi nane aver nav tel o ñebos, so ulahas dino le manušenge, andre savo šaj avas amen zachrañimen.“

¹³ Sar dikhle, hoj o Peter the o Jan pes na daran, čudalinde pes, bo džanenas, hoj on hine običajna manuša, so nane avrisikade. A prindžarde len, hoj phirenas le Ježišoha.

¹⁴ Ale sar dikhle paš lende te ačhel ole manušes, so sastila avri, našti phende ñič.

¹⁵ Bičhade len avri andral e Bari Rada a paľis pes maškar peste dovakerenas:

¹⁶ „So keraha kale manušenca? Bo sako, ko bešel andro Jeruzalem, džanel, hoj prekal lende pes ačhila baro zazrakos a amen oda našti zaprinas.

¹⁷ Ale vašoda, hoj pes oda mek buter te na rozvakerel maškar o nipi, zakazinas lenge, hoj imar te na vakeren andre oda nav ñisave manušeske.“

¹⁸ Vičinde len a prikazinde lenge, hoj imar šoha te na vakeren aňi te na sikaven andro nav Ježiš.

¹⁹ Ale o Peter the o Jan lenge odphende: „Korkore rozsudzinen, či oda ulahas mištes anglo Del, hoj buter te šunas tumen sar le Devles.

²⁰ Bo amen našti prečas te vakerel pal oda, so dikhľam the šundam.“

²¹ Paľis lenge mek jekhvar zakazinde a mukle len, bo na arakhle pre lende ñič, vaš soske len šaj potrestindehas. Bo savore manuša lašarenas le Devles vaš oda, so pes ačhila.

²² Ole manušeske, so sastila avri, sas buter sar saranda (40) berš.

O učeňika lašaren le Devles

²³ A sar len premukle, avle paš peskre a phende lenge pal savoreste, so lenge o bare rašaja the o phuredera phende.

²⁴ Sar oda on šunde, jekhetane hazdle o hangos ko Del a phende: „Tu sal o Někbarer Del, savo kerđa o ñebos the e phuv, o moros a the savoro, so andre lende hin.

²⁵ Tu phendal prekal o Sveto Duchos prekal o muj tire služobňikoskro, amare dadeskro le Davidoskro:

,Soske pes cholaren o narodi

a o manuša gondolinen avri o zbitočna plani?

²⁶ *O krala pre phuv*

the o vladara uštile upre

a gele pro Del

the pre leskro Pomazimen.'

²⁷ Bo čačes o Herodes, o Pontsko Pilat, o pohana the o Izraeliti pes zgele andre kada foros pre tiro sveto Služobnikos, pro Ježiš, saves tu pomazindal,

²⁸ hoj te keren savoro oda, so tiro vast the tiri voľa imar anglal kamla, hoj pes te ačhel.

²⁹ Avke akana, ó, Rajeja, dikh pre oda, sar amen daraven avri a de tire služobnikenge te vakerel o lav šmelones the bi e dar.

³⁰ Nacirde tiro vast a sastar avri, ker o đivi the o zazraki andro nav Ježiš, andro nav tire svete Služobnikoskro.“

³¹ A sar pes preačhile te modlinel, razisalila oda than, kaj sas zgele, a jekhvareste sas savoredžene naplñimen le Svete Duchoha a vakerenas le Devleskro lav bi e dar.

Le pačabnaskren sas savoro jekhetane

³² Olen, ko pačandile, sas jekh gondolišagos the jekh jilo a sas igen but džene. A ņiko lendar na phenelas pal oda, so les sas, hoj oda hin leskro, ale savoro len sas jekhetane.

³³ O apoštola svedčinenas andre bari zor, hoj o Raj o Ježiš uštıla andral o meriben a upral lende savorende sas bari milost le Devleskri.

³⁴ Na sas ņiko maškar lende, kas ulahas vareso frima. Bo savore, kas sas maľi abo khera, bikenenas len a ola love, so vaš oda chudenas,

³⁵ anenas le apoštolenge a on rozdenas savorenge, kaske keci kampelas.

³⁶ Jekh lendar sas o Jozef, saves dine o apoštola nav Barnabaš (so hin prethodo: Oda, ko avren podhazdel upre.) Ov sas Levitas andral o Ciprus.

³⁷ Les sas maľa, bikenda la a ola love anda a thođa le apoštolenge paš o pindre.

5

Pal o Ananijaš the Zafira

¹ Sas jekh muřš, savo pes vičinelas Ananijaš a leskri romňi Zafira, a on bikende peskri maľa.

² Ale ov peske počoral mukla ole lovendar a leskri romňi olestar džanelas. Okla love, so leske ačhila, anda a thođa le apoštolenge paš o pindre.

³ O Peter phenda: „Ananijaš, soske o beng naplñinda tiro jilo, hoj te klamines le Svete Duchoske, a počoral tuke muklal ole lovendor, so chudñal vaš e mała?”

⁴ Či na sas odi mała tiri, akor sar mek na sas bikendi? A sar sas bikendi, či našti kerđal ole lovenca oda, so tu kamlal? Soske tuke domuklal andro jilo odi veca? Na klaminda le manušenge, ale le Devleske.“

⁵ Sar šunđa o Ananijaš ola lava, peła tele a muła. A pre savoredženende, ko pes pal oda došunde, avla bari dar.

⁶ O terne murša uštíle, ile les avri a parunde les.

⁷ Vaj pal o trin ori avla andre the leskri romñi, ale oj na džanelas, so pes ačiła.

⁸ O Peter phučla the latar: „Phen mange, či vaš kajci bikenda e mała?”

„He, vaš ajci,” oj odphenda.

⁹ Avke lake o Peter phenda: „Soske tumen dovakerđan, hoj pokušinena le Rajeskre Duchos? Dikh, o pindre olengre, ko parunde tire romes, hine paš o vudar a lidžana avri the tut.“

¹⁰ A oj jekhvareste peła tele leske paš o pindre a muła. Sar avle andre o terne murša, dikhle la muła, ile la avri a parunde la paš lakro rom.

¹¹ A avla bari dar pre cali khangeri the pre savorende, ko pes pal oda došunde.

¹² Prekal o vasta le apoštolengre pes ačhenas maškar o nipi bare divi the zazraki. Savore pačabnaskre pes arakhenas jekhetane andre dvora le Šalamunoskri a sas len jekh gondolišagos.

¹³ Aver džene pes daranas paš lende te džal, ale maškar o nipi len sas bari pačiv.

¹⁴ So dureder, ta buter manuša pačanas a igen but murša the džuvla pačandile andro Raj.

¹⁵ Pro uliči anenas le nasvalen a thovenas len pro hadži the pro nošitki, hoj te odarik predžala o Peter, hoj bajča leskro čiños te avel pre varesave lendar.

¹⁶ A avenas ode the but nipi andral o fori pašal o Jeruzalem a anenas le nasvalen the olen, kas o nalače duchi trapinenas, a savore sas sastarde avri.

O rašaja džan pro apoštola

¹⁷ Akor uštíla o nekbareder rašaj the savore, so leha sas andral e sekta le Saducejengri, a igen žjarlinenas,

¹⁸ vašoda chudle le apoštolen a phandle andre foroskri bertena.

¹⁹ Ale o aňjelos le Rajeskro phundrađa prekal e rat o vudar la bertenakro, ligenda len avri a phenda:

20 „Džan andro chramos a vakeren le manuŝenge savore lava pal oda nevo dživipen.“

21 Sar oda on šunde, avle sig tosara andro chramos a sikavenas. A sar avla o nekbareder rašaj the ola, ko sas leha, zvičinde e Bari Rada, savore phurederen andral o Izrael. A bičhade andre bertena, hoj te anen le apoštolen.

22 Ale sar ode gele, na arakhle len andre bertena. Avke avle pale

23 a phende: „E bertena arakhlam mištes phandli andre a o stražnika ačhenas avri paš o vudar, ale sar la phundrađam, na arakhlam andre ņikas.“

24 Sar oda šunđa o veliteľis le chramoskre stražnikengro the o bare rašaja, čudalinenas pes, bo na džanenas, so pes ačhila.

25 Androda vareko avla a phenđa lenge: „Dikhen, ola murša, saven tumen thođan andre bertena, ačhen andro chramos a sikaven le manušen.“

26 Avke o veliteľis peskre sluhenca geľa a anđa le apoštolen, ale na zoraha, bo daralas le manušendar, hoj andre lende te na čivkeren le barenca.

27 Sar len ande, ačhade len angle Bari Rada. O nekbareder rašaj lendar phučla:

28 „Či tumenge na zakazindam te sikavel andre oda nav? Ale tumen pherdžardan o Jeruzalem tumare sikavibnaha a amenge den e vina vaš leskro meriben.“

29 A o Peter the okla apoštola odphende: „Buter kempel te šunel le Devles sar le manušen.

30 O Del amare dadengro uštađa andral o meriben le Ježiš, saves tumen primardan pro kerestos a murdardan.

31 O Del les hazdňa upre paš peskro čačo vast a kerđa lestar Nektbareder Vodcas the Spasiteľis, hoj o Izrael te visaľol pale ko Del a te aven lenge odmukle o bini.

32 Amen sam o švedki kale vecenge a the o Sveto Duchos, saves diňa o Del olenge, ko les šunen.“

Le Gamalieloskri rada

33 Sar oda on šunde, ačhile igen cholamen a kamle len te murdarel.

34 Ale uštıla varesavo Farizejis andral e Bari Rada, savo pes vičinelas Gamaliel a sas učiteľis le Zakonoskro, saves peske važinenas savore nipi. Ov rozkazinda, hoj te lidžan le manušen pro sikra avri

35 a phenđa lenge: „Muršale andral o Izrael, mištes tumen rozgondolinen, so kerena kale manušenca!

36 Bo nadočirla uštıla o Teudas, savo phenelas pal peste, hoj ov hino vareko. A prithode pes paš leste vaj štar šel (400)

murša. Ale sar les palis murdarde, savore, ko les šunenias, pes rozdenašle a rozgele.

³⁷ A pal leste uštıla o Judaš andral e Galileja, akor sar pes zgenenas o manuša. Iła pal peste but nipen a the ov muła a savore, ko les šunenias, pes rozdenašle.

³⁸ Vašoda tumenge phenav: Den smirom kale manušen a muken len te džal! Bo te kada planos abo kadi buči hin le manušendar, rozperela pes,

³⁹ ale te oda hin le Devlestar, našti len zaačhavena. A te na pes palis mek sikavel, hoj džan pro Del!“

A savore andral e Bari Rada les šunde.

⁴⁰ Vičinde peske le apoštolen a marde len. Prikazinde lenge, hoj te na vakeren andro nav Ježiš, a premukle len.

⁴¹ Sar o apoštola odgele pašal e Bari Rada, thovenas baripen vaš oda, hoj šaj cerpinen vaš o nav Ježiš.

⁴² Na preačhenas sako džives te sikavel andro chramos the pal o khera a vakerenas o evaňjelium, hoj o Ježiš hin o Kristus.

6

Ačhaven efa služobňiken

¹ Andre ola dživesa, sar sas furt buteder učeňika, chudle o Helenisti* te dudrinel pro Hebreja†, hoj sako džives na kerenas pašal lengre vdovi avke sar pašal aver vdovi.

² Akor peske o dešuduj (12) apoštola vičinde savore učeňiken a phende: „Nane oda šukares, hoj amen te omukas le Devleskro lav a te keras pašal o skaminda.

³ Vašoda, phralale, kiden tumenge tumendar avri efa muršen, pal save sako džanel, hoj hine naplňimen le Svete Duchoha the la godaha. Len ačhavaha andre kadi služba

⁴ a amen pes šaj modlinas a služinas le Devleskre laveha calo časos.“

⁵ Oda lav sas pre dzeka savoredženenge a kidle peske avri le Štefan, muršes, andre savo sas pherdo pačaben the Sveto Duchos, a the le Filip, le Prochorus, le Nikanor, le Timon, le Parmenas the le Mikulaš andral e Antiochija, savo sas Grekos a savo imar sigeder pregeľa pro židoviko pačaben.

⁶ Ačhade len anglo apoštola a on pes pre lende modlinde a thode pre lende o vasta.

⁷ Le Devleskro lav barolas a sas furt buteder učeňika andro Jeruzalem. A the igen but rašaja pačandile.

O Štefan angle Bari Rada

* 6:1 O židi, so vakerenas grecki. † 6:1 O židi, so vakerenas hebrejski.

⁸ A o Štefan, andre savo sas pherdo le Devleskri milost the zor, kerelas maškar o nipi bare đivi the zazraki.

⁹ No avle varesave manuša andral e Libertinsko sinagoga, kaj sas Židi andral e Cirenija the Alexandrija, a avle mek the ola, so sas andral e Cilicija the andral e Azija, a vesekedinenas pes le Štefanoha.

¹⁰ Ale o Duchos diña le Štefan ajsi godi te vakerel, hoj leske našti odphenenas.

¹¹ Avke počoral prevakerde varesave muršen, hoj te phenen: „Šundam les te vakerel nalače lava pro Mojžiš the pro Del.“

¹² Avke marde upre le nipen, le phurederen the le zakoñiken. Avle pre leste, chudle les a ligende les angle Bari Rada.

¹³ Ande falošne švedken, save phende: „Kada manuš na preačhel te vakerel nalače lava pre kada sveto than the pro zakonos.

¹⁴ Bo šundam les te vakerel, hoj oda Ježiš Nazaretsko čhivela tele kada than a čerinela o tradiciji, so amenge diña o Mojžiš.“

¹⁵ Savore, so bešenas andre Bari Rada, pes zadikhle pro Štefan a dikhle, hoj leskro muj dičholas avke sar muj le añjeloskro.

7

Le Štefanoskre lava

¹ O nekbareder rašaj lestar phučla: „Hin oda čačes avke?“

² O Štefan odphenda: „Phralale the dadale, šunen! O baro Del pes sikada amare dadeske le Abrahamoske, sar sas andre Mezopotamija, sar mek na bešelas andro Charan

³ a phenda leske: *„Dža avri andral tiri phuv the andral tiri famelija a dža andre odi phuv, savi tuke sikavava.“*

⁴ Avke geła het andral e chaldejiko phuv a bešelas andro Charan. Palis, sar muła leskro dad, preande les odarik andre kadi phuv, andre savi tumen akana bešen.

⁵ O Del ode na diña le Abraham aňi sikra phuv, ale diña les lav, hoj odi phuv dela leske the leskre potomkenge. O Del oda phenda akor, sar mek les na sas čhave.

⁶ O Del phenda, hoj *leskre potomki bešena andre cudzo phuv, hoj ode lendar kerena otroka a štar šel (400) berš len trapinena.*

⁷ Ale oda narodos, *kaske on služinena, me sudzinava, phenda o Del. Palis odarik avena avri a služinena mange pre kada than.*

⁸ Kerda leha zmluva pal e obriezka, avke leske uliła o Izak a pro ochtoto džives les o Abraham obrezinda. Le Izakostar sas o Jakob a le Jakobostar sas amare dešuduj (12) bare dada.

⁹ O bare dada žjarlinenas pro Jozef a bikende les andro Egipt, ale o Del sas leha

¹⁰ a iła les avri andral savore leskre pharipena, presikađa leske peskri milost a diňa les godi anglo Faraonos, egiptsko kralis. Ov palis ačhada le Jozef, hoj pes te starinel pal o Egipt the pal calo leskro kher.

¹¹ Avke avla bari bokh pro calo Egipt the pro Kanaan the baro pharipen a amare daden na sas so te chal.

¹² Sar šunda o Jakob, hoj andro Egipt hin o chaben, bičhada ode ešebnovar amare daden.

¹³ A sar ode avle dujtovar, diňa pes o Jozef te prindžarel peskre phralenge a o Faraonos pes dodžanla pal e famelija le Jozefoskri.

¹⁴ Avke len bičhada o Jozef, hoj te anen ke leste leskre dades le Jakob the cali leskri famelija – eftavardeš the pandž (75) manušen.

¹⁵ O Jakob the amare dada avle tele andro Egipt a ode the mule.

¹⁶ Palis len preligende andro Šichem a parunde len andro hrobos. Oda hrobos cinda o Abraham le Chamoroskre čhavendar andro Šichem.

¹⁷ Sar imar avelas o časos, hoj o Del te dolikerel oda lav, so diňa le Abrahamoske, amare manuša andro Egipt igen baronas a zoraľonas,

¹⁸ medik *na čudňa te kralinel andro Egipt aver kralis, savo imar na prindžarelas le Jozef.*

¹⁹ Oda kralis palis avke trapinelas amare manušen the amare daden, hoj mušinenas te odčhivel peskre čhavoren, save mekča ulonas a mukenas len te merel.

²⁰ Andre oda časos uliła o Mojžiš a sas igen šukar anglo Del. Trin čhon les bararenas avri andre le dadeskro kher.

²¹ Sar les mušinde pestar te del het, arakhla les le faraonoskri čhaj a bararda les avri sar peskre čhas.

²² O Mojžiš sas avrisikado andro nekfeder egiptsko godaveripen a sas zoralo andre oda, so vakerelas, the andre oda, so kerelas.

²³ Sar leske sas saranda (40) berš, avla leske andro jilo, hoj te džal te dikhel peskre phralen, le Izraeliten.

²⁴ A sar dikhla o Mojžiš, hoj varesavo Egiptanos dukhave-las jekhe Izraelitas, gela les te braňinel a murdarda le Egiptanos.

25 Ov peske gondolinelas, hoj leskre manuša achalona, hoj len o Del kamel te zachrañinel prekal leskro vast, ale on oleske na achalile.

26 Palis pre aver džives avla o Mojžiš paš o duj Izraeliti, save pes vesekedinenas maškar peste. Kamla maškar lende te anel o smirom a phendā: ‚Muršale! Phrala san, soske tumen maren?‘

27 Ale oda, ko dukhavelas peskre phrales, ispidña le Mojžiš a phendā: ‚*Ko tut ačhađa upral amende vodcaske the sudcaske?*‘

28 *Kames man te murdarel avke, sar murdardal idž kole Egiptanos?*‘

29 Sar oda o Mojžiš šundā, denašla a bešelas andre midijañiko phuv sar cudzincos, kaj leske ulile duj muršora.

30 Pal o saranda (40) berš pes sikada o aňjelos le Rajeskro pre pušta le Mojžišoske paš o verchos Sinaj andro krakos, so labolas.

31 Sar oda dikhla o Mojžiš, čudalinelas pes oleske, so dikhel. Ale sar geľa pašeder, hoj te dikhel feder, prevakerđa ke leste o hangos le Rajeskro:

32 ‚*Me som o Del tire dadengro, o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro a o Del le Jakoboskro.*‘ O Mojžiš avke predarandila, hoj izdralas a daralas pes pre oda te dikhel.

33 O Raj leske phendā: ‚*Čhiv tele o sandalki pal o pindre, bo odi phuv, pre savi ačhes, hiñi sveto.*‘

34 *Dikhłom, me mištes dikhłom, sar mire nipi cerpinen andro Egipt a šundom, sar lenge hin phares. Vašoda avłom tele, hoj len te zachrañinav. Avke akana av a bičhavava tut andro Egipt.*‘

35 Oda sas oda Mojžiš, saves on na kamle a saveske phende: ‚*Ko tut ačhađa upral amende vodcaske the sudcaske?*‘ A ipen les bičhađa o Del, hoj len te lidžal a te zachrañinel akor, sar ke leste prevakerđa o aňjelos, savo pes leske sikada andro krakos.

36 O Mojžiš len iľa avri andral o Egipt a kerelas o dīvi the o zazraki andro Egipt, paš o Lolo moros a the pre pušta saranda (40) berš.

37 Oda hin oda Mojžiš, savo phendā le Izraelitenge: ‚*O Raj, tumaro Del, tumen dela ajse prorokos tumare phralendar, sar som me.*‘

38 Ov hin oda, ko sas pre pušta le manušenca andral o Izrael the le aňjeloha, savo ke leste vakerelas pro verchos Sinaj the ke amare dada, a ov chudña o lava le džživipnaskre, hoj len te del amenge.

39 Ale amare dada les na kamenas te šunel, odčhide les a visarde pes pale le jilenca andro Egipt.

40 Phende le Aronoske: *„Ker amenge devlen, save džana anglal amende, bo na džanas, so pes ačhila ole Mojžišoha, so amen iła avri andral e egiptsko phuv.“*

41 Andre ola dživesa peske kerde modla gurunõora a obetinde lake. Radisaõonas oleske, so kerde peskre vastenca.

42 Ale o Del pes lendar visarda het a diña lenge, hoj pes te modlinen ko ñeboskre čercheña, avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokengro:

„Izraelitale, či mange andan obeti the dari pre pušta tel o saranda (40) berš?“

43 *„Ilan a lidžanas le Molochoskro stanos the e čercheñ tumare devleskri le Refanoskri; o modli, so tumenge kerđan, hoj anglal lende te bandon.“*

Vašoda tumen bičhavava andro zajatje dži pal o Babilon.“

44 Amare daden sas pre pušta o Svetostankos. Sas kerdo avke, sar o Del le Mojžišoske phenda the sar oda dikhľa.

45 Oda Svetostankos preile amare dada a le Jozuaha les doande andre phuv, so sas le pohanengri. Le pohanen tradña o Del het amare dadendar a o Svetostankos ode ačhila dži andro dživesa le Davidoskre.

46 O Del rado dikhelas le David a o David mangelas le Jakoboskre Devles, či šaj leske ačhavel kher,

47 ale oda sas o Šalamun, ko le Devleske ačhađa kher.

48 Ale o Nekbareder na bešel andro khera, so hine kerde le manušengre vastendar, avke sar phenel o prorokos:

49 *„O ñebos hin miro tronos, phenel o Del, a e phuv hiñi tel mire pindre.“*

Savo kher mange ačhavena?“

Vaj kaj hin varesavo than,

kaj mange me šaj odpočovinav?“

50 *„Či oda savoro na kerđa miro vast?“*

51 Tumen zacata manušale! O jile tumende hin zaphandle a na šunen pro kana! Tumen furt džan pro Sveto Duchos avke sar the tumare dada!

52 Pre savo prorokos na džanas tumare dada? Se on murdarde olen, ko imar anglal phenenas, hoj avela o Čačipnaskro. A tumen les akana diñan andre a murdarđan.

53 Tumen priiľan o Zakonos le añjelendar a na dolikerđan les!“

O Štefan murdardo le barenca

54 Sar kada šunde, avľa lenge bari choľi andro jile a randenas pre leste le dandenca.

⁵⁵ O Štefan, naplñimen le Svete Duchoha, hazdña o jakha pro ñebos a dikhla le Devleskri slava the le Ježiš te ačhel pal e čači sera le Devleskri.

⁵⁶ A phendã: „Dikhav o ñebos phundrado a le Čhas le Manušeskres te ačhel pal e čači sera le Devleskri.“

⁵⁷ Akor on chudle zorales te vičinel, phandle peske andre o kana a jekhetane pre leste chučile.

⁵⁸ Tradle les avri andral o foros a chudle andre leste te čivkerel le barenca. O švedki peske thode o plašti paš jekh terno manuš, savo pes vičinelas Saul.

⁵⁹ A sar čivkerenas andro Štefan le barenca, ov vičinelas pro Raj: „Raja, Ježiš, prile mire duchos!“

⁶⁰ Palis peľa pro khoča a vičinda zorale hangoha: „Rajeja, ma rachin lenge kada binos!“ Sar oda phendã, zasuča.

8

O Saul džal pre khangeri

¹ O Saul suhlasinelas, hoj le Štefan murdarde. A ole dživesestar chudle igen te džal pre khangeri andro Jeruzalem. Savoredžene pes rozdenašle andre Judsko the andre Samarija, ale o apoštola na denašle.

² O pobožna murša parunde le Štefan a igen pal leste rovenas.

³ Ale o Saul chudña te ničinel e khangeri. Džalas andro khera, lelas le muršen the le džuvlen a thovelas len andro berten.

O evaňjelium pes kazinel andre Samarija

⁴ Ola, ko pes rozdenašle, vakerenas o evaňjelium všadzík, kaj džanas.

⁵ O Filip geľa andro foros Samarija a kazinelas lenge le Kristus.

⁶ But manuša igen mištes šunenenas, so o Filip vakerelas, a dikhenas o zazraki, so kerelas.

⁷ Bo andral o but manuša avenas avri o nalače duchi bara vikaha a but kaľiki the bange sastile avri.

⁸ Avke avľa baro radišagos andre oda foros.

⁹ Ale andre oda foros imar angloda dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Šimon. Ov peskre čarenca kerelas oda, hoj pes o nipi andre Samarija igen te čudalinen, a lašarelas pes, hoj hino vareko baro.

¹⁰ Savoredžene les igen šunenenas, o bare the o cikne, a phenenas: „Ov hino odi Bari zor le Devleskri.“

¹¹ Igen mištes les šunenenas, bo imar but kerelas maškar lende o čari.

¹² Ale sar pačandile le Filiposke, savo lenge vakerelas pal o krališagos le Devleskro the pal o nav Ježiš Kristus, denas pes te bolel, o murša the o džuvla.

¹³ No the oda Šimon pačandila, diña pes te bolel a phirelas pal o Filip. A sar dikhla, hoj pes ačhen bare divi the zazraki, čudalinelas pes.

¹⁴ Sar pes o apoštola andro Jeruzalem došunde, hoj e Samarija priila o lav le Devleskro, bičhade ke lende le Peter the le Jan.

¹⁵ Sar ode doavle, modlinenas pes vaš lenge, hoj te chuden le Svete Duchos,

¹⁶ bo o Sveto Duchos mek na avla tele pre ñikaste lendar a sas ča bolde andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.

¹⁷ Avke pre lende thode o vasta a on priile le Svete Duchos.

¹⁸ Sar dikhla o Šimon, hoj le Svete Duchos chudle akor, sar pre lende o apoštola thode o vasta, anda lenge love

¹⁹ a phenda: „Den the man kajsi zor, hoj oda, pre kaste thovava o vasta, te chudel le Svete Duchos.“

²⁰ O Peter leske phenda: „Mi kirñon tire love the tuha, bo tuke gondolinda, hoj tuke šaj cines le Devleskro daros vaš o love!

²¹ Tu na sal jekh amendar andre kadi buči, bo tiro jilo nane žužo anglo Del.

²² Vašoda ker pokañje andral kada binos a mang le Rajes, či tuke na odmukela oda, so tuke gondolinehas andro jilo.

²³ Bo dikhav, hoj hin andre tu pherdo zavist a sal phandlo andro binos!“

²⁴ O Šimon odphenda: „Mangen le Rajes vaš ma, hoj te na avel pre ma nič olestar, so phendan.“

²⁵ Sar imar o apoštola dine avri o svedectvos a vakerde le Rajeskro lav, džanas pale andro Jeruzalem. Pal o drom vakerenas avri o evaňjelium andro but Samaritanska gavora.

O Filip the o eunuchos

²⁶ O aňjelos le Rajeskro prevakerda ko Filip a phenda leske: „Ušti a dža pro juhos, pro drom, so džal andral o Jeruzalem tele andre Gaza.“ (Pal oda drom pes imar akana na phirel.)

²⁷ O Filip uštila a geľa. Dikhla muršes Etiopčanos, savo sas baro manuš, eunuchos la Kandakakro, la kraľovnakro andral e Etiopija. Ov sas upral savoro lakro barvalipen a sas andro Jeruzalem te lašarel le Devles.

²⁸ Džalas pale khere, bešelas pre peskro verdan a genelas le prorokos Izajaš.

29 A o Duchos phenda le Filiposke: „Dža pašeder a dochude o verdan.“

30 Sar doavla o Filip a šunda les te genel le prorokos Izajaš, phenda: „Či achalos oda, so genes?“

31 Ov odphenda: „Sar šaj achaluvav, te mange ņiko na phenela, pal soste ode džal?“ A mangla le Filip, hoj te bešel paš leste a te džal leha.

32 Oda, so genelas le Devleskre Lavestar, sas kada:

*„Lidžanas les sar ovečka te murdarel
a avke sar o bakroro na del avri o hangos
anglal oda, ko les strihinel,
avke aňi ov na phundrađa peskro muj.*

33 Ov sas teledikhlo
a na suzinde les avke, sar kampľa.

*A ko šaj vakerela pal leskro potomstvos,
te leskro dživipen pes lel pal e phuv?“*

34 O eunuchos odphenda le Filiposke: „Mangav tut, pal kaste vakerel o prorokos? Pal peste, či pal avreste?“

35 Akor chudňa o Filip te vakerel ole lavestar andral o Izajaš a phenelas leske o evaňjelium pal o Ježiš.

36 Sar džanas pal o drom, dikhle varesavo paňi a o eunuchos phenda: „Dikh, paňi! So mange braňinel te del pes te bolel?“

37 [O Filip phenda: „Te pačas andral calo tiro jilo, šaj.“ Ov odphenda: „Pačav, hoj o Ježiš Kristus hino le Devleskro Čhavo.“]

38 Avke zaačhađa o verdan a sodujdžene, o Filip the o eunuchos, gele andro paňi a bolda les.

39 Sar avle avri andral o paňi, o Duchos le Rajeskro iľa le Filip het. O eunuchos les imar buter na dikhľa a džalas peskre dromeħa radišagoha.

40 O Filip pes arakhľa andro Azotus. Phirelas a vakerelas savore ole forenge o evaňjelium, medik na doavla andre Cezarea.

9

O Ježiš pes sikavel le Sauloske

1 O Saul mek furt džalas pro učeňika le Rajeskre a kamelas len te murdarel avri. Avla ko nekbareder rašaj

2 a mangla lestar o ľila pro sinagogi andro Damašek, hoj te rodel avri ole muršen the ole džuvľen, save džan pal o drom le Rajeskro, hoj len te phandel andre a te anel len andro Jeruzalem.

³ Ačila pes androda, sar džalas, sar imar sas pašes paš o Damašek, hoj les jekhwareste zaučharda andre o švetlos andral o ňebos.

⁴ Peľa pre phuv a šunda o hangos, savo leske phenda: „Saul, Saul, soske pre mande džas?“

⁵ O Saul phenda: „Ko sal, Rajeja?“

O Raj odphenda: „Me som o Ježiš, pre kaste tu džas.“

⁶ Ušti a dža andro foros, ode pes tuke phenela, so kempel te kerel.“

⁷ Ola murša, so leha džanas jekhetane, na džanle pre oda so te phenel, bo šunde o hangos, ale ňikas na dikhle.

⁸ Palis o Saul uštıla pal e phuv, a sar phundrađa o jakha, na dikhelas nič. Avke les ile vastestar a ligende les andro Damašek.

⁹ Trin džives sas koro a na chalas aňi na pijelas.

¹⁰ Andro Damašek sas varesavo učeňikos, savo pes vičinelas Ananijaš. Leske phenda o Raj andro videňje: „Ananijaš!“

„Kade som, Rajeja,“ odphenda.

¹¹ Avke leske o Raj phenda: „Ušti a dža pre ulica, so pes vičinel Rovno. Andre le Judaskro kher arakh avri le Saul andral o Tarzus, bo ipen akana pes modlinel.“

¹² Ov dikhľa andro videňje muršes, savo pes vičinel Ananijaš, savo avľa paš leste a thođa pre leste o vasta, hoj te dikhel.“

¹³ O Ananijaš odphenda: „Rajeja, but manušendar šundom pal kada murš, hoj keci but nalačhipen kerđa tire manušenge andro Jeruzalem.“

¹⁴ A the kade les hin zor le bare rašajendar te phandel andre savoren, ko lašaren tiro nav.“

¹⁵ Ale o Raj leske phenda: „Dža, bo me mange les kidňom avri, hoj prekal leste te kerav miri buči, hoj ov te anel miro nav anglo aver narodi, anglo kraľa the anglo čhave le Izraeloskre.“

¹⁶ Me leske sikavava, keci but mušinel a te precerpinel vaš miro nav.“

¹⁷ Akor odgeľa o Ananijaš a geľa andro kher, thođa pre leste o vasta a phenda: „Saul, phrala! O Raj o Ježiš, savo pes tuke sikađa pro drom, sar avehas kade, man bičhađa, hoj pale te dikhes a te aves naplňimen le Svete Duchoha.“

¹⁸ Takoj leske pele tele pal o jakha ajse sar šupini. Chudňa pale te dikhel, uštıla a diňa pes te bolel.

¹⁹ Palis chaľa o chaben a chudňa zor.

O Saul kazinel andro Damašek

O Saul ačila vajkeci dživesa le učeňikenca andro Damašek.

20 Takoj vakerelas andro sinagogi, hoj o Ježiš Kristus hin le Devleskro Čhavo.

21 Savore, save les šunde, pes čudalīnenas a phenenas: „Či nane oda ov, savo andro Jeruzalem murdarelas olen, ko lašarenas kada nav? A the kade avla, hoj len te phandel andre a te lidžal anglo bare rašaja.“

22 O Saul furt zoralolas andro lav. Igen džanelas te dokazinel, hoj o Ježiš hino o Kristus, až avke, hoj o Židi, so bešenas andro Damašek, pre oda našti odphenenas.

O Saul denašel andro Jeruzalem

23 Sar imar pregela but dživesa, o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj les murdarena,

24 a stražinenas o brani rat-džives, hoj les te murdaren, ale o Saul pes pal oda dodžanla.

25 Vašoda o učeņika les rači mukle tele pal o muros le lanoha andro košaris.

26 Sar avla o Saul andro Jeruzalem, kamla te džal paš o učeņika, ale daranas lestar, bo na pačanas leske, hoj ov hino čačes učeņikos.

27 Ale o Barnabaš les iła, ligenda ko apoštola a vakerda lenge avri, sar o Saul dikhla le Rajes pro drom, sar leha vakerda a the sar andro Damašek vakerelas bi e dar andro nav le Ježišoskro.

28 Palis o Saul ačila lenca a phirelas pal o Jeruzalem. Kazinelas šmelones andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.

29 Vakerelas a vesekedinelas pes le Židenca, save vakere-nas grecki. Ale on les kamenas te murdarel.

30 No, sar pes pal oda dodžanle o phrala, ile les tele andre Cezarea a bičhade andro Tarzus.

31 Avke sas smirom andro khangera pal cali Judsko, Galileja the Samarija. O khangera zoralonas a baronas, bo dživenas andre sveto dar anglo Raj a o Sveto Duchos len pošešinelas.

O Peter sastarel le Eneaš

32 Sar phirelas o Peter than thanestar, avla the ke le Devleskre manuša, save bešenas andre Lidda.

33 A arakhla ode varesave manušes, savo pes vičinelas Eneaš. Ov sas kalikos a očno beršendar pašlolas ča andro hadžos.

34 O Peter leske phenda: „Eneaš, o Ježiš Kristus tut sastarel avri! Ušti a ker pal tu o hadžos!“ A o Eneaš takoj uštīla.

35 Dikhle les savore, so bešenas andre Lidda the andro Šaron, a visarde pes ko Raj.

O Peter uštavel la Tabita andral o meriben

36 Andre Joppa sas jekh učenička, savi pes vičinelas Tabita, so hin andre grecko čhib Dorkas*. Oj kerelas but lačhipen a pomožinelas le čorenge.

37 Andre ola dživesa pes ačila, hoj nasvaliła a muła. Sar la thode le paňeha, ligende la andro upruno kher.

38 Vašoda, hoj e Lidda hiňi pašes paš e Joppa a o učeňika pes došunde, hoj ode hin o Peter, bičhade ke leste duje muršen a mangelas les: „Av sig ke amende!“

39 O Peter uštıla a geła lenca. Sar doavla ode, ligende les andro upruno kher a zgele pes paš leste savore vdovi a sikavenas leske o rokli the o gada, so lenge kerelas e Tabita, medik sas lenca.

40 Akor bičhada o Peter savoren avri, geła pro khoča a modlinda pes. Palis visaliła ke mułi a phenda lake: „Tabito, ušti!“ A oj phundrađa o jakha, a sar dikhla le Peter, bešla peske.

41 O Peter lake podiňa o vast a pomožinda lake te uštel upre. Palis vičinda savore Devleskre manušen the le vdoven a sikada lenge la Tabita džidona.

42 Dodžanla pes pal oda cali Joppa a but džene pačandile andro Raj.

43 O Peter ačila but dživesa andre Joppa ke varesavo Šimon, savo kerelas buči le cipenca.

10

O Kornelius dikhel videňje

1 Andre Cezarea sas varesavo murš, savo pes vičinelas Kornelius. Ov sas velitelis upral o šel slugađa andral e čata, so la vičinenas Italsko.

2 Ov sas pobožno manuš a ov the cali leskri famelija lašarenas le Devles. Pomožinelas but le čorenge a furt pes modlinelas ko Del.

3 Jekhvar, vaj trin orendar pal o dilos, žužes dikhla andro videňje le Devleskre aňjelos. O aňjelos leske phenda: „Kornelius!“

4 Ov pes pre leste zadikhla a daraha phenda: „So, Rajeja?“

O aňjelos leske odphenda: „Tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modlitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bišterđa.

5 Avke akana bičhav le muršen andre Joppa a vičin le Šimon, saves vičinen Peter.

6 Ov bešel ke varesavo Šimon, savo kerel buči le cipenca a saveskro kher hino paš o moros. Ov tuke phenela, so kampil te kerel.“

* 9:36 Oda hin Srnka.

⁷ A sar odgeľa het o aňjelos, so leha vakerelas, vičinda peske o Kornelius duje sluhen the jekhe pobožne slugadis, savo paš leste furt ačhelas.

⁸ Sar imar lenge savoro vakerđa avri, bičhađa len andre Joppa.

O Peter dikhel videňje

⁹ Pre aver džives, sar sas ola murša pro drom a imar sas pašes paš o foros, vaj pro dilos, o Peter geľa pro pados pes te modlinel.

¹⁰ Igen bokhalila a kamelas te chal. Medik leske kerenas o chaben, dikhľa videňje.

¹¹ Dikhľa o űebos phundrado a andral o űebos avelas tele pre phuv vareso ajso sar bari lepeda mukli tele le štare agorendar.

¹² Andre odi lepeda sas savore štarepindrengre džviri, so hin pre phuv, o čirikle a the ola, so pes cirden pal e phuv.

¹³ A prevakerđa ke leste o hangos: „Ušti, Peter, murdar a cha!“

¹⁴ O Peter phenda: „Na, Rajeja, bo mek šoha na chaľom vareso melalo abo nažužo!“

¹⁵ Oda hangos leske pale phenda: „Tu ma phen melalo pre oda, so o Del obžužarda!“

¹⁶ Kada savoro pes ačila trival a palis e lepeda sas takoj ili upre andro űebos.

¹⁷ Medik o Peter andre peste gondolinelas, hoj so leske o Del kamľa te phenel prekal oda videňje, doavle paš e brana ola murša, saven bičhađa o Kornelius, bo arakhle o drom paš le Šimonoskro kher.

¹⁸ Vičinenas a phučenas, či ode na bešel o Šimon, saves vičinen Peter.

¹⁹ Sar mek gondolinelas o Peter pal oda videňje, phenda leske o Duchos: „Dikh, trin murša tut roden.“

²⁰ Ušti, dža tele pal o pados a dža lenca! Ma odcirde tut lendar, bo me len bičhadom.“

²¹ Sar avľa o Peter tele pal ola murša, phenda: „Me som oda, kas roden. Soske pal ma avľan?“

²² On odphende: „Bičhađa amen o Kornelius, o velitelis upral o šel slugađa. Ov hino čačipnaskro manuš, savo pes daral le Devlestar a saves calo židoviko narodos del pačiv. O sveto aňjelos leske phenda, hoj tut te vičinel andre peskro kher a te šunel tire lava.“

O Peter džal ko Kornelius

²³ Akor len vičinda o Peter andre a presikađa lenge e pačiv a presute ode. Pre aver džives o Peter odgeľa lenca a gele leha the varesave phrala andral e Joppa.

24 Pre dujto džives doavle andre Cezarea. O Kornelius len imar užarelas a vičinda peske la famelija the peskre nekpašeder prijateľen.

25 Sar dikhľa o Kornelius le Peter te avel andre, peľa pro khoča a klaňinelas pes leske.

26 Ale o Peter les hazdňa upre a phendă: „Ušfi, se the me som ča manuš.“

27 Vakerelas leha, geľa andre a dikhľa pherdo manušen, so pes ode zgele.

28 A phendă lenge: „Tumen džanen, hoj le manušeske, so hino Židos, nane domuklo te džal andro kher ke ajso manuš, so nane Židos aňi pes leha te arakhel. Ale mange sikađa o Del, hoj te na phenav pal varesavo manuš, hoj hino nažužo abo melalo.

29 Vašoda avľom a na odphendom tuke. A akana phučav, soske vaš ma bičhadan?“

30 O Kornelius phendă: „Anglo štar džives trin orendar* man modľnavas andre miro kher a jekhvareste angle ma ačhiľa murš andro igen parne gada

31 a phendă: „Kornelius, tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modľitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterďa.

32 Bičhav andre Joppa a vičín le Šimon, saves vičinen Peter. Ov bešel paš o moros andro kher ko Šimon, savo kerel buči le cipenca. [Sar avela, phenela tuke savoro.]’

33 Avke me pal tu bičhadom a tu mištes kerďal, hoj avľal. A vašoda sam kade akana savore anglo Del, hoj te šunas savoro, so tuke prikazinda o Raj.“

O Peter vakerel andro kher ko Kornelius

34 Akor chudňa o Peter te vakerel: „Akana čačes ačaluľav, hoj o Del na dikhel jekhe manušes barederes sar avres.

35 Ale le Devleske hin pre dzeka sako andral dojekh narodos, ko lestar daral a dživel andro čačipen.

36 Tumen džanen oda lav, so o Del bičhadă le Izraelitenge, sar vakerelas o evaňjelium pal o smirom prekal o Ježiš Kristus, savo hin o Raj upral savoreste.

37 Tumen džanen pal oda, so pes ačhiľa pal cali Judsko. Chudňa oda andre Galileja pal o bolipen, so kazinelas o Jan.

38 A tumen džanen pal o Ježiš andral o Nazaret, sar les o Del pomazinda le Svete Duchoha the la zoraha. O Ježiš phirelas pal e phuv, kerelas o lačhipen le manušenge a sasťarelas savoren, ko sas tel e zor le bengeskri, bo o Del sas leha.

* 10:30 E grecko čhib: eňa orendar

³⁹ Amen sam o švedki savoreske, so ov kerelas andre židoviko phuv the andro Jeruzalem. Palis les murdarde a primarde pro kerestos.

⁴⁰ Ale o Del les uštađa pro trito džives a ov pes sikavelas amenge.

⁴¹ Na sikavelas pes savore manušenge, ale ča le švedkenge, saven peske o Del imar anglal kidňa avri, amenge, save leha chahas the pijahas paloda, sar uštíla andral o meriben.

⁴² A ov amenge prikazinda, hoj te kazinas le manušenge a te svedčinas, hoj ov hino oda, kas o Del ačhađa te sudzinel le džiden the le mulen.

⁴³ Savore proroka svedčinen pal leste, hoj andre leskro nav ena odmukle o bini sakoneske, ko pačala andre leste.“

O Sveto Duchos avel pro manuša, so nane Židi

⁴⁴ Mek sar o Peter vakerelas, o Sveto Duchos avla tele pre savorende, ko šunenas leskre lava.

⁴⁵ A o pačabnaskre Židi, so avle le Peteriha, pes čudalínenas, hoj o Sveto Duchos hino avričhido the pro manuša, so nane Židi,

⁴⁶ bo len šunde te vakerel andro aver čhiba a te lašarel le Devles.

Akor o Peter phendá:

⁴⁷ „Či šaj vareko zaačhavel te bolel le paňeha olen, ko priile le Svete Duchos avke sar the amen?“

⁴⁸ A prikazinda lenge, hoj pes te den te bolel andro nav Ježiš Kristus. A on les palis mangle, hoj te ačhel ode vajkeci dživesa.

11

O Peter pale andro Jeruzalem

¹ Palis šunde o apoštola the o phrala andre Judsko, hoj the o manuša, so nane Židi, priile le Devleskro lav.

² Sar avla o Peter upre andro Jeruzalem, dovakerenas leske o pačabnaskre Židi

³ a phende: „Geľal ko naobrezimen manuša a chahas lenca!“

⁴ Avke lenge o Peter chudňa savoro te vakerel avri:

⁵ „Somas andro foros Joppa, modlínavas man a sas man videňje. Dikhľom, sar avelas andral o ňebos vareso ajso sar bari lepeda mukľi tele le štare agorendar, a doavľa dži paš ma.

⁶ Mištes man andre zadikhľom a dikhľom andre le štarepindrengre džviren, le dzive džviren, le čiriklen a the olen, so pes cirden pal e phuv.

⁷ A šundom o hangos, savo mange phendā: ‚Ušti, Peter, murdar a cha!‘

⁸ Me phendom: ‚Na, Rajeja, bo mek šoha na gela andre miro muj vareso melalo abo nažužo!‘

⁹ O hangos andral o ņebos mange pale phendā: ‚Tu ma phen melalo pre oda, so o Del obžuzardā!‘

¹⁰ Kada savoro pes ačhiła trival a palis sas savoro pale ilo upre andro ņebos.

¹¹ Takoj paloda doavle trin murša, saven ke ma bičhade andral e Cezarea, paš o kher, kaj bešavas.

¹² O Duchos mange phendā, hoj te džav lenca a te na odcirdav man lendar. Avle manca the kala šov phrala a gelam andro kher ke oda murš.

¹³ Ov amenge vakerelas, hoj andre peskro kher dikhľa le aňjelos, so ačhiła anglal leste a phendā leske: ‚Bičhav andre Joppa vajkeci muršen a vičin le Šimon, saves vičinen Peter.

¹⁴ Ov tuke vakerela o lava, prekal save aveha zachraňimen tu the calo tiro kher.‘

¹⁵ A soča chudňom te vakerel, avľa pre lende o Sveto Duchos avke sar angloda pre amende.

¹⁶ Akor mange avľa pre godi oda lav le Rajeskro, so ov phendā: ‚O Jan bolelas le paňeha, ale tumen avena bolde le Svete Duchoha.‘

¹⁷ Te len o Del diňa ajso daros sar the amen, ko pačandilam andro Raj Ježiš Kristus, akor ko som me, hoj man te ačhavav le Devleske?“

¹⁸ Sar oda šunde, preačhile pre leste te vakerel. Lašarenas le Devles a phende: „Ta akor o Del diňa the le manušenge, so nane Židi, hoj te keren pokaňje a te dživen.“

O evaňjelium andre Antiochija

¹⁹ Ola, ko pes rozdenašle angle ola pharipena, so avle, sar murdarde le Štefan, gele dži andre Fenicija, Ciprus the Antiochija a vakerenas o evaňjelium ča le Židenge.

²⁰ Ale varesave lendar sas the andral o Ciprus the andral e Cirenija, a sar avle andre Antiochija, vakerenas the le Grekenge o evaňjelium pal o Ježiš Kristus.

²¹ Le Rajeskri zor sas lenca a but džene pačandile a visalile ko Raj.

²² Došunde pes pal oda andre khangeri andro Jeruzalem a bičhade le Barnabaš andre Antiochija.

²³ Sar ode avľa a dikhľa odi milost le Devleskri, radisalila a phenelas lenge, hoj te ačhen paš o Raj cale jilenca.

²⁴ O Barnabaš sas lačo manuš, napľňimen le Svete Duchoha the le pačabnaha. A igen but nipi pačandile andro Raj.

²⁵ Palis gela o Barnabaš andro Tarzus te rodel avri le Saul.

²⁶ A sar les arakhla, anda les andre Antiochija. Achiła pes avke, hoj pes calo berš zdžanas andre odi khangeri a sikavenas igen but nipen. Andre Antiochija ešebnovar dine le učeņiken nav krestana.

²⁷ Andre ola dživesa avle o proroka andral o Jeruzalem andre Antiochija.

²⁸ Jekh lendar, so pes vičinelas o Agabus, ušfila a prekal o Duchos prorokinda, hoj pal cali phuv avela bari bokh. A odi bokh the čačas avla akor, sar sas o Klaudius cisaris.

²⁹ Vašoda pes savore učeņika dovakerde, hoj sako dela ajci, keci šaj, hoj te pomožinen le phralenge andre Judsko.

³⁰ Avke skidle upre o love a bičhade le Barnabaš the le Saul, hoj te anen o love le vodcenge andre khangeri andro Jeruzalem.

12

O Herodes džal pro apoštola

¹ Andre ola dživesa chudna o kralis Herodes igen te džal pre varesave džene andral o khangera.

² A murdarda la šablaha le Jakob, le Janoskre phrales.

³ Sar dikhla, hoj oda sas pre dzeka le Židenge, diña te zalel the le Peter. Ipen akor sas o inepos le Marengro bi o Kvasos.

⁴ Sar les chudna, thoda les andre bertena a diña, hoj pre leste te den pozoris štar čati po štar slugađa. Pal e Patrađi les kamla o Herodes te anel anglo nipi.

⁵ Medik stražinenas le Peter andre bertena, o manuša andre khangeri pes vaš leske na preačhenas te modlinel.

O Peter avriilo andral e bertena

⁶ Rači anglođa, sar imar les o Herodes kamla te anel anglo nipi, sovelas o Peter maškar o duj slugađa. Ov sas zaphandlo duje lancenca a anglo vudar sas mek o slugađa, save stražinenas e bertena.

⁷ A jekhvareste paš leste achiła o aņjelos le Rajeskro a andre bertena avla baro švetlos. O aņjelos demađa le Peter andre sera, uštađa les a phenda: „Sigo, ušti!“ A le Peteriske pele tele o lanci pal o vasta.

⁸ O aņjelos leske phenda: „Phand o sirimos a uri o sandalki!“ O Peter oda kerđa a o aņjelos leske palis phenda: „Le pre tu o plaštos a av pal ma!“

⁹ O Peter džalal pal leste a aņi na džanelas, hoj oda, so pes ačhel prekal o aņjelos, hin čačas. Gondolinelas peske, hoj džal suno.

10 Sar pregele ešebne slugađen the dujtone, doavle paš e trastuñi brana, savaha pes džal andro foros, a phundrađa pes lenge korkori pestar. Sar avle avri, pregele jekh ulica a o aņjelos les jekhvareste omukla.

11 O Peter avla ke peste a phenda: „Akana čačes džanav, hoj o Raj bičhađa peskre aņjelos a ila man avri andral o vasta le Herodesoskre a the savorestar, so mange kamle o Židi te kerel.“

12 Sar imar savoreske achaliła, avla paš o kher la Mariakro. Oj sas e daj le Janoskri, saves vičinen the Marek. Ode sas zgele but manuša a modlīnenas pes.

13 O Peter durkinđa pre brana a avla e čhajori, savi pes vičinelas Rode, a phučla, ko ode hin.

14 Sar prindžarda le Peteriskro hangos, avke radisałila, hoj leske na phundrađa, ale denašla te phenel, hoj o Peter ačhel angle brana.

15 Ale on lake phende: „So sal diliñi?“ No oj ačhelas furt pre peskro lav a phenelas, hoj oda hin čačo. On palis phende: „Oda hin leskro aņjelos.“

16 No o Peter mek furt durkinelas. Sar phundrade o vudar, dikhle les a igen pes čudalinde.

17 O Peter lenge sikađa le vasteha, hoj te čiten, a chudña lenge te vakereł, sar les o Raj ila avri andral e bertena, a phenda: „Den ada te džanel le Jakoboske the le phralenge.“ Palis geła pre aver than.

18 Sar vidñisalila, daranas pes o slugađa a chudle pes maškar peste te vesekedinel, bo na džanle, so pes ačhila le Peteriha.

19 O Herodes les diña te rodel. Sar les na arakhla, vičinda peske le slugađen, hoj lendar te phučel, so pes ačhila. Palis len diña te murdarel. Paloda geła o Herodes te bešel andral e Judsko andre Cezarea.

O Herodes merel

20 O Herodes chalas chołi pro Tirčana the pro Sidončana, ale on pes savore jekhetane sthode a avle pal leste. Sar imar prevakerde le Blastus, le kraliskre nekbaredere manušes a dochudle les pre peskri sera, mangelas le Herodes vaš o smirom, bo lengre phuva chudenas o chaben andral le kraliskri phuv.

21 A sar avla oda džives, urđa pes o kralis andro kralika gada, bešla peske pro tronos a prevakerđa ke lende.

22 A o manuša zorales vičinenas: „Kada hin o hangos le Devleskro, a na le manušeskro!“

23 A takoj ode pro than les o aņjelos le Rajeskro marda, bo na diña e slava le Devleske. Chale les o kirme a muła.

²⁴ O lav le Devleskro džalas furt dureder a buter džene pes pridenas andro pačaben.

²⁵ Sar imar o Barnabaš the o Saul dokerde oda, pre soste sas bičhade, gele het andral o Jeruzalem. Ile peha le Jan, saves vičinenas the Marek.

13

O Barnabaš the o Saul bičhade avri

¹ Andre khangeri andre Antiochija sas kala proroka the učiteľa: o Barnabaš, o Šimon, saves vičinen Kalo, o Lucius andral e Cirenija, o Manahem (savo sas avribarardo paš o guverneris Herodes) the o Saul.

² Sar služinenas le Rajeske a poscinenas, phendā lenge o Sveto Duchos: „Oddelinen mange le Barnabaš the le Saul pre odi buči, pre savi len me kidňom avri.“

³ Avke poscinenas a modľinenas pes, thode pre lende o vasta a mukle len te džal.

O drom andro Ciprus

⁴ A on, bičhade le Svete Duchostar, avle tele andre Seleukia a odarik gele la lođaha pro ostrovos Ciprus.

⁵ Sar ayle andro Salamis, vakerenas o lav le Devleskro andre le Židengre sinagogi. O Jan sas lenca a pomožinelas lenge.

⁶ Sar pregele calo ostrovos dži andro Pafos, arakhle ode varesave Židos, savo sas čarodejňikos the falošno prorokos. Vičinelas pes Barjezus

⁷ a ov sas le guverneriha, le Sergiusoha Pavloha, savo sas godaver murš. Ov peske vičindā le Barnabaš the le Saul, bo kamelas te šunel le Devleskro lav.

⁸ Ale o Elimas, o čarodejňikos, bo avke pes prethovel leskro nav, lenge ačhelas pro lav a kamelas te odlel le guverneris andral o pačaben.

⁹ Akor o Saul, savo pes vičinelas the Pavol, sas napľnimen le Svete Duchoha. Dikhľa pro Elimas

¹⁰ a phendā leske: „Tu sal le bengeskro čhavo, pherdo le klamišagoha the džungipnaha – tu, so džas pre dojekh čačipen. Kana imar preačheha te previsarel o čače droma le Devleskre?“

¹¹ Avke akana pre tu avela o vast le Rajeskro: Korisaľoha a na dikheha pre varesavo časos o kham!“

A takoj pre leste avľa o kaľipen a ov chudňa te rodel, ko les šaj lidžal vastestar.

¹² Sar o guverneris dikhľa, so pes ačiľa, pačandĭľa a čudaľinelas pes upral le Rajeskro sikaviben.

Andro foros Antiochija

13 Palis o Pavol the ola, so sas leha, gele la lođaha andral o Pafus a gele andro foros Perga andre Pamfilija. Ale o Jan (saves vičinenas the Marek) len omukla a geľa pale andro Jeruzalem.

14 Andral e Perga gele andro foros Antiochija andre Pisidija. Sar sas šabat, gele andre sinagoga a bešle peske.

15 Sar imar pregende andral o Zakonos the andral o Proroka, bičhade pal lende o vodci andral e sinagoga, hoj lenge te phenen: „Phralale, te tumen hin varesavo lav, so šaj pomožinel le manušenge, phenen lenge!“

16 Akor uštila o Pavol, sikađa le vasteha, hoj te šunen, a phenda: „Muršale andral o Izrael the tumen, so tumen daran le Devlestar, šunen!“

17 Le Izraeloskro Del peske kidňa avri amare daden a hazdňa len upre, akor sar dživenas sar cudzinci andre egiptsko phuv a peskra bara zoraha len iľa odarik avri.

18 Paloda vaj saranda (40) berš pre pušta o Del zlidžalas oda, so kerenas.

19 Palis zničinda efa naroden andre phuv Kanaan a rozdělinda odi phuv le Izraelitenge.

20 A paloda vaj štar šel the penda berš (450) len delas sudcen dži paš o prorokos Samuel.

21 Akorestar peske mangelas kralis a o Del lenge diňa pro saranda (40) berš le Saul. Ov sas le Kišoskro čhavo andral o kmeňos Benjamin.

22 Sar les palis iľa het, diňa lenge le David kraliske, pal savo diňa svedectvos a phenda: *„Arakhlom le David, le Izajoskre čhas, muršes pal miro jilo, savo furt kerel miri voľa.“*

23 Andral leskro potomstvos ačhađa o Del le Ježiš sar Spasitelis, avke sar diňa lav le Izrael.

24 O Jan imar anglo Ježiš phenelas savore Izraelitenge, hoj pes te visaren le binendar a te den pes te bolel.

25 Sar imar o Jan dokerelas peskri buči, phenda: „Me na som oda, ko tumenge gondolinen, hoj som. Ale dikhen, pal ma avel oda, kaske na som hodno te phundravel o sandalki pro pindre.“

26 Phralale, čhave le Abrahamoskre, a the tumen manušale avre narodendar, so tumen daran le Devlestar! Tumenge hin bičhado kada lav, so tumen šaj zachrañinel.

27 Bo ola, ko bešen andro Jeruzalem, the lengre vodci les na prindžarde, ale aleha, hoj les odsudzinde, naplñinde o lava le prorokengre, so pes genel sako šabat.

28 Na arakhle pre leste nič, vaš soske mušinda te merel, ale on the avke mangelas le Pilat, hoj les te del te murdarel.

29 Sar imar dokerde savoro, so hin pal leste pisimen, ile les tele pal o kerestos a thode les andro hrobos.

30 Ale o Del les uštađa andral o meriben

31 a ov pes buter dživesa sikavelas olenge, ko andral e Galileja avle jekhetane leha andro Jeruzalem. On hine akana leskre švedki anglo nipi.

32 The amen tumenge phenas: Oda lav, so o Del diňa amare daden,

33 akana dolikerđa amenge, lengre čhavenge, bo uštađa le Ježiš andral o meriben. Avke sar hin pisimen andro dujto Žalm:

,Tu sal miro čhavo,

me adadžives ačhilom tiro Dad.'

34 Oda, hoj les uštađa andral o meriben, hoj te na kirňol leskro telos andro hrobos, phendã kavke:

,Dava tumen o sveta the o lačhe požehnaňja,

pal save diňom lav le David.'

35 A pre aver than phenel:

,Tu na domukeha tire svetoneske,

hoj leskro telos te kirňol.'

36 O David andre peskro pokoleňje kerđa le Devleskri voľa. Sar muľa, sas thodo paš peskre dada a leskro telos kirňila andro hrobos,

37 ale oleske, kas o Del uštađa andral o meriben, o telos na kirňila.

38 Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj prekal leste tumenge šaj el odmukle o bini the savoro, sostar tumen našti ospravedlňindãs o zakonos le Mojžišoskro.

39 Andre leste hin ospravedlňimen sako, ko pačal.

40 Den pre tumende pozoris, hoj te na avel pre tumende oda, so imar anglal phende o Proroka:

41 *,Dikhen, tumen, ko asan le Devlestar,*

čudalinen tumen a meren!

Bo andre tumare dživesa kerava vareso baro,

soske tumen na pačana,

kajte tumenge vareko pal oda vakerela.' "

42 Sar avenas avri andral e sinagoga, mangelas len o manuša, hoj lenge buter pal oda te vakeren the pre aver šabat.

43 Sar pes rozgele andral e sinagoga, but Židi the manuša, save priile o židoviko pačaben, džanas pal o Pavol the pal o Barnabaš. On lenca vakerenas a phenenas lenge, hoj te ačhen andre milost le Devleskri.

44 Pre aver šabat pes zgele maj calo foros te šunel le Devleskro lav.

⁴⁵ Sar dikhle o Židi kajci but nipen, avľa andre lende e zavist. Chudle te vakerel pre oda, so o Pavol vakerelas, previsarenas leskre lava a namištes pre leste vakerenas.

⁴⁶ Ale o Pavol the o Barnabaš lenge šmelones phende: „Tumenge pes mušinda ešeb te vakerel o lav le Devleskro. Ale te les tumen na prilen a korkore tumendar odčhiven o večno dživipen, džas tumendar het ke aver narodi.

⁴⁷ Bo o Raj amenge kavke prikazinda:
*„Ačhadom tut švetloske prekal o aver narodi,
 hoj te lidžas o spaseņje
 dži pro koņec le svetoskro.“*

⁴⁸ Sar oda šunde o manuša andral o aver narodi, radisaľile a lašarenas o lav le Rajeskro. A pačandile savore, so sas avrikidle andro večno dživipen.

⁴⁹ A o lav le Rajeskro pes rozlidžalas pal cali odi phuv.

⁵⁰ Ale o Židi marde upre le foroskre vodcen the le pobožne bare raņijen pre oda, hoj te džan pro Pavol the pro Barnabaš, a tradle len avri andral peskri phuv.

⁵¹ Avke on marde tele o prachos pal peskre pindre pre lende a gele andre Ikonija.

⁵² A o učeņika sas naplņimen le radišagoha the le Svete Duchoha.

14

O Pavol the o Barnabaš andre Ikonija

¹ The andre Ikonija pes ačhila oda, hoj o Pavol the o Barnabaš gele andre židoviko sinagoga, a sar vakerenas, pačandile igen but Židi the Greki.

² Ale o Židi, save na pačandile, marde upre le manušen andral aver narodi a kerde len upre pro phrala.

³ O apoštola ode ačhile buter časos a šmelones vakerenas o lav pal e milost le Devleskri. A o Raj pes ke lende pridžanelas avke, hoj pes ačhenas bare dīvi the zazraki prekal lengre vasta.

⁴ O nipi andro foros pes rozđelinde: Jekh sas le Židenc a aver le apoštolenca.

⁵ O Židi, o manuša andral oda foros, the lengre vodci peske phende, hoj džana pre lende a čhivkerena andre lende le barenca.

⁶ Ale on pes olestar dodžanle a denašle andre phuv Likaonija, andro fori Listra the Derbe the andro phuva ode pašal

⁷ a vakerenas ode o evaņjelium.

Andre Listra

⁸ Andre Listra bešelas varesavo murš, savo sas kalikos pro pindre, kanastar uliła, a mek šoha na phirda.

⁹ Oda manuš šunelas le Pavol te vakarel a ov pre leste dikhła. Sar dikhła, hoj les hin pačaben te sastol avri,

¹⁰ phenda leske o Pavol zorales: „Ušti upre a ačh pre tire pindre!“ Ov chučila upre a phirelas.

¹¹ A sar dikhle o nipi, so kerđa o Pavol, vičinde zorales a phende andre likaoňiko čhib: „O devla pes sikade sar manuša a avle tele paš amende!“

¹² Le Barnabaš vičinenas Zeus a le Pavol Hermes, bo ov lidžalas o lav.

¹³ O rašaj andral o chramos le Zeusoskro, so sas anglo foros, anda biken the venci paš e brana a ov the o nipi kamle le apoštolenge te obetinel.

¹⁴ Ale sar oda šunde o apoštola o Barnabaš the o Pavol, čhingerde pre peste o gada, denašle maškar o nipi a vičinenas:

¹⁵ „Muršale, so oda keren? Se the amen sam ča manuša avke sar the tumen. A vakeras tumenge o evaňjelium, hoj te visalón kale mule modlendar ko džido Del, savo kerđa o ņebos the e phuv the o moros the savoro, so andre hin.

¹⁶ Varekana o Del mukelas te džal savore naroden lengre dromenca,

¹⁷ no the avke na preačhelas lenge te del o svedectvos pal peste. Kerelas o lačhipen, delas o brišind andral o ņebos a pro maľi o ulipen, pherdžarelas amen le chabeneha the le radišagoha andro jile!“

¹⁸ Kale lavenca len ča varesar phares prevakerde a zaačhade, hoj lenge te na obetinen.

¹⁹ Ale paloda avle o Židi andral e Antiochija the andral e Ikonija a marde upre le nipen. A on čhivkerenas le barenca andro Pavol, ligende les avri andral o foros a gondolinenas peske, hoj muła.

²⁰ No sar pes o učeňika rozačhade pašal leste, uštıla a geła lenca andro foros. A pre aver džives geła le Barnabašihha andro Derbe.

O Pavol the o Barnabaš aven pale andre Antiochija

²¹ Sar imar dovakerde o evaňjelium andre oda foros a kerde but učeňiken, visarde pes pale andre Listra, andre Ikonija the andre Antiochija.

²² Ode zoraľarenas le učeňiken pro duchos a povzbudzenenas len, hoj te ačhen andro pačaben. Phenenas lenge, hoj andro krališagos le Devleskro musaj te džal prekal o but pharipena.

²³ Andro khangera la modlitbaha the le postoha kidenas avri le phurederen. Palis len denas andro vasta le Rajeske, andre savo pačandile.

²⁴ Sar pregele e phuv Pisidija, doavle andre phuv Pamfilija.

²⁵ Sar dovakerde o lav andre Perga, gele andre Atalija.

²⁶ Odarik gele la lođaha pale andre Antiochija, khatar sas angloda bičhade andre milost le Devleskri te kerel e služba, savi akana dokerde.

²⁷ Sar doavle, zgele pes le manušenca andre khangeri a vakerenas lenge savoro, so prekal lende kerđa o Del a sar phundrađa the le avre narodenge o pačabnaskro drom.

²⁸ Ačhile ode le učeņikenca but časos.

15

O apoštola pes arakhen andro Jeruzalem

¹ Andral e Judsko avle tele varesave džene a sikavenas le phralen, so na sas Židi, hoj na ena zachraņimen, te pes na obrezinena avke, sar oda phenel o Mojžiš.

² Vašoda pes lenca vesekedinenas o Pavol the o Barnabaš. Dovakerde pes, hoj o Pavol the o Barnabaš a the vareko lendar te džan upre andro Jeruzalem pal o apoštola the pal o phuredera, hoj lendar te phučen pal kadi veca.

³ Avke len e khangeri bičhađa a on gele prekal e Fenicija the Samarija, kaj vakerenas pal oda, hoj pes the o aver narodi visarde ko Del, a savore phralen sas olestar baro radišagos.

⁴ Sar doavle andro Jeruzalem, priiła len e khangeri, o apoštola the o phuredera a on lenge vakerenas avri savoro, so prekal lende kerđa o Del.

⁵ Ale varesave pačabnaskre, save sas le Farizejendar, uštıla a phende: „O manuša, so pačandile, pes mušinen te obrezinel a kampil lenge te prikazinel, hoj te dolikeren o zakonos le Mojžišoskro.“

⁶ Akor pes o apoštola the o phuredera zgele, hoj pal oda te gondolinen.

⁷ Paloda, sar imar buter vakerenas, uštıla o Peter a phenda lenge: „Phralale! Tumen džanen, hoj imar varekana peske man tumendar o Del kidňa avri, hoj mandar te šunen the aver nipi o evaņjelium a te pačan.“

⁸ O Del, savo prindžarel o jile, sikađa, hoj len prilel oleha, hoj len diňa le Svete Duchos avke sar the amen.

⁹ Ov na kerđa ņisavo rozđjel maškar amende the maškar lende, sar lenge obžužarđa o jile le pačabnaha.

10 Soske kamen akana te cholarel le Devles oleha, hoj thoven pre meň kale manuŝenge oda pharipen, so na birinahas te lidžal aňi amen aňi amare dada?

11 Se amen pačas, hoj prekal e milost, so del o Raj o Ježiš Kristus, avaha zachraňimen avke sar the on.“

12 A savore ola but manuša ačhile čhit, sar šunde le Barnabaš the le Pavol te vakerel, save bare divi the zazraki kerda o Del prekal lende maškar o aver narodi.

13 Sar preačhile te vakerel, phenda o Jakob: „Phralale, šunen man!

14 O Šimon akana vakerelas pal oda, sar peske o Del ešebnovar kidňa avri manušen le avre narodendar, hoj te aven leskre nipi.

15 Oleha pasinen the o lava le Prorokengre. Se hin pisimen:

16 *Palis avava pale*

a ačhavava o rozpelo stankos le Davidoskro.

Oda, so hin telečhido, pale ačhavava

a thovava les te ačhel pre peskro than,

17 *hoj the okla manuša te roden le Rajes:*

Savore narodi, saven vičindom,

hoj te aven mire.

Avke phenel o Raj, savo kerel kada savoro’.

18 *Kada pes džanel imar čirlastar.*

19 Vašoda phenav, hoj na kempel te kerel pharipen olenge, ko pes visaren ko Del andral aver narodi,

20 ale kempel lenge te pisinel lil a te phenel, hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlengre, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat.

21 Bo o zakonos le Mojžišoskro pes imar čirla genel sako šabat andro sinagogi a leskre lava pes vakeren andre dojekh foros.“

O lil andre Antiochija

22 Akor peske phende o apoštola the o phuredera the cali khangeri, hoj kidena avri pestar varesave muršen a bičhavena len andre Antiochija. Avke bičhade le Barnabaš the le Pavol a lenca bičhade le Juda, saves vičinen Barsabaš, the le Silas, save sas vodci maškar o phrala.

23 *Pisinde a bičhade lenca kada lil:*

„O apoštola, o phuredera the o phrala andral o Jeruzalem pozdravinen le phralen andral o aver narodi andre Antiochija, Sirija the Cilicija.

24 Šundam, hoj varesave džene amendar, savenge amen nič na prikazindam, tumenge keren pharipen a na den tumen smirom peskre lavenca.

25 Vašoda pes savoredžene jekhetane dovakerđam, hoj kidaha avri muršen a bičhavaha len ke tumende le Barnabašiha the le Pavloha. On hine amare phrala, saven kamas,

26 murša, save dine peskre dživipena vaš o nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

27 Vašoda bičhavas le Juda the le Silas, hoj the on korkore tumenge oda te phenen.

28 Bo le Svete Duchoske a the amenge pes oda dičholas mištes, hoj te na thovas pre tumende nisavo pharipen, ča oda, so igen kampil:

29 Hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlengi, te na keren lubipen a te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat. Te kada savoro dolikerena, mištes kerena.

Ačhen Devleha!"

30 Sar pes rozgele, doavle andre Antiochija, zvičinde le manušen andre khangeri a dine lengi o lil.

31 Sar les pregende, radisaľile oleske.

32 The o Juda the o Silas sas proroka, vašoda povzbudzenas le phralen andro pačaben a but lavenca len zoraľarenas.

33 Sar imar ode ačhile varesavo časos, rozgele pes le phralenca andro smirom a gele pale paš ola, ko len bičhade.

34 [No o Silas dikhelas avke, hoj ode te ačhel.]

35 Ale o Pavol the o Barnabaš ačhile andre Antiochija a sikavenas ode. A the mek but aver džene vakerenas o lav le Rajeskro.

O Barnabaš pes rozdžal le Pavloha

36 Pal vajkeci dživesa phenđa o Pavol le Barnabašiske: „Av džas pale te dikhel amare phralen pal savore fori, savenge vakerđam o lav le Rajeskro, a dikhaha, sar lengi džal.“

37 O Barnabaš kamľa, hoj peha te len le Jan, saves vičinen the Marek.

38 Ale le Pavloske pes dičholas avke, hoj les na kampil peha te lel. Bo akor, sar sas andre Pamfilija, geľa lendar het a buter lenca na služinelas.

39 Vaš kada pes vesekedinenas maškar peste avke, hoj pes rozgele. O Barnabaš peha iľa le Marek a gele pre lođa andro Ciprus,

40 ale o Pavol peske kidňa avri le Silas. O phrala pes modľinenas vaš lende a dine len andro vasta le Rajeskro a avke gele het.

41 O Pavol phirelas pal e Sirija the Cilicija a povzbudzinelas o khangeri andro pačaben.

16

O Pavol lel peha le Timoteus

¹ Avke doavla o Pavol andro Derbe the andre Listra. Ode sas varesavo učenikos, savo pes vičinelas Timoteus. Leskri daj sas pačabnaskri Židovka a leskro dad sas Grekos.

² O phrala andral e Listra the Ikonija pal leste mištes vakerenas.

³ O Pavol kamla, hoj leha te džal pro drom. Avke les obrezinda anglo Židi, so ode bešenas, bo sako džanelas, hoj leskro dad sas Grekos.

⁴ Sar phirenas pal ola fori, phenenas lenge, hoj te dolikeren oda, so phende o apoštola the o phuredera andral o Jeruzalem.

⁵ O khangera zoralonas andro pačaben a džives so džives sas buter džene.

O Pavol dikhel o videňje

⁶ O Sveto Duchos lenge na domukla te vakerel o lav andre Azija, vašoda pregele e Galatsko phuv the e Frigija.

⁷ Sar avle andre phuv Mizija, kamenas te džal dureder andre Bitinija, ale o Duchos le Ježišoskro lenge na domukla.

⁸ Avke pregele e Mizija a avle tele andre foros Troada.

⁹ Ode dikhla o Pavol rači videňje: Varesavo murš, Macedončanos, ačhelas a mangelas les: „Av andre Macedonija a pomožin amenge!“

¹⁰ Sar dikhla o videňje, takoj paloda rodahas drom sar te džal andre Macedonija. Avke amen oleske ačalu vahas, hoj o Raj amen ode vičinda, hoj lenge te vakeras o evaňjelium.

E Lidija pačal a del pes te bolel

¹¹ Akor gełam la lođaha andral e Troada rovnones pro ostrovos Samotrake a pre aver džives andro Neapolis andre Macedonija.

¹² Odarik gełam andro Filipi, so hin ešebno foros andre rimaňiko provincija Macedonija. Samas andre oda foros vajkeci dživesa.

¹³ Pro šabat gełam avri pal e foroskri brana paš o paňi, kaj peske gondolinahas, hoj pes zdžana o Židi pre modlitba. Bešlam peske a vakerahas le džuvlencu, save pes ode zgele.

¹⁴ Šunelas amen the varesavi džuvli, savake sas o nav Lidija a savi lašarelas le Devles. Oj sas andral o foros Tiatira a bikenavkerelas o lole pochtana. Lake o Raj phundrađa o jilo, hoj mištes te šunel oda, so vakerel o Pavol.

¹⁵ Sar pes bolda oj the savore manuša andral lakro kher, mangelas amen kavke: „Te phenen pal mande, hoj man hin

pačaben andro Raj, akor aven andre miro kher a bešen ke mande.“ A prevakerđa amen.

O Pavol the o Silas andre bertena

16 Ačila pes, sar džahas pre modlitba, hoj pes amenca arakhla varesavi čhaj, andre savi sas o nalačo duchos, so lake delas te vražinel. A le vražišagenca zarodelas peskre rajenge bare love.

17 Oj phirelas pal o Pavol the pal amende a vičinelas: „Kala manuša hine o služobníka le Někbareder Devleskre a on tumenge phenen, sar šaj aven zachrañimen!“

18 Kada kerelas but dživesa. O Pavol pre oda cholisalila, vašoda visalila a phenda ole duchoske: „Prikazinav tuke andro nav Ježiš Kristus, dža andral late avri!“ A o duchos latar takoj gela het.

19 Ale sar dikhle lakre raja, hoj oleha našade o love, chudle le Pavol the le Silas a lidžanas len pro pľacos anglo nekbareder manuša ole foroskre.

20 Ande len anglo veliteľa a phende: „Kala manuša hine Židi a keren vzbura andre amaro foros

21 a sikaven o zviki, so amen o Rimana našti añi prilas añi dolikeras.“

22 Androda džanas pre lende the o nipi a o sudci cirdle tele pal lende o gada a dine len le pacenca te marel.

23 Sar imar len but marde, čhide len andre bertena a le stražnikoske phende, hoj len mištes te stražinel.

24 Sar chudña o stražnikos oda prikazis, čidã len andre andruñi bertena a o pindre lenge zaphandľa andro kaštune puta.

25 Ale pal jepaš rat pes o Pavol the o Silas modľinenas a giľavenas o giľa pre chvala le Devleske a o bertenoša len šunenias.

26 A jekhvareste avke razisalila e phuv, hoj o zakladi la bertenakre pes čhalade. A takoj phundrile savore vudara a savore puta pes otkerde.

27 Sar uštília o stražnikos a dikhla, hoj savore vudara andre bertena hine phundrade, cirdña avri e šablã a kamla pes te murdarel, bo peske gondolinelas, hoj o bertenoša denašle.

28 Ale o Pavol vičinda zorale hangoha: „Ma ker tuke nič nalačo, bo savore sam kade!“

29 Sar peske mangla e lampa, denašla andre, izdralas daratar a peľa paš o pindre le Pavloske the le Silasoske.

30 Iľa len avri a phučla lendar: „Rajale, so mušinav te kerel, hoj te avav zachrañimen?“

31 On leske phende: „Pača andro Raj Ježiš Kristus a aveha zachrañimen tu the calo tiro kher!“

³² Vakerenas leske the savorengre andre leskro kher o lav le Rajeskro.

³³ A mek odi ora rači len iľa a žužarda lengre o rani. A takoj paloda pes diňa te bolel ov the savore andre leskro kher.

³⁴ Palis len iľa upre andre peskro kher, thoda lengre pro skamind o chaben a radisaľolas caľa peskra famelijaha, hoj pačandila andro Del.

³⁵ Sar sas džives, bičhade o sudci le slugađen, hoj te džan te phenel le stražņikoske: „Premuk kale manušen!“

³⁶ O stražņikos la bertenakro phenda le Pavloske: „O sudci bičhade le slugađen, hoj tunen te premukav. Avke akana džan avri andro smirom.“

³⁷ Ale o Pavol lengre phenda: „Ešeb amen marde angre savore nipi a aňi amen na sudzinde, kajte sam rimaňika občana! Paloda amen čhide andre bertena a akana amen počoral premuken? Na. Mušinen te avel kade a korkore amen te lidžal adarik avri.“

³⁸ O slugada dine te džanel ola lava le sudcenge. On pes darandile, sar šunde, hoj hine rimaňika občana.

³⁹ Avke avle a odmangle pes lengre. A sar len ligende avri, mangenas len, hoj te džan het andral o foros.

⁴⁰ Sar avle avri andral e bertena, gele ke Lidija, dikhle le phralen, povzbudzinde len a palis gele het.

17

O Pavol the o Silas andre Tesalonika

¹ Sar o Pavol the o Silas pregele prekal o fori Amfipolis the Apolonija, avle andre Tesalonika, kaj sas e sinagoga le Židengri.

² A o Pavol, avke sar sas sikado, geľa maškar lende a trin šabati pal peste lenca vakerelas pal oda, so hin pisimen andro Lav.

³ Sikavelas lengre andral o Lav le Devleskro, hoj te achalon, hoj o Kristus mušinda te cerpinel a pro trito džives te uštel andral o meriben. Phenda lengre: „Oda Ježiš, pal savo me tumenge vakerav, hin o Mesijašis.“

⁴ Varesave lendar pačandile a pridine pes ko Pavol the ko Silas. Lenca pačandile mek but Greki, save pes daranas le Devlestar, the but anglune džuvlija.

⁵ Ale okla Židi žjarlinenas a skidle upre pal e ulica varesave živaňen, hoj te maren upre le manušen the calo foros. Avke gele vikaha pro kher le Jasonoskro a kamle te anel le Pavol the le Silas anglo nipi.

⁶ Sar len na arakhle, ile le Jason the varesave phralen anglo uradnika ole foroskre a vičinenas: „Kala manuša, so maren upre calo svetos, avle the kade

⁷ a o Jason len priiła andre peskro kher. A kala savoredžene džan pro cisariskre zakoni, bo phenen, hoj aver dženo hino kraľis, o Ježiš!“

⁸ Kavke marde upre le nipen the le foroskre uradniken, so oda šunenenas.

⁹ Ale sar chudle o uradnika le Jasonostar the oklendar o love, premukle len.

O Pavol the o Silas andre Berea

¹⁰ O phrala takoj bičhade le Pavol the le Silas andre Berea. Sar ode doavle, gele andre sinagoga le Židengri.

¹¹ On sas buter otkerde prekal o lav sar o Židi andral e Tesalonika. Priiile o lav radišagoha a sako džives rodenas andro Lav le Devleskro, či oda hin čačes avke.

¹² Avke pačandile but džene lendar, the mek but anglune džuvlija the murša andral e Grecko.

¹³ Ale sar pes dodžanle o Židi andral e Tesalonika, hoj o Pavol the andre Berea vakerel o lav le Devleskro, avle the ode a marenas upre le manušen, hoj te džan pre lende.

¹⁴ Akor o phrala takoj bičhade odarik le Pavol het paš o moros. Ale o Silas the o Timoteus ačhile ode.

¹⁵ Ola, so džanas le Pavloha, les ligende dži andro Ateni a palis avle pale andre Berea. O Pavol lenge phenda, hoj te phenen le Silasoske the le Timoteoske, hoj pal leste te aven so neksigeder.

O Pavol andro Ateni

¹⁶ Medik len o Pavol užarelas andro Ateni, leskro duchos andre leste cholisaľolas, sar dikhľa, hoj andro foros hin pherdo modli.

¹⁷ Vašoda vakerelas andre sinagoga le Židenca the olenca, ko pes daranas le Devlestar. A sako džives vakerelas the pro pľacos olenca, ko odarik ča avke predžanas.

¹⁸ Avke pes leha chudle te vesekedinel varesave filozofa the mudrci: o epikurejci the stoici. Jekh phenenas: „So kamel kada bebľošis te phenel?“ A aver phenenas: „Avke pes oda dičhol, hoj ov vakerel pal varesave aver devla.“ Bo o Pavol lenge vakerelas pal o Ježiš the pal o uštiben andral o meriben.

¹⁹ Chudle les, ligende les pro Areopagos a phende: „Kamas te džanel buter pal oda nevo sikaviben, so tu vakeres.

²⁰ Bo oda, so šunen amare kana, hin vareso, so mek na šundam. Vašoda kamlamas te džanel, s'oda hin.“

21 Bo savore Atenčana a the o cudzinci, so ode bešenas, na užarenas pre nisoste avreste, ča pre oda, hoj te vakeren abo te šunen vareso nevo.

22 Avke o Pavol ačiha anglal lende pro Areopagos a phenda: „Muršale andral o Ateni! Pal savoreste dikhav, hoj san igen pobožna manuša.

23 Sar phiravas pal o foros, predikhavas mange tumare sveta thana a arakhlom the oltaris, pre savo hin pisimen: ‚Le devleske, saves na prindžaras.‘ Ole Devles, saves tumen lašaren, ale na prindžaren, pal oda tumenge me vakerav.

24 O Del, savo kerđa o svetos the savoro, so andre hin, ov hino o Raj le nebokro the la phuvakro a na bešel andro chrami kerde le manušengre vastendar.

25 Añi pes leske na služinel le manušeskre vastenca, sar te leske vareso kamplahas, bo ov korkoro del savoreske o dživipen, o dichos the savoro.

26 Ov kerđa jekhe manušestar savore manušen, hoj te bešen pal cali phuv. A diña le manušen časos keci te dživel the o than kaj te bešel.

27 O Del oda kerđa, hoj les o manuša te roden, či pes varesar na nacirdena ke leste a na arakhena les, kajte ov nane dur ñikastar amendar.

28 Bo andre leste dživas, čhalavas pes a sam. Avke sar oda phende the varesave tumare basñika: ‚Bo amen sam the leskro potomstvos.‘

29 Akor te sam le Devleskro potomstvos, naši peske gondolinas, hoj o Del dičhol avri sar vareso somnakuno, rupuno abo baruno; sar vareso, so o manuš gondolinda avri a kerđa peskre vastenca.

30 Varekana o Del predikhelas ola časi, sar les o manuša na prindžarenas, ale akana phenel savore manušenge všadzik, hoj pes te visaren peskre nalače dromendar.

31 Bo o Del diña jekh džives, andre savo sudzinela spravodlišagoha calo svetos prekal jekh murš, saves pre oda kidña avri, a dokazinda oda savorengre oleha, hoj les uštađa andral o meriben.“

32 Ale sar šunde, hoj o Pavol vakerel pal o uštiben andral o meriben, chudle lestar varesave džene te asal, ale aver džene phende: ‚Kamas tut te šunel pal oda te vakerel the dujtovar.“

33 Avke lendar o Pavol geľa het.

34 Ale varesave murša pes pridine ke leste a pačandile. Maškar lende sas o Dionis Areopagsko the e džuvli Damaris a lenca mek the aver džene.

18

O Pavol andro Korint

¹ Palis geľa o Pavol het andral o Ateni a avľa andro foros Korint.

² Ode arakhľa jekhe Židos, so pes vičinelas Akvila a sas andral o Pontus. Ov ode avľa peskra romňaha la Priscillaha andral e Talijaňiko nadočirła, bo o cisarıs Klaudius prikazindľa, hoj savore Židi te džan het andral o Rim. O Pavol geľa ke lende,

³ a vašoda, hoj džanelas te kerel o stani avke sar on, ačhila te bešel ke lende a kerelas lenca.

⁴ Sako šabat vakerelas andre sinagoga a prevakerelas le Židen the le Greken.

⁵ Sar o Silas the o Timoteus doavle andral e Macedonija, diňa o Pavol calo peskro časos pre oda, hoj te vakerel o lav a te svedčinel le Židenge, hoj o Ježiš hino Mesijašıs.

⁶ Ale sar o Židi chudle te džal pro Pavol a namištes pre leste vakerenas, razindľa peske avri o prachos pal o gada a phendľa lenge: „Tumaro rat pre tumaro šero! Me som olear žužo. Akanastar džava ke aver narodi.“

⁷ Avke odarik o Pavol geľa het a geľa andro kher paš e sinagoga ko Titus Justus, savo lašarelas le Devles.

⁸ O Krispus, o vodcas andral e sinagoga, caľa peskra famelijaha pačandila andro Raj. A the but aver Korintana, save šunenenas le Pavol, pačandile a dine pes te bolel.

⁹ Jekhvar rači phendľa o Raj le Pavloske andro videňje: „Ma dara tut! Vaker a ma av čhit,

¹⁰ bo me som tuha a ňiko pre tu na thovela o vast, hoj tuke te kerel vareso nalačo, bo hin man andre kada foros but manuša.“

¹¹ A ačhila ode berš the šov čhon a sikavelas len o lav le Devleskro.

¹² Ale sar sas o Gallion guverneris andre Achaja, uštıle o Židi jekhetane pro Pavol a ligende les pro sudos.

¹³ A phende: „Kada manuš marel upre le nipen, hoj te lašaren le Devles avke, sar oda o Zakonos na domukel!“

¹⁴ Sar imar o Pavol kamla te prevakerel, phendľa o Gallion le Židenge: „Te geľahas pal varesoste, so pes na kerel, abo pal varesavi aver nalači veca, ulahas man soske tumen te šunel avri,

¹⁵ ale te tumen vesekedinen vaš o lava abo vaš o nava vaj vaš tumaro zakonos, oda hin ča maškar tumende. Me na kamav te sudzinel kala veci.“

¹⁶ A čhida len odarik avri.

17 Akor chudle savore Židi le Sostenes, le vodcas andral e sinagoga, a marde les takoj ode paš o sudos. Ale o Gallion pre oda nič na phenda.

O Pavol avel pale andre Antiochija

18 O Pavol ode ačila mek but dživesa a palis pes rozgeľa le phralenca. Geľa la lođaha andre Sirija a geľa leha e Priscilla the o Akvilas. Andre Kenchrea peske diňa te strihinel o bala, bo diňa ajso lav.

19 Sar avle andro foros Efezus, o Pavol len ode mukľa a geľa korkoro andre sinagoga, kaj vakerelas le Židenca.

20 On les mangelas, hoj ode te ačhel buter časos, ale ov na kamľa.

21 A sar lendar džalas het, phenda lenge: „Te kamela o Del, avava pale ke tumende.“ Avke geľa la lođaha andral o Efezus.

22 Sar doavľa andro pristavos Cezarea, geľa upre andro Jeruzalem te dikhel e khangeri a odarik geľa andre Antiochija.

23 Paloda, sar imar ode ačila varesavo časos, geľa pale dureder pal e Galatsko phuv a palis pal e Frigija a zoralarelas savore učeniken andro pačaben.

O Apollo andro Efezus

24 Varesavo Židos andral e Alexandrija, savo pes vičinelas Apollo, avľa andro Efezus. Ov sas murš, savo sas lačo andro vakeriben a mištes prindžarelas o Lav le Devleskro.

25 O Apollo sas imar avrisikado pal o drom le Rajeskro. Ov sas igen horľivo andro duchos a vakerelas a sikavelas mištes pal o Raj pal o Ježiš, ale prindžarelas ča o bolipen le Janoskro.

26 A chudňa bi e dar te vakerel andre sinagoga. Sar les šunde e Priscilla the o Akvilas, ile les ke peste a vakerde leske pal o drom le Devleskro a feder les pal oda sikade.

27 Sar o Apollo kamľa te džal andre Achaja, o phrala leske pomožinde oleha, hoj pisinde le učenikenge andre Achaja, hoj les te prilen. Sar ode avľa, igen pomožinda olenge, ko prekal e milost le Devleskri pačandile.

28 O Apollo zorales phenelas pre godi le Židenge a avri anglo nipi sikavelas andral o Lav le Devleskro, hoj o Ježiš hin o Mesijašis.

19

O Pavol andro Efezus

¹ Sar o Apollo sas andro Korint, o Pavol phirelas pal o brehengre phuva a avla andro Efezus. A ode arakhla varesave učeniken,

² savendar phučla: „Chudňan le Svete Duchos, sar pačandilan?“

On leske odphende: „Mek aňi na šundam, hoj hin Sveto Duchos.“

³ Avke lendar phučla: „Ta akor, save bolipnaha san bolde?“

On odphende: „Le Janoskre bolipnaha.“

⁴ O Pavol phenda: „O Jan bolelas vašoda, hoj pes o manuša te visaren le binendar, a phenelas lenge, hoj te pačan andre oda, ko avela pal leste, andro Ježiš Kristus.“

⁵ Sar oda šunde, dine pes te bolel andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.

⁶ A sar pre lende o Pavol thoda o vasta, avla pre lende o Sveto Duchos a chudle te vakerel andro aver čhiba a te prorokinel.

⁷ Sas ode vaj dešuduj (12) murša.

⁸ O Pavol geľa andre sinagoga a vakerelas ode bi e dar vaj trin čhon. Vakerelas the sikavelas len pal o krališagos le Devleskro.

⁹ Ale varesave džene pes na poddenas, na šunenias a namištes vakerenas pal o drom le Rajeskro anglo manuša, avke lendar o Pavol geľa het. Iľa peha le učeniken a lenca vakerelas sako džives andre hala le Tiranoskri.

¹⁰ Ada likerđa duj berš a savore, so bešenias andre Azijsko provincija, o Židi the o Greki, šunde o lav le Rajeskro.

¹¹ O Del kerelas bare zazraki prekal o vasta le Pavloskre.

¹² Avke hoj mek až o khosne the o leketi, savenca pes chudenas le Pavlostar, anenas ko nasvale a o nasvalibena lendar takoj džanas het a o nalače duchi lendar avenas avri.

Le Skevoskre čhave

¹³ Ale sas ode the varesave Židi, save phirenas foros forostar te tradel avri le dučen. On kamenas te tradel avri le nalače dučen andral o manuša andro nav le Rajeskro le Ježišoskro a phenenas: „Andro nav Ježiš, pal savo o Pavol vakerel, tumenge prikazinas: Džan avri!“

¹⁴ Oda sas o efa čhave le Skevoskre, le židovike bare rašaskre, so oda kerenas.

¹⁵ Ale o nalačo duchos lenge odphenda: „Le Ježiš prindžarav a the pal o Pavol džanav, ale ko san tumen?“

¹⁶ Oda manuš, andre kaste sas o nalačo duchos, len chudňa a savoren ajci marda, hoj lange the dukhade denašle andral oda kher.

17 A dodžanle pes pal oda savore Židi the Greki, so bešenas andro Efezus, a avla pre savorende bari dar a chudle te bararel o nav le Rajeskro le Ježišoskro.

18 But džene olendar, so pačandile, avle a viznavinenas a phenenas avri peskre bini, so kerenas.

19 A pherdo džene olendar, so čarinenas, anenas peskre knjižki a labarenas len anglal savorende. Sar zgende, keci monas ola knjižki, avle pre oda, hoj monas penda ezera (50 000) rupune.

20 Kavke zorales barolas o lav le Devleskro a zoralolas.

E vzbura andro Efezus

21 Paloda, sar pes kala veci ačhile, phendā peske o Pavol, hoj predžala e Macedonija the e Achaja a džala andro Jeruzalem. Phendā peske: „Ačhava ode a palis mušinav te džal te dikhel the o Rim.“

22 A bičhađa andre Macedonija duje peskre pomocniken, le Timoteus the le Erastos. Ale ov mek ačhila sikra buter andre Azijsko provincija.

23 Andre ola dživesa pes o manuša andro Efezus chudle igen te vesekedinel vaš o drom le Rajeskro.

24 Bo varesavo zlatnikos, savo pes vičinelas Demetrios, kerelas o cikne rupune khangerora la devlišake Dijanake a oleha delas peskre robotnikenge te zarodel but love.

25 Ov pes lenca zgeła a the mek avre manušenca, save kerenas kale vecenca, a phendā: „Muršale, tumen džanen, hoj kala bučaha peske zarodas but love.“

26 A tumen dikhen a šunen, hoj kada Pavol na ča andro Efezus, ale maj pal cali Azijsko provincija cirdña upre but manušen a prevakerđa len. Ov phenel, hoj ola devla, saven o manuša keren peskre vastenca, nane devla.

27 Avke akana na hoj ča amari buči šaj našavas a polokes la ņikaske na kampela, ale mek the o chramos la bara devlišakro la Dijanakro pes na likerela ņisoske a musarela pes e slava olake, kas lašarel cali Azijsko provincija a the calo svetos.“

28 Sar oda šunde, avla andre lende bari choli a chudle zorales te vičinel: „Bari hiŋi e Dijana andral o Efezus!“

29 Pal calo foros kerenas bari vika a savoredžene jekhetane denašle andro divadlos. Cirdle pal peste the le Gajos the le Aristarchos, save sas Macedončana, a phirenas jekhetane le Pavloha.

30 O Pavol kamla te džal maškar o manuša, ale o učeŋika les na mukle.

31 A the varesave uradnika andral e Azija, save sas leskre prijateľa, bičhade ke leste a mangle les, hoj te na džal andro divadlos.

³² Avke sas, hoj dojekh dženo lendar vičinelas vareso aver, bo savoredžene sas sar diline a but džene lendar aňi na džanenas, soske pes ode zgele.

³³ O Židi cirdle avri le nipendar le Alexander a ispidle les anglal. O Alexander kerđa le vasteha, hoj te čiten, a kamla te prevakerel ko manuša, hoj pes te brañinel.

³⁴ Ale sar prindžarde, hoj hino Židos, chudle savoredžene jekhetane vaj duj ori te vičinel: „Bari hiňi e Dijana le Efežanengri!“

³⁵ Sar o pisaris le foroskro zaačhađa e vika le manušengri, phenđa lenge: „Muršale, Efežanale, sako džanel, hoj amaro foros Efezus stražinel o chramos la bara Dijanakro a the lakro obrazis, savo peľa tele andral o ņebos.

³⁶ Vašoda, hoj kala veci našti ņiko zaprinel, kempel tumenge te zaačhel, hoj te na keren varesavo diliňipen.

³⁷ Bo tumen andan kade kale muršen, ale on na vakerenas namištes pre tumari devli.

³⁸ Te hin le Demetrios the olen, ko hine leha, vareso pre varekaste, ta pre oda hin o foroskre sudi the o prokonzula. Ode šaj obviňinen jekh avres.

³⁹ A te mek kamen vareso aver, mušinel pes oda te vakerele pro zakonno zhromažđeňje.

⁴⁰ Bo mek amen šaj den andre vaš e vzbura, so pes adadžives kerđa. Se aňi na džanas te phenel, so pes ačhila.“ Pal ola lava rozmukla le manušen.

20

O drom andre Macedonija the Troada

¹ Sar imar preačhila e vzbura, vičinda peske o Pavol le učeňiken, zoralarda len, obchudle pes a palis geľa andre Macedonija.

² Pregela ola phuvaha a but lavenca povzbudzinda le pačabnaskren a palis geľa andro Grecko.

³ Ačhila ode trin čhon a palis kamla te džal la lođaha andre Sirija. Vašoda, hoj o Židi pes pre leste kidenas, rozgondolinda pes, hoj avela pale prekal e Macedonija.

⁴ Džanas leha o Sopater, le Pirroskro čhavo andral e Berea, o Aristarchos the o Sekundus andral e Tesalonika, o Gajos andral o Derbe, o Timoteus a the andral e Azija o Tichikus the o Trofimus.

⁵ On gele anglal a užarenas amen andre Troada.

O Pavol uštavel le Eutichus andral o meriben

⁶ Pal o inepos le Marengro bi o Kvasos gelam la lođaha andral o Filipi a pandže dživesenca doavljam pal lende andre Troada, kaj ačhilam efa džives.

⁷ Ešebno džives andro kurko, sar pes zgelam te phagerel o maro, o Pavol lenge kazinelas a vakerelas dži pal jepaš rat, bo pre aver džives kamelas te džal het.

⁸ Andro upruno kher, kaj samas zgele, sas but lampi.

⁹ Jekh terno manuš, savo pes vičinelas Eutichus, bešelas andre oblaka. Vašoda, hoj o Pavol but vakerelas, cirdelas les pro soviben a zasuča avke zorales, hoj peła pal o trito poschodje tele. A sar les hazdle upre, sas mulo.

¹⁰ Ale o Pavol geła tele, čiča pes pre leste, obchudňa les a phenda: „Ma daran tumen, bo leskri duša hiňi andre leste.“

¹¹ Paľis o Pavol geła pale upre, phagerelas o maro a chalas. Vakerelas lenca dži tosara a paľis geła het.

¹² A le terne manušes ligende džidones khere a savoren sas olestar baro radišagos.

O drom andral e Troada andro Miletus

¹³ Amen gelam la lođaha sigeder andro Asos, hoj ode te las le Pavol paš peste andre lođa, bo o Pavol amenge phenda, hoj ov ode kamel te džal pešones.

¹⁴ Sar pes amenca arakhľa andro Asos, iľam les andre lođa a avľam andre Mitilena.

¹⁵ Odarik gelam la lođaha het, pre dujto džives avľam paš o Chios a pre trito džives gelam la lođaha paš o Samos. Paľis pre aver džives avľam andro Miletus.

¹⁶ Bo o Pavol peske phenda, hoj obdžala o Efezus a na ačhela ode, hoj pes te na zlikerel andre Azija. Bo sidarelas, hoj te doavel andro Jeruzalem pro Letňice, te pes oda diňahas.

O Pavol oddžal andral o Miletus

¹⁷ Andral o Miletus o Pavol bičhađa andro Efezus pal o phuredera andral e khangeri, hoj pes leha te arakhen.

¹⁸ A sar avle pal leste, phenda lenge: „Tumen džanen, hoj ešebne dživesestar, kanastar avľom andre Azija, somas calo časos maškar tumende.“

¹⁹ Služinavas le Rajeske andre cali pokora le apsenca prekal o skuški, so pre ma avenas le Židendar.

²⁰ Na garuđom tumenge andre nič olestar, so tumenge uľahas pro lačo. Ale vakeravas a sikavavas tumen anglo manuša pal o khera

²¹ a vakeravas o svedectvos le Židenge the le Grekenge, hoj pes te visaren ko Del a te pačan andre amaro Raj Ježiš Kristus.

²² Ale akana man o Duchos ispidel te džal andro Jeruzalem, kajte na džanav, so man ode užarel.

²³ Džanav ča ajci, hoj o Sveto Duchos mange sikavel, hoj andre dojekh foros man užarel e bertena the o pharipen.

24 Ale pal miro dživipen mange na džal. Džal mange ča pal oda, hoj te dodenašav miro denašiben a te dokerav e služba, so priilom le Rajestar le Ježišostar, hoj te vakerav o evaňjelium pal e milost le Devleskri.

25 Akana džanav, hoj ňiko tumendar, maškar kaste phiravas a vakeravas pal o krališagos le Devleskro, man imar buter na dikhela.

26 Vašoda tumenge adadžives phenav, hoj som žužo savoredženengre ratestar.

27 Bo me tumenge phendom savoro, so o Del kamel; nič tumenge na garudom andre.

28 Den pozoris pre tumende the pro calo stados, andre savo tumen o Sveto Duchos ačhađa sar dozorcen, hoj tumen te starinen sar pastjera pal e cirkev le Devleskri, vaš savi počinda peskre rateha.

29 Bo me džanav, hoj sar me džava het, avena maškar tumende o dziva vlki, save na sajinen a stados.

30 A mek the tumendar korkorendar avena ajse manuša, save previsarena o lava, hoj pal peste te cirden le učeňiken.

31 Vašoda tumenge den pozoris! Ma bisteren pre oda, hoj rat-džives trin berš na preačhilom sakoneske tumendar te vakerel le apsenca pre gođi.

32 Avke akana, phralale, mukav tumen andro vasta le Devleske the leskre milostive laveske, savo tumen šaj del zor te barol a savo tumen del o dedičtvos savore švetenca.

33 Me na kamlom ňikaskro rup aňi somnakaj aňi gada.

34 Tumen korkore džanen, hoj mire vastenca mange zarodavas pre savoreste, so kampelas mange abo olenge, ko sas manca.

35 Andre savoreste, so keravas, tumenge sikadom, hoj kempel phares te kerel buči, te pomožinel le slabenge a te na bisterel pro lava le Rajeskre le Ježišoskre, bo ov phenda: ‚Bachtaleder hin te del, sar te lel.‘ “

36 A sar dovakerđa kala lava, gele savoredžene pro khoča a o Pavol pes modlinda.

37 A savoredžene chudle igen te rovel, obchudenas le Pavol pašal e meň a čumidenas les.

38 Nekbuter len dukhalas oda, so o Pavol phenda, hoj imar buter les na dikhena. A palis les ligende dži paš e lođa.

21

Le Pavloskro drom andro Jeruzalem

1 Sar pes lenca rozlučindam, gełam la lođaha pro moros. Džahas rovnones a doavlam pro ostrovos Kos. Pre aver džives pro ostrovos Rodos a odarik andro foros Patara.

² Ode arakhlam varesavi lođa, so džalas andre phuv Fenicija, a gelam upre.

³ Dikhahas dural o ostrovos Ciprus, obgelam les pal e balogñi sera a džahas la lođaha andre Sirija. Zaačihlam andro foros Tir, bo ode kampļa la lođake te thovel tele o tovaris.

⁴ Rodņam ode avri le učeņiken a ačihlam lenca ode efta džives. Ola učeņika ligende le Duchoha phenenas le Pavloske, hoj te na džal upre andro Jeruzalem.

⁵ Pal ola efta džives gelam het a džahas dureder amare dromeha. A ola savoredžene le romņijenca the le čhavenca amen ligende dži avri pal o foros. Ode pro brehos gelam pro khoča a modlindam pes.

⁶ Sar pes lenca rozlučindam, gelam andre lođa a on gele pale khere.

⁷ Džahas la lođaha dureder andral o Tir andro foros Ptolemaida. Ode pozdravindam le phralen a ačihlam ode jekh džives.

⁸ Palis pre aver džives gelam het a doavlam andre Cezarea. Ode gelam andro kher ko Filip ko evaņjelistas, a ačihlam ke leste. Ov sas jekh ole efta dženendar, save sas avrikidle andro Jeruzalem.

⁹ Les sas štar pačivale čhaja, save sas prorokiņi.

¹⁰ Medik ode samas a ačihlam ode buter dživesa, avļa ode andral e Judsko varesavo prorokos, savo pes vičinelas Agabus.

¹¹ Sar avļa paš amende, iļa le Pavloskro sirimos, phandļa peske o vasta the o pindre a phendā: „Kada phenel o Sveto Duchos: ‚Kavke phandena andro Jeruzalem ole muršes, kaskro hin kada sirimos, a dena les andro vasta le pohanenge.‘ “

¹² Sar oda šundam, mangahas les the amen the o phrala andral o foros, hoj te na džal upre andro Jeruzalem.

¹³ Ale o Pavol odphendā: „So keren? Soske roven a dukhaven miro jilo? Bo me som pripravimen, na ča man te del te phandel, ale the te merel andro Jeruzalem vaš o nav le Rajeskro le Ježišoskro.“

¹⁴ Sar dikhlam, hoj pes na del te prevakerel, preačihlam a phendām: „Mi ačhel pes e voļa le Rajeskri.“

¹⁵ Pal ola dživesa pes pripravindam a džahas upre andro Jeruzalem.

¹⁶ Avenas amenca the varesave učeņika andral e Cezarea a ile amen ko Ciperčanos ko Mnason, savo sas jekh le čirlatune učeņikendar, a ke leste ačihlam te bešel.

17 Sar doavlam andro Jeruzalem, o phrala amen radišagoha priile.

18 Pre aver džives geľa o Pavol amenca ko Jakob a avle ode the savore phuredera.

19 O Pavol len pozdravinda a chudna lenge te vakerel avri savoro, so kerda o Del maškar o aver narodi prekal leskri služba.

20 Sar oda on šunde, lašarenas le Devles. A on leske palis phende: „Tu dikhes, phrala, keci but ezera Židi kade pačandile a savore igen kamen o Zakonos.

21 On pes pal tu došunde, hoj sikaves le Židen, so dživen maškar o aver narodi, hoj te na šunen le Mojžiš, bo phenes lenge, hoj te na obrezinen le čhavoren a te na dolikeren o tradiciji.

22 Akana so keraha? Bo savoredžene pes došunena, hoj avlal.

23 Ker oda, so tuke phenas: Hin amen štar murša, so dine lay le Devleske.

24 Le len tuha a jekhetane lenca tut obžužar a počin vaš lenge, hoj peske te den te holinel o šere. Palis savoredžene prindžarena, hoj nane čačipen oda, so pal tu šunde, ale hoj the tu korkoro dolikeres o Zakonos.

25 Le pačabnaskre manušenge andral aver narodi amen pisindam, hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlenge, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat.“

26 Akor iľa o Pavol ole muršen a pre aver džives pes lenca diňa te obžužarel. Geľa andro chramos a diňa le rašajenge te džanel, keci dživesa pes obžužarena a hoj pal ola dživesa pes anela e obeta vaš dojekh lendar.

O Židi zalen le Pavol

27 Sar imar predžanas ola eфта džives, dikhle les andro chramos o Židi andral e Azijsko provincija a marde upre savore manušen.

28 Chudle les a vičinenas: „Muršale andral o Izrael, pomožinen amenge! Kada hin oda manuš, savo savoredženen všadzik sikavel a vakerel pro Izraeliti, pro Zakonos a the pre kada than. Mek the le Greken anda andro chramos a melarda kada sveto than!“

29 Bo angloda dikhle le Trofimus andral o Efezus le Pavloha andro foros a gondolinenas peske, hoj les o Pavol iľa andro chramos.

30 Calo foros pes vzburinda a o manuša pal dojekh sera ode denašenas. Chudle le Pavol, lidžanas les avri andral o chramos a takoj phandle o brani.

³¹ Androda, sar les imar džanas te murdarel, pes došundā o velitelis upral o ezeros slugađa, hoj hin bari vika andro Jeruzalem.

³² Ov peha takoj iľa le slugađen the le velitelēn upral o šel a denašla maškar lende. Sar dikhle o manuša le velitelis the le slugađen, preačhile te marel le Pavol.

³³ O velitelis avľa paš leste, chudňa les a diňa les te phandel duje lancenca. Phučľa lendar: „Ko hin kada manuš? So kerđa?“

³⁴ Ale sako ole but manušendar vičinelas vareso aver. Sar pes o velitelis angle vika našti dodžanľa o čačipen, rozkazinda, hoj les te len andre kasarňa.

³⁵ Sar avľa o Pavol paš o garadiči, ačhila pes oda, hoj les mušinde o slugađa te lidžal pro vasta anglo manuša,

³⁶ bo savore ola but nipi džanas pal leste a vičinenas: „Murdaren les!“

O Pavol prevakerel

³⁷ Sar les imar kamenas te lidžal andre kasarňa, phenda o Pavol le veliteliske: „Šaj tuke vareso phenav?“

A ov odphenda: „Džanes te vakerel grecki?“

³⁸ Na sal tu oda Egipťanos, savo anglo vajkeci dživesa marda upre a ligenda pre pušta štar ezera (4 000) živañen?“

³⁹ O Pavol phenda: „Me som Židos, občanos andral o Tartzus, savo nane chocsavo foros andre phuv Cilicija, a mangav tut, domuk mange te prevakerel ko nipi.“

⁴⁰ Sar leske domukľa, ačhađa pes o Pavol pro garadiči a kerđa le manušenge le vasteha, hoj te čhiten. Sar sas savoredžene čhit, prevakerđa ke lende hebrejski.

22

¹ A o Pavol phenda: „Muršale, phralale the dadale! Šunen akana, so me pre oda phenav.“

² Sar šunde, hoj ke lende prevakerđa hebrejski, ačhile meksa cicheder.

³ A phenda: „Me som Židos, ulilom andro Tartzus andre phuv Cilicija, ale barilom avri andre kada foros a sikľuvavas paš o pindre le Gamalieloskre. Ode sikľilom o zakonos amare dadengro a džavas pal o Del avke sar the tumen adadžives.“

⁴ Me somas oda, ko igen džalas pro evaňjelium a varesave dženen davas až te murdarel. Phandavas le muršen the le džuvľen a čhivavas len andre bertena.

⁵ Miro švedkos hin o nekbareder rašaj a the savore phuredera. Sar lendar chudňom o ľila pro phrala, džavas

andro Damašek, hoj len te anav zaphandlen andro Jeruzalem, hoj len ode te maren.

⁶ Ačila pes mange, sar džavas imar paš o Damašek, avke vaj pro dilos, hoj jekhvaresto avla andral o ņebos igen zoralo švetlos a zaučharda man andre.

⁷ Pełom pre phuv a šundom o hangos, so mange phenda: ‚Saul, Saul, soske pre mande džas?‘

⁸ A me odphendom: ‚Ko sal, Rajeja?‘

Odphenda mange: ‚Me som o Ježiš Nazaretsko, oda, pre kaste tu džas.‘

⁹ Ola, so manca sas, dikhle oda švetlos a darandile, ale na šunde oda hangos, so manca vakerelas.

¹⁰ Me phendom: ‚So mange kampil te kerel, Rajeja?‘

O Raj mange odphenda: ‚Ušti a dža andro Damašek. Ode pes tuke phenela savoro, so mušines te kerel.‘

¹¹ Ole zorale švetlostar na dikhavas nič, a vašoda man chudenas ola, so manca sas, le vastestar a lidžanas andro Damašek.

¹² Ode sas varesavo pobožno murš, savo pes vičinelas Ananijaš. Ov dolikerelas o Zakonos a savore Židi, so ode bešenas, pal leste mištes vakerenas.

¹³ Ačila paš ma a phenda mange: ‚Saul phrala, chude pale te dikhel!‘ A takoj mange phundrile o jakha a dikhlom les.

¹⁴ O Ananijaš phenda: ‚O Del amare dadengro peske tut anglal kidna avri, hoj te prindžares leskri voła a te dikhes ole Čačipnaskres a te šunes o hangos andral leskro muj.‘

¹⁵ Bo tu aveha leskro švedkos maškar savore manuša a vakereha pal oda, so dikhlal the šundal.

¹⁶ Akana so užares? Ušti, de tut te bolel, obžuzar tut tire binendar a lašar o nav le Rajeskro!‘

¹⁷ A sar avlom pale andro Jeruzalem a modlinavas man andro chramos, dikhlom videŋje.

¹⁸ Dikhlom le Rajes, sar mange phenel: ‚Sig dža avri andral o Jeruzalem, bo na prilena tire lava pal mande.‘

¹⁹ Me phendom: ‚Rajeja, on džanen, hoj me džavas andral jekh sinagoga andre aver, hoj te phandav andre bertena a te marav olen, ko pačan andre tu.‘

²⁰ A the akor, sar murdarde tire švedkos le Štefan, me ode somas a davas len čačipen, sar oda kerenas, a ačhavas paš o gada olenge, ko les murdarenas.‘

²¹ Ale ov mange phenda: ‚Dža, bo me tut bičhavava dur maškar o aver narodi.‘ “

O Pavol phenel, hoj hino rimaŋiko občanos

22 Šunenias les dži akor, medik na phendā kada lav. Palis chudle zorales te vičinel a phende: „Murdar les! Kajso manuš mi našlol pal o svetos! Našti dživel!“

23 Sar vičinenas a čhivkerenas o uprune gada pal peste tele the o prachos andro luftos,

24 phendā o velitelis upral o ezeros, hoj te len le Pavol andro kasarņi. Prikazinda, hoj les te zbičinen a palis te šunen avri, bo kamla pes te dodžanel, vaš soske pro Pavol kavke vičinen.

25 Sar les ile te zbičinel, phendā o Pavol le veliteliske upral o šel slugada, savo ode ačhelas: „Či šaj maren bičoha le rimaņike občanos bi o sudos?“

26 Sar oda šunda o velitelis upral o šel, geļa oda te phenel le veliteliske upral o ezeros: „So kames te kerel? Bo kada manuš hino rimaņiko občanos!“

27 Akor avla o velitelis upral o ezeros paš o Pavol a phendā leske: „Phen mange, sal tu rimaņiko občanos?“

Ov odphendā: „He, som.“

28 O velitelis leske odphendā: „Me mange vaš o but love cindom oda, hoj te avav Rimanos.“

O Pavol phendā: „Ale me ulilom sar rimaņiko občanos.“

29 A takoj pašal leste gele het o slugada, save les kamle te marel. The o velitelis darandila, sar pes došunda, hoj o Pavol hino rimaņiko občanos, bo diņa les te phandel.

O Pavol angle Bari Rada

30 Pre aver džives kamelas o velitelis pes mištes te dodžanel, sostar les o Židi obviņinen. Iļa leske pal o vasta tele o puta a diņa prikazis, hoj pes te zdžan o bare rašaja the e caļi Bari Rada. Andā le Pavol a ačhađa les anglal lende.

23

1 O Pavol dikhļa andro jakha le manušenge andral e Bari Rada a phendā: „Muršale, phralale! Me dži adadžives dživavas miro dživipen anglo Del avke, hoj miro svedomje hino žužo.“

2 Ale o nekbareder rašaj o Ananijaš phendā olenge, ko ačhenas paš o Pavol, hoj les te maren pal o muj.

3 Akor leske o Pavol phendā: „Marela tut o Del, tu parņi falo! Bešes kade, hoj man te sudzines pal o Zakonos, ale phenes, hoj man te maren, a keres oda, so o Zakonos na phenel!“

4 Ola, ko ode ačhenas, phende: „Tu rakines le Devleskre nekbareder rašaske?“

5 O Pavol odphendā: „Na džanavas, phralale, hoj ov hino nekbareder rašaj, bo hin pisimen: *Ma vaker namištes a ma koš tire vodcas!*“

⁶ Sar pes o Pavol dodžanla, hoj varesave džene andral e Bari Rada hine Saduceja a varesave Farizeja, vičinda zorales: „Muršale, phralale! Me som Farizejis, čhavo le Farizejiskro a sudzinen man vaš oda, hoj užarav pre oda, hoj o mule uštēna andral o meriben!“

⁷ Sar oda phendā, chudle pes maškar peste te veseke dinel o Farizeja the o Saduceja a o zhromažđeņje pes rozdelinda pro duj.

⁸ Bo o Saduceja na pačan andre oda, hoj pes uštel andral o meriben, aņi andre oda, hoj hin varesavo aņjelos abo duchos, ale o Farizeja pačan the andre kada the andre kada.

⁹ A sas olestar bari vika. Andre oda uštēle upre varesave Farizeja, save sas avrisikade andro židoviko zakonos, a phenenas: „Na dikhas nič nalačo pre kada manuš. A so te ke leste prevakerđa o duchos abo o aņjelos? [Te na pes ačhavas le Devleske!]“

¹⁰ Sar pes furt buter veseke dinenas, daralas pes o velitelis, hoj te na rozcirden le Pavol. Vašoda prikazinda le slugađenge, hoj te džan tele a te cirden les lendar avri a te lidžan les andro kasarņi.

¹¹ Pre aver rat avla o Raj ke leste a phendā leske: „Ma dara tut Pavol, bo avke sar pal ma svedčinehas andro Jeruzalem, avke mušines te svedčinel the andro Rim.“

O Židi pes dovakeren pro Pavol

¹² Sar avla avri o kham, dovakerde pes varesave Židi a ile vera, hoj na chana aņi na pijena, medik na murdarena le Pavol.

¹³ Ola, ko ile vera, sas buter sar saranda (40) džene.

¹⁴ Avle ko bare rašaja the ko phuredera a phende: „Ilam vera, hoj na laha nič andro muj, medik na murdaraha le Pavol.“

¹⁵ Avke akana tumen the e Bari Rada mangel le velitelis, hoj les tajsa te anel tele ke tumende. Keren avke, sar te les kamlanas feder te šunel avri pal leskri veca. A amen sam pripravimen les te murdarel mek sigeder, sar kade doavela.“

¹⁶ Ale sar šundā le Pavloskra pheņakro čhavo, so les kamen te kerel, avla andre kasarņa a diņa oda te džanel le Pavloske.

¹⁷ O Pavol peske vičinda jekhe velitelis upral o šel a phendā: „Lidža kale terne manušes ke tiro velitelis, bo kamel leske vareso te phenel.“

¹⁸ Avke les ligendā ke peskro velitelis a phendā: „O Pavol, o bertenošis, peske man vičinda a mangla man, hoj ke tu te anav kale terne manušes, bo kamel tuke vareso te phenel.“

¹⁹ O velitelis les ila vastestar sikra pre sera a phučla lestar: „So mange kames te phenel?“

²⁰ Ov phenda: „O Židi pes dovakerde, hoj tut mangena, hoj tajs a te anes le Pavol angle Bari Rada, a kerena avke, sar te pes kamlehas pal leste vareso buter te dodžanel.

²¹ Ale ma de tut lenge te prevakerel, bo buter sar saranda (40) murša pre leste džan. Ola murša ile vera, hoj na chana aňi na pijena, medik les na murdarena. Akana imar hine pripravimen a ča užaren pre tu, hoj lenge kereha oda, so tutar mangel.“

²² Palis premukla o velitelis le terne manušes a prikazinda leske: „Ma phen ņikaske avri, hoj mange oda phenda!“

Le Pavol lidžan andre Cezarea

²³ Avke o velitelis vičinda duje veliteljen upral o šel a phenda: „Pripravinen duj šel (200) slugaden the eftavardeš (70) muršen pro graja a mek duj šel (200) slugaden le kopijenca, hoj te džan eňa orendar rači andre Cezarea.“

²⁴ Prikazinda, hoj te anen grajes, te thoven upre le Pavol te bešel a te lidžan les sastes ko vladaris Felix.

²⁵ A pisinda leske kajso lil:

²⁶ O Klaudius Lisijaš pozdravinel le lače vladaris le Felix!

²⁷ Kale manušes zaile o Židi a kamle les te murdarel, ale avlom le slugadenca a cirdňom lenge les avri andral o vasta, bo dodžanlom man, hoj hino rimaňiko občanos.

²⁸ Kamlom man te dodžanel, soske pre leste vakeren a ligendom les angle lengri Bari Rada.

²⁹ Avlom pre oda, hoj pre leste vakeren vaš varesave lava andral lengro zakonos, ale na kerđa nič, vaš soske mušindahas te merel, abo te džal andre bertena.

³⁰ Sar man dodžanlom, hoj kale muršes kamen o Židi te murdarel, takoj les bičhadom ke tute. Prikazindom olenge, ko les obviňinen, hoj tuke te phenen, so len pre leste hin. [Av bachtalo!]

³¹ Avke o slugađa kerde oda, so lenge sas phendo. Ile le Pavol a ligende les prekal e rat andre Antipatrída.

³² Pre aver džives gele o slugađa pro graja le Pavloha dureder a okla slugađa gele pale andre kasarňa.

³³ Sar doavle andre Cezarea, dine le vladariske o lil a ačhade anglal leste le Pavol.

³⁴ O vladaris pregenda o lil a phučla le Pavlostar, andral savi provincija hino. Sar pes dodžanla, hoj hino andral e Cilicija,

³⁵ phendā: „Šunava tut avri, sar ade doavena ola džene, ko tut obviñinen.“ A prikazinda, hoj les te stražinen andro palacis le Herodesoskro.

24

O Ananijaš the o Tertullus obviñinen le Pavol

¹ Pal o pandž džives avľa tele o nekbareder rašaj Ananijaš le phurederenca the le Tertulloha, so sas avrisikado andro vakeriben, hoj te obviñinen le Pavol anglo vladaris.

² Avke vičinde le Pavol andre a o Tertullus leš chudña te obviñinel anglo Felix: „Amen peske paš tute dživas imar but berša andro smirom a tira bara godaha andal andre kada narodos feder džživipen!

³ Nektbareder Felixona, amen oda vakeras furt a vřadzik a igen tuke vaš oda palikeras!

⁴ Ale hoj tut but te na zlikerav, mangav tut, hoj amen sikra te šunes avri andre tiro lačhipen.

⁵ Bo avlam pre oda, hoj kada manuš hino sar nasvaliben a pal calo svetos marel upre le Židen a anel maškar lende o nasmrom. Ov lidžal e Nazaritsko sekta

⁶ a mek the o chramos kamelas te melarel andre. Amen les chudñam [a kamahas les te sudzinel pal amaro zakonos,

⁷ ale avľa o velitelis Lisijaš a cirdña les avri andral amare vasta bara zoraha a iľa les het.

⁸ A prikazinda olenge, ko les obviñinenas, hoj te aven ke tu.] Sar les šuneha avri, the korkoro tut dodžaneha savoro, sostar les amen obviñinas.“

⁹ A the okla Židi vakerenas avke sar o Tertullus a phenenas, hoj oda hin čačo.

O Pavol anglo Felix

¹⁰ Sar sikada o vladaris le Pavloske le vasteha, hoj te vakerel, phendā o Pavol: „Džanav, hoj imar but berš sudzines kada narodos. Vašoda phenava bi e dar o čačipen pal mande.

¹¹ Avke sar tut šaj dodžanes the korkoro, hoj oleske nane buter sar dešuduj (12) džives, sar man gelom te modlinel andro Jeruzalem.

¹² A na arakhle man varekaha pes te vesekedinel aňi te marel upre le nipen andro chramos aňi andro sinagogi aňi andro foros.

¹³ A aňi tuke našti dokazinen oda, so pre mande akana vakeren.

¹⁴ Ale kada tuke šaj phenav, hoj ole Rajeskre dromeha, so on vičinen sekta, me služinav mire dadengre Devleske. Pačav savoreske, so hin pisimen andro Zakonos the andro Proroka.

15 Me man mukav pro Del avke sar the on, hoj o lače manuša the o nalače uštena andral o meriben.

16 Vašoda kerav savoro, hoj man te avel žužo svedomje anglo Del a the anglo nipi.

17 Pal o buter berš avlom andro Jeruzalem, hoj te anav mire narodoske almužni a te obetnav obeti.

18 A pašoda, sar oda keravas, man arakhle obžužardes andro chramos a na sas manca ņisave nipi aņi na keravas ņisavi vika.

19 Ale sas ode varesave Židi andral e Azijsko provincija; on kamle kade te ačhel anglal tu a te obviņinel man, te len hin vareso pre mande.

20 Abo the kala džene, so hine kade, tuke šaj phenen, či pre ma arakhle varesavo nalačhipen, sar ačhavas angle Bari Rada.

21 Ča oda jekh lavoro, so phendom, sar ačhavas angle lende, a zorales vičindom: „Adadžives man sudzinen vaš oda, bo pačav, hoj o mule uštena andral o meriben.“

22 Sar oda šunda o Felix, bo ov mištes džanelas pal oda drom le Rajeskro, prethoda lengro sudos a phenda: „Rozsudzinava tumari veca akor, sar ade doavela o velitelis Lisijaš.“

23 Phenda le veliteliske upral o šel, hoj te phanden le Pavol andre loki bertena a te na braņinel leskre prijaņenge te anel leske oda, so leske kempel.

O Pavol anglo Felix the angle Druzilla

24 Pal vajkeci dživesa avla o Felix peskra romņaha la Druzillaha, savi sas Židovka, bičhađa pal o Pavol a šunelas les, so vakerel pal o pačaben andro Ježiš Kristus.

25 Sar vakerelas o Pavol pal o spravodlišagos, pal oda, hoj pes te zlikeras le žadoscendar, a the pal o sudos, so avela, darandila o Felix a phenda: „Akana imar dža, ale sar man ela časos, vičinava tut.“

26 Ale pašoda užarelas, hoj les o Pavol dela love, hoj les te premukel. Vašoda pal leste the buterval bičhavelas a vakerelas leha.

27 Sar pregeľa duj berš, čerinda le Felix aver vladaris o Porcius Festus. No o Felix kamelas te avel pre dzeka le Židenge, vašoda mukla le Pavol andre bertena.

25

O Pavol pes mangel ko cisaris

1 Trin džives pal oda, sar o Festus avla andre odi provincija, geľa andral e Cezarea upre andro Jeruzalem.

² Avle paš leste o bare rašaja the o židovika vodci, hoj te vakeren pro Pavol. Mangenas le Festus,

³ hoj lenge te kerel pal e dzeka a te del te anel le Pavol andro Jeruzalem, bo on les kamenas te murdarel pal o drom.

⁴ Ale o Festus odphenda, hoj o Pavol mušinel te ačhel andre bertena andre Cezarea a hoj the ov korkoro ode maj džala.

⁵ A phenda: „Tumare vodci mi aven manca, a te len hin vareso pre oda murš, ode les mi obviñinen.“

⁶ O Festus ačila maškar lende vaj ochto abo deš džives a palis gela tele andre Cezarea. Pre aver džives peske bešla o Festus pro sudno stolkos a prikazinda, hoj te anen le Pavol.

⁷ Sar avla o Pavol andre, akor ola Židi, so avle andral o Jeruzalem, pes rozačhade pašal leste a chudle pre leste but te vakerel ajse bare veci, save našti dokazinenas.

⁸ Ale o Pavol pes brañinelas a phenda: „Na phendom nič aňi pro židoviko zakonos aňi pro chramos aňi pro cisaris.“

⁹ O Festus kamla te kerel pal e dzeka le Židenge, a vašoda phenda le Pavloske: „Kames te džal upre andro Jeruzalem, hoj te aves ode sudzimen angle mande?“

¹⁰ Ale o Pavol odphenda: „Me akana ačhav anglo sudno stolkos le cisariskro a kade man kampil te sudzinel. Tu džanes mištes, hoj me na kerdom le Židen nič nalačo.

¹¹ Te kerdom vareso nalačo, vaš soske mušinav te merel, na darav man te merel. Ale te nane nič čačo, so pre mande kala Židi vakeren, ñiko man našti del lenge andro vasta. Mi sudzinel man o cisaris!“

¹² Akor pes o Festus dovakerda peskra radaha a phenda: „Ko cisaris tut manglal, ko cisaris džaha!“

O Pavol anglo Agrippa the angle Bernika

¹³ Pal vajkeci dživesa avle andre Cezarea o kralis Agrippa the e Bernika te pozdravinel le Festus.

¹⁴ Sar imar ode sas buter dživeša, diňa te džanel o Festus le kraliske pal o Pavol a phenda: „O Felix kade mukla varesave bertenošis.

¹⁵ A sar somas andro Jeruzalem, avle ke ma o bare rašaja the o phuredera le Židengre a mangenas man, hoj les te odsudzinav.

¹⁶ Me lenge phendom, hoj o Rimana našti den le bertenošis andro vasta olenge, ko les obviñinen, medik les anglal lende na šunen avri, hoj pes te šaj brañinel oleske, so pre leste vakeren.

¹⁷ Avke avle o Židi kade pal mande, me takoj pre aver džives bešlom a diňom te anel ole manušes, hoj les te sudzinav.

¹⁸ Ola, so les obviñinenas, pes rozačhade pašal leste, ale na vakerenas pre leste varesave bare veci, sar me užaravas, hoj vakerena.

¹⁹ Ale vesekedinenas pes leha vaš peskro pačaben the vaš varesavo Ježiš, savo muľa, pal kaste o Pavol phenel, hoj dživel.

²⁰ Me na džanavas so te kerel andre kadi veca, vašoda lestar phučlom, či na kamel te džal andro Jeruzalem, hoj les ode te sudzinen.

²¹ Vašoda, bo o Pavol pes mangľa ko cisaris, hoj les te sudzinel, me prikazindom, hoj te ačhel andre bertena, medik les na bičhavava ko cisaris.“

²² Avke o Agrippa phendā le Festoske: „The me kamľomas te šunel ole manušes.“

A o Festus leske phendā: „Tajsa les šuneha.“

²³ Avke pre aver džives avľa o Agrippa the e Bernika bare rajikañbnaha pre oda than, kaj pes sudzinel. Avle leha o bare velitela the o bare raja andral o foros a o Festus prikazinda, hoj te anen le Pavol.

²⁴ O Festus phendā: „Kralina Agrippa the savore, so san kade amenca! Dikhen kale manušes, vaš savo man mangelas igen but Židi andro Jeruzalem a the kade a vičinenas, hoj našti ačhel te dživel.

²⁵ Ale me avľom pre oda, hoj na kerđa nič, vaš soske mušindahas te merel. No ov pes mangľa ko cisaris a me phendom, hoj les ode bičhavava.

²⁶ Ale nane man so pal leste te pisinel le cisariske. Vašoda les andom angle tumende a nekbuter angle tute, kralina Agrippa, hoj te džanav so te pisinel, sar les šunaha avri.

²⁷ Bo mange pes dičhol, hoj nane mištes te bičhavel ode bertenošis a te na pisinel, so kerđa.“

26

O Pavol vakerel anglo Agrippa

¹ O Agrippa phendā le Pavloske: „Domukav tuke, hoj te vakeres pre tiri obrana.“

Akor o Pavol nacirdña o vast a phendā:

² „Bachtalo som, kralina Agrippa, hoj šaj adadžives vakerav pre miri obrana anglal tute pal ola savore veci, savendar man o Židi obviñinen,

³ bo tu mištes prindžares le Židengre tradiciji the ola veci, so len rozdelinen. Vašoda tut mangav, hoj man mištes te šunes avri.

4 Savore Židi prindžaren miro dživipen terņipnastar, džanen, savo somas angloda andre miro narodos the andro Jeruzalem.

5 On man prindžaren ešebnovarestar, a te kamlehas, šaj mange dosvedčinen, hoj me dživavas sar jekh le Farizejendar a igen zorales dolikeravas savoro andre amaro pačaben.

6 A the akana ačhav anglo sudos vašoda, bo pačav ole laveske, so diña o Del amare dadenge.

7 Oda hin oda lav, andre savo pačan the o dešuduj (12) kmeņi amare narodoskre, sar lašaren le Devles rat-džives. A vaš kada pačaben man o Židi obviņinen, kralina Agrippa.

8 Soske tumen phenen, hoj našti te pačal oleske, hoj o Del uštavel le mulen?

9 Me mange tiš gondolinavas, hoj mušinav zoraha te džal pro nav Ježiš Nazaretsko.

10 A andro Jeruzalem oda the kerdom. O bare rašaja mange domukle te phandel but Devleskre manušen andro berten. A sar len murdarenas, the me somas vaš oda, hoj len te murdaren.

11 Andre savore sinagogi len buterval maravas a ispidavas pre lende, hoj te zaprinen le Ježiš. Džavas pre lende bara choľaha a lavas len palal dži andro aver fori.

12 A kavke džavas the andro Damašek. O bare rašaja mange oda domukle a dine man pre oda pravos.

13 A vaj pro dilos, kralina Agrippa, sar džavas le dromeha, dikhlom andral o ņebos ajs o švetlos, so sas zoraleder sar kham, a zaučharda andre the man a the olen, ko sas manca.

14 Savoredžene pelam pre phuv a šundom o hangos, so mange hebrejski phenda: ‚Saul, Saul, soske pre mande džas? Phares tuke ela, te aveha sar volos, so ruginel andre špicovato paca* peskre rajeskri.‘

15 A me phučlom: ‚Ko sal, Rajeja?‘

O Raj mange odphenda: ‚Me som o Ježiš, pre kaste tu džas.‘

16 Avke akana ušti a ačhav tut pro pindre, bo vaš oda man tuke sikadom, hoj te aves miro služobņikos a te svedčines pal kada, so akana dikhlal, a the pal oda, so tuke mek sikavava.

17 Cirdava tut avri andral o vasta tire manušengre the andral e zor le pohanengri, paš save tut me akana bičhavav,

18 hoj lenge te phundraves o jakha, hoj pes te visaren le kalipnastar ko švetlos a le bengeskra zoratar ko Del, hoj

* 26:14 E ostro paca, savaha džubinen le volen, hoj te šunen.

pes lenge te odmuken o bini a te chuden o than maškar ola, so pačabnaha andre ma ačhile sveta.'

¹⁹ Avke, kralina Agrippa, me kerđom oda, so šundom andro videňje andral o ňebos.

²⁰ Me vakeravas ešeb andro Damašek the andro Jeruzalem the pal cali judsko phuv a palis the le avre narodenge, hoj pes te visaren le binendar ko Del a hoj te sikaven oda peskre skutkenca.

²¹ Vašoda man o Židi chudle andro chramos a kamenas man te murdarel.

²² Ale o Del mange pomožinda dži adadžives, a vašoda kade ačhav a svedčinav savoredženenge, le čorenge the le barvalenge. A me na vakerav nič aver, ča oda, so phende o Proroka the o Mojžiš, hoj pes ačhela,

²³ hoj o Kristus cerpinela a sar ešebno uštela andral o meriben a vakerela pal o švetlos le Židenge the avre narodenge."

²⁴ A sar o Pavol kada vakerelas pre peskri obrana, zaačhađa les o Festus a zorales pre leste vičinda: „Tu na sal paš e gođi, Pavol! Igen but sikliłal a oda tut lidžal andro diliňipen!“

²⁵ Ale o Pavol phenda: „Me na som dilino, nekbareder Festus, ale vakerav čačipen sasta gođaha.

²⁶ O kralis džanel pal kala veci, a vašoda ke leste šmelones vakerav. Bo som presvedčimen, hoj ov mištes džanel kale vecendar, bo oda pes na ačhila varekhaj garudo andro kutos.

²⁷ Kralina Agrippa, pačas le prorokenge? Džanav, hoj pačas.“

²⁸ O Agrippa phenda le Pavloske: „Imar na kamlpla but, hoj man te prevakeres, hoj te ačhav krestanoske.“

²⁹ Ale o Pavol phenda: „Či kamlpla but vaj na, mangav mange le Devlestar, hoj na ča tu, ale the savore, so man adadžives šunen, te aven ajse, sar som me, ale bi e kala puta.“

³⁰ Sar oda phenda, uštıla o kralis Agrippa, o vladaris Festus, e Bernika the ola, ko lenca bešenas.

³¹ A sar džanas, phenenas jekh avreske: „Kada manuš na kerel nič ajso, vaš soske mušindahas te merel abo te avel andrephandlo.“

³² O Agrippa phenda le Festoske: „Te kada manuš pes na manglahas ko cisaris, šaj les premuklamas.“

27

O Pavol džal andro Rim

¹ Sar sas phendo, hoj te džas la lođaha andre Italija, oddine le Pavol the varesave avre bertenošēn le veliteliske, savo pes vičinelas Julius a sas andral e cisariskri čata.

² A bešlam pre lođa andral e Adramitija, savi kamelas te džal pašal e Azijsko provincija. Sar pes imar muklam pro drom, sas amenca o Aristarchos, o Macedončanos andral e Tesalonika.

³ Pre aver džives doavlām andro Sidon. Vašoda, hoj o Julius sas lačno le Pavloha, domukla leske te džal ko prijateľa, hoj les te den oda, so leske kampelas.

⁴ Sar odarik geľam het, muklam pes la lođaha pre aver sera pašal o ostrovos Ciprus, bo phurdelas pre amende e zoraľi balvaj.

⁵ Pregelām o moros la lođaha pašal e Cilicija the Pamfilija a doavlām ke Mira andre provincija Licija.

⁶ Ode arakhľa o velitelis lođa andral e Alexandrija, so džalas andre Italija, a thođa amen upre.

⁷ But dživesa džahas la lođaha igen polokes a igen phares dochudnam pes paš o Knidus. Vašoda, hoj e balvaj amenge na domukelas te džal avke, sar kamlām, geľam pašal o Salmon tele pašal o ostrovos Kreta.

⁸ Igen phares paľis pregelām pašal leste a avlām pro than, so pes vičinelas Šukar pristavos, pašes paš o foros Lasea.

⁹ Vašoda, hoj ode našađam but časos, sas imar dar te džal dureder la lođaha, bo pregeľa imar the o Postos* a avelas o jevend. Avke lenge o Pavol phenda:

¹⁰ „Muršale, den pozoris, bo me dikhav, hoj nane mištes te džal dureder, bo na ča e lođa the lakro tovaris našavaha, ale the amare džživipena.“

¹¹ Ale o velitelis buter pačalas le kapitanoske the oleske, kaskri sas e lođa, sar le Pavloske.

¹² Vašoda, hoj na sas mištes te ačhel andre oda pristavos prekal o jevend, buter džene lendar peske phende, hoj džana odarik het. Bo kamenas pes varesar te dochudel dži andro Fenix a ode te ačhel prekal o jevend. O Fenix hin jekh pristavos pre Kreta, savo hino visardo pro juhozapados the severozapados.

E balvaj pro moros

¹³ Chudňa te phurdel e južno balvaj a gondolinenas peske, hoj imar dochudle oda, so peske phende. Cirdle upre o kotvi a džanas la lođaha pašes pašal e Kreta.

¹⁴ Ale na pregeľa but a demađa pre lođa zoraľi balvaj, so pes vičinel Eurakilon.

* 27:9 o židoviko inepos Jom kipur

15 E balvaj zachudña e lođa a imar la našti likerđam, vašoda pomuklam, hoj la te lidžal e balvaj.

16 Sar avlam paš o cikno ostrovos, so pes vičinel Kauda, ča ajci-ajci so zachrañindam e lodkica, savi pal peste cirdahas.

17 Cirdle la upre a palis zoralarde e lođa le lanenca. Daranas, hoj te na demen tel o pañi andro pošakro than paš e phuv Libija, mukle tele la lodakri lepeda a dine pes te lidžal la balvajake.

18 Vašoda, hoj e zoralı balvaj amenca igen čivkerelas, pro dujto džives chudle te čivkerel avri o veci andral e lođa.

19 A pro trito džives peskre vastenca čivkerenas avri o sersamos la lodakro.

20 Sar imar buter dživesa pes na sikavenas añi o kham añi o čercheña a mek furt likerelas oda nalačo časos, preačilam imar te pačal, hoj pes zachrañinaha.

21 Sar imar buter dživesa o manuša na chale nič, ačila o Pavol maškar lende a phenda: „Kampla man te šunel, muršale, a te na mukel pes andral e Kreta. Na ulahas tumen kada pharipen the kada našaviben.

22 Akana tumen mangav, hoj tumen te na daran, bo ñiko tumendar na našavela o dživipen, ča e lođa tašlola.

23 Bo adi rat ačila paš mande o añjelos le Devleskro, kaskro som the saveske služinav,

24 a phenda mange: „Ma dara tut, Pavol, bo mušines te ačhel pro sudos anglo cisarıs! Dikh, o Del tuke diña olen, ko hine tuha andre lođa.’

25 Vašoda, muršale, ma daran tumen, bo pačav le Devleske, hoj pes savoro ačhela avke, sar mange phenda.

26 Ale e lođa demela andre varesavo ostrovos.“

27 Pre dešuštarto (14.) rat amen ligenda e balvaj pro Adrijatiko moros a vaj pal jepaš rat pes dičholas le namorñikenge, hoj doaven paš varesavi phuv.

28 Merinde, keci tele hin o pañi, a sas saranda (40) metri. Sar gele la lodaha sikra dureder, pale merinde a sas tranda (30) metri.

29 Daranas pes, hoj te na demen pro bar, mukle palunestar tele štar kotvi a modlınenas pes, hoj te avel imar džives.

30 O namorñika kamenas te denašel andral e lođa a mukle e lodka tele andro moros. Kerenas pes avke, sar te kamlehas anglunestar te mukel tele o kotvi.

31 O Pavol phenda le veliteliske the le slugađenge: „Te kala namorñika na ačhena pre lođa, tumen našti avena zachrañimen.“

32 Akor prečhinde o slugađa o lani la lodkakre a mukle la te perel andro moros.

³³ Sar imar chudelas o džives, mangla o Pavol savoren, hoj te chan, a phenda lenge: „Adadžives imar hin dešustarto (14.) džives, so užaren bokhaha a na chalan nič.

³⁴ Vašoda tumen mangav, hoj te chan, se kempel tumenge oda, hoj te predživen, bo ňiko tumendar na našavela mek aňi jekh bal pal o šero!“

³⁵ Sar o Pavol kada dophenda, iľa o maro a palikerđa le Devleske anglal savorende, phagla lestar a chudňa te chal.

³⁶ Savorenge avla pale o radišagos a chudle the on te chal.

³⁷ Pre lođa samas duj šel the eftavardeš the šov (276) džene.

³⁸ Sar savoredžene čalile, chudle te čivkerel andral e lođa avri o zrnos, hoj te ačhel e lođa lokeder.

E lođa demel

³⁹ Sar imar vidňisalila, na džanenas, kaj hine, ale dikhle varesavi zatoka a phende peske, hoj te pes oda dela, ta zaačhena ode la lođaha.

⁴⁰ Odčhinde o kotvi pal soduj seri a mukle len tele andro moros. Rozphandle the o lani pro kormidli, hazdle upre e angluňi lepeda a mukle pes te lidžal la balvajaha ko brehos.

⁴¹ Ale e lođa demađa andro pošakro than tel o paňi avke, hoj angluno kotor la lođakro zagela andre poši a našti pes čhalavelas a palunestar demenas o vlni andre lođa a phagerenas la.

⁴² Akor kamle o slugađa te murdarel le bertenošen, hoj te na lendar vareko chučel andro paňi a te na denašel.

⁴³ Ale o velitelis upral o šel kamla te zachraňinel le Pavol a na domukla lenge te kerel oda, so kamenas. Avke rozkazinda, hoj ola, ko džanen te plavinel, te chučen ešebna andro paňi a te doplavinen pre phuv,

⁴⁴ a okleng phenda, hoj te preplavinen pro kašta, abo pre varesave aver kotora pal e lođa. Kavke pes savore bachtales dochudle pre phuv a zachraňinde pes.

28

O Pavol pro ostrovos Malta

¹ Sar imar pes zachraňindam, akor prindžardam, hoj o ostrovos pes vičinel Malta.

² O manuša, so ode bešenas, amenge presikade bari pačiv. Kerde jag a savoredženen amen priile, bo chudňa te del o brišind a saš šil.

³ Sar skidňa o Pavol upre šuke kaštora a thovelas len pre jag, avla avri o sap le tačipnastar a danderđa les andro vast.

⁴ O manuša, so ode bešenas, dikhle, sar leske figinel o sapal o vast, a phende peske: „Kada manuš mušinel te avel vrahos, bo kajte pes zachrañinda andral o moros, the avke leske na domukla e spravodlišagoskri devli te dživel.“

⁵ Ale o Pavol pal peste razinda tele le sapes andre jag a nič pes leske na ačila.

⁶ On užarenas, hoj šuvlola, abo hoj perela jekhwareste tele mulo. Sar imar buter užarenas a dikhle, hoj pes leske nič na ačhel, čerinde peskre lava a phende, hoj hino del.

⁷ Pašal oda than sas mali le Publius, savo sas o načelñikos le ostrovoskro. Ov amen priila a trin džives pašal amende kerelas.

⁸ Ačila pes, hoj le Publiuskro dad pašlolas strapimen andre horučka a igen les pretradelas. O Pavol geľa ke leste, modlinda pes, thođa pre leste o vasta a sastarda les.

⁹ Sar pes oda ačila, avenas the aver nasvale manuša pal o ostrovos a sastonas avri.

¹⁰ On amenge presikade bari pačiv, a sar imar džahas la lođaha het, dine amen oda, so amenge kampelas.

O drom andral e Malta andro Rim

¹¹ Pal o trin čhon odgelam het la lođaha andral e Alexandrija, savi ačila prekal o jevend pro ostrovos. La lođa sas znakos Dvojički.

¹² Doavlam la lođaha andro Sirakuzi a ačilam ode trin džives.

¹³ Odarik džahas la lođaha pašal o brehos a doavlam andro Regium. Vašoda, hoj pre aver džives phurdelas lači balvaj, dogelam tel o duj džives andro Puteol.

¹⁴ Ode arakhlam le phralen, save amen mangle, hoj ode te ačas efa džives. A kavke doavlam andro Rim.

¹⁵ Sar pes o phrala odarik pal amende došunde, avle pal amende dži paš o Appiuskro Forum the paš o Trin Taberne, hoj pes amenca te arakhen. Sar len dikhla o Pavol, palikerđa le Devleske, radisalila a sas povzbudzimen.

¹⁶ Sar doavlam andro Rim, [o velitelis upral o šel oddiña le bertenošon le nekbareder veliteliske]. Ale le Pavloske sas domuklo te bešel korkoro avrether jekhe slugadiña, savo les stražinelas.

O Pavol kazinel andro Rim

¹⁷ Ačila pes, hoj pal o trin džives peske o Pavol vičinda le židovike vodcen. Sar pes zgele, phenelas lenge: „Muršale, phralale! Me na kerdom nič amare manušen, aňi na džavas pro tradiciji amare dadengre, ale the avke man andro Jeruzalem phandle andre a dine andro vasta le Rimanenge.

¹⁸ On man mištes šunde avri a kamle man te premukel, bo na arakhle pre ma nič, vaš soske mušindomas te merel.

19 Ale o Židi oda na kamenas a mušindom man te mangel ko cisaris, ale na vašoda, hoj te obviňinav varesostar miro narodos.

20 Vašoda tumen akana vičindom, hoj tumen te dikhav a te vakerav tumenca. Bo me som adadžives phandlo andre kale lancoha vaš e nađej le Izraeloskri.“

21 On leske phende: „Amen pal tute na chudňam ňisavo ľil andral e Judsko, aňi ade na avľa ňiko le phralendar, hoj amenge te del te džanel abo te phenel vareso nalačo pal tute.

22 Ale kamlamas tutar te šunel, sar gondolines, bo džanas pal kadi sekta, hoj pre late všadzik džan.“

23 Dine leske te džanel savo džives a avle buter džene ke leste andro kher. O Pavol lenge svedčinelas tosarastar dži rači a vakerelas pal o krališagos le Devleskro a sikavelas lenge pro Ježiš andral o zakonos the andral o Proroka, hoj len te prevakerel.

24 Varesave džene pačanas oleske, so vakerelas, ale varesave na pačanas.

25 Vašoda, hoj len na sas jekh gondolišagos, rozgele pes akor, sar o Pavol phendá kada lav: „Mištes phendá o Sveto Duchos prekal o prorokos Izajaš amare dadenge:

26 *„Dža ke kala nipi a phen:*

Tumen šunena tumare kanenca,
ale na achalona!

Tumen dikhena tumare jakhenca,
ale na dikhena!

27 *Bo kale nipengro jilo ačhila baruno,*
peskre kanenca phares šunen

a peskre jakha phandle andre,
hoj te na dikhen,

le kanenca te na šunen,
le jilenca te na achalón,

hoj pes te na visaren

a me len te na sastarav avri.’

28 Ta akor džanen, hoj avre narodenge hiňi bičhadí kadi zachrana le Devleskri a on la the šunena.“

29 [Sar oda o Pavol phendá, o Židi gele het a igen pes maškar peste vesekedinenas.]

30 O Pavol ačhila duj berš andre oda kher, savo peske korkoro iľa. Prilelas savoren, ko ke leste avenas,

31 a vakerelas pal o krališagos le Devleskro a sikavelas pal o Raj Ježiš Kristus šmelones a ňiko leske andre oda na braňinelas.

Le Pavloskro lil le Rimanenge

O pozdravos

¹ Pisinav tumenge me o Pavol, o služobnikos le Ježišoskro Kristoskro. O Del peske man avri kidňa, hoj te avav leskro apoštolos, a vičinda man, hoj te vakerav o evaňjelium.

² O Del imar čirla diňa lava pal oda evaňjelium prekal peskre proroka andro peskro sveto Lav.

³ Oda hin o evaňjelium pal leskro Čhavo, savo pal o telos uliła andral o potomstvos le Davidoskro.

⁴ No o Sveto Duchos sikađa peskra bara zoraha pre leste, hoj o Ježiš Kristus, amaro Raj, hino o Čhavo le Devleskro, akor, sar les uštađa andral o meriben.

⁵ Prekal o Kristus mange sas diňi e milosť le Devleskri, hoj te avav leskro apoštolos a te lidžav le manušen andral savore narodi, hoj te pačan andre leste a te šunen les.

⁶ The tumen san jekh olendar, ko sas vičimen le Ježišostar Kristostar.

⁷ A vašoda pisinav tumenge savoreng andro foros Rim, kas o Del kamel a kas peske kidňa avri sar peskre manušen:

E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar le Ježišostar Kristostar!

O Pavol kamel te džal ke lende

⁸ Ešeb kamav te palikerel mire Devleske prekal o Ježiš Kristus vaš tumenge savoreng, hoj pes vakerel pal tumaro pačaben pal calo svetos.

⁹ O Del, saveske andral calo jilo služinav le evaňjelioha pal leskro Čhavo, hin miro švedkos, sar tumen furt leperav,

¹⁰ kecivar man modlinav. Furt mangav le Devles, hoj pes mange imar te podarisalol, te oda ela e voľa le Devleskri, te džal ke tumende.

¹¹ Bo igen tumen kamav te dikhel, hoj tumen te dav varesavo duchovno daros, hoj te zoraľon.

¹² Kamav te phenel, hoj sodujdžene jekhvareste te zoraľovas: Tumen mire pačabnastar a me tumare.

¹³ Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj buterval kamľom te džal ke tumende. Bo kamav te dochudel varesave neve manušen andro pačaben the maškar tumende, avke sar maškar o aver narodi. Ale vareso man furt ačhavelas.

14 Bo me oda mušinav te vakerel savore manušenge: Le Grekenge the avre narodenge; olenge, ko hine avrisikade, the olenge, ko nane avrisikade.

15 Vašoda kamav igen te vakerel o evaňjelium the tumenge andro foros Rim.

Pal e zor le evaňjelioskri

16 Se me man na ladžav vaš o evaňjelium le Kristoskro, bo oda hin e zor le Devleskri, so zachraňinel savoren, ko pačan: Ešeb le Židen a palis the le Nažiden.

17 Bo andro evaňjelium pes presikavel, hoj o manuš hino čačipnaskro anglo Del le pačabnastar a ča le pačabnaha, avke sar hin pisimen: „*O čačipnaskro manuš dživela le pačabnastar.*“

O binos le manušengro

18 Le Devleskri choli pes sikavel andral o ņebos pre dojekh binos the nalačhipen le manušengro, so garuven andre o čačipen le nalačhipnaha.

19 Bo lenge hin dino te džanel, so šaj te džanel pal o Del. Se o Del lenge oda diňa te džanel.

20 Le Devleskri zor the leskro devliven našti te dikhel, ale kanastar o Del kerđa o svetos, šaj oda dikhen andre ola veci, so kerđa, a vašoda pes o manuša našti ospravedlňinenas.

21 Bo kajte prindžarde le Devles, na lašarenas les sar Devles, aňi leske na palikerenas. Andre peskro gondolišagos gele andro diliňipen a andre lengro nagodaŕer jilo avla o kalipen.

22 Phenen pre peste, hoj hine godaŕer, ale ačhile diline.

23 Na te lašardehas le Devles, savo šoha na merel, ale lašaren o obraza, so maren pro manuš, savo na dživel furt, abo lašaren le čiriklen, le chocsave džviren, abo le sapen.

24 Vašoda len o Del oddiňa andre oda džungipen, so kamenas te kerel andral peskre jile, hoj te keren ola ladžandutne veci peskre telenca maškar peste.

25 On čerinde o čačipen le Devleskro vaš o klamišagos a radeder lašarenas a služinenas le stvorimen vecenge sar le Stvoriteliske. Les kempel furt te lašarel! Amen.

26 Vašoda len o Del diňa andro džungale žadosci. Bo lengre džuvla čerinde o prirodzeno džvivipen le muršenca vaš o ņeprirodzeno džvivipen.

27 Avke the o murša omukle o prirodzeno džvivipen le džuvlencas a chudňa andre lende te labol e binošno žadosca jekh pal aver. O murša le muršenca kerenas o džungale veci a ande pre peste o trestos, so peske zaslužinde vaš peskro nalačo džvivipen.

²⁸ A vašoda, hoj ola manuša na kamle te likerel andre peskre goda o čaćipen pal o Del, diña len o Del andre lengre previsarde goda, hoj te keren oda džungipen, so pes na kerel.

²⁹ Hin andre lende pherdo všelijaka bini, nalačhipen, džungipen, choli the hamišagos. Hine nalače, murdaren, maren pes, klaminen, keren o pletki

³⁰ a namištes vakeren jekh pre aver. Našti avri ačhen le Devles, lidžan pes upre, hine barikane, lašaren pes, gondolinen avri o nalače veci, na šunen le dajen the le daden,

³¹ nane godaver, na dolikeren peskre lava, na sikaven nisavo kamiben a nane jileskre ke ņikaste.

³² Kala manuša džanen, hoj le Devleskro zakonos phenel, hoj ko kavke dživel, zaslužinel peske o meriben. Ale on na ča, hoj oda keren, on mek the avre dženenge phenen, hoj oda šaj keren.

2

Le Devleskro čaćipnaskro sudos

¹ Tu manušeja, sudzines avren? Te ada keres, našti tut nisoha ospravedlŭineha, kajte ko sal. Bo te tu sudzines avren a palis keres ola veci, so the on, korkoro tut sudzines.

² Amen džanas, hoj o Del sudzinel čaćipnaha ole manušen, save keren kajse veci.

³ Tu manušeja, sudzines avre manušen vaš oda, so keren, a the tu oda keres? Gondolines tuke, hoj tu denašeha le Devleskre sudoske?

⁴ Abo či tele dikhes le Devleskro baro lačhipen, leskri trpezlivost the leskro zlikeriben? Tu na džanes, hoj le Devleskro lačhipen tut lidžal ko pokaŭje?

⁵ Tiro jilo hino baruno the zacato a avke tuke skides e choli pre oda džives, sar o Del sikavela peskri choli a čaćipnaha sudzanela savoro.

⁶ O Del počinela sakoneske vaš oda, so kerelas.

⁷ Ov dela o večno dživipen sakones, ko likerel avri te kerel o lačhipen a rodel e slava, e pačiv the oda, hoj te dživel furt.

⁸ Ale pre sakoneste, ko na šunelas o čaćipen vaš oda, hoj dikhelas ča pre peste a kamelas te kerel o nalačhipen, sikavela peskri igen bari choli.

⁹ O pharipen the e dukh avela pre sakoneste, ko kerel o nalačhipen: Ešeb pro Židi a palis the pre aver narodi.

¹⁰ Ale sako, ko kerel o lačhipen, chudela e slava, e pačiv the o smirom: Ešeb o Židi a palis the o aver narodi.

¹¹ Bo o Del sudzinel sakones jednakones.

¹² Savore, so kerenas bini a nane len o zakonos, bi o zakonos the merena. A savore, so kerenas bini a hin len o zakonos, le zakonostar ena sudzimen.

¹³ Bo paš o Del nane čačipnaskre ola manuša, so ča šunen o zakonos, ale ola, ko les dolikeren.

¹⁴ Kajte le avre naroden nane zakonos, ale korkore pestar keren oda, so mangel o zakonos, kajte len nane zakonos, korkore peske hine zakonos.

¹⁵ On sikaven, hoj oda, so kamel o zakonos, hin pisi-men andre lengre jile. A takoj the lengro svedomje pre oda sikavel, sar pes andro gondolišagos obviñinen, abo obrañinen.

¹⁶ Kada pes sikavela andre oda džives, sar o Del sudzinela prekal o Ježiš Kristus o garude veci le manušengre, avke sar oda vakeravas andre miro evañjelium.

O Židi the o zakonos

¹⁷ Ale te pes tu mukes pro zakonos; vičines tut Židos; lašares tut le Devleha

¹⁸ a džanes, so tutar o Del kamel; te sikłos andral o zakonos te prindžarel, so hin lačo the nalačo

¹⁹ a pačas tuke, hoj sal oda, ko lidžal le koren; oda, ko hin o švetlos olengro, save hine andro kalipen;

²⁰ oda, ko bararel avri le nagodaveren a sikavel le terne manušen, bo andro zakonos tut hin o čačipen the o prindžaripen:

²¹ Akor soske tu, so avres sikaves, na sikaves tut korkores? Tu vakeres, hoj pes te na čorel, a tu korkoro čores?

²² Avrenge phenes, hoj te na keren lubipen, a tu korkoro oda keres? Našti avri ačhes o modli, ale čores avri o chramos?

²³ Lašares tut le zakonoha, ale oleha, hoj les na dolikeres, keres ladž le Devleske.

²⁴ Avke sar hin pisimen: „*Vaš tumenge o aver narodi namištes vakeren pro Del.*“

²⁵ Te dolikeres o zakonos, akor hin tiri obriezka pro lačo; ale te na dolikeres o zakonos, oda hin avke, sar te šoha na ulalas obrezimen.

²⁶ Te dolikerel o naobrezimen manuš oda, so lestar kamel o zakonos, či les na rachinel o Del avke, sar te ulahas obrezimen?

²⁷ A oda manuš, savo nane obrezimen, ale dolikerel o zakonos, sudzinela tut, bo kajte tu sal obrezimen a hin tut o zakonos, ale na dolikeres les.

²⁸ Bo nane Židos oda manuš, ko avke dičhol avral; aňi e obriezka nane oda, so dičhol pro telos;

²⁹ ale Židos hin oda manuš, ko hino Židos andral a obrezimen hin oda manuš, ko hino obrezimen andro jilo

le Duchostar a na olestar, so hin pisimen. Kajse manušes na lašaren o nipi, ale o Del.

3

¹ So hin feder le Židen avre narodendar, abo savi chasna hin la obriezkatar?

² Igen bari chasna andre savoreste! Ešeb oda, hoj lenge sas dine le Devleskre lava.

³ Se so te varesave lendar na pačanas ole lavenge? Či vaš oda akana o Del na ela verno, bo len na sas pačaben?

⁴ Šoha na! Ale mi sikavel pes, hoj o Del hino čačipnaskro a dojekh manuš hino klamaris, avke sar hin pisimen:

„Te sikavel pes, hoj sal čačipnaskro, sar vakeres, a hoj te zvítazines, te tut sudzinena.“

⁵ Te amaro nalačhipen, so keras, sikavel, savo čačipnaskro o Del hino – ta akor, so šaj phenas? Akor o Del namištes kerel, te amen vaš oda marel? (Kada phenav avke, sar gondolinel o manuš.)

⁶ Šoha na! Se sar palis o Del sudzindahas o svetos?

⁷ Ale te miro klamišagos sikavel, hoj le Devleskro čačipen hino bareder a anel leske oda e slava, akor soske som the me šudzimen sar binošno?

⁸ Či so? Hin oda avke, sar varesave manuša vakeren? Bo phenen pre amende, hoj amen phenas: *„Aven keras o nalačo, hoj te avel o lačo.“* Ola manuša ena vaš oda čačipnaha odsudzimen.

Ńiko nane čačipnaskro

⁹ So akor? Hine o Židi feder sar o aver narodi? Ńisoha na! Se akana phendam the pro Židi the pre aver narodi, hoj savore hine tel e zor le binoskri.

¹⁰ Avke sar hin pisimen:

„Ńiko nane lačo,

¹¹ Ńiko na achałol,

Ńiko na rodel le Devles.

¹² *Sako pes visarda het le Devlestar,*

savore gele namištes,

nane Ńiko, ko kerdahas o lačo,

nane aňi jekh.

¹³ *Lengro kirlo hin o phundrado hrobos,*

peskre čhibenca vakeren o klamišagos

a pre lengre vušta hin

o sapengro jedos.

¹⁴ *Andre lengro muj hin*

pherdo džungale košibena.

¹⁵ *Lengre pindre sidaren*

te dukhavel a te murdarel,

16 *savoro hin zničimen the musardo
pre lengre droma.*

17 *O drom, so anel o smirom,
na prindžaren.*

18 *Nane andre lende
ňisavi dar le Devlestar.“*

19 Amen džanas, hoj oda, so hin phendo andro zakonos, hin phendo prekal ola, kas hin o zakonos, hoj pes te phandel andre dojekh muj a calo svetos te avel binošno anglo Del.

20 Bo le zakonoskre skutkendar na ela anglal leste ospravedlňimen ňisavo manuš. Se prekal o zakonos pes prindžarel o binos.

O spravodlišagos avel prekal o pačaben

21 Ale akana pes sikađa, hoj o Del kerel le manušen spravodliven bi o zakonos, avke sar sikavel andro zakonos the andro proroka;

22 o spravodlišagos le Devleskro prekal o pačaben andro Ježiš Kristus savorengje, ko pačan. Bo nane ňisavo rozdžel maškar o manuša,

23 bo savore manuša kerde bini a nane len le Devleskri slava.

24 Ale hine ospravedlňimen hijaba, le Devleskra milosťatar, prekal o Ježiš Kristus, savo len cinda avri.

25 O Del diňa le Ježiš sar obeta, hoj prekal leskro rat pačabnaha andre leste te avas ko Del. Oleha o Del presikađa peskro spravodlišagos, hoj odmukla o bini, so sas kerde anglal,

26 andre oda časos, sar o Del zlíkerelas avri. Vašoda, hoj akana andre kada časos te presikavel peskro spravodlišagos, bo Ov hino čačipnaskro a ospravedlňinel oles, ko pačal andro Ježiš.

27 Soha pes palis o manuš šaj lašarel? ňisoha! Soske? Či šaj pes lašaras, hoj dolíkeras o zakonos? Na! Ale oleha, hoj pačas.

28 Bo amen pačas, hoj o manuš hino ospravedlňimen le pačabnaha bi o skutki le zakonoskre.

29 Či o Del hino Del ča le Židenge? Či nane Del the avre narodenge? He, ov hino Del the avre narodenge.

30 Se hin ča jekh Del. Ov ospravedlňinela le obrezimen le pačabnastar a the le naobrezimen prekal o pačaben.

31 Abo či amen tele čhivas o zakonos le pačabnaha? Na, šoha na! Ipen hoj previsar: Amen upre hazdas o zakonos.

4

O pačaben pes rachinel sar spravodlišagos

1 So akor phenaha pal o Abraham, amaro dad pal o telos?

2 Bo te sas o Abraham ospravedlñimen le skutkendar, ta hin les soha pes te lašarel, ale na anglo Del.

3 Se sar hin pisimen? „O Abraham pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.“

4 Oleske, ko kerel buči, na rachinel pes o počiniben sar daros, ale počinel pes les, bo peske oda zaslužinel.

5 Ale oleske, ko na kerel o skutki, ale pačal andre Oda, ko ospravedlñinel le bijedevleskre manušes, rachinel pes leskro pačaben sar spravodlišagos.

6 Avke sar the o David vakerel pal oda, hoj bachtalo hin o manuš, kas rachinel o Del sar čačipnaskres bijal oda, hoj peske oda zaslužinda:

7 „Bachtale hine ola,
kaske sas odmukle o nalačipena
a kaske sas o bini učharde andre!

8 Bachtalo manuš,
kaske o Raj na rachinel o binos!“

9 Hine kala bachtalipena ča prekal o obrezimen, abo the prekal o naobrezimen? Se phenas: „Le Abrahamoske pes rachinelas o pačaben sar spravodlišagos.“

10 Ale kana pes leske oda rachinelas? Sar sas obrezimen, abo akor, sar mek na sas? Na akor sar imar sas, ale akor sar mek na sas obrezimen.

11 A ov priila e obriezka sar o znameñje, sar e pečat le spravodlišagoskri, hoj les sas pačaben mek angloda, sar sas obrezimen. Avke ačhila o Abraham dad savorenge, ko pačana, hoj the lenge pes oda te rachinel sar o spravodlišagos, the te nane obrezimen.

12 A ov hino dad the olenge, ko hine obrezimen, olenge, ko na ča hoj hine obrezimen, ale the dživen andre oda pačaben, sar amaro dad o Abraham dživelas mek angloda, sar sas obrezimen.

O lav hin dino prekal o pačabnaskre

13 Bo na prekal o zakonos sas dino o lav le Abrahamoske the leskre čhavage, hoj ela o dedičis le svetoskro, ale prekal o spravodlišagos, so avel le pačabnastar.

14 Te hine dediča ola, ko pes muken pro zakonos, akor o pačaben nane pre nisoste a o Del diña zbitočne peskre lava.

15 Bo le zakonoha avel e choļi, ale kaj nane zakonos, ode nane aņi binos.

16 Vašoda mušinel o spravodlišagos te avel prekal o pačaben, hoj oda te avel le Devleskra milostatar a oda lav

te avel prekal savore potomki le Abrahamoskre. Oda lav na sas dino ča prekal ola, ko dživen le zakonostar, ale the prekal ola, ko dživen le pačabnastar sar o Abraham. Ov hino Dad amenge savorenge.

¹⁷ Avke sar hin pisimen: „*Kerđom tut dadeske prekal o but narodi.*“ O Abraham hin amaro dad anglo Del, saveske ov pačandila; oda Del, savo obdžidarel le mulen a vakerel ke oda, so mek nane, sar te oda imar ulahas.

¹⁸ Ode, kaj na sas le Abraham nađej, pačandila andre nađej a ačhila lestar *dad prekal o but narodi*, avke sar sas phendo: „*Ajci but ena tire potomki.*“

¹⁹ Le Abrahamoskro pačaben na ciknila aňi akor, sar leske sas maj šel (100) berš a dikhelas, hoj leskro telos imar hino phuro a na birinel a leskra romňa la Sara imar našti aven čhave.

²⁰ Na preačila te pačal andre oda lav, so les o Del diňa, ale zoraliła andro pačaben a bararelas le Devles.

²¹ Igen pačalas, hoj o Del hino zoralo the te kerel oda, so leske phenda.

²² Vašoda o Del le Abrahamoske oda rachinelas sar spravodlišagos.

²³ A na ča prekal leste oda hin pisimen, hoj pes leske o pačaben rachinelas,

²⁴ ale the prekal amende. Rachinela pes oda the amenge, so pačas andre Oda, ko uštađa andral o meriben amare Rajes le Ježiš.

²⁵ Bo ov sas dino, hoj te merel vaš amare bini, a sas uštado andral o meriben, hoj te avas ospravedlňimen.

5

Ospravedlňimen prekal o pačaben

¹ A vašoda, hoj akana sam ospravedlňimen prekal o pačaben, hin amen smirom le Devleha prekal amaro Raj Ježiš Kristus.

² Pačabnaha andre leste šaj avas andre milost le Devleskri, andre savi akana the ačas. A lašaras pes oleha, hoj užaras pre le Devleskri slava.

³ Na ča oda, ale lašaras pes the le pharipenenca. Bo džanas, hoj o pharipen amen lidžal ke trpezlivoš

⁴ a andre trpezlivoš pes presikavel, či obačilam; a oda amenge anel e nađej.

⁵ A kadi nađej amenge šoha na ela pre ladž, bo o kamiben le Devleskro hino avričhido andre amare jile prekal o Sveto Duchos, savo amenge sas dino.

⁶ Bo o Kristus andre le Devleskro časos, mek sar amen samas slaba, muľa vaš o bijedevleskre.

⁷ Či diňahas vareko o dživipen vaš o čačipnaskro manuš? No talam pes vareko arakhlahas, ko diňahas peskro dživipen vaš varesavo lačo manuš,

⁸ ale o Del presikavel peskro kamiben ke amende avke, hoj o Kristus muľa vaš amenge mek akor, sar amen samas binošna.

⁹ Ta keci sigeder akana, sar imar samas ospravedlňimen leskre rateha, avaha prekal o Kristus zachraňimen le Devleskra choľatar.

¹⁰ Prekal o meriben leskre Čhaskro samas zmjerimen le Devleha mek akor, sar samas leskre ňeprijateľa. Avke akana džanas, hoj avaha zachraňimen leskre dživipnaha, te sam imar leha zmjerimen.

¹¹ A na ča oda, ale le Devleha pes lašaras prekal amaro Raj Ježiš Kristus, prekal savo priiľam o zmjereňje.

Pal o Adam the pal o Kristus

¹² Prekal jekh manuš avľa o binos andro svetos a le binostar avľa o meriben. Avke pregeľa o meriben pre savore manuša, bo savore kerde bini.

¹³ O binos sas pro svetos imar the anglo zakonos, ale te nane zakonos, o binos pes na rachinel.

¹⁴ Ale le Adamostar džiči ko Mojžiš sas o manuša tel e zor le meribnaskri, the te na kerde ajs o binos sar o Adam.

O Adam sikavel pre Oda, ko avela.

¹⁵ Ale le Devleskre daroha oda hin avres sar le binoha. Bo te prekal jekhe manušeskro binos but džene mule, ta avke prekal e milost jekhe manušeskri, le Ježišoskri Kristoskri, igen but rozbariľa le manušenge le Devleskri milost the daros.

¹⁶ Kale Devleskre daroha oda hin avres sar ole binoha, so kerďa jekh manuš. Bo prekal jekh binos avľa o sudos, ale pal o but bini avľa le Devleskro milostivo daros, so amendar kerel čačipnaskren.

¹⁷ Vašoda, hoj jekh manuš kerďa binos, chudňa o meriben te kralinel. So sigeder akana prekal oda jekh, prekal o Ježiš Kristus, kralinena andro dživipen savore, so chudle le Devleskri milost the oda daros, so lendar kerel čačipnaskren.

¹⁸ Avke sar prekal jekh manuš, savo kerďa binos, avľa o sudos pre savore manuša, avke the prekal jekh čačipnaskro skutkos avľa o ospravedlneňje pre savore manuša, hoj len te avel o dživipen.

¹⁹ Bo avke sar prekal oda, hoj jekh manuš na šundľa, ačhile but džene binošna, avke the prekal oda, hoj jekh manuš šundľa, ačhena but džene čačipnaskre.

²⁰ Andre oda avla mek the o zakonos, hoj te barol o binos. Ale kaj bariła o binos, ode mek buter bariła le Devleskri milost,

²¹ hoj avke, sar o binos chudna te kralinel a te lidzal ko meriben, avke the e milost le Devleskri chudna te kralinel prekal o spravodlišagos a te lidzal ko večno dživipen prekal o Ježiš Kristus amaro Raj.

6

Mule le binoske, džide le Kristoske

¹ Akor so phenaha? Ačhaha andro binos, hoj te barol e milost le Devleskri?

² Šoha na! Amen, so mułam le binoske, sar šaj mek andre leste dživas?

³ Abo so, na džanen, hoj savore, ko samas bolde andro Ježiš Kristus, bolde sam andre leskro meriben?

⁴ Le bolipnaha samas jekhetane leha parunde andro meriben, hoj avke, sar sas o Kristus uštado andral o meriben le Dadeskra slavaha, the amen te dživas andro nevo dživipen.

⁵ Bo te ačhilam jekh leha andre leskro meriben a mułam avke sar the ov, ta avaha uštade andral o meriben, avke sar sas ov.

⁶ Se džanas, hoj amaro purano manuš sas jekhetane leha ukrižimen, hoj te avel zničimen o binošno telos, hoj imar buter te na avas otroka le binoske.

⁷ Bo oda, ko muła, hino imar slobodno le binostar.

⁸ Amen pačas, hoj te mułam le Kristoha, jekhetane leha the dživaha.

⁹ Se džanas, hoj o Kristus uštıla andral o meriben, imar buter na merel a imar nane tel e zor le meribnaskri.

¹⁰ Bo ov muła jekhvar a pro furt a le binos nane upral leste nisavi zor, ale o dživipen, so dživel, dživel le Devleske.

¹¹ Avke peske the tumen gondolinen pal tumende, hoj san mule le binoske, ale džide le Devleske andro Ježiš Kristus.

¹² Te na kralinel o binos andre tumaro meribnaskro telos avke, hoj šunena leskre teloskre žadosci.

¹³ Añi ma den, hoj varesavo kotor tumare telostar te avel le binoske sar o nastrojis pro nalačhipen. Ale odden tumen le Devleske sar ola, ko uštıla andral o meriben a dživen. A tumare teloskre kotora den le Devleske sar o nastroj pro spravodlišagos.

¹⁴ O binos na vladninela upral tumende, bo na san tel o zakonos, ale tel e milost le Devleskri.

Otroka le spravodlišagoskre

15 Akor sar? Keraha o bini, bo na sam tel o zakonos? Bo sam tel e milost le Devleskri? Šoha na!

16 So na džanen, hoj te tumen varekaske odden te šunel sar otroka, hoj san otroka oleske, kas šunen? Vaj san otroka le binoske, so lidžal andro meriben, abo san otroka le šundipnaske, so lidžal ko spravodlišagoske.

17 Varekana sanas otroka le binoske, ale palikeras le Devleske, hoj andral o jilo šundan oda sikaviben, so tumenge sas dino.

18 Akana san slobodna le binostar a ačhilan otroka le spravodlišagoske.

19 Vašoda, hoj tumaro felos hino slabo, vakerav sar manuš: Bo avke, sar varekana denas tumare tela te služinel le nažužipnaske the le nalačipnaske pro nalače veci, avke akana den cale tumare tela te služinel le spravodlišagoske pro posvećeje.

20 Bo akor, sar sanas otroka le binoske, sanas slobodna le spravodlišagostar.

21 Savi chasna tumen akor sas ole vecendar, vaš save tumen akana ladžan? Bo o koñec ole vecengro hin o meriben.

22 Ale akana san slobodna le binostar a ačhilan otroka le Devleskre. Kada tumen lidžal andro posvećeje a o koñec kaleskro hin o večno dživipen.

23 Bo e odplata vaš o binos hin o meriben, ale le Devleskro milostivo daros hin o večno dživipen andro Ježiš Kristus, amaro Raj.

7

O podobenstvo pal e veraduñi džuvli

1 Abo či na džanen, phralale – bo phenav olenge, ko prindžaren o zakonos –, hoj le zakonos hin zor upral o manuš dži akor, medik dživel?

2 Bo e veraduñi džuvli hiñi le zakonoha phandli ke peskro rom, medik o rom dživel. Ale te o murš muľahas, e džuvli uľahas slobodno le zakonostar, so la phandelas ko murš.

3 Ale medik dživel o rom a oj geľahas avre muršeha, vičindehas la lubñi. Ale te lakro rom muľahas, oj hiñi slobodno le zakonostar a nane lubñi te ačhela te dživel avreha.

4 Avke the tumen, phralale mire, muľan le zakonoske prekal o felos le Kristoskro, hoj te patrinen Oleske, ko sas uštado andral o meriben, hoj te anas e chasna le Devleske.

5 Bo mek sar dživahas pal o felos, lidžanas amen o binošna žadosci, so avenas prekal o zakonos. A savoro, so kerahas, lidžalas andro meriben.

⁶ Ale akana sam oslobodzimen le zakonostar, bo mułam oleske, so amen phandelas andre, vašoda akana služinas le Devleske andro nevo Duchos a na andro purano pisimen zakonos.

O binos andro manuš

⁷ Akor so? Phenaha, hoj o zakonos hin binos? Šoha na! Ale o binos na prindžaravas, prindžardom les ča prekal o zakonos. Bo aňi pal e žadosca na džanľomas, te na phendahas o zakonos: „*Na žadineha!*“

⁸ O binos pes chudňa le zakonostar a prekal o prikazaňje andre mande uštađa savore nalače žadosci. Bo bi o zakonos hino o binos mulo.

⁹ Me dživavas varekana bi o zakonos, ale sar avľa o prikazaňje, o binos obdžidila.

¹⁰ Ale me muľom a sikada pes, hoj o prikazaňje, so man kamelas te lidžal ko dživipen, mange anda o meriben.

¹¹ O binos pes oleslar chudňa, klaminđa man prekal o prikazaňje a murdarda man.

¹² Avke o zakonos hino sveto the o prikazaňje hino sveto, spravodljivo a lačo.

¹³ Akor so? Oda lačo mange anda o meriben? Šoha na! Ale hoj te dičhol o binos, hoj oda hin binos. O binos mange prekal oda lačo anel o meriben. Hoj pes prekal o prikazaňje te sikavel o binos, savo baro hino.

¹⁴ Se džanas, hoj o zakonos hino duchovno, ale me som telesno, bikendo andro otroctvos le binoske.

¹⁵ Me na achaľuvav oleske, so kerav. Bo na kerav oda, so kamav, ale kerav oda, so našti avri ačhav.

¹⁶ Ale te kerav oda, so na kamav, dav čačo le zakonos, hoj hino lačo.

¹⁷ Avke akana imar oda na kerav me, ale o binos, so dživel andre mande.

¹⁸ Bo džanav, hoj andre mande – oda hin andre miro telos – na dživel o lačo. Bo the te kamav te kerel o lačo, na birinav oda te kerel.

¹⁹ Bo na kerav o lačo, so kamav, ale kerav oda nalačo, so na kamav.

²⁰ Ale te kerav oda, so me na kamav, na kerav oda imar me, ale oda kerel o binos, so dživel andre mande.

²¹ Avke arakhav andre mande o zakonos, hoj sar kamav te kerel o lačo, takoj hin paš ma o nalačo.

²² Bo andre miro andruno manuš dav radišagoha čačipen le Devleskre zakonos.

²³ Ale dikhav andre mande aver zakonos, so pes marel le zakonoha andre miri godi a phandel man andro zakonos le binoskro, so hin andre mande.

²⁴ Ó, savo čoro manuš som! Ko man lela avri andral kada meribnaskro telos?

²⁵ Ale palikerav le Devleske, hoj kerel oda prekal o Ježiš Kristus, amaro Raj.

Avke akana, me mira godaha služinav le Devleskre zakonoske, ale mire teloha le binoskre zakonoske.

8

Pal o dživipen andro Duchos

¹ Akana imar nane nisavo odsudeňje prekal ola, ko hine andro Ježiš Kristus.

² Bo o zakonos le Duchoskro, so amen del o dživipen andro Ježiš Kristus, man oslobodzinda andral o zakonos le binoskro the andral o meriben.

³ Oda, so našti kerelas o zakonos, bo o telos sas slabo, oda kerda o Del, sar bičhada peskre Čhas. Ov avla andre ajso telos, sar hin le binošne manušen, a odsudzinda o binos andro telos.

⁴ O Del oda kerda, hoj pes te dokerel savoro, so amendar o zakonos mangelas, andre amende, so na dživas pal o telos, ale pal o Duchos.

⁵ Bo ola, ko dživen pal o telos, gondolinen pro teloskre veci, ale ola, ko dživen pal o Duchos, gondolinen pro duchoskre veci.

⁶ Bo le teloskro gondoljšagos anel o meriben, ale o gondoljšagos le Duchoskro anel o dživipen the o smirom.

⁷ Le teloskro gondoljšagos džal pro Del, bo pes na poddel le Devleskre zakonoske, bo pes aňi našti poddel.

⁸ Ola, ko dživen andro telos, našti aven pre dzeka le Devleske.

⁹ No tumen na san andro telos, ale andro duchos, te o Duchos le Devleskro dživel andre tumende. Ale te varekas nane le Kristoskro Duchos, oda nane leskro.

¹⁰ Ale te hin o Kristus andre tumende, akor hin o telos mulo anglo binos, ale o Duchos hin o dživipen anglo spravodlišagos.

¹¹ Te dživel andre tumende o Duchos oleskro, ko uštađa le Ježiš andral o meriben, ta akor oda, ko uštađa le Kristus andral o meriben, obdžidarela the tumare meribnaskre tela prekal peskro Duchos, so dživel andre tumende.

¹² Vašoda, phralale, amen na mušinas te dživel avke, sar kamel o telos,

¹³ bo te dživen le teloske, merena, ale te le Duchoha meraren o skutki le teloskre, dživena.

¹⁴ Bo savore, ko hine ligende le Devleskre Duchoha, hine o čhave le Devleskre.

15 Se priilan le Duchos, so tumendar na kerel otroken, hoj pale te dživen andre dar, ale priilan le Duchos, so tumendar kerel čhaven. Andre leste šaj vičinas: „Abba, Dado!“

16 Oda Duchos korkoro svedčinel amare duchoske, hoj sam o čhave le Devleskre.

17 A te sam o čhave, sam the o dēdiča: O dēdiča le Devleskre the jekhetane dēdiča le Kristoskre. Bo te leha jekhetane cerpinas, jekhetane leha the avaha andre leskri slava.

E slava, so avela

18 Me mange gondolinav, hoj o pharipen, so amen hin akana, pes aňi na del te rachinel ke odi slava, so pes amenge sikavela.

19 Bo calo ņebos the cali phuv igen užarel pro Del, sar sikavela, ko hin peskre čhaven.

20 Bo savoro, so sas kerdo pre phuv, hin musardo. Nane lačo pre ņisoste a oda na korkoro pestar, ale o Del oda avke domukla. No diňa amen the nađej,

21 hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, ela oslobodzimen andral o otroctvos la skazakro andre sloboda the andre slava le Devleskre čhavengri.

22 Amen džanas, hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, dži akana cerpinel andro dukha sar e džuvli, savi užarel te ločhol.

23 No na ča oda, ale the amen, save chudňam le Duchos sar oda ešebno daros le Devlestar, cerpinas andre peste, sar užaras pro Del, hoj amendar te kerel peskre čhaven a te oslobodzinel amaro telos.

24 Bo amen sam zachraňimen andre nađej. Ale te oda, pre soste užaras, šaj te dikhel, akor oda nane nađej. Bo soske vareko užarela pre oda, so dikhel?

25 Ale te pes mukas pre oda, so na dikhas, ta akor užaras pre oda andre trpezlivost.

26 Avke the o Duchos pomožinel amare slabišagenge. Se amen na džanas, vaš soske pes amenge kempel te modľinel. Ale korkoro o Duchos pes privakerel vaš amenge avke, hoj pes aňi le lavenca na del te phenel avri.

27 Ale oda, ko skuminel o jile, džanel, so kamel o Duchos, bo ov pes privakerel vaš o manuša le Devleskre avke, sar o Del kamel.

28 Amen džanas, hoj savoro, so avel andro dživipen, hin pro lačo olenge, ko kamen le Devles a kas peske vičinda andre peskro planos.

29 Olen, kas peske o Del anglal kidňa avri, olen the iľa avri, hoj te ačhen ajse sar leskro Čhavo, hoj o Čhavo te avel ešebno maškar o but phrala.

30 Olen, kas peske anglal ila avri, olen the vičinda; olen, kas vičinda, olen the ospravedlñinda; olen, kas ospravedlñinda, olen the oslavinda.

Le Devleskro kamiben

31 Akor so pre oda šaj phenas? Te hin o Del amenca, ko pre amende šaj avel?

32 O Del, savo na sajinda peskre Čhas, ale diña les vaš amenge savoreng, či oleha amenge na diña savoro?

33 Ko šaj vakerel pre ola manuša, kas peske o Del avri kidña? O Del hin oda, ko amen ospravedlñinel.

34 Ko len šaj odsudzinel? O Ježiš Kristus hin oda, ko muľa, no na ča oda, ale mek the uštıla andral o meriben, ov hino pal e čači sera le Devleskri a privakerel pes vaš amenge.

35 Ko amen odlela le Kristoskre kamibnastar? O pharipen, abo e dukh? Abo te pre amende džana, vaj e bokh, abo o čoripen, či e dar pal o dživipen, vaj o meriben?

36 Avke sar hin pisimen:

„Vaš tuke amen murdaren calo džives;

keren amenca sar le bakrorenca, saven lidžan te murdarel.“

37 Ale andre kada savoro sam buter sar viťaza prekal o Ježiš, savo peske amen zakamľa.

38 Bo me pačav, hoj aňi o meriben, aňi o dživipen, aňi o aňjela, aňi o uprune zora, aňi ola veci, so hin akana, aňi ola veci, so mekča avena, aňi ñisave zora,

39 aňi oda, so hin učes, aňi oda, so hin teles, aňi nič aver, so sas kerdo le Devlestar, amen našti odlela le Devleskre kamibnastar, so hin andro Ježiš Kristus, andre amaro Raj.

9

Pal o Izrael

1 Me vakerav čačipen andro Kristus, na klaminav a miro svedomje andro Sveto Duchos mange hin švedkos,

2 hoj man hin bari žala a bari dukh andro jilo, savi na preačhel.

3 Bo me korkoro kamľomas te avel prekošlo a odčhido le Kristostar vaš mire phrala the miri famelija pal o telos.

4 On hine o Izraeliti: Lendar kerđa peskre čhaven; lenge sas diňi e slava, o zmluvi, o zakonos, e bohoslužba the o zaslubeňja.

5 Lendar hine o dada a lendar hine the ola, kastar avel o Kristus pal o telos, savo hino Del upral savorende a hino požehñimen pro furt. Amen.

6 Ale našti phenas, hoj o Del prephagľa peskre lava. Bo na savore, ko hine andral o Izrael, hine čačes Izraeliti.

⁷ Añi na savore hine o čhave ča vaš oda, hoj hine o potomki le Abrahamoskre, ale o Del phendā le Abrahamoske: „*Le Izakostar pes tuke rachinela o potomstvos.*“

⁸ Dikhas, hoj le Devleskre čhave nane ola, ko ulile andro Izrael pal o telos, ale ola čhave, pal save o Del diña lav, pes rachinen andro potomstvos le Abrahamoskro.

⁹ A kada hin oda lav, so diña o Del: „*Aver berš andre kajso časos avava a la Sara ela čhavoro.*“

¹⁰ Avke oda sas na ča paš late, ale the paš e Rebeka. La Rebekakre čhaven sas jekh dad, amaro dad o Izak.

¹¹⁻¹² Bo mek akor, sar o čhave añi na ulile, añi na kerde nič lačo abo nalačo, imar sas lake phendo le Devlestar: „*O phureder služinela le ternedereske.*“ O Del phendā kada, hoj te sikavel, hoj ov kidel avri, sar kamel, a hoj oda na sas vaš oda, so jekh lendar kerda.

¹³ Avke sar hin pisimen: „Le Jakob kamavas, ale le Ezav našti avri ačhavas.“

¹⁴ Akor so šaj phenas, hoj o Del nane spravodljivo? Šoha na!

¹⁵ Bo le Mojžišoske phenel kada:

„*Ela mange pharo vaš oda,
vaš kaste me kamav,
a avava jileskro ke oda,
ke kaste me kamav!*“

¹⁶ Na džal pal oda, so kamen abo so keren o manuša, ale džal pal oda, hoj o Del del peskri milost.

¹⁷ Andro lava le Devleskre hin phendo le faraonoske: „*Vašoda tut vičindom andro dživipen, hoj pre tute te sikavav miri zor a hoj pes miro nav te rozvakereš pal cali phuv.*“

¹⁸ Bo o Del hino jileskro ke oda, ke kaste ov kamel; ale kaske kamel, oleske zakerel o jilo andre.

Le Devleskri choļi the lačhejileskeriben

¹⁹ Ale vareko mange šaj phenel: „Niko pes našti ačhavel oleske, so o Del kamel. Te oda hin avke, soske amen akor marel?“

²⁰ Ó, manušeja, ko sal tu, hoj ačhes pre čhib le Devleske? Či šaj phenel oda, so hino kerdo, oleske, ko les kerda: „Soske man avke kerda?“

²¹ Abo či nane zor le hrnčjaris upral e čik, hoj andral odi jekh čik te kerel jekh kuči pro slavno učel a aver pro običajno?

²² Avke o Del kamla te sikavel peskri choļi the peskri zor. Igen likerelas avri a zlidžalas ola kuča, pre save sas leskri choļi, so sas pripravimen pro meriben.

²³ O Del kamla te sikavel peskri bari slava pro kuča, ke save sas lačhejileskro a save pripravinda pre slava -

²⁴ pre amende, saven peske vičinda: Na ča le Židendar, ale the avre narodendar.

²⁵ Avke sar the andro Hozeaš phenel:

„Olen, ko na sas mire manuša,
vičinava ‚mire manuša‘
a olenge, kas na kamavas,
phenava: ‚Kamav tumen.‘

²⁶ A ela avke, hoj ode, kaj pes lenge phenelas:

‚Tumen na san mire manuša‘,
ode pes len vičinel
čhave le džide Devleskre.“

²⁷ O Izajaš vičinel upral o Izrael:

„The te o čhave le Izraeloskre ulehas ajci,
keci hin e poš i paš o moros,
ča frima lendar ena zachrañimen,

²⁸ bo o Raj kerela la phuvaha savoro, so phenda,
a kerela oda sig.“

²⁹ The o Izajaš oda imar anglal phenda:

„Te amenge o Nekzoraleder Raj
na muklahas o potomstvos,
uľamas sar e Sodoma
a dičhilamas avri sar e Gomora.“

O Izrael the o evaňjelium

³⁰ So akor oleha phenas? O aver narodi, save na kerenas nič pre oda, hoj te aven spravodliva anglo Del, dochudle o spravodlišagos prekal o pačaben.

³¹ No o manuša andral o Izrael, save kerenas savoro, hoj te aven spravodliva prekal o zakonos, na dochudle o spravodlišagos prekal o zakonos.

³² Soske? Vašoda, hoj on pes na mukenas pro pačaben, ale pre peskre skutki. Avke pele pro bar a demade pes,

³³ avke sar hin pisimen:
„Dikh, thovav pro Sion e skala,
kaj pes o manuša demena,
the o bar, pre savo perena,
ale oda, ko andre leste pačala,
pes šoha na ladžala.“

10

¹ Phralale, jilestar kamav a mangav le Devles, hoj o Izrael te avel zachrañimen.

² Šaj phenav, hoj labon pal o Del, ale nane len spravno prindžaripen.

³ Bo na prindžaren le Devleskro spravodlišagos a kamen te presikavel peskro spravodlišagos, na poddine pes le Devleskre spravodlišagoske.

4 Se o Kristus hin o koñec le zakonoskro, hoj sako, ko pačala, te avel spravodljivo anglo Del.

O spaseñje prekal savorende

5 Bo o Mojžiš pisinel pal o spravodlišagos andral o zakonos: „*Oda manuš, ko dolikerela leskre prikazañja, dživela lendar.*“

6 Ale o spravodlišagos prekal o pačaben, phenel kada: „*Ma phen tuke andro jilo: ‚Ko džala upre andro ñebos?‘* (Oda hin te anel le Kristus tele.)

7 Abo: „*Ko džala tele andro svetos le mulengro?‘* (Oda hin te anel le Kristus upre andral o meriben.)“

8 Ale sar phenel? „*Oda lav hino igen pašes, hino andre tiro muj the andre tiro jilo*“ – oda hin oda lav pal o pačaben, so vakeras.

9 Bo te viznavineha le Ježiš sar Rajes a pačaha andre tiro jilo, hoj les o Del uštađa andral o meriben, aveha zachrañimen.

10 Se le jileha pes pačal, hoj te avas čačipnaskre, ale le mujeha pes viznavinel, hoj te avas zachrañimen.

11 Bo hin pisimen: „*Sako, ko andre leste pačala, na ladžala pes.*“

12 Oda hin jekh, či oda hin Židos vaj Grekos, bo oda jekh Raj hino Raj savorengje – barvalo ke sakoneste, ko les mangel.

13 Bo sako, ko vičinel pro nav le Rajeskro, ela zachrañimen.

14 Ale sar šaj pre leste vičinena, te andre leste na pačandile? A sar šaj pačana andre oda, pal kaste na šunde? A sar šaj šunena, te ñiko lenge o lav na vakerela?

15 A sar šaj vakerena, te na ena bičhade? Avke sar hin pisimen: „*Save šukar hine o pindre olengre, save aven te vakerel o lačho hiros pal o lačhe veci.*“

16 Ale na savore priile o evaňjelium, bo o Izajaš phenel: „*Rajeja, ko pačandila amare lavenge?*“

17 O pačaben avel akor, sar šunas, a šunas akor, sar pes vakerel o lav le Kristoskro.

18 Ale phučav: So, čačes na šunde? Sar hoj na? Šunde! Avke sar hin pisimen:

„*Lengro hangos pes rozligenda pal cali phuv
a lengre lava dži pro agor le svetoske.*“

19 Pale phučav: Či oda o Izrael na achalila? O Mojžiš ešebno pre oda odphenda:

„*Me kerava, hoj o manuša andral o Izrael te žjarlinen
pro manuša, save añi nane narodos.*

*Kerava, hoj te chan cholì
pro narodos, savo nane godaver.*“

20 O Izajaš pes na daralas te phenel:

*„Diňom man te arakhel olenge, ko man na rodenas,
sikadom man olenge, ko pal ma na phučenas.“*

21 Ale pal o Izrael phenel:

*„Calo džives nacirdavas mire vasta
ko manuša, save na kamenas te šunel
a ačhenas mange pre čhib.“*

11

O Del na odčhida le Izrael

1 Phučav akor: Či odčhida o Del peskre manušen? Šoha na! Se the me som Izraelitas andral o potomstvos le Abrahamoskro andral o kmeňos Benjamin.

2 O Del na odčhida peskre manušen, saven peske anglal kidňa avri. Se džanen, so hin pisimen andro lav, kaj pes vakerel pal o Eliaš – sar vakerelas le Devleske pro Izrael a phenda:

3 *„Rajeja, tire proroken murdarde a tire oltara čhide tele.
Ačhilom ča me korkoro a the man kamen te murdarel.“*

4 Ale so leske odphenda o Del? *„Muklom mange ehta ezera
(7 000) muršen, save na lašarenas le Baal, le falošne devles.“*

5 Avke hin the akana. Ačhila lendar ča frima džene, ča ola, kas peske kidňa o Del avri peskra milostaha.

6 Ale te oda hin le Devleskra milostatar, ta akor oda nane le skutkendar; bo te oda ulaahas avke, palis imar le Devleskri milost na ulaahas milost.

7 Akor so? O manuša andral o Izrael na dochudle oda, so rodenas, ale ča ola, ko sas avrikidle. A okle dženenge ačhile o jile zakerde andre,

8 avke sar hin pisimen:

*„O Del len diňa duchos, hoj zoraless te soven,
jakha, hoj te na dikhen,
a kana, hoj te na šunen
– dži adadžives.“*

9 A o David phenel:

*„Mi el lenge lengro hostinacro skamind e pasca
a mi peren a mi el lenge vaš oda počimen!“*

10 *Mi korisalon pro jakha, hoj te na dikhen,
a bandar lengro dumo pro furt.“*

O spaseŕje avre narodengro

11 Me akor phučav: Pele o manuša andral o Izrael avke, hoj imar na uštena? Šoha na! Ale vaš oda, hoj on pele andro binos, avla e zachrana ke aver narodi, hoj o Izrael pre lende te žjarlinel.

12 Ale te le Židengro binos andā o barvalipen le svetoske a oda, hoj on pele, andā o barvalipen le avre narodenge, ta keci buter barvalipen anela oda, sar avena savoredžene pale?

13 Tumenge, le Nažidenge, phenav: Lašarav kadi služba, bo me som apoštolos le Nažidenge.

14 A talam šaj kerava oda, hoj mire teloskre phrala te žjarlinen, a oleha šaj zachrañinava varekas lendar.

15 Bo te vaš oda, hoj o Del odčhidā le Židen, hin o svetos le Devleha zmjerenen – ta so ela akor, sar len pale prilela? Či na o dživipen andral o meriben?

16 Te o ešebno kotor le marestar hin dino le Devleske sar sveto, akor calo maro hino sveto a te hin o koreñis sveto, akor the o konara.

17 Varesave konarica sas avriphagle, a tu, sar e dzivo oliva, salas andre zaštepimen maškar okla a ačihla tutar oda, ko lel e chasna la olivakre koreñistar the le žirostar,

18 ma lašar tut upral o konara. A te tut lašares, ta džan, hoj na tu lidžas o koreñis, ale o koreñis tut.

19 Ale tu phenaha: „O konara sas avriphage, hoj me te avav zaštepimen.“

20 Mištes, sas avriphage vaš oda, hoj na pačanas, ale tu ačhes le pačabnaha. Vašoda tut ma lidža upre, ale dara tut!

21 Bo te o Del na sajinda o čače konara, na sajinela aňi tut.

22 Vašoda dikh le Devleskro lačhipen, ale the oda, sar zoraha sudzinel! O Del hino zoralo ke ola, ko pele, ale hino lačno ke tu, te ačheha andro lačhipen. Ale te na ačheha, aveha the tu avričhindo.

23 Avke the on, te na ačhena andro napačaben, ena pale zaštepimen. Bo le Devles hin zor pale len te zaštepinel.

24 Te tu sal avričhindo andral e dzivo oliva a sal zaštepimen andre lačni oliva, so nane prirodzeno, ta keci sigeder ena kala konara, so imar sas andre čači oliva, pale zaštepimen andre peskri oliva?

O Izrael ela pale zachrañimen

25 Se kamav, phralale, hoj te džanen kada garudipen, hoj te na aven godaver korkore ke peste. Bo varesave manušenge andral o Izrael hine o jile zakerde andre dži akor, medik na avena savore manuša, save nane Židi ko Del.

26 A avke ela calo Izrael zachrañimen, sar hin pisimen:
*„Andral o Sion avela o Zachrancas
 a odlela o bijedevleskeriben le Jakobostar.*

27 *Kada ela miri zmluva prekal lende,
 sar odlava lengre bini.“*

28 Vašoda, hoj o Židi odčhide o evaňjelium, hine űeprijateľa le Devleskre a ada hin pro lačo tumenge, ko na san Židi. Ale vaš lengre dada, saven peske o Del kidňa avri, hine leskre prijateľa.

29 Bo o Del na lel pale o dari, so diňa, a na bisterel pro manuša, saven peske kidňa avri.

30 Avke sar tumen, o Nažidi, varekana na šunenias le Devles, ale akana chudňan e milosť le Devleskri vaš oda, hoj o Židi na šunenias le Devles,

31 avke akana on na šunen, hoj pes tumenge te dochudel e milosť le Devleskri. No prekal oda palis the on chudena pale e milosť le Devleskri.

32 Bo o Del zakerďa andre savore manušen andre oda, hoj les te na šunen, hoj pre sakoneste te avel palis leskri milosť.

33 Ó, savo baro hino o Del
andre peskro barvalipen,
godaveripen the prindžaripen!

Ko šaj achalol leskre sudi
a ko šaj avel pre oda,
save hin leskre droma?

34 „*Se ko prindžarel le Devleskro gondolišagos?
Abo ko sas varekana leskro radcas?*“

35 „*Ko diňa le Devles vareso,
hoj ov oda leske te del pale?*“

36 Bo lestar, prekal leste a leske hin savoro!
Leske e slava pro furt! Amen.

12

Nevo dživipen andro Kristus

1 Phralale, mangav tumen vaš oda, hoj o Del hino lačhejileskro! Den tumare řela sar džidi, sveto obeta, so ela le Devleske pre dzeka. Ada hin nekfeder služba le Devleske.

2 Ma keren avke, sar kerel kada svetos. Ale domuken le Devleske te řerinel tumen andral a te del tumen nevo gondolišagos, hoj palis te džanen, so kamel o Del, so hin lačo, so hin leske pre dzeka a so hin dokonalo.

3 Vaš e milosť le Devleskri, so sas mange diňi, phenav sakoneske tumendar: Ma av barikano, ma gondoliň pal tu buter, sar kampil, ale gondoliň pal tu ajci, keci tut o Del diňa pačaben.

4 Bo sar amen hin but kotora andro řelos, ale na savore kotora keren jekh buči,

5 avke the amen sam but džene jekh řelos andro Kristus, ale sako hin aver kotor. No jekhetane sam oda jekh řelos.

⁶ Ale o Del amen diňa peskra milostatar sakones aver dari. Te hin varekas daros te prorokinel, mi kerel oda, pal oda keci les hin pačaben.

⁷ Te hin varekas daros te služinel, mi služinel. Te hin varekas daros te sikavel, mi sikavel.

⁸ Oda, kas hin daros te podhazdel andro pačaben, mi kerel oda. Oda, ko del, mi del ščirones. Ko lidžal varesavi služba, mi kerel oda savore jileha. Ko kerel lačhipen avreske, mi kerel oda radišagoha.

Sar te dživel o dživipen le Devleha

⁹ O kamiben mi el čačo a na dujemujengro. Mi džunglöl tumenge o nalačhipen; likerem tumen le lačhipnastar.

¹⁰ Jilestar tumen kamen sar phrala-pheňa a jekh avreske presikaven bareder pačiv.

¹¹ Keren savoro prekal oda, hoj te služinen le Rajeske radišagoha andral calo jilo.

¹² Radisaŕon andre nađe; andro pharipen likerem avri; andro modlitbi ma preačhen.

¹³ Sthoven tumen pre oda, so kempel le phralenge. Phundraven tumare khera prekal o cudza manuša a den len pačiv.

¹⁴ Žehņinen olenge, ko pre tumende džan, žehņinen a ma košen.

¹⁵ Radisaŕon olenca, ko radisaŕon, a roven olenca, ko roven.

¹⁶ Mi el tumen jekh gondolišagos maškar peste. Ma hazden tumen upre, ale ačaŕon the olen, ko hine slabeder. Ma aven godaver korkore prekal peste.

¹⁷ Ňikaske ma den pale o nalačo vaš o nalačo. Ale keren oda, so hin lačo angle savore manuša.

¹⁸ Te pes oda del a te oda hin pre tumende, dživen savore manušenca andro smirom.

¹⁹ Mire lače phralale, ma visaren avrenge pale o nalačhipen, ale muken oda le Devleskra choľake. Se hin pisimen: „*Me man pomstina, me lenge dava pale.*“ phenel o Raj.

²⁰ Vašoda, te hino tiro ņeprijateljis bokhalo, de les te chal, *a te hino smedno, de les te pijel.*

Bo te kada kereha, čhiveha leske pro šero o jagale angara.

²¹ Ma domuk, hoj o nalačhipen tut te thovel tele, ale le lačhipnaha thov tele o nalačhipen.

13

Te poddel pes le autoritenge

¹ Sako pes mi poddel le svetoskre autoritenge. Bo űiko na lidűal korkoro pestar, te leske oda o Del na domuklahas. Sako hino aĉhado le Devlestar.

² Avke sako, ko pes aĉhavel pro autoriti, aĉhavel pes the pre oda, so o Del prikazinda, bo ov le autoriten aĉhada. Ola, ko na űunen, anen pre peste o sudos.

³ Ola, ko keren o laĉho, pes na muűinen te daral le autoritendar, ale ola, ko keren o nalaĉho. Na kames tut te daral le autoritendar? Akor, ker o laĉho a laűarena tut,

⁴ bo on hine le Devleskre sluűobņika tuke pro laĉho. Ale te keres oda, so nane laĉho, dara tut, bo na hijaba hordinen e űabla. On hine le Devleskre sluűobņika, save sikaven le Devleskri choľi olenge, ko keren o nalaĉho.

⁵ Vaűoda pes igen kempel te poddel na ĉa vaű le Devleskri choľi, ale the vaűoda, bo andro jilo dűanes, hoj oda hin miűtes.

⁶ Se vaűoda poĉinen the o daņe, bo on hine le Devleskre sluűobņika, save keren ipen odi buĉi.

⁷ Den sakoneske oda, so leske kamen: Kaske o daņe, oleske o daņe; kaske o clo, oleske o clo; kaske e paĉiv, oleske e paĉiv; kastar kempel te daral, olestar daran.

Pal o kamiben maűkar o phrala

⁸ Ma aĉhen űikaske niĉ te kamel, ĉa o kamiben jekh ke avreste, bo ko kamel avres, dolikerel calo zakonos.

⁹ Bo o prikazaņja: „*Na kereha lubipen! Na murdareha! Na ĉoreha! Na űadineha!*“ – savore kala a mek the savore okla prikazaņja hine andre kada jekh prikazaņje: „*Kameha avres avke sar tut korkores.*“

¹⁰ Te varekas kames, űoha leske na kereha o nalaĉho. Vaűoda te tut hin o kamiben, akor dolikeres calo zakonos.

O Dűives le Kristoskro hino paűes

¹¹ A kada keren, se dűanen, hoj imar avľa tumari ora, hoj te uűten andral o soviben. Bo akana hin amaro spaseņje paűeder, sar sas akor, sar paĉandilam.

¹² E rat imar oddűal a o dűives hino paűeder. Vaűoda preaĉhas te kerel o skutki le kalipnaskre a las pre peste o zbraņe le űvetloskre.

¹³ Vaűoda likerases pes rajikanes sar o manuűa, save dűiven dűivese – na andro mulatiűagi the andro pijiben; na andro lubipen the andro dűungale veci; na andro vesekeđiűagi the andro hamiűagos.

¹⁴ Ale uren tunen andro Raj Jeűiű Kristus a ma gondolinen pre oda, sar te kerel o nalaĉhe űadosci, save kamel te kerel amaro felos.

14

Te na odsudzinen peskre phralen

¹ Prilen olen, ko hine slaba andro pačaben, a ma veseke dinen tumen lenca vaš oda, sar on gondolinen, so hin lačo, abo nalačo.

² Jekh pačal, hoj šaj chal savoro, a vareko hino slabo andro pačaben a chal ča zelešina.

³ Oda, ko chal savoro, te na dikhel tele oles, ko na chal. A oda, ko na chal savoro, te na sudzinel oles, ko chal. Se o Del les priiła.

⁴ Ko sal tu, hoj sudzines avreskre slugas? Ča leskro Raj rozsudzinel či ačhela, abo perela. Ale ačhela, bo o Raj dela les zor, hoj te ačhel.

⁵ Varesave manuša likerem varesavo džives bareder sar aver. Aver phenen, hoj savore dživesa hine jekh. Sako mi el zoralo andre oda, sar ačhalol.

⁶ Ko dolikerel varesavo džives, dolikerel les le Rajeske. Oda, ko chal savoro, del pačiv le Rajes, bo palikerel le Devleske vaš o chaben. Oda, ko na chal savoro, del tiš pačiv le Rajes, bo the ov palikerel le Devleske.

⁷ Bo ņiko amendar na dživel korkoro peske a ņiko korkoro peske na merel.

⁸ Te dživas, le Rajeske dživas; te meras, le Rajeske meras. Avke či imar dživas, abo meras, sam le Rajeskre.

⁹ Bo vašoda o Kristus the muła the obdžidila, hoj te avel Raj upral o džide the upral o mule.

¹⁰ Ale tu soske sudzines tire phrales? Abo tu, soske tele dikhes tire phrales? Se savore jekhvar ačhaha anglo Del pro sudos.

¹¹ Bo hin pisimen:

*„Vašoda, hoj dživav, phenel o Raj,
dojekh khoč anglal mande bandola
a dojekh čhib viznavinela,
hoj me som o Del.“*

¹² Avke sako amendar odphenela korkoro vaš peste le Devleske vaš oda, sar dživelas.

Ma ker avke, hoj tiro phral te perel

¹³ Vašoda preačas te sudzinel jekh avres. Ale sigeder gondolin pre oda, hoj te na keres vareso, pre soste o phral šaj perel andro pačaben.

¹⁴ Me džanav a pačav, hoj andro Ježiš Kristus korkoro pestar nane ņisavo chaben nažužo, ča oleske hin nažužo, ko pačal, hoj oda chaben hin nažužo.

15 Bo te dukhaves tire phrales vaš o chaben, imar akor na phires andro kamiben. Ma musar tire chabeneha oles, vaš kaske muľa o Kristus!

16 Te na vakeren namištes pre oda, pal soste tumen džanən, hoj hin lačo.

17 Bo o krališagos le Devleskro nane o chaben the o pijiben, ale o spravodlišagos, o smirom the o radišagos andro Sveto Duchos.

18 Oda, ko le Kristoske avke služinel, hino pre dzeka le Devleske a o manuša les den pačiv.

19 Mušinas te džal pal oda, so anel o smirom a jekhetane amen bararel andro pačaben.

20 Ma musar oda, so o Del kerđa, ča vaš o chaben. Se savoro hin žužo, ale nane mištes te chal oda, soha aver šaj perel andro binos.

21 Mištes hin te na chal mas, te na pijel mol, aňi te na kerel nič, pre soste šaj perel tiro phral.

22 O pačaben, so tut hin, liker andre tu anglo Del. Bachtalo hin oda, ko pes korkoro na odsudzinel andre oda, pal soste peske gondolinel, hoj hin lačo.

23 Ale oda, ko pochibinel, sar vareso chal, hino odsudzimen, bo na kerel oda pačabnaha. A savoro, so keras bi o pačaben, hin binos.

15

Te keren oda, so anel lačo avreng

1 Te sam zorale andro pačaben, kampil amenge te lidžal o slabišagi olengre, ko hine slaba, a na te avel pre dzeka ča korkore peske.

2 Sako amendar mi el pre dzeka avreske pre leskro lačo, hoj les te budinel andro pačaben.

3 Se aňi o Kristus na rodelas oda, so leske sas pre dzeka, ale avke sar hin pisimen: „*O dopheňiben olengro, ko tuke dophenen, avľa pre mande.*“

4 Se savoro, so sas varekana pisimen, sas pisimen prekal amende, hoj te sikľuvas, te likeravri, te radisaľuvas a avke amen te avel nađej.

5 A o Del, savestar avel e trpezlivost the o radišagos, mi del tumenge te gondolinel maškar peste pre oda jekh, hoj te keras avke, sar kerelas o Ježiš Kristus,

6 hoj savoredžene jekhetane te lašaras jekhe hangoha le Devles, le Dades amare Rajeskre le Ježišoskre Kristoskre.

O evaňjelium hin the prekal o aver narodi

7 Vašoda prilen jekh avres avke, sar o Kristus tumen priiľa pre slava le Devleskri.

⁸ Bo phenav, hoj o Ježiš Kristus sas o služobňikos le Židenge, vaš oda, hoj te sikavel, hoj o Del vakerel čačipen; a te sikavel, hoj le Devleskre lava, so diňa lengre dadenge, hine čače,

⁹ a hoj o aver narodi vaš leskri milost te lašaren le Devles. Avke sar hin pisimen:

*„Vašoda tut lašarava maškar o narodi
a gilavava tire naveske o chvali.“*

¹⁰ A pale phenel:

„Narodale, radisalón leskre manušenca!“

¹¹ A pale:

*„Lašaren le Devles, savore narodale.
Bararen les, savore manušale!“*

¹² O Izajaš phenel:

*„Avela o potomkos le Izajoskro,
ov lidžala avre naroden
a pre leste pes zmukena o narodi.“*

¹³ A o Del, savo amen del e nađej, tumen mi pherdžarel savore radišagoha the smiromoha andro pačaben, hoj te baron prekal e zor le Svete Duchoskri andre nađej.

Le Pavloskri buči

¹⁴ Phralale mire, the me pačav pal tumende, hoj the tumen san pherde le lačipnaha a hin tumen savoro prindžaripen, a vašoda šaj sikaven jekh avres.

¹⁵ Me tumenge pisindom sikra zoraleder, bo kamľom tumenge pale te leperel varesave veci prekal e milost, so man diňa o Del,

¹⁶ hoj me te avav o služobňikos le Ježišoskro Kristoskro prekal o aver narodi, hoj te služinav sar rašaj le Devleskre evaňjelioske, hoj o narodi te aven e obeta, so šukares voňinel le Devleske a so hiňi pošvecimen le Svete Duchostar.

¹⁷ Vašoda man andro Ježiš Kristus šaj lašarav oleha, so kerav prekal o Del.

¹⁸ Darav man te vakerel vareso aver. Vakerav ča oda, so kerđa o Kristus prekal ma le lavenca the le skutkenca, vaš oda, hoj les o aver narodi te šunen.

¹⁹ O Kristus oda kerđa prekal o zorale zazraki the đivi, andre zor le Devleskre Duchoskri. Avke chudňom te vakerel le Kristoskro evaňjelium andral o Jeruzalem, dži paš e phuv Illirikum.

²⁰ Furt kamavas te vakerel o evaňjelium pre ola thana, kaj mek na šunde pal o Kristus, hoj te na ačhavav pre avreskro zaklados.

²¹ Avke sar hin pisimen:

„Ola, kaske na sas vakerdo pal leste, dikhena les

a ola, ko pal leste na šunde, achalona.“

O Pavol kamel te džal andro Rim

²² Vašoda mange na sas buterval domuklo te džal ke tumende.

²³ Ale akana imar andre kala phuva dokerdom miri buči a imar but berš kamav te džal ke tumende.

²⁴ A džava akor, sar man ela drom andre Špaňjelsko, bo pačav, hoj tumen dikhava, sar predžava prekal tumaro foros, a hoj tumen mange palis pomožinena te džal dureder pro drom. Ale sigeder sar džava, kamav tumenca sikra te radisaľol.

²⁵ Akana džav andro Jeruzalem te služinel ode le Devleskre manušenje,

²⁶ bo e Macedonija the e Achaja pes rozhodňinde te kerel zbjerka prekal o čore maškar o phrala andro Jeruzalem.

²⁷ On oda kerde, bo dičholas pes lenge, hoj mištes hin lenge oda te visarel pale. Bo te o aver narodi dochudle le Židengro duchovno barvalipen, ta akor hine dlžna te služinel le Židenge peskre telesne barvalipnaha.

²⁸ Sar kada dokerava a sar lenge dava savore love, so sas prekal lende skidle upre, džava ke tumende a odarik džava andre Špaňjelsko.

²⁹ Džanav, hoj sar avava ke tumende, anava pherdo požehnaňje le Kristoskro.

³⁰ Prekal amaro Raj Ježiš Kristus the prekal o kamiben le Duchoskro, tumen mangav, phralale, hoj tumen jekhetane manca te maren vaš ma andro modľitbi anglo Del.

³¹ Modľinen tumen, hoj te avav avricirdlo andral o vasta le napačabnaskre manušengre andre Judsko. A modľinen tumen, hoj le Devleskre manuša andro Jeruzalem te prilen miri služba palikeribnaha.

³² A modľinen tumen, hoj le Devleskra voľatar te avav ke tumende pherdo radišagoha, hoj mange maškar tumende te odpočovinav.

³³ O Del, savo del o smirom, mi el tumenca savorenca. Amen.

16

O pozdravi

¹ Kamav tumenge te phenel pal amari pheň Feba, savi služinel andre khangeri andro foros Kenchrea,

² hoj la te prilen andro nav le Rajeskro, avke sar kempel le Devleskre manušenje. Te lake vareso kampela, andre savoreste lake pomožinen; se oj pomožinda but dženenge a the mange korkoreske.

3 Pozdravinen la Priska the le Akvilas, save manca jekhetane služinen le Ježišoske Kristoske.

4 On vaš miro dživipen riskinde the peskro dživipen. Me lenge palikerav, no na ča me, ale the savore khangera andral o aver narodi.

5 Pozdravinen the e khangeri, so hiñi andre lengro kher. Pozdravinen the le Epainetos, mire lače phrales. Ov sas ešebno andre Azija, ko pačandíla andro Kristus.

6 Pozdravinen la Maria, savi kerđa igen phari buči prekal tumende.

7 Pozdravinen le Andronikos the le Junias, save hine Židi avke sar me a sas manca andre bertena, saven o apoštola mištes džanen a on pačandíle andro Kristus sigeder sar me.

8 Pozdravinen le Amplijatos, mire lače phrales andro Raj.

9 Pozdravinen le Urban, savo manca jekhetane kerel e buči le Kristoskri, the le Stachis, mire lače phrales.

10 Pozdravinen le Appolo, savo presikađa peskro pačaben andro Kristus.

Pozdravinen olen, ko hine andro kher ko Aristobulos.

11 Pozdravinen le Herodion, savo hino Židos avke sar me.

Pozdravinen le pačabnaskren andral e famelija le Narcis-sokri.

12 Pozdravinen la Trifajna the la Trifosa, save keren buči prekal o Raj.

Pozdravinen la Persida, mira lača pheña, savi kerđa igen but buči prekal o Raj.

13 Pozdravinen le Rufos, savo hino avrikidlo le Rajestar, the leskra da, savi hiñi the mange sar daj.

14 Pozdravinen le Asinkritos, le Flegon, le Hermes, le Patrobas, le Hermas the savore phralen, save hine lenca.

15 Pozdravinen le Filologos the la Julia, le Nereus the leskra pheña, le Olimpás the savore phralen andro Del, save hine lenca.

16 Pozdravinen tumen jekh avres le svete čumibnaha.

Pozdravinen tumen savore khangera le Kristoskre.

17 Phralale mire, mangav tumen, den pozoris pre ola džene, save rozdelinen o khangera a maren upre le manušen a džan pre oda sikaviben, so tumen priiñan. Obdžan kajse dženen!

18 Bo kajse manuša na služinen amare Rajeske le Ježišoske Kristoske, ale peskre teloskre žadoscenge. Peskre gule lavenca the šukare vakeribnaha odciriden le pačivale manušen, save hine slaba andro gondolišagos.

¹⁹ Se sako džanel pal tumende, sar šunen le Devles. Vašoda man hin tumendar o radišagos, ale kamav, hoj te džanen, so hin lačno, a te na domuken tumenge o nalačno.

²⁰ O Del, savestar avel o smirom, sig rozpučinel le satan tel tumare pindre.

E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca.

²¹ Pozdravinel tumen o Timoteus, savo manca kerel jekhetane e buči, the o Lucius, o Jason the o Sosipatros, save hine Židi avke sar me.

²² Pozdravinav tumen andro Raj, me o Tercius, savo pisinda kada lil.

²³ Pozdravinel tumen o Gajos, andre saveskro kher pes zdžal e khangeri, a the me ode akana bešav.

Pozdravinel tumen o Erastos, o spravcas le foroskro, a mek the leskro phral o Kwartos.

²⁴ [E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca.]

O lašariben

²⁵ Slava le Devleske! Ov tumen šaj zorašarel andro pačaben, avke sar vakerav andre miro evaňjelium pal o Ježiš Kristus; avke sar pes sikada o garuđipen, so sas garudo čirlastar.

²⁶ Ale akana oda avla avri prekal oda, so pisenenas o proroka; a prikazinda oda o večno Del, hoj oda te džanen savore narodi, hoj savore te pačan a te šunen les.

²⁷ Leske, le jekhe godavere Devleske, mi džal e slava prekal o Ježiš Kristus pro furt.

Amen.

Le Pavloskro ešebno lil le Korintanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra volatar vičindo sar apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Sostenes

² pisinas le Devleskra khangerake andro foros Korint, olenge, ko hine vičinde, hoj te aven le Devleskre manuša andro Ježiš Kristus, the savorenge, save bararen o nav amare the lengre Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro pre dojekh than:

³ Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri milost the smirom!

⁴ Na preačhav te palikerel mire Devleske vaš tumenge, vaš le Devleskri milost, so tumenge sas diñi andro Ježiš Kristus.

⁵ Bo andre leste ačhilan barvale andre savoreste, andre dojekh lav the andre dojekh prindžaripen.

⁶ O svedectvos pal o Kristus hino zoralo maškar tumende,

⁷ vašoda na chibalinel tumenge nisavo duchovno daros, sar užaren pre amaro Raj Ježiš Kristus, hoj pes sikavela.

⁸ Ov tumen dela zor andro pačaben dži o koñec. Likerela tumen avke, hoj na ela pre tumende so te phenel andro Džives amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

⁹ Le Devleske šaj pačan. Ov tumen vičinda, hoj te dživen jekhetane leskre Čhaha, le Ježišoha Kristoha, amare Rajeha.

Jekh le Pavloskro a aver le Apolloskro

¹⁰ Phralale, mangav tumen andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, hoj savoredžene te vakeren jekh, hoj tumen te na vesekedinen maškar peste. Aven jekhetane andre savoreste, andre jekh gondolišagos, hoj oda jekh te kamen a te roden.

¹¹ Bo dodžanlom man la Chloakra famelijatar, phralale, hoj hin maškar tumende o vesekedišagi.

¹² Oleha kamav te phenel, hoj sako tumendar phenel: „Me som le Pavloskro,“ abo: „Me som le Apolloskro,“ a aver: „Me le Peteriskro*,“ a mek aver: „Me le Kristoskro!“

¹³ Či hino o Kristus rozdelimen? Či sas o Pavol vaš tumenge ukrižimen? Abo san bolde andro nav le Pavloskro?

* 1:12 E grecko čhib: le Kefasoskro

14 Palikerav le Devleske, hoj ņikas tumendar na boldom, ča le Krispus the le Gajos,

15 hoj ņiko te na phenel, hoj sanas bolde andre miro nav.

16 No, mek boldom the le Štefan leskra famelijaha a buter imar na džanav, či mek boldom varekas avres.

17 Bo o Kristus man na bičhađa te bolel, ale te vakerele o evaŋjelium, na andro manušengre godaver lava, hoj o kerestos le Kristoskro te na našavel peskri zor.

O Kristus – le Devleskri zor the le Devleskro godaveripen

18 Se o lav pal o kerestos hin diliŋipen prekal ola, ko meren, ale prekal amende, save avaha zachraŋimen, hin le Devleskri zor.

19 Bo hin pisimen:

„Zŋičinava o godaveripen le godavere manušengro a e godi le godavere manušengri odčhivava.“

20 Kaj hino o godaver? Kaj o avrisikado andro zakonos? Kaj ola, ko avke bares vakeren andre kada svetos? Či na visarđa o Del o godaveripen kale svetoskro pro diliŋipen?

21 Bo andre peskro godaveripen o Del kerđa, hoj o manuša les te na sprindžaren peskre godaveripnaha, ale sas leske pre dzeka, hoj te aven spasimen prekal o kazimen lav, so lenge dičhol sar diliŋipen.

22 Bo o Židi mangen o zazraki a o Greki roden o godaveripen.

23 Ale amen vakeras pal o ukrižimen Kristus: O Židi pre oda rušen a le Grekenge oda hin diliŋipen.

24 Ale olenge, kas o Del vičinda, le Židenge the le Grekenge, hin o Kristus le Devleskri zor the le Devleskro godaveripen.

25 Bo oda, so dičhol sar diliŋipen le Devleskro, hin godavereder sar le manušengro godaveripen. A oda, so dičhol sar o slabišagos le Devleskro, hin zoraleder sar le manušengri zor.

26 Se dikhen, phralale, save sanas, sar tumen o Del vičinda! Pal oda, sar dikhen o manuša, nane maškar tumende but avrisikade, abo zorale, vaj bare manuša.

27 Ale o Del peske kidňa avri oda, so hin dilino andro svetos, hoj pes te ladžan o godaver, a so hin slabo andro svetos, oda peske o Del kidňa avri, hoj pes te ladžan o zorale.

28 O Del peske kidňa avri oda, so hin teledikhlo andro svetos a odčhido, oda, so o svetos na likerel ņisoske, hoj te zŋičinel oda, so o svetos likerel varesoske,

29 hoj pes anglo Del ņiko te na lašarel.

³⁰ Ale le Devlestar san andro Ježiš Kristus, savo ačhiła amaro godaveripen. Andro Kristus sam ospravedlñimen, pošvecimen the avricinde,

³¹ hoj te avel avke, sar hin pisimen: „*Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes le Rajeha.*“

2

O evaņjelium pal o ukrižimen Kristus

¹ The me, phralale, sar avlom ke tumende te vakerel le Devleskro garudo čačipen, na avlom les te vakerel bare lavenca, abo bare godaveripnaha.

² Phendom mange, hoj maškar tumende na vakerava nič aver, ča pal o Ježiš Kristus, savo sas primardo pro kerestos.

³ Sar avlom ke tumende, avlom andro slabišagos - daravas man the izdravas.

⁴ Mire lava the miri kazeñ na sas andro godaver the presvedčiva lava, ale andro Duchos le Devleskro, savo sikavelas peskri zor,

⁵ hoj tumaro pačaben te na ačhaven pro godaveripen le manuškro, ale pre zor le Devleskri.

Le Duchoskro godaveripen

⁶ Ale amen vakeras o godaveripen maškar ola, ko imar podbarile andro pačaben, ale na o godaveripen kale svetoskro, abo le bare rajengro andral kada svetos, save našlon.

⁷ Ale vakeras le Devleskro garudo godaveripen, so o Del diña pre amari slava mek anglođa, sar sas kerdo o svetos.

⁸ A ñiko le rajendar pre kada svetos na prindžarel oda godaveripen. Bo te les prindžardehas, ta akor na ukrižindehas amare Rajes, saveske džal e slava.

⁹ Ale avke sar hin pisimen:

„*Añi e jakh na dikhla,
añi o kan na šunđa,
mek añi andro jilo le manuškro na avla,
so o Del pripravinda
olenge, ko les kamen.*“

¹⁰ Ale o Del oda sikada amenge prekal peskro Duchos, bo o Duchos skuminel savoro, the o garude veci le Devleskre.

¹¹ Bo ko džanel, so hin andro manuš, te na o duchos le manuškro, so hin andre leste? Avke the le Devleskre veci na prindžarel ñiko, ča o Duchos le Devleskro.

¹² A amen na chudñam le duchos kale svetostar, ale le Duchos, savo hin le Devlestar, hoj te prindžaras savoro, so amenge o Del diña.

¹³ Pal oda the vakeras, ale na ajse lavenca, so hin le manuškere godaveripnastar, ale ole lavenca, so siklilam le Duchostar. Avke sikavas le Duchoskre čačipena olenge, kas hin o Duchos.

¹⁴ Ale o telesno manuš na achalol oda, so kamel le Devleskro Duchos, bo oda hin leske diliņipen. Našti oda sprindžarel, bo oda kampil te achalol andro Duchos.

¹⁵ O manuš, savo dživel andro Duchos, džanel te sudzinel savore veci, ale les naši sudzinel o telesno manuš.

¹⁶ Avke sar hin pisimen:

*„Se ko prindžarda e godi le Rajeskri,
hoj les te sikavel?“*

No amen hin e godi le Kristoskri.

3

O služobnika le Devleskre

¹ A me, phralale, naši ke tumende vakerdom sar ke ola, ko dživen pal o Duchos, ale sar ke ola, ko hine telesna a mek hine cikne čhavore andro Kristus.

² Karminavas tumen le thudeha a na le zorale chabeneha, bo mek oda naši chalan. Añi akana naši chan,

³ bo mek furt san telesna. Bo te hin maškar tumende e zavist the o vesekeđišagi, či mek na san telesna a či na keren avke sar o nipi andro svetos?

⁴ Bo te vareko phenel: „Me som le Pavloskro!“ a aver phenel: „Me le Apolloskro!“ – či na keren avke sar o nipi andro svetos?

⁵ Se ko hin o Apollo? A ko hin o Pavol? On hine o služobnika, prekal save pačandilan. A oda sako avke, sar leske diña o Raj.

⁶ Me sadzinavas a o Apollo polivinelas, ale o Del diña, hoj te barol.

⁷ A vašoda oda manuš, ko sadzinel nane nič, añi oda, ko polivinel, ale o Del, savo del, hoj te barol.

⁸ No oda, ko sadzinel the oda, ko polivinel, hine jekh. Ale sako chudela peskro počiniben pal oda, sar kerelas peskri buči.

⁹ Bo amen keras e buči jekhetane le Devleha a tumen san le Devleskri mała the le Devleskri stavba.

¹⁰ Andral e milost le Devleskri, so mange sas diñi, sar godaver stavitelis thodom o zaklados a aver dženo upre ačhavel. Ale sako mi dikhel, sar upre ačhavel.

¹¹ Bo ñiko naši thovel aver zaklados sar oda, so imar hin thodo, a oda hin o Ježiš Kristus.

¹² Či vareko pre oda zaklados ačhavel o somnakaj, o rup, o vzacna bara, o kašt, o phus, abo e šuki čar:

13 Sakoneskri buči pes jekhvar sikavela. Bo andro Džives le Kristoskro dojekhe manuškri buči pes skušinel a vri andre jag a odi jag sikavela, savi odi buči hiši.

14 Te odi buči, so varesavo manuš kerđa pre oda zaklados, likerela avri, chudela o počiniben.

15 Ale te varesave manušeske e buči zlabola, našavela o počiniben, ale ov korkoro ela zachrañimen, no avke, sar te uľahas avricirdlo andral e jag.

16 So na džanen, hoj tumen san le Devleskro chramos a hoj o Duchos le Devleskro dživel andre tumende?

17 Te vareko musarel le Devleskro chramos, oles o Del musarela, bo o chramos le Devleskro hino sveto a oda san tumen.

18 Niko pes korkoro te na klaminel! Te peske maškar tumende vareko gondolinel, hoj hino godaver pre kada svetos, mi ačhel dilino, hoj te avel godaver.

19 Bo o godaveripen kale svetoskro hin diliñipen anglo Del. Bo hin pisimen: „O Del zachudel le godaveren andre lengro godaveripen.“

20 A pale: „O Raj džanel, hoj o gondolišagi le godaverengre nane pre ñisoste.“

21 Vašoda pes ñiko te na lašarel le manušenca. Bo savoro hin tumaro:

22 Či o Pavol, vaj o Apollo, abo o Peter*; vaj o svetos, či o dživipen, vaj o meriben; či ola veci, so hine akana; abo ola, so mekča ena – savoro hin tumaro,

23 ale tumen san le Kristoskre a o Kristus le Devleskro.

4

E služba le apoštolengri

1 A vašoda tumen pal amende gondolinen avke sar pal o služobñika le Kristoskre the sar pal o spravci, savende hin le Devleskre garude čačipena.

2 Le spravcendar pes užarel, hoj te aven pačivale peskre rajenge.

3 Mange na džal pal oda, či man sudzinen tumen abo o manuškro sudos. Ale aňi korkoro man na sudzinav,

4 bo hin man žužo svedomje, ale oleha na kamav te phenel, hoj som bi e chiba. Se oda, ko man sudzinel, hin o Raj.

5 Vašoda ma sudzinen nič anglal, medik na avela o Raj a anela pro švetlos oda, so hin garudo andro kalipen, a sikavela, so peske gondolinenas o manuša andro jile. Palis chudela sako le Devlestar peskro lašariben.

* 3:22 E grecko čhib: o Kefas

⁶ Phralale, kada phendom prekal tumende a sikadom pre ma the pro Apollo, hoj amendar te siklon kada prislovje: „Ma džan dureder sar oda, so hin pisimen.“ Hoj pes niko te na lašarel varekaha a avres te na dikhel tele.

⁷ Bo ko tutar kerda bareder avrestar? A so tut hin, so na chudnal? A te oda chudnal, soske tut lašares, sar te oda na chudnalas?

⁸ Imar tumen hin savoro, so tumenge kempel? Imar barvalilan? Imar chudnan te kralinel bijal amende? No kamlomas, hoj čačes te kralinen a hoj amen te kralinas jekhetane tumenca!

⁹ Bo avke pes mange dičhol, sar te amen, le apoštolen, diňahas o Del oda nekostatneder than: Sar olen, ko hine odsudzimen pro meriben. Bo sam sar o đivadlos cale svetoske, le aňjelenge the le manušenge.

¹⁰ Amen sam diline vaš o Kristus a tumen san godaver andro Kristus; amen slaba a tumen zorale; amen tele dikhen a tumen lašaren.

¹¹ Dži akana sam bokhale, smedna a lange; sam marde a phiras than thanestar.

¹² Keras phares buči peskre vastenca; rakinen amenge, amen žehňinas; džan pre amende, amen zlidžas;

¹³ sar amen košen, amen lenge odphenas šukar lavenca. Ačhilam sar o šmeci le svetoskre; sam odčhide savorendar dži akana.

¹⁴ Me na pisinav kada vaš oda, hoj tumen te anav andre ladž, ale hoj tumenge te dovakerav sar mire čhavage, save kamav.

¹⁵ Kajte tumen ulahas deš ezera (10 000) manuša, save tumen sikadehas pal o pačaben andro Kristus, no naši tumen avel but dađa, bo me tumen andom pro svetos andro Ježiš Kristus prekal o evaňjelium.

¹⁶ Mangav tumen: Keren avke sar me.

¹⁷ Vašoda tumenge bičhadom le Timoteus, mire čhas, saves kamav a savo hino pačivalo andro Raj. Ov tumenge leperela, sar me dživav andro Ježiš Kristus – oda, so sikavav všadzik andre dojekh khangeri.

¹⁸ Varesave džene tumendar ačhile barikane, bo peske gondolinen, hoj na avava ke tumende.

¹⁹ Te oda o Raj kamela, avava ke tumende sig a palis sprindžarava e zor ole barikane manušengri, a na ča lengre lava.

²⁰ Bo o krališagos le Devleskro nane andro lava, ale andre zor.

²¹ So kamen? Kamen, hoj te avav ke tumende la pacaha, abo le kamibnaha the le jemne duchoha?

5

Pal o lubipen andre khangeri

¹ Šundom, hoj hin maškar tumende o lubipen a oda ajs o lubipen, savo nane mek aňi maškar o napačabnaskre. Phenav pal oda, hoj vareko tumendar dživel peskre dadeskra romňaha.

² A mek tumen lašaren? Na ulahas feder, hoj te roven a te čhiven avri tumendar ole dženes, ko oda kerđa?

³ Bo kajte na som maškar tumende, som tumenca andro duchos, sar te ode ulomas a imar sudzindom oles, ko oda kerđa.

⁴ Sar tumen zdžana the mire duchoha, kempel andro nav the andre zor amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri

⁵ te del ole manušes le satanoske, hoj leskro felos te avel zničimen, hoj leskro duchos te avel zachraňimen andro džives amare Rajeskro.

⁶ Oda, soha tumen lašaren, nane lačo. So, na džanen, hoj sikra kvasos anel upre calo chumer?

⁷ Odčhiven tumendar o purano kvasos, hoj te aven o nevo chumer, bo tumen san o maro bi o kvasos. Se the o Kristus, amaro Patradakro Bakroro, sas murdardo vaš amenge.

⁸ Vašoda te na likeraras o inepos le purane kvasoha, andre savo hin o binos the o nalačhipen. Ale likeraras o inepos ole mareha, so hino bi o kvasos, andro žužipen the čačipen.

⁹ Pisindom tumenge andro lil, hoj tumen te na chal nič le lubarenca,

¹⁰ ale na gondolinav pal o lubara andral kada svetos, abo pal ola, ko hine izdrade pal o love, abo pal o živaňa, abo pal o modlara andro svetos, bo akor mušindanas te džal het andral o svetos.

¹¹ Ale pisindom tumenge, hoj tumen te na zdžan ole dženeha, savo pal peste phenel, hoj hino phral – ale hino lubaris, hino izdrado pal o love, abo modlaris, abo košel a pijel, abo hino živaňis. Kajse dženenca aňi ma chan!

¹² Bo so man hin andre oda, hoj te sudzinav olen, ko nane andre khangeri? Ale andre khangeri mušinas te sudzinel o binos.

¹³ A olen, ko hine avri, sudzinel o Del. „Čhiven ole nalače manušes tumendar avri!“

6

Pal o sudi maškar o phrala

¹ Te varekas tumendar hin vareso avreha, sar pes šaj sudzinel anglo napačabnaskre manuša a na anglo pačabnaskre?

² Či so, na džanen, hoj o pačabnaskre manuša sudzinena o svetos? A te tumen sudzinena o svetos, ta na džanen te rozsudzinel aňi oda nekcikneder?

³ So na džanen, hoj sudzinaha le aňjelen? Ta keci buter o veci kale džživipnaskre?

⁴ Sar džan pro sudos vaš o veci kale džživipnaskre, soske tumen den te sudzinel ajsenge, save nane nič andre khangeri?

⁵ Phenav oda, hoj tumen te ladžan! So, nane maškar tumende aňi jekh godaver manuš, savo džanel te rozsudzinel o veci maškar peskre phrala?

⁶ Ale o phral pes sudzinel le phraleha a mek ke oda anglo napačabnaskre?

⁷ Se imar ča oleha prehrajindan, hoj tumen sudzinen maškar peste. Soske radeder na cerpinen o dukha? Soske radeder na zlidžan o nalačhipen?

⁸ Ale tumen keren o nalačo a dukhaven le phralen.

⁹ So na džanen, hoj o načaćipnaskre na zdedinena o krališagos le Devleskro? Ma klaminen tumen korkoren! O binošna manuša na zdedinena o krališagos le Devleskro: Aňi o lubara, aňi o modlara, aňi ola, ko keren lubipen pašal o rom vaj pašal e romňi, aňi o homoseksuala, aňi ola, ko lenca oda keren,

¹⁰ aňi ola, ko čoren, aňi ola, ko izdran pal o love, aňi o pijaka, aňi ola, ko košen, aňi o živaňa. Ńiko kajse džženendar na zdedinela o krališagos le Devleskro.

¹¹ A varesave džene tumendar sanas ajse. Ale akana sanas olestar obžuzarde, pošvecimen the ospravedlňimen andro nav le Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro the andro Duchos amare Devleskro.

O telos hin o chramos le Duchoskro

¹² „Savoro šaj kerav, no na savoro mange hin pro lačo.“ „Savoro šaj kerav, ale me na avava űisoske otrokos.“

¹³ „O chabena hin prekal o per a o per hin prekal o chabena!“ Ale o Del zničinel soduj. No o telos nane prekal o lubipen, ale prekal o Raj, a o Raj prekal o telos.

¹⁴ O Del uštađa le Rajes andral o meriben a the amen uštavela peskra zoraha.

¹⁵ So na džanen, hoj tumare telos hine o kotora le Kristoskre telostar? Či šaj lav o kotora le Kristoskre telostar a kerava lendar o kotora la lubňakre? Šoha na!

¹⁶ Abo so na džanen, hoj oda, ko del peskro telos la lubňake, hino laha jekh telos? Se hin pisimen: „*Ola duj džene ena jekh telos.*“

¹⁷ A oda, ko pes podel le Rajeske, hino leha jekh duchos.

¹⁸ Denašen het le lubipnastar! Dojekh aver binos, savo kerdahas o manuš, na kerel peskre teloske, ale ko kerel o lubipen, kerel binos korkoro pre peskro telos.

¹⁹ So na džanen, hoj tumaro telos hino o chramos le Svete Duchoskro, savo hino andre tumende a saves tumenge diña o Del? Tumen na patrinen korkore tumenge!

²⁰ Sanas avricinde bare počnišnaha. Vašoda lašaren le Devles tumare teloha [the tumare duchoha, bo the o duchos the o telos hin le Devleskro].

7

Pal o veradune

¹ Akana pal oda, so mange pisindan. Mištes ulahas, te le muršes na elas nič la džuvlaha.

² Ale vaš oda, hoj pes te na kerel o lubipen, mi el dojekhe muršes leskri romñi a dojekha džuvla lakro rom.

³ O murš mi kerel oda, so kampil peskra romñake, a the e džuvli mi kerel avke peskre romeske.

⁴ E džuvli nane rañi peskre teloske, ale lakro rom – añi o murš nane raj peskre teloske, ale leskri romñi.

⁵ Ma odphenen pes jekh avreske, ča te sodujdžene oda kamena pre varesavo časos, hoj tumen te modlilen, a palis tumen pale zdžan, hoj tumen te na pokušinel o satan, sar bijal oda našti likerena avri.

⁶ Kada nane prikazis, ale phenav, hoj kavke oda šaj keren.

⁷ Kamlomas, hoj savore manuša te aven sar me, ale sakones hin le Devlestar peskro daros: Jekhes kajso daros a avres aver.

⁸ Ale phenav olenge, ko nane veradune, the le vdovenge, hoj feder prekal lende ela, te ačhena korkore avke sar me.

⁹ Ale te pes na džanen te zlikerel, mi džan romeste, bo feder hin te džal romeste sar te labol la žadoscaha.

¹⁰ Prekal o veradune manuša dav prikazañje, so nane mandar, ale le Rajestar: E džuvli pes te na rozdžal peskre romeha.

¹¹ Ale kajte pes rozgelahas, mi ačhel bi o rom, abo pes mi sthovel pale peskre romeha, a o murš pes te na rozdžal peskra romñaha.

¹² A oklengen phenav me, na o Raj: Te hin varesave phrales romñi, savi na pačal, a oj leha kamel te dživel, te na pes laha rozdžal.

¹³ A te hin varesava džuvla ajso rom, savo na pačal, a ov laha kamel te dživel, te na pes leha rozdžal.

¹⁴ Bo o napačabnaskro murš hino pošvecimen prekal peskri romñi a e napačabnaskri džuvli hiñi pošvecimen

prekal peskro rom. Te oda na ulahas avke, tumare čhave ulehas nažuže, ale akana hine sveta.

¹⁵ Ale te o napačabnaskro pes kamel te rozdžal, ta pes mi rozdžal. Andre kajse veci o pačabnaskro phral abo pheñ nane phandle, se o Del amen vičinda te dživel andro smirom.

¹⁶ Bo sar šaj džanes, džuvlije, či zachrañineha tire romes? Abo tu, muršeja, sar šaj džanes, či zachrañineha tira romña?

¹⁷ Sako tumendar mi dživel avke, sar leske oda diña o Raj – sako avke, sar les o Del vičinda. Kada hin, so sikavav andre savore khangera.

¹⁸ Sas vareko vičimen sar obrezimen? Te na oda garuvel andre. Abo sas vareko vičimen sar naobrezimen? Te na pes del te obrezinel.

¹⁹ Bo na džal pal oda, či hino o manuš obrezimen abo nane, ale džal pal oda, či dolikerel le Devleskre prikazañja.

²⁰ Sako mi ačhel andre oda, andre soste sas vičimen.

²¹ Salas vičimen sar otrokos? Ma trapin tut oleha! Ale te šaj kerdalas, hoj te aves slobodno, ker oda.

²² Bo o otrokos, savo sas vičimen le Rajestar, hino slobodno andro Raj a avke the o slobodno manuš, savo sas vičimen, hino otrokos le Kristoskro.

²³ Bo o Kristus vaš tumenge but počinda. Ma aven otroka le manušenge!

²⁴ Phralale, sako mi ačhel andre oda, andre soste sas paš o Del vičimen.

²⁵ Prekal o manuša, save nane veradune: Man nane le Rajestar prikazañja. No phenava sar oda, ko chudña e milost le Rajeskri, hoj te avel verno:

²⁶ Gondolinav mange, hoj mištes hin prekal o manuš vaš ola pharipena, so hin akana, hoj te ačhel bi e romñi.

²⁷ Sal veraduno? Ma kam tut laha te rozdžal. Na sal veraduno? Ma rode romña.

²⁸ Ale te ilalas romña, na kerdal binos. A te džala e pačivali čaj romeste, na kerđa binos. Ale kajsen ela pharipen andro telos a me tumen kamav olestar te chrañinel.

²⁹ Ale kada tumenge phenav, phralale, hoj imar amen nane but časos. A akanastar ola, kas hin romñija, mi dživen avke, sar te len na elas romñija.

³⁰ Ola, ko roven, sar te na rovenas; ola, ko radisañon, sar te na radisañonas; ola, ko cinavkeren, sar te len nič na elas; a ola,

³¹ ko uživinen avri kada svetos, sar te les na uživinenas. Bo avke, sar akana hino kada svetos, imar but na ačhela.

³² Me kamlomas, hoj te aven bi o starišagi. Oda, ko hino bi e romñi, starinel pes pal oda, so hin le Rajeskro, hoj te avel pre dzeka le Rajeske.

³³ Ale oda, ko iľa romña, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka la romñake.

³⁴ Akor hin leskro jilo rozdelimen. E pačivali džuvli vaj odi džuvli, sava nane rom, pes starinel pal o veci le Rajeskre, hoj te avel sveto the le teloha the le duchoha. Ale odi, savi geľa romeste, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka le romeske.

³⁵ Ale kada phenav na vašoda, hoj tumenge te phandav e šparga andre meň, ale pre tumaro lačo, hoj te dživen mištes a šukares tumen te likerem le Rajestar, hoj te na gondolinen pre aver.

³⁶ Te varesavo manuš phirel pačivala čhaha a našti pes zlikerel a lake imar hin o berša, ta mi lel peske la romñake te šunel andro jilo, hoj mušinel avke te kerel. Oleha na kerela nisavo binos.

³⁷ Te peske o manuš andro jilo phenel, hoj la na kamel te lel romñake, a hino zoralo pes te zlikerel a phenda peske andro jilo, hoj la mukela te ačhel pačivali, mištes kerel.

³⁸ O manuš, savo peske lel romña, mištes kerel. Ko peske na lel romña, kerel meksa feder.

³⁹ E džuvli hiňi phandli ko rom dži akor, medik lake o rom dživel. Ale te lake muľahas o rom, hiňi slobodno a šaj džal romeste, pal kaste kamel, ale ča pal oda, ko hino andro Raj.

⁴⁰ No me oda dikhav avke, hoj ela bachtaleder, te ačhela slobodno. A gondolinar mange, hoj the man hin le Devleskro Duchos.

8

Pal o chaben

¹ A pal oda mas, so pes obetinel le modlengen, džanas, hoj amen hin savoren o prindžaripen. No o prindžaripen lidžal ko baripen, ale o kamiben budinel.

² Oda manuš, ko peske gondolinel, hoj vareso džanel, ov mek na sprindžarda avke, sar kempel te sprindžarel.

³ Ale ko le Devles kamel, oles o Del prindžarel.

⁴ A pal oda chaben, so sas obetimen le modlengen: Amen džanas, hoj o modli pre kada svetos nane nič a hoj nane aver del, bo hin ča jekh Del.

⁵ Bo kajte hin „devla“, saven o manuša len sar devlen, či pro ņebos vaj pre phuv – a kajte hin but ajse „devla“ the „raja“ –,

⁶ ale amen hin ča jekh Del, o Dad. Lestar hin savoro a the amen dživas prekal leste. A hin ča jekh Raj, o Ježiš Kristus, prekal kaste hin savoro a the amen dživas lestar.

⁷ Ale na sako prindžarel kada čaćipen. Vareko mek dži akana hine sikade te chal o mas avke, sar te oda mas ulahas čaćes obetimen le modlengje, a vaš oda, hoj lengro svedomje hino slabo, hino oleha melardo.

⁸ Ale o chaben amen na anel pašeder ko Del, bo te na chaha, nič na našavaha, a te chaha, nič na dochudaha.

⁹ Ča den tumenge pozoris, hoj kadi tumari sloboda te na anel andro binos le slaben.

¹⁰ Bo te hin tut prindžaripen, a vareko, saves hin slabo svedomje, tut dikhela te bešel pal o skamind andro modlakro chramos: Či ov na chala tiš ole masestar, so sas obetimen le modlengje?

¹¹ A avke tiro slabo phral, vaš savo muľa o Kristus, ela zničimen angle tiro prindžaripen.

¹² Te kavke keren binos pro phrala a dukhaven lengro slabo svedomje, hin tumen binos the anglo Kristus.

¹³ Vašoda, te oda, so me chav, anel mire phrales andro binos, ta akor šoha na chava oda mas, hoj te na perel miro phral andro binos.

9

O pravos le apoštoloskro

¹ Či na som slobodno manuš? Či na som apoštolos? Či na dikhľom le Ježiš, amare Rajes? Či na san tumen o ovocje mira bučakro andro Raj?

² Te na som apoštolos avrengje, no tumenge som. Se tumen san e pečat, savi sikavel pre ma, hoj som apoštolos andro Raj.

³ Sar man o manuša sudzinen, me lengje phenav kada:

⁴ Či nane man pravos, hoj man te den o chaben the o pijiben vaš miri buči?

⁵ Či amen nane pravos te kidel peha pačabnaskra džuvľa avke, sar oda keren the okla apoštola the o phrala le Rajeskre a the o Peter?

⁶ Abo so, ča me the o Barnabaš mušinas te kerel buči, hoj amen te avel pro džživipen?

⁷ Savo slugadís peske korkoro počinel savoro peskre lovendar? Ko sadzinel e viňica a na chal lakre ulipnastar? Abo ko pes starinel pal o bakre a na pijel lengre thudestar?

⁸ Phenav oda ča sar manuš? Či na phenel oda the o zakonos?

⁹ Bo andro zakonos le Mojžišoskro hin pisimen: „*Na phandeha o piskos la gurunñake, savi kerel buči, hoj te na chal.*“ Či pes o Del starinel ča pal o gurunña?

¹⁰ Či oda na vakerel prekal amende? Se prekal amende sas pisimen: „*Oda, ko orinel, a the oda, ko marel avri o zrnos, mi kerel peskri buči andre nađej, hoj chudela peskro kotor le ulipnastar.*“

¹¹ Te amen maškar tumende sadzinahas oda duchovno, ta akor oda ulahas ajsi bari veca te tumendar amen ilamas o veci, save kempel le teloske?

¹² Te aver dženen hin pravos te lel oda tumendar, ta so buter amen? No amen na viužindam oda pravos, ale savoro zlidžas vaš oda, hoj te na zaačhavas o evaňjelium le Kristoskro.

¹³ So na džanen, hoj ola, ko služinen andro chramos, chan o chaben andral o chramos a ola, ko keren buči paš o oltaris, šaj chan le obetendar?

¹⁴ Avke the o Raj prikazinda, hoj ola, ko kazinen o evaňjelium, te dživen le evaňjeliostar.

¹⁵ Ale me na viužindom aňi jekh kale pravostar. Aňi kada na pisindom vaš oda, hoj mange oda avke te keren. Bo feder mange ulahas te merel, sar oda, hoj mange vareko te musarel kada miro lašariben.

¹⁶ Bo sar vakerav o evaňjelium, nane man soha pes te lašarel, bo mušinav oda te kerel, ale vigos mange ulahas, te les na vakerdomas.

¹⁷ Te oda kerav korkoro mandar, chudav vaš oda o počiniben. Ale te oda kerav, bo mušinav, kerav ča oda, so mange sas dino le Devlestar.

¹⁸ Akor so hin miro počiniben? Me na lav nisave love vaš oda, hoj vakerav o evaňjelium le Kristoskro. Kajte mange oda ola bučatar patrinel, me oda na lav, kajte šaj ilomas.

¹⁹ Me som slobodno manuš a na som ñikaske otrokos, ale me mandar kerdom sakoneskro otrokos, hoj te dochudav so mek buter manušen.

²⁰ Prekal o Židi ačhilom sar Židos, hoj te dochudav le Židen. Prekal ola, ko hine tel o zakonos, ačhilom, sar te ulomas the me tel o zakonos – kajte na som tel o zakonos –, hoj te dochudav olen, ko hine tel o zakonos.

²¹ Prekal ola, ko hine bi o zakonos, ačhilom sar te bi o zakonos – kajte na som bi o zakonos le Devleskro, ale som tel o zakonos le Kristoskro –, hoj te dochudav olen, ko hine bi o zakonos.

²² Prekal o slaba ačhilom slabo, hoj te dochudav le slaben. Prekal savorende ačhilom savoro, hoj te zachraňinav bajča varesaven.

23 Savoro kerav prekal o evaňjelium, hoj lestar te avav požehñimen the me.

24 Se džanen, hoj but džene denašen pro preteki, ale ča jekh lendar chudela e cena. Vašoda denašen avke, hoj la te dochuden.

25 Dojekh pretekaris pes mušinel te zlikerel savorestar. On oda keren vašoda, bo kamen te chudel e koruna, so našlola, ale amen chudaha ajsi koruna, so ačhela pro furt.

26 Vašoda me denašav rovnones, hoj te dodžav andro cieľos, a demavav avke, hoj te trafinav, a na ča avke andro luftos.

27 Marav miro telos avke, hoj man te šunel, bo naši avrenge pal oda kazinav, te me korkoro na dochudava e cena.

10

Te na služinen le modlenge

1 Kamav, phralale, hoj te džanen, hoj savore amare dada sas tel e chmara a savore pregele prekal o moros.

2 Savore sas bolde andro Mojžiš, sar sas bolde andre chmara the andro moros.

3 Savore chanas oda jekh duchovno chaben

4 a savore pijenas oda jekh duchovno pijiben, bo pijenas andral e duchovno skala, so džalas pal lende - a odi skala sas o Kristus.

5 Ale buter džene lendar na sas pre dzeka le Devleske a mule pre pušta.

6 Kada savoro pes ačhiľa prekal amende, vaš oda, hoj te na kamas o nalachipen, avke sar on.

7 Aňi ma aven modlara, sar varesave lendar sas. Avke sar hin pisimen: „*O manuša peske bešle, hoj te chan a te pijen; paľiš uštila a khelenas džungales the bi e ladž jekh avreha.*“

8 Aňi te na keras o lubipen, sar varesave lendar kerenas a tel jekh džives lendar mule avri 23 000 manuša.

9 Aňi te na pokušinas le Kristus, avke sar varesave lendar pokušinenas a murdarde len o sapa.

10 Aňi ma dudrinen, bo varesave džene lendar dudrine-nas a murdarđa len o meribnaskro aňjelos.

11 Kada savoro pes ačhiľa lenge a hin pisimen vaš oda, hoj amen pre oda te dikhas a te sikľuvas olestar - amen, save dživas andro posledna časi.

12 A avke oda, ko peske gondolinel, hoj ačhel, mi del pozoris, hoj te na perel.

13 O pokušeňja, so pre tumende avle, hine ča ajse, so šaj zľidžal o manuš. Ale o Del hino verno. Ov na domukela, hoj te aven skušimen buter, sar birinen, ale andre skuška

tumen dela the drom sar te avel andral avri, hoj oda te birinen te zlidžal.

¹⁴ Vašoda, mire lače phralale, denašen het andral e modloslužba.

¹⁵ Vakerav ke tumende sar ko godaver manuša, hoj tumen te zagondolinen upral oda, so phenav.

¹⁶ Či nane amen kotor andro rat le Kristoskro, sar pijas andral e kuči, vaš savi palikeras? A či nane amen kotor andro felos le Kristoskro, sar chas o maro, so phageras?

¹⁷ Bo hin ča jekh maro a amen but džene sam jekh felos vašoda, hoj savore chas ole jekhe marestar.

¹⁸ Dikhen pro Izrael: Či nane olen, ko chan o chaben le oltaristar, spoločenstvo le oltariha?

¹⁹ So oleha kamav te phenel? Či oda mas, so hin obetimen le modlengje, hin vareso? Abo hoj e modla hin vareso?

²⁰ Na! Ale so on obetinen, obetinen le demonenge a na le Devleske. A me na kamav, hoj tumen te avel vareso jekhetane le demonenca.

²¹ Našti pijen andral e kuči le Rajeskri the andral e kuči le demonengri. Našti chan pal o skamind le Rajeskro the pal o skamind le demonengro.

²² Abo či kamas te cholarel le Rajes? Abo sam zoraleder sar Ov?

Te keren savoro pre slava le Devleskri

²³ „Savoro šaj kerav“ – ale na savoro hin pro lačo. „Savoro šaj kerav“ – ale na savoro hin pre chasna.

²⁴ Ņiko te na dikhel pre peskro lačo, ale sako mi rodel oda, so hin lačo prekal o aver.

²⁵ Savoro, so pes bikenel pro placos, chan a ma phučen nič angle tumaro svedomje.

²⁶ Bo hin pisimen: „*Le Rajeskri hiñi e phuv the savoro, so upre hin.*“

²⁷ Te tumen vičinela te chal varesavo manuš, savo na pačal, a tumen kamena te džal, chan ode savoro, so tumen dena, a ma phučen nič angle tumaro svedomje.

²⁸ Ale te tumenge vareko phendahas: „Kada sas obetimen le modlengje!“ Ma chan anglo svedomje the angle oda manuš, savo tumenge oda phenda.

²⁹ Me na vakerav pal tumaro svedomje, ale pal o svedomje avre dženeskro. Vareko šaj phučel: „Soske te avel miri sloboda sudzimen prekal o aver dženeskro svedomje?“

³⁰ Bo te me palikerav le Devleske vaš o chaben, soske pre mande aver dženo te vakerel vaš oda chaben, vaš savo me palikerdom?“

³¹ Savoro, so keren, či chan abo pijen, keren pre slava le Devleskri.

³² Vašoda, likerem tumen avke, hoj te na anen o pohoršeñje aňi le Židenge, aňi le Grekenge, aňi le Devleskra khangerake,

³³ avke sar the me kerav savoro pre oda, hoj te avav pre dzeka savorengre andre savoreste. Me na rodav oda, so hin mange pro lačo, ale so hin pro lačo but dženenge, hoj te aven zachraňimen.

11

¹ Keren savoro pal ma, avke sar me kerav savoro pal o Kristus.

Pal o khosno pro šero la džuvlakro

² Lašarav tumen phralale vaš oda, hoj furt man leperen a likerem tumen olestar, so tumen sikađom, avke sar tumenge oda podiňom.

³ Ale kamav, hoj te džanen, hoj o šero dojekhe muršeskro hin o Kristus, o šero la džuvlakro hin o murš a o šero le Kristoskro hin o Del.

⁴ Dojekh murš, sar pes modľinel abo prorokinel a hin les vareso pro šero, tele dikhel peskro šero.

⁵ Dojekh džuvľi, sar pes modľinel abo prorokinel a nane la učardo andre o šero, tele dikhel peskro šero – a oda hin avke, sar te peske hoľindahas o šero.

⁶ Bo te peske e džuvľi na učarel andre o šero, ta akor pes šaj the strihinel. Ale te pes e džuvľi ladžal te strihinel o bala abo peske te hoľinel o šero, ta mi učarel peske o šero andre.

⁷ O murš peske na mušinel te učarel andre peskro šero, bo hino o obrazis the e slava le Devleskri, ale e džuvľi hiňi e slava le muršeskri.

⁸ Bo o murš nane la džuvľatar, ale e džuvľi le muršestar,

⁹ bo na o murš sas kerdo prekal e džuvľi, ale e džuvľi prekal o murš.

¹⁰ Vašoda mušinel te avel la džuvľa pro šero vareso, so sikavel, hoj hiňi tel e autorita le romeskri, prekal o aňjela.

¹¹ Ale andro Raj nane aňi e džuvľi bi o murš a aňi o murš bijal e romňi.

¹² Bo avke sar hiňi e džuvľi kerďi le muršestar, avke uľol the o murš la džuvľatar a sodujdzene hine le Devlestar.

¹³ Rozsudzinen korkore maškar peste, či oda hin šukares, hoj pes e džuvľi te modľinel ko Del bijal nisoste pro šero.

¹⁴ Abo či na sikľuvas the andro dživipen oda, hoj te hin le muršes bare bala, hin leske oda pre ladž?

15 No te hin la džuvľa bare bala, lake oda hin pro šukariben. Bo o bare bala lake sas dine sar o šlajeris.

16 Ale te pes vareko vaš oda kamľahas te vesekedinel: Amen pre oda na sam sikade, aňi o khangeri le Devleskre.

Pal e večera le Rajeskri

17 Andre kala veci, so akana phenava, tumen na lašarav, bo sar tumen zdžan, anel oda buter nalačho sar lačho.

18 Ešeb šundom, hoj tumen vesekedinen maškar peste, sar tumen zdžan andre khangeri – a me pačav, hoj oda hin sikra the čačo.

19 Bo mušinel maškar tumende te avel the o vesekedišagi, hoj pes te presikaven maškar tumende ola, ko hine dokazimen andro Del.

20 A oda, so tumen chan, sar tumen zdžan jekhetane, oda nane e večera le Rajeskri.

21 Bo sar džan te chal, sako peske chal peskro chaben a avke hin vareko bokhalo a aver mato.

22 Abo či tumen nane tumare khera, kaj šaj chan the pijen? Abo či na dikhen tele la Devleskra khangeri a keren ladž olenge, kas nane nič? So kamen, hoj tumenge pre kada te phenav? Kamen, hoj tumen vaš oda te lašarav? Vaš kada tumen na lašarava.

23 Bo oda, so me priiľom le Rajestar, tumenge the phendom: O Raj o Ježiš andre odi rat, sar les dine andre, iľa o maro

24 a sar paľikerďa, phagerelas a phendā: „Len, chan, kada hin miro řelos, so pes vaš tumenge del. Kada keren pre miro leperiben!“

25 Avke pal e večera iľa the e kuči a phendā: „Kadi kuči hin e nevi zmluva andre miro rat. Kada keren, kecivar pijena pre miro leperiben.“

26 Bo kecivar chan kada maro a pijen andral kadi kuči, ľidžan o hiros pal o meriben le Rajeskro, medik na avela.

27 Vašoda, te vareko chalahas le Rajeskre marestar abo piľahas andral leskri kuči le nažuže jileha, ela les binos pro řelos the pro rat le Rajeskro.

28 Ale sako pes ešeb mi zagondolinel upral peskro dživipen a avke šaj chal ole marestar a šaj pijel andral odi kuči.

29 Bo te o manuš chal ole marestar the pijel andral odi kuči bi e pačiv anglo řelos le Rajeskro, akor chal the pijel peskro sudos.

30 Vašoda hin maškar tumende but džene slaba, nasvale the mule.

31 Bo te pes korkore zagondolindamas upral peste, či mištes dživas, akor na ulamas sudzimen.

³² No oleha, hoj amen o Raj sudzinel, bararel amen avri, hoj te na avas odsudzimen le svetoha.

³³ A avke, phralale mire, sar tumen zdžana te chal, užaren jekh pre aver!

³⁴ Te hin vareko bokhalo, ta mi chal khere, hoj te na anel o sudos pre tumende, sar tumen zdžan.

A okla veci dava andro poradkos, sar avava.

12

Pal o dari le Duchoskre

¹ Phralale, kamav, hoj te džanen pal ola dari, so del o Duchos.

² Se džanen, hoj mek sar sanas pohana, phirenas ko ņema modli, avke sar sanas ke oda ligende.

³ Vašoda kamav hoj te džanen, hoj ņiko, kas lidžal o Duchos le Devleskro, naši košel le Ježiš. A ņiko naši phenel, hoj o Ježiš hino Raj, ča oda, kas lidžal o Sveto Duchos.

⁴ Bo hin ajse the kajse dari, ale o Duchos hino jekh.

⁵ A hin ajse the kajse službi, ale o Raj hino jekh.

⁶ A hin ajse the kajse buča, ale savoro kerel oda jekh Del andre savorende.

⁷ Ale andre sakoneste pes o Duchos presikavel avres pro lačo savorenge.

⁸ Bo jekheske hin dino le Duchostar te vakerele o godaveripnaskro lav; avreske hin dino o prindžaripnaskro lav ole jekhe Duchostar;

⁹ avreske o pačaben ole jekhe Duchostar; avreske o dari te sastarel ole jekhe Duchostar;

¹⁰ avreske te kerel o zazraki; avreske te prorokinel; avreske te rozprindžarel le dučen; avreske te vakerele andre aver čhiba; a avreske te prethovel o čhiba.

¹¹ Ale savoro kerel oda jekh Duchos korkoro, savo rozdel sakoneske o dari avke, sar ov kamel.

Jekh telos, ale but kotora

¹² Bo avke sar hin jekh telos a hin les but kotora a savore kotora hine andral jekh telos, kajte hine but, avke hin the o Kristus.

¹³ Se amen savore samas bolde jekhe Duchoha andre jekh telos; či o Židi vaj o Greki, či o otroka abo o slobodna: Savore priilam ole jekhe Duchos.

¹⁴ Se aňi o telos nane kerdo jekhe kotorestar, ale but kotorendar.

15 Te avke phendahas o pindro: „Me na som le telostar, bo me na som o vast,“ ta imar na ela o pindro le teloskro kotor?

16 A te phendahas o kan: „Me na som le telostar, bo me na som e jakh,“ ta imar na ela o kan le teloskro kotor?

17 Te ulahas calo telos ča e jakh, sar palis o telos šaj šundahas? Te ulahas calo telos ča o kan, sar palis šaj voñindahas?

18 Vašoda sthoda o Del savore kotora pro telos avke, sar ov kamla.

19 Te ulahas savore kotora ča jekhe kotorestar, kaj ulahas calo telos?

20 No akana hin but kotora, ale ča jekh telos.

21 Vašoda e jakh našti phenel le vasteske: „Mange tut na kampil!“ Añi o šero le pindrengge: „Na kampil mange tumen!“

22 No ola kotora, so pes dičhol, hoj hine slabeder: Ipen len igen kampil pro telos.

23 A presikavas bareder pačiv ole kotorengge, so peske amen gondolinas, hoj hine frimeder pačivale. A feder uraviben das ole kotoren, so hine garude.

24 Ale amare pačivale kotorengge oda na kampil. O Del sthoda o telos avke, hoj olen, ko hine slabeder, diña bareder pačiv,

25 hoj te na avel andro telos o vesekedišagi, ale hoj pes o kotora jekh pal aver te starinen.

26 A te cerpinel jekh kotor, jekhetane leha cerpinen the okla kotora; a te lašaren jekhe kotores, jekhetane leha radisañon savore kotora.

27 Tumen san le Kristoskro telos a sako tumendar hin leskro kotor.

28 A o Del ačhađa andre cirkev ešebnen le apoštolen, dujtonen le proroken, tritonen le učitelēn, palis olen, ko keren o zazraki, palis olen, kas hin daros te sastarel, te pomožinel, te starinel pes, abo te vakerel andre aver čhiba.

29 Či hine savore apoštola? Či hine savore proroka? Či hine savore učiteľa? Či hin sakoneske dino te kerel o zazraki?

30 Či hin savoren o dari te sastarel? Či savore vakeren andro čhiba? Či savore džanen te prethovel o čhiba?

31 Ale mi džal tumenge pal o bareder dari.

A me tumenge sikavava oda nekfeder drom.

13

¹ Kajte vakerdomas le manuŝengre či le aňjelengre čhibenca, ale na ulahas man o kamiben, ulomas ča sar o zvonos, so harangozinel, abo sar o trast, so čerginel.

² Kajte man ulahas o daros te prorokinel a achaliľomas savore garudipena, kajte man ulahas savoro prindžaripen, abo ajsa pačaben, hoj o verchi prethodomas, ale na ulahas man o kamiben, nič na som.

³ A kajte rozdiňomas savoro miro barvalipen, abo kajte miro felos diňomas te labarel, ale na ulahas man o kamiben, na ulahas mange oda pre nisoste.

⁴ O kamiben likerel avri, o kamiben hino lačo. O kamiben na zavidzinel, na lašarel pes a na lidžal pes upre.

⁵ O kamiben pes likerel rajikanes, na rodel peskro, na cholisalol, na leperel o nalačo,

⁶ na radisalol le načačipnaske, ale radisalol le čačipnaske.

⁷ O kamiben savoro zlidžal, andre savoreste pačal, andre savoreste užarel, savoro precerpinel.

⁸ O kamiben šoha na preačhel, ale o prorocтва predžana, o čhiba preačhena a o prindžaripen našľola.

⁹ Bo ča varesavo kotor džanas a ča varesavo kotor prorokinas.

¹⁰ Ale sar avela oda, so hin dokonalo, akor našľola oda, so nane dokonalo.

¹¹ Sar somas čhavoro, vakeravas sar čhavoro, gondolinavas sar čhavoro a achaluvavas sar čhavoro, ale sar ačhilom murš, zamukľom o čhavorikane veci.

¹² Akana dikhas nažužes, sar andro gendalos a sar prekal e molha, ale palis pes dikhaha muj-mujeha. Akana prindžarav ča frima, ale palis prindžarava dokonales, avke sar o Del prindžarel the man.

¹³ Avke akana ačhel kala trin: O pačaben, e nađej the o kamiben. Ale nekbareder lendar hin o kamiben.

14

Te vakerel avre čhibenca, abo te prorokinel

¹ Keren savoro prekal oda, hoj tumen te avel o kamiben, a horľivones džan pal o dari le Duchoskre, ale buter pal oda, hoj te prorokinen.

² Bo oda, ko vakerel avre čhibenca, na vakerel le manuŝenge, ale le Devleske. Bo ňiko leske na achalol, bo vakerel o garudipena prekal o Duchos.

³ No oda, ko prorokinel, vakerel le manuŝenge, hoj len te zoraľarel, te podhazdel a te anel o radišagos.

⁴ Oda, ko vakerel avre čhibenca, zoraľarel pes korkores, ale oda, ko prorokinel, zoraľarel e khangeri.

⁵ Me kamav, hoj savoredžene te vakeren andro čhiba, no ulomas radeder te prorokindanas. Bo bareder hin oda, ko prorokinel sar oda, ko vakerel andro čhiba. No, ča akor na, te džanlahas o čhiba the te prethovel, hoj pes te budinel e khangeri.

⁶ Phralale, te me avlomas ke tumende a vakerdomas avre čhibenca, savi chasna tumen mandar ulahas, te tumenge na vakerdomas varesavo zjaveñje, abo prindžaripen, abo prorocvos, abo sikaviben?

⁷ Avke sar the o nadžide nastroji, so den avri o zvukos, či e pištalka vaj e harfa: Te na dinehas sako aver zvukos, sar pes džanlahas, sar šundol e pištalka a sar e harfa?

⁸ Abo ko pes pripravinela pro mariben, te e truba namištes šundola a na dela avri lačo hangos?

⁹ Avke the tumen: Te na phendān la čibaha ajso lav, so pes del te achalol, sar pes džanela, so pes vakerel? Bo vakerena ča andro luftos.

¹⁰ Andro svetos hin ajci but čhiba a nisavi lendar nane bi o lava.

¹¹ Ale te na prindžarav a na achaluvav odi čhib, so vareko vakerel, ov ela cudzincos mange a me leske.

¹² Avke hin the tumenca. Te igen kamen o dari le Duchoskre, dikhen hoj te džan pal o dari, save budinen e khangeri.

¹³ A avke oda, ko vakerel andro čhiba, pes mi modlinel, hoj oda te džanel the te prethovel.

¹⁴ Bo sar man modlinav andro aver čhiba, modlinel pes miro duchos, ale mira gođa olestar nane nič.

¹⁵ Akor so te kerel? Modlinava man mire duchoha, ale modlinava man the mira gođaha. Lašarava le Devles le gilavipnaha andre miro duchos, ale gilavava le Devleske the mira gođaha.

¹⁶ Bo sar lašares le Devles andro duchos a te ela ode ajso manuš, so mek na achalol, sar šaj phenela „Amen“ pre oda, sar tu palikeres?

¹⁷ Bo kajte tu mištes palikeres, no okleske oda na pomožinel te barol.

¹⁸ Palikerav le Devleske, hoj buter vakerav avre čhibenca sar tumen savore,

¹⁹ ale andre khangeri kamav radeder te phenel pandž ajse lava, so pes achalola, sar deš ezera (10 000) ajse lava andro čhiba, so pes na achalola, hoj te sikavav the avren oleha, so vakerav.

²⁰ Phralale, ma aven sar čhavore andre tumaro gondolišagos. Sar džal pal o nalačhipen, aven sar čhavore, ale andro gondolišagos aven sar duchovne dospela.

21 Andro zakonos hin pisimen:

„Avre čhibenca
the avre vuštenca
vakerava ke kala manuša,
no the avke man na šunena,“
phenel o Raj.

22 Vašoda hin o čhiba pro znameŋje, no na olenge, ko pačan, ale olenge, ko na pačan. Ale o prorocivos nane prekal ola, ko na pačan, ale prekal ola, ko pačan.

23 Te pes cali khangeri zgelahas jekhetane a savore vakerdehas andro aver čhiba a avlehas andre aver manuša, abo napačabnaskre, či na phendehas pre tumende, hoj diliňalon?

24 Ale te savore prorokindehas a avľahas andre varesavo napačabnaskro, abo varesavo manuš, so mek na achalol, ta ulahas usvedčimen the sudzimen olestar, so šundahas,

25 sar pes o garude veci andral leskro jilo otkerdehas. Avke perela pro muj, bandola anglo Del a viznavinela, hoj o Del hino čačes maškar tumende.

Pal o poradkos andro khangera

26 Akor so te kerel, phralale? Sar tumen zdžan, varekas hin varesavi chvala, varekas hin vareso te sikavel, abo vareso, so leske o Del sikada, vareko vakerel avre čhibenca, abo vareko oda prethovel. Kada savoro pes mi kerel pre oda, hoj pes e khangeri te budinel.

27 Te vakerel vareko avre čhibenca: Mi vakeren jekh pal aver, duj abo nekbuter trin džene, a jekh dženo oda mi prethovel.

28 Ale te nane ko te prethovel, mi el čhit andre khangeri a mi vakerel korkoro peske the le Devleske.

29 Le prorokendar mi vakeren duj, abo trin džene a okla oda mi rozsudzinen.

30 Ale te vareko aver, ko ode bešel, chudela zjaveŋje le Devlestar, oka ešebno mi preačhel te vakerel.

31 Bo po jekh dženo šaj savore prorokinen, hoj sako te sikľol a te avel povzbudzimen.

32 A o duchi le prorokengre hine poddine le prorokenge,

33 bo o Del hino Del, savo kamel o poradkos the o smirom. Avke sar hin andre savore khangera le Devleskre manušengre.

34 O džuvľa andro khangera te na vakeren, bo pes lenge na domukel te vakerel, ale mi podden pes avke, sar oda phenel the le Mojžišoskro zakonos.

35 A te kamen vareso te sikľol, mi phučen oda khere peskre romendar. Bo la džuvľake nane šukares te vakerel andre khangeri.

³⁶ Abo so, tumendar avľa avri o lav le Devleskro? Abo ča ke tumende doavľa?

³⁷ Te peske vareko gondolinel, hoj hino prorokos, abo hino obdarimen le Duchostar, ta mi džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, hin o prikazis le Rajeskro.

³⁸ Ale te vareko kada na šunel, ma šunen aňi tumen les.

³⁹ Avke, phralale mire, horľinen pal oda, hoj te prorokinen, a ma braňinen te vakerel andre aver čhiba.

⁴⁰ Ale savoro pes mi kerel šukares the andro poradkos.

15

Le Kristus kro ušťiben andral o meriben

¹ Phralale, leperav tumenge o evaňjelium, savo tumenge vakeravas, savo priilan a andre savo ačhen.

² Prekal oda evaňjelium san zachraňimen, te les dolikerena avke, sar tumenge les vakeravas. Te na, ta akor hijaba pačandľlan.

³ Bo oda nekbareder, so tumenge diňom, hin oda, so the me priilom: O Kristus muľa vaš amare bini, avke sar hin pisimen;

⁴ parunde les a pro trito džives ušťila andral o meriben, avke sar hin pisimen;

⁵ a sikada pes le Peteriske a palis le dešudujenge.

⁶ Paloda pes jekhvareste sikada buter sar pandž šel (500) phralenge, savendar buter džene dživen mek dži akana, ale varesave imar the mule.

⁷ Paloda pes sikada le Jakoboske a palis savore apoštolenge.

⁸ A pro ostatkos savorendar pes sikada the mange sar varekaske, ko na ulila andro spravno časos.

⁹ Bo me som nekcikneder le apoštolendar a na som hodno man te vičinel apoštolos, bo džavas pre le Devleskri cirkev.

¹⁰ Ale le Devleskra milošťatar som oda, ko som, a leskri milošť mange na sas presikadi hijaba. Se buter kerďom buči sar on savore - no oda na me, ale e milošť le Devleskri, so hiňi manca.

¹¹ Či me abo on: Savore vakeras oda jekh a tumen oleske pačandľlan.

¹² Ale te vakeras pal o Kristus, hoj ušťila andral o meriben, sar oda, hoj varesave džene tumendar phenen, hoj pes na del te ušťel andral o meriben?

¹³ Se te pes na del te ušťel andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na ušťila andral o meriben.

¹⁴ Te o Kristus na ušťila andral o meriben, ta akor hijaba vakeras a tumaro pačaben nane pre űisoste.

15 Bo te o mule čačes nane uštade andral o meriben a te le Kristus o Del na uštadahas andral o meriben, ta akor amen ulamas o falošna švedki le Devleskre, bo amen svedčinahas pal o Del, hoj uštađa le Kristus andral o meriben.

16 Bo te o mule na ušten andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na uštıla andral o meriben;

17 a te o Kristus na uštıla andral o meriben, ta tumaro pačaben nane pre űisoste a mek san andre tumare bini.

18 A palis the ola, ko mule andro Kristus, hine našade.

19 Te pes pro Kristus šaj mukas ča andre kada dživipen, ta akor sam nekčoreder savore manušendar.

20 Ale o Kristus sas uštado andral o meriben sar ešebno olendar, ko mule.

21 Bo sar avla prekal o manuš o meriben, avke avla prekal o manuš the o uštiben andral o meriben.

22 Bo sar andro Adam savore meren, avke andro Kristus ena savore obdžidarde.

23 Ale sako andre peskro poradkos: Ešeb o Kristus a palis ola, ko hine le Kristoskre, sar ov avela.

24 A palis avela o koňec, sar o Kristus oddela o krališagos le Devleske le Dadeske, sar prephagela o rajipen savore rajenge the savore vladareng the zoreng.

25 Bo ov mušinel te kralinel, medik leske na thovela tel o pindre savore űeprijatelen.

26 A sar o posledno űeprijatelis ela zňičimen o meriben.

27 Bo hin pisimen: „*Savoro leske thođa tel o pindre.*“ Ale te phenel, hoj savoro leske hin poddino, ta džanas, hoj o Del, savo leske thođa savoro tel o pindre, nane leske poddino.

28 A sar leske ela savoro poddino, akor pes the o Čhavo korkoro poddela Oleske, savo leske savoro poddiňa, hoj o Del te avel savoro andre savoreste.

29 Bo akor so kerena ola, ko pes den te bolel vaš o mule? Te o mule našti ušten andral o meriben, akor soske pes den vaš lenge te bolel?

30 Akor soske sako džives predžas e dar pal amare džživipena?

31 Me sako džives merav, phralale, no andre tumende thovav baripen andro Ježiš Kristus amaro Raj!

32 Bo te oda sas mandar, hoj man andro Efezus maravas sar le dzive džvirenca, akor so man hin olestar? Te o mule na ušten andral o meriben, ta akor

„*chas, pijas,
bo tajsa meraha!*“

33 Ma den tumen te klaminel: „Maškar o nalače manuša pes musarel o lačo karakteris.“

34 Strižbisaŕon avri avke, sar kampil, a ma keren o bini! Bo varesave na prindžaren le Devles - phenav oda, hoj tumen te ladžan.

Sar uštena o mule

35 Ale vareko šaj phučel: „Sar uštena o mule andral o meriben? A andre savo telos avena?“

36 Tu nagodaver! Oda, so thoves andre phuv, ela obdžidardo ča akor, te merela.

37 Akor sar thoves andre phuv o zrnos la pšeničakro, vaj varesavo aver, mek na dičhol avri avke sar odi rastlina, so leštar barola.

38 A o Del les del o telos avke, sar ov kamel, a dojekhe semenos del peskro telos.

39 Na dojekh telos hin jekh: Aver telos hin le manušen, aver le džviren, aver le čiriklen a aver le riben.

40 Hin ņeboskre tela a hin phuvakre tela, ale aver šukariben hin le ņeboskren a aver la phuvakren.

41 Aver hin o šukariben le khameskro, aver hin o šukariben le čhoneskro a aver hin o šukariben le čerčeņengro; a e čerčeņ la čerčeņatar hiņi aver andro šukariben.

42 Avke oda ela, sar pes uštela andral o meriben. Thovel pes andre phuv ajso telos, so kirňol, ale uštel ajso, so na kirňol.

43 Thovel pes andre phuv andro našukariben - uštela andro šukariben; thovel pes andre phuv andro slabišagos - uštela andre zor;

44 parunel pes o phuvakro telos, no uštela o duchovno telos.

Te hin phuvakro telos, akor hin the duchovno telos.

45 Avke hin the pisimen: „Ešebno manuš o Adam ačhiła džido manuš“; o posledno Adam ačhiła Duchos, savo del dživipen.

46 Nane ešeb o duchovno, ale o telesno, a palis o duchovno.

47 Ešebno manuš hino la phuvatar, kerdo le prachostar; dujto manuš hin andral o ņebos.

48 Savo sas oda phuvakro, ajse hine the savore phuvakre; a savo oda ņeboskro, ajse hine the savore ņeboskre.

49 Sar pre peste urahas e podoba la phuvakre manušeskri, avke pre peste uraha the e podoba le ņeboskre manušeskri.

50 Ale kada phenav, phralale, hoj o telos the o rat naši džal andro krališagos le Devleskro, aņi amaro telos, so kirňol, naši chudela o večno dživipen.

51 Šunen, phenava tumenge o garudo čačipen: Savore na meraha, ale savore avaha čerimen -

⁵² jekhvareste, takoj, sar trubinela e posledno truba. Bo sar šundola e truba, o mule uštena andral o meriben a imar šoha pale na merena a amen avaha čerimen.

⁵³ Bo oda, so kirňol, mušinel pre peste te urel oda, so na kirňol; a oda, so merel, mušinel pre peste te urel oda, so imar naši merel.

⁵⁴ A sar kada, so kirňol, pre peste urela oda, so na kirňol; a kada, so merel, pre peste urela oda, so imar naši merel; akor pes ačhela oda, so hin pisimen: „*O meriben hin zničimen! O vítazstvo hin dokerdo!*“

⁵⁵ „*Meriben, kaj hin tiro vítazstvo?*

Meriben, kaj hin tiri zor; savaha dukhaves?“

⁵⁶ O meriben lel peskri zor le binostar a o binos lel peskri zor le zakonostar.

⁵⁷ Ale palikeras le Devleske, savo amenge del te zvířazinel prekal amaro Raj Ježiš Kristus.

⁵⁸ A avke, mire lačhe phralale, aven zorale! Ma den tumenca te čhalavel! A ma preačhen te barol andre buči le Rajeskri! Se tumen džanen, hoj tumari buči andro Raj nane zbitočno.

16

O love prekal o Jeruzalem

¹ Pal o love, so pes skidel upre prekal o manuša le Devleskre, keren avke, sar oda phendom the le khangerenge andre Galacija.

² Kurke peske sako mi thovel pre sera ajci, keci šaj, hoj pes te na skidel upre o love ča akor, sar me imar avava.

³ Sar avava, bičhavava olen, kas tumen kidena avri, mire lileha, hoj te lidžan tumaro daros andro Jeruzalem.

⁴ Te kamplahas, hoj te džav the me, on avena manca.

O mangipena le Pavloskre

⁵ Ke tumende avava, sar imar predžava e Macedonija, bo prekal e Macedonija ča predžava.

⁶ Ale ke tumende ačhava talam buter, talam the prekal o jevend, hoj mange te pomožinen te džal dureder všadzik, kaj kamava te džal.

⁷ Bo me tumen na kamav te dikhel ča avke, hoj ča sig pašal tumende predžava. Pačav, hoj ačhava ke tumende buter dživesa, te oda o Raj domukela.

⁸ Andro Efezus ačhava, medik na ela o Letnice,

⁹ bo ode pes mange phundrade o bare vudara te kerel e lači buči, the te ode hin but manuša, save pre ma džan.

¹⁰ Sar avela o Timoteus, dikhen, hoj pes te na mušinel te daral ke tumende, bo ov kerel le Rajeskri buči avke sar me.

¹¹ Ńiko les te na dikhel tele. Pomožinen leske te džal dureder pro drom andro smirom, hoj te avel pal ma, bo užarav les le phralenca.

¹² Kamav te phenel pal amaro phral pal o Apollo, hoj les igen mangavas te avel ke tumende le phralenca, ale na kamelas akana te džal. No sar pre oda ela feder časos, džala.

O posledna lava

¹³ Aven upre a ma zasoven! Ačhen zoraha andro pačaben! Aven odvažna a aven zorale!

¹⁴ Savore tumare veci pes mi keren andro kamiben!

¹⁵ Phralale, tumen džanen pal o kher le Štefanoskro, hoj hine ešebna andral e Achaja a dine pes andre služba le Devleskre manušenge. Vašoda tumen mangav,

¹⁶ hoj tumen lenge te podden radišagoha a the sakoneske, ko lenca služinel a kerel buči.

¹⁷ Radisaľuvav oleske, hoj avľa o Štefan, o Fortunatos the o Achajikos. Bo on mange kerde oda, so tumen našti kerđan, akor sar kade na sanaš.

¹⁸ Bo on ande o radišagos andre miro the tumaro duchos. Kajse dženen den pačiv.

¹⁹ Pozdravinen tumen o khangera andral e Azija. Igen tumen pozdravinen andro Raj o Akvilas the e Priska the e khangeri, so hin andre lengro kher.

²⁰ Pozdravinen tumen savore phrala. Pozdravinen tumen jekh avres le svete čumibnaha.

²¹ Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen.

²² Te vareko na kamel le Rajes, mi el prekošlo! Maranatha! Av, Rajeja amaro!

²³ E milost' amare Rajeskri le Ježišoskri mi el tumenca!

²⁴ Miro kamiben mi el tumenca savorenca andro Ježiš Kristus.

Le Pavloskro dujto lil le Korintanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra volatar apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Timoteus pisinas le Devleskra khangerake andro foros Korint the savore Devleskre manušenge andre cali Achaja:

² Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri milost the o smirom!

O Pavol palikerel le Devleske

³ Palikeras le Devleske, savo hino Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. Ov hino lačhejileskro Dad the o Del, kastar avel savoro radišagos.

⁴ Ov amen del o radišagos andre savore amare pharipena. Avke palis the amen šaj das ole radišagostar, so chudňam le Devlestar, avre manušen andre lengre pharipena.

⁵ Bo sar aven pre amende but pharipena le Kristoskre, avke aven the but radišagi le Kristostar.

⁶ Te amen avke cerpinas, oda hin prekal tumaro radišagos the zachrana. A te hin amen radišagos, ta the tumen hin radišagos. Oda radišagos tumen del zor te likerel avri a te zlidžal ola pharipena, so the amen zlidžas.

⁷ Amari nađej pal tumende hiňi zoralı, bo džanas, hoj sar san jekhetane amenca andro pharipena, avke avena jekhetane amenca the andro radišagos.

⁸ Amen kamas, phralale, hoj te džanen pal o pharipen, so amen sas andre Azija. O pharipen, so pre amende avla, sas ajso baro, bareder sar birinahas te zlidžal, avke imar aňi na pačahas, hoj oda predživaha.

⁹ Imar peske gondolinahas, hoj ode meraha. Ale oda pes ačila vašoda, hoj pes te na mukas korkore pre peste, ale pro Del, savo uštavel le mulen.

¹⁰ Kajte sas oda avke, hoj šaj muľam, o Del amen andral oda cirdňa avri a mek amen the cirdela. Pre leste pes mukas, hoj amen furt pale cirdela avri,

¹¹ te amenge the tumen pomožinena tumare modlitbenca vaš amenge. Vaš oda, hoj but džene pes vaš amenge modlinenas, but manuša palikeren vaš e milost, so chudňam.

O Pavol našti avel andro Korint

¹² Bo amaro lašariben hin kada: Amaro svedomje amenge sikavel, hoj andro svetos dživahas svetones the andro žužipen, so hin le Devlestar, a maškar tumende meksa buter, na andre le manušeskri godi, ale andre le Devleskri milost.

¹³ Se na pisinas tumenge vareso aver, ale ča oda, so genen abo imar mištes achalón. A pačav, hoj mek achalóna savoro.

¹⁴ Akana amen achaluven ča sikra, ale pačav, hoj achalóna amen andre savoreste, hoj pes amenca te lašaren, avke sar the amen tumenca, andro džives amare Rajeskro le Ježišoskro.

¹⁵ Andre kada pačaben kamlóm te avel sigeder ke tumende, hoj te aven duvar požehñimen.

¹⁶ Palis khatar tumende kamlóm te predžal andre Macedonija a andral e Macedonija te avel pale ke tumende, hoj mange te pomožinen te džal andre Judsko.

¹⁷ Te oda me kamlóm, kerđom oda bi o gondolišagos? Abo te man rozhodñinav, rozhodñinav man mandar, hoj jekhvareste phenav the „He“ the „Na“?

¹⁸ Ale avke sar o Del vakerel o čačipen, avke the mire lava ke tumende na sas the „He“ the „Na“.

¹⁹ Bo o Čhavo le Devleskro, o Ježiš Kristus, na sas the „He“ the „Na“. Ov, pal savo tumenge vakerahas me, o Silvan the o Timoteus, hin le Devleskro „He“, bo furt kerel, so phenel.

²⁰ Bo savore lava, pal save o Del phendža, hoj amenge dela, hine andro Ježiš „He“, a vašoda andro Ježiš phenas „Amen“ – le Devleske pre slava.

²¹ Ale o Del hino oda, ko zoralarel amaro the tumaro pačaben andro Kristus. Ov amen pomazinda

²² a zapečatinda, hoj te avas leskre. A diña le Duchos andre amare jile, sar zaloha savorestar, so mek chudaha.

²³ O Del mange hino švedkos, bo prindžarel miro jilo, hoj vaš oda na avlóm andro Korint, bo tumen na kamlóm te dukhavel.

²⁴ Se amen na kamas te vladñinel upral tumaro pačaben, ale kamas te kerel e buči tumenca jekhetane pre tumaro radišagos, bo le pačabnaha ačhen zorales.

2

¹ Phendóm mange, hoj na avava ke tumende avke, hoj tumenge anava o pharipen.

² Bo te me tumenge kerava o pharipen, ko man palis dela o radišagos? Te na oda, kaske me kerđom o pharipen?

³ A kada tumenge pisindom, hoj sar avava, te na avav smutno ole dženendar, kastar majindomas te radisaolol. Bo pačav, hoj savoren tumen hin jekhetane manca radišagos.

⁴ Bo bare pharipnastar the phare jilestar a but apsenca tumenge pisinavas. Na vašoda, hoj te aven smutna, ale hoj te sprindžaren miro baro kamiben ke tumende.

Te odmukel le binošneske

⁵ Ale te vareko kerđa varekaske pharipen, na ča mange kerđa pharipen, ale sikra the tumenge savorenge. No me na kamav paš oda mek te prithovel.

⁶ Imar sas dos potrestimen oda manuš but tumare dženendar.

⁷ Ale akana imar ela feder, te leske odmukena a pošešinena les, hoj les oda smutnišagos te na odlel calkom le pačabnastar.

⁸ Vašoda tumen mangav, hoj leske te presikaven o kamiben.

⁹ Bo vašoda kada pisindom, hoj te dikhav, sar andre odi skuška obačhena a či kerena savoro avke, sar phendom.

¹⁰ Te tumen odmukena varekaske vareso, oleske odmukava the me. Bo oda, so me odmuklom – te man sas so te odmukel – odmuklom prekal tumaro lačo anglo Raj,

¹¹ hoj amen o satan te na klaminel. Bo amen prindžaras leskre plani.

Le Pavloskro pharipen andre Troada

¹² Sar avlom andre Troada te vakerel o evaňjelium le Kristoskro, kajte sas o vudar le Rajestar phundrado prekal ma,

¹³ mire duchos na sas smirom, bo na arakhlom ode mire phrales le Titus. Vašoda man lenca ode rozlučindom a gelom andre Macedonija.

¹⁴ Ale palikerav le Devleske, savo amenge del furt te zvítazinel andro Kristus a prekal amende del te sikavel pre dojekh than peskro prindžaripen sar odi šukar voňa.

¹⁵ Bo amen sam le Devleske sar odi šukar voňa le Kristoskri maškar ola, ko ena zachraňimen, a the maškar ola, ko ena zňičimen.

¹⁶ Prekal jekh oda hin e meribnaskri voňa pro meriben a prekal aver oda hin e dživipnaskri voňa pro dživipen. Ale ko oda šaj kerel?

¹⁷ Bo amen na šeftinas le Devleskre laveha, sar oda but džene keren. Ale vaš oda, hoj amen o Del bičhađa, vakeras pačivalones anglo Del sar služobňika le Kristoskre.

3

O služobníka la neva zmluvakre

¹ Či pes chudas korkore pale te lašarel? Abo či amenge kampil (sar varesave avre manušenje) o lila prekal tumende – abo tumendar –, so phenena, hoj ko sam?

² Se tumen san amaro lil pisimen andre amare jile, savo prindžaren a genen savore manuša.

³ Se pre tumende dičhol, hoj san le Kristoskro lil, pripravimen amara službaha, savo nane pisimen la tintaha, ale le džide Devleskre Duchoha. Oda lil hin pisimen na pro barune tabli, ale pro masune tabli – pre tumare jile.

⁴ A kajso pačaben amen hin le Kristostar andro Del.

⁵ Amen našti kajso vareso keras korkore pestar, ale amari zor hin le Devlestar.

⁶ Ov amendar kerđa, hoj te avas služobníka la neva zmluvakre – na le pismenengre andro zakonos, ale le Duchoskre – bo o pismena murdaren, ale o Duchos obdžidarel.

⁷ E služba le meribnaskri – o zakonos avrirandlo le pismenenca pro bara – sas ajsi slavno, hoj o manuša andral o Izrael našti dikhenas le Mojžišoske pro muj, bo švicinelas la slavaha. Te e služba, so našliła, sas ajsi slavno,

⁸ či na ela e služba le Duchoskri meksa slavneder?

⁹ Te e služba, so anel odsudeñje, sas ajsi slavno, keci slavneder ela e služba, so anel o spravodlišagos?

¹⁰ Odi služba, so sas jekhvar slavno, imar nane slavno anglal odi služba, so hin akana, bo hin la bareder slava.

¹¹ Bo te oda, so našlól, sas slavno, ta akor, keci slavneder hin oda, so ačhel pro furt?

¹² Vašoda, hoj amen hin kajsi nađej, sam igen šmela.

¹³ Na avke sar o Mojžiš, savo thoda o khosno pro muj, hoj te na dikhen o Izraeliti o koñec ola slavakro, savi našliła.

¹⁴ Ale lengre gođa sas zaphandle a mek dži adadžives lenge ačhel oda khosno, sar genen o purano zakonos. Nane lenge otkerdo, bo ča andro Kristus pes otkerel.

¹⁵ Ale mek dži adadžives, kecivar genen le Mojžišoskro zakonos, ačhel o khosno pre lengre jile.

¹⁶ Ale sar pes vareko visarel ko Raj, o khosno hino ilo het.

¹⁷ Oda Raj hin o Duchos a kaj hin o Duchos le Rajeskro, ode hin e sloboda.

¹⁸ No amen savore pes dikhas andre slava le Rajeskri odučharde mujeha sar andro gendalos. A odi slava, so avel le Rajestar, savo hino o Duchos, amen čerinel pre leskro obrazis – andral jekh slava andre aver.

4

O barvalipen andro čikakre kuča

¹ Vašoda, hoj amen hin kadi služba, so amenge sas diši le Devleskra milostatar, amen na slabisaľuvvas.

² Diňam pestar het o garude ladžandutne veci, aňi na keras o veci vibitones, aňi na previsaras o lav le Devleskro. Ale sar sikavas o čačipen, savore manuša šaj džanen andre peskre jile, save sam amen manuša anglo Del.

³ A te hin amaro evaňjelium garudo, garudo hino olenge, ko meren.

⁴ On na pačan vašoda, bo o del kale svetoskro lenge korarda o gođa, hoj te na dikhen o švetlos, so avel andral o evaňjelium, pal e slava le Kristoskri, savo hino o obrazis le Devleskro.

⁵ Bo amen na vakeras korkore pal peste, ale pal o Ježiš Kristus, hoj hino Raj, bo amen sam ča tumare služobňika prekal o Ježiš.

⁶ Bo o Del, savo phenda: „Mi švicinel o švetlos andral o kalipen!“, labarda o švetlos the andre amare jile a anda o vidnišagos, hoj te prindžaras e slava le Devleskri, savi dičhol pro muj le Ježišoskro Kristoskro.

⁷ Ale kada barvalipen hin andre amende andro čikakre kuča, hoj te dičhol, hoj odi bari zor hin le Devlestar a na amendar.

⁸ Pal savore seri pre amende avel o pharipen, ale šoha na sam ispidle andro kutos; varekana na džanas, so te kerel, ale šoha pes na poddas;

⁹ džan pre amende, ale na sam omukle; sam čhide tele, ale na sam zňičimen.

¹⁰ Furt las pre peskro telos le Ježišoskro meriben, hoj o dživipen le Ježišoskro te dičhol pre amaro telos.

¹¹ Bo amen, ko dživas, sam furt dine pro meriben vaš o Ježiš, hoj pes the o dživipen le Ježišoskro te sikavel pre amaro meribnaskro telos.

¹² A avke andre amende kerel o meriben, no andre tumende o dživipen.

¹³ Hin pisimen: „Pačandilom, vašoda phendom.“ Amen hin oda jekh pačabnaskro Duchos – the amen pačas, vašoda vakeras.

¹⁴ Bo džanas, hoj o Del, savo uštađa le Rajes le Ježiš andral o meriben, uštavela the amen andral o meriben le Ježišoha a ačhavela amen jekhetane tumenca anglal peste.

¹⁵ Kada savoro hin prekal tumaro lačo, hoj le Devleskri milosť te dodžal paš o buter a buter manuša, hoj o palikeriben te barol pre slava le Devleskri.

O dživipen andral o pačaben

¹⁶ Vašoda amen na slabisaľivas, ale kajte amaro avruno manuš merel, o andruno manuš hino neveder džives so džives.

¹⁷ Bo kala loke pharipena, so akana predžas, na likerena but a anena amenge igen baro barvalipen - e večno slava.

¹⁸ Bo na dikhas pre oda, so dičhol, ale pre oda, so na dičhol. Bo ola veci, so dičhol, hine ča pre varesavo časos, ale ola, so na dičhol, hine pro furt.

5

Pal o večno kher andro ņebos

¹ Bo amen džanas, hoj hin amen kher le Devlestar, sar ela telečhido kada řeloskro stankos, andre savo dživas kade pre phuv: Oda hin o večno kher andro ņebos, so nane kerdo le řastenca.

² Vašoda andre kada řelos le pharipnastar vzdichinas a igen kamas peske te urel peskro kher andral o ņebos,

³ hoj te avas arakhle urde a na lange.

⁴ Bo medik sam andre kada řeloskro stankos, vzdichinas le pharipnastar, se amen na kamas ča te čhivel tele o phuvakro řelos, ale te urel pre peste oda ņeboskro, hoj pes o meribnaskro te zaučharel andre le džživipnaha.

⁵ No, o Del hin oda, ko amen pre oda pripravinda a diňa amenge the le Duchos sar e zaloha.

⁶ Vašoda furt pačas a džanas, hoj medik sam khere andro řelos, sam dur le Rajestar.

⁷ Bo amen dživas le pačabnastar a na olestar, so dikhas.

⁸ Hin amen zoralo pačaben a radeder omukľamas peskro řelos a geľamas te bešel khere ko Raj.

⁹ Vašoda, či sam khere vaj avri le kherestar, keras savoro, hoj te avas leske pre dzeka.

¹⁰ Bo savore pes mušinas te ačhavel anglo sudno tronos le Kristoskro, hoj peske sako te lel peskro počiňiben vaš oda, so kerđa, medik sas andro řelos - či lačho, abo nalačho.

Pal e služba, so anel o smirom

¹¹ Amen džanas, s'oda hin te daral pes le Devlestar, a vašoda prevakeras le manušen. O Del amen prindžarel a pačav, hoj the tumen amen prindžaren andre tumare jile.

¹² Bo amen pes na kamas pale kaleha te lašarel, ale das tumen vareso, soha tumen šaj lašaren amenca. Hoj te džanen so te phenel olenge, ko pes lašaren le avruneha, so dičhol, a na oleha, so hin andro jilo.

¹³ Te samas bi e godi, oda sas prekal o Del. Te samas paš e sasti godi, oda sas prekal tumende.

¹⁴ Bo o kamiben le Kristoskro amen ispidel, bo amen achaliŕam, hoj te jekh dženo muŕa vaš savore, ta akor savore mule.

¹⁵ A vašoda muŕa vaš savore, hoj ola, ko dživen, te na dživen buter peske, ale oleske, ko vaš lenge muŕa a sas uštado andral o meriben.

¹⁶ Akanastar imar na prindžaras ņikas avke, sar oda dikhen o manuša, bo kajte avke le Kristus varekana prindžarahas, akanastar les imar avke na prindžaras.

¹⁷ Vašoda te hin vareko andro Kristus, hino nevo manuš. O purane veci našŕile, dikh, savoro hin nevo!

¹⁸ Kada savoro hin le Devlestar, savo amen zmjereŕiŕa korkoro peha prekal o Kristus a diŕa the amen e služba, savi anel o zmjereŕje.

¹⁹ Bo o Del andro Kristus andŕa o zmjereŕje maškar peste the maškar o svetos. Na rachinelas imar le manušenje lengre bini a diŕa amenge o lav, so anel o zmjereŕje.

²⁰ Sam bičhade te vakerel vaš o Kristus, sar te o Del tumenge dovakerđahas prekal amende. Vaš o Kristus tumen mangas: Zmjerinen tumen le Devleha!

²¹ Bo o Del thođa pre oda, ko na prindžarelas o binos, savore amare bini, hoj andro Kristus amen te avas čačipnaskre anglo Del.

6

¹ Mangas tumen sar ola, ko keras buči jekhetane le Devleha, hoj e milost le Devleskri te na prilen hijaba.

² Bo phenel:

*„Andro milostivo časos
tut šundom avri;
andro džives la spasakro
tuke pomožindom.“*

Dikh, akana hin oda milostivo časos, akana hin oda džives la spasakro!

³ Amen na keras nič, pre soste vareko šaj rušlahas, hoj ņiko te na dikhel tele amari služba.

⁴ Ale andre savoreste pes sikavas sar le Devleskre služobŕnika, save but likerem avri andro pharipen, andro čoripen the andro cerpišagi;

⁵ samas marde, samas andro berten i a but nipi pre amende igen džanas; phares kerahas buča, soviben amen na sas a samas bokhale.

⁶ Likerahas pes andro žužipen, andro prindžaripen, andre trpezlivost, andro lačhipen, andro Sveto Duchos, andro čačo kamiben,

⁷ andro čačipnaskro lav the andre zor le Devleskri. O spravodlišagos amenge hin andre jekh vast sar zbraň pro utokos a andre aver pre obrana.

⁸ Sar le Devleskre služobníka predživas the e slava the e ladž; vakeren pal amende the šukares the džungales. Phenen, hoj sam klamara, ale the avke vakeras o čačipen.

⁹ Sam sar ola, kas na prindžaren a the avke amen mištes prindžaren; sam sar ola, ko imar meren, a dikhen, the avke dživas; sam marde, ale na sam murdarde.

¹⁰ Sam sar smutna, ale furt radisaľuvav; sam sar čore a the avke but dženen barvaľaras; sam sar te amen nič na ulaľhas, ale hin amen savoro.

¹¹ Ó, Korintanale, vakerahas tumenca andral o jilo a nič tumenge na garuďam andre.

¹² Amen na phandľam amare jile prekal tumende, ale tumen prekal amende.

¹³ Ale phenav tumenge sar le čhavage: Phundraven the tumen tumare jile prekal amende!

O chramos le džide Devleskro

¹⁴ Ma cirden o cudzo jarmos jekhetane olenca, ko na pačan! Sar šaj el o lačhipen jekhetane le nalačipnaha? Abo sar šaj el o švetlos jekhetane le kalipnaha?

¹⁵ Šaj o Kristus pes zdžal le bengeha*? So hin jekhetane oles, ko pačal, oleha, ko na pačal?

¹⁶ So hin jekhetane le Devleskre chramos le modlenca? Se amen sam o chramos le džide Devleskro, avke sar phenda o Del:

*„Bešava andre lende
a phirava maškar lende,
me avava lengro Del
a on ena mire manuša.“*

¹⁷ Vašoda:

*„Aven lendar avri
a oddelinen tumen lendar,
phenel o Raj,
ma chuden tumen le nažužestar
a me tumen prilava.“*

¹⁸ *Me avava tumaro Dad
a tumen avena mire čhave the čhaja,
phenel o Nekzoraleder Raj.“*

7

¹ Mire lačhe phralale, te amen o Del diňa kajse lava, žužaras pes savorestar, so meľarel o felos the o duchos, hoj te avas andre savoreste sveta a te daras le Devlestar.

* 6:15 O Belial

Le Pavloskro radišagos

² Prilen amen jilestar! Ńikaske na kerđam nič nalačo; Ńikas na dukhađam; Ńikaha na thođam avri.

³ Na phenav oda, hoj tumen te odsudzinav. Se imar phendom, hoj san andre amare jile, hoj jekhetane te meras a jekhetane te dživas.

⁴ Andre savoreste tumenge pačav a thovav andre tumende baro baripen! Andre savore amare pharipena som zoralardo a pherdžardo le radišagoha.

⁵ Bo akorestar, sar avlam andre Macedonija, amare telos na sas Ńisavo odpočinkos. Všadzik amen sas pharipena: Avral sas o maribena a andre amare jile e dar.

⁶ Ale o Del, savo del o radišagos olen, ko andro duchos na birinen, diňa o radišagos the amen oleha, hoj avla o Titus.

⁷ No, na ča oleha, hoj ov avla, ale the ole radišagoha, so les sas tumendar. Ov amenge vakerelas pal oda, sar man igen kamen te dikhel; sar pal ma roven a sar tumenge igen pal ma džal. Olestar man sas mek buter radišagos.

⁸ A te le lileha tumenge kerđom pharipen, imar mange oda nane pharo, kajte sas. Se dikhav, hoj tumenge oda lil andā sikra pharipen,

⁹ ale akana radisaľuvav. No na vašoda, hoj tumen sas pharipen, ale vašoda, hoj oda pharipen tumen visarđa le binendar. Oda pharipen sas le Devleske pre dzeka a oleha tumenge nič na kerđam nalačo.

¹⁰ Se te hin varekaske pharo, te hin oda le Devleskri voľa, a visarel pes le binostar, zachraňinel les oda. Kajso pharipen na mušinas te bajinel. Ale te hin varekas o svetoskro pharipen, anel leske oda o meriben.

¹¹ Dikhen kaj tumen andā kada pharipen, so hin pal e Devleskri voľa. Ča dikhen savi snaha the ochota! Savi dar, savi tužba a savi horľivost! Savi voľa te potrestinel oles, ko kerđa o nalačo! Aleha savoreha presikađan, hoj san žuže andre kadi veca!

¹² A kajte tumenge pisindom, oda na sas vaš oda manuš, ko kerđa o nalačo; aňi na vaš oda manuš, kaske sas kerdo o nalačipen; ale vaš oda, hoj pes te sikavel anglo Del, sar amen čačes kamen.

¹³ Olestar samas zoralarde.

A paš oda mek bareder radišagos amen sas le Titoskre radišagostar, bo leskro duchos sas tumendar savorendar zoralardo.

¹⁴ Me man lašardom tumenca anglal leste a na ladžavas man vaš tumende. Amen tumenge furt vakerahas o čačipen a avke the amaro lašariben anglo Titus pes sikađa sar čačipen.

¹⁵ Leskro jilo hino meksa pašeder paš tumende, sar peske leperel, sar les savore šunenar a sar les priilan andre sveto dar anglo Del the andre bari pačiv.

¹⁶ Radisaľuvav, hoj tumenge šaj pačas andre savoreste.

8

O daros prekal o Jeruzalem

¹ Kamas, phralale, hoj te džanen pal e milost le Devleskri, so sas diňi le khangerenge andre Macedonija.

² Prekal o but pharipena sas skušimen avri, ale lengro radišagos sas ajso baro, hoj kajte hine igen čore, the avke dine igen ščirones.

³ Čačas tumenge phenav, hoj korkore pestar dine ajci, keci šaj; a mek buter dine, sar sas hodna.

⁴ Igen amen mangenas vaš e milost, hoj te šaj the on pomožinen le Devleskre manušenge andre Judsko.

⁵ No, na kerde ča avke, sar lendar amen užarahas, ale ešeb pes korkore oddine le Rajeske a palis the amenge, avke sar oda o Del kamel.

⁶ Vašoda manglam le Titus, hoj avke, sar chudňa tumenca te kerel kadi kamibnaskri služba, avke la the te dokerel.

⁷ Avke sar san barvale andre savoreste – andro pačaben, andro lav the andro prindžaripen, andre oda, hoj igen kamen te del, the andro kamiben ke amende – aven barvale the andre kadi kamibnaskri služba.

⁸ Na phenav oda sar rozkasis. Ale leperav, sar igen kamen te del aver džene, hoj te skušinar avri, savo čačo hin tumaro kamiben.

⁹ Se prindžaren e milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri. Sas barvalo, ale prekal tumende ačhiľa čoro, hoj tumen te barvalon prekal leskro čoripen.

¹⁰ Kada hin miri rada tumenge: Oka berš na ča hoj diňan ešebna, ale the ešebna oda kamenas te kerel.

¹¹ Na akana tumenge hin pre chasna oda te dokerel. Avke, sar oda kamenas te kerel, akana den olestar, so tumen hin.

¹² Te kamen te del, le Devleske na džal pal oda, či tumen hin abo nane, ale pal oda, keci den olestar, so tumen hin.

¹³ Bo na džal pal oda, hoj avrengte te avel lokeder a tumenge phareder, ale hoj te avel len avke sar the tumen.

¹⁴ Akana tumen hin buter a pomožinen lenge, bo len nane; a sar ela len buter, hoj on te pomožinen tumenge, te kampela.

¹⁵ Avke sar hin pisimen: „Oleske, ko skidňa but, na ačhiľa a oleske, ko frima, na chibaľinelas.“

O Titus le phralenca bičhade

¹⁶ Palikeras le Devleske, hoj thoda le Titoske andro jilo kajso starišagos pal tumende.

¹⁷ Bo sar les mangahas, hoj te džal ke tumende, ov oda priiła. A na ča oda, ale korkoro kamelas igen te džal ke tumende.

¹⁸ Amen leha bičhađam the le phrales, saves lašaren andre savore khangera vaš leskri služba prekal o evaňjelium.

¹⁹ A na ča oda, ale o khangera les kidle avri, hoj amenca te phirel andre kadi kamibnaskri služba. Oda keras pre slava le Rajeske, hoj pes te sikavel, sar kamas te pomožinel.

²⁰ Amenge džal pal oda, hoj ňiko amenge te na čhivel pro jakha oda, sar keras kale barvale daroha.

²¹ Bo kamas te kerel o lačo: Na ča anglo Raj, ale the anglo manuša.

²² A bičhađam lenca the avre phrales. Les buterval skušindam avri a dikhlam, hoj hino igen horlivo. Ale akana mek buter kamel te pomožinel, bo hin les andre tumende baro pačaben.

²³ A te džal pal o Titus: Ov kerel jekhetane manca andre odi služba maškar tumende; te džal pal okla phrala: On hine bičhade le khangerendar a anen e slava le Kristoske.

²⁴ Vašoda lenge presikaven tumaro kamiben avke, hoj savore khangera te džanen, soske pes tumenca lašarahas.

9

O daros prekal o phrala

¹ Mange na kampil tumenge te pisinel pal e pomoca prekal le Devleskre manuša.

² Se džanav pal tumende, sar oda kamen te kerel, a vašoda man tumenca šaj lašarav anglo Macedončana, hoj tumen - o phrala andral e Achaja - san imar okle beršestar pripravimen. Oda, hoj tumen igen kamenas te del, povzbudzinda but dženen.

³ Vašoda bičhađom le phralen, hoj te aven pripravimen, sar tumenge oda phendom, a amaro lašariben tumenca andre kadi veca te na avel ča lava andro luftos.

⁴ Na kamav, hoj pes andre kadi veca te ladžas, sar manca avena o Macedončana a na arakhena tumen pripravimen - bo palis tumen ladžana?

⁵ Vašoda dikhavas, hoj kampil igen te mangel le phralen, hoj te džan ke tumende anglal a te pripravinen oda daros, so diňan lav, hoj dena. Te avel oda imar pripravimen a te dičhol, hoj den ščirones a na vašoda, bo mušinen.

⁶ Oda hin avke: „Ko skupones sadzinel, skupones the kidela upre, a ko ščirones sadzinel, ščirones the kidela upre.“

⁷ Sako avke, sar peske phendā andro jilo, na avke, hoj musaj, abo hoj tut vareko andre oda ispidel, bo o Del kamel ole manušes, ko del radišagoha.

⁸ Bo o Del tumen šaj požehñinel andre savoreste buter, sar tumenge kempel, avke hoj tumen furt ela savoro, so tumenge kempel pre dojekh lačo skutkos.

⁹ Avke sar hin pisimen:

*„Rozčida ščirones a diña le čorenge,
leskro spravodlišagos ačhel pro furt.“*

¹⁰ No, o Del hin oda, ko del o zrnos oles, ko sadzinel, a Ov del the o maro te chal. Dela a kerela buter tumare semenostar a dela, hoj te barol tumaro čačipnaskro ulipen.

¹¹ Ov tumen barvalarela andre savoreste, hoj te aven ščira. A o manuša palikerena le Devleske vaš tumaro daros, so prilena amendar.

¹² Bo kadi sveto služba, so keras, na ča del le Devleskre manušen oda, so lenge chibalinel, ale the igen barol andre oda, hoj but manuša palikeren le Devleske.

¹³ Se oleha, hoj tumen andre kadi služba mištes presikaven, on lašaren le Devles. Bo tumen šunen le Kristoskro evaňjelium, podden tumen leske a ščirones tumen lenca the savorenca rozdelinen.

¹⁴ On pes vaš tumenge modlīnen a igen tumen kamen, bo le Devleskri milost upral tumende hin igen bari.

¹⁵ Palikeras le Devleske vaš leskro daros, so pes na del le lavenca te phenel avri!

10

O Pavol pal peskri služba

¹ Mangav tumen, me o Pavol, savo som „kovlejleskro“, sar som tumenca, ale „zoralo“ ke tumende, sar som tumendar dur! Mangav vaš o Kristus, savo hino lačo the kovlejleskro,

² hoj te na mušnav te avel zoralo, sar avava pre varesave džene tumendar, so peske pal amende gondolinen, hoj keras avke sar o manuša andre kada svetos.

³ Bo kajte dživas andro telos pre kada svetos, amen pes na maras avke sar o manuša andro svetos.

⁴ No amare zbrañe, savenca pes amen maras, nane le svetoskre, ale hine le Devleskre, zorale te phagerel o pevnosti. Lenca phageras o nalačo gondolišagos

⁵ a savoro, so pes upre lidžal a hazdel pes upral le Devleskro prindžaripen. Ole zbrañenca phandas dojekh gondolišagos, hoj pes te poddel le Kristoske.

⁶ A sam pripravimen te potrestinel savoren, ko na šunen, medik na avena šunde andre savoreste.

⁷ Tumen dikhen ča pre oda, so tumen hin anglo jakha. Te vareko tumendar pačal, hoj hino le Kristoskro, mi gondolinel pre oda, hoj avke, sar ov hino le Kristoskro, avke sam the amen.

⁸ Kajte man but lašarava ola autoritaha, so amen diña o Raj, na avava pre ladž, bo odi autorita amenge sas diñi, hoj tumen te budinas a na te burinas.

⁹ Na kamav, hoj te dičhol avke, sar te tumen kamlomas le lilenca te daravel avri.

¹⁰ Bo varesave džene phenen: „Leskre lila hine zorale the phare, ale sar hino maškar amende, hino slabo a leskre lava ñikhaj ñič.“

¹¹ Kajso manuš mi džanel, hoj oda, so pisinan andro lila, sar na sam tumenca, keraha the akor, sar avaha tumenca.

¹² No amen pes na opovažinas te prirovñinel abo te rachinel paš varesave džene, save pal peste but gondolinen a korkore pes ispiden anglal. On oda keren sar bi e godi! Bo pes korkore peha merinen a korkore peha porovñinen.

¹³ No amen pes na lašaraha buter, sar kempel. Lašaraha pes ča ola bučaha, so o Del amen diña te kerel a the tumen san andre odi buči.

¹⁴ Amen pes na lašaras buter, sar kempel. Se dogelam dži ke tumende le Kristoskre evaņjelioha.

¹⁵ Añi na keras oda, hoj pes te lašaras avrengra bučaha, ale pačas, hoj sar barola tumaro pačaben, tumen amen lašarena furt buter vaš odi buči, so keras maškar tumende.

¹⁶ Palis šaj anaha o evaņjelium the avre phuvenge, so hine pal tumende, a na mušinaha pes te lašarel avreskra bučaha.

¹⁷ Ale avke sar hin pisimen: „*Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes le Rajeha.*“

¹⁸ Bo na ola, ko pes korkore ispiden anglal, hine lače služobñika, ale ola, kas o Raj ispidel anglal.

11

O Pavol the o falošna apoštola

¹ Šaj mek zlidžan man andre oda, hoj avava sikra nagodaver? Mangav tumen, hoj te zlidžan!

² Bo mange pal tumende igen džal, avke sar the le Devleske. Mangadom tumen jekhe muršeha, le Kristoha, a dava tumen leske sar žuža, pačivala čha.

³ Ale darav man, hoj pes tumaro gondolišagos te na visarel het le čačipnastar the le žužipnastar ko Kristus, avke sar o beng cirdña pro binos la Eva peskre klamišagoha.

⁴ Bo tumen šukares zlidžan te vareko avel ke tumende a zvestinel tumenge avre Ježiš, sar tumenge amen kazinahas, a prilen the avre duchos the aver evaňjelium sar oda, so priilan amendar.

⁵ Me mange gondolnav, hoj pal ola „bare apoštola“ nisoha na som palal.

⁶ Bo kajte na som avrisikado andro vakeriben, andro prindžaripen som. Se amen tumenge oda savoro sikadam andre savoreste.

⁷ Či so, kerdom binos, hoj man korkoro tele dikhavas a tumen upre hazdavas, oleha, hoj bi o počiniben tumenge vakeravas o evaňjelium le Devleskro?

⁸ Aver khangera občoravas, bo lavas lendar o počiniben, hoj tumenge te služinav.

⁹ The akor, sar somas ke tumende a chibalinelas mange vareso, na somas niskaske pre meň. Se te mange vareso chibalinelas, pomožinenas mange o phrala, save avenas andral e Macedonija. Avke keravas, hoj tumen te na el manca nisavo starišagos, a avke kamav dureder the te kerel.

¹⁰ Avke sar hin o čačipen le Kristoskro andre mande: Kada miro lašariben niko našti ačhavela andro phuva la Achajakre!

¹¹ Soske? Vaš oda, hoj tumen na kamav? O Del džanel, hoj tumen kamav.

¹² No oda, so kerav, kerava dureder, hoj te musarav o lašariben ole „apoštolenge“, save kamen te sikavel, hoj hine ajse sar amen.

¹³ Bo on hine o falošna apoštola, klamišagoha keren buči a keren pestar apoštola le Kristoskre.

¹⁴ Na čudalinas pes, se korkoro o satan pes prekerel pro aňjelos le švetloskro!

¹⁵ Vašoda nane oda bari veca, te pes leskre služobnika prekeren pro služobnika le čačipnaskre. Ale lengro koñec ela avke, sar peske zaslužinen.

O cerpišagi le Pavloskre

¹⁶ Pale phenav: Niko peske pal ma te na gondolinel, hoj som nagodaver. Ale te avke kerena, prilen man sar nagodaverones, hoj man the me sikra te lašarav.

¹⁷ Oda, so phenav akana, na phenav le Rajestar, ale me man lašarav, sar o nagodaver manuš.

18 Ale te pes but džene lašaren avke, sar andro svetos, the me man avke lašarava,

19 bo te san ajse godaver, ta radišagoha zlidžan le nagodaveren!

20 Se tumen zlidžan te tumendar vareko kerel otroken, te tumen vareko viužinel avri, te tumenca vareko thovel avri, te pes vareko lidžal upre pre tumende a mek the oda, sar tumen vareko pal o muj demel.

21 Ladžaha phenav: Amen samas igen slaba oda te kerel tumenca!

Ale te pes vareko šaj lašarel, the me man šaj lašarav. Phenav oda sar nagodaver:

22 On hine Hebreja? The me som. Hine Izraeliti? The me som. Hine o potomki le Abrahamoskre? The me som.

23 Hine o služobnika le Kristoskre? Phenav oda sar nagodaver: Me meksa buter! Buter keravas buči sar on, buter somas andro bertení, buterval man marde a buterval somas pašes paš o meriben.

24 Le Židendar chudňom pandžvar le bičoha po tranda the eňa (39) rani,

25 trival man marde la pacaha a jekhvar andre mande čivkerenas le barenca, hoj man te murdaren. Trival predžidilom oda, hoj e lođa rozpeľa a jekh džives the jekh rat somas andro paňi pro moros.

26 Somas furt pro droma, somas andre dar pro paňa, andre dar le zbujňikendar the andre dar mire manušendar – le Židendar – a the le avre narodendar. Somas andre dar andro foros, pre pušta, andro moros a the maškar o falošna phrala.

27 Keravas phares buči a trapinavas man, buterval aňi na sovavas, somas bi o chaben the bi o paňi, but man poscinavas a somas andro šila the bi o gada.

28 Mek paš oda savoro, aňi na phenav pal o starišagi, so man hin sako džives pal savore khangera.

29 Vareko phenel, hoj hino slabo a me te na avav? Abo te vareko perel andro binos, mange oda te na avel pharo?

30 Te man mušinav te lašarel, me man lašarava mire slabišagoha.

31 O Del, o Dad le Ježišoskro Kristoskro – mi el požehňimen leskro nav pro furt – džanel, hoj na klaminav.

32 Sar somas andro foros Damašek, o guverneris, savo sas tel o kralis Aretas, man kamľa te phandel andre a diňa te stražinel o brani le foroškre.

33 Ale varesave manuša man mukle le košariha prekal e oblaka tele le muroha a denašlom leske andral o vasta.

12

Le Pavloskro videnje

¹ Mušinav man te lašarel, the te oda nane pre nisoste lačno. A phenava pal oda, so dikhlom a so mange o Raj sikača.

² Prindzarav manušes andro Kristus, savo sas anglo dešustar berš avricirdlo dži andro trito ņebos. Na džanav, či oda sas andro telos vaj avri le telostar - o Del džanel.

³ A džanav, hoj oda manuš - či oda sas andro telos, vaj avri le telostar, me na džanav, o Del džanel -

⁴ sas avricirdlo andro rajos a šunđa ajse veci, save pes na den te phenel avri le lavenca, save aňi o manuš našti phenel avri.

⁵ Kaleha man lašarava, no korkoro man na lašarava, ča mire slabišagenca.

⁶ Se kajte man kamlomas te lašarel, na ulomas nagodaŕer, bo phenava ča o čačipen. Ale zlikerav man, hoj peske pal ma vareko te na gondolinel buter sar oda, so dikhel abo šunel mandar.

⁷ Ale vašoda, hoj man te na lidžav upre ole bare vecenca, so dikhlom, sas mange dino o trňos andro telos - oda hin o poslos le satanoskro -, hoj man te dukhavel, hoj man te na lidžav igen upre.

⁸ Vašoda trival man mangavas le Rajeske, hoj mandar oda te lel het.

⁹ Ale ov mange odphenda: „Dos tuke hin miri milost, bo miri zor pes presikavel andro slabišagos.“ Vašoda man nekradeder lašarav mire slabišagenca, hoj te bešel andre mande e zor le Kristoskri.

¹⁰ Vašoda radišagoha prilav oda, sar som slabo, sar mange keren ladž, sar som andro pharipen, sar pre mande džan a sar cerpinav vaš o Kristus. Bo sar som slabo, akor som zoralo.

O starišagos pal o Korintana

¹¹ Ačhilom nagodaŕer, no tumen man pre oda ispidňan. Se tumen man kamlan te lašarel; no kajte me na som nič, andre nisoste na som cikneder ole „bare apoštolendar“.

¹² Se oda, hoj som apoštolos, dičholas maškar tumende akor, sar dživavas andre bari trpezlivost a keravas o zazraki, o znađeňja the o zorale veci.

¹³ So keravas goreder maškar tumende sar andre okla khangera? Ča ipen ajci, hoj tumenge na somas pre meň. Mangav tumen, hoj mange te odmuken oda nalačhipen!

¹⁴ Akana som imar tritovar pripravimen te džal ke tumende a na avava tumenge pre meň. Se me na rodav tumare veci, ale rodav tumen. Bo na o čhave mušinen

te skidel o barvalipen le dajenge the le dadenge, ale on le čavenge.

¹⁵ Ale me radišagoha dava savoro, so man hin, a the man korkores, vaš tumare dživipena. Te me tumen buter kamav, tumen man kamen frimeder?

¹⁶ Se dikhen, me na somas tumenge pre meñ. Ale vareko šaj phenel, hoj som godaver a thodom tumenca avri.

¹⁷ Či tumen viuzindom avri varekaha olendar, kas ke tumende bičhadom?

¹⁸ Manglom le Titus a bičhadom leha le phrales. Či o Titus tumen viuzinda avri? Či na phirahas andre oda jekh duchos, ole jekhe dromeha?

¹⁹ Calo časos tumenge gondolinen, hoj pes anglal tumende obhajinas? Anglo Del andro Kristus phenas: Kada savoro, so keras, mire lače phralale, hin pre oda, hoj tumen te baron.

²⁰ Bo sar avava, darav man, hoj te na arakhav tumen ajsen, sar na kamav, a hoj aňi tumen man te na arakhen ajses, saves na kamen. Darav man, hoj tumen te na arakhav andre vika, andre žjarlivost, andre cholí, andro vesekedišagi, andro pletki, andro nalače vakeribena, andro baripen vaj andro nasmirom.

²¹ Bo sar avava pale ke tumende, na kamav man te ladžal anglo Del a na kamav te rovel upral ola but manuša, save kerde o bini, ale mek pes na visarde le nažuže vecendar, le lubipnastar the ole džungale vecendar, so kerde.

13

O posledna lava

¹ Kada imar hin tritovar, so džav ke tumende. Hin pisimen: „*Dojekh lav ačhela pro duj abo trin švedki.*“

² Phendom oda imar akor, sar somas dujtovar ke tumende. A akana – kajte ode na som – pale phenav olenge, ko angloda kerde o bini, the savore okle dženenge: Sar avava pale, na sajinava ņikas!

³ Se tumen kamen te dikhel, či čačes prekal mande vakerel o Kristus, savo nane slabo ke tumende, ale hino zoralo maškar tumende.

⁴ Bo kajte sas ukrižimen andro slabišagos, no dživel le Devleskra zoratar. Avke the amen sam slaba andre leste, ale leha dživaha prekal tumende le Devleskra zoraha.

⁵ Korkore tumen skušinen avri, či dživen andro pačaben abo na; phučen oda korkore tumendar. Či na prindžaren pre tumende, hoj o Kristus dživel andre tumende? Te na, oda vašoda, bo na obačilan andre skuška.

⁶ Pačav, hoj džanena, hoj amen obačilam.

⁷ Mangas pes ko Del, hoj te na keren nič nalačo. Na vašoda, hoj amen te dičhuvav lače, ale hoj tumen te keren o lačo, kajte oda dičhilahas, hoj amen na obačilam.

⁸ Se amen našti džas pro čačipen, ale ačas vaš o čačipen.

⁹ Radisaľuvav, sar sam slaba a tumen san zorale. A amen pes the modľinas vaš oda, hoj tumen te aven dokonala.

¹⁰ Kada tumenge pisinav, sar mek na som tumenca, hoj te na mušinav te avel prisno pre tumende, sar avava. Bo o Raj man na diňa autorita pre oda, hoj tumen te burinav, ale hoj tumen te budinav.

¹¹ A pro końec, phralale: Radisaľon! Zdokonalinen tumen; povzbudzinen jekh avres; gondolinen jednakones a dživen andro smirom! A o Del le kamibnaskro the le smiromoskro ela tumenca.

¹² Pozdravinen jekh avres le svete čumibnaha. Pozdravinen tumen savore phrala andro Del.

¹³ E milosť le Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri, o kamiben le Devleskro the o spoločenstvo le Svete Duchoskro mi el tumenca savorenca!

Le Pavloskro lil le Galatánenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos, savo nane bičhado le nipendar, aňi le manušestar, ale bičhado le Ježišostar Kristostar the le Devlestar le Dadestar, savo les uštađa andral o meriben,

² the savore phrala, save hine manca, pisinas le khang-erege andre Galacija:

³ E milost' tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar, the le Rajestar le Ježišostar Kristostar,

⁴ savo pes korkores diňa vaš amare bini, hoj amen te zachraňinel andral kada nalačo časos, andre savo dživas, bo avke oda kamelas o Dad amaro Del.

⁵ Leske mi džal e slava pro furt. Amen.

Aver evaňjelium nane

⁶ Čudalínav man, hoj Olestar, ko tumen vičinda te dživel andre milost' le Kristoskri, avke sig oddžan paš aver evaňjelium.

⁷ Ale aver evaňjelium nane. Ča hin varesave džene, so tumen diliňaren andre, bo kamen te previsarel o evaňjelium le Kristoskro.

⁸ Ale kajte tumenge amen, abo varesavo aňjelos andral o ňebos, vakerđahas aver evaňjelium sar oda, so tumenge imar vakerđam – ta mi el prekošlo!

⁹ Avke sar imar sigeder phendám the akana pale phenav: Te tumenge vareko vakerela aver evaňjelium sar oda, so imar priilan – ta mi el prekošlo!

¹⁰ Či mange džal akana pal oda, hoj man te prilen o manuša abo o Del? Abo kamav te avel pre dzeka le manušenge? Bo te mek kamlomas te avel pre dzeka le manušenge, ta imar na ulomas le Kristoskro služobňikos.

O Pavol priiľa o evaňjelium le Devlestar

¹¹ Kamav tumenge te phenel, phralale, hoj o evaňjelium, so tumenge vakeravas, nane le manušestar.

¹² Bo me o evaňjelium na priiľom le manušestar, aňi mange les na sikada o manuš, ale priiľom les le Ježišostar Kristostar, savo mange les sikada.

¹³ Se tumen šundán pal miro dživipen, sar mek somas andro židoviko pačaben. Šundán, sar džavas pre le Devleskri cirkev a keravas sa pre oda, hoj la te zňičinav.

¹⁴ A andro židoviko pačaben somas feder le but Židendar, save sas andre mire berša, bo somas igen horljivo pal o tradiciji amare dadengre.

¹⁵ Ale o Del peske man avri kidña mek angloda, sar ulilom, a vičinda man peskra milostaha, akor sar kamla

¹⁶ prekal mande te sikavel peskre Čhas, hoj pal leste te vakerav maškar o aver narodi. Akor me imar na gelom pal oda ñikastar te phučel,

¹⁷ aňi na gelom andro Jeruzalem pal o apoštola, save sas sigeder sar me, ale gelom andre Arabija a paloda avlom pale andro Damašek.

¹⁸ Palis pal o trin berš gelom andro Jeruzalem, hoj te prindžarav le Kefas*, a ačhilom ke leste dešupandž džives.

¹⁹ Avre apoštolos na dikhlom, ča le Jakob, le Rajeskre phrales.

²⁰ O Del džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, na klaminav.

²¹ Palis gelom andro phuva Sirija the Cilicija,

²² ale le Kristoskre khangera andre Judsko man dži akor na dikhle a na prindžarenas.

²³ On ča šunde kada: „Oda, ko pre amende varekana džalas, akana kazinel pal o pačaben, so angloda kamelas te zničinel.“

²⁴ A lašarenas vaš ma le Devles.

2

Le Pavol prilen andro Jeruzalem

¹ Palis pal o dešuštar berš gelom le Barnabašiha pale andro Jeruzalem a ilom manca the le Titus.

² Gelom ode, bo o Del mange sikađa, hoj te džav. Sar man arakhlom korkoro le vodcenca, phendom lenge o evaňjelium, savo kazinav maškar o aver narodi. Bo kamavas te džanel, či na denašav abo na denašavas zbitočne.

³ Ale aňi le Titus, savo sas manca, na ispidenas, hoj pes te obrezinel, kajte hino Grekos.

⁴ Ča varesave falošna phrala oda kamenas, bo kamenas amendar te kerel otroka. On pes sar špijona ispidle počoral andre, hoj te musaren amari sloboda, so amen hin andro Ježiš Kristus.

⁵ Amen lenge na pomuklam aňi sikra aňi pes lenge na poddiňam, hoj o čačipen le evaňjelioskro te ačhel furt tunenca.

⁶ Ale ola, kas o manuša likerenas sar vodcen, paš oda evaňjelium nič buter na dothode - kajte man andre oda

---

* 1:18 O Peter

nane nič, ko sas on, bo o Del na dikhel jekhe manušes barederes sar avres.

⁷ No ale dine man čačipen, sar dikhle, hoj mange hin dino te kazinel o evaňjelium prekal o naobrezimen, avke sar le Peteriske prekal o obrezimen.

⁸ Se oda, ko delas zor le Peter pre apoštoliko buči maškar o obrezimen, delas zor the man maškar o aver narodi.

⁹ Ola, ko hine sar o slupi andre cirkev: O Jakob, o Kefas* the o Jan sprindžarde e milost, so chudňom le Devlestar. Avke podine mange the le Barnabašiske o čačo vast, hoj te keras jekhetane e buči: Amen maškar o aver narodi a on maškar o obrezimen.

¹⁰ Ča oda amendar mangelas, hoj te na bisteras pro čore, a oda the me kamavas igen te kerel.

O Pavol pokarhinel le Peter

¹¹ Ale sar avla o Peter andre Antiochija, ačhadom man leske a phendom leske andro jakha, bo namištes kerđa.

¹² Bo mek sar ode na sas varesave džene le Jakobostar, chalas jekhetane le manušenca andral o aver narodi. Ale sar avle on, chudňa pes te odcirdel a te oddělinel le manušendar andral o aver narodi, bo pes daralas olendar, ko sikavenas pal e obriezka.

¹³ A the okla Židi kerenas avke sar o Peter a mek the le Barnabaš scirdle andre oda, hoj te avel dujemujengro.

¹⁴ Ale sar dikhľom, hoj na džan rovnones pal o čačipen le evaňjelioskro, phendom le Peteriske anglal savorende: „Te tu, so sal Židos, džives sar o manuša andral o aver narodi, a na sar o Židi, akor soske ispides pro phrala andral o aver narodi, hoj te dživen avke sar o Židi?“

O Židi the o aver narodi spasimen le pačabnaha

¹⁵ Amen ulilam sar Židi, a na sar binošna manuša andral o aver narodi,

¹⁶ ale džanas, hoj o manuš pes našti ospravedľhinel prekal o skutki le zakonoskre, ale ča prekal o pačaben andro Ježiš Kristus. The amen pačandilam andro Ježiš Kristus, hoj te avas ospravedľhimen prekal o pačaben le Kristoskro, a na prekal o skutki le zakonoskre. Bo prekal o skutki le zakonoskre na ela ospravedľhimen nisavo manuš.

¹⁷ Ale te amen o Židi kamas te avel ospravedľhimen andro Kristus a dikhas, hoj the amen sam binošna manuša, ta akor hin o Kristus služobňikos le binskro? Šoha na!

¹⁸ Bo te pale ačhavav oda, so čhidom tele, korkoro sikavav, hoj na dolikerav o zakonos.

* 2:9 Oda hin o Peter.

19 Bo me prekal o zakonos mułom le zakonoske, hoj te dživav le Devleske. Som ukrižimen jekhetane le Kristoha.

20 Imar na dživav me, ale dživel andre ma o Kristus. A oda dživipen, so akana dživav andro telos, dživav andro pačaben andro Čhavo le Devleskro, savo peske man zakamla a diña pes korkores vaš ma.

21 Na odčhivav mandar e milost le Devleskri, bo te ulahas o manuš ospravedlñimen prekal o zakonos, akor o Kristus muła zbitočne.

3

O pačaben abo o skutki le zakonoskre?

1 Ó, tumen nagodaver Galatánale! Ko tumen diliňarda andre? Se avke žužes tumenge sas oda avriphendo, sar muła o Ježiš Kristus pro kerestos – avke sar te oda dikhlanas tumare jakhenca!

2 Ča oda tumendar kamlomas te džanel: Či chudňan le Devleskre Duchos, bo kerenas o skutki le zakonoskre? Abo vašoda, hoj šundán o evaňjelium a pačandílan?

3 So, našadan e godí? Chudňan le Duchoha a akana kamen te dokerel le teloha?

4 Kajci but precerpindán a zbitočne? Pačav, hoj oda na sas savoro zbitočne!

5 Či o Del tumen del peskre Duchos a kerel maškar tumende o zazraki vašoda, hoj keren o skutki le zakonoskre, abo vašoda, hoj šundán o evaňjelium a pačandílan?

6 Dikhen pro Abraham: *„Pačandíla le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.“*

7 Avke šaj džanen, hoj ola, ko pačan, hine o čhave le Abrahamoskre.

8 Le Devleskro Lav imar anglal dikhelas, hoj o Del prekal o pačaben ospravedlñinela avre naroden, vašoda imar anglal diña te džanel o evaňjelium le Abrahamoske: *„Andre tu ena požehñimen savore narodi.“*

9 O Abraham pačandíla a sas požehñimen; avke the savore, ko pačan, hine požehñimen, sar sas ov.

10 Bo savore, ko pes muken pro skutki le zakonoskre, hine tel o prekošiben. Bo hin pisimen: *„Prekošlo hin sako, ko na dolíkerel a na kerel savoro, so hin pisimen andro zakonos.“*

11 Kade dikhas, hoj anglo Del na ela ospravedlñimen ñisavo manuš prekal o zakonos, bo *„o čačipnaskro manuš dživela prekal o pačaben.“*

12 Ale o zakonos nane zathodo pro pačaben, bo hin pisimen: *„Ča oda, ko dolíkerela o prikazaňja, dživela.“*

13 O Kristus amen cinda avri andral o prekošiben le zakonoskro oleha, hoj ov korkoro ačila prekošlo vaš amenge. Bo hin pisimen: „Prekošlo hin sako, ko hino figimen pro kašt.“

14 Ov amen cinda avri vašoda, hoj prekal o Ježiš Kristus te avel le Abrahamoskro požehnañje pre aver narodi a hoj prekal o pačaben te chudas le Duchos, saves o Del phenda, hoj dela.

Pal e zmluva le Abrahamoha

15 Phralale, dav tumen priklados andral o dživipen: Te pes duj manuša pre varesoste dovakeren a keren e zmluva, ta ñiko imar oda naši čerinel, añi naši ke oda vareso dothovel.

16 O Del diña lav le Abraham the leskre potomkos. Na phenda „the leskre potomkenge*,“ sar te vakerdahas pal o but džene, ale phenda pal jekh: „the tire potomkos†“, savo hiñ o Kristus.

17 Kamav oleha te phenel kada: O Del kerda zmluva le Abrahamoha a diña les lav, hoj la dolikerela. O zakonos, so sas dino pal štar šel the tranda (430) berša, naši prephagel e zmluva the oda lav, so o Del diña.

18 Bo te o đedictvos ulahas le zakonostar, akor imar na ulahas ole lavestar, so o Del diña. No o Del oda diña sar daros le Abrahamoske prekal peskro lav.

19 Akor pre soste sas dino o zakonos? Sas dino anglo bini, medik na avela o potomkos, pal savo o Del diña lav. O zakonos sas dino le añjelendar prekal o vast le prostrednikoskro.

20 Ale na kempel prostrednikos, te džal ča pal jekh dženo. A o Del hino jekh.

O otroka the o čhave

21 Ta akor, sar? Či o zakonos džal pro lava le Devleskre, so diña? Na, šoha na! Bo te o manuša chudlehas ajso zakonos, so len šaj diñahas dživipen, ta akor sako, ko les dolikerdahas, ulahas ospravedlñimen.

22 Ale le Devleskro Lav phenel, hoj calo svetos hino tel e zor le binoskri, hoj ola, ko pačan, te chuden prekal o pačaben andro Ježiš Kristus oda daros, pal savo o Del diña lav.

23 Ale angloda, sar avla o pačaben, amen o zakonos chudelas zaphandlen sar andre bertena, medik pes na sikada o pačaben.

24 O zakonos sas amaro vichovavafelis, medik na avla o Kristus, hoj te avas ospravedlñimen prekal o pačaben.

* 3:16 E grecko čhib: o semena † 3:16 E grecko čhib: o semenos

25 Ale kanastar avľa o pačaben, imar na sam tel o vichovavateľis,

26 bo savore san o čhave le Devleskre prekal o pačaben andro Ježiš Kristus.

27 Se savore, ko san bolde andro Kristus, urďan pre tumende le Kristus.

28 Imar akana nane aňi Židos, aňi Grekos; aňi otrokos aňi slobodno; aňi murš aňi džuvľi, bo savore san jekh andro Ježiš Kristus.

29 A te san le Kristoskre, akor san o potomstvos le Abrahamoskro a prekal oda lav, so diňa o Del, the o dďediča.

4

1 Ale phenav: Medik hin o dďedičis ternoro, ņisoha nane aver le otrokostar, kajte savoro hin leskro.

2 Hino mek tel o dozorci the spravci, medik na avela oda džives, savo určinda leskro dad.

3 Avke the amen, sar samas ternore, samas otroka ole duchovne zoreng, so lidžan kada svetos.

4 Ale sar pes napľninda o časos, bičhaďa o Del peskre Čhas, savo uliľa la džuvľatar, uliľa tel o zakonos,

5 hoj te cinel avri olen, ko sas tel o zakonos, hoj amen te ačas o čhave le Devleskre.

6 A vašoda, hoj san leskre čhave, bičhaďa o Del le Duchos peskre Čhaskro andre amare jile - le Duchos, savo vičinel: „Abba, Dado!“

7 Avke imar akana na sal otrokos, ale čhavo; a te sal čhavo, akor tutar o Del kerďa the dďedičis.

O starišagos pal o Galaťana

8 Ale akor, sar na prindžarenas le Devles, služinenas sar otroka ole devleng, save nane čačes devla.

9 No akana, sar prindžardan le Devles - abo sigeder phendomas, sar o Del prindžardá tumen - sar oda, hoj tumen pale visaren paš ola slaba the bezmocna zora, so lidžan kada svetos? Soske lenge kamen pale te služinel sar otroka?

10 Soske avke dolikeren o dživesa, o čhona, o časi the o berša?

11 Darav man pal tumende, či man tumenca na trapindom zbitočne.

12 Mangav tumen phralale: Aven ajse sar me, bo the me som ajso sar tumen. ņisoha mange na ubľižindan.

13 Se tumen džanen, hoj somas nasvalo, sar tumenge ešebnovar vakeravas o evaňjelium.

14 Ale kajte miro nasvaliben sas prekal tumende bari skuška, na dikľan man tele a na odčhidan man. Priiľan

man sar le Devleskre aňjelos - sar te priilanas korkores le Ježiš Kristus.

¹⁵ So pes ačhila tumare radišagoha, so tumen sas? Bo phenav tumenge čačipen, te pes oda diňahas, ta the o jakha tumenge ilanas avri a diňanas len mange.

¹⁶ Ačhilom akana tumaro ñeprijateľis oleha, hoj tumenge phenav o čačipen?

¹⁷ Ola manuša tumen kamen te dochudel a sikaven, hoj lenge igen džal pal tumaro lačo. Ale on tumen ča kamen te odlel mandar, bo kamen, hoj te džan pal lende.

¹⁸ Hin mištes te tumenge džal pal o lačo; a oda furt, a na ča akor, sar som tumenca.

¹⁹ Čhavale mire, pale vaš tumenge cerpinav avke sar odi daj, so užarel te ločhol, medik na avena ajse sar o Kristus.

²⁰ Akana kamlomas te avel paš tumende, hoj tumenca te vakerav avres, bo igen man pal tumende darav.

O priklados pal e Sara the pal e Hagar

²¹ Phenen mange tumen, ko kamen te avel tel o zakonos: Na šunen, so vakerel o zakonos?

²² Bo hin pisimen, hoj le Abraham sas duj čhave - jekh la otrokiňatar a jekh la slobodna romňatar.

²³ La otrokiňakro čhavo ulila le telostar, ale la slobodnakro čhavo ulila le lavestar, so o Del diňa.

²⁴ Oda, so pes ode ačhila, kampil te achalol sar podobenstvo. Kala duj džuvlija hine o duj zmluvi. Jekh zmluva hin pal o verchos Sinaj: Oda hin e Hagar, savake ulon o čhave andro otroctvos.

²⁵ E Hagar sikavel pre oda verchos Sinaj andre Arabija a oda verchos hino sar o foros Jeruzalem akana, bo o Jeruzalem hino peskre čhavenca andro otroctvos.

²⁶ Ale oda Jeruzalem, so hino upre, sikavel pre slobodno a oj hiňi amari daj.

²⁷ Bo hin pisimen:

*„Radisaluv tu, so našti ačhes khabři a šoha na ločhila!
Vičin radišagostar a gilav tu, so šoha na precerpindał o ločhibnaskre dukha!
Bo buter čhave ela ola džuvla, so hiňi omukli,
sar ola, sava hin rom.“*

²⁸ Ale tumen phralale, tumen san o čhave le lavestar, so diňa o Del, avke sar o Izak.

²⁹ Akor oda sas avke, hoj oda čhavo, so ulila le telostar, džalas pre oda, so ulila le Duchostar. Avke oda hin the akana.

³⁰ Ale so phenel le Devleskro Lav? Trade avri la otrokiňa the lakre čhas, bo lakro čhavo na ela dedičis la slobodna romňakre čhaha.

³¹ Vašoda, phralale, amen na sam o čhave la otrokiňakre, ale la slobodna romňakre.

5

E sloboda andro Kristus

¹ O Kristus amen oslobodzinda, hoj te avas slobodna. Vašoda ačhen andre odi sloboda a ma visaren tumen pale andro otroctvos.

² Me, o Pavol, tumenge phenav, hoj te tumen dena te obrezinel, akor tumenge o Kristus na ela pre nisoste.

³ Ale kamav te phenel dojekhe manušeske, ko pes del te obrezinel, hoj mušinel te dolikerel calo zakonos.

⁴ Tumen, ko kamen te avel ospravedlňimen prekal o zakonos, san calkom oddelimen le Kristostar. Peľan avri andral e milost le Devleskri.

⁵ Ale amen pes mukas pre oda, hoj prekal o Duchos le pačabnaha avaha ospravedlňimen anglo Del.

⁶ Bo te hin o manuš andro Ježiš Kristus, na džal pal oda, či hino obrezimen, abo na, ale džal pal o pačaben, so pes presikavel le kamibnaha.

⁷ Avke mištes denašenas! Ko tumen zaačhađa, hoj te na šunen o čačipen?

⁸ Oda prevakeriben na avel Olestar, ko tumen vičinda.

⁹ „*Sikra kvasos anel upre calo chumer.*“

¹⁰ Me tumenge pačav andro Raj, hoj na gondolinena avres. Ale oles, ko tumen diliňarel andre, o Del marela, kajte ko oda ela.

¹¹ Phralale, te me mek furt vakerđomas, hoj pes kempel te del te obrezinel, akor soske pre mande mek furt gelehas? Te oda ulahas čačo, ta akor o kerestos le Kristoskro lenge imar na andaňas o rušiben.

¹² Ola manuša, save tumen upre maren, peske mi den te čhinel avri the sa!

¹³ Ale phralale, tumen san vičimen pre oda, hoj te aven slobodna. No, ma použinen e sloboda prekal tumaro felos, hoj kerena oda, so kamen tumare žadosci, ale služinen jekh avreske andro kamiben.

¹⁴ Bo calo zakonos hino naplňimen andre kada jekh prikazaňje: „*Kameha avres avke sar tut korkores!*“

¹⁵ Ale te jekh avres chan the danderen, den tumenge pozoris, hoj te na aven jekh avrestar zachale!

O skutki le feloskre

¹⁶ Ale phenav: Dživen pal o Duchos a na kerena o žadosci le feloskre.

¹⁷ Bo o felos na kamel oda, so o Duchos, a o Duchos na kamel oda, so o felos.

¹⁸ Ale te tumen lidžal o Duchos, na san tel o zakonos.

¹⁹ O skutki le feloskre igen dičhol a oda hin kala: Te kerel o lubipen, te kerel o nažužipen, te dživel bi e ladž,

²⁰ te služinel le modlenge, te čarinel, te džal jekh pre aver, te vesekeinel pes, te žjarlinel, te cholarel pes, te marel upre jekh avres, te rozdēlinel pes, te rozmarel o khangera,

²¹ te zavidzinel, te murdarel, te mačol a te mulatinel. A mek hin but ajse veci. Pal kala veci tumenge imar anglal phenav, sar imar the sigeder phenđom: Ola, ko keren kala veci, na chudena o krališagos le Devleskro.

O ovocje le Duchoskro

²² Ale o ovocje le Duchoskro hin o kamiben, o radišagos, o smirom, e trpezlivost, o lačhipen, o lačhejileskeriben, e vernost,

²³ o kovlejileskeriben the o zlikeriben. Pre kala veci nane zakonos.

²⁴ Ola, ko hine le Kristoskre, primarde pro kerestos peskre nalače binošna žadosci.

²⁵ Te dživas le Duchoha, mušinas the te phirel andro Duchos.

²⁶ Te na amenge džal pal oda, hoj amen o manuša te lašaren; te na pes jekh avres provokinas; te na zavidzinas jekh avreske.

6

Jekh avreske te pomožinas

¹ Phralale, te varesave manušes arakhlanas paš oda, sar kerel varesavo binos, akor tumen, ko san duchovna, pomožinen leske te avel andral oda avri, ale keren oda andre pokora. Ale den pozoris the korkore pre tumende, hoj the tumen te na peren andro pokušeņje.

² Lidžan o pharipena jekh avreskre a oleha naplñinena o zakonos le Kristoskro.

³ Bo te peske vareko pal peste gondolinel, hoj hino vareko, a ov nane ņiko, korkoro pes klaminel.

⁴ Sako mi dikhel pre peste, so kerel, a palis pes šaj lašarela korkoro andre peste, ale te na pes porovñinel avrenca.

⁵ Bo sako lidžala peskro pharipen.

⁶ Oda manuš, savo siklol o lav, mi del oles, ko les sikavel, savore lačhipnastar, so les hin.

⁷ Ma klaminen tumen korkoren! Le Devlestar ņiko na asala. Bo savoro, so o manuš sadzinel, oda the kidela upre.

⁸ Bo oda, ko sadzinel avke, hoj te avel pre dzeka peskre feloske, andral o felos kidela upre o kirñipen. Ale oda, ko sadzinel avke, hoj te avel pre dzeka le Duchoske, andral o Duchos kidela upre o večno dživipen.

⁹ Te na ačas strapimen avke, hoj preachaha te kerel o lačhipen, bo avela jekhvar o časos, hoj kidaha upre o ulipen.

¹⁰ Vašoda, medik amen hin časos, keras o lačhipen savorenge a mek buter le phralenge the le pheňenge andro pačaben.

Te lašaras pes ča le Ježišoskre kerestoha

¹¹ Dikhen, save bare pismeneca tumenge me mire vasteha pisinav!

¹² Ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, tumen ispiden, hoj tumen te den te obrezinel ča vašoda, hoj pre lende te na džan vaš o kerestos le Kristoskro.

¹³ Bo aňi on korkore, so hine obrezimen, na dolikeren o zakonos. Ale kamen, hoj pes tumen te den te obrezinel vašoda, hoj pes palis on te lašaren oleha, hoj kerde e obriezka pre tumaro felos.

¹⁴ Ńisoha man na kamav te lašarel, ča le kerestoha, pre savo muľa amaro Raj o Ježiš Kristus. O svetos mange hin ole kerestoha ukrižimen a me som ukrižimen le svetoske.

¹⁵ Bo na džal pal oda, či hin o manuš obrezimen, abo nane, ale či hino nevo stvoreňje.

¹⁶ O smirom the e milost pre sakoneste, ko pes kamel pal oda te likerel, a the pro Izrael le Devleskro.

¹⁷ A akanastar man imar ņiko te na trapinel, bo me lidžav pre miro felos o jazvi le Kristoskre.

¹⁸ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumare duchoha, phralale.

Amen.

Le Pavloskro lil le Efežanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra volatar, pisinav le Devleskre manušenge andro foros Efezus, olenge, ko pačan andro Ježiš Kristus.

² Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj o Ježiš Kristus, peskri milost' the peskro smirom!

Pal o duchovno požehnañje andro Kristus

³ Požehñimen hin o Del the o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, savo amen andro Kristus požehñinda savore duchovne požehnañjenca andral o ñebos.

⁴ Se mek añi o svetos na sas kerdo, imar peske amen o Del kidña avri prekal peste, hoj te avas andro Kristus sveta the bi e chiba a te dživas andro kamiben.

⁵ Ov oda avke kamelas a imar anglal oda kerđa, bo sas leske oda pre dzeka, hoj te avas leskre čhave prekal o Ježiš Kristus.

⁶ Aven lašaras le Devles vaš leskri bari šukar milost', so amen diña hijaba andre peskro Čhavo, saves kamel.

⁷ Andre leste sam avricinde, prekal leskro rat amenge hin odmukle o bini. Igen bari hin e milost' le Devleskri,

⁸ savi amen avke barvaes diña! Andre savoro peskro godaveripen the prindžaripen

⁹ amenge diña o Del te džanel o garudipen. Oda, so ov kamelas a so leske sas pre dzeka, the oda, so peske imar anglal phenda, hoj kerela prekal o Kristus.

¹⁰ Le Devleskro planos hin, hoj sar avela oda lačo časos, kamel te sthovel savoro jekhetane andro Kristus sar andro šero savoro, so hin pro ñebos the pre phuv.

¹¹ Andre leste ačhilam the o dediča, avke sar oda o Del imar anglal kamla. Bo ov kerel savoro avke, sar oda ov kamel,

¹² hoj te avas pro lašariben leskra slavake; amen, save pes imar sigeder mukahas pro Kristus.

¹³ The tumen, sar andre leste pačandil'an, sanas za-pečafimen ole Svete Duchoha, pal savo o Del diña lav, hoj dela. Oda sas akor, sar šundan o lav le čačipnaskro, o evañjelium pal tumari zachrana.

14 O Sveto Duchos hino e zaruka prekal amende, hoj o Del amen dela oda, so phenda. Diña lav, hoj cinela peskre manušen avri pre chvala peskra slavake!

Le Pavloskri modlitba

15 Vašoda the me, sar šundom pal tumaro pačaben andro Ježiš, amaro Raj, the pal o kamiben, so tumen hin ke savore Devleskre manuša,

16 na prečhav vaš tumenge te palikerel le Devleske. Leperav tumen andre mire modlitbi,

17 hoj o Del amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, o Dad la slavakro, tumen te del peskre Duchos. Bo o Duchos tumendar kerela godaveren a sikavela tumenge le Devles avke, hoj les prindžarena.

18 Mangav, hoj tumenge te phundravel o jile te dikhel leskro švetlos, hoj te džanen, andre savi nađej tumen vičinda, a savo slavno the barvalo hin o dēdictvos maškar leskre manuša.

19 Kamav, hoj te prindžaren, savi igen bari hiņi odi zor, so kerel andre amende, ko pačas. Oda hin odi bari zor le Devleskri,

20 savaha uštađa le Kristus andral o meriben a thođa les te bešel pal peskri čači sera andro ņebos.

21 Ov hino upral savorende pro ņebos; upral dojekh vladaris, autorita, zor, the rajipen; a mek the upral dojekh nav, so hin na ča andre kada svetos, ale the andre oda svetos, so avela.

22 O Del thođa le Kristoske savoro tel o pindre a diña les šereske upral savoreste la cirkvake.

23 E cirkev hiņi leskro telos; hiņi naplņimen lestar, savo naplņinel savoro andre savoreste.

2

Andral o meriben andro dživipen

1 The tumen sanas varekana mule, bo na šunenas le Devles a kerenas bini.

2 Akor dživenas avke, sar pes dživel andro svetos a šunenas le benges, savo hino raj upral o nalače duchengre zora andro luftos, so akana kerel andre ola manuša, save na šunen le Devles.

3 The amen savore varekana lenca dživahas andro žadosci le teloskre a kerahas oda, so kamelas amaro telos the amari godi a avke sar the okla manuša peske zaslužinahas te cerpinel le Devleskri choļi.

4 Ale o Del hino ajs o barvalo andre peskri milost a baro andro kamiben ke amende,

⁵ hoj amen obdžidardā le Kristoha, mek sar samas mule andre amare bini. Le Devleskra milostatar san spasimen!

⁶ Andro Ježiš Kristus amen o Del jekhetane leha uštađa andral o meriben, hoj leha jekhetane te bešas andro ņebos.

⁷ Ov ada kerđa vašoda, hoj peskra milostaha andro Ježiš Kristus amenge te sikavel peskro igen baro kamiben andre oda časos, so avela.

⁸ Bo le Devleskra milostatar san zachrañimen prekal o pačaben. No oda nane tumendar, ale le Devlestar – oda hin leskro daros.

⁹ Na san zachrañimen le skutkendar, hoj pes ņiko te na lašarel.

¹⁰ Se vašoda amen o Del stvorindā andro Ježiš Kristus, hoj te keras ola lače skutki, save o Del imar anglal pripravindā prekal amende.

Jekh andro Kristus

¹¹ Vašoda ma bisteren, hoj tumen varekana uliñan sar o Nažidi. Ola, ko peske phenen „obrezimen“, tumen vičinen „naobrezimen“ (a thoven baripen andre oda, so pes kerel le manuškere vastenca pro telos).

¹² Ma bisteren, hoj andre oda časos sanas bi o Kristus, na sanas jekhetane le Izraeloskre manušenca a na sas tumen kotor andro zmluvi the andro lava, so diña o Del. Sanas andre kada svetos bi e nađej a dživenas bi o Del.

¹³ Tumen, so sanas varekana dur, san akana andro Ježiš Kristus pašes paš o Del prekal o rat le Kristoskro.

¹⁴ Bo ča ov hino amaro smirom a sodujen le Židen the le Nažiden sthoda andre jekh. Čiđa tele peskre teloha oda muros, so len rozdelinelas sar ņeprijateľen.

¹⁵ A zrušindā o zakonos leskre prikazañjenca the pravidlenca, hoj andre peste te kerel ole dujendar jekhe neve manušes a avke te anel o smirom.

¹⁶ Andre jekh telos sthoda sodujen le Devleha prekal o kerestos, pre savo zničindā lengro ņeprijateljstvo.

¹⁷ A sar avla, kazinelas o smirom tumenge, save sanas dur le Devlestar, a o smirom the amenge le Židenge, save samas pašes.

¹⁸ Bo prekal leste šaj avas sodujđzene andre jekh Duchos ko Dad.

¹⁹ Avke akana imar na san sar cudzinci, abo sar ola, ko avle andral aver phuv, ale san kade khere jekhetane le Devleskre manušenca andre jekh famelija le Devleskri.

²⁰ San sar kher, so hin ačhado pro zaklados le apoštolengro the le prorokengro, kaj hin o hlavno bar korkoro o Ježiš Kristus.

21 Ov likerel cali stavba jekhetane a kerel, hoj te barol andro sveto chramos andro Raj.

22 Andre leste san the tumen jekhetane upreačhade sar oda chramos, kaj o Del bešel prekal peskro Duchos.

3

Le Pavloskri buči maškar o aver narodi

1 Vašoda som me, o Pavol, andre bertena, bo služinav le Ježišoske Kristoske, vaš tumenge, so na san Židi.

2 Se šundan pal oda, hoj o Del andre peskri milost' mange diña kadi služba, hoj la te kerav prekal tumende.

3 O Del mange sikađa, hoj te džanav leskro garudipen, pal savo sikra pisindom.

4 Sar oda pregenena, šaj sprindžarena, sar me achaluvav o garudipen le Kristoskro.

5 Varekana oda na sas le manušenge dino te džanel, ale akana prekal o Duchos o Del diña te džanel peskre svete apoštolenge the le prorokenge oda,

6 hoj the o aver narodi hine prekal o evaňjelium jekhetane đediča le Židenca a jekhetane kotora andre jekh telos a the prekal lende hine o lava, so diña o Del andro Ježiš Kristus.

7 Me ačilom o služobňikos ole evaňjelioske prekal o daros le Devleskra milost'akro, savo mange sas dino prekal leskri zor, savi andre ma kerel.

8 Mange, savo som nekcikneder maškar o manuša le Devleskre, sas diñi kadi milost', hoj le avre narodenge te vakerav o evaňjelium pal o barvalipen le Kristoskro, savo pes aňi na del te zmerinel,

9 a savorenge te otkerav oda planos, so sas garudo čirlastar paš o Del, savo kerđa savoro.

10 O Del kamel, hoj pes akana prekal e cirkev te dodžanel dojekh ņeboskri zor the rajipen, savi bari hin le Devleskri godi andre savoreste.

11 Ov oda imar ešebnovarestar naplaňinda, hoj pes te ačhel prekal amaro Raj Ježiš Kristus,

12 hoj pačabnaha andro Kristus te šaj avas slobodna the bi e dar anglo Del.

13 Vašoda tumen mangav, hoj tumen te na zaačhavel miro pharipen vaš tumenge, bo oda hin prekal tumaro lašariben.

O kamiben le Kristoskro

14 Vašoda mangav pro khoča le Dades,

15 savestar hin savore famelijen andro ņebos the pre phuv peskre nava,

16 hoj prekal o Duchos tumenge andral peskri barvali slava te del igen te zoralol pro andruno manuš;

17 mangav les, hoj o Kristus prekal o pačaben te dživel andre tumare jile, hoj te aven zakoreñimen the zoraless zathode andro kamiben,

18 hoj te šaj achalon tumen the savore manuša le Devleskre, savo buchlo, džindardo, učo, the igen baro hino o kamiben le Kristoskro;

19 a mangav, hoj te prindžaren oda kamiben le Kristoskro, so hin upral dojekh godi, hoj te aven naplñimen andre savori plnosť le Devleskri.

20-21 Akana mi džal pal savore pokoleñja pro furt e slava andre cirkev the andro Kristus Ježiš le Devleske, ko peskra zoraha kerel andre amende a ko mek buter šaj kerel savoro upral oda, sar lestar mangas the gondolinas! Amen.

4

Pal e jednota andre khangeri

1 Vašoda tumen mangav me, o bertenošis prekal o Raj, hoj te dživen mištes oda dživipen, andre savo san vičimen le Devlestar.

2 Aven pokorna a kovlejleskre andre savoreste a zlidžan jekh avres andre trpezlivost the andro kamiben.

3 Keren savoro prekal oda, hoj te dolikeren e jednota le Duchoskri, savi tumen sphandel jekhetane andro smirom.

4 Hin jekh telos a jekh Duchos, avke sar the sanas vičimen andre jekh nađej le Devlestar;

5 hin jekh Raj, jekh pačaben, jekh bolipen,

6 a hin jekh Del the Dad savorenge, savo hino upral sakoneste, prekal sakoneste a andre sakoneste.

7 Ale sakoneske amendar sas dino o daros le Devleskra milostatar pal oda, keci amenge o Kristus merinda avri.

8 Avke sar hin pisimen:

„Gela upre pro nekučeder thana,

ila peha le zaphandlen;

diña le manušen o dari.“

9 Akana, so hin oda, hoj „gela upre“? Oda hin, hoj ešeb gela tele andro nekteluneder thana la phuvakre.

10 Oda, ko avla tele, hin oda jekh, savo gela the upre upral savore ñebi, hoj te naplñinel savoro.

11 Ov ačhađa jekhen sar apoštolen, avren sar proroken, avren sar evaňjelisten, avren sar pastoren a avren sar učiteljen.

12 Ačhađa len pre oda, hoj te pripravinen le Devleskre manušen te kerel e služba, hoj te budinen le Kristoskro telos,

13 medik na avaha savore jekhetane avribararde andre jekh pačaben the andro prindžaripen le Devleskre Čhaskro a

medik na avaha dospela manuša andro pačaben the andre savoreste sar o Kristus.

¹⁴ Avke imar na avaha buter sar čhavore, savenca upre tele čhivkerel sar le vlnenca dojekh balvaj: Oda hin dojekh nevo sikaviben le manušendar, save le klamišagoha lidžan avren pro nalačo drom, hoj te peren.

¹⁵ Vašoda vakeras o čačipen andro kamiben, hoj te baruvas a te avas andre savoreste sar o Kristus, bo ov hino o šero.

¹⁶ Ov sthovel savore kotora andro telos a likerel calo telos jekhetane. A kerel, hoj dojekh kotor te kerel e buči avke, sar kampil, hoj o telos te barol a te zorałol andro kamiben.

O purano the o nevo dživipen

¹⁷ Mangav tumen andro nav le Rajeskro: Imar ma dživen avke sar o bijedevleskre manuša, bo oda, so on gondolinen, nane lačo pre nisoste

¹⁸ a lengre gođa hine andro kalipen. Na prindžaren le Devleskro dživipen, bo na achalon nisoske a lengre jile hine barune.

¹⁹ Imar pes aňi na ladžan nisostar, keren savoro džungipen a na džanen kana te preačhel.

²⁰ Ale tumen pal o Kristus avke na siklilan!

²¹ Te šundan pal o Ježiš a siklilan o čačipen, so hin andre leste,

²² čhiven pal tumende tele le purane manušes leskre phurikane dživipnaha, savo pes korkoro musarelas le falošne the le nalače žadoscenca.

²³ Domuken le Duchoske te čerinel tumaro gondolišagos

²⁴ a uren pre tumende le neve manušes, so sas kerdo pre le Devleskri podoba andro spravodlišagos the andro sveto čačipen.

Sar te dživel andro nevo dživipen

²⁵ Savore sam jekhetane andre jekh telos, vašoda preačhen te klaminel a chuden te vakeral o čačipen jekh avreha.

²⁶ Te tumen ela cholī, ma keren binos a o kham te na zadžal upral tumari cholī.

²⁷ Ma den le benges nisavo than!

²⁸ Oda, ko čorel, imar buter te na čorel, ale mi chudel te kerel buči peskre vastenca, hoj les te avel so te del olen, kas nane.

²⁹ Nisavo džungalo lav te na avel avri andral tumaro muj, ale ča lačo lav, so zorałarel avren avke, sar kampil a anel e milost olenge, ko šunen.

³⁰ Ma dukhaven le Svete Duchos, saveha sanas za-pečaťimen pre oda Džives, sar avena zachraňimen.

³¹ Preačhen te likerel e kirko choli andro jilo, te rušel, te vesekedinel pes, te kerel vika a te košel. Ma keren nič, so nane lačo.

³² Ale aven jekh ke aver lače a kovlejileskre - a odmuken jekh avreske avke, sar the o Del andro Kristus odmukla tumenge.

5

Te dživel andro švetlos

¹ O Del tumen kamel, bo san leskre čhave, vašoda dživen avke, hoj te aven ajse sar Ov.

² Dživen andro kamiben avke sar o Kristus amen kamelas a diña pes korkores sar daros the sar obeta, so šukares voñinelas a hiñi pre dzeka le Devleske.

³ Avke sar oda mušinel te avel maškar o čhave le Devleskre, te na pes aňi leperel maškar tumende o lubipen, vaj o džungale veci, abo hoj vareko ela hamišno.

⁴ Ma vakeren džungale, diline, abo nalače lava, ale radeder palikeren le Devleske.

⁵ Bo mištes džanen, hoj nisave manušes, ko kerel o lubipen, abo o džungale veci, abo hino igen lakomo - bo o lakomstvo hin sar modloslužba - nane nisavo than andro krališagos le Kristoskro the le Devleskro.

⁶ Ma domuken, hoj tumenca vareko te thovel avri vare-save diline lavenca, bo ipen vaš oda avel e choli le Devleskri pre ola manuša, save les na šunen.

⁷ Te na chal tumen nič kajse manušenca!

⁸ Bo varekana sanas andro kalipen, ale akana san o švetlos, bo san le Rajeskre. Dživen sar o manuša, save hine andro švetlos.

⁹ Se o ovocje le švetloskro hin savoro lačhipen, spravodlišagos the čačipen.

¹⁰ Roden, so hin le Devleske pre dzeka.

¹¹ Ma keren lenca ola veci, so pes kerel andro kalipen a nane lače pre nisoste, ale radeder anen ola veci avri pro švetlos.

¹² Bo hin ladž mek až te vakerel pal oda, so on počoral keren,

¹³ ale andro švetlos dičhola, save ola veci čačes hine.

¹⁴ Bo andro švetlos dičhol savoro. Vašoda hin phendo:

„Preker tut, tu so soves,

ušti andral o meriben

a švicinela tuke o Kristus.“

¹⁵ Vašoda den tumenge baro pozoris pre oda, so keren - na sar o nagodaver, ale sar o godaver.

¹⁶ Kala dživesa nane lače, vašoda viuzinen dojekh ora pre oda, hoj te keren o lačo.

17 Ma aven nagodaver, ale achalon, so tumendar o Raj kamel.

18 Ma mačon la molatar, bo o pijiben tumenge ča musarela o dživipen, ale aven naplñimen le Svete Duchoha.

19 Vakeren jekh avreha le žalmenca, le chvalenca the le duchovne gilenca a gilaven the bašaven andral o jilo le Rajeske.

20 Vaš savoreske palikeren furt le Devleske le Dadeske andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

Pal o veradune

21 Podden tumen jekh avreske, hoj oleha te den pačiv le Kristus.

22 O džuvľa pes mi podden peskre romenge sar le Rajeske.

23 Bo o murš hin o šero la džuvľake, avke sar hin o Kristus o šero la cirkvake, peskre teloske, saveske hino Spasitelis.

24 Ale avke, sar pes e cirkev poddel le Kristoske andre savoreste, avke pes mi podden the o džuvľa peskre romenge.

25 Tumen muršale, kamen le romñijen avke, sar the o Kristus kamelas peskri cirkev a diňa vaš lake pes korkores,

26 hoj la te pošvecinel a te žužarel andro pañi prekal o lav.

27 O Kristus kamel anglal peste te ačhavel e slavno cirkev pre savi nane škvrni abo vraski abo varesavi ajsi chiba, ale kamel hoj te avel sveto a žuži.

28 Avke the o murša mi kamen peskre romñijen avke, sar peskre vlastna tela. Bo oda murš, savo kamel peskra romňa, korkoro pes kamel.

29 Bo mek šoha ñiko na sas ajso, hoj te našti avri ačhilahas peskro telos. Ale sako les likerel a starinel pes pal leste avke sar the o Raj pal e cirkev,

30 bo amen sam leskre teloskre kotora.

31 Avke sar hin pisimen: „*Vašoda omukela o murš peskra da the peskre dades, ela jekhetane la romňaha a on duj džene ena jekh telos.*“

32 Kada garudipen hin baro, ale me oda vakerav pal o Kristus the pal e cirkev.

33 Avke the tumen: Sako tumendar mi kamel peskra romňa sar pes korkores a e romñi mi del pačiv peskre romes.

6

Pal o čhave the pal o dada

1 Čhavorale, tumen san le Rajeskre, vašoda šunen tumare dajen the tumare daden, bo oda hin mištes.

2 „*De pačiv tira da the tire dades,*“ – kada hin ešebno prikazañje, paš savo o Del amen diňa lav –,

³ „*hoj tuke te avel mištes a te džives pre phuv but berš.*“

⁴ Tumen, dadale, ma choľaren tumare čhaven, ale bararen len mištes avri, dovakeren lenge a sikaven len pal o Raj.

Pal o raja the pal o otroka

⁵ Otrokale, šunen tumare phuvakre rajen žuže jilestar sar le Kristus, daraha the andro izdraňipen.

⁶ Ma služinen lenge ča anglo jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, ale sar le Kristuskre otroka, save keren jilestar oda, so hin le Devleske pre dzeka.

⁷ Služinen radišagoha sar le Rajeske, a na le manušenge.

⁸ Se džanen, hoj sako, ko kerela vareso lačo, chudela o počiniben le Rajestar, či hino otrokos abo slobodno.

⁹ A tumen, rajale, keren lenca tiš avke. Ma daraven len avri, bo džanen, hoj the tumen the len hin jekh Raj andro ňebos a ov na dikhel jekhe manušes barederes sar avres.

E vizbroj le Devleskri

¹⁰ A pro koňec phralale, aven zorale andro Raj the andre leskri zor.

¹¹ Uren pre tumende caľi vizbroj le Devleskri, hoj te šaj obačhen andro nalače plani le bengeskre.

¹² Bo amen pes na maras le manušenca, ale le duchovne zorenca, le uprune rajenca, save lidžan kada kalo svetos the le nalače duchenca andro luftos.

¹³ Vašoda uren pre tumende caľi vizbroj le Devleskri, hoj te šaj likerem avri, sar avela o nalačo džives, a sar imar predžana savoreha, hoj mek te ačhen.

¹⁴ Vašoda ačhen! Prephanden tumenge pašal o klubi o čačipen sar o sirimos; uren pre tumende o spravodlišagos sar o trastuno pancjeris

¹⁵ a pro pindre tumenge uren oda, hoj te aven pripravi-men te vakerel o evaňjelium pal o smirom.

¹⁶ A andre savoreste len o pačaben sar o štitos, saveha šaj murdaren andre savore jagale šipi le nalačeskre.

¹⁷ Len o spaseňje sar e prilba pre tumare šere the e šabľa le Duchoskri, so hin o Lav le Devleskro.

¹⁸ Modľinen tumen furt andro Duchos a anen o modľitbi the o mangipena anglo Del. A pašoda den furt pozoris a modľinen tumen vaš savore manuša le Devleskre.

¹⁹ Modľinen tumen the vaš ma, hoj mange te avel dino o lav, sar prevakerava, hoj te vakerav bi e dar o garuďipen le evaňjelioskro.

²⁰ Me somas bičhado les te vakerel, a vašoda som akana andre bertena. Mangen tumen vaš ma, hoj bi e dar te vakerav o lav avke, sar mušinav.

O posledna pozdravi

²¹ O Tichikus, amaro lačno phral the o pačivalo služobnikos andro Raj, dela tumenge te džanel, sar manca hin a so kerav.

²² Me les bičhadom ke tumende, hoj te džanen pal amende, sar sam, a te anel tumenge o radišagos andro jile.

²³ O Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, mi del le phralen o smirom, o kamiben the o pačaben.

²⁴ Le Devleskri milost mi el savorenca, ko kamen amare Rajes le Ježiš Kristus le kamibnaha, so šoha na prečhel.

Le Pavloskro lil le Filipanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol the o Timoteus, o sluhi le Ježišoskre Kristoskre, pisinas savore Devleskre manušenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Filipi, the le zborengre vodcenge the dijakonenge.

² E milost' tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar, the le Rajestar le Ježišostar Kristostar!

Le Pavloskri modlitba

³ Palikerav mire Devleske, kecivar mange ča pre tumende leperav.

⁴ Andre dojekh miri modlitba man modlinav furt radišagoha vaš tumenge savorengre,

⁵ bo mange pomožinenas andre služba le evaňjelioskri le ešebne dživesestar dži akana.

⁶ Vašoda pačav, hoj o Del dokerela e lači buči, so andre tumende chudňa te kerel, dži andre oda džives, sar o Ježiš Kristus avela pale.

⁷ Me mange oda šaj gondolinav pal tumende savorende. Se tumen mange san andro jilo, bo savoren tumen hin o kotor manca pre milost' le Devleskri, či akana, sar som andre bertena, abo akor, sar braňinahas a zoraľarahas o evaňjelium.

⁸ O Del mange hino švedkos, sar mange pal tumende savorende igen džal le Ježišoskre Kristoskre kamibnaha.

⁹ A modlinav man vaš oda, hoj tumaro kamiben te barol buter a buter, hoj te prindžaren o čačipen a mištes te achaløn

¹⁰ a te džanen te rozsudzinel, so hin nekfeder. Modlinav man, hoj te aven žuže the bi o binos andro Džives le Kristoskro

¹¹ a te avel andre tumende pherdo čačipnaskro ovocje, so avel le Ježišostar Kristostar - pre slava the pre chvala le Devleskri.

Pal o Pavol andre bertena

¹² Phralale, kamav, hoj te džanen, hoj oda, so pes mange ačhila, pomožinda le evaňjelioske.

¹³ Savore slugađa andro palacis a the savore okla džene pes dodžanle, hoj som phandlo andre vaš o Kristus.

14 Oda, hoj som andre bertena, zoraľarda but phralen andro Raj, hoj meksa ŝmeleder a bi e dar te vakeren o Lav.

15 No varesave phrala kazinen pal o Kristus, bo zavidzinen a kamen pes te vesekedinel, ale aver džene kazinen pal o Kristus laĉhe jilestar.

16 On oda keren kamibnastar, bo džanen, hoj kade som vašoda, hoj braňnav o evaňjelium,

17 no aver džene kazinen pal o Kristus, bo kamen pes te ispidel anglal a na keren oda žužes, bo peske gondolinen, hoj mange kerena buter pharipen andre bertena.

18 Ale so paloda? Či imar pes kazinel kavke abo kavke – či kamukeri vaj andro ĉaĉipen – pal o Kristus pes kazinel.

Oleske radisaľuvav a mek radisaľuvava,

19 bo džanav, hoj oda mange ela pre zachrana prekal tumare modlitbi the prekal e pomoca le Ježišoskre Kristoskre Duchoskri.

20 Igen pre oda užarav a mukav man pre oda, hoj man andre ņisoste na ladžava. Paĉav, hoj leske služinava bi e dar a avke sar furt the akana ela o Kristus barardo andre miro felos – či dživava, abo merava.

Te dživel hin o Kristus

21 Bo prekal mande te dživel hin o Kristus a te merel hin o ziskos.

22 Ale te oleha, hoj dureder dživava andro felos, ŝaj kerava buter laĉhi buĉi, na džanav so mange te kidel avri.

23 Cirdel man pro soduj seri: Kamav te merel a te avel le Kristoha, bo ada mange ulahas nekfeder;

24 ale prekal tumende hin feder, hoj te aĉhav andro felos.

25 Aleske paĉav a džanav, hoj aĉhava a avava tumenca savorenca pre tumaro laĉho the radišagos andro paĉaben.

26 Avke tumen mek buter ŝaj lašarena manca andro Ježiš Kristus, sar avava pale ke tumende.

O dživipen pal o evaňjelium le Kristoskro

27 Ča dživen avke, sar tumenge oda phenel le Kristoskro evaňjelium. Či imar avava a dikhava tumen, abo na avava, kamav te ŝunel pal tumende, hoj aĉhen zoraľes andre jekh duchos a jekhetane tumen maren vaš o paĉaben le evaňjelioskro.

28 Ma den tumen ņisoha te daravel avri olenge, ko pre tumende džan! Oda ela znameňje le Devlestar, hoj on ena zňiĉimen a tumen avena zachraňimen.

29 Bo tumenge sas diňi e milošť, na ĉa hoj andro Kristus te paĉan, ale the te cerpinen vaš leske.

30 Se the tumen predžan ajse pharipnaha, savo dikhľan pre ma a pal savo the akana ŝunen, hoj mek predžav.

2

¹ Vašoda, te tumen hin varesavo povzbudeŋje andro Kristus, varesavo potešeŋje leskre kamibnastar, varesavo spoločenstvo andro Duchos, varesavo lačhipen the milosrdenstvo,

² akor naplŋinen miro radišagos avke, hoj gondolinena jednakones, kamena tumen jednakones a avena jekh andro duchos the andro gondolišagos.

³ Ma keren nič prekal tumaro baripen abo vašoda, hoj tumen o manuša te lašaren, ale andre pokora dikhen jekh avren bareder pestar.

⁴ Ma dikhen sako ča pre tumaro, ale sako the pre oda, so hin avrengro.

Te avas ajse pokorna, sar sas o Ježiš

⁵ Mi el andre tumende ajso gondolišagos, sar sas the andro Ježiš Kristus:

⁶ Ov, savo sas ipen ajso sar o Del,
peske na gondolinelas,

hoj mušinel te ačhel
andre le Devleskri podoba,

⁷ ale korkoro savoro omukla
a priiła e podoba le sluhaskri,

ačhiła ajso sar o manuš
a sikada pes sar manuš.

⁸ Poŋižinda pes
a sas poslušno dži o meriben
- dži o meriben pro kerestos.

⁹ Vašoda les o Del hazdŋa upral savoreste
a diŋa les nav, so hin upral dojekh nav,

¹⁰ hoj andro nav Ježiš
te bandol dojekh khoč andro ŋebos,
the pre phuv the tel e phuv,

¹¹ hoj dojekh čhib te viznavinel,
hoj o Ježiš Kristus hino Raj,
pre slava le Devleskri le Dadeskri.

¹² Vašoda, mire lače phralale, sar furt man šunenias - oda na ča akor, sar paš tumende somas, ale mek buter akana, sar tumenca na som - keren buči pre tumaro spaseŋje andre sveto dar anglo Del the andre bari pačiv.

¹³ Bo o Del hino oda, ko andre tumende kerel, hoj na ča te kamen, ale the te keren oda, so hin leske pre dzeka.

¹⁴ Savoro keren bi o dudrišagos the bi o vesekedišagos,

¹⁵ hoj te aven bi e chiba, žuže čhave le Devleskre maškar kada falošno the previsardo pokoleñje, hoj te švicinen maškar lende sar o čercheña pro ñebos.

¹⁶ Chuden tumen zorales le dživipnaskre lavestar, hoj mange oda te avel andro Džives le Kristoskro pro lašariben, hoj na denašavas aňi na keravas e buči hijaba.

¹⁷ No kajte ulahas miro dživipen avričhordo sar obeta pre sveto služba tumare pačabnaskri, radisaľuvav jekhetane tumenca savorenca.

¹⁸ Avke the tumen radisaľon jekhetane manca.

O Timoteus the o Epafroditos

¹⁹ Ale mukav man andro Ježiš Kristus pre oda, hoj ke tumende sig bičhavava le Timoteus a radisaľuvava, sar man dodžanava, sar tumenge hin.

²⁰ Bo nane man ñiko ajso sar ov, ko avke pal tumende gondolinel a čačes pes pal tumende starinel.

²¹ Bo savore roden ča peskro a na le Ježišoskro Kristoskro.

²² Ale pal o Timoteus džanen, sar pes presikađa, bo sar o čhavo le dadeha jekhetane manca služinelas andro evaňjelium.

²³ Pačav, hoj les bičhavava takoj, soča man dodžanava, so manca ela.

²⁴ Ale pačav andro Raj, hoj the me korkoro sig avava.

²⁵ Dičholas pes mange avke, hoj kempel ke tumende te bičhavel pale le Epafroditos, mire phrales – savo manca jekhetane kerel e buči a jekhetane pes manca the marel – saves tumen bičhaďan, hoj pes te starinel pal oda, so mange kempel.

²⁶ Īgen tumen kamelas te dikhel a na sas leske mištes, hoj tumen došundān, hoj nasvaliľa.

²⁷ Bo ov čačes pro meriben nasvaliľa, ale o Del sas ke leste lačhejileskro, a na ča ke leste, ale the ke mande, hoj man te na el mek bareder pharipen.

²⁸ Vašoda les so neksigeder bičhaďom ke tumende, hoj pale te radisaľon, sar les dikhena, a man hoj te avel frimeder pharipen.

²⁹ Avke les prilen savore radišagoha andro Raj. Kajse manušen den pačiv,

³⁰ bo vaš e buči le Kristoskri sas imar dži paš o meriben. A na darandiľa te del the peskro dživipen, hoj te kerel prekal mande oda, so tumen našti kerďan.

3

O spravodlišagos prekal o pačaben

¹ No akana mek phenav, phralale mire, radisalón andro Raj. Nane mange phares tumenge pale oda te pisinel a tumenge oda hin pro lačo.

² Den tumenge pozoris pro rikone, pro nalače manuša, pre ola, ko čhingeren o felos.

³ Bo amen sam čačas obrezimen, amen, ko služinas le Devleske andre leskro Duchos a lašaras pes andro Kristus a na mukas pes pre amaro felos,

⁴ kajte me man šaj muklomas the pre miro felos.

Te peske vareko aver gondolinel, hoj pes šaj mukel pro felos, meksa buter me:

⁵ Somas obrezimen pro ochtoto džives, andral o izraeliko rodos, andral o kmeňos Benjamin, Hebrejis le Hebrejendar a pal o zakonos Farizejis;

⁶ bara choľaha andro jilo igen džavas pre cirkev; a dolikeravas savoro, so kamel o zakonos.

⁷ Ale oda, so mange sas pre chasna, akana prekal ma hin sar nič vaš o Kristus.

⁸ Ale čačas dikhav savoro sar našadipen, bo vzacneder mange hin, hoj te prindžarav le Ježiš Kristus, mire Rajes. Vaš leste oda savoro odčhidom a hin mange oda sar šmeci, hoj te dochudav le Kristus

⁹ a te avav arakhlo andre leste sar ajso manuš, savo nane čačipnaskro korkoro pestar prekal o skutki le zakonostar. Hoj te avav čačipnaskro prekal o pačaben andro Kristus: Čačipnaskro le Devlestar prekal o pačaben;

¹⁰ hoj te prindžarav les the e zor, so les uštađa andral o meriben; hoj te lidžav leskre dukha a te avav ajso sar ov andre leskro meriben,

¹¹ hoj varesar te dodžav ke oda, hoj avava uštado andral o meriben.

Te džal pal e ňeboskri odmena

¹² Na hoj oda savoro imar te dochudňomas abo imar te ulomas dokonalo, ale denašav, hoj te dochudav oda, prekal soste man o Ježiš Kristus imar dochudňa.

¹³ Phralale, me mange na gondolín av pal mande, hoj imar oda dochudňom, ale kada jekh kerav: Bisterav pre oda, so hin pal ma, a kerav sa, hoj te dochudav oda, so hin anglal ma.

¹⁴ Denašav andro cielos, hoj te zvitazinav e ňeboskri odmena, prekal savi man o Del vičindä andro Ježiš Kristus.

¹⁵ A kavke kampil te gondolinel amenge savorenge, ko sam dospela andro pačaben. A te pal varesoste avres gondolinen, the oda tumenge mek o Del sikavela.

¹⁶ Ča dživas dureder andre oda, so imar priilam.

17 Phralale mire, keren avke sar me. A dikhen mištes pre ola džene, save dživen avke, sar tumenge amen sikadam.

18 Bo but džene, save avke dživen a pal save tumenge imar buterval phenavas a the akana rovibnaha phenav, dživen sar neprijateľa le Kristoskre kerestoske.

19 Lengro końec hin o meriben, lengro del hin lengro per, lengri slava hin e ladž, bo gondolinen ča pre oda, so hin pre kadi phuv.

20 Ale amaro kher hin andro ňebos a odarik užaras the le Spasitelis, le Rajes le Ježiš Kristus.

21 Ov peskra zoraha, savaha peske šaj thovel savoro tel o pindre, čerinela amare slaba meribnaskre tela pre aje, sar sas leskro oslavimen telos.

4

1 Avke, mire lače phralale, saven kamav a save mange chibalinen, tumen san miro radišagos the miro lašariben! Vašoda, mire kamibnaskre phralale, ačhen zoraha andro Raj!

O Pavol zoraľarel le pačabnaskren

2 Mangav tut, Evodio, a mangav the tut, Sinticho: Mi el tumen jekh gondolišagos andro Raj!

3 Mangav the tut, miro verno phrala*: Pomožin ole pheńenge, se the on manca phares kerenas buči vaš o evańjelium jekhetane le Klementoha the mek avrenca, savengre nava hine pisimen andre kńižka le dživipnaskri.

4 Radisaľon andro Raj furt a pale phenav: Radisaľon!

5 Tumaro lačhipen mi prindžaren savore manuša. O Raj hino pašes!

6 Pal ňisoste tumen ma starinen, ale andre savoreste, andro modlitbi the andro mangipena phenen le Devleske palikeribnaha, so tumenge kempel.

7 A o smirom le Devleskro, so hin upral dojekh godi, chrańinela tumare jile the tumare gondolišagi andro Ježiš Kristus.

8 No akana pro ostatkos, phralale, phenav: Gondolinen pre oda, so hin čačo, pačivalo, čačipnaskro a žužo, pre oda, so hin šukar, igen lačo a pro lašariben.

9 Keren oda, so sikľilán, so priiľán, šundán a dikľlán pre ma. A o Del, savo del o smirom, ela tumenca.

O palikeriben vaš o dari

10 Igen radisaľilom andro Raj, hoj tumen pale chudńán te starinel pal ma. Džanav, hoj tumen na preačilán pal ma te starinel, ča na sas tumen, kana mange oda te sikavel.

* 4:3 Abo: Mangav the tut, Sizigos

¹¹ Na vakerav kada vašoda, hoj mange vareso chibalinel, bo me siklilom te avel spokojno oleha, so man hin.

¹² Džanav te dživel, sar man hin frima, the akor, sar man hin but. Andre savoreste the andre savore veci som avrisikado: Džanav te avel spokojno, sar som čalo vaj sar som bokhalo, the sar man hin but the akor, sar som andro čoripen.

¹³ Savoro birinav andro Kristus, bo ov man del zor.

¹⁴ Ale mištes kerđan, hoj mange pomožindan andre miro pharipen.

¹⁵ The tumen, o Filipana, džanen, hoj kanastar chudňom te vakerel o evaňjelium, sar odgelom andral e Macedonija, aňi jekh khangeri mange na pomožinelas andre oda, so mange kampelas, ča tumen korkore.

¹⁶ Bo the akor, sar somas andre Tesalonika, bičhađan mange buterval oda, so mange kampelas.

¹⁷ Na džal mange pal tumare dari, ale džal mange pal o ovocje, so olestar barola pre tumaro lačo.

¹⁸ Chudňom savoro, hin man mek buter, sar mange kempel; hin man savoro pherdo olestar, so bičhađan mange le Epafroditoha. Oda hin sar e šukar voňa, sar e kamibnaskri obeta igen šukar le Devleske.

¹⁹ A miro Del tumen dela savoro, so tumenge kempel peskre barvalipnastar andre slava andro Ježiš Kristus.

²⁰ Le Devleske, amare Dadeske, mi džal e slava pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

²¹ Pozdravinen savore Devleskre manušen andro Ježiš Kristus. The o phrala, save hine manca, tumen pozdravinen.

²² Pozdravinen tumen savore Devleskre manuša a nek-buter ola, ko služinen andro palacis le cisariskro.

²³ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca.

Le Pavloskro lil le Kološanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra voľatar o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Timoteus

² pisinas le Devleskre manušenge, le verne phralenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Kolosi:

E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare DadeSTAR!

O Pavol palikerel le Devleske

³ Sar pes modľinas, furt palikeras vaš tumenge le Devleske, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

⁴ Bo šundam pal tumaro pačaben andro Ježiš Kristus the pal o kamiben, so tumen hin ke savore manuša le Devleskre,

⁵ angle nadej, savi tumenge hiňi pripravimen andro ňebos a pal savi imar sigeder šundan andro čačipnaskro lav, andro evaňjelium,

⁶ savo avľa ke tumende. Avke sar pal calo svetos avke the maškar tumende oda evaňjelium anel ovocje a rozbarol ole dživesestar, kanastar šundan a prindžardan čačes le Devleskri milosť.

⁷ Avke sar oda sikľilan le Epafrasistar, amare vzacne phralestar, savo služinel jekhetane amenca a hino verno služobňikos le Kristoskro prekal tumende.

⁸ Ov amenge vakerelas the pal tumaro kamiben andro Duchos.

⁹ Vašoda the amen ole dživesestar, sar oda šundam, pes na preačas vaš tumenge te modľinel. Mangas le Devles, hoj tumen te napľinel, hoj te prindžaren, so hin leskri voľa, hoj tumen te avel savoro godaveripen the savori duchovno godi.

¹⁰ Mangas, hoj te dživen avke, sar tumendar oda o Raj kamel, a hoj leske te aven andre savoreste pre dzeka, a te anen o ovocje andre savore lačhe veci, so kerena, a hoj furt buter a buter te prindžaren le Devles.

¹¹ A mek mangas, hoj tumen te del savori zor peskra slavna zoratar, hoj te birinen savoro te zľidžal, te aven trpezľiva a radišagoha

12 te palikeren le Dadeske, savo tumendar kerđa ajsen, save šaj chuden o kotor andro đedictvos maškar le Devleskre manuša andro krališagos le švetloskro.

13 Ov amen cirdña avri andral e zor le kalipnaskri a prethoda andro krališagos peskre Čhaskro, saves kamel.

14 Andre leste sam avricinde [prekal leskro rat] a o bini amenge hin odmukle.

15 O Kristus hino o obrazis le neviditeľne Devleskro. Ov hino o ešebno Čhavo, savo hino upral savoreste, so hin stvorimen.

16 Bo andro Kristus sas stvorimen savoro andro ňebos the pre phuv - oda, so dičhol, the oda, so na dičhol, či o troni abo o raja, či o krala abo o autoriti - savoro hin stvorimen lestar a prekal leste.

17 O Ježiš hino anglal savoreste a andre leste likerel savoro jekhetane.

18 Ov hino o šero le teloskro, la cirkvakro. Ov hino ešebno, ko ušfila andral o meriben, hoj te avel andre savoreste ešebno.

19 Bo le Devleske sas pre dzeka, hoj te dživel savoreha andre peskro Čhavo

20 a prekal leste te zmjerinel savoro, so hin pro ňebos the pre phuv, hoj te anel o smirom prekal leskro rat, savo čuliľa avri pro kerestos.

21 Tumen sanas varekana igen dur le Devlestar a sanas le Devleskre ňeprijateľa angle tumare nalače skutki, so kerenas a gondolinenas.

22 Ale akana san zmjerimen leha prekal leskro Čhavo, savo muľa andro manušeskro telos vašoda, hoj tumen te ačhavel anglo Del sveten, žužen the bi o binos.

23 No oda ča akor, te likerena avri, te ačhena zoraes andro pačaben a te tumen na visarena het la nađejatar, pal savi šundán andro evaňjelium. Oda evaňjelium pes vakerel savore manušenge pro svetos. Me, o Pavol, ačhilom služobňikos ole evaňjelioske.

Le Pavloskri služba prekal e cirkev

24 Akana radisaľuvav, hoj šaj cerpinav vaš tumenge a šaj lidžav the me pre miro telos vareso olestar, so o Kristus cerpinda vaš leskro telos, so hin e Cirkev.

25 Me ačhilom o služobňikos la cirkvakro, avke sar oda o Del kamelas. A diña man andre kadi buči prekal tumaro lačno, hoj te vakerav calo lav le Devleskro,

26 o garuđipen, so sas but berša the pokoleňja garudo, ale akana sas sikado le Devleskre manušenge.

²⁷ Lenge o Del kamla te del te džanel, savo slavno barvalipen hin andre oda garudipen maškar o narodi. Oda garudipen hin o Kristus andre tumende, e nađej la slavakri.

²⁸ Ov hin oda, pal kaste kazinas, dovakeras a sikavas dojekhe manušes andre savoro godaveripen, hoj dojekhe manušes te anas anglo Del sar dokonales andro Kristus.

²⁹ A vaš kada man marav a kerav savoro leskra zoraha, savi andre mande zorales kerel.

2

¹ Bo kamav, hoj te džanen, sar kade kerav phares buči vaš tumenge the vaš ola, ko hine andre Laodikea, the vaš savorenge, save man mek šoha na dikhle.

² Kamav, hoj te aven povzbudzimen andro jile a spojimen andro kamiben, hoj te dochuden savoro barvalipen andre oda, hoj achalona savoreske a prindžarena le Devleskro garudipen, so hin o Kristus.

³ Bo andre leste hin garudo savoro godaveripen the o prindžaripen, so hin baro barvalipen.

⁴ Ale kada phenav vašoda, hoj tumen ňiko te na odcirdel le falošne vakeribnaha.

⁵ Bo kajte na som tumenca andro telos, som tumenca andro duchos a radisaľuvav, sar dikhav tumaro poradkos the tumaro zoralo pačaben andro Kristus.

Andro Kristus hin savori plnoš

⁶ Sar priilan le Ježiš Kristus, le Rajes, avke the dživen jekhetane leha.

⁷ Aven zakoreňimen the zathode andre leste, zorale andro pačaben, avke sar sanas sikade, a aven napľnimen le palikeribnaha.

⁸ Den tumenge pozoris pre oda, hoj tumen vareko te na lel andro otroctvos varesava prazdna the falošna filozofijaha, savi hiňi zathodi pre le manušengre tradiciji the pro svetoskre sikavibena, a na pro Kristus.

⁹ Bo andro Kristus dživel savori plnoš le Devleskri, andre le manušeskro telos.

¹⁰ A the tumen dochudňan e plnoš andre leste. Ov hino upral savore raja the autoriti.

¹¹ Tumen san andre leste obrezimen, ale na san obrezimen le manušeskre vastenca. Ale o Kristus tumen obrezinda akor, sar sas pal tumende čhido tele o telesno dživipen.

¹² Bo sar sanas bolde, sanas parunde le Kristoha a andro bolipen sanas the uštade andral o meriben jekhetane le Kristoha prekal o pačaben andre zor le Devleskri, savo les uštada andral o meriben.

13 A the tumen, so sanas mule andre tumare bini the andre oda, hoj na sanas obrezimen pre tumare tela, o Del obdžidarđa jekhetane le Kristoha, sar amenge odmukla savore bini.

14 O Del mažinda avri oda dlžno lil, so svedčinelas pre amende, hoj na dolikerahas le Mojžišoskro zakonos. Mažinda avri oda lil oleha, hoj les primarđa pro kerestos.

15 Odzbrojinda le duchovne rajen the autoriten a anda len avri anglal sakoneste pre ladž, akor sar pro kerestos upral lende zvitazinda.

16 Ńiko tumen te na sudzinel vaš oda, so chan a pijen, aňi vaš varesavo inepos, aňi vaš o inepos le Neve čhoneskro, aňi vaš o šabat.

17 Bo kala hine ča o ciňi ole vecengre, so avena, ale e skutočnoš hin o Kristus.

18 Ma domuken, hoj kajse manuša, save pestar keren kamukeri pokorna a lašaren le aňjelen, tumenge te len het tumari odmena vaš o viťazstvo. On pes ča furt lidžan upre oleha, so dikhle, a lašaren pes barikanes andre peskro manušeskro gondolišagos.

19 Kajse manuša pes na likerem le šerestar, so hin o Kristus. O šero likerel jekhetane calo telos, savo hino prephandlo le šlachenca the le klubenca, hoj te barol avke, sar oda o Del kamel.

Nevo dživipen andro Kristus

20 Te imar muľan le Kristoha kale duchovne zorengre andral kada svetos, akor soske tumen mek podden sar ola manuša, so dživen andro svetos, kajse prikazenge?

21 „Ma chude tut olestar! Ma koštoľin! Aňi ma le andro vasta!“

22 Oda hin ča le manušeskre prikazi the sikavibena pal o veci, so pes chal a pijel – hine ča jekhvar pre chasna a palis nane.

23 Kajse prikazi dičhon avri sar godaver, bo ola manuša korkore pestar keren pobožna the pokorna oleha, hoj peskre tela den te cerpinel. Ale oda na pomožinel le manušeske, hoj te preačhel te kerel oda, so kamel o telos.

3

1 Avke, te imar uštilan le Kristoha andral o meriben, roden oda, so hin upre, kaj bešel o Kristus pal e čači sera le Devleskri.

2 Gondolinen pre oda, so hin upre, a na pre oda, so hin pre phuv.

3 Bo imar muľan a tumaro dživipen hin garudo le Kristoha andro Del.

⁴ A sar pes sikavela o Kristus, tumaro dživipen, akor pes the tumen leha sikavena andre slava.

O purano the o nevo dživipen

⁵ Vašoda murdaren andre tumende o žadosci le teloskre: O lubipen, o nalačhipen, o nažužipen, e nalači žadosca the o lakomstvo, so hin e modloslužba.

⁶ Angle kala veci avel e choļi le Devleskri pre ola, ko na kamen te šunel.

⁷ The tumen varekana avke andre kada phirenas a dživenas.

⁸ Ale akana čhiven tumendar kada savoro het: E choļi, e vibušnosť, o nalačhipen, o nalače lava pal aver džene the o džungale lava andral o muj.

⁹ Ma klaminen jekh avreske, bo imar čhidan tele le purane manušes leskre skutkenca

¹⁰ a urđan pre tumende le neve manušes, saves o Del furt kerel neveder pal peskri podoba, hoj furt feder te prindžarel Oles, ko les kerđa.

¹¹ Avke akana imar nane rozđjel či hin vareko Grekos abo Židos, obrezimen abo naobrezimen, cudzincos abo barbaris*, otrokos abo slobodno, ale o Kristus hin savoro a ov hino andre savorende.

¹² Tumen san le Devleskre avrikidle manuša, sveta, saven o Del igen kamel, vašoda tumen uren andro lačhejileskeriben, lačhipen, pokora, kovlejileskeriben the trpezlivost.

¹³ Zlidžan jekh avres a odmuken tumenge, te hin varekas vareso pre varekaste. Odmuken jekh avreske avke, sar o Kristus odmukla tumenge.

¹⁴ Ale upral savoreste uren tumen andro kamiben, savo sphandel savoro andre dokonalo jednota.

¹⁵ A o smirom le Kristoskro mi lidžal tumare jile, se sanas vičimen andre jekh telos, hoj te dživen andro smirom. A aven vđačna.

¹⁶ O lav le Kristoskro mi el barvales andre tumende. Andre savoro godaveripen sikaven jekh avres a dovakeren tumenge. A palikeribnaha andro jile gilaven le Devleske o žalmi, o chvali the o duchovna gila.

¹⁷ A savoro, so keren, abo vakeren, keren andro nav le Rajeskro le Ježišoskro a prekal leste palikeren le Devleske, amare Dadeske.

Sar te dživel o nevo dživipen

¹⁸ Džuvľale, podden tumen tumare romenge, avke sar oda kampel te kerel andro Raj.

---

* 3:11 Skitos

¹⁹ Muršale, kamen tumare romñijen a ma chučkeren pre lende avri cholaha.

²⁰ Čhavorale, šunen le dajen the le daden andre savoreste, bo ada hin le Rajeske pre dzeka.

²¹ Dadale, ma aven igen zorale pre tumare čhave, hoj te na pes phanden andre peste.

²² Tumen, o sluhi, šunen tumare rajen andre savoreste a ma služinen pačivales ča anglal lengre jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenje, ale služinen žuže jilestar a daratar le Devlestar.

²³ Savoro, so keren, keren andral o jilo sar le Rajeske, a na sar le manušenje.

²⁴ Se džanen, hoj le Rajestar chudena o dēdictvos sar o počiniben, bo le Rajeske le Kristoske služinen.

²⁵ Oleske, ko kerel o nalačhipen, ela počimen vaš oda nalačhipen, so kerda. Bo o Del peske na kidel avri ñisave manušes, sar sudzinel.

4

¹ Tumen, o raja, den le sluhenge oda, so hin spravodljivo a so peske zaslužinen. Se džanen, hoj the tumen hin Raj andro űebos.

Te ačhen andro modlitbi

² Ačhen andro modlitbi, aven upre a ma soven, ale furt palikeren le Devleske.

³ Modlinen tumen the vaš amenge, hoj amenge o Del te phundravel o vudar prekal o lav, hoj te vakeras le Kristoskro garudipen, vaš savo som akana andre bertena.

⁴ Modlinen tumen, hoj oda garudipen te sikavav žužes, avke sar kampil.

⁵ Dživen godaha anglo napačabnaskre manuša a viužinen avri dojekh časos.

⁶ Tumaro vakeriben mi el furt pherdo le kamibnaha, lačo sar o chaben le loneha, hoj te džanen, sar kampil sakoneske te odphenel.

O posledna pozdravi

⁷ Miro lačo phral the pačivalo služobñikos, savo amenca jekhetane služinel le Rajeske, o Tichikus, tumenge dela te džanel savoro, so manca hin.

⁸ Me les bičhadom ke tumende vašoda, hoj tumen te dodžanen, sar amenge hin a so keras, hoj tumenge te anel o radišagos andro jile.

⁹ Džal leha o Onezimus, o pačivalo the lačo phral, saves igen kamas a hino jekh tumendar. On tumenge dena te džanel sa, so pes kade kerel.

¹⁰ Pozdravinel tumen o Aristarchos, savo hino manca jekhetane andre bertena, the o Marek, le Barnabašiskro strično phral. (Pal leste tumenge imar pisindom, hoj les te prilen, te avela ke tumende.)

¹¹ Pozdravinel tumen the o Jesus, saves vičinen Justus. Le Židendar ča on korkore keren manca jekhetane buči prekal o krališagos le Devleskro a but mange pomožinde.

¹² Pozdravinel tumen o Epafras, savo hino jekh tumendar, o sluhas le Ježišoskro Kristoskro, savo pes furt vaš tumenge marel andre peskre modlitbi, hoj te ačhen zoraha andro pačaben, te aven dokonala a andre savoreste te keren le Devleskri voľa.

¹³ Šaj phenav pal leste, hoj kerel bari buči vaš tumenge the vaš ola, ko hine andre Laodikea the andro Hierapolis.

¹⁴ Pozdravinel tumen o Lukaš, o doktoris, saves rado dikhas, the o Demas.

¹⁵ Pozdravinen le phralen andre Laodikea the andre Nimfa the e khangeri, so hiňi andre leskro kher.

¹⁶ A sar ela o ľil pregendo ke tumende, den, hoj les te pregenen the andre khangeri andre Laodikea. A tumen pregenen o ľil andral e Laodikea.

¹⁷ A phenen le Archipaske: Snažin tut te dokerel odi buči, so priľal le Rajestar.

¹⁸ Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen. Ma bisteren pre mire lanci! E miloť le Devleskri mi el tumenca savorenca!

Le Pavloskro ešebno lil le Tesaloničanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinās le manušenge andro foros Tesalonika, la khangerake, so hiñi andro Del amaro Dad the andro Raj Ježiš Kristus:

E milost' the o smirom tumenge!

² Amen palikeras le Devleske vaš tumenge savorenge furt, sar tumen leperas andre amare modlitbi.

³ Na prečas te leperel anglo Del amaro Dad tumari buči, so keren le pačabnastar, tumari služba andro kamiben the oda, savi zoralī hiñi tumari nađej andre amaro Raj Ježiš Kristus.

⁴ Amen džanas, phralale, hoj o Del tumen kamel a kidña peske tumen avri.

⁵ Bo amaro evaņjelium na avla ke tumende ča le lavenca, ale la zoraha the le Svete Duchoha the andre bari istota. Se tumen džanen, sar dživahas maškar tumende, a oda sas prekal tumaro lačo.

⁶ A tumen napodobņinenas amen a the le Rajes, sar priilan o lav andro but cerpišagi radišagoha le Svete Duchoštār.

⁷ Vašoda san priklados savorenge, save pačan andre Macedonija the andre Achaja.

⁸ Bo tumendar gela o lav le Rajeskro na ča andre Macedonija the andre Achaja – pre dojekh than pes rozligenda tumaro pačaben andro Del. Vašoda amenge imar na kampil buter nič te vakerel,

⁹ bo on korkore vakeren pal oda, sar amen priilan a sar tumen visardan le modlendar ko Del, hoj te služinen le džide the čače Devleske.

¹⁰ Vašoda akana užaren leskre Čhas le Ježiš, saves o Del uštađa andral o meriben a savo amen zachrañinel andral odi choli, so avela.

2

Pal e buči andre Tesalonika

¹ Tumen korkore džanen, phralale, hoj amen na avlam ke tumende hijaba.

² Se džanen, hoj angloda but precerpindam andro Filipi a hoj amen ande avri pre ladž. Ale the avke arakhlam e zor

andro Del te vakerel tumenge o evaňjelium le Devleskro bi e dar, kajte but manuša džanas pre amende.

³ Bo oda, so amen tumenge vakerahas, na sas, hoj varekaha te thovas avri, a na sas aňi le klamišagoha, aňi le nažuže jilenca,

⁴ ale vašoda, hoj amen o Del dikhla sar hodnen, diňa amenge o evaňjelium a avke les vakeras – na avke, hoj te avas pre dzeka le manušenje, ale le Devleske, savo skušinel amare jile.

⁵ Se tumen džanen, hoj šoha tumenge na vakerahas gule lava, aňi na samas izdrade pal tumare love andre amare jile – o Del hino amaro švedkos.

⁶ Aňi na rodahas e slava le manušendar – aňi tumendar, aňi űikastar avrestar.

⁷ Bo sar o apoštola le Kristoskre šaj tumendar užardamas, hoj pes pal amende te starinen.

No amen avke na kerđam, ale samas ke tumende kamibnaskre sar e daj, savi pes starinel pal peskre čhave.

⁸ Avke tumen kamahas, hoj anahas tumenge na ča o evaňjelium, ale dahas the peskre dživipena, bo igen peske tumen zakamlam.

⁹ Se leperen tumenge, phralale, pre amari phari buči. Ratdžives kerahas, hoj te na avas tumenge pre meň, medik tumenge vakerahas o evaňjelium le Devleskro.

¹⁰ Tumen san švedki a the o Del, sar pobožne, spravodlivones the žužes pes likerahas maškar tumende, so pačan.

¹¹ Tumen džanen mištes, hoj dojekheha tumendar kerahas avke, sar o dad kerel peskre čhaha:

¹² Zoraľarahas, dovakerahas a priphenahas tumenge, hoj te dživen lačo dživipen, so hin pre dzeka le Devleske, savo tumen vičinel andre peskro krališagos the andre peskri slava.

¹³ Vašoda na preačas te palikerel le Devleske, hoj na priiľan sar o lav le manušeskro, oda lav, so šundān amendar, ale sar le Devleskro lav. Bo ajsō čačas hino oda lav, so kerel andre tumende, save pačan.

¹⁴ Se tumen, phralale, ačhiľan ajse sar le Devleskre zbori andro Ježiš Kristus andre Judsko. Bo avke, sar on cerpinenas le Židendar, avke the tumen cerpinenas tumare manušendar.

¹⁵ Ola Židi murdarde amare Rajes le Ježiš a the peskre proroken a the pre amende džanas. On nane le Devleske pre dzeka a hine űeprijaťela savore manušenje.

16 Na domuken amenge te vakerel le avre narodenge, hoj te aven zachrañimen, a oleha mek furt buter dothoven paš peskre bini. Ale e choľi le Devleskri imar avľa pre lende.

O Pavol kamel te avel pale ke lende

17 Phralale, kajte amen gelam het tumendar pro sikra, na gelam het le jileha. Igen tumen kamahas te dikhel a kerahas sa prekal oda, hoj tumen te dikhas.

18 A kamahas te avel ke tumende – me, o Pavol, buterval kamavas – ale o satan amenge na domukľa.

19 Bo ko hin amari nađej, amaro radišagos, vaj amari baripnaskri koruna? Či na san oda tumen angle amaro Raj Ježiš Kristus, sar avela?

20 Tumen san amari slava the amaro radišagos!

3

1 Vašoda, hoj imar buter našti likerahas avri, phendám peske, hoj ačhaha andro Ateni korkore,

2 sar bičhadám le Timoteus, amare phrales the le Devleskre služobňikos, savo amenca kerel jekhetane e buči prekal o evaňjelium le Kristoskro, hoj tumen te zoraľarel a hoj te pomožinel tumare pačabnaske,

3 hoj ňiko te na omukel o pačaben andre kala pharipena. Se tumen korkore džanen, hoj amen sar pačabnaskre manuša mušinas kajse pharipenenca te predžal.

4 The sar samas ke tumende, phenahas tumenge imar anglal, hoj pre amende avena o pharipena. A džanen, hoj avke pes the ačhiľa.

5 Vašoda, sar me imar buter našti likerđom avri, bičhadom les, hoj man te dodžanav pal tumaro pačaben, či tumen na pokušinelas o beng a amari buči palis na ulahas pre ňisoste.

6 Ale akana, sar avľa o Timoteus tumendar ke amende, anda amenge o lačo hiros pal tumaro pačaben the kamiben. Phenda amenge, hoj pre amende furt gondolinen andro lačhipen a igen amen kamen te dikhel – avke sar the amen tumen.

7 Vašoda, phralale, radisalilam tumare pačabnaske, kajte amen hin bare pharipena the cerpišagi.

8 Akana obdžidilam, bo džanas, hoj tumen ačhen zoraha andro Raj.

9 Se soha šaj palikeras le Devleske vaš tumenge, vaš oda savoro radišagos, so amen tumendar hin angle amaro Del?

10 Rat-džives pes igen mangas, hoj tumen te dikhas a te dokeras oda, so mek kampil tumare pačabnaske.

¹¹ Ale ov korkoro, o Del amaro Dad the amaro Raj o Ježiš Kristus, mi lidžal amaro drom ke tumende.

¹² A mi kerel o Raj, hoj tumaro kamiben jekh ke avreste a the ke sakoneste te barol a te prečuľal avri, avke sar hin amaro kamiben ke tumende.

¹³ Mi zoralarel tumen andro jile, hoj te aven sveta the bi o binos anglo Del amaro Dad, sar avela amaro Raj o Ježiš savore peskre manušenca. Amen.

4

O dživipen, so hin le Devleske pre dzeka

¹ No akana, phralale, mangas tumen a dovakeras tumenge andre amaro Raj Ježiš, hoj furt buter te baron andre oda, so amendar priiľan. Bo amen tumen sikaďam, sar kempel te dživel a te avel pre dzeka le Devleske a avke imar the dživen.

² Se džanen, save prikazaňja tumen diňam amare Rajestar le Ježišostar.

³ Bo kada hin, so o Del kamel: tumaro posveťenje, hoj tumen te zľikeren le lubipnastar,

⁴ hoj sako tumendar te džanel sar te dživel peskra romňaha svetones the andre pačiv

⁵ a na andre džungali žadosca, sar oda keren o pohana, save na prindžaren le Devles.

⁶ Ňiko te na thovel avri peskre phraleha avke, hoj kerela vareso leskra romňaha. Bo amaro Raj marela sakones, ko oda kerel, sar tumenge imar sigeder zoraha priphendam the dovakerdam.

⁷ Bo na vičinda amen o Del pre oda, hoj te avas nažuže, ale hoj te dživas sveto dživipen.

⁸ Ko kada na prilel, na prilel le Devles. Bo oda nane le manušestar, ale le Devlestar, savo tumen del peskre Svete Duchos.

⁹ Pal o kamiben maškar o phrala tumenge na kempel te pisinel, bo tumen san korkore avrisikade le Devlestar, hoj jekh avres te kamen.

¹⁰ Bo imar sikaven oda kamiben savore phralenge andre cali Macedonija. Ale mangas tumen, hoj oda te keren mek buter.

¹¹ Keren sa prekal oda, hoj te dživen andro smirom a sako pes mi starinel pal peskro a mi kerel peskre vastenca e buči, avke sar tumenge oda phendam.

¹² Bo oleha tumen ľikerena šukares anglal ola, ko na pačan, a na avena ņikaske pre meň.

Sar o Raj avela tele

¹³ Amen kamas, phralale, hoj te džanen, so ela ole manušenca, save imar mule. Bo na kamas, hoj tumen te trapinen avke sar okla džene, saven nane nađej.

¹⁴ Bo te amen pačas, hoj o Ježiš muľa a ušřila andral o meriben, ta akor pačas the oda, hoj o Del anela pale le Ježišoha olen, ko mule pačabnaha andre leste.

¹⁵ Kada, so tumenge amen phenas, hin o lava le Rajeskre: Amen, save mek dživaha, sar avela o Raj, na predenašaha olen, ko imar mule.

¹⁶ Bo sar šundola o zoralo rozkazis, le archaňjeloskro hangos the le Devleskri truba, korkoro o Raj avela tele andral o ņebos a ola, ko mule andro Kristus, ušřena ešebna.

¹⁷ A palis amen, save avaha mek džide, avaha jekhvaresto cirdle upre jekhetane lenca andro chmari, kaj pes arakhaha le Rajeha. A avke avaha le Rajeha pro furt.

¹⁸ Vašoda tumen zoraľaren jekh avren kale lavenca.

5

¹ Phralale, pal o časi, kana oda avela, na kempel tumenge te pisinel,

² bo korkore mištes džanen, hoj o Džives le Rajeskro avela avke sar o živaňis prekal e rat.

³ Bo sar vakerena: „Smirom hin a na mušinas pes te daral,“ akor e bari bibach, avela jekhvaresto pre lende, sar o dukha pre khabňi džuvľi a na denašena.

⁴ Ale tumen, phralale, na san andro kalipen, hoj tumen oda Džives te zachudel sar o živaňis.

⁵ Bo tumen savore san o čhave le švetloskre the o čhave le dživeseskre. Amen na sam o čhave le kalipnaskre the la račakre.

⁶ Vašoda, te na sovas avke sar okla džene, ale te avas upre a te avas strižba.

⁷ Bo ola, ko soven, rači soven a ola, ko mačon, hine rači mate.

⁸ Ale amen, save sam o čhave le dživeseskre, avas strižba, uras pre peste o pancjeris le pačabnaskro the le kamibnaskro a sar e prilba e nađej pro spaseňje.

⁹ Bo o Del peske amen na kidňa avri pre peskri cholĭ, ale pre oda, hoj te dochudas o spaseňje prekal amaro Raj Ježiš Kristus,

¹⁰ savo muľa vaš amenge, hoj te dživas jekhetane leha – či sam džide abo mule.

¹¹ Vašoda tumen zoraľaren a podhazden jekh avres, avke sar oda the keren.

O posledna pozdravi

¹² Mangas tumen, phralale, hoj tumenge te likerem olen, ko maškar tumende keren e phari buči, ko hine upral tumende andro Raj a sikaven tumen.

¹³ Igen tumenge len važinen a kamen len vaš lengri buči. Dživen andro smirom jekh avreha!

¹⁴ A mangas tumen, phralale: Dovakerem olenge, ko na kamen te kerel buči, podhazden olen, ko pes pomukle, pomožinen le slabenge a sakoneha likerem avri.

¹⁵ Dodikhen pre oda, hoj ňiko te na visarel varekaske pale o nalačo vaš o nalačo, ale furt tumen snažinen te kerel o lačo jekh avreske a the savore manušenge.

¹⁶ Furt radisaŕon!

¹⁷ Ma preačhen tumen te modlinel!

¹⁸ Andre savoreste palikerem, bo ada hin le Devleskri voŕa prekal tumende andro Ježiš Kristus.

¹⁹ Ma murdaren andre e jag le Svete Duchoskri.

²⁰ Ma dikhen tele o prorocŕva,

²¹ ale savoro skušinen a o lačo tumenge muken.

²² Ňič tumen te na chal le ňisave nalačhipnaha.

²³ A o Del korkoro, savo amen del o smirom, mi kerel tumendar sveten andre savoreste a mi dolikerel tumen - calo tumaro duchos, duša the felos - bi e mel, medik na avela pale amaro Raj o Ježiš Kristus.

²⁴ Verno hino Oda, ko tumen vičinel: Ov oda the kerela.

²⁵ Phralale, modlinen tumen vaš amenge!

²⁶ Pozdravinen šukares savore phralen jilestar.

²⁷ Mangav tumen anglo Raj: Pregenen kada lil savore svete phralenge.

²⁸ E milosť amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi avel tumenca!

Le Pavloskro dujto lil le Tesaloničanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinas le manuŝenge andre khangeri andro foros Tesalonika, save patrinen le Devleske, amare Dadeske the le Rajeske le Ježišoske Kristoske:

² E milost' the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar, le Ježišostar Kristostar!

Pal o sudos

³ Phralale, amen muŝinas vaš tumenge te palikerel furt le Devleske a hin vaš soske, bo igen barol tumaro pačaben the tumaro kamiben jekh ke avreste.

⁴ Vašoda the amen korkore pes laŝaras tumenca andro khangera le Devleskre, hoj sar likerem avri a pačan andre savore tumare pharipena the skuški, savenca predžan.

⁵ Kada savoro sikavel pre le Devleskro čačipnaskro sudos, a vašoda avena hodna te džal andro krališagos le Devleskro, vaš savo the cerpinen.

⁶ Bo o Del hino čačipnaskro: Dela pale o pharipen olenge, ko tumenge keren o pharipen,

⁷ ale tumenge, save san andro pharipen, dela o smirom le pharipnastar avke, sar the amenge, akor sar pes andral o ņebos sikavela o Raj o Ježiš peskre zorale aŋjelenca.

⁸ Akor marela andro jagale plameňa olen, ko na prindžaren le Devles, the olen, ko na ŝunen o evaŋjelium amare Rajeskro le Ježišoskro.

⁹ Lengro trestos hin, hoj ena zničimen pro furt dur le Rajeskre mujestar the leskra slavakra zoratar,

¹⁰ andre oda Džives, sar o Ježiš avela, hoj les te avel e slava savore leskre manuŝendar the e bari pačiv savorendar, save pačandile. Tumen avena maŝkar lende, bo pačandilan amare svedectvoske.

¹¹ Vašoda pes furt vaš tumenge modlinas, hoj tumendar amaro Del te kerel hodnen te dživel oda dživipen, andre savo tumen vičinda, a hoj peskra zoraha te dokerele savoro lačo, so tumen kamen, a the dojekh pačabnaskri buči.

¹² Modlinas pes vaš oda, hoj o nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro te avel barardo andre tumende a

tumen andre leste prekal e milost, so del o Del the amaro Raj, o Ježiš Kristus.

2

O znameŋja andro džives le Rajeskro

¹ Te vakeras pal oda Džives, sar avela amaro Raj, o Ježiš Kristus, a sar amen lela ke peste, mangas tumen, phralale,

² ma den tumen te daravel avri nisave duchoha, aňi laveha, aňi lileha – so dičhol, hoj hin amendar –, so phenen, hoj o Džives le Kristoskro imar avla.

³ Ma den tumen nisoha a ŋikaha te klaminel, bo o Džives le Kristoskro na avela, medik pes na ačhela oda, hoj but manuša oddžana le pačabnastar, a medik pes na sikavela o Manuš le Binoskro, oda, kas o Del zničinela andro peklos.

⁴ Ov džala pre savoreste a hazdela pes upral savoreste, so pes vičinel Del, abo pes lašarel, vašoda peske bešela andro chramos le Devleskro a kerela pestar, hoj ov hino Del.

⁵ Bisterđan, hoj pal oda imar vakeravas, sar somas ke tumende?

⁶ A tumen džanen, so les akana zlikerel, hoj pes te sikavel ča andre oda časos, so hin dino prekal leste.

⁷ A e zor le nalačhipnaskri imar kerel počoral, bo mek hino zlikerdo, no ča dži akor, medik na ela ilo het oda, ko les akana zlikerel.

⁸ A palis pes oda Manuš le Binoskro sikavela, saves o Raj o Ježiš murdarela le dichoha andral peskro muj a zničinela peskra slavaha, sar avela.

⁹ Oda Manuš le Binoskro avela savora zoraha le satanostar a kerela falošna znameŋja the zazraki,

¹⁰ hoj te cirdel andro nalačhipen olen, ko ena zničimen, bo na priile a na kamle o čačipen, hoj te aven spasimen.

¹¹ Vašoda pre lende o Del bičhavel e zor, so len liđžala andro bludi, hoj te pačan le klamišagoske.

¹² Avke ena odsudzimen savore, ko na pačandile le čačipnaske, ale rado kamenas o nalačhipen.

Te ačhen zorales

¹³ Ale amen mušinas furt te palikerel le Devleske vaš tumenge, phralale, saven o Raj kamel. Bo o Del peske tumen avri kidňa sar ešebnen, hoj te aven spasimen, a pošvecinda tumen le Duchoha the le pačabnaha andro čačipen.

¹⁴ Akor, sar amendar šundan o evaňjelium, vičinda tumen ke oda, hoj te prilen e slava amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri.

¹⁵ Vašoda, phralale, ačhen zorales a likerem oda, so siklilan, či amare lavestar abo amare lilestar.

16 A korkoro amaro Raj, o Ježiš Kristus, the o Del, amaro Dad, savo peske amen zakamla a diña amen peskra milostaha o večno radišagos the e lachi nađej,

17 mi pošešinel tumare jile a mi del tumen zor andre dojekh lačo skutkos the lav.

3

O Pavol peske mangel modlitbi

1 Dureder, phralale, modlinen tumen vaš amenge, hoj pes o lav le Rajeskro sig te rozlidžal a te prilel andre pačiv the avrether avke sar ke tumende.

2 A modlinen tumen, hoj te avas avricirdle andral e zor le nalače the napačivale manušendar, bo na sakones hin pačaben.

3 Ale o Raj hino pačivalo. Ov tumen dela zor a chrañinela le nalačhestar.

4 Pačas tumenge andro Raj, hoj imar keren a the kerena, so tumenge amen prikazinas.

5 O Raj mi lidžal tumare jile ko kamiben le Devleskro the ke trpezlivosť le Kristoskri.

Sako te kerel buči

6 Prikazinas tumenge, phralale, andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, hoj tumen te odcirden dojekhe phralestar, savo dživel leñivones a na dživel pal oda sikaviben, so amendar chudňan.

7 Tumen korkore džanen, hoj kempel te kerel avke sar amen, bo amen na dživahas maškar tumende leñivones:

8 Na chahas o maro ñikastar hijaba, ale andre buči phares kerahas rat-džives, hoj te na avas ñikaske tumendar pro starišagos.

9 Amen kerđam oda, na vašoda, hoj amen na sas pre oda pravos, ale hoj tumenge te avas priklados, hoj te keren avke sar amen.

10 A sar samas ke tumende, prikazinahas tumenge kada: „Oda, ko na kamel te kerel buči, aňi te na chal!“

11 Bo šunas, hoj varesave džene maškar tumende pes namištes likerem – ñič na keren, ča pes thoven andre ola veci, so lenge na kempel.

12 Ajsenge prikazinas a priphenas prekal amaro Raj Ježiš Kristus, hoj šukares te keren buči, a avke te chan peskro maro.

13 Ale tumen, phralale, ma preačhen te kerel o lačhipen,

14 a te vareko na šunel amaro lav andre kada lil, pre oda manuš tumenge den pozoris a ma zdžan tumen leha, hoj pes te ladžal.

¹⁵ Ma len les sar nepřijaťelīs, ale dovakeren leske sar phraleske.

O posledna pozdravi

¹⁶ Korkoro o Raj, savestar avel o smirom, tumen mi del o smirom andre dojekh časos the andre savoreste. O Raj mi el tumenca savorenca!

¹⁷ Me, o Pavol, pisinav mire vasteha kada pozdravos. Avke pisinav. Kada hin o znakov* andre savore mire ĺila.

¹⁸ E milost' amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca!

---

* **3:17** Abo: o podpisos

Le Pavloskro ešebno lil le Timoteoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado le Devlestar amare Spasiteľistar the le Ježišostar Kristostar, savo hino amari nađej,

² pisinav le Timoteoske, mire čače čhaske andro pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milost, o lačhejileskeriben the o smirom!

Pal o falošno sikaviben

³ Mangav tut, sar tut imar mangavas, sar džavas andre Macedonija, hoj te ačhes andro Efezus a te dovakeres varesave manušenge, hoj te na sikaven falošno sikaviben.

⁴ Phen lenge, hoj pes te na zalen varesave bajkenca the le ňekoňečne rodokmeňenca, bo kajse lava na služinen le Devleskra bučake, savi pes kerel le pačabnaha, ale sigeder anen o vesekedišagi.

⁵ O cielos ole prikaziskro hin o kamiben, so avel andral o žužo jilo, andral o lačo svedomje the andral o čačo pačaben.

⁶ Kada varesave džene našade a visarde pes ko diline vakeribena.

⁷ On kamen te avel o učiteľa le zakonoskre, ale aňi na achalon, so vakeren, a aňi oda, pre soste avke ačhen.

⁸ Ale amen džanas, hoj o zakonos hino lačo - te les vareko lel avke, sar kampil.

⁹ A kada džanen, hoj o zakonos nane dino prekal o čačipnaskre, ale prekal ola, ko na dolikeren o zakonos a ko pes na podden - hino dino prekal o bijedevleskre the binošna, prekal ola, ko nane sveta aňi žuže, the prekal o vrahi, prekal ola, ko murdaren le dajen the le daden.

¹⁰ O zakonos hino the prekal o lubara, prekal o murša, so soven le muršenca, prekal ola, ko cinen the bikenen le manušen, prekal o klamara the prekal ola, ko den lav klamišagoha, a prekal sakoneste, ko dživen avke, hoj pes oda na zdžal le saste sikavibnaha.

¹¹ Oda sikaviben šaj arakhas andro slavno evaňjelium le požehňimen Devleskro, savo mange sas dino te vakerel.

Palikeriben le Devleske

¹² Palikerav le Ježišoske Kristoske, amare Rajeske, savo man diňa zor te kerel leskri buči. Palikerav leske, hoj man dikhla sar vernones a ačhađa man andre služba,

¹³ man, savo pre leste varekana namištes vakeravas, džavas pre leste a dukhavavas les. Ale o Del sas ke mande lačhejileskro, bo mek na somas andro pačaben a na džanavas, so kerav.

¹⁴ Ale o Raj pre ma čhiđa avri barvales peskri milost a diňa man o pačaben the o kamiben, so hin andro Ježiš Kristus.

¹⁵ Kala lava, so phenav, hin čačipen a šaj len te prilel a te pačal: O Ježiš Kristus avla pro svetos te spasinel le binošnen, savendar me som nekgoreder.

¹⁶ Ale o Del sas ke mande lačhejileskro vašoda, hoj pre ma ešebno o Ježiš Kristus sikada peskri bari trpezljivost, sar priklados prekal ola, ko pačana andre leste, a avke chudena o večno dživipen.

¹⁷ Le večne Kraliske, le jekhe Devleske, savo furt dživel a saves naši te dikhel, mi džal e pačiv the e slava pro furt! Amen.

¹⁸ Timoteus, čhavo miro, kada prikazis, so tuke dav, hino zathodo pro prorocka lava, save tuke sas angloda phende. Te keres pal ola lava, mares tut lenca o lačno mariben

¹⁹ a likereres tuke o pačaben the o lačno svedomje! Varesave džene preačhile te šunel peskro svedomje, a vašoda lengro pačaben rozpeľa.

²⁰ Lendar hin o Himeneos the o Alexander, saven diňom le satanoske, hoj te odsiklon pes te ruhinel.

2

Pal e modlitba

¹ Mangav tut anglal savoreste, hoj pes te keren o modlitbi, o mangipena, o prosbi vaš avrenge a the o palikeribena vaš savore manuša.

² A modlilen tumen the vaš o kraľa the vaš savore autoriti, hoj te dživas andro smirom cicho dživipen andre savori pobožnost the svetost.

³ Kada hin lačno the šukar anglo Del amaro Spasitelis,

⁴ savo kamel, hoj savore manuša te aven zachraňimen a te prindžaren o čačipen.

⁵ Bo hin ča jekh Del a hin ča jekh prostredňikos maškar o Del the maškar o manuša, o manuš Ježiš Kristus,

⁶ savo počinda peskre džživpnaha, hoj te cinel avri savore manušen. O Del amenge ada sikada andro spravno časos.

⁷ Vašoda somas me ačhado sar o apoštolos the kazatēlis, o učitelis le pohanenge, hoj lenge te vakerav pal o pačaben the čačipen. Vakerav čačo, na klaminav!

⁸ Vašoda kamav, hoj pes o murša te modlīnen pre dojekh than a te hazden o sveta vasta bi e choli the vesekeđišagos.

⁹ Avke the o džuvla pes mi uren rajikanes, avke sar kampil, žužipnaha the zlikeribnaha, jednoduche uchañibnaha, bi o somnakaj, perli abo barikane gada,

¹⁰ ale mi šukałaren pes le lače skutkenca, avke sar oda kampil te kerel le džuvlenge, save phenen, hoj lašaren le Devles.

¹¹ E džuvli cichones mi siklōl savora pokoraha.

¹² La džuvlake na domukav te sikavel, aňi te lidžal le muršes, ale mi avel čhit.

¹³ Bo o Adam sas stvorimen ešebno a až palis e Eva.

¹⁴ A na o Adam sas klamimen, ale e džuvli sas klamimen a kerđa o binos.

¹⁵ Ale e džuvli ela zachrañimen prekal oda, hoj anela pro svetos le čhavoren, te ačhela andro pačaben, kamiben, sveto džživipen the zlikeriben.

3

Pal o vodci andro khangera

¹ Kala lava hin čačipen: Te vareko kampil te lidžal e khangeri, mangel peske lači služba.

² Oda, ko lidžal e khangeri, mušinel te dživel avke, hoj te na avel pre leste so te phenel, murš jekha džuvlakro, strižbo, godaver the rajikano, savo presikavel e pačiv le hoscenge a džanel te sikavel avren.

³ Našti avel pijakos, aňi maribnaskro, ale kovlo, aňi ajso, savo pes cholarel sig, aňi ajso, savo izdral pal o love.

⁴ Mušinel mištes te lidžal peskro kher a te sikavel le čhaven, hoj les te šunen a te den pačiv.

⁵ Ale te vareko na džanel te lidžal peskro kher, sar pes palis starinela pal e khangeri le Devleskri?

⁶ Oda, ko lidžal e khangeri, našti avel terno andro pačaben, hoj te na ačhel barikano a te na avel odsudzimen avke sar o beng.

⁷ Ale mušinel pal leste te džal o lačo hiros the le manušendar, save na pačan, hoj te na perel andre ladž aňi le bengeske andre pasca.

Pal o dijakona

⁸ Avke the o dijakona mušinen te dživel pačivalones a mušinen te dolikerel peskro lav. Našti aven ajse, save pijen but mol, abo hine izdrade pal o love,

⁹ ale ajse, save o čačipen le pačabnaskro likerem andro žužo svedomje.

¹⁰ No the on mi aven ešeb skušimen avri a palis, sar pre lende na ela so te phenel, šaj keren e dijakonoskri služba.

¹¹ Avke the lengre romñija te aven lače, na pletkarki, ale strižba the pačivale andre savoreste.

¹² Le dijakonen mi el ča jekh romñi a mi džanen mištes te lidžal peskre čhaven the peskre khera.

¹³ Bo pal ola, ko mištes keren e dijakonoskri služba, džal o lačo hiros a šaj vakeren bi e dar pal o pačaben andro Ježiš Kristus.

O baro garudipen

¹⁴ Pisinav tuke kada lil, ale pačav, hoj sig ke tu avava.

¹⁵ No, te avlomas nasig, kamav, hoj te džanes, sar pes kempel te likerel andro kher le Devleskro, so hin e cirkev le džide Devleskri, o slupos the o zoralo zaklados le čačipnaskro.

¹⁶ Čačes viznavinas, baro garudipen hin andre oda, so pačas:

O Kristus sas zjavimen andro telos,
 ospravedlñimen andro Duchos,
 dikhle les o aňjela,
 maškar o narodi pal leste kazinenas,
 pačandile andre leste andro svetos
 a sas ilo upre andre slava.

4

Pal o falošna učitelja

¹ O Duchos phenel igen jasne, hoj andro posledna časi oddžana varesave džene le pačabnastar a likerena pes le klamišagoskre duchendar the le demonengre sikavibenendar.

² Kada sikaviben avel le dujemujengre manušendar, save klaminen a na šunen imar peskro svedomje, sar te lende ulahas avrilabardo le jagale trasteha.

³ Kala manuša sikaven, hoj nane mištes te džal romeste, a zakazinen te chal varesave chabena, so o Del kerđa, hoj len palikeribnaha te chan ola, ko pačan a prindžaren o čačipen.

⁴ Ale savoro, so o Del kerđa, hin lačo a nič na kempel te odčhivel het, te pes prilal palikeribnaha.

⁵ Bo o chaben pes pošvecinel le Devleskre laveha the la modlitbaha.

⁶ Te kada sikaveha le phralen, aveha lačo služobňikos le Ježišoske Kristoske, avribarardo le pačabnaskre lavenca the le lače sikavibnaha, savestar tut dži akana likerehas.

O lačo služobňikos le Ježišoskro

⁷ Ale ola bijedevleskre paramisa ma prile, ale sigeder tut zoraľar andro sveto dživipen anglo Del.

⁸ Bo te zoraľares tiro telos, oda anel ča frima chasna, ale o sveto dživipen anel chasna the andre kada dživipen the andre oda dživipen, so avela.

⁹ Kala lava hin čačipen a šaj len te prilal a te pačal.

¹⁰ Vašoda keras buči a trapinas pes, bo mukas pes pro džido Del, savo hino Spasiťelis savore manušenge, no mek buter olenge, ko pačan.

¹¹ Kada prikazin a sikav.

¹² Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele vaš oda, bo sal terno. Ale sikav o prikados le pačabnaskre manušenge, sar pes kampil te likerel andro lav, dživipen, kamiben, pačaben the žužipen.

¹³ Medik me avava, gen o Lav, kazin a sikav le manušen.

¹⁴ Ma zamuk oda duchovno daros, so hin andre tu a savo tuke sas dino prekal o prorocko lav, sar pre tu o starši thode peskre vasta.

¹⁵ Kala veci ker a muk tut andre oda cale jileha, hoj savore manuša te dikhen, sar džas anglal andro pačaben.

¹⁶ De tuke pozoris pre tu the pre tiro sikaviben. Ačh andre oda! Bo te kada kereha, zachraňineha tut a the olen, ko tut šunen.

5

O vdovi, o phureder manuša the o otroka

¹ Le phuredere manušeske ma dovaker zoraha, ale dovaker leske sar dadeske, le ternederenge sar phralenge,

² le phuredere džuvlengje sar dajenge a le ternedere džuvlengje sar pheňenge, andre savoro žužipen.

³ De pačiv le vdoven, save hine čačes vdovi.

⁴ Bo te hin varesava vdova čhave abo vnučata, on pes ešeb mi sikaven te avel pobožna andre peskro kher oleha, hoj den pale o lačhipen le dajenge the le dadenge, bo oda hin šukares anglo Del.

⁵ E čači vdova, savi hiňi korkori a nane la ňiko, pes zmukel pro Del a rat-džives hiňi andro modľitbi the mangipena.

⁶ Ale ajsi vdova, savi dživel rozmukles, hiňi muli, kajte dživel.

⁷ Prikazin lengje kada, hoj ňikas pre lende te na avel so te phenel,

⁸ bo te pes vareko na starinel pal peskri famelija a meksa buter pal ola džene, ko leha dživen andro kher, akor zaprinda o pačaben a hino goreder sar o napačabnaskre.

⁹ Vdovake pes rachinel odi, savake hin buter sar šovardeš (60) berš a sas ča jekhvar veraduňi

¹⁰ a džal pal late o lačo hiros, hoj kerelas o lačhipen, bararda avri le čhaven, prilelas le hoscen, thovelas avri (omorelas) o pindre le Devleskre manušenge, pomožinelas olenge, ko hine andro pharipen, a kamelas te kerel savoro lačhipen.

¹¹ Ale ma rachin le ternedere vdoven, bo sar len cirdela te džal romeste, šaj pes visaren le Kristostar

¹² a anen pre peste o sudos, bo na dolikerde oda ešebno lav, so les dine.

¹³ A mek paš oda siklon nič te na kerel, ča te phirel kher kherestar a na ča, hoj nič na keren, ale mek vakeren pal oda, so lenge na kempel, keren o pletki a thoven pes andre savoreste.

¹⁴ Vašoda kamav, hoj o terneder vdovi te džan romeste, te avel len čhave a te starinen pes pal peskre khera, bo oleha na domukena olenge, ko pre amende džan, hoj pal amende te vakeren namištes.

¹⁵ Bo varesave vdovi pes imar visarde pale a džan pal o satan.

¹⁶ Te varesava pačabnaskra džuvľa hin vdova andre lakri famelija, mi starinel pes pal late, hoj te na avel pre khangeri o starišagos, hoj e khangeri pes te starinel pal ola, ko hine čačes vdovi.

¹⁷ Le staršen, save mištes lidžan e khangeri, kempel te del duvar ajci pačiv; no mek buter olen, ko služinen andro lav a sikaven.

¹⁸ Bo hin pisimen: „*Na phandeha o piskos la gurumňake, savi kerel buči, hoj te na chal*“; a: „*Oda, ko kerel buči, zaslužinel peske o počnižen.*“

¹⁹ Te tuke phenela vareko vareso pre oda, ko lidžal e khangeri, ma prile oda, te nane duj abo trin švedki.

²⁰ Olen, ko keren bini, karhin anglal savoredženende, hoj pes te daran the okla džene.

²¹ Mangav tut anglo Del, anglo Ježiš Kristus the anglo avrikidle aňjela, hoj tut te likerdes pal kada a te aves čačipnaskro ke dojekh a te na kides tuke avri ñikaskri sera.

²² Ma thov pre ñikaste sig o vasta a te na chal tut nič avrengre binenca. Liker tut, hoj te aves žužo.

²³ Ma pi imar ča paňi, ale pi po sikra the mol, bo furt tut dukhal e džombra a furt sal nasvalo.

²⁴ Varesave dženengre bini igen dičhol a džan anglal lende pro sudos, aver dženengre bini pes sikavena, sar ela o sudos.

²⁵ Avke the o lačhe skutki igen dičhol a te len mek na dičhol, našti ačhena garude.

6

¹ Savore manuša, save hine otroka, mi presikaven peskre rajenge savori pačiv, hoj ňiko te na dikhel tele o lav le Devleskro the amaro sikaviben.

² Ola manuša, kas hin pačabnaskre raja, te na sikaven lenge frimeder pačiv vašoda, hoj hine phrala. Mi služinen lenge mek feder, bo ola, kaske služinen, hine pačabnaskre a on len kamen.

O falošno sikaviben the o čačo barvalipen

Kada sikav a prikazin.

³ Te vareko sikavel avres a na likerel pes le saste lavendar, so phenda amaro Raj o Ježiš Kristus, aňi le sikavibnastar pal o pačabnaskro dživipen,

⁴ ajs o manuš peske pal peste but gondolinel a na džanel ňič – furt pes kamel te kerel a te vesekedinel pro lava. Olestar avel e zavist, o vesekedišagi, o džungale vakeribena the o nalačo gondolišagos pal aver

⁵ a furt pes vesekedinen o manuša, save namištes gondolinen a savenge chibalinel o čačipen, a save peske gondolinen, hoj o dživipen le Devleha hin o drom ko barvalipen.

⁶ He, hin le manušes but barvalipen olestar, hoj služinel le Devleske, te hino spokojno oleha, so les hin.

⁷ Bo ňič peha pro svetos na andam a ňič peha pal o svetos aňi našti las,

⁸ ale te amen hin o chaben the o uraviben, avas oleha spokojna.

⁹ Ola, ko kamen te barvalol, peren andro pokušeňje, andre pasca the andro but nagodaŕaver the nalačhe žadosci, so doanen le manušen andro meriben a zničinen len.

¹⁰ Bo o kamiben ko love hin o koreňis savore nalačhipnaske. Varesave džene andre oda pele, odgele le pačabnastar a kerde korkore peske but dukha.

Te marel pes o lačo mariben

¹¹ Ale tu, manušeja le Devleskro, denaš kajse vecendar a dža pal oda, so hin čačipnaskro, pal o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka, pal o pačaben, pal o kamiben, pal e trepzlivost the pal e krotkost.

¹² Mar tut o lačo pačabnaskro mariben a chude mištes o večno dživipen, andre savo salas vičimen akor, sar phendal o lačo viznaŋje anglo but švedki.

¹³ Prikazinav tuke anglo Del, savo del savoreske o dživipen, the anglo Ježiš Kristus, savo phendā avri o lačo viznaŋje anglo Pontsko Pilat:

¹⁴ Doliker oda, so tuke phendom pačivalones the žužes, medik pes na sikavela amaro Raj o Ježiš Kristus.

¹⁵ Ov pes sikavela andro časos, so diŋa o Del, savo hino korkoro požehŋimen Raj, o Kralis le kralengro the o Raj le rajengro.

¹⁶ Jekh ov, o Del, šoha na merel a bešel andro švetlos, kaj ŋiko naštī džal; ŋisavo manuš les šoha na dikhla a aŋi les naštī dikhel. Leske mi džal e pačiv the e večno zor! Amen.

¹⁷ Le barvalenge andre kada svetos phen, hoj pes te na lidžan upre a te na pes muken pro barvalipen, so nane isto, ale pro džido Del, savo amen del barvales sa, so amenge kempel pro bachtalo dživipen.

¹⁸ Prikazin lenge, hoj te keren o lačhipen, te barvalon andro lače skutki, te aven ščira a te džanen pes te rozdelinele avrenca.

¹⁹ Kavke peske skidena o barvalipen, so hin o lačo zaklados andre oda časos, so avela, hoj te dochuden oda čačo dživipen.

²⁰ Timoteus, doliker oda, so tuke sas dino le Devlestar. Obdža a ma šun olen, ko vakeren o bijedevleskre diline lava a phenen pre ola lava, hoj oda hin o prindžaripen.

²¹ Oda nalačo sikaviben zachudŋa varesave dženen a zabludzinde andral o pačaben.

E milost tumenca!

Le Pavloskro dujto lil le Timoteoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra voľatar, savo somas bičhado te vakerel pal o dživipen andro Ježiš Kristus, pal savo o Del angloda diňa lav,

² pisinav le Timoteoske, mire čhaske, saves kamav:

Mi del tut o Del, o Dad, the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milost', o lačhejileskeriben the o smirom!

O pačivaľiben andro evaňjelium

³ Paľikerav le Devleske, saveske služinav avke sar the mire dada andral o žužo svedomje, sar mange pre tu furt rat-džives leperav andre mire modľitbi.

⁴ Na bisterav pre tire apsa a kamav tut te dikhel, hoj te avav napľnimen le radišagoha.

⁵ Leperav mange pre tiro žužo pačaben, savo sas ešeb andre tiri baba Loisa the andre tiri daj Eunika, a pačav oleske, hoj akana hin the andre tu.

⁶ Vašoda tuke leperav: Rozlabar e jag le Devleskre daroskri, so hin andre tu akorestar, sar pre tu thodom mire vasta.

⁷ Bo o Del amen na diňa darandutno duchos, ale Duchos, savo amen del zor, kamiben the sasťi goďi.

⁸ Vašoda tut ma ladža vaš o svedectvos le Rajeskro, aňi vaš ma, hoj bešav vaš leske andre bertena, ale jekhetane manca zľidža o cerpišagos vaš o evaňjelium andre zor le Devleskri.

⁹ O Del amen zachraňinda a vičinda, hoj te avas leskre sveta manuša, na prekal amare skutki, ale prekal leskro planos the prekal leskri milost', so amen diňa andro Ježiš Kristus mek angloda, sar chudle o časi.

¹⁰ Kadi milost' pes sikaďa akana, sar pes sikaďa amaro Spasitelis, o Ježiš Kristus. Ov zničinda o meriben a prekal o evaňjelium anda pro švetlos o večno dživipen.

¹¹ Me somas ačhado apoštoloske, kazateľiske the učiteľiske andre kada evaňjelium.

¹² Vašoda the cerpinav, ale na ladžav man, bo džanav, kaske pačandilom; a pačav, hoj les hin zor dži andre oda Džives te dolikerel oda, so mange sas dino.

¹³ Liker tut mištes ole saste lavendar, so mandar šundal, a mi aven tuke sar priklados andro pačaben the kamiben andro Ježiš Kristus.

¹⁴ Oda lačhipen, so amenge sas dino, doliker le Svete Duchoskra zoraha, savo dživel andre amende.

¹⁵ Džanes, hoj pes mandar visarde savore, save hine andre Azija; maškar lende hin the o Figelos the o Hermogenes.

¹⁶ Mi el o Raj lačhejileskro ke Oneziforoskro kher, bo buterval man zoraľarďa a na ladžalas pes vaš ma, hoj som andre bertena.

¹⁷ Ale sar avľa andro foros Rim, igen man rodelas a arakhľa man.

¹⁸ Mi del leske o Raj, hoj te arakhel o lačhejileskeriben le Rajestar andre oda Džives. Tu džanes nekfeder, keci pašal mande kerelas andro Efezus.

2

O lačho slugadīs le Ježišoskro

¹ Avke tu, čhavo miro, av zoralo andre odi milost, so amen hin andro Ježiš Kristus.

² Oda, so šundal mandar anglo but švedki, de avre pačivale manušenge, save džanena te sikavel the avren.

³ Zľidža manca o pharipen sar lačho slugadīs le Ježišoskro Kristoskro.

⁴ Nisavo slugadīs, savo džal andro mariben a kamel te avel pre dzeka peskre veliteliske, pes na mišinel andre aver buča.

⁵ Te vareko denašel pro preťeki, našti zvitāzinel, te na denašel pal o pravidla.

⁶ O manuš, savo kerel phares buči pre maľa, kamľahas ešebno te chudel le ulipnastar.

⁷ Gondolin pal oda, so vakerav. O Raj tuke dela savoro te achalol.

⁸ Ma bister pro Ježiš Kristus, le Davidoskro čhavo, savo uštıla andral o meriben, avke sar me vakerav andre miro evaňjelium.

⁹ Vaš oda evaňjelium cerpinav avke, hoj som phandlo le lancenca sar živaňis, ale o Lav le Devleskro nane zaphandlo.

¹⁰ Vašoda zľidžav savoro, vaš o avrikidle manuša, bo kamav, hoj the on te dochuden o spaseňje andro Ježiš Kristus the e večno slava.

¹¹ Čačipnaskre hin kala lava:

„Te leha jekhetane muľam,
jekhetane leha the dživaha;

¹² te likeraha avri,
jekhetane leha the kralinaha;

te les amen zaprinaha,
the ov amen zaprinela;

¹³ te amen na sam verna,
ov ačhel verno furt,
bo našti pes korkoro zaprinel.“

O lačo robotňikos

¹⁴ Kada lenge leper a mang len anglo Del, hoj pes te na vesekedinen pro lava, se oda nane pre űisoste lačo a musarel olen, ko oda šunen.

¹⁵ Ker sa prekal oda, hoj tut te sikaves anglo Del sar manuš, savo pes na mušinel te ladžal vaš peskri buči a savo mištes vakerele o čačipnaskro lav avke, sar kampil.

¹⁶ Liker tut dur le bijedevleskre the diline lavendar, bo kajse lava lidžan le manušen dur le Devlestar

¹⁷ a lengre lava rozdžana a barona sar e rakovina. Lendar hine the o Himeneos the o Filetos.

¹⁸ Kala džene odgele dur le čačipnastar, sar vakeren, hoj o mule imar uštile andral o meriben a kaleha musaren varekaske o pačaben.

¹⁹ Ale o zoralo zaklados le Devleskro ačhel a hino zapečatimen kale lavenca: „*O Raj džanel olen, ko hine leskre*“; a: „Mi oddžal le nalačipnastar sako, ko viznavinel o nav le Rajeskro!“

²⁰ Andro baro kher nane ča somnakune the rupune nadobi, ale the kaštune the čikakre; oda jekh pre pačiv, ale dujta nane pre pačiv.

²¹ Te pes vareko obžušarela ole vecendar, ela sar e nadoba pre pačiv, sveto, so anel e chasna le Rajeske a hiňi pripravimen pre dojekh lači buči.

²² Denaš het le terňikane žadoscendar a dža pal o spravodlišagos, pal o pačaben, pal o kamiben the pal o smirom jekhetane olenca, ko andral o žužo jilo lašaren le Rajes.

²³ Ale o diline the nagodaver lava odmar, se džanes, hoj ole lavendar aven ča o vesekedišagi.

²⁴ A le Rajeskre sluhaskes pes na kampil te vesekedinel, ale kampil leske te avel lačo ke sakoneste. Mušinel te džanel te sikavel a te zlidžal the o nalačo.

²⁵ Mušinel te džanel šukares te dovakerel olenge, ko pre leste vakeren, andre nađej, ča lenge jekhvar o Del na dela te visarel pes a te prindžarel o čačipen,

²⁶ a avke avlehas ke godi a denašlehas avri andral e pasca le bengeskri, andre savi sas zachudle, hoj te keren leskri voľa.

3

Pal o manuša andro posledna dživesa

¹ Ale kada te džanes, hoj andro posledna dživesa avena phare časi.

² Bo o manuša rado dikhena ča pes korkoren, igen kamena o love a ena lašarde the barikane; namištes vakerena pal aver, na šunena le dajen the le daden, ena nevđačna the bijedevleskre,

³ bi o kamiben, bi o jilo, pletkošna, na zlikerena pes, ena igen dziva, na kamena o lačhipen,

⁴ ena zradci, ena splašimen a igen pes lidžana upre. Buter kamena o rozkošno dživipen sar le Devles.

⁵ Kerena pestar, hoj hine pačabnaskre, ale e zor le pačabnaskri zaprinena. Chrañin tut kajse manušendar.

⁶ Bo varesave lendar džan andro khera a diliñaren andre le slabe džuvlen, saven hin but bini a hine ligende le všelijake žadoscenca;

⁷ ola džuvla furt siklon, ale šoha našti prindžaren o čačipen.

⁸ Sar o Jannes the o Jambres džanas pro Mojžiš, avke the kala džene džan pro čačipen, bo lengro gondolišagos hino musardo a nane dokazimen andro pačaben.

⁹ Ale imar na džana dureder anglal, bo lengro diliñipen dikhena savore, avke sar pes sikađa the o diliñipen kole duje dženengro.

O posledna prikazañja le Timoteoske

¹⁰ Ale tu tut mištes likerehas mire sikavibnastar a kerehas avke sar me andre miro dživipen, bo tu dikhehas miro pačaben, miro zlikeriben, miro kamiben the miri trpezlivost,

¹¹ a the oda, sar pre mande o manuša džanas. Dikhehas the o pharipena, so man sas andre Antiochija, Ikonija the andre Listra. Tu džanes, sar pre mande o manuša igen džanas a soha pregeľom. No andral savoreste man o Del iľa avri.

¹² A o manuša džana the pre savorende, ko kamen te dživel o sveto dživipen le Ježišoha Kristoha.

¹³ Ale o nalače manuša the o podvodnika džana furt dureder andro nalačhipen. Diliñarena andre le manušen a the korkore ena andre diliñarde.

¹⁴ Ale tu ačh andre oda, so siklilal, the andre oda, so pačandilal, se džanes, kastar oda siklilal.

¹⁵ Bo imar ciknovarestar prindžares le Devleskre lava, so tut den godi pre oda, hoj te aves zachrañimen le pačabnaha andro Ježiš Kristus.

16 Sa, so hin pisimen andre le Devleskro lav, avel andral le Devleskro muj a hino lačo pre oda, hoj le manušes te sikavel, te dovakerel leske andro džživipen, te karhinel les a te bararel les avri andro spravodlišagos,

17 hoj o manuš le Devleskro te avel pripravimen the vizbrojimen pre dojekh lači buči.

4

1 Igen tut mangav anglo Del the anglo Ježiš Kristus, savo sudzinela le džiden the le mulen, sar avela leskro krališagos:

2 Av pripravimen te vakerel o Lav le manušenge andro lačo the nalačo časos, dovaker lenge, karhin, podhazde a sikav andre savori trpezljivost.

3 Bo avela ajso časos, hoj o manuša na kamena te šunel o sasto sikaviben, ale rodna peske le učitelēn, save len sikavena oda, so on kamena te šunel.

4 A visarena peskre kana le čačipnastar ko paramisa,

5 ale tu av strižbo andre savoreste, zlíker savoro pharipen, ker e buči sar o evaņjelistas a doker mištes tiri buči.

6 Bo me som imar obetimen a imar avla miro časos, hoj te džav pal kada svetos.

7 O lačo mariben man domardom, o denašiben dode-našlom, o pačaben dolikerdom.

8 Imar mange hin pripravimen e koruna le spravodlišagoskri, savi man dela andre oda Džives o Raj, o spravodljivo Sudcas – no, na ča man, ale the savoren, ko užaren kamibnaha pre leste, sar ov avela.

O lava prekal o Timoteus

9 Snažin tut so neksigeder te avel pal ma.

10 O Demas man omukla, bo pes zakamla andre kada svetos a gela andre Tesalonika. O Krescens gela andre Galacija a o Titus andre Dalmacija.

11 Ča o Lukaš hino manca. An tuha le Marek, bo the ov mange but pomožinel andre buči.

12 Le Tichikus bičhadom andro Efezus.

13 Sar aveha, an tuha o plaštōs, so muklom andre Troada ko Karpos. An tuha the o ĩla, ale mek buter o zvitki, so sas pisimen pre cipa.

14 O kovačis Alexander mange kerđa but nalačo. O Del leske dela pale vaš oda, so kerđa.

15 A the tu tut lestar chrañin, bo igen džalas pre amare lava.

¹⁶ Sar ešebnovar ačhavas pro sudos vaš mange, na sas ňiko manca, ale savore man omukle. Te na pes lenge oda rachinel.

¹⁷ Ale o Raj ačhelas paš ma a zoraľarda man, hoj te avel prekal mande vakerdo o evaňjelium a hoj les te šunen savore narodi. Somas avricirdlo andral o piskos le ľevoske.

¹⁸ O Raj man the cirdela avri andral savoro nalačhipen a zachraňinela man a lela andre peskro ňeboskro krališagos. Leske mi džal e slava pro furt! Amen.

O posledna pozdravi

¹⁹ Pozdravin la Priska, le Akvilas the le Oneziforoskri famelija.

²⁰ O Erastos ačhiľa andro Korint. Le Trofimus mukľom nasvales andro foros Miletus.

²¹ Ker savoro prekal oda, hoj te aves mek anglo jevend. Pozdravinel tut o Eubulos, o Pudens, o Linus, e Klaudija the savore phrala.

²² O Raj mi el tire duchoha. E milosť le Devleskri mi el tumenca!

Le Pavloskro lil le Titoske

O pozdravos

¹ Kada lil pisinav me o Pavol, o služobňikos le Devleskro the o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado, hoj te vakerav pal o pačaben olenge, kas peske o Del avri kidňa, a te sikavav len te prindžarel o čačipen, so len lidžal andro pobožno dživipen

² the andre nađej pro večno dživipen, pal savo amen o čačipnaskro Del diňa lav mek sigeder, sar sas o svetos stvorimen.

³ A andre peskro časos oda lav sikađa andre kazeň, savi mange sas diňi pro prikazis le Devleskro amare Spasiteliskro.

⁴ Pisinav le Titoske, mire čače čhaske, andre amaro jekhetano pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Spasitelis, o smirom the e milost!

Le Titoskri buči pre Kreta

⁵ Vašoda tut muklom pre Kreta, hoj ode te prikeres oda, so mek kampil, a hoj andre savore fori te ačhaves le staršen, avke sar tuke oda phendom.

⁶ O starši mušinel te dživel žužo dživipen, te avel verno peskra romňake, leskre čhave mušinen te avel pačabnaskre, pal save na vakeren, hoj hine rozmukle abo na šunen.

⁷ Bo oda, ko lidžal e khangeri, hino sar o spravcas le Devleskro a mušinel te dživel žužo dživipen. Našti pes lidžal upre, aňi sig cholisaľol, našti avel pijakos, aňi maribnaskro murš aňi oda, ko izdral pal o love.

⁸ Ale mušinel te džanel te del pačiv le hoscen, te kamel o lačhipen, te zlikerel pes, te avel godaver, čačipnaskro a sveto.

⁹ Mušinel pes te likerel le čačipnaskre lavestar avke, sar sikliľa amendar. Mušinel te džanel te zoraľarel le manušen andro sasto sikaviben a te dovakerel olenge, ko džan pre oda sikaviben.

¹⁰ Bo hin but ajse manuša, so pes vzburinen, but vakeren a diliňaren andre o goda. A nekbuter oda keren ola le Židendar.

¹¹ Lenge kâmpel te phandel andre o muja, bo vaš o napačivalo ziskos rozmaren cala fameliji, bo sikaven oda, so naši.

¹² Jekh lengro prorokos phenda: „O Krečana hine furt klamara, dziva džviri, leživa pera.“

¹³ Kada, so pre lende phenen, hin čačipen. Vašoda lenge zorales dovaker, hoj te saston avri andro pačaben,

¹⁴ te na pes likerem le židovike paramisendar the le prikazaňendar, so vakeren ola manuša, save pestar odčhide o čačipen.

¹⁵ Le žuženge hin savoro žužo. Ale le melalenge the olenge, ko na pačan, nane nič žužo a melardži hin the lengri godi the lengro svedomje.

¹⁶ On phenen, hoj prindžaren le Devles, ale oleha, so keren, sikaven, hoj les na prindžaren. Hine odporna, na šunen a na džanen te kerel nič lačo.

2

O sasto sikaviben

¹ Ale tu, Titus, vaker oda, so kâmpel andro sasto sikaviben.

² O phureder murša mi en strižba, pačivale, godaver, saste andro pačaben, kamiben the andre trpezljivost.

³ A the o phureder džuvla pes mi likerem avke, sar kâmpel le pobožne manušenge te dživel, te na vakeren o pletki, te na aven otrokiňi la molake. Mi sikaven oda, so hin lačo,

⁴ a mi den le ternedere džuvlen godi, hoj te kamen peskre romen the peskre čhaven.

⁵ O terneder džuvla mi en godaver the pačivale, mi starinen pes pal peskre khera, mi en lače a mi podden pes peskre romenge, hoj ňikas te na avel so te phenel pro Lav le Devleskro.

⁶ A le terneder muršenge tiš dovaker, hoj te aven godaver andre savoreste.

⁷ Tu korkoro lenge presikav andre savoreste, sar kâmpel te kerel o lačhipen. Oda, so sikaves, mi el pačivalo the lačo.

⁸ Oda, so len sikaves, mi en čače lava, pre save ňiko naši nič phenela, hoj pes te ladžan ola, ko pre tumende džan, bo na ela len pre tumende so te phenel.

⁹ O sluhi pes andre savoreste mi podden peskre rajenge, hoj lenge te aven pre dzeka. Te na lenge odvakeren

¹⁰ a te na lenge čoren, ale mi presikaven lenge andre savoreste e vernost, hoj savoreha te šukačaren o sikaviben pal o Del, amaro Spasifelis.

¹¹ Bo o Del sikada peskri milost, savi šaj spasinel savore manušen.

¹² Odi milost le Devleskri amen sikavel, hoj te das pestar het o bijedevleskro dživipen the o žadosci le svetoskre a pre kada svetos te dživas andro godaveripen, čačipen the andre sveto dar anglo Del

¹³ a te užaras pre oda bachtalo Džives, pre savo pes mukas, sar pes sikavela e slava le bare Devleskri the amare Spasifeliskri, le Ježišoskri Kristoskri.

¹⁴ Ov diña pes korkores vaš amenge, hoj amen te cinel avri andral savoro nalačhipen a hoj peske te žužarel peskre avrikidle manušen, save igen kamen te kerel o lačhipen.

¹⁵ Kada len sikav, dovaker lenge a phen lenge pre godi savora autoritaha. Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele.

3

Te šunel le autoriten

¹ Leper le manušenge, hoj pes te podden le vladarenge the le autoritenge, hoj len te šunen a te aven pripravimen te kerel dojekh lačo skutkos.

² Phen lenge, hoj pre űikaste te na vakeren pletki a te na pes veseke dinen, ale mi aven kovlejileskre a mi presikaven o lačhipen savore manušenge.

³ Bo the amen samas varekana nagodaver a na šunahas le Devles. Bludzinahas a samas otroka le všelijake žadoscenge the rozkošenge; dživahas andre choľi a zavidzinahas. Aver manuša amen narado dikhenas a the amen len.

⁴ Ale sar pes sikađa o lačhipen le Devleskro, amare Spasifeliskro, the leskro kamiben ko manuša,

⁵ ov amen zachraňinda a oda na sas vaš amare lače skutki, so amen kerđam, ale vašoda, bo ov hino lače jileskro. Zachraňinda amen prekal o Sveto Duchos, savo amen znovuzrodzinda a diña amen o nevo dživipen oleha, hoj amen obžužarda.

⁶ O Del pre amende barvales čhiđa avri le Svete Duchos prekal o Ježiš Kristus, amaro Spasifelis,

⁷ hoj te avas ospravedlňimen prekal leskri milost a te chudas sar deđiča o večno dživipen, pre savo pes mukas the užaras.

⁸ Kada lav hin čačipen. A kamav, hoj te keres savoro pre oda, hoj ola, ko pačandile andro Del, te aven oddine te kerel o lače skutki. Kada hin oda, so hin pro lačo the pre chasna le manušenge.

⁹ Ale obdža o diline phučibena the o vakeribena pal o rodokmeňa, o veseke dišagi the o spričkišagi pal o zakonos, bo nane pre űisoste a na anen űisavi chasna.

¹⁰ Kajse manušeske, savo rozmarel e khangeri, phen pre godi jekhvar the duvar. Palis tut leha te na chal buter nič.

¹¹ Tu džanes, hoj kajso manuš hino previsardo, kerel o bini a korkoro pes odsudzinel.

O prikazaňja le Titoske

¹² Sar ke tu bičhavava le Artemas abo le Tichikus, ker savoro pre oda, hoj te aves pal ma andro Nikopolis, bo kamav ode te ačhel prekal o jevend.

¹³ Ker avke, sar nekfeder džanes, hoj te pomožines le pravňikoske le Zenaske the le Apolloske, hoj len te avel savoro, so lenge kempel pro drom.

¹⁴ The amare manuša mi siklon te kerel o lače skutki ode, kaj kempel, hoj the on te anen chasna.

¹⁵ Pozdravinen tut savore, so hine manca. Pozdravin amare phralen andro pačaben, save amen kamen.

Le Devleskri milost' mi el tumenca savorenca.

Le Pavloskro lil le Filemonoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o bertenarošis vaš o Ježiš Kristus, the o phral o Timoteus pisinas le Filemonoske, saves igen kamas a savo amenca jekhetane kerel e buči,

² pisinas the la pheñake la Apfijake the le Archipaske, savo amenca jekhetane kerel e buči, a the la khangerake, so pes zdžal andre tiro kher.

³ Mi del tumen o Del amaro Dad the o Raj o Ježiš Kristus e milost the o smirom!

Le Filemonoskro kamiben the pačaben

⁴ Me palikerav mire Devleske furt, sar tut leperav andre mire modlitbi,

⁵ bo šunav pal o pačaben, so tut hin ko Ježiš ke amaro Raj the pal tiro kamiben ke savore manuša le Devleskre.

⁶ Modlinav man, hoj oda pačaben, so amen hin jekhetane, te zoralol andre tu, a avke te prindžares savoro lačhipen, so amen hin andro Kristus.

⁷ Hin man igen baro radišagos tire kamibnastar, phrala miro, bo le Devleskre manuša chudle tutar e nevi zor andro jile.

O Pavol mangel vaš o Onezimus

⁸ Me tuke andro Kristus the šmelones šaj rozkazindomas, so kampil te kerel,

⁹ ale vašoda, hoj tut kamav, mangav man tuke, me, o Pavol, phureder manuš a akana the bertenarošis vaš o Ježiš Kristus.

¹⁰ Mangav tut vaš o Onezimus, savo ačhila miro duchovno čhavo, sar somas andre bertena.

¹¹ Ov tuke varekana na sas pre chasna, ale akana hino pre chasna the tuke the mange.

¹² Bičhadom les pale ke tute a leha džal the miro jilo.

¹³ Kamlom mange les te mukel paš mande, hoj ov mange vaš tuke te služinel, medik som andro lanci vaš o evaňjelium.

¹⁴ Ale na kamlom te kerel nič bijal oda, hoj te džanav, so pre oda tu phenes, bo na kamav pre tu te ispidel, ale kamav, hoj oda lačhipen te avel korkoro tire jilestar.

¹⁵ Talam tutar sikra odgeľa vašoda, hoj palis tuha te avel pro furt,

¹⁶ imar na sar otrokos, ale imar buter sar otrokos: sar lačo phral. Hino igen lačo mange a tuke meksa buter, the sar manuš the sar phral andro Raj.

¹⁷ Te man likerēs sar oles, ko tuha jekhetane kerel e buči, prile les avke sar man.

¹⁸ Te tuke kerđa vareso nalačo, abo te tuke kamel vareso, rachin oda mange.

¹⁹ Me, o Pavol, kada pisinav mire vasteha: Me počinava. Na kamav tuke te leperel, hoj mange kames mek the tut korkores.

²⁰ He, kamav, phrala, hoj man tutar te avel varesavi chasna andro Raj. Ker mange radišagos andro jilo andro Kristus!

²¹ Pisindom oda avke, bo pačav, hoj sal šundo a kereha meksa buter, sar tuke phendom.

²² A mek tut mangav: Pripravin mange o than pro soviben, bo pačav, hoj o Del šunela avri tumare modlitbi a dela man tumenge pale.

O posledna lava

²³ Pozdravinel tut o Epafra, savo hino manca andre bertena vaš o Ježiš Kristus.

²⁴ Pozdravinen tut the ola, ko jekhetane manca keren e buči – o Marek, o Aristarchos, o Demas the o Lukaš.

²⁵ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumare duchoha!

O lil le Židenge

O Del prevakerda prekal peskro Čhavo

¹ Varekana čirla o Del vakerelas ke amare dada buterval the but sposobenca prekal o proroka,

² ale akana andre kala posledna dživesa prevakerda ke amende prekal peskro Čhavo, saveha stvorinda sa, so hin pro ņebos the pre phuv, a saves ačhada sar đedičis savoreske.

³ Le Devleskri slava avel avri prekal o Čhavo a o Čhavo hino ipen ajsa sar o Del. Ov savoro likerel peskre zorale laveha. Sar dokerda oda, hoj obžužarda le manušen le binendar, bešla peske andro ņebos pal e čači sera le Nekzoraledere Devleske.

O Čhavo hino bareder sar o aňjela

⁴ Ov ačhiła ajci bareder le aňjelendar, keci oda nav, so chudňa, hino bareder lengrendar.

⁵ Se o Del šoha na phenda ņisave peskre aňjeloske:

*„Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhilom tiro Dad.“*

A o Del šoha na phenda pal ņisavo aňjelos:

*„Me avava leskro Dad
a ov ela miro Čhavo.“*

⁶ A sar o Del bičhada andro svetos peskre jekhore Čhas, phenda:

„Savore aňjela le Devleskre mušinen anglal leste te bandol.“

⁷ Pal o aňjela o Del phenel:

*„Ov kerel peskre aňjelendar balvaja
a peskre služobnikendar jagale jaga.“*

⁸ Ale pal o Čhavo phenda:

*„Tiro tronos, ó, Devla, hino na veki vekov
a tu kraľineha le spravodlive žezloha!“*

⁹ Zakamlal tut andro spravodlišagos

*a našti avri ačhes o nalačhipen,
vašoda tut o Del, tiro Del,
pomazinda le olejoha pro radišagos
buter sar olen, ko hine tuha.“*

¹⁰ Ov the phenda:

*„Tu, Rajeja, anglal savoreste stvorinda e phuv
a tire vastenca kerda o ņebos.“*

¹¹ On našlona a rozperena sar o uraviben,

ale tu ačheha furt.

12 *Tu len zapačareha sar o plaštos
a čerinena pes sar o uraviben,*

ale tu sal furt jekh

a tire berša šoha na preačhena.“

13 *Se o Del šoha na phendā nisave peskre aņjeloske:*

„Beš tuke pal miri čači sera,

medik tuke na thovava

tire nepřijatelen tel o pindre.“

14 *Akor ko hine o aņjela? On savore hine o duchi,
save služinen, a hine bičhade le Devlestar te služinel le
manušenge, save prilena o spaseņje.*

2

O baro spaseņje

1 *Vašoda mušinas mek zoraleder te likerel oda, so
šundam, hoj te na oddžas varekhaj avrether.*

2 *Se imar o lav, so sas vakerdo prekal o aņjela, pes sikađa
sar čačipen a sako, ko les na dolikerelas abo na šunelas,
chudelas oda, so peske zaslužinelas.*

3 *Akor, sar šaj amen denašaha, te pestar odčhivaha kajso
baro spaseņje? O Raj chudña ešebno te vakerel avri pal oda
spaseņje a ola, ko les šunde, amenge svedčinenas, hoj oda
hin čačipen.*

4 *The o Del svedčinelas pal oda spaseņje avke, hoj kerelas
všelijaka zorale zazraki the znameņja a delas peskre Svete
Duchos avke, sar ov kamelas.*

O Ježiš amen anel ko spaseņje

5 *Bo o Del na diña le aņjelenge te vladñinel upral oda
svetos, so avela, pal savo amen vakeras.*

6 *Vareko pal oda kavke svedčinelas andro Lav:*

„So hino o manuš, hoj les leperes,

abo o čhavo le manušeskro,

hoj tut pal leste starines?

7 *Kerdal lestar pro sikra cikneder sar o aņjela,*

diñal les e slava the e pačiv sar koruna

8 a savoro thodāl tel leskre pindre.“

*Savoro leske diñal a na muklal nič, so leske na ulahas
poddino. Ale akana mek na dikhas, hoj leske hin savoro
poddino.*

9 *Akana dikhas le Ježiš, savo sas pro cikno časos kerdo
cikneder sar o aņjela, savo chudña e slava the e pačiv sar
koruna vašoda, hoj precerpinda o meriben, bo prekal e
milost le Devleskri muľa vaš sakoneste.*

¹⁰ Se oda pasinelas, hoj o Del, angle kaste a prekal kaste hin savoro stvorimen, prekal o cerpišagos te kerel dokonales Oles, kastar avel o spaseñje, hoj te anel but čhaven andre slava.

¹¹ Bo the Ov, savo pošvecinel le manušen, the on, save hine pošvecimen, hine jekhe Dadestar. Vašoda pes o Ježiš na ladžal te vičinel len phralale,

¹² sar phenel le Devleske:

*„Vakerava pal tiro nav maškar o phrala
a lašarava tut andre khangeri.“*

¹³ Pale phenel:

„Me man mukava pro Del.“

A pale:

„Kade som le čhavenca, save man diña o Del.“

¹⁴ Avke sar le čhaven hin felos masestar the ratestar, avke the o Ježiš avla andre ajso felos sar manuš, hoj peskre meribnaha te zničinel le benges, saves sas zor upral o meriben.

¹⁵ A avke oslobodzinda olen, ko calo peskro dživipen sas zaphandle sar otroka andre dar le meribnastar.

¹⁶ Se o Ježiš na avla te pomožinel le añjelenge, ale le Abrahamoskre potomkenge,

¹⁷ vašoda mušinda te ačhel manuš savoreha, hoj te avel ajso sar leskre phrala, hoj lestar te ačhel o lačhejileskro the o verno Nekbareder Rašaj anglo Del, hoj te cinel avri le manušen le binendar.

¹⁸ A vašoda, hoj ov korkoro cerpinelas, sar sas pokušimen, šaj pomožinel olenge, ko hine pokušimen.

3

O Ježiš hino bareder sar o Mojžiš

¹ Mire sveta phralale, save san vičimen le Devlestar, dikhen pro Ježiš – pro apoštolos the Nekbareder Rašaj amare pačabnaskro.

² Ov hino verno Oleske, ko les andre oda ačhađa, avke sar the o Mojžiš sas verno andre calo kher le Devleskro.

³ O manuš, savo ačhavel o kher, peske zaslužinel bareder pačiv sar o kher, so kerđa. Avke the o Ježiš peske zaslužinel bareder pačiv sar o Mojžiš.

⁴ Bo dojekh kher mušinel vareko te ačhavel a oda, ko ačhađa savoro, hin o Del.

⁵ O Mojžiš sas verno sar služobňikos andre calo kher le Devleskro a svedčinelas pal o lava, so o Del pozneder kamla te vakerel.

⁶ Ale o Kristus hino verno sar o Čhavo upral le Devleskro kher. A leskro kher sam amen, te dolikeraha zoraha o pačaben the e nađej, savaha pes lašaras.

O odpočinkos prekal le Devleskre manuša

⁷ Vašoda, avke sar phenel o Sveto Duchos:

„Adadžives, te šundanas Leskro hangos,

⁸ ma phanden andre tumare jile,

sar oda kerenas ola džene,

save pes vzburinde andre oda džives,

sar pokušinas le Devles pre pušta,

⁹ akor; sar man tumare dada furt pokušinas,

kajte saranda (40) berš dikhenas oda, so keravas.

¹⁰ Vašoda ačhilom cholamen pre oda pokoleñje

a phendom: „Furt hine le jileha avrether

a mire droma na prindžaren.’

¹¹ Avke andre choľi diňom lav:

„Čačes na džana andre miro odpočinkos!’ “

¹² Den tumenge pozoris, phralale, hoj te na avel varekas tumendar nalačo the napačabnaskro jilo a te na oddžal le džide Devlestar.

¹³ Ale sako džives povzbudzinen jekh avres, medik hin časos, so pes vičinel „adadžives“, hoj ňiko tumendar te na avel klamimen le binoha a te na ačhel zacato andro jilo.

¹⁴ Se amen keras e buči jekhetane le Kristoha, ale ča akor, te dolikeraha zorales dži o koñec oda pačaben, so amen sas akor, sar chudňam te pačal.

¹⁵ Hin phendo:

„Adadžives, te šundanas Leskro hangos,

ma phanden andre tumare jile,

sar oda kerenas ola džene, save pes vzburinde.“

¹⁶ Ko sas ola manuša, save šunde le Devleskro hangos a vzburinde pes? Či na sas oda ipen ola džene, saven o Mojžiš ligenda avri andral o Egipt?

¹⁷ Pre kaste o Del chalaš choľi saranda (40) berš? Pro manuša, save kerenas o bini a lengre tela mule avri pre pušta.

¹⁸ Kaske o Del diňa lav, hoj na džana andre leskro odpočinkos? Či na olenge, ko les na kamenas te šunel?

¹⁹ Avke dikhas, hoj našti gele andro odpočinkos, bo na pačanas.

4

¹ Kampel amenge te del pozoris, hoj te na vareko amendar zaačhel, medik likerel kada lav, so o Del amen diňa, hoj pes del te džal andre leskro odpočinkos.

² Se the amenge pes vakerelas o evaňjelium avke sar the lenge, ale lenge na pomožinda oda lav, so šunde, bo kajte les šunde, na priile les pačabnaha.

³ Andro odpočinkos džas amen, ko pačandilam, avke sar phenda:

„Avke andre choľi diňom lav:

„Čačes na džana andre miro odpočinkos!“

Phenda oda, kajte leskri buči imar hiňi dokerďi akorestar, kanastar hin stvorimen o svetos,

⁴ bo pal o eftato džives hin varekhaj pisimen kavke: *„O Del peske odpočovinda eftato džives savore peskre bučendar.“*

⁵ A kade pale: *„Čačes na džana andre miro odpočinkos!“*

⁶ Ola, ko šunde ešebnovar o evaňjelium, na gele andro odpočinkos, bo les na kamenas te šunel. Avke hin kade mek aver džene, save šaj džan andro odpočinkos,

⁷ a o Del pale del aver džives a vičinel les *„adadžives,“* sar pal kajci but berša vakerel prekal o David, avke sar imar sas phendo:

„Adadžives, te šundanas Leskro hangos, ma phanden andre tumare jile!“

⁸ Bo te len o Jozua andahas andro odpočinkos, o Del imar na vakerđahas pal aver džives.

⁹ Avke mek ačhel o šabatoskro odpočinkos prekal le Devleskre manuša,

¹⁰ bo oda, ko geľa andre leskro odpočinkos, peske odpočovinda peskre bučendar, avke sar o Del peskrendar.

¹¹ Vašoda, keras sa prekal oda, hoj te džas andre oda odpočinkos, hoj ňiko amendar te na doperel avke sar ola džene, so les na kamenas te šunel.

¹² Bo o Lav le Devleskro hino džido the zoralo, ostreder sar e šabľa, so čhinel pal soduj seri. Predžal dži ode, kaj pes rozđelinel e duša le duchostar a o klubi le špikendar, a sikavel oda, so peske gondolinas andro jilo a so kamas.

¹³ A nane nič stvorimen, so ulahas garudo anglal leste. Savoro hin le Devleske phundrado a sa dičhol anglo jakha Oleske, kaske jekhvar phenaha, sar dživahas, so kerahas a soske.

O Ježiš – o čačo Někbareder Rašaj

¹⁴ Vašoda likerzas zoraha o pačaben, so viznavinas. Bo hin amen o Někbareder Rašaj, savo geľa andro ňebos dži paš o Del – o Ježiš, o Čhavo le Devleskro.

¹⁵ Bo nane amen Někbareder Rašaj, savo na achalol amare slabišagenge, ale hin amen ajsa, savo sas pokušimen andre savoreste avke sar amen, ale na kerđa ňisavo binos.

¹⁶ Vašoda šaj avas šmelones anglo tronos le Devleskro, bo ode hin e milost. Ode chudaha o lačhipen a arakhaha e milost ipen akor, sar amenge oda kampela.

5

¹ Dojekhe nekbaredere rašas kidel avri o Del le manušendar a ačhavel les andre peskri služba prekal o manuša, hoj te anel o dari the o obeti vaš o bini.

² Vašoda, hoj the ov korkoro hino slabo, šaj avel kovlo andro jilo ke ola manuša, save aňi na džanen, hoj keren namištes, a bludzinen.

³ A vašoda mušinel te anel o obeti na ča vaš le manušengre bini, ale the vaš peskre.

⁴ Ńiko korkoro peske našti lel odi pačiv, bo ča o Del kidel avri le nekbaredere rašas, avke sar kidňa avri le Aron.

⁵ Avke aňi o Kristus peske na ila korkoro odi pačiv, hoj ačhela Nkbareder Rašaj, ale o Del leske phenda:

*„Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhilom tiro Dad.“*

⁶ A sar pre aver than phenel:

*„Tu sal rašaj pro furt
avke sar o Melchisedek.“*

⁷ O Ježiš andre ola dživesa, sar dživelas pre phuv, le zorale hangoha the le apsenca anelas peskre modlitbi the mangipena Oleske, ko les šaj zachraňinda le meribnastar. A sas the avrišundo vašoda, bo sas pokorno a poddino le Devleske.

⁸ Kajte ov sas o Čhavo, sikliľa prekal peskre cerpišagi te šunel le Dades,

⁹ a sar dosjahňinda e dokonalost, ov ačhiľa oda, kastar avel o večno spaseňje prekal savore, ko les šunen,

¹⁰ a o Del pal leste phenda, hoj hino o Nkbareder Rašaj avke sar o Melchisedek.

Te ačhel andro pačaben

¹¹ Diňahas pes pal oda mek but te vakerel, ale phares oda hin te phenel avke, hoj te ačalon, bo san leňiva te šunel.

¹² Pal kajci časos imar tumen kamlan te avel učitelä, ale mek tumenge kempel, hoj tumen pale vareko te sikavel ola ešebna zakladi le Devleskre lavendar. Bo mek furt san ajse, kaske kempel thudoro a na o zoralo chaben.

¹³ Bo oda, kaske mek kempel thudoro, mek na ačaloľ, so hin čačes lačo a so na, bo mek hino čhavoro.

¹⁴ Ale o zoralo chaben hin prekal o dospela, save sikliľe oleha, so pregele andro dživipen te rozprindžarel, so hin lačo a so na.

6

¹ Vašoda mukas akana ola ešebna čačipena, so siklilam, a džas anglal andro dospelo sikaviben pal o Kristus. Na thovas pale o zakladi – o sikavibena pal o pokañje andral o mule skutki, pal o pačaben andro Del,

² pal o bolipena, pal oda, sar pes thovel o vasta pro manuša, pal o uštiben andral o meriben the pal o večno sudos.

³ A the ada keraha, te amenge amaro Del domukela.

⁴ Bo olen, ko omukle peskro pačaben, ko imar varekana sas andro švetlos le Devleskro, ko koštolinde o ņeboskre dari a priile le Svete Duchostar,

⁵ ko prindžarde o lačo lav le Devleskro a the o zora ole časoskre, so avela,

⁶ a palis the avke odpele andral o pačaben, olen pes imar na del te anel pale ko pokañje, bo pale ukrižinen le Devleskre Čhas a anen les avri pre ladž.

⁷ O Del požehñinel odi phuv, so prilel furt o brišind a anel o ulipen, a del chasna olen, ko pre late keren buči.

⁸ Ale odi phuv, savi anel o koľaka the o bodľaka, na mol nič a o prekošiben lake hin pašes a pro koñec ela zničimen la jagaha.

⁹ Ale kajte kavke vakeras, mire lačhe phralale, pal tumende pačas, hoj tumen san pre oda feder a san pašeder ko spaseñje.

¹⁰ Se o Del hino čačipnaskro a na bisterel pre tumari buči, aňi pre tumaro kamiben, so presikađan leskre naveske, sar služinenas le Devleskre manušenge a mek furt služinen.

¹¹ Ale amen igen kamas, hoj ņiko tumendar te na preačhel te labol pal o Del, ale hoj peske oda te dolikerel dži o koñec, hoj pes te ačhen ola veci, pre save pes tumen zmuken.

¹² Na kamas, hoj te ačhen leňiva, ale hoj te aven ajse sar ola, ko likerem avri a pačan, a oleha te dochuden oda, so tumenge o Del phenda.

O Del dolikerel peskre lava

¹³ Sar delas o Del le Abraham lav, na sas ņiko bareder, pre kaste ilahas vera, vašoda *ila vera korkoro pre peste*.

¹⁴ A phenda: „Čačes tut igen but požehñinava a dava tut but potomken.“

¹⁵ O Abraham likerđa avri a dochudňa oda lav, so leske o Del phenda, hoj les dela.

¹⁶ Bo o manuša len vera pre varekaste, ko hin bareder lendar, a e vera potverdžinel oda, so sas phendo, a zaačhavel dojekh sporos.

¹⁷ O Del paše thođa peskri vera, bo kamla te sikavel peskre manuŝenge, hoj na čerinela oda lav, so len diňa.

¹⁸ O Del oda kerđa vašoda, hoj andre kala duj veci, save pes naši čerinen, le Devleskro lav the leskri vera, andre save o Del šoha naši klaminel, te avas zoraes povzbudzimen amen, so pes denašlam te garuvel paš o Del, hoj pes mištes te chudas ola nađejatar, so hiňi thođi angle amende.

¹⁹ Odi nađej hiňi sar e kotva prekal amaro dživipen, zoraľi the isto a džal prekal o pochtan le ņeboskre chramoskro dži andro Neksveteder than.

²⁰ O Ježiš ode imar anglal geľa vaš amenge a ačhiľa Nekbareder Rašaske pro furt avke sar o Melchisedek.

7

O Ježiš the o Melchisedek

¹ Oda Melchisedek sas kralis andro foros Salem the rašaj le Nekbaredere Devleskro. Sar o Abraham avľa pale andral o mariben, kaj domarđa štare (4) kraľen, o Melchisedek geľa paš leste a požehňinda les.

² O Abraham les diňa đesjatka savorestar, so peske anda andral o mariben. Leskro nav pes ešeb prethovel „o Kralis le čačipnaskro“ a palis the „o Kralis le Salemoskro,“ so hin „o Kralis le smiromoskro.“

³ Hino bi o dad, bi e daj, bi o rodokmeňos, a na džanel pes, aňi kana uliľa, aňi kana muľa. Hino sar o Čhavo le Devleskro a ačhel rašaske pro furt.

⁴ Dikhen, savo baro hino: O Abraham, o dad amare narodoskro, les diňa đesjatka savorestar, so peske anda andral o mariben.

⁵ Le Leviskro čhavage, save prilen e rašajiko služba, sas prikazimen pal o zakonos te prilel o đesjatki le manušendar andral o Izrael – oda hin peskre manušendar – kajte the on hine o potomki le Abrahamoskre.

⁶ Ale o Melchisedek, kajte nane andral le Leviskro potomstvos, priiľa e đesjatka le Abrahamostar a požehňinda oles, kas o Del diňa o lava.

⁷ A džanas mištes, hoj o bareder požehňinel le ciknederes.

⁸ Kade prilen o đesjatki o manuša, save meren, ale kode prilel o đesjatki o Melchisedek, pal savo hin svedectvos, hoj dživel.

⁹ A del pes te phenel, hoj prekal o Abraham the o Levi diňa o đesjatki, kajte korkoro đesjatki chudelas.

¹⁰ Bo o Levi mek na sas aňi pro svetos, sar pes o Melchisedek arakhľa le Abrahamoha leskre predkoha.

11 Te pes e dokonalost' diňahas te dochudel prekal o levitsko rašajipen – he, hin čačo, hoj o zakonos, so sas dino le manušenge, sas zathodo pre oda rašajipen –, akor soske mek kampelas, hoj te avel aver rašaj, ajsa sar o Melchisedek, a na ajsa sar o Aron?

12 Bo te pes čerinel o rašajipen, mušinel pes te čerinel the o zakonos.

13 A Oda, pal kaste pes akana vakerel, hino andral aver kmeňos, andral savo niko na služinelas paš o oltaris.

14 Se mištes džanas, hoj amaro Raj avel le Judaskre kmeňostar, no o Mojžiš šoha na phenda, hoj o rašaj avela andral kada kmeňos.

15 A akana oda dikhas meksa feder, bo avla aver rašaj, savo hino sar o Melchisedek.

16 Ov na ačila rašaske prekal o prikazaňje le zakonoskro pal leskro rodokmeňos, ale prekal e zor le večne dživipnaskri.

17 Se pal leste hin pisimen:

*„Tu sal rašaj pro furt
avke sar o Melchisedek.“*

18 Oleha pes zrušinel o purano prikazaňje, bo hino slabo a nane pre chasna.

19 Se o zakonos našti kerđa nīkastar dokonalo. No akana amen hin feder nađej, savaha avas pašeder paš o Del.

20 A oda pes na ačila bi e vera. Okla aver džene ačhile rašajenge bi e vera,

21 ale sar o Ježiš ačila rašaske, o Del diňa paš the e vera a phenda leske:

*„O Raj ila vera a na bajinela:
,Tu sal rašaj pro furt.‘ “*

22 A vašoda o Ježiš ačila o ručitelis la feder zmluvakro.

23 Angloda sas but rašaja, bo o meriben lenge na domukelas te ačhel rašajenge pro furt,

24 ale le Ježiš hin o rašajipen, so na predžal pre aver dženo, bo ov dživel furt.

25 Vašoda ov šaj dokonales zachrañinel olen, ko aven ko Del prekal leste, bo dživel furt a šaj pes vaš lenge privakerel paš o Dad.

26 Se oda the kampelas, hoj amen te avel ajsa Nėkbareder Rašaj – sveto, bi e chiba, bi o binos, oddelimen le binošnendar a uprehazdlo upral o ņebi.

27 Leske na kampil sako džives te obetinel ešeb vaš peskre bini a palis vaš o bini le manušengre, avke sar oda keren o nekbareder rašaja. Se ov oda kerđa jekhvar a pro furt akor, sar obetinda pes korkores.

28 Bo o zakonos ačhavel nekbareder rašajenge le manušen, save nane dokonala, ale e vera le Devleskri, savi avla pal o zakonos, ačhavel le Čhas, savo hino dokonalo pro furt.

8

O Nkbareder Rašaj la feder zmluvakro

1 Savorestar, pal soste vakeras, hin nekbuter kada: Hin amen ajso Nkbareder Rašaj, savo peske bešla pal e čači sera le Devleskre tronoske andro ņebos.

2 Ov služinel sar o Nkbareder Rašaj andro Neksveteder than, andro čačo Svetostankos, so ačhađa o Raj, a na o manuš.

3 Dojekh nekbareder rašaj hino ačhado, hoj te anel o dari the o obeti, vašoda the leske kampelas vareso te obetinel.

4 Te ov ulahas ade pre phuv, našti ulahas rašaj, bo ade imar hin rašaja, save anen o dari pal o zakonos.

5 No on služinen andre ajso Svetostankos, savo hino ča o obrazis the o ciños ole Svetostankoskro, savo hino andro ņebos. Vašoda, sar kamla o Mojžiš te kerel o Svetostankos, phenda leske o Del: *„Dikh, hoj te keres savoro pal o vzoros, so tuke sas sikado pro verchos.“*

6 No akana chudňa o Ježiš e rašajiko služba, savi hiňi bareder sar lengri, bo kadi zmluva, savake hino ov prostredňikos, hiňi zathodi pro feder zaslubeňja.

7 Se te ulahas odi ešebno bi e chiba, ta akor na kamplahas e dujto.

8 Bo o Del len karhinel a phenel:

*„Dikh, aven ajse dživesa, phenel o Raj,
hoj kerava le Izraeloskre khereha
the le Judaskre khereha e nevi zmluva.*

9 *Na ajsi zmluva, sar kerđom lengre dadenca
andre oda džives, sar len ilom vastestar,
hoj len te lav avri andral o Egipt,
bo on na dolikerde miri zmluva
a me len omukľom, phenel o Raj.*

10 *Kada hin e zmluva, so kerava le Izraeloskre khereha
andre ola dživesa, so avena, phenel o Raj.
Thovava mire zakoni andre lengri godi
a pisinava len pre lengre jile.*

*Me avava lengro Del
a on eňa mire manuša.*

11 *A imar ņiko na mušinel a te sikavel avres,
aňi o phral peskre phrales, le lavenca:
,Prindžar le Rajes!'*

Bo savore man prindžarena,

le nekiknederestar dži o nekbareder;

¹² *bo odmukava lenge o nalačhipen
a lengre bini mange imar na leperava."*

¹³ Sar o Del vakerel pal e nevi zmluva, phenel, hoj e ešebno hiñi imar purañi a oda, so imar hin purano the phuro, na likerela but a sig našlola.

9

O Svetostankos pre phuv the andro ñebos

¹ Andre ešebno zmluva sas o pravidla pre sveto služba le Devleske a sas la pre phuv o Sveto than.

² Sas kerdo o Svetostankos, andre savo sas o ešebno than, kaj sas o svietñikos the o skamind, pre savo thovenas o mare anglo Del. Oda than pes vičinelas o Sveto than.

³ Pal o dujto pochtan sas o than, so pes vičinelas o Neksveteder than,

⁴ a andre sas o somnakuno kađidloskro oltaris the e archa la zmluvakri, so sas obthođi pal savore seri le somnakaha a andre sas o somnakuno čaro la mannaha, le Aronoskri paca, so rozkvitñisalifa, the o barune tabli la zmluvakre.

⁵ Upral e archa sas o cherubi la slavakre, save peskre kridlenca zaučharenas o kritos la archakro. Ale akana amenge na kempel te vakerel pal savore kala veci.

⁶ Sar imar sas savoro kavke pripravimen, džanas o rašaja furt andre oda ešebno than, hoj ode te keren peskri služba,

⁷ ale andre oda dujto than džalas ča o nekbareder rašaj jekhvar beršeste, no ča le rateha, so anelas vaš peske the vaš o bini le manušengre, so kerenas a na džanenas, hoj oda hin bini.

⁸ Oleha sikavelas o Sveto Duchos, hoj mek na sas phundrado o drom andro Neksveteder than, medik ačhelas o ešebno Svetostankos.

⁹ Oda hin obrazis pre kada časos, savo sikavel, hoj prekal o dari the obeti, so pes anel, našti žužol o svedomje ole manušeskro, savo lašarel le Devles.

¹⁰ Bo oda hin ča pal o chaben, pal o pijiben the pal o všelijaka sposobi, sar pes te žužarel. Oda hin ča o avrune predpisi, save likerem ča dži akor, medik pes na kerela neve.

¹¹ Ale sar avla o Kristus, amaro Nkbareder Rašaj, anda peha ola lače veci, so imar akana hine kade. Ov avla prekal o bareder the dokonaleder Svetostankos, savo na sas kerdo le manušeskre vasteha a na sas andral kada stvorimen svetos.

¹² Ov geľa jekhvar a pro furt andro Neksveteder than, korkoro peskre rateha a na le rateha le capendar vaj le

gurumñorendar a avke dochudña o večno dživipen prekal amende.

¹³ Te imar o rat le capengro, le bikengro the o prachos pal o labarde gurumñora pošvecinelas olen, ko sas melale, hoj te aven žuže pro felos,

¹⁴ ta keci buter o rat le Kristoskro amenge žužarela o svedomje andral o mule skutki! Bo o Ježiš anda pes korkores sar dokonalo obeta le Devleske prekal e zor le večne Duchoskri, hoj te šaj služinas le džide Devleske.

¹⁵ Vašoda hin o Kristus o prostredňikos la neva zmluvakro, hoj savore, save sas vičimen le Devlestar, te chuden o večno dēdictvos, pal savo len o Del diña lav – bo o Kristus muľa, hoj len te cinel avri le binendar, so kerde, medik sas e ešebno zmluva.

¹⁶ Ode, kaj hin pisimen e posledno voľa, pes mušinel te dokazinel, hoj imar muľa oda, ko la pisinda.

¹⁷ Bo e posledno voľa hiñi platno až akor, sar merel oda, ko la pisinda.

¹⁸ Vašoda añi e ešebno zmluva na sas kerdi bi o rat.

¹⁹ Sar o Mojžiš diña te džanel savore manušenge savore prikazañja pal o zakonos, iľa o rat le capengro the le bikengro a mišinda les le pañeha, palis iľa e loľi vlna the o konaricis pal o izopos a pokropinda o zvitkos the savore manušen

²⁰ a phenda: „Kada hin o rat la zmluvakro, savi o Del tumenge prikazinda te dolikerel.“

²¹ Avke pokropinda le rateha o Svetostankos the savore veci, soha pes kerelas e služba le Devleske.

²² Andro zakonos pes maj savoro obžužarel le rateha a te nane avričordo o rat, nane odmukle o bini.

Le Ježišoskri obeta odlel o binos

²³ Vašoda pes kavke mušinda te obžužarel ola veci, so hine ča o podobi le ņeboskre vecenge, ale o ņeboskre veci kampil te obžužarel federe obetenca, sar hin kala.

²⁴ Se o Kristus na geľa andro Sveto than, so sas kerdo le vasteha a hino ča o angluno obrazis le čačeske, ale ov geľa dži andro ņebos, hoj pes akana te sikavel anglo Del vaš amenge.

²⁵ Añi na vašoda, hoj pes buterval te obetinel, avke sar o nekbareder rašaj džal sako berš andro Neksveteder than le rateha, so nane leskro.

²⁶ Bo te oda ulahas avke, akor mušindahas o Ježiš te cerpinel buterval, kanastar sas stvorimen o svetos. Ale ov pes sikađa akana andro posledna časi jekhvar a pro furt, hoj pes te obetinel a te zničinel o binos.

27 Avke sar hin dino le manuŝenge jekhvar te merel a palis ela o sudos,

28 avke the o Kristus pes jekhvar obetinda, hoj te odlel o bini but manuŝengre a sar pes dujtovar sikavela, oda imar na ela vaŝoda, hoj te odlel o binos, ale hoj te spasinel olen, ko pre leste uŝaren.

10

1 O zakonos hino ča čiŝos ole lačhipnaskro, so avela, ale nane calo the čačo obrazis ole vecengro. Vaŝoda naŝti ole jekhe obetenca, so pes anen furt berš pre beršeste, te kerel dokonalen olen, ko aven ko Del.

2 Te o manuša, save lašaren le Devles, ulehas jekhvar a pro furt obžuzarde peskre binendar, ta imar na ŝundehas andro jilo, hoj hine binoŝna, a preačhilehas imar te obetinel.

3 Ale ipen o obeti leperen berš pre beršeste le manuŝenge o bini.

4 Bo o rat le capengro the le bikengro ŝoha naŝti odlel o bini.

5 Vaŝoda, sar o Kristus avla pro svetos, phenda:

*„Obeti aňi dari na kamehas,
ale diňal man telos.*

6 *Na sas tuke pre dzeka o labarde obeti,
aňi o obeti vaŝ o binos.*

7 *Akor phendom: „Dikh, avav te kerel oda, so tu kames, ó,
Devla,
avke sar pal ma hin pisimen andro zvitkos le zakonoskro.“*

8 Eŝeb phenel: *„Aňi obeti, aňi o dari, aňi o labarde obeti, aňi o obeti vaŝ o binos na kamehas a na sas tuke pre dzeka,“* – kajte pes kala obeti anen avke, sar oda phenel o zakonos.

9 Palis phenda: *„Kade som, avlom te kerel, ó, Devla, oda, so tu kames.“* Prephagel o eŝebno, hoj te ačhavel o dujto.

10 Vaŝoda prekal le Devleskri voľa sam amen savore obžuzarde le binendar prekal e teloskri obeta le Ježišoskri Kristoskri jekhvar pro furt.

11 Dojekh židoviko raŝaj ačhel sako džives te služinel a anel buterval furt pale ola jekh obeti, save ŝoha naŝti odlen o bini.

12 No o Kristus anda jekh obeta vaŝ o bini pro furt a beŝla peske pal e čači sera le Devleskri.

13 Akorestar uŝarel, medik leske na ena thode leskre ņeprijafeľa tel o pindre.

14 Bo jekha obetaha kerđa dokonalen pro furt olen, ko pes pošvecinen.

15 A the o Sveto Duchos amenge svedčinel pal oda, sar phenel:

16 „Kada hin e zmluva, so lenca kerava
pal ola dživesa, phenel o Raj.

Thovava mire zakoni andre lengre jile
a pisinava len andre lengre goda;

17 a pre lengre bini the nalačhipena
mange imar na leperava.“

18 A ode, kaj hin kavke odmukle o bini, ode imar na kempel buter te obetinel vaš o bini.

Te džal pašeder ko Del

19 Phralale, akana šaj džas prekal o rat le Ježišoskro bi e dar andro Neksveteder than,

20 pal o nevo the džido drom, so amenge otkerđa prekal o pochtan, so hin leskro felos

21 a vašoda, hoj amen hin Nekbareder Rašaj upral o kher le Devleskro,

22 aven džas paš o Del čače jileha, savore pačabnaha – le jilenca, so hine obžuzarde andral o nalačo svedomje, the le telenca, so hine thode (omorde) le žuže pañeha.

23 Aven, chudas pes zoraha la nađejatar, so viznavinas, bo Ov, ko diña lav, hino verno.

24 Starinas pes jekh pal aver, hoj jekh avres te povzbudzinas andro kamiben the lače skutki.

25 Na omukas amari khangeri, avke sar peske oda vareko sikliła te kerel, ale zorałaren jekh avres buter a buter, se dikhen, hoj oda Džives le Rajeskro hino pašeder.

26 Bo te amen kamas te dživel andro binos pal oda, sar imar prindžardam o čačipen, ta akor imar nane aver obeta vaš amare bini,

27 ale imar ča šaj užaras andre dar o sudos the e bari jag, so zničinel a olen, ko pes ačhaven le Devleske.

28 Te vareko na dołikerela le Mojžišoskro zakonos a ela pre leste duj abo trin švedki, mušinel te merel a našti leske presikaven e milost.

29 No akana, gondolinen: Te vareko uštarel pro Čavo le Devleskro a dikhel tele o rat la zmluvakro, so les obžuzarda, a namištes vakerele pro Duchos, savo les diña milost, ta keci bareder trestos peske zaslužinel?

30 Se prindžaras oles, ko phenda: „*Me man pomstina, me lenge dava pale.*“ A pale phenda: „*O Raj sudzinela peskre manušen.*“

31 Igen bari dar hin te perel andro vasta le džide Devleskre!

32 Ma bisteren pre ola ešebna dživesa, sar avlan andro švetlos a sar pregelan baro mariben andro cerpišagi.

³³ Ande tumen andre ladž anglal o manuša a namištes tumenca kerenas a palis pre aver dživesa zlidžanas o pharipena avrenca, save cerpinenas avke sar tumen.

³⁴ Cerpinenas jekhetane le bertenošenca a sar tumenge ile o barvalipen, radišagoha oda zlidžanas, bo džanenas, hoj tumen hin vareso feder, so ačhela pro furt.

³⁵ Vašoda džan dureder bi e dar, bo te likerena avri, užarel tumen baro počiniben.

³⁶ Kampil tumenge te likerel avri, hoj te kerena oda, so kamel o Del, hoj te chuden lestar o đedictvos.

³⁷ Bo hin pisimen:

*„Imar ča sikra, sikrica
a avela Oda, kaske kampil te avel,
a na avela nasig.*

³⁸ *Miro čačipnaskro manuš dživela le pačabnastar,
ale te džala palal,
na ela mange pre dzeka.“*

³⁹ Ale amen na sam o manuša, save džan palal a meren, ale o manuša, save pačan a hine spasimen.

11

Pal o pačaben

¹ O pačaben hin te avel peske isto pal ola veci, pre save pes mukas, a te avel presvedčimen pal ola veci, so pes na dikhel.

² Amare phure dada sas le pačabnaha pre dzeka le Devleske.

³ Le pačabnaha ačaluvas, hoj o ņebos the e phuv sas stvorimen le Devleskre laveha avke, hoj olestar, so na dičhol, hino kerdo oda, so dičhol.

⁴ Le pačabnaha andā o Abel le Devleske feder obeta sar o Kain. Prekal o pačaben chudña o svedectvos, hoj hino čačipnaskro, bo leskre dari sas le Devleske pre dzeka. A kajte hino imar mulo, furt vakerel prekal o pačaben.

⁵ Le pačabnaha sas o Enoch ilo upre, hoj te na dikhel o meriben. Na arakhle les, bo o Del les iła upre. Mek angloda, sar sas ilo upre, chudña svedectvos, hoj hino pre dzeka le Devleske.

⁶ Bi o pačaben našti avas pre dzeka le Devleske, bo oda, ko avel paš o Del, mušinel te pačal, hoj o Del hino a hoj počinela pale olenge, ko les roden.

⁷ Le pačabnaha o Noach šundā le Devles, sar leske o Del diña te džanel oda, so pes mek dži akor šoha na dikhla, a andre sveto dar ačhađa o korabos, hoj te zachrañinel peskra famelija. Le pačabnaha odsudzinda o svetos a chudña le Devlestar o spravodlišagos, so avel prekal o pačaben.

⁸ Le pačabnaha o Abraham šunđa le Devles, sar les vičinda, hoj te džal avri andral peskri phuv pre oda than, so leske o Del kamla te del. Geľa bi oda, hoj te džanlahas, kaj džal,

⁹ a le pačabnaha dživelas sar cudzincos andre odi phuv, pal savi o Del phenda, hoj leske la dela. Dživelas andro stani; avke sar o Izak the o Jakob, save tiš chudle oda lav le Devlestar.

¹⁰ Bo užarelas o foros le zorale zakladenca, savo naplaňinda the ačhađa o Del.

¹¹ Le pačabnaha the e Sara, sava našti uľa čhave, chudňa zor te ačhel khabňi, kajte sas imar phuri. Bo pačalas, hoj o Del šaj kerel oda, so lake phenda.

¹² Vašoda jekhe muršestar, le Abrahamostar, savo imar sas maj mulo, ulile ajci but potomki, keci hin o čercheňa pro ňebos the e poši paš o moros, so pes aňi na del te zrachel.

¹³ Kala savore mule andro pačaben bi oda, hoj te chudlehas le Devlestar oda, so lenge phenda, hoj len dela, ale ča dural oda dikhenas a radisaľonas oleske. Viznavinenas, hoj ča predžan pal kadi phuv sar cudzinci a nane kade khere.

¹⁴ Ola, ko avke vakeren, sikaven, hoj roden peskri phuv.

¹⁵ Se te gondolindehas pre odi phuv, andral savi avle avri, mek šaj gelehas pale.

¹⁶ Ale on radisaľon pre feder phuv, pre ňeboskri phuv. Vašoda pes aňi o Del na ladžal te vičinel lengro Del, se pripravinda lenge o foros.

¹⁷ Le pačabnaha obetinda o Abraham le Izak, sar sas skušimen le Devlestar. Sas pripravimen te obetinel peskre jekhore čhas, kajte ov sas oda, kas o Del diňa lav,

¹⁸ sar leske phenda: „*Le Izakostar avela tiro potomstvos.*“

¹⁹ O Abraham achalolas avke, hoj le Devles sas zor les te uštavel andral o meriben. A oda sas avke, sar te o Del diňahas pale le Abrahamoske le Izak andral o meriben.

²⁰ Le pačabnaha požehňinda o Izak le Jakob the le Ezav andre ola veci, so avena.

²¹ Le pačabnaha o Jakob, sar imar merelas, požehňinda savore Jozefoskre čhaven a zmukľa o šero pre paca, sar lašarelas le Devles.

²² Le pačabnaha o Jozef phenda sigeder, sar merelas, hoj le Izraeloskre čhave džana avri andral o Egipt, a phenda lenge so te keren leskre kokalenca.

²³ Le pačabnaha garuvenas le Mojžišoskri daj the dad le Mojžiš trin čhon pal oda, sar uliľa, bo dikhenas, hoj o čhavoro hino šukar, a na daranas pes le Faraonoskre rozkazistar.

24 Le pačabnaha o Mojžiš, sar barila avri, na kamla, hoj les te vičinen čavo le Faraonoskra čakro.

25 Radeder peske kidna avri te cerpinel le Devleskre manušenca, sar te radisalol pro cikno časos le binostar.

26 Te avel pre ladž vaš o Kristus sas prekal leste feder sar o barvalipen andral o Egipt, bo dikhelas anglal pre peskro počinihen.

27 Le pačabnaha omukla o Egipt a na daralas pes le kraliskra cholatar, ale likerda avri avke, sar te dikhlahas le Devles, saves našti te dikhel.

28 Le pačabnaha kerda e Patradi a pokropinda o vudara le rateha, hoj te na murdarel o meribnaskro anjelos le Izraelitengre ešebne čavoren.

29 Le pačabnaha pregele prekal o Lolo moros sar pal e šuki phuv a sar oda kamle te kerel the o Egiptana, takoj tašlile.

30 Le pačabnaha pele o muri le Jerichoskre, sar pašal lende efa džives phirenas.

31 Le pačabnaha na muła e lubni e Rachab olenca, ko na kamenas le Devles te šunel, bo priila šukares olen, ko avle te predikhel e phuv.

32 A mek so te phenel? Se imar man nane kana te vakerel pal o Gideon, Barak, Samson, Jeftah, David a Samuel the pal o proroka,

33 save le pačabnaha domarenas o krališagi, kerenas o spravodlišagos a dochudenas o lava, so len o Del diña. Le pačabnaha phandenat andre o piski le levenge,

34 murdarenas andre o bare jaga a zachrañinenas pes le ñeprijaťelengre šablendar. Sas slaba, ale ačhenas zorale, zoralonas andro maribena a roztradenas avre narodengre armadi.

35 Le pačabnaha chudle o džuvla pale peskre mulen, save sas uštade andral o meriben. Aver manuša sas mučimen, ale na kamle te avel premukle, bo kamenas te avel uštade andral o meriben andro feder dživipen.

36 Aver predžanas oda, hoj lendar asanas, marenas le bičenca a phandenat andro lanci the andro berten.

37 Murdarenas len le barenca the le šablenca a prerezinenas len pro jepaš. Aver phirenas upre tele urde andro bakrane the kozakre cipi - na sas len sostar te dživel, džanas pre lende a ubližinenas lenge.

38 On sas ajse manuša, saven peske o svetos na zašlužinda, save bludzinenas pal o pušti the pal o verchi a dživenas andro jaskiñi the andro cheva andre phuv.

³⁹ A savore kala džene, kajte sas dokazimen andro pačaben, mek na dochudle oda, so lenge o Del phendā, hoj len dela,

⁴⁰ bo o Del pripravindā prekal amende vareso feder. Leskro planos sas, hoj te dochuden e dokonalost jekhetane amenca.

12

O Del bararel avri peskre čhaven

¹ Vašoda te amen hin kajci but švedki, save hine pašal amende sar ajsi bari chmara, čhivas pal peste tele savoro, so amen cirdel tele, a the o binos, so amen phandel andre a likeraras avri andro denašiben, so hin angle amende.

² Aven dikhas pro Ježiš, pre oda, ko chudña amaro pačaben a ko les the dokerela. Ov precerpindā o meriben pro kerestos a pregeľa bara ladžaha, bo džanelas, hoj pre leste užarel baro radišagos, a palis peske bešľa pal e čači sera le Devleskre tronoskri.

³ Gondolinen pre oda, ko zligendā kajci but nalačhipen le binošnendar, save pre leste igen džanas, hoj tumen te na podden a te na slabisalón pro duchos.

⁴ Bo andre tumaro mariben le binoha tumen leske mek na ačhadan dži andro rat.

⁵ Bisterđan pro lava, so tumen zoraľaren, a vakeren ke tumende sar ko čhave?

*Čhavo miro, sar tut o Raj bararel avri,
ma le tuke lokes oda,
aňi ma slabisaluv,
akor sar tuke dovakerel.*

⁶ *Bo kas o Raj kamel, oles bararel zoraha avri
a marel sakones, kas prilel sar čhas.*

⁷ Likeren avri andre oda pharipen, so pre tumende avel vašoda, hoj tumen te bararel avri, bo o Del tumenca avke kerel sar peskre čhavenca. Bo savo dad na bararel zoraha avri peskre čhas?

⁸ Ale te na san avriбарarde avke, sar hine savore leskre čhave, akor san o kopirdana a na san leskre čhave.

⁹ The amare telesnā dada amen zoraha bararenas avri a likerahas peske len, či pes na poddaha buter le duchovne Dadeske, hoj te dživas?

¹⁰ Amare dada amen zoraha bararenas avri, medik samas čhavore, avke sar peske on gondolinenas, hoj hin mištes. No o Del amen bararel avri pre amari chasna, hoj te avas ajse sveta sar ov.

¹¹ Hin čačo, hoj te amen vareko zoraha bararel avri, akor pes amenge oda na dičhol sar vareso, so del o radišagos, ale

o pharipen. Ale palis anel o smirom the o spravodlišagos, so hin pre chasna olenge, kas sikada avri.

¹² Vašoda rovñinen avri o vasta, so hine zmukle tele, the o khoča, so tel tumende izdran,

¹³ a tumare pindre mi phiren pal o rovna droma, hoj oda pindro, so hino bango, te na chučel avri, ale te sastol avri.

Te na odčivas le Devleskri milost

¹⁴ Keren sa prekal oda, hoj tumen te avel o smirom sakoneha a hoj te dživen o sveto dživipen, bijal savo ñiko na dikhela le Devles.

¹⁵ Dikhen mištes pre oda, hoj ñiko te na visalol palal le Devleskra milostatar, hoj te na barol ñisavo kirko koreñis, so andahas pharipen a musardahas but dženen.

¹⁶ Ñiko te na avel lubaris aňi bijedevleskro avke sar o Ezav, savo vaš jekh chaben bikenda peskro pravos, so les sas sar le ešebne čhas.

¹⁷ Se džanen, hoj kajte palis kamelas te chudel le dadestar o požehnañje, sas odčido a imar pes oda na delas te visarel pale, kajte rovibnaha oda kamelas.

¹⁸ Se tumen na avlan paš o verchos, savestar pes o manuš šaj chudel, abo savo labolas la jagatar, abo paš o kalipen, paš e rat abo paš e burka,

¹⁹ aňi paš o hangos la trubakro, aňi paš o hangos, savo vakerelas ajse lava, hoj ola, ko les šunde, pes mangelas, hoj imar te na vakerel dureder.

²⁰ Bo našti zlidžanas oda, so pes lenge prikazinda: „*Te ča o džviros pes chudñahas le verchostar; mušinel te avel murdardo le barenca.*“

²¹ Oda, so dikhle, sas ajso strašno, hoj o Mojžiš phenda: „Izdrav a darav man!“

²² No tumen avlan paš o verchos Sion the paš o foros le džide Devleskro, paš o ñeboskro Jeruzalem, the paš o but ezera aňjela.

²³ Avlan paš o radišagoskro zhromaždeñje le Devleskre ešebna čhavengro, savengre nava hine pisimen andro ñebos. Avlan paš o Del, paš savorengro Sudcas, paš o duchi le čačipnaskre manušengre, save imar chudle e dokonalost.

²⁴ Avlan paš o Ježiš, paš o prostredňikos la neva zmluvakro, the paš o pokropimen rat, savo vičinel zoraleder sar o rat le Abeloskro.

²⁵ Den tumenge pozoris pre oda, hoj te šunen a te na odčhiven oles, ko vakerel! On, save na kamenas te šunel oles, ko lenge pre phuv phenelas le Devleskri voľa, na denašle, vašoda aňi amen našti denašaha, te pes visaraha Olestar, ko vakerel andral o ñebos.

²⁶ Leskro hangos akor čhalada la phuvaha, no akana mek diña lav: „*Me mek jekhvar čhalavava, na ča la phuvaha, ale the le űeboha.*“

²⁷ Oda, hoj phenel „mek jekhvar“, igen mištes sikavel pre oda, hoj ola stvorimen veci, so ena čhalade, ena ile het, hoj te ačhen ča ola veci, so pes našti čhalaven.

²⁸ Vašoda te amen prilas oda krališagos, so pes našti čhalavel, kampil amenge te palikerel a te služinel le Devleske andre bari pačiv the andre sveto dar, avke sar leske oda hin pre dzeka.

²⁹ Bo amaro Del hin e jag, so zlabarel.

13

E služba, savi hiñi le Devleske pre dzeka

¹ O kamiben maškar o phrala te na preačhel.

² Ma bisteren te prilel le hoscen a te presikavel lenge e pačiv, bo avke vareko priile le añjelen, a añi olestar na džanenas.

³ Gondolinen pre ola, ko hine andre bertena, avke sar te the tumen ulanas lenca andre bertena. A gondolinen the pre ola, ko cerpinen, avke sar te the tumen cerpindanas lenca.

⁴ Sako peske mi likerel o manželstvo andre pačiv. O rom la romñaha mušinen te avel verna jekh avreske, bo o Del sudzinela olen, ko keren lubipen abo džan avreha pašal o rom vaj pašal e romñi.

⁵ Ma dživen avke, hoj tumen te zakamen andro love, a aven spokojna oleha, so tumen hin, bo o Del phenda:

„Na mukava tut

añi tut na omukava.“

⁶ Vašoda bi e dar šaj phenas:

„O Raj mange pomožinel

a na darava man.

So man šaj kerel o manuš?“

⁷ Ma bisteren pre ola, ko tumen lidžanas a vakerenas tumenge o lav le Devleskro. Dikhen mištes pre lengro dživipen, sar dživenas a sar mule, a napodobñinen lengro pačaben.

⁸ O Ježiš Kristus hino oda jekh idž, adadžives the na veki.

⁹ Ma den tumen te odlel le všelijake avre sikavibenenca. Bo hin mištes, te o jilo hino zorařardo le Devleskra milošfatar a na ole zakonendar pal o chabena, so nane pre chasna olenge, ko oda dolikeren.

¹⁰ Amen hin o oltaris, pal savo našti chan añi o rašaja, save služinen andro Svetostankos.

¹¹ O nekbareder rašaj lel o rat le džvirengro andro Neksveteder than vaš o bini, ale lengre tela labaren avri le taboristar.

¹² Vašoda the o Ježiš cerpinelas avri pal e brana le foroskri, hoj te pošvecinel le manušen peskre rateha.

¹³ Aven džas pal leste avri andral o taboris a zlidžas leha leskri ladž.

¹⁴ Bo pre kadi phuv amen nane foros, so ačhela pro furt, ale užaras pre oda, so avela.

¹⁵ Vašoda, aven, obetinas furt le Devleske e chvalakri obeta prekal o Ježiš, oda hin o ovocje le vuštengro, so viznavinel leskro nav.

¹⁶ Ma bisteren te kerel o lačhipen a te pomožinel jekh avreske, bo ajse obeti hin le Devleske pre dzeka.

¹⁷ Šunen olen, ko tumen lidžan, a podden tumen lenge, bo on pes starinen pal tumare duši a ačhena vaš tumenge anglo Del. Šunen len, hoj oda te keren radišagoha, a na pharipnaha, bo oda tumenge na andahas nisavo lačhipen.

¹⁸ Modlīnen tumen vaš amenge. Amen džanas, hoj amen hin žužo svedomje, bo andre savoreste pes kamas mištes te likerel.

¹⁹ A mek buter tumen mangav, hoj tumen te modlīnen vaš ma, hoj sigeder pale te džav ke tumende.

E modlītba the o požehnaŕje

²⁰ A o Del le smiromoskro, savo prekal o rat la večna zmluvakro uštađa andral o meriben amare Rajes le Ježiš, le bare Pastjeris le bakrorengres,

²¹ tumen mi vizbrojinel andre savoro lačhipen, hoj te keren leskri voľa. Ov andre amende mi kerel oda, so hin leske pre dzeka, prekal o Ježiš Kristus. Leske mi džal e slava na vekī vekov. Amen.

²² Phralale, na pisindom tumenge but, ale mangav tumen, hoj te prilen kala lava, so hin pre oda, hoj tumen te zoralaren.

²³ Kamav, hoj te džanen, hoj amaro phral o Timoteus sas premuklo. Te avela sigeder, džava ke tumende jekhetane leha.

²⁴ Pozdravinen savore tumare vodcen the savore Devleskre manušen. O phrala andral e Italija tumen pozdravinen.

²⁵ E milost le Devleskri mi el tumenca savorenca!

O lil le Jakoboskro

O pozdravos

¹ O Jakob, savo služinel le Devleske the le Rajeske le Ježišoske Kristoske, bičhavel pozdravi le dešuduje kmeňenge, save hine rozčhide pal calo svetos.

² Phralale mire, len oda sar baro radišagos, te pre tumende avela o všelijaka skuški.

Pal o pačaben the godaveripen

³ Se tumen džanen, hoj o skuški andre tumaro dživipen tumen lidžan andre trpezlivost.

⁴ A tumari trpezlivost pes mi dokazinel andro skutki, hoj te aven dokonala the bi e chiba a nič tumenge te na chibalinel.

⁵ Te varekaske tumendar kempel godi, mi mangel peske le Devlestar a ela leske diši. Bo ov del ščirones sakones a na čivkerel pro jakha.

⁶ Ale mi mangel andro pačaben a te na pochibinel. Bo oda, ko pochibinel, hino sar moroskri vlna, pre savi phurdel e balvaj a čivkerel laha pal jekh sera pre aver.

⁷ Kajso manuš peske te na gondolinel, hoj chudela vareso le Rajestar.

⁸ Bo kajso manuš hino rozpoltimen a nane stabilno andre nisoste, so kerel.

Pal o čoripen the barvalipen

⁹ O phral, savo hino čoro, mi thovel baripen andre oda, hoj sas uprehazdlo andro Kristus,

¹⁰ a o barvalo mi thovel baripen andre oda, hoj sas pokorimen, bo našlola sar e kvitka pre maša.

¹¹ Bo sar avel avri o kham, le tačipnaha, so labarel, šučarel avri e čar, lakri kvitka perel tele a lakro šukariben našlol. Avke perela tele the o barvalo pre peskre droma.

Te zlidžal e skuška

¹² Bachtalo murš, savo zlidžal e skuška, bo te obačhela, chudela odi koruna le dživipnaskri, pal savi o Raj diša lav, hoj dela olen, ko les kamen.

¹³ Ņiko te na phenel, sar les cirdel pro binos: „Se oda o Del man cirdna!“ Se le Devles naši te cirdel pro nalačo a aňi ov űikas na cirdel andro binos.

¹⁴ Ale sako hino cirdlo andro binos peskra žadoscatar, so les cirdel a vabinel.

15 A paloda, sar e žadosca khabňol, ločhol o binos a o binos, sar hino kerdo, anel o meriben.

16 Ma den tumenca avri te thovel mire lače phralale!

17 Savore lače veci a dojekh dokonalo daros avel upral le Dadestar, savo kerđa o ňeboskre švetla a hino furt jekh, ov pes na čerinel avke sar o čiňos.

18 Peskra voľatar amen diňa o dživipen prekal o čačipnaskro lav, hoj te avas ešebna savorestar, so kerđa!

Te šunel the te kerel

19 Mire lače phralale: Sako sig mi šunel, polokes mi vakerel a te na cholisalol sig!

20 Bo o manuš andre cholí na kerel oda spravodlišagos, so kamel o Del.

21 Vašoda odčhiven tumendar savori mel the savoro nalačhipen a šukares prilen oda lav, so hin sadzimen andre tumaro jilo a šaj zachraňinel tumare dživipena.

22 Aven ola, ko dživen pal le Devleskro lav, a na ola, ko ča šunen a oleha pes korkoren klaminen.

23 Bo te vareko hino ajso, hoj ča šunel o lav a na dolíkerel les, hino sar ajso manuš, savo dikhel peskro muj andro gendalos.

24 Dikhel pes, džal het a takoj bisterel, sar dičhol avri.

25 Ale ajso manuš, ko pes mištes zadikhel andro dokonalo zakonos, so del e sloboda, a líkerel pes pal oda lav a na bisterel pre oda, so šunđa, ale dživel pal oda, ajso manuš ela požehňimen andre oda, so kerel.

26 Te peske vareko tumendar gondolinel, hoj hino pobožno, a na zlíkerel peske e čhib, klaminel korkoro pes a leskri pobožnosť hiňi zbitočno.

27 Anglo Del, amaro Dad, hin kadi pobožnosť žuži the bi e mel: Te starinel pes pal o široti the pal o vdovi andre lengro pharipen a te na meľarel pes andre le svetoha.

2

Te na kerel rozďjel maškar o manuša

1 Phralale mire, sar ola, ko pačan andro Ježiš Kristus, andro Raj la slavakro: Ma dikhen pro manuš a ma keren rozďjel maškar o manuša.

2 Bo te avľahas andre tumari khangeri murš somnakuňa angrusaha, urdo andro šukar gada, a te avľahas the čoro murš andro melale gada,

3 a dikhľanas pre oda, pre kaste hin ola šukar gada a phendanas leske: „Tu tuke šukares beš kade,“ ale le čoreske phendanas: „Tu ačh kode,“ abo: „Beš tuke kade paš mire pindre,“

4 Či na keren oleha rozdžel maškar tumende? Či na ačhilan sudci, save namištes gondolinen a sudzinen?

5 Šunen, mire lače phralale! Či peske na kidña o Del avri le čoren andral kada svetos, hoj te ačhen barvale andro pačaben a te prilen o krališagos, pal savo o Del diña lav olenge, ko les kamen?

6 Ale tumen tele dikhlan le čores! Či nane oda ipen o barvale, ko tumen trapinen a cirden pal o sudi?

7 Či nane oda on, ko pes ruhinen pre oda lačo nav le Rajeskro, so tumenge o Del diña?

8 No, te dolikeren o zakonos le krališagoskro, avke sar hin pisimen: „*Kameha avres avke sar tut korkores!*“ Ta akor mištes keren.

9 Ale te keren rozdžel maškar o manuša, akor keren binos a o zakonos tumen usvedčinel sar olen, ko les na dolikeren.

10 Bo oda, ko dolikerdahas calo zakonos, ale jekh prikazañje na dolikerdahas, hino vinnovato andre savore.

11 Se Oda, ko phenda: „*Na kereha lubipen*“, phenda the: „*Na murdareha*.“ No, kajte na keres lubipen, ale murdares, na dolikeres o zakonos.

12 Avke vakeren the keren sar ola, ko ena sudzimen pal o zakonos so del e sloboda!

13 Bo o sudos bi e milost užarel oles, ko na presikavelas e milost. Ale e milost zvitazinel upral o sudos!

O pačaben the o skutki

14 So hin olestar, phralale mire, te vareko phenel, hoj les hin o pačaben, ale nane les o skutki? Či šaj les oda pačaben zachrañinel?

15 Te le phrales abo la pheña na ulahas so te urel a na ulahas len o dživeseskro chaben,

16 a te lenge vareko tumendar phendaahas: „Džan andro smirom, tačaren tumen a chan,“ ale te len na diñanas oda, so kempel le teloske, so len hin olestar?

17 Avke the o pačaben, te les nane o skutki, hino mulo.

18 Ale vareko phenela: „Tut hin o pačaben a man hin o skutki.“ Sikav mange tiro pačaben bi o skutki a me tuke sikavava miro pačaben andral mire skutki.

19 Tu pačas, hoj hin jekh Del? Mištes keres. The o demona pačan a izdran.

20 Kames, hoj tuke te sikavav, tu nagodaver manušeja, hoj o pačaben bi o skutki hino mulo?

21 Či na sas o Abraham, amaro dad, ospravedlñimen le skutkendar, sar andã peskre čhas le Izak te obetinel pro oltaris?

²² Akor dikhes, hoj o pačaben kerelas jekhetane leskre skutkenca a o skutki keren leskro pačaben dokonalo.

²³ A ačila pes, so hin pisimen: „*O Abraham pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.*“ A sas vičimen le Devleskro prijatelīs.

²⁴ Avke akor dikhen, hoj o manuš hino ospravedlñimen the le skutkendar a na ča le pačabnastar.

²⁵ Avke sas the paš e lubñi Rachab: Či na sas ospravedlñimen le skutkendar, sar priila le poslen a bičhađa len het avre dromeħa?

²⁶ Bo avke sar o telos hino mulo bi o duchos, avke the o pačaben hino mulo bi o skutki.

3

Pal e čhib

¹ Phralale mire, ma keren tumendar savore učitelā. Se džanen, hoj amen o učitelā avaha zoraleder sudzimen.

² Savoredžene but peras. Ale te vareko na perel andro lav, oda hin dokonalo murš, savo džanel te likerel calo peskre telos.

³ Te le grajeske thovas andro piskos o zubadla, šunel amen a avke visaras calo leskro telos, kaj kamas.

⁴ Abo dikhen pro lođi, kajte hine kajse bare a traden len o zorale balvaja, o kormidelnikos len šaj lidžal le ciknore kormidloħa ode, kaj kamel.

⁵ Avke the e čhib hiñi cikno kotor andro telos, ale šaj kerel bare veci. Dikhen, savo baro veš labarđa e cikñi jagori!

⁶ E čhib hiñi jag, o svetos le nalačhipnaskro maškar amare teloskre kotora. Melarel andre calo amaro telos. Rozlabarel calo manušeskro dživipen a korkori hiñi podlabardi le peklostar.

⁷ O manuš šaj skrocinel a thovel tele savore dzive džviren the le čiriklen, le sopen a the le džviren andro moros,

⁸ ale e čhib ñiko le manušendar našti skrocinel. E čhib hiñi ñepokojno a nalači, pherđi le jedoha, so murdarel.

⁹ La čhibaha lašaras le Rajes, le Devles the le Dades – a ola jekħa čhibaha the koħas le manušen, save hine kerde pre le Devleskri podoba.

¹⁰ Andral oda jekh muj avel avri o lašariben the o košiben. Našti oda avke avel, phralale mire!

¹¹ Či šaj andral jekh chañig avel avri gulo the kirko pañi?

¹² Či šaj barol, phralale mire, pro figovñikos o olivi, vaj pro viñičis o figi? Avke the ñisavi lonđi chañig našti del gulo pañi.

O godaveripen upral

¹³ Ko hin maškar tumende godaver a kas hin godi? Mi sikavel peskre dživipnaha o lače skutki a mi avel pokorno the godaver andre savoreste, so kerel.

¹⁴ Ale te tumen hin andre tumare jile e horko zavist a kamen tumen ča te hazdel upre, ma lašaren tumen a ma džan pro čačipen.

¹⁵ Kajsi godi na avel upral, ale hiñi pal e phuv, telesno, bengučali.

¹⁶ Bo ode, kaj hin e zavist a kaj sako ča pes kamel te hazdel upre, ode hin o ñepokoj the dojekh nalačipen.

¹⁷ Ale odi godi, so avel andral o ñebos, hiñi ešeb žuži, palis ajsi, so kamel o smirom, kovli a phundrađi te šunel; hiñi ajsi, so sajinel avres a anel o lačo ovocje, na kerel rozđjel maškar o manuša a nane dujemujengri.

¹⁸ A o ovocje le spravodlišagoskro pes sadžinel andro smirom maškar ola, ko keren o smirom.

4

Ko kamel o svetos, na kamel le Devles

¹ Khatar aven o maribena maškar tumende a khatar aven o roztržki? Či na andral tumare telesna žadosci, so pes maren andre tumende?

² Tumen kamen vareso a nane tumen, murdaren a zavidžinen a našti dochuden – maren tumen a vesekedinen, ale nane tumen, bo na mangen tumenge le Devlestar.

³ Sar tumenge mangen, na chuden, bo namištes mangen, bo kamen oda prekal tumare nalače žadosci.

⁴ Ó, napačivale manušale, či na džanen, hoj oda, ko kamel te avel lačo le svetoha, hino nalačo le Devleha? Oda manuš, ko kamlahas te avel prijatelj le svetoha, ačhel ñeprijatelj le Devleskro.

⁵ Abo gondolinen tumenge hoj ča avke phenel le Devleskro Lav: „O Del žjarlivones tužinel pal o duchos, saves diña andre amende te bešel?“

⁶ Se o Del del bareder miloš. Vašoda phenel le Devleskro Lav: „O Del džal pro barikane, ale le pokornen del peskri miloš.“

⁷ Vašoda podden tumen le Devleske. Ačhaven tumen le bengeske a denašela tumendar.

⁸ Aven pašeder paš o Del a ov avela pašeder paš tumende. Thoven avri o vasta, tumen binošna manušale! A tumen, so san rozpolťena, žužaren tumenge o jile!

⁹ Jojčinen, roven a hikinen! Tumaro asaben pes mi visarel pro roviben a o radišagos pre žala.

¹⁰ Pokorinen tumen anglo Raj a ov tumen hazdela upre.

Te na sudzinel le phrales

¹¹ Ma vakeren namištes jekh pre aver, phralale! Oda, ko vakerel namištes pro phral, abo sudzinel peskre phrales, vakerel pro zakonos a sudzinel o zakonos. A te sudzines o zakonos, na sal oda, ko dživel pal o zakonos le Devleskro, ale šal leskro sudcas.

¹² Ča jekh o Del diña o zakonos a ov hino the o sudcas. Ov šaj zachrañinel a šaj zničinel. Ale ko sal tu, hoj sudzines avres?

Te na pes lašaren

¹³ No akana tumen, so phenen: „Adadžives abo tajsa džaha andre kada abo andre koda foros, ačhaha ode berš, keraha buči a zarodaha peske love.“

¹⁴ Se tumen na džanen so ela tajsa tumare dživipnaha! San sar e para, so pes pro sikra sikavel a palis našlol.

¹⁵ Ale kampil tumenge te phenel kavke: „Te o Raj kamela, dživaha a keraha kada abo koda.“

¹⁶ Ale akana tumen lašaren tumare barikane planenca. Dojekh kajso lašariben nane lačo.

¹⁷ Te vareko džanel te kerel o lačo, a na kerel oda, kerel binos.

5*O lav prekal o barvale*

¹ No akana, tumen barvale, roven a hikinen upral tumare pharipena, so pre tumende avena!

² Tumaro barvalipen kirñila a tumare gada chale o kirme.

³ Tumaro somnakaj the rup hardzavisalila a odi hardza sikavela pre tumende a chala tumare tela sar jag, bo skidñan o barvalipen pro posledna dživesa.

⁴ Le čore manušenge, save kerenas buči pre tumare maši, na počindan! Vašoda, dikh, lengro počiniben vičinel pre tumende! O vičiniben olengro, save kidenas upre pal tumare maši, doavla dži andro kana le Nekzoredere Rajeske.

⁵ Dživenas pre kadi phuv andro kišešagos the andro baripen a čalardan tumare jile avke sar oda dobitkos, so pes pripravinel, hoj les te začhinen.

⁶ Odsudzindan a murdardan le spravodlive manušes, savo pes tumenge na brañinelas.

Pal e trpezlivost the modlitba

⁷ Phralale, vašoda likerem avri, medik na avela o Raj. Dikh, o manuš, savo kerel buči pre maša, užarel, medik na avela o jaruno the o jesuno brišind a dela les o lačo ulipen andral e phuv.

⁸ Avke the tumen: Aven trpezliva a ačhen zoraes, bo o Raj avela maj pale.

⁹ Phralale, ma vakeren jekh pre aver, hoj te na aven odsudzimen. Dikh, o sudcas ačhel anglo vudar!

¹⁰ Len tumenge, phralale, priklados pal o proroka, save vakerenas andro nav le Rajeskro, dikhen pre lende sar te cerpinel a te likerel avri.

¹¹ Dikhen, amen phenas pal ola, ko likerde avri, hoj hine bachtale. Šundān pal o Job, sar likerda avri, a dikhlan, sar pes pal leste o Raj pro koñec postarinda! O Raj hino igen lačo the jileskro.

¹² Anglal savoreste, phralale mire, ma len vera aňi pro ņebos aňi pre phuv, aňi ņisavi aver vera. Ale tumaro „He“, mi el „He“, a tumaro „Na“, mi el „Na“, hoj te na peren andro odsudeňje.

E modlitba le olejoha vaš o nasvale

¹³ Cerpinel vareko maškar tumende? Mi modlinel pes. Hin varekas radišagos andro jilo? Mi gilavel le Devleske.

¹⁴ Hin vareko maškar tumende nasvalo? Mi vičinel peske le phurederen andral e khangeri. On pes vaš leste mi modlinen a mi makhen les le olejoha andro nav le Rajeskro.

¹⁵ A e modlitba andro pačaben sastarela le nasvales a o Raj les hazdela upre. Te kerda bini, odmukela pes leske.

¹⁶ Vašoda, phenen avri jekh avreske o bini a modlinen tumen jekh vaš aver, hoj te saston avri. E modlitba le spravodlive manuškri šaj kerel but a hin la bari zor.

¹⁷ O Eliaš sas ajso manuš sar the amen a modlinelas pes, hoj te na del o brišind, a na diňa o brišind pre phuv trin berš the šov čhon.

¹⁸ A pale pes modlinelas a o ņebos diňa o brišind a e phuv diňa peskro ulipen.

¹⁹ Phralale mire, te vareko tumendar odgelahas le čačipnastar a te les vareko visardahas pale,

²⁰ mi džanel, hoj oda, ko visarela le binošne manušes pal leskro nalačo drom, zachraňinela leskro dživipen andral o meriben a učarela andre but bini.

Ešebno lil le Peteriskro

O pozdravos

¹ Me, o Peter, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, pisinav tumenge le Devleskre avrikidle manušenge, save dživen sar cudzinci a san rozčhide andro Pontus, andre Galacija, andre Kapadokija, andre Azija the andre Bitinija,

² saven peske o Del, amaro Dad, anglal kidña avri pre peskro planos a pošvecinda peskre Duchoha, hoj te aven poslušna le Ježišoske Kristoske a pokropimen leskre rateha.

Mi del tumen o Del pherdo milost' the smirom!

E džidi nađej

³ Lašaras le Devles, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro! Bo andre peskri bari milost' amen diña o nevo dživipen the e džidi nađej, sar uštađa le Ježiš Kristus andral o meriben,

⁴ hoj te chudas o dedičtvos, savo šoha na preačhel, na musalol aňi na kirňol a hino garudo andro ņebos prekal tumende.

⁵ Prekal tumende, kas e zor le Devleskri prekal o pačaben chrañinel pre zachrana. Odi zachrana hiňi pripravimen te sikavel pes andro posledno časos.

⁶ Radisaľon olestar, kajte mek akana pro sikra mušinen te predžal le pharipnaha prekal o všelijaka skuški.

⁷ Vašoda, hoj pes te sikavel tumaro preskušimen pačaben, so hin vzacneder sar o somnakaj, savo našlola. Bo avke sar o somnakaj pes preskušinel andre jag, avke pes mušinel te preskušinel the tumaro pačaben. A akor chudena o lašariben, e slava the e pačiv andre oda džives, sar pes sikavela o Ježiš Kristus.

⁸ Šoha les na dikhľan a the avke les kamen; aňi akana les na dikhen, ale pačan andre leste a radisaľon ajse radišagoha, savo pes aňi na del avri te phenel, a san napľnimen la slavaha.

⁹ Bo dochuden e zachrana prekal tumare duši, so hin o cieľos tumare pačabnaskro.

¹⁰ Kadi zachrana igen rodenas a skuminenas o proroka, save prorokinenas pal e milost' le Devleskri, savi sas pripravimen prekal tumende.

¹¹ A skuminenas, kana oda časos ela a sar oda avela, a o Duchos le Kristoskro, savo sas andre lende, anglal phenelas

avri pal o cerpišagi le Kristoskre the pal e slava, so avela palis.

¹² Lenge sas sikado, hoj na služinenas peske, ale tumenge, sar vakerenas pal ola veci, save akana sas phende tumenge prekal ola džene, ko tumenge kazinenas o evaňjelium andre zor le Svete Duchoskri, savo sas bičhado andral o ņebos. Mek the o aňjela tužinen te dikhel andre kala veci.

Aven sveta

¹³ Vašoda gondolinen pal oda, so keren. Aven strižba a muken tumen igen pre milost le Devleskri, so tumenge ela diňi, sar pes sikavela o Ježiš Kristus.

¹⁴ Sar o poslušna čhave ma den tumen te lidžal ole žadoscenge, so tumen sas varekana, sar mek na džanenas o čačipen.

¹⁵ Ale avke sar hino sveto Oda, ko tumen vičinda, the tumen aven sveta andre savoreste, so keren.

¹⁶ Bo hin pisimen: „*Aven sveta, bo me som sveto!*“

¹⁷ A te vičinen „Dado“ le Devles – savo na kerel rozđjel maškar o manuša, ale sudzinel sakones pal leskre skutki – ta dživen daraha anglo Del, medik san sar cudzinci pre kadi phuv.

¹⁸ Se džanen, hoj andral tumaro marno dživipen, so zdedindan pal tumare dada, na sanas avricinde le somnakaha aňi le rupoha, save našlona,

¹⁹ ale le vzacne Kristoskre rateha. Ov sar o bakroro bi e chiba the bi o binos

²⁰ sas pre oda imar anglal avrikidlo mek angle oda, sar o Del kerđa o svetos, ale sas sikado andro posledna dživesa prekal tumende.

²¹ Prekal leste pačan andro Del, savo les uštađa andral o meriben a diňa les e slava, hoj tumaro pačaben the tumari nađeđ te avel andro Del.

²² Avke akana, te imar obžuzardan tumare duši oleha, hoj sanas poslušna le čačipnaske, hoj te kamen le phralen čače kamibnaha, kamen jekh avres žuže jileha.

²³ Se uliňan mek jekhvar, na andral o semenos, so kirňol, ale andral o semenos, so na kirňol: andral o džido the večno lav le Devleskro.

²⁴ Bo hin pisimen:

„*Savore manuša hine sar e čar
a cali lengri slava hiňi sar e kvitka pre mala.*

E čar šučol avri a lakri kvitka perel tele,

²⁵ *ale o lav le Rajeskro ačhel pro furt.“*

A oda hin oda lav, savo pes tumenge kazinelas sar evaňjelium.

2

O Ježiš hino o džido bar

¹ Vašoda odčhiven tumendar savori choli, savore pletki, dojekh klamišagos the zavist a ma aven dujemujengre.

² Sar o čhavore, save mekča akana ulile, mangel tumenge o žužo duchovno thud, hoj lestar te baron a te aven zachrañimen,

³ te imar koštoľinđan oda, hoj o Raj hino lačo.

⁴ Aven ke leste, ko džido bar, savo sas odčhido le manušendar, ale anglo Del avrikidlo the igen vzacno.

⁵ The tumen sar o džide bara den tumen te zabudinel andro duchovno kher, hoj tumendar te achen o sveta rašaja, save anena o duchovna obeti, save ena pre dzeka le Devleske prekal o Ježiš Kristus.

⁶ Vašoda hin pisimen andro Lav le Devleskro:

*„Thovav pro Sion o glavno bar,
o avrikidlo the igen vzacno bar;
oda, ko andre leste pačala,
na ladžala pes.“*

⁷ Oda bar hino vzacno tumenge, ko pačan, ale olenge, ko na pačan, hino sar:

*„O bar, so odčhide o murara,
ačila pre stavba glavno,*

*o bar, pre savo pes demen,
the e skala, pre savi peren.“*

Ola, ko na šunen oda lav, peren pre oda bar, bo o Del oda avke kamelas.

⁹ Ale tumen san o avrikidle manuša, o kralika rašaja, o sveto narodos a le Devleskre zvlaštna manuša, hoj te vakeren avri ola bare veci, so kerel o Del, savo tumen vičinda avri andral o kalipen andre peskro igen šukar švetlos.

¹⁰ Tumen varekana na sanas le Devleskre manuša, no akana san leskre manuša; varekana sanas bi e milost le Devleskri, ale akana la chudňan.

Dživen sar le Devleskre služobnika

¹¹ Phralale mire, phenav tumenge sar olenge, ko nane khere kade pre phuv a ko ča pal kadi phuv predžan: Zlíkeren tumen le telesne žadoscendar, so pes maren tumara dušaha!

¹² Dživen mištes tumaro dživipen maškar ola, ko na pačan, kajte pre tumende namištes vakeren sar pro živaňa, hoj te dikhen tumare lače skutki a te lašaren le Devles andre oda Džives, sar avela.

¹³ O Raj kamel, hoj tumen te podden savore manušengre autoritenge: či le kraliske sar le nekbaredereske,

¹⁴ abo le vladarengé. Bo ov len bičhavel te marel olen, ko namištes keren, a te lašarel olen, ko keren mištes.

¹⁵ Se le Devleskri voľa hin, hoj te keren o lačhipen a oleha te phanden o muja le nagodaver manušenge, save na džanen, so vakeren.

¹⁶ Dživen sar o slobodna manuša, ale tumari sloboda ma použinen sar e zamjenka te kerel o nalačhipen; dživen sar o sluhi le Devleskre.

¹⁷ Važinen tumenge savore manušen, le phralen kamen, le Devlestar daran a le kralis den pačiv.

Te zlidžal o pharipen sar o Raj

¹⁸ A tumen, o sluhi, andre savori dar anglo Del, podden tumen tumare rajenge, ale na ča olenge, save hine lače the jileskre, ale the le nalačhenge.

¹⁹ Se oda hin e milost le Devleskri, te vareko andro žužo svedomje anglo Del zlidžal o pharipen a cerpinel, kajte nič nalačo na kerđa.

²⁰ Bo so tumen hin olestar, hoj likerén avri, sar tumen maren, te tumen keren o bini? Ale te mištes keren a the avke cerpinen bi e vina a likerén avri, kada hin le Devleske pre dzeka.

²¹ Se pre oda sanas le Devlestar vičimen, bo the o Kristus cerpinelas vaš tumenge a sikađa tumenge sar te dživel, hoj te keren avke sar ov.

²² *Ov šoha na kerđa binos,*

aňi o klamišagos šoha na sas andre leskro muj.

²³ Sar les košenas, ov na košelas pale, a sar cerpinelas, ov pes na vihražinelas, ale savoreha pes mukelas pre oda, ko čačipnaha sudzinel.

²⁴ Ov korkoro ligenda amare bini peskre teloha pro kerestos, hoj amen te meras le binenge a te dživas le čačipnaske. Leskre ranenca sastilan avri.

²⁵ Bo sanas sar o našade bakrore, ale akana avlan pale ko Pastjeris, ke Oda, ko pes starinel pal tumare duši.

3

Pal o džuvľa the pal o murša

¹ Avke the tumen o džuvľa, podden tumen tumare romenge. A te varesave lendar na pačan le Devleskre laveske, anen len bi o lava paš o Del, tumare džživipnaha,

² oleha, hoj dikhena tumaro žužo džživipen andre sveto dar anglo Del.

³ Tumaro šukariben te na avel avruno, hoj tumenge dena te kerel o bala pro šere, figinena pre tumende o somnakaj, abo urena tumen andro barvale gada.

⁴ Ale tumaro šukariben te avel garudo andro jilo, oda, so ačhel pro furt, o jemno the pokorno duchos, so hin igen vzacno anglo Del.

⁵ Bo kavke pes varekana šukařarnas the o sveta džuvlja, save pačanas andro Del a poddenas pes peskre romenge,

⁶ avke sar e Sara, savi šunelas le Abraham a vičinelas les „rajeja“. Tumen san lakre čhaja, te keren oda, so hin lačo, a na den tumen nisoha te daravel avri.

⁷ Avke the tumen o murša, gondolinen, sar dživen tumare romņijenca, a presikaven lenge e pačiv sar le slabeder nadobenge, bo the on hine jekhetane tumenca o deđički le Devleskre dživipnaskre. A avke na ela tumare modlitben nisave prekažki.

Te likerel avri andro cerpišagos

⁸ A pro końec phenav mek kada: aven savore jednotna, jileskre, kamen jekh avres, aven milostiva the pokorna.

⁹ Ma den pale o nalačo le nalačipnaha abo o košiben le košibnaha, ale keren oda visara, tumen žehņinen, bo pre oda san vičimen, hoj te zdeđinen o požehnaņje.

¹⁰ Bo hin pisimen:

*„Oda, ko kamel, hoj les te avel bachtalo dživipen,
a kamel te dikhel o lače dživesa,
mi zlikerel peskri čhib le nalačestar the peskre vušta,
hoj te na vakerel o klamišagos,*

¹¹ *mi visarel pes le nalačestar
a mi kerel o lačhipen
a mi rodel o smirom andral calo jilo.*

¹² *Bo le Rajeskre jakha dikhen pro spravodliva manuša
a leskre kana šunen lengro mangipen,
ale o Raj džal pre ola džene,
save keren namištes.“*

¹³ A ko tumenge ubližinela, te igen kamena te kerel o lačhipen?

¹⁴ Ale kajte cerpindanas vaš o čačipen, bachtale san. A ma daran tumen lendar, aņi ma predaran.

¹⁵ Ale den le Kristus pačiv sar le svete Rajes andre tumare jile. Aven furt pripravimen te odphenel sakoneske, ko tumendar phučlahas pal odi nađej, savi tumen hin.

¹⁶ Ale keren oda polokes, andro smirom the andro žužo svedomje, hoj pes te ladžan ola džene, save namištes vakeren pal tumaro pačivalo dživipen le Kristoha.

¹⁷ Bo feder hin, te oda hin e voľa le Devleskri, te cerpinel vaš o lačo sar vaš o nalačo.

¹⁸ Se the o Kristus cerpinelas jekhvar a pro furt, o spravodljivo vaš o nespravodliva, hoj tumen te anel ko Del. Sas murdardo andro telos, ale obdžidardo andro Duchos.

¹⁹ A andre oda Duchos geľa te vakerel le duchenge andre bertena,

²⁰ olenge, ko varekana na šunenas, sar o Del likerelas avri a užarelas pre lende andro dživesa le Noachoskre, medik pes ačhavelas o korabos, andre savo pes zachraňinde le paňestar ča frima manuša, oda sas ochto džene.

²¹ Oda paňi sas o angluno obrazis le bolipnaskro, savo akana zachraňinel the tumen. O bolipen nane te žužarel pes la meľatar pal o telos, ale oda hin o mangipen ko Del vaš o žužo svedomje. A oda tumen akana zachraňinel prekal ada, hoj o Ježiš uštila andral o meriben

²² a geľa andro ňebos a hino pal e čači sera le Devleske a hin leske poddine o aňjela, o autoriti the o zora.

4

Sar te dživel o sveto dživipen

¹ Te o Kristus kavke cerpinda vaš amenge pro telos, ta the tumen pes vizbrojinen kajse gondolišagoha, bo oda, ko cerpinda pro telos, preačila te kerel o binos.

² Vašoda, medik dživen pre phuv, ma dživen imar pal o manušeskre žadosci, ale pal e voľa le Devleskri.

³ Se imar dos dživenas avke, sar dživen o bijedevleskre manuša. Ňisostar tumen na ladžanas, dživenas andro nalače žadosci, mačarenas tumen la molaha, mulatineas, pijenas a služinenas le džungale modlence.

⁴ A sar imar lenča oda na keren a na dživen, avke rozmkles sar on, čudalinen pes oleske a namištes pal tumende vakeren.

⁵ Ola manuša pes jekhvar ačhavana anglo Del, savo hino pripravimen te sudzinel le džiden the le mulen.

⁶ Se vašoda pes vakerelas o evaňjelium the le mulenge, hoj te aven sudzimen pal oda, sar dživenas andro telos, ale hoj te dživen andro duchos avke, sar kamel o Del.

⁷ O koňec savoreske hino pašes. Vašoda aven godaver the strižba, hoj te aven pripravimen pes te modlinel.

⁸ Ale anglal savoreste, kamen jekh avres bare kamibnaha, bo o kamiben učarel andre but bini.

⁹ Presikaven e pačiv jekh avreske, bi o dudrišagos.

¹⁰ Sar o lače chulaja, saven o Del diňa všelijaka dari, služinen jekh avreske, sako ole duchovne daroha, so chudňa.

¹¹ Te vareko vakerel, mi vakerel sar o lava le Devleskre; te vareko služinel, mi kerel oda andral e zor, so les del o Del, hoj te avel andre savoreste barardo o Del prekal o Ježiš Kristus, bo leske patrinel e slava the e zor pro furt. Amen.

Sar te cerpinel sar krestanos

¹² Mire lače phralale, ma čudalinen tumen la jagake, savi pre tumende avla, hoj tumen te skušinel, sar te pes tumenge ačhilahas vareso čudno.

¹³ Ale radisaŕon vašoda, hoj cerpinen vaš o Kristus, hoj te radisaŕon bares the akor, sar pes sikavela leskri slava.

¹⁴ Te tumenge keren ladž vaš le Kristoskro nav, bachtale san, bo o Duchos la slavakro, o Duchos le Devleskro, ačhel pre tumende.

¹⁵ Ale ňiko tumendar te na cerpinel sar vrahos, živaŕis abo zbujňikos, vaj sar oda, ko pes thovel andre savoreste.

¹⁶ Ale te cerpinel vareko sar krestanos, te na pes ladžal, ale mi bararel le Devles vašoda, hoj šaj lidžal kada nav.

¹⁷ Imar hin e ora, hoj o Del te chudel o sudos peskre manušendar. Ale te pes chudela ešeb amendar, savo ela o koŕec ole džengro, ko na šunen o evaňjelium le Devleskro?

¹⁸ Avke sar hin pisimen:

*„Te pes o čačipnaskro
ča ajci-ajci zachraňinela,
kaj ela o binošno the o bijedevleskro?“*

¹⁹ Vašoda the ola džene, save cerpinen avke, sar oda o Del kamel, pes mi podden peskre verne Stvoriteliske a dureder mi keren o lačo.

5

Le staršenge andre khangeri

¹ Le staršen maškar tumende mangav, sar oda, ko hino tiš starši, sar oda, ko dikhla le Kristoskro cerpišagos a hino the o deđičis ola slavakro, savi pes sikavela:

² Lidžan o stados, savo tumenge o Del diňa. Na vašoda, hoj tumen andre oda vareko ispidel, ale radišagostar avke, sar tumendar kamel o Del; na vaš o love, ale vašoda, hoj lenge kamen andral o jile čačes te služinel.

³ Ma lidžan olen, kas tumenge o Raj diňa, sar te ulanas lengre raja, ale aven priklados le stadoske.

⁴ A sar pes sikavela o nekbareder Pastjeris, chudena e slavno koruna, savi šoha na kirňola.

⁵ Avke the tumen o terneder: Podden tumen le phurederege a savore tumen podden jekh avrege. A uren tumen

andre pokora, bo o *Del pro barikane džal, ale le pokornen del peskri milost*.

⁶ Vašoda podden tumen tel o zoralo vast le Devleskro, hoj tumen te hazdel upre andre peskro časos.

⁷ Savore tumare pharipena čhiven pre leste, bo ov pes pal tumende starinel.

⁸ Aven paš e godi a ma soven! Bo oda, ko pre tumende džal, o beng, phirel upre tele sar o choľamen ľevos, savo rodel kas te chal.

⁹ Ačhaven tumen leske, aven zorale andro pačaben a džanen, hoj tumare phrala avrether pal o svetos tiš predžan prekal ajse pharipena.

¹⁰ Te sikra cerpinena, o Del – savo presikavel peskri milost andre savoreste a savo amen andro Ježiš Kristus vičinda andre peskri slava – ov korkoro tumen sastarela, zoraľarela, thovela pro zoralo zaklados a kerela, hoj te na peren.

¹¹ Leske e slava the e zor pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

¹² Ča sikra tumenge pisindom le Silasoha, saves me lav sar pačivale phrales. Bo kamav tumen te podhazdel andro pačaben a kamav te svedčinel, hoj kada hin odi čačikaňi milost le Devleskri. Ačhen andre oda!

¹³ Pozdravinen tumen miro čhavo o Marek the e khangeri andro Babilon*, savi hiňi avrikidňi avke sar the tumen.

¹⁴ Pozdravinen šukares jekh avres le jilestar.

Smirom tumenge savorenge, save san andro Kristus.

---

* 5:13 e khangeri andro Rim

Dujto lil le Peteriskro

O pozdravos

¹ Me o Šimon Peter, o otrokos the apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, pisinav olenge, ko chudle ajsa vzacno pačaben sar the amen amare čačipnaskre Devlestar the Spasiteľistar le Ježišostar Kristostar.

² E milost the o smirom mi rozbaron maškar tumende, hoj čačes te prindžaren le Devles the le Ježiš, amare Rajes.

O Del peske vičinel the avri kidel le krestanen

³ Le Devleskri zor amen diňa sa, so amenge kampil, hoj te dživas avke, sar ov kamel. Diňa amenge oda akor, sar prindžardam oles, ko amen vičinda peskra slavaha the zoraha.

⁴ Oleha amen diňa igen bare the vzacna zaslubeňja, hoj prekal lende amen te avel o kotor pre le Devleskri prirodzenost a te šaj denašas het le svetoskre džungipnastar, andre savo amen cirden o nalače žadosci.

⁵ Ipen vašoda keren sa pre oda, hoj te prithoven paš o pačaben o žužipen, paš o žužipen o prindžaripen,

⁶ paš o prindžaripen o zlikeriben, paš o zlikeriben e trpezlivost, paš e trpezlivost o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka,

⁷ paš oda dživipen o lačhipen ko phrala a paš oda lačhipen o kamiben.

⁸ Te kada savoro tumen hin a barol oda andre tumende, ta akor na avena ajse, so nič na keren a na anen e chasna andro prindžaripen amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

⁹ Bo kas nane kala veci andre peskro dživipen, hino koro, na dikhel dur a bisterda pre oda, hoj sas obžučardo peskre binendar, so varekana kerelas.

¹⁰ Vašoda, mire phralale, keren sa prekal oda, hoj te aven zoraleder andre oda, pre soste san vičimen the avrikidle. Bo te kada kerena, šoha na perena

¹¹ a kavke avena igen šukares priile andro večno krališagos amare Rajeskro the Spasiteľiskro le Ježišoskro Kristoskro.

¹² Vašoda tumenge ada kamav furt te leperel, kajte oda džanen a san zorale andro čačipen, so priilan.

¹³ Medik som andre kada telos, dikhel pes mange oda mištes, hoj tumenge te leperav kala veci,

14 bo džanav, hoj imar kada teloskro stankos maj omukava, sar mange oda diña te džanel amaro Raj o Ježiš Kristus.

15 A kerava sa prekal oda, hoj tumenge te leperen kala veci, sar me adarik džava het.

Le Kristoskri slava

16 Sar tumenge vakerahas, sava zoraha avela amaro Raj o Ježiš Kristus, na likerahas pes pal varesave avrigondolimen paramisa. Bo amen korkore pre peskre jakha dikhlam leskri slava.

17 Ov chudña le Dadestar le Devlestar e pačiv the e slava, sar avla pre leste andral e Bari Slava kada hangos: „Kada hin miro Čavo, saves kamav! Andre leste man hin radišagos.“

18 Amen šundam oda hangos, so avla tele andral o ňebos, sar leha samas pre oda sveto verchos.

19 Kada amen diña mek buter pačaben andre oda, so vakerenas o proroka. A mištes keren, hoj tumen zadikhen pre oda prorocko lav, bo hino sar e momeli, so labol andro kalipen, medik na avela o džives a e tosaraskri čercheñ tumenge na anela o nevo švetlos andro jile.

20 Anglal savoreste, tumen mušinen te achalol, hoj aňi jekh proctvos andro pisimen Lav našti achalol o manuš korkoro pestar.

21 Bo o prorockvos šoha na avla andral e voľa le manušeskri, ale o manuša ligende le Svete Duchoha vakerenas o lava, so avenas le Devlestar.

2

Pal o falošna proroka the učiteľa

1 Ale avke sar sas the akor maškar o nipi le Devleskre o falošna proroka, avke ena the maškar tumende o falošna učiteľa, save počoral anena o falošno sikaviben. A zapri-nena the le Bare Rajes, savo len cinda avri, a avke korkore pre peste anena oda, hoj sig ena zničimen.

2 But manuša džana pal lengro džungipen a angle lende namištes vakerena pro čačipnaskro drom.

3 No ola falošna učiteľa kamena ča o love, vašoda tumenca thovena avri a phenena tumenge oda, so peske gondolinde avri. Le Devleskro sudos kale falošne učitelenge imar hino pripravimen čirla a Oda, ko len zničinel, na sovel.

4 Se o Del na sajinda le aňjelen, save kerde binos, ale čida len andre bertena a zaphandľa len andre le

lancenca andro baro kalipen, andro peklos, hoj ode te aven
stražimen dži o sudos.

⁵ O Del na sajinda aňi o phurikano svetos, sar anda e
potopa pro binošna manuša. Ale o Del zachraňinda le
Noach, savo kazinelas le manušenge pal o spravodlišagos,
a leha the mek eфта avre dženen.

⁶ A the o fori Sodoma the Gomora zlabarda la jagaha
pro prachos sar vistražno priklados prekal o bijedevleskre
manuša.

⁷ Ale o Del zachraňinda le spravodlive Lot, savo pes
igen trapinelas, sar dikhelas le bijedevleskre manušengro
džungalo dživipen.

⁸ Oda spravodlivo manuš bešelas maškar lende a džives
so džives andre peskri spravodlivo duša cerpinelas, sar
dikhelas a šunelas, savo nalačhipen kerenas.

⁹ Avke dikhas, hoj o Raj džanel te cirdel avri le pobožne
manušen andral o pokušeňje, ale nespravedlive manušen
te mukel avke, medik na ena potrestimen pro Sudno džives.

¹⁰ Mek buter potrestinela olen, ko džan pal peskre
džungale telesna žadosci a na kamen pes te poddel le
autoritenge.

Ola manuša na daran ņikastar, hine barikane a bi e dar
vakeren namištes pro ņeboskre bitostí.

¹¹ Ale o aňjela, save hine bareder the zoraleder, na
vakeren nalače lava pre ola bitostí anglo Raj.

¹² Ale kala hine bi e gođi sar o dziva džviri, save ulile ča
pre oda, hoj len te chuden a te murdaren. Vakeren namištes
pre ola veci, so na achalon, a ena zničimen avke sar o dziva
džviri.

¹³ A vaš lengro nalačhipen pes lenge počinela pale. Imar
andro parno džives keren rado o džungipen. On hine e mel
the e ladž pre tumare hoscini, kaj pes presikaven peskre
diliňipnaha.

¹⁴ Lengre jakha džan igen pal o lubipen a o bini lenge
nane šoha dos; odcirden le slabe manušen a lengre jile hine
vicvičimen andre chamtivost. On hine prekošle manuša.

¹⁵ Ola falošna učiteľa omukle o čačo drom, našade pes a
gele pal o drom le Balaamoskro, le Beoriskre časkro, savo
kamelas, hoj leske te počinen love vaš o nalačhipen.

¹⁶ Ale vaš leskre bini leske sas phendo pre gođi: O
ňemo somaris ke leste prevakerđa manušeskre hangoha a
zaačhađa o diliňipen le prorokoskro.

¹⁷ On hine sar o chaňiga bi o paňi; o chmari, saven tradel
e zoralí balvaj. Prekal lende hin pripravimen o nekkaleder
kalipen.

¹⁸ Bo vakeren bare lava, so na anen nisavi chasna a cirden andro džungale telesna žadosci ajse manušen, save mekča akana denašle olendar, save dživen andro diliņipen.

¹⁹ On len den lav, hoj ena slobodna, ale korkore hine otroka le džungipnaske. Bo oleske sal otrokos, ko upral tu zviťazinel.

²⁰ Bo te denašle le nalačhipnastar andral o svetos oleha, hoj prindžarde le Rajes the le Spasiťelis le Ježiš Kristus, a te len o svetos pale zachudňa a zviťazinda upral lende, akor lenge ela goreder pro agor sar ešeb.

²¹ Bo feder lenge ulahas, te na prindžarel o čačipnaskro drom, sar te prindžarel a palis te visarel pes andral oda sveto prikazaņje, so lenge sas dino.

²² Ačhila pes lenge avke, sar pes vakerel: „*O rikono gela pale paš oda, so čandla avri,*“ a: „*O žužo balo pes gela pale te melarel andre čik.*“

3

Pal o Džives le Rajeskro

¹ Kada lil imar hino dujto, so tumenge pisinav, mire lačhe phralale. Andro soduj lila tumenge leperav, hoj mištes te gondolinen.

² Kamav, hoj te na bisteren pro lava, so imar anglal phende o sveta proroka, aņi pro prikazaņje le Rajeskro le Spasiťeliskro, savo tumenge sas dino prekal o apoštola.

³ Ale anglal savoreste džanen oda, hoj andro posledna dživesa avena o posmjevača, save dživena pal peskre binošna žadosci. Asana tumendar

⁴ a phenena: „*Kaj hine ola leskre lava, hoj avela pale? Se kanastar mule amare dada, savoro džal avke, sar džalas akorestar, kanastar sas kerdo o svetos!*“

⁵ Bo on narokom na kamen te dikhel, hoj o ņebos the e phuv sas imar čirlastar kerde prekal le Devleskro lav a hoj e phuv ačhila le paņestar a prekal o paņi.

⁶ A ole paņeha pre potopa sas o phurikano svetos zņičimen.

⁷ Oda jekh lav likerel kada ņebos the kadi phuv prekal e jag. Likerel len prekal o Sudno džives, hoj te aven zņičimen jekhetane le bijedevleskre manušenca.

⁸ Ale pre kadi jekh veca ma bisteren, mire lačhe phralale, hoj jekh džives hin ko Raj sar ezeros (1 000) berša a ezeros berša sar jekh džives.

⁹ O Raj na avel nasig te kerel oda, so phenda, avke sar peske oda vareko gondolinel, ale ov mek užarel, bo na kamel, hoj vareko te merel, ale kamel, hoj pes savoredžene te visaren le binendar ko Del.

¹⁰ A o džives le Rajeskro avela sar o živaňis počoral. Andre oda džives o ňebos našlola bara vikaha a sa, so hin upre pro ňebos, zlabola andre jag a e phuv the sa, so pre late hin, ela zničimen.

¹¹ Te kada savoro kavke našlola, save sveta the pobožna mušinen te avel tumen andre tumaro dživipen?

¹² Tumen, so igen užaren pre oda Džives le Devleskro, a kamen, hoj te avel sig. Andre oda Džives ela o ňebos zničimen la jagaha a o ňeboskre telesa rozdžana le bare tačipnastar?

¹³ No amen užaras pre oda lav, so amenge diňa: Pro nevo ňebos the pre nevi phuv, andre save hin o spravodlišagos.

¹⁴ Vašoda, mire lače phralale: Te užaren kala veci, keren sa, hoj tumen o Raj te arakhel bi o škvрни the bi o bini a andro smirom leha.

¹⁵ A oda, hoj amaro Raj mek užarel, tumenge len sar tumari zachrana. Avke sar tumenge pisinelas the amaro lačo phral, o Pavol, ola godaha, so leske sas diňi.

¹⁶ Ov pal kala veci avke vakerel andre savore peskre lila. Andre ola lila hin varesave veci, so hin phares te achalol, vašoda len o nagodaver manuša, so nane zorale andro pačaben, previsaren avke, sar previsaren the o aver pisimen Lava, a oleha zničinen pes korkoren.

¹⁷ Vašoda, mire lače phralale, te oda imar anglal džanen, chraňinen tumen, hoj tumen te na scirden o bijedevleskre manuša le klamišagoha a te na odperen andral tumaro zoralo pačaben.

¹⁸ Ale baron andre milost le Rajeskri, hoj feder te prindžaren le Ježiš Kristus, amare Rajes the Spasitelis. Leske e slava the akana the pro furt!

Amen.

Ešebno lil le Janoskro

Pal o lav, so del o dživipen

¹ Pal oda vakeras, so sas ešebnovarestar, so šundam, so dikhlam peskre jakhenca, pre soste dikhahas a sostar pes amare vasta chudenas, pal oda lav, so del o dživipen.

² A oda dživipen pes sikađa, amen les dikhlam a svedčinas tumenge pal oda večno dživipen, so sas paš o Dad a sikađa pes amenge.

³ Avke oda, so dikhlam the šundam, vakeras avri the tumenge, hoj tumen te aven amenca jekhetane. A amen sam jekhetane le Dadeha the leskre Čaha, le Ježišoha Kristoha.

⁴ Kada tumenge pisinas vašoda, hoj amaro radišagos te avel pherdo.

O Del hin o švetlos

⁵ Kada hin oda, so šundam lestar a vakeras avri tumenge: O Del hin o švetlos a andre leste nane nisavo kalipen.

⁶ Te phenas, hoj sam leha jekhetane, ale phiras andro kalipen, klaminas a na keras o čačipen.

⁷ Ale te phiras andro švetlos avke, sar ov hino andro švetlos, akor sam jekhetane jekh avreha anglo Del a o rat le Ježišoskro, leskre Časkro, amen obžužarel andral dojekh binos.

⁸ Te phenas, hoj amen nane bini, korkore pes klaminas a nane andre amende o čačipen.

⁹ Ale te viznavinas amare bini, verno hino the čačipnaskro, hoj amenge te odmukel o bini a te obžužarel amen andral savore nalačipena.

¹⁰ Te phenas, hoj na kerđam binos, keras le Devlestar klamaris a leskro lav nane andre amende.

2

O Ježiš zaachel vaš amende

¹ Čavorale mire, kada tumenge pisinav vašoda, hoj te na keren o bini. A te vareko kerđahas binos, hin amen vareko, ko paš amende ačhel anglo Dad: o Ježiš Kristus, o čačipnaskro.

² Prekal leskri obeta amenge hin odmukle o bini - no, na ča amenge, ale the cale svetoske.

³ Pal oda džanas, hoj les prindžaras, te dolikeras leskre lava.

⁴ Oda, ko phenel: „Prindžarav les,“ ale na dolikerel leskre lava, hino klamaris a nane andre leste o čačipen.

⁵ Ale oda, ko dolikerel leskro lav, čačes kamel le Devles. Pal oda džanas, hoj sam andre leste.

⁶ Oda, ko phenel, hoj ačhel andre leste, mušinel te dživel avke, sar ov dživelas.

O nevo prikazaňje

⁷ Mire lače phralale, na pisinav tumenge nevo prikazaňje, ale o purano prikazaňje, so tumende sas ešebnovarestar. Oda purano prikazaňje hin o lav, so imar šundan.

⁸ A the avke tumenge pisinav nevo prikazaňje, bo oda čačipen dičhol andro Kristus the andre tumende. Se o kalipen džal het a o čačo švetlos imar švicinel.

⁹ Oda, ko phenel, hoj hino andro švetlos, ale našti avri ačhel peskre phrales, hino mek furt andro kalipen.

¹⁰ Oda, ko kamel peskre phrales, ačhel andro švetlos a nane andre leste nič, angle soste vareko šaj pelahas andro binos.

¹¹ Ale oda, ko našti avri ačhel peskre phrales, hino andro kalipen a phirel andro kalipen. Aňi na džanel, kaj džal, bo o kalipen korarda leskre jakha.

¹² Pisinav tumenge, čavorale,
hoj vaš leskro nav tumenge hin odmukle o bini.

¹³ Pisinav tumenge, dadale,
hoj prindžardan oles, ko hin ešebnovarestar.

Pisinav tumenge, terne čhavale,
hoj zviťazindan upral o nalačo.

¹⁴ Pisinav tumenge, čhavale, hoj prindžardan le Dades.

Pisindom tumenge, dadale,
hoj prindžardan oles, ko hin ešebnovarestar.

Pisindom tumenge, terne muršale,
bo san zorale
a le Devleskro lav ačhel andre tumende
a zviťazindan upral o nalačo.

¹⁵ Ma kamen o svetos, aňi oda, so hin andro svetos. Te vareko kamel o svetos, nane andre leste o kamiben le Dadeskro.

¹⁶ Bo nič olestar, so hin andro svetos – e žadosca le teloskri, e žadosca le jakhengri, abo o barikano dživipen – nane le Dadestar, ale hin andral o svetos.

¹⁷ A o svetos the leskri žadosca našlol, ale oda, ko kerel e voľa le Devleskri, ačhela pro furt.

Pal o antikrist

¹⁸ Čhavale, hin kade e posledno ora a avke sar šundān, hoj avela o antikrist, avke imar akana avle but antikristi. Vašoda džanas, hoj hin e posledno ora.

¹⁹ Avle avri amendar, ale na sas amendar, bo te ulehas amendar, ačhilehas amenca. Ale kada pes ačhila, hoj pes te sikavel, hoj nane savore amendar.

²⁰ No tumen san pomazimen le Svete Duchoha le Devlestar a džanen savoro.

²¹ Na pisindom tumenge vašoda, hoj na prindžaren o čačipen, ale vašoda, hoj les prindžaren a džanen, hoj nisavo klamišagos na avel andral o čačipen.

²² A ko hin klamaris, te na oda, ko zaprinel, hoj o Ježiš hino o Kristus? O antikrist hin oda, ko zaprinel le Dades the le Čhas.

²³ Oles, ko zaprinel le Čhas, nane aňi o Dad. Ale oles, ko viznavinel le Čhas, hin the o Dad.

²⁴ Vašoda mi ačhel andre tumende oda, so šundān ešebnovarestar. Te oda, so šundān ešebnovarestar, ačhela andre tumende, akor the tumen ačhena andro Čhavo the andro Dad.

²⁵ A o Kristus amen diňa lav, hoj amen dela kada: o večno dživipen.

²⁶ Kada tumenge pisindom pal ola, ko tumen kamen te klaminel.

²⁷ No pre tumende ačhel o pomazaňje, savo priiľan lestar, a vašoda tumenge na kampel, hoj tumen vareko te sikavel. Bo leskro pomazaňje tumen sikavel pal savoreste a oda hin čačipen a na klamišagos – ačhen andre leste, avke sar tumen sikavelas.

O čhave le Devleskre

²⁸ A akana, mire čhavorale, ačhen andre leste, hoj te avas bi e dar, sar pes sikavela, a te na pes lestar ladžas, sar avela.

²⁹ Te džanen, hoj ov hino spravodľivo, akor džanen, hoj sako, ko kerel o spravodľišagos, uliľa lestar.

3

¹ Dikhen, savo baro kamiben amen diňa o Dad, hoj pes te vičinas le Devleskre čhave. A amen the sam! Vašoda amen o svetos na prindžarel, bo les na prindžarda.

² Mire lačhe phralale, akana sam le Devleskre čhave, ale mek pes na sikađa, so avaha. Ale džanas, hoj sar pes sikavela, avaha ajse sar ov, bo dikhaha les avke, sar hino.

³ Sako, kas hin kajsi nađej andre leste, pes žužarel avke, sar ov hino žužo.

⁴ Sako, ko kerel binos, na dolikerel o zakonos; bo o binos hin oda, hoj pes na dolikerel o zakonos.

⁵ A tumen džanen, hoj o Ježiš pes sikađa vašoda, hoj te lel amare bini, a andre leste nane nisavo binos.

⁶ Ņiko, ko ačhel andre leste, na kerel o bini a sako, ko kerel o bini, les na dikhľa aňi les na prindžarda.

⁷ Čhavorale, űiko tumenca te na thovel avri! Oda, ko kerel o spravodlišagos, hino spravodljivo, avke sar o Kristus hino spravodljivo.

⁸ Oda, ko kerel o bini, hino le bengestar, bo o beng kerel o bini ešebnovarestar. Vašoda pes sikađa o Čhavo le Devleskro, hoj te musarel le bengeskre buča.

⁹ Sako, ko uliľa le Devlestar, na kerel o bini, bo leskro semenos ačhel andre leste, a aňi našti kerel o bini, bo uliľa le Devlestar.

¹⁰ Pal oda šaj džanen, ko hin le Devleskre čhave a ko le bengeskre čhave: Oda, ko na kerel o spravodlišagos, nane le Devlestar – aňi oda, ko na kamel peskre phrales.

Te kamas jekh avres

¹¹ Bo kada hin oda, so šundān ešebnovarestar, hoj te kamas jekh avres.

¹² Na avke sar o Kain, savo sas le nalačhestar a murdarda peskre phrales le Abel. A soske les murdarda? Bo le Kainoskre skutki sas nalače a leskre phraleskre sas lače.

¹³ Ma čudalinen tumen, phralale mire, te tumen o svetos našti avri ačhel.

¹⁴ Amen džanas, hoj pregeľam andral o meriben andro dživipen, bo kamas le phralen. Oda, ko na kamel le phrales, ačhel andro meriben.

¹⁵ Sako, ko našti avri ačhel peskre phrales, hino vrahos a džanen, hoj andre nisavo vrahos na ačhel o večno dživipen.

¹⁶ Pal oda prindžardam le Devleskro kamiben, hoj ov diňa peskro dživipen vaš amenge. Avke the amen mušinas te del peskro dživipen vaš o phrala.

¹⁷ Te vareko hino barvalo andre kada svetos a dikhel, hoj le phraleske vareso kempel, a phandel angle leste peskro jilo, sar šaj ačhel le Devleskro kamiben andre leste?

¹⁸ Mire čhavorale, te na kamas ča le lavenca the la čhibaha, ale le skutkenca the le čačipnaha.

¹⁹ Pal oda džanaha, hoj sam andral o čačipen a ela amen anglo Del o smirom andro jilo,

²⁰ bo te amen o jilo obviňinel, o Del hino bareder sar amaro jilo a džanel savoro.

²¹ Phralale, te amen o jilo na obviñinel, šaj džas anglo Del bi e dar.

²² A chudas lestar savoro, so mangas, bo dolikeras leskre prikazañja a keras oda, so leske hin pre dzeka.

²³ Kada hin leskro prikazañje, hoj te pačas andro nav leskre Čhaskro, andro Ježiš Kristus, a hoj te kamas jekh avres, avke sar amenge prikazinda.

²⁴ Oda, ko dolikerel leskre prikazañja, ačhel andro Del a o Del andre leste. A pal kada džanas, hoj ačhel andre amende, pal o Duchos, saves amenge diña.

4

Te na pačas dojekhe duchoske

¹ Phralale mire, ma pačan dojekhe duchoske. Rozsudzenen le duchen, či hine le Devlestar, bo but falošna proroka avle andro svetos.

² Pal kada prindžarena le Devleskre Duchos: Dojekh duchos, savo viznavinel, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos, hino le Devlestar.

³ A dojekh duchos, savo na viznavinel, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos, nane le Devlestar. Oda hin oda duchos le antikristoskro, pal savo šundān, hoj avela, a akana imar hino andro svetos.

⁴ Čhavorale, tumen san le Devlestar a zvitāzindān upral lende, bo oda, ko hin andre tumende, hino bareder sar oda, ko hin andro svetos.

⁵ On hine andral o svetos, vašoda vakeren avke sar o svetos a o svetos len šunel.

⁶ Amen sam le Devlestar a oda, ko prindžarel le Devles, šunel amen, ale oda, ko nane le Devlestar, na šunel amen. Pal oda prindžaras le čačipnaskre Duchos the le klamišagoskre duchos.

O Del hin o kamiben

⁷ Phralale mire, kamas jekh avres, bo o kamiben hin le Devlestar. Sako, ko kamel, ulila le Devlestar a prindžarel le Devles.

⁸ Oda, ko na kamel, na prindžarel le Devles, bo o Del hin o kamiben.

⁹ Le Devleskro kamiben ke amende pes sikađa avke, hoj o Del bičhađa peskre jekhore Čhas pro svetos, hoj prekal leste amen te avel o dživipen.

¹⁰ O kamiben hin andre kada, hoj na amen kamahas le Devles, ale hoj ov kamelas amen a bičhađa peskre Čhas, hoj prekal leskri obeta pes amenge te odmukel o bini.

¹¹ Phralale mire, te amen o Del avke kamelas, the amen mušinas te kamel jekh avres.

¹² Le Devles šoha ňiko na dikhľa, ale te kamas jekh avres, o Del ačhel andre amende a leskro kamiben hin dokerdo andre amende.

¹³ Pal oda džanas, hoj ačas andre leste a ov andre amende, hoj amen diňa peskre Duchostar.

¹⁴ Amen dikhľam a svedčinas, hoj o Dad bičhaďa le Čhas sar Spasiteľis le svetoske.

¹⁵ Te vareko viznavinel, hoj o Ježiš hin o Čhavo le Devleskro, o Del ačhel andre leste a ov andro Del.

¹⁶ Amen pačandĩlam a prindžardam o kamiben, so hin le Devles ke amende.

O Del hin o kamiben a oda, ko ačhel andro kamiben, ačhel andro Del a o Del andre leste.

¹⁷ Kavke hin o kamiben dokerdo andre amende, hoj te avas bi e dar pro sudno džives. Bo ajsa sar ov hino, ajse sam the amen andre kada svetos.

¹⁸ Andro kamiben nane dar, bo o kamiben, so hino dokonalo, tradel avri e dar. Ko pes daral, daral pes le trestostar, vašoda nane dokonalo andro kamiben.

¹⁹ Amen les kamas, bo ov amen ešebno kamelas.

²⁰ Te vareko phenel: „Kamav le Devles,“ ale peskre phrales našti avri ačhel, hino klamaris. Bo te o manuš na kamel peskre phrales, saves dikhľa, sar šaj kamel le Devles, saves na dikhľa?

²¹ A kada prikazaňje amen hin le Kristostar: Oda, ko kamel le Devles, mušinel te kamel the peskre phrales.

5

O pačaben zviťazinel upral o svetos

¹ Sako, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Kristus, uliľa le Devlestar; a sako, ko kamel le Dades, kamel the oles, ko lestar uliľa.

² Akor džanas, hoj kamas le Devleskre čhaven, sar kamas le Devles a dolikeras leskre prikazaňja.

³ Bo o kamiben ko Del hin andre oda, hoj dolikeras leskre prikazaňja. A leskre prikazaňja nane phare.

⁴ Bo savoro, so uliľa le Devlestar, zviťazinel upral o svetos. A oda, so zviťazinda upral o svetos, hin amaro pačaben.

⁵ A ko aver zviťazinel upral o svetos, te na oda, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Čhavo le Devleskro?

O svedectvos pal o Čhavo

⁶ O Ježiš Kristus hin oda, ko avľa prekal o paňi the prekal o rat. Na avľa ča le paňeha, ale le paňeha the le rateha. A o Duchos hin oda, ko oda dosvedčinel, bo o Duchos hin o čačipen.

⁷ Bo trin hine, so svedčinen [pro ňebos: o Dad, o Čhavo the o Sveto Duchos. A on trin hine jekh.

⁸ A trin hine, so svedčinen pre phuv:] o Duchos, o paňi the o rat. A on trin hine jekh andre oda.

⁹ Te prilas o svedectvos le manušengro, o svedectvos le Devleskro hino bareder. Le Devleskro svedectvos hin oda, so phenda pal peskro Čhavo.

¹⁰ Oda, ko pačal andro Čhavo le Devleskro, oles hin o svedectvos andre peste. Oda, ko na pačal le Devleske, oda lestar kerđa klamaris, bo na pačandila ole svedectvoske, so phenda o Del pal peskro Čhavo.

¹¹ A kada hin oda svedectvos, hoj amen o Del diňa večno dživipen, a oda dživipen hin andre leskro Čhavo.

¹² Oda, kas hin o Čhavo, oles hin o dživipen; a kas nane o Čhavo le Devleskro, oles nane o dživipen.

Pal o večno dživipen

¹³ Kada pisindom tumenge, so pačan andro nav le Devleskre Čhaskro, hoj te džanen, hoj tumen hin o večno dživipen.

¹⁴ A kada hin amari istota paš o Del, hoj sar mangas vareso pal leskri voľa, ov amen šunel.

¹⁵ A te džanas, hoj amen šunel avri andre savoreste, so mangas, akor džanas, hoj imar chudňam oda, so lestar mangľam.

¹⁶ Te vareko dikľlahas peskre phrales, hoj kerel binos, so na lidžal pro meriben, mi mangel vaš leske a o Del les dela dživipen - ale ča te na kerđa binos pro meriben. Te vareko kerđa ajsu binos, so lidžal pro meriben, na phenav, hoj pes te mangel vaš ajsu manuš.

¹⁷ Dojekh nalačhipen hin binos, ale hin the binos, so na lidžal pro meriben.

¹⁸ Džanas, hoj ňiko, ko ulila le Devlestar, na kerel o bini, bo Oda, ko ulila le Devlestar, les chraňinel a o nalačo pes lestar na chudel.

¹⁹ Amen džanas, hoj sam o čhave le Devleskre a calo svetos hin andre zor le bengeskri.

²⁰ A džanas, hoj o Čhavo le Devleskro amen avľa te del godi, hoj te prindžaras le čače Devles. A amen sam andro čačo Del, andre leskro Čhavo Ježiš Kristus. Ov hino o čačo Del the o večno dživipen.

²¹ Čhavorale, chraňinen tumen le falošne devlendar.

Dujto lil le Janoskro

O pozdravos

¹ Me o phureder pisinav la Raňake, so hiňi avrikidňi le Devlestar, the lakre čhavage, saven čačes kamav, a na ča me korkoro, ale the savore, so prindžarde o čačipen,

² bo o čačipen ačhel andre amende a ela amenca pro furt.

³ E milost, o lačhejileskeriben the o smirom le Devlestar le DadeSTAR the le Ježišostar Kristostar, le Dadeskre Čhastar, ela amenca andro čačipen the andro kamiben.

O kamiben the o čačipen

⁴ Igen radisalilom, hoj arakhlom varesave tire čhaven te phirel andro čačipen avke, sar chudňam o prikazaňje le DadeSTAR.

⁵ Akana, Raňije, na pisinav tuke nevo prikazaňje, ale oda, so amen sas ešebnovarestar. Mangav tut, hoj te kamas jekh avren.

⁶ A o kamiben hin kada: te phirel andre leskre prikazaňja. A kada hin oda prikazaňje, so šundňan ešebnovarestar, hoj te dživas andro kamiben.

⁷ Bo andro svetos avle but klamara, save na viznavinen, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos. Dojekh kajso manuš hino klamaris the o antikrist.

⁸ Den pre tumende pozoris, hoj te na našaven oda, pre soste kerenas buči, ale hoj te chuden calo počiniben.

⁹ Sakones, ko džal dureder a na ačhel andro sikaviben le Kristoskro, nane o Del. Ale oles, ko ačhel andro sikaviben le Kristoskro, hin the o Dad the o Čhavo.

¹⁰ Te vareko avel ke tumende a na anel kada sikaviben, ma prilien les andro kher, aňi les ma pozdravinen.

¹¹ Bo oda, ko les pozdravinel, hino leha jekhetane andre leskre nalačhe skutki.

O posledna lava

¹² Hin man but so tumenge te pisinel, ale na kamav oda te kerel pro papiris la tintaha. Bo pačav, hoj avava ke tumende a vakeraha jekh avreha, a avke ela amaro radišagos pherdo.

¹³ Pozdravinen tut o čhave tira pheňakre, savi hiňi avrikidňi le Devlestar.

Trito lil le Janoskro

O pozdravos

¹ Me o phureder pisinav le lače phraleske, le Gajoske, saves kamav andro čaćipen.

² Miro lačo Gajona, modlinav man, hoj tuke te avel mištes andre savoreste a hoj te aves sasto, avke sar hin mištes tira dušake.

³ Bo igen radisalilom, sar avenas o phrala a vakerenas, hoj sal verno le čaćipnaske a džives andro čaćipen.

⁴ Nane man bareder radišagos sar oda, hoj šunav, hoj mire čhavore dživen andro čaćipen.

Ašarel le Gajos

⁵ Phrala miro lačo, sal igen verno andre oda, so keres le phralenge, so tuke hine cudza.

⁶ On phende la khangerake o svedectvos pal tiro kamiben. A mištes keres, sar len des oda, so lenge kempel pro drom, bo avke oda kamel o Del.

⁷ Se anglo nav le Kristoskro pes dine pro drom a na lenas nič le napačabnaskre manušendar.

⁸ Amenge kempel kajse phralen te prilal, bo avke keras jekhetane e buči prekal o čaćipen.

O Diotrefes the o Demetrios

⁹ Pisindom imar la khangerake, ale o Diotrefes, savo pes rado thovel anglal maškar lende, amen na prilal.

¹⁰ Vašoda sar avava, anava avri ola skutki, so kerel, hoj pal amende vakerel o nalače lava. A aňi oda leske nane dos, ale mek korkoro na prilal le phralen. A olenge, ko len kamlehas te prilal, na domukel a čhivel len avri andral e khangeri.

¹¹ Phrala miro, ma liker tut pal o nalačo, ale pal o lačo. Oda, ko kerel o lačo, hin le Devlestar, ale ko kerel o nalačo, na dikhla le Devles.

¹² Sako vakerel mištes pal o Demetrios the o čaćipen korkoro vakerel pal leste mištes. A the amen svedčinas a tu džanes, hoj amare lava hine čaćipnaskre.

¹³ Uľahas man tuke but so te phenel, ale na kamav tuke te pisinel andro lil.

¹⁴ Ale pačav, hoj tut sig dikhava a vakeraha jekh avreha.

¹⁵ Smirom tuke! O phrala tuke bičhaven pozdravi.
Pozdravin mandar dojekhe phrales.

O lil le Judaskro

O pozdravos

¹ Me o Juda, le Ježišoskro sluhas the le Jakoboskro phral, pisinav tumenge, so san vičimen avri, saven o Del o Dad kamel a chrañinel prekal o Ježiš Kristus.

² E milost, o smirom the o kamiben mi rozbaron maškar tumende.

Pal o falošna učiteľa

³ Phralale mire, igen tumenge kamavas te pisinel pal amaro spaseñje, so amen hin jekhetane, ale akana tumenge mušinav te pisinel a te dovakerel, hoj tumen te maren vaš o pačaben, so sas dino le Devleskre manušenge jekhvar a pro furt.

⁴ Bo varesave manuša pes počoral ispidle andre maškar tumende, savengro sudos hin pisimen imar čirła anglal. Ola manuša hine bijedevleskre a čerinen e milost amare Devleskri vaš o nažužipena a zaprinen amare jekhe vladcas the Rajes, le Ježiš Kristus.

⁵ Kamav tumenge te leperel, kajte oda imar savoro džanen, hoj o Raj ešeb zachrañinda leskre manušen andral e egiptsko phuv, ale palis murdarda olen, ko na pačandile.

⁶ A the le aňjelen, so peske na dolikerde e autorita, savi lenge sas diñi, ale omukle peskro than, likerel andro kalipen andro večna puta, medik len na sudzinela andre oda Baro Džives.

⁷ Leperen tumenge the pre Sodoma the Gomora a the pro fori pašal lende, so kerenas ajso baro lubipen, hoj džalas o murš le muršeha, a vašoda sas marde la večna jagaha a hine pro priklados savorenge, hoj olestar te daran.

⁸ Avke hin the kale manušenca, save pes muken pro sune a melaren andre peskre tela le binenca, na prilen upral peste o autoriti a namištes vakeren pro aňjela andre slava.

⁹ Se mek aňi o archaňjelos o Michael, sar pes marelas le bengeha vaš o telos le Mojžišoskro, pes na opovažinda leske namištes te phenel. Ča phenda: „O Raj tut mi marel!“

¹⁰ Ale kala vakeren namištes pre savoreste, so na achalón; hine sar o dziva džviri, save keren ča avke, sar pes šunen, no ipen vašoda ena zničimen.

¹¹ Vigos lenge! Bo gele ajse dromeha sar o Kain. Vaš o love pes dine te cirdel andro diliñipen avke sar o Balaam. A mule avke sar o Korach, bo pes vzburiinde sar the ov.

¹² Sar tumen zdžan jekhetane te chal, on hine sar o melale fleki; chan tumenca bi e ladž a starinen pes ča pal peste. O balvaja len lidžan avrether a hine sar o chmari bi o pañi; sar o stromi jesone, pre save nane ovocje: Duvar avrimule a avricirdle the le koreñenca.

¹³ Hine sar o dziva moroskre vlni, so anen avri peskro džungipen sar o peni. Ola manuša hine sar o našade čerčeña a prekal lende hin pripravimen o nekkaleder kalipen pro furt.

¹⁴ Prorokinelas pal lende the o Enoch, o eftato muřš pal o Adam, sar phendā: „Dikh, o Raj avela peskre svete añjelenca, so ena ezera-ezerenge,

¹⁵ hoj te odsudzinel a te marel savore bijedevleskre manušen vaš savore bijedevleskre veci, so kerenas, the vaš savore džungale lava, so o binošna manuša pre leste phende.“

¹⁶ Oda hin o dudroša, savenge nane nič pre dzeka a save dživen pal peskre žadosci. Lengre vušta vakeren bare zorale veci a le manušen lašaren ča vašoda, hoj lendar vareso te dochuden.

Te likerel pes andro kamiben le Devleskro

¹⁷ Ale tumen, mire lače phralale, ma bisteren pro lava, so tumenge anglal phende o apoštola, saven bičhađa amaro Raj, o Ježiš Kristus.

¹⁸ On tumenge phenenas, hoj andro posledna časi avena ajse manuša, so tumendar asana a dživena pal peskre binošna žadosci.

¹⁹ Oda hin ola, ko keren o rozdeleñje; o telesna manuša bi o Duchos.

²⁰ Ale tumen, mire phralale, baron andre tumaro igen sveto pačaben a modlinen tumen andro Sveto Duchos.

²¹ Likeren tumen andro kamiben le Devleskro, sar užaren pre milost, so tumen lidžala andro večno džživipen - e milost, so tumen dela amaro Raj o Ježiš Kristus.

²² Aven lačhejileskre ke ola džene, ko hine slaba andro pačaben,

²³ a avren zachrañinen a cirden avri andral e jag. Avrengre presikaven e milost daraha, ale mi džunglöl tumenge mek the lengre gada, so sas meľarde andre le binenca.

24 O Del hino zoralo a pomožinela tumenge, hoj te na peren. Ov tumen šaj anel andre peskri slava bare radišagoha a bi e mel.

25 Ča le jekhe Devleske, amare Spasiteliske, prekal amaro Raj Ježiš Kristus, mi džal e slava, o baripen, e zor the o rajipen anglal savore časi the akana a the pro furt.

Amen.

Le Janoskro Zjaveŋje

O anglune lava

¹ Kada hin o zjaveŋje le Ježišoskro Kristoskro, savo les diŋa o Del, hoj te sikavel peskre sluhenge, so pes mušnela sig te ačhel. Ov bičhađa peskre aŋjelos, hoj oda te del te džanel peskre sluhasko le Janoske.

² Ov dosvedčinda savoro, so dikhla – oda hin o lav le Devleskro the o svedectvos le Ježišoskro Kristoskro.

³ Bachtalo hin oda, ko genel, the ola, ko šunen o lava andral kada prorocťvos a dolikeren oda, so hin andre pisimen, bo o časos hino pašes.

⁴ Me o Jan pozdravinav o eŋta khangera, so hine andre Azija.

E milosť the o smirom tumenge Olestar, ko hin, ko sas a ko avela, the ole eŋta duchendar, save hine anglal leskro tronos,

⁵ the le Ježišostar Kristostar. Ov hino verno švedkos, ešebno olendar, ko sas uštade andral o meriben, a hino kralis upral savore kraľa pre phuv.

Leske, savo amen kamel a peskre rateha amen cinda avri amare binendar;

⁶ savo amendar kerđa kraľen* the rašajen le Devleske peskre Dadeske, e slava the e zor pro furt! Amen.

⁷ Dikh, avel le chmarenca
a dikhela les dojekh jakh,

the ola, ko les predemade;

rovena upral leste savore nipi pre phuv.

Avke hin. Amen!

⁸ „Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno,“ phenel o Raj, o Del, „oda, ko hin, ko sas a ko avela, oda Nekzoraleder.“

O Jan dikhel le Kristus

⁹ Me o Jan, tumaro phral, oda, ko jekhetane tumenca likerel avri o pharipen, so amen hin vaš o krališagos le Ježišoskro Kristoskro, somas pro ostrovos Patmos vaš o lav le Devleskro the vaš o svedectvos pal o Ježiš.

¹⁰ Somas andro Duchos andro džives le Rajeskro a šundom pal mande zoralo hangos sar o hangos la trubakro,

* 1:6 E grecko čhib: o krališagos

¹¹ savo phenda: „Oda, so dikhes, pisin andro zvitkos a bičhav le eŋta zborenge [save hine andre Azija]: Andro Efezus, andre Smirna, andro Pergamos, andre Tiatira, andro Sardis, andre Filadelfia the andre Laodikea.“

¹² Visaliŋlom palal, hoj te dikhav oles, ko manca vakerelas. A sar visaliŋlom, dikhlom eŋta somnakune svietniki

¹³ a maškar ola eŋta svietniki dikhlom varekas, ko marelas pro čhavo le manuškro. Sas urdo andro džindarde gada dži o pindre a somnakuno pasos les sas prephandlo prekal e hruda.

¹⁴ Leskro šero the leskre bala sas igen parne – parne sar jiv – a leskre jakha sas sar o jagale plameňa.

¹⁵ A leskre pindre sas sar o bliščaco trast rozlabardo andro bov a leskro hangos sas sar o hangos but paňengro.

¹⁶ Andro čačo vast les sas eŋta čerčeňa, andral leskro muj avelas avri ostro šabla, so čhinel pal soduj seri, a leskro muj sas sar o kham, so labol andre peskri zor.

¹⁷ Sar les dikhlom, pelom leske paš o pindre sar mulo. Ov pre ma thođa peskro čačo vast a phenda mange: „Ma dara tut! Me som o Ešebno the o Posledno.“

¹⁸ Me som the o Džido – somas mulo, ale dikh, som džido pro furt. Amen. Mande hin o kleji le peklostar the le meribnastar.

¹⁹ Vašoda pisin andre savoro, so akana dikhlal: Oda, so hin akana, the oda, so pes pal kada ačhela.

²⁰ Ola eŋta čerčeňa, so dikhlal andre miro čačo vast, the ola eŋta somnakune svietniki oda hin o tajomstvo a sikavel pre kada: O eŋta čerčeňa hin o aňjela le eŋta khangerengre a o eŋta svietniki hin o eŋta khagera.“

2

La khangerake andro Efezus

¹ „Le aňjeloske andre khangeri Efezus pisin:

Kada phenel oda, savo likerel o eŋta čerčeňa andre peskro čačo vast a phirel maškar ola eŋta somnakune svietniki.

² Džanav tire skutki, pal tiri buči the pal tiri trpezlivost a the oda, hoj našti zlidžas le nalačhen. Skušindal olen, ko pal peste phenen, hoj hine apoštola, ale nane, a avlal pre oda, hoj hine klamara.

³ Likerdal avri, cerpindal but vaš miro nav a na slabisaliŋal.

⁴ Ale hin man pre tu oda, hoj omuklal tiro ešebno kamiben.

⁵ Ma bister pre oda, kaj salas a khatar peľal avri, visar tut ole binendar a ker oda, so ešeb kerehas. Ale te tut

na visareha le binendar, avava pre tu a čhalavava tiro svietņikos pal leskro than.

⁶ Ale jekh veca keres mištes: Našti avri ačhes oda, so keren o Mikulašenci*, so the me našti avri ačhav.

⁷ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zvitazinela, dava te chal pal o stromos le dživipnaskro, so hin andro rajos le Devleskro.“

La khangerake andre Smirna

⁸ „Le aņjeloske andre khangeri Smirna pisin:

Kada phenel oda Ešebno the o Posledno, oda, ko sas mulo a obdžidila.

⁹ Džanav tiro pharipen the tiro čoripen, ale sal barvalo. Džanav the pal ola, ko pal tu namištes vakeren a ko pal peste phenen, hoj hine Židi, ale nane a hine e sinagoga le satanoskri.

¹⁰ Ma dara tut olestar, so cerpineha! Dikh, o beng čhivela varesaven tumendar andre bertena, hoj te aven skušimen avri, a ela tumen pharipen deš džives. Av pačivalo dži o meriben a dava tut e koruna le dživipnaskri!

¹¹ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zvitazinela, o dujto meriben na dukhavela.“

La khangerake andro Pergamos

¹² „Le aņjeloske andre khangeri Pergamos pisin:

Kada phenel oda, kas hin odi ostro šabla, so čhinel pal soduj seri.

¹³ Džanav, kaj bešes – ode, kaj hin o tronos le satanoskro. Ale likereres tut mire navestar a na preačhilal andre ma te pačal, aņi andre ola dživesa, sar svedčinelas o Antipas, miro pačivalo švedkos, saves murdarde andre tumaro foros, kaj bešel o satan.

¹⁴ Ale hin man pre tu sikra vareso: Hin tut ode ajse džene, save likereren o sikaviben le Balaamoskro. Bo ov sikavelas le Balak sar te lidžal le Izraeloskre čhaven pro bini, hoj te chan oda, so hin obetimen le modlengje a te keren o lubipen.

¹⁵ A the tut hin ajse džene, save likereren o sikaviben le Mikulašengro†.

¹⁶ Visar tut olestar! Bo sar na, avava pre tu sig a marava man lenca la šablaha andral miro muj.

* 2:6 Abo: o Nikolaiti † 2:15 Abo: le Nikolaitengro

17 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviřazinela, dava andral e garuđi manna a dava les parno baroro, pre savo ela pisimen o nevo nav, so na džanel ňiko, ča oda, ko les chudel.“

La khangerake andre Tiatira

18 „Le aŋjeloske andre khangeri Tiatira pisin:

Kada phenel o Čhavo le Devleskro, saves hin o jakha sar o jagale plameňa the o pindre sar o blišťaco trast.

19 Džanav tire skutki, tiro kamiben, tiri buči, tiro pačivaliben the tiri trpezlivost. Džanav the oda, hoj akana keres buter sar akor, sar andre ma pačandilal.

20 Ale hin man pre tu oda, hoj na zaačhaves la džuvľa Jezabel, savi phenel pal peste, hoj hiři prorokiňa, a oleha, so oj sikavel, cirdel mire služobňiken te kerel lubipen a te chal oda, so hin obetimen le modlence.

21 Diňom la časos, hoj pes te visarel andral peskro lubipen, ale na kamel.

22 Dikh, me la čhivav pro hadžos, kaj cerpinela. A pre ola, ko laha keren o lubipen, domukava baro pharipen, te pes na visarena olestar, so keren.

23 Lakre čhaven marava the le meribnaha a dodžanena pes savore khangera, hoj me som oda, ko skuminel o jile the o goda, a sakoneske tumendar počinava pal oda, so kerel.

24 Ale tumenge oklence andre Tiatira, so tumen na likerem pal lakro nalačo sikaviben a so na sikliřan oda, so aver džene vičinen ,o bare garuđipena le satanoskre', tumenge phenav, hoj pre tumende na thovav aver pharipen.

25 Ča likerem mištes oda, so tumen hin, medik me na avava.

26 Oles, ko zviřazinela a kerela miri voľa dži o koňec, dava zor upral o aver narodi -

27 ,Ov len lidžala la trastuňa pacaha a phagerela len pro kotora sar o nadobi čakatar‘

28 - avke sar the me priilom e zor mire Dadestar. A dava les the e tosaraskri čerčeň.

29 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

3

La khangerake andro Sardis

1 „Le aŋjeloske andre khangeri Sardis pisin:

Kada phenel oda, saves hin o eŋta duchi le Devleskre the o eŋta čercheŋa. Džanav tire skutki, hoj tut hin nav, hoj džives, ale sal mulo.

² Ušti upre! Zoraŋar oda, so mek ačhiŋa a so imar maj merel. Bo dikhav, hoj tire skutki mek nane dostatočna angle miro Del.

³ Ma bister pre oda, so priiŋal a šunđal, doliker oda a visar tut le binendar! Dikh, hoj te na zasoves, bo avava pre tu sar o živaŋis a aŋi na džaneha, savi ora pre tu avava.

⁴ Ale hin tut the andro Sardis vajkeci manuša, save peske na meŋarde andre o gada. On phirena manca andro parne gada, bo on peske oda zaslužiŋen.

⁵ Oda, ko zviŋazinela, ela urdo andro parne gada a leskro nav na khosava avri andral e kŋižka le dživipnaskri. A pridžanava man ke leste anglal miro Dad the anglal leskre aŋjela.

⁶ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

La khangerake andre Filadelfia

⁷ „Le aŋjeloske andre khangeri Filadelfia pisin:

Kada phenel o Sveto, o Čačipnaskro, kaste hin e kleja le Davidoskri, oda, ko phundravel o vudar avke, hoj ŋiko našti phandel a phandel avke, hoj ŋiko našti phundravel:

⁸ Džanav tire skutki. Dikh, phundrađom anglal tu o vudar a ŋiko les našti phandel. Bo kajte tut hin ča sikra zor, dolikeres miro lav a na zapriŋđal man.

⁹ Dikh, me kerava oda, hoj ola džene andral e satanoskri sinagoga – ola, ko pal peste phenen, hoj hine Židi, ale nane, bo klaminen – te aven a te bandon anglal tire pindre a te prindžaren, hoj me mange tut zakamŋom.

¹⁰ Vašoda, hoj dolikerđal miro lav a likerđal avri, the me tut ochraŋinava a lava tut avri ola oratar, sar avela o baro pharipen pre calo svetos, hoj te skušinel avri olen, ko bešen pre phuv.

¹¹ Avava sig! Liker oda, so tut hin, hoj tuke ŋiko te na lel tiri koruna!

¹² Oles, ko zviŋazinela, kerava sluposke andro chramos mire Devleske a imar šoha odarik na avela avri. Pisinava pre leste o nav mire Devleskro the o nav mire Devleskre foroskro, ole neve Jeruzalemoskro, so avel tele mire Devlestar andral o ŋebos. Pisinava pre leste the miro nevo nav.

¹³ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

La khangerake andre Laodikea

14 „Le aņjeloske andre khangeri Laodikea pisin:

Kada phenel oda, ko pes vičinel Amen, oda pačivalo the čačipnaskro švedkos, oda, ko hino upral savoreste, so o Del stvorinda.

15 Džanav tire skutki, hoj na sal aņi šilalo aņi tato. Te ča ułalas šilalo abo tato!

16 Ale vaš oda, hoj sal letno a na sal aņi šilalo aņi tato, čhungarava tut avri andral miro muj!

17 Bo phenes: ‚Som barvalo, barvalilom a na kempel mange ņikas,‘ ale tu na džanes, hoj sal čoro, pro roviben, biedno, koro the lango.

18 Dav tut godi: Cin tuke mandar o somnakaj prežužardo andre jag, hoj te barvalos. Cin tuke mandar the o parne gada, hoj tut te ures, hoj pes te na sikavel e ladž tire langipnaskri. A cin tuke mandar the e masca te makhel pro jakha, hoj te dikhes.

19 Me sakones, kas kamav, karhinav a zorales bararav avri. Vašoda av horlıvo a visar tut le binendar!

20 Dikh, me ačhav paš o vudar a durkinav. Te vareko šundahas miro hangos a phundrađahas o vudar, džava andre ke leste a čava leha a ov manca.

21 Oleske, ko zviťazinela, dava te bešel manca pre miro tronos, avke sar the me zviťazindom a bešav mire Dadeha pre leskro tronos.

22 Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

4

O lašariben andro ņebos

1 Pałis dikhlom o phundrado vudar pro ņebos. A oda ešebno hangos, so šundom sar o hangos la trubakro, manca vakerelas a phenda: „Av kade upre a me tuke sikavava, so pes mušinela pal kada te ačhel.“

2 A takoj somas andro Duchos. Dikhlom tronos, so ačhelas andro ņebos, a pro tronos vareko bešelas.

3 Oda, ko bešelas pro tronos, dičholas avri sar o bar jaspis the sardis a pašal o tronos sas e duha, so dičholas avri sar smaragdos.

4 Pašal o tronos ačhenas bišuštar (24) troni a pro troni dikhlom te bešel bišuštar (24) phurederen. Sas urde andro parne gada a pro šere len sas o somnakune koruni.

5 Andral o tronos avenas avri o bleski, o hangi the o perumi. Anglo tronos labonas efta jagale lampi, so hin o efta duchi le Devleskre.

⁶ A anglo tronos sas ajsō vareso sar cakluno moros, so dičholas avri sar krištalos.

A maškar o tronos the pašal o tronos sas štar džide bitostī, saven sas pherdo jakha anglunestar the palunestar.

⁷ Ešebno džidi bitostī dičholas sar o ľevos; e dujto dičholas sar e gurunņori; la tritona bitostī sas ajsō muj sar le manušes; a štarto dičholas sar orlos, so lecinel.

⁸ Dojekha kale bitostendar sas po šov kridli a sas len pherdo jakha avrunestar the andrunestar. A rat-džives na preačhen te vičinel:

„Sveto, sveto, sveto hin o Raj,
o Nekzoraleder Del,
Oda, ko sas, ko hin a ko avela.“

⁹ A furt sar den o džide bitostī e slava, e pačiv the o palikeriben Oleske, ko bešel pro tronos a ko dživel pro furt,
¹⁰ o bišuštar (24) phureder peren anglal Oda, ko bešel pro tronos, a bandon anglal Oda, ko dživel pro furt. A čhiven peskre koruni anglo tronos a phenen:

¹¹ „Tu sal hodno, Rajeja, amaro Devla,
te lel e slava, e pačiv the e zor,
bo tu kerdal savore veci;
tira volatar sas stvorimen a hine.“

5

O Bakroro the o zvitkos

¹ Andro čačo vast Oleske, ko bešelas pro tronos, dikhľom zvitkos, pre savo sas pisimen pal soduj seri a savo sas zapečaťimen le efta pečaťenca.

² A dikhľom jekhe zorale aņjelos te vakerel zorale hang-oha: „Ko hino hodno te phundravel o zvitkos a te prephagel leskre pečaťe?“

³ A űiko pro űebos, aņi pre phuv, aņi tel e phuv les našti phundrađa, aņi andre našti dikhľa.

⁴ Me igen rovavas, hoj pes űiko na arakhľa hodno te phundravel o zvitkos a aņi andre te dikhel.

⁵ Jekh le phurederendar mange phenda: „Ma rov! Dikh, zviťazinda o Levos andral o kmeņos le Judaskro, o Koreņis le Davidoskro, hoj te phundravel o zvitkos the leskre efta pečaťe.“

⁶ A dikhľom te ačhel le Bakrores maškar o tronos the maškar ola štar džide bitostī the maškar ola phuredera. O Bakroro dičholas avri sar murdardo a sas leš efta rohi the efta jakha, so hine o efta duchi le Devleskre bičhade pre cali phuv.

⁷ Ov avľa a iľa o zvitkos andral o čačo vast Olestar, ko bešelas pro tronos.

⁸ Sar iľa oda zvitkos, o štar džide bitostí the o bišuštar (24) phureder pele anglal o Bakroro. Sakones lendar sas jekh harfa the somnakuňi kuči pherdžardí le kadídloha, so hin o modlitbi le Devleskre manušengre.

⁹ Gilavenas nevi gili a phenenas:

„Hodno sal te lel o zvitkos

a te phundravel leskre pečate,

bo salas murdardo

a cindal avri tire rateha le manušen le Devleske,

andral savore kmeňi, čhiba,

nipi the narodi.

¹⁰ Kerďal lendar kralen the rašajen amare Devleske a on kralinena pre phuv.“

¹¹ Palis dikhľom a šundom o hangos le pherdo aňjelengro, save sas pašal o tronos, pašal o džide bitostí the pašal o bišuštar (24) phureder. Lengro počet sas milioni milionenge a ezera ezerenge.

¹² A on vičinenas zorale hangoha:

„Hodno hino o Bakroro, oda murdardo,

te prilel e moc, o barvalipen,

o godaveripen, e zor, e pačiv

e slava the o lašariben!“

¹³ A palis šundom savoren, kas o Del stvorindá andro ňebos, pre phuv, tel e phuv the pro moros, a the savoren, so dživen andre lende, te vičinel:

„Oleske, ko bešel pro tronos, the le Bakroreske

e chvala, e pačiv, e slava the e zor pro furt!“

¹⁴ O štar džide bitostí phende: „Amen,“ a o bišuštar (24) phureder pele pre phuv a klaňinenas pes.

6

O pečate

¹ Dikhľom, sar phundraďa o Bakroro jekh le efa pečatendar a šundom jekha le džide bitostendar te vičinel perumoskre hangoha: „Av!“

² Me dikhľom a ode sas jekh parno graj a oles, ko upre bešelas, sas jekh lukos. Sas leske diňi e korona. A geľa sar viťaz, hoj te zviťazinel.

³ Sar phundraďa e dujto pečat, šundom, sar e dujto džidi bitost vičinel: „Av!“

⁴ Aver graj avľa avri, sas jagalo-lolo. A oleske, ko upre bešelas, sas diňi zor te lel o smirom pal e phuv, hoj o manuša jekh avres te murdaren. A sas leske diňi jekh bari šabľa.

⁵ Sar phundrađa e trito pečat, šundom, sar e trito džidi bitosť vičinel: „Av!“ Dikhľom a ode sas jekh kalo graj a oda, ko upre bešelas, likerelas andro vast e vaha.

⁶ A maškar ola štar džide bitosťi šundom varešo sar han-gos, so vičinelas: „Jepaš kilos zrnos vaš jekhedživeseskro počiniben* a kilos the jepaš jačmeňis tiš vaš ajci, ale o olejos the e mol ma musar!“

⁷ Sar phundrađa e štarto pečat, šundom, sar e štarto džidi bitosť vičinel: „Av!“

⁸ Dikhľom a ode sas jekh šivo graj a oda, ko upre bešelas, pes vičinelas o Meriben a o peklos† džalas jekhetane pal leste. Diňa pes lenge e zor upral jekh štvrtina la phuvatar, hoj te murdaren la šablaha, la bokhaha, le meribnaskre nasvalibnaha the le dzive džvirenca pre phuv.

⁹ Sar phundrađa e pandžto pečat, dikhľom tel o oltaris o duši ole manušengre, save sas murdarde vaš o lav le Devleskro the vaš o svedectvos, so likerenas.

¹⁰ Vičinenas zorale hangoha a phenenas: „Ó, Nekzo-raleder Rajeja, sveto the čačipnaskro, kana imar sudzineha a pomstineha tut le manušenge pre phuv vaš oda, hoj amen murdarde?“

¹¹ Dojekheske lendar sas dine džindarde parne gada a sas lenge phendo, hoj mek sikra te odpočovinen, medik na ena murdarde the lengre phrala, save lenca služinenas, a save mušinen te avel murdarde avke sar on.

¹² Sar phundrađa e šovto pečat, dikhľom, hoj e phuv chudňa igen te razisalol, o kham kalila andre a o čhonoro sas calo sar rat.

¹³ A o ňeboskre čercheňa perenas pre phuv, avke sar pal o figovňikos peren tele o zelena figi, te pre leste phurdel e zorali balvaj a razinel leha.

¹⁴ O ňebos pes scirdňa andre sar zapačardo papiris a savore verchi the ostrovi pes čhalade pal peskre thana.

¹⁵ Akor pes o kraľa pre phuv, o vladara, o generala, o barvale, o zorale, o otroka the o slobodna garude andro jaskiňi the andro skali le verchengre

¹⁶ a phenenas le verchenge the le skalenge: „Peren pre amende a zaučharen amen anglal Oda, ko bešel pro tronos, the anglal e choľi le Bakroreskri!“

¹⁷ Bo avľa oda baro džives lengra choľakro a ko šaj obačhel?“

7

O manuša andral o Izrael zapečatiŋmen

* 6:6 E grecko čhib: jekh denaris † 6:8 E grecko čhib: Hades

¹ Palis dikhlom štare aŋjelen, sar ačhenas pro štar agora la phuvakre a chudenas la phuvakre balvaja, hoj te na phurdel e balvaj pre phuv, aŋi pro moros, aŋi pre ŋisavo stromos.

² A dikhlom avre aŋjelos, savo avelas upre pal o vichodos a saveste sas e pečat le džide Devleskri. Ov vičinelas zorale hangoha pro štar aŋjela, savenge sas dino, hoj te dukhaven e phuv the o moros,

³ a phenda lenge: „Ma dukhaven e phuv, aŋi o moros, aŋi o stromi, medik amen na daha e pečat pro čekata ole dženen, save služinen amare Devleske.“

⁴ Šundom, keci džene sas zapečatimen: 144 000 džene andral savore kmeŋi andral o Izrael.

⁵ Andral o kmeŋos le Judaskro dešuduj ezera (12 000) zapečatimen,

andral o kmeŋos le Rubenoskro dešuduj ezera,

andral o kmeŋos le Gadoskro dešuduj ezera,

⁶ andral o kmeŋos le Ašeroskro dešuduj ezera,

andral o kmeŋos le Naftaliskro dešuduj ezera,

andral o kmeŋos le Menašeskro dešuduj ezera,

⁷ andral o kmeŋos le Simeonoskro dešuduj ezera,

andral o kmeŋos le Leviskro dešuduj ezera,

andral o kmeŋos le Jisacharoskro dešuduj ezera,

⁸ andral o kmeŋos le Zebulunskro dešuduj ezera,

andral o kmeŋos le Jozefoskro dešuduj ezera,

andral o kmeŋos le Benjaminoskro dešuduj ezera zapečatimen.

Igen but manuša anglo tronos

⁹ Palis dikhlom a sas ode pherdo manuša, saven ŋiko našti zrachinelas, andral savore narodi, kmeŋi, nipi the čhiba. Ola manuša ačhenas anglo tronos the anglo Bakroro, urde andro džindarde parne gada a sas len andro vasta o palmi.

¹⁰ Vičinenas zorale hangoha a phenenas:

„Amaro spaseŋje hin le Devlestar,

savo bešel pro tronos, the le Bakrorestar!“

¹¹ Savore aŋjela ačhenas pašal o tronos the pašal o phureder the pašal o štar džide bitostī. Pele pro muj anglo tronos a klaŋinenas pes le Devleske

¹² a phenenas:

„Amen!

O lašariben, e slava,

e godaveripen, o palikeriben, e pačiv,

e moc the e zor amare Devleske pro furt!

Amen!“

¹³ Jekh le phurederendar mandar phučla: „Ko hine kala džene, save hine urde andro džindarde parne gada? A khatar avle?“

¹⁴ Me leske odphendom: „Rajeja, tu džanes.“

A phendā mange: „Kala hine ola džene, save aven andral oda baro pharipen a rajbinde peskre gada a parŋarde len andro rat le Bakroreskro.

¹⁵ Vašoda hine anglo tronos le Devleskro
a služinen leske rat-džives andre leskro chramos.

A Oda, ko bešel pro tronos,
dživela maškar lende a chraŋinela len.

¹⁶ Imar na ena buter bokhale aŋi smedna;
imar len na labarela aŋi o kham
aŋi ŋisavo aver tačipen.

¹⁷ Bo o Bakroro, savo hino maškar o tronos,
ela lengro pastjeris;

lidžala len paš o prameŋis, khatar džal o džido paŋi
a o Del lenge khosela savore apsa pal o jakha.“

8

E eftato pečat

¹ Sar phundrađa o Bakroro e eftato pečat, sas pro ŋebos čhit vaj pre jepaš ora.

² Dikhłom eŋta aŋjelen, save ačhen anglo Del a sas lenge dine o eŋta trubi.

³ Avla jekh aver aŋjelos a la somnakuŋa kađidelŋicaha ačila paš o oltaris. Chudŋa but kađidlos, hoj les te thovel le modlitbenca savore Devleskre manušengre pro somnakuno oltaris, so hin anglo tronos.

⁴ O thuv le kađidlostar avelas jekhetane le Devleskre manušengre modlitbenca andral o vast le aŋjeloskro upre anglo Del.

⁵ Pałis iła o aŋjelos o thovalo čaroro, pherdžarda les la jagaha pal o oltaris a čhida les pre phuv. A chudŋa te herminel, marenas o perumi the o bleski a e phuv razisałolas.

O trubi

⁶ Ola eŋta aŋjela, saven sas o eŋta trubi, pes pripravinde te trubinel.

⁷ Ešebno aŋjelos zatrubinda a chudŋa te del baro brišind le krupenca a e jag mišimen le rateha sas čhido pre phuv. A zlabila jekh trefina la phuvatar, jekh trefina le stromendar the savori zeleno čar.

⁸ Dujto aŋjelos zatrubinda a ajso vareso sar baro verchos, so labolas la jagaha, sas čhido andro moros. A jekh trefina le morostar pes čerinda pro rat

⁹ a muļa jekh tretina le moroskre džvirendar a jekh tretina le lođendar sas zņičimen.

¹⁰ Trito aņjelos zatrubinda a andral o ņebos peļa jekh bari čerčeņ, so labolas sar e fakļa a peļa pre jekh tretina le paņendar the pro chaņiga.

¹¹ Odi čerčeņ pes vičinel Palina. Jekh tretina le paņendar kirkiļa a but manuša mule le paņendar, bo kirkile.

¹² Štarto aņjelos zatrubinda a sas zasjahņimen tretina le khamestar, tretina le čhonorestar the tretina le čerčeņendar avke, hoj tretina lendar kalīļa andre. Jekh tretina le dživesestar the la račatar sas bi o švetlos.

¹³ Palis dikhlom a šundom jekhe orlos, sar lecinel upre a vičinel zorale hangoha: „Jaj, vigos, vigos, vigos olenge, ko bešen pre phuv, bo mek posledna trin aņjela mušinen te trubinel!“

9

¹ O pandžto aņjelos zatrubinda a dikhlom e čerčeņ, savi peļa andral o ņebos pre phuv a diņa pes lake e kleja andral e chaņig, andral e Bari chev.

² Odi čerčeņ otkerđa e chaņig, odi Bari chev, a andral odi chev avļa avri ajsa baro thuv, sar andral o baro bov. Ole thuvestar kalīļa andre o kham the o luftos.

³ Andral o thuv avle avri pre phuv o maļakre grajora a chudle ajsi zor, sar hin le škorpijonen pre phuv.

⁴ A sas lenge phendo, hoj te na musaren e čar pre phuv, aņi o stromi, aņi nič, so hin zeleno, ale hoj te dukhaven ča le manušen, saven nane le Devleskri pečat pro čekat.

⁵ Na sas lenge domuklo, hoj len te murdaren, ale hoj len igen te dukhaven pandž čhon. Lengri dukh sas ajsi bari sar le manušes, saves danderđa o škorpijonos.

⁶ Andre ola dživesa o manuša rodna o meriben, ale na arakhena les. Igen peske mangena te merel, ale o meriben lendar denašela.

⁷ Ola maļakre grajora dičhonas avri sar ajse graja, so hine pripravimen te džal andro mariben. Pro šere len sas ajsa vareso sar somnakune koruni a lengre muja sas ajse sar o muja le manušengre.

⁸ Lengre bala sas ajse sar o džuvlikane bala a lengre danda sas ajse sar o danda le ľevengre.

⁹ Sas pre lende urdo ajsa vareso sar trastune pancjera a o hangos lengre kridlendar šundolas avke, sar te o graja le verdanenca denašen pro mariben.

¹⁰ Sas len chvosti the žihadla sar le škorpijonen. A andro chvosti len sas zor te dukhavel le manušen pandž čhon.

¹¹ Lidžalas len o kralis, o aňjelos andral e Bari chev, so pes hebrejski vičinel Abaddon a grecki Apollion.

¹² Ešebno rana pregeľa. Dikh, pal kada avena mek duj aver rani!

¹³ O šovto aňjelos zatrubinda a pašal o štar agora le somnakune oltaristar, so hin anglo Del, šundom o hangos,

¹⁴ so phenelas le šovtone aňjeloske la trubaha: „Muk avri ole štare aňjelen, save hine zaphandle andre paš o baro paňi Euftrat!“

¹⁵ A sas mukle avri ola štar aňjela, save sas pripravimen pre kadi ora, džives, čhon the berš, hoj te murdaren jekh treťina le manušendar.

¹⁶ O slugađa pro graja sas duj šel milioni (200 000 000). Šundom, keci ode sas.

¹⁷ Andro videŋje dikhľom le grajen the olen, ko upre bešenas a sas len jagale-lole pancjera, belava the šarge. O šere le grajengre sas sar o šere le ľevengre a andral o muj lenge avelas avri e jag, o thuv the e sira.

¹⁸ Kale trine ranendar, la jagatar, le thuvestar the la siratar, so avenas avri andral lengre muja, sas murdardi jekh treťina le manušendar.

¹⁹ Bo le grajengri zor hin andre lengre muja the andro chvosti. Lengre chvosti hine sar o sapa, so peskre šerenca dukhaven le manušen.

²⁰ No okla manuša, save na mule ole ranendar, pes mek aňi akor na visarde peskre binendar aňi le modľendar, so kerenas lengre vasta. Na preačhile pes te klaňinel le demonenge aňi le somnakune, rupune, međene, barune the kaštune modľenge, save na dikhen, na šunen a aňi našti phiren.

²¹ Aňi na preačhile te murdarel, te vražinel, te čarinel, te kerel o lubipen aňi te čoreľ.

10

O aňjelos le cikne zvitkoha

¹ Dikhľom avre zorale aňjelos te avel tele andral o ňebos. Ov sas urdo andre chmara, pro šero les sas e duha, leskro muj sas sar o kham a leskre pindre sas sar jagale slupi.

² Andro vast les sas phundrado cikno zvitkos. Le čače pindreha ačhelas pro moros a le balogneha pre phuv

³ a zvičinda zorale hangoha sar o ľevos. Sar zvičinda, o efa perumi prevakerde peskre hangenca.

⁴ Sar prevakerde o efa perumi, kamlom te pisinel, ale šundom andral o ňebos o hangos, so mange phenda: „Ma

phen avri oda, so vakerenas ola eŋta perumi, a ma pisin oda!“

⁵ O aŋjelos, saves dikhłom te ačhel pro moros the pre phuv, hazdŋa peskro čačo vast ko ŋebos

⁶ a iła vera andro nav le Devleskro, savo hino džido pro furt a stvorindā o ŋebos the oda, so andre hin, e phuv the oda, so upre hin, o moros the oda, so andre hin. A phendā: „Imar na ela časos!“

⁷ Andre oda džives, sar o eftato aŋjelos trubinela, pes dokerela o garudo planos le Devleskro, avke sar oda vakerelas peskre sluhenge le prorokenge.“

⁸ Pale manca vakerelas oda hangos, so šundom andral o ŋebos, a phendā: „Dža a le o phundrado zvitkos, so hin andro vast le aŋjeloste, savo ačhel pro moros the pre phuv.“

⁹ Akor gelom ko aŋjelos a phendom leske, hoj mange te del oda cikno zvitkos. A ov mange phendā: „Le, cha les. Kerela tuke andro per kirkiben, ale andro muj tuke ela gulo sar medos.“

¹⁰ Iłom oda cikno zvitkos andral o vast le aŋjeloske a chalom les. A sas mange andro muj gulo sar medos, ale sar les preligindom, kirkila mange andro per.

¹¹ A sas mange phendo: „Mušines pale te prorokinel ko but manuša, narodi, čhiba the kraļa.“

11

O duj švedki

¹ Sas mange dino kaštoro, ajso sar paca, a sas mange phendo: „Ušti a merin o chramos le Devleskro the o oltaris a rachin olen, ko pes andre klaŋinen.“

² Ale e avruŋi chramoskri dvora muk avri, ma merin la, bo hiŋi diŋi le avre narodenge, a on uštarena pro sveto foros saranda the duj (42) čhon.

³ A me dava mire duje švedkenge te prorokinel 1 260 džives a ena urde andro gone.“

⁴ Kada hin ola duj olivi the o duj svietŋiki, so ačhen anglo Del, anglo Raj la phuvakro.

⁵ Te len kamlahas vareko te dukhavel, avela lenge avri andral o muj e jag a zlabarela olen, ko pre lende džan. Avke te len kamlahas vareko te dukhavel, mušinel te merel.

⁶ Len hin zor te phandel andre o ŋebos, hoj te na del o brišind andre ola dživesa, sar on prorokinen. A hin len zor te čerinel o paŋi pro rat a te marel e phuv savore ranenca, kana ča on kamena.

⁷ Sar dovakerena peskro svedectvos, e šelma, so avel avri andral odi Bari chev, pes lenca marela, zviŋazinela upral lende a murdarela len.

⁸ Lengre mule tĕla pašlona pre ulica andre oda baro foros, savo pes obrazŋe viĉinel Sodoma the Egipt, kaj sas the lengro Raj ukrižimen.

⁹ But manuša andral savore kmeŋi, nipi, ĉhiba the narodi dikhena lengre mule tĕla trin the jepaš džives, ale na domukena te parunel lengre mule tĕla andro hrobos.

¹⁰ Ola, ko bešen pre phuv, radisałona upral lende, thovena baripen a jekh avreske biĉhavena o dari, bo kala duj proroka trapinenas le manušen pre phuv.

¹¹ Ale pal ola trin the jepaš dživesa o dživipnaskro dichos le Devleskro avla andre lende a uštile upre pre peskre pindre. A pre ola džene, save len dikhle, avla bari dar.

¹² A andral o ŋebos šunde zoralo hangos, savo lenge phenda: „Aven kade upre!“ Avke gele upre andro ŋebos andre chmara a lengre ŋeprijaťela oda dikhenas.

¹³ Andre odi ora chudŋa e phuv igen te razisałol. Jekh đesaťina le forostar peľa tele a efa ezera (7 000) manuša mule. Okla džene predarandile a dine e slava le Devleske pro ŋebos.

¹⁴ Dujto vigos pregeľa. Dikh, trito vigos avela maj!

E eftato truba

¹⁵ Eftato aŋjelos zatrubinda a pro ŋebos šundila o zorale hangi, save phenenas:

„O krališagos le svetoskro aĉiľa
o krališagos le Rajeskro the leskre Kristoskro
a ela kralis na veki vekov.“

¹⁶ O bišuštar (24) phureder, save bešen anglo Del pre peskre troni, pele sako pre peskro muj a klaŋinenas pes le Devleske.

¹⁷ Phenenas:

„Palikeras tuke, Rajeja, Nekzoraleder Devla,
savo sal a savo salas!

Bo preiľal tiri bari zor
a chudŋal te kralinel!

¹⁸ O narodi pes cholarde,
ale avla tiri cholĭ
the o ĉasos te sudzinel le mulen
a te odmeŋinel tire sluhen,
le proroken, le Devleskre manušen

the olen, ko pes daran tire navestar,
le ciknen the le baren;

avla o ĉasos, hoj te zniĉines
olen, ko ŋiĉinen e phuv.“

¹⁹ Pal ada pes phundrađa o chramos le Devleskro andro ŋebos a diĉholas e archa la zmluvakri. Avle o bleski,

šundile o hlasi, demade o perumi, e phuv razisaľolas a delas baro brišind le krupenca.

12

E džuvľi the o drakos

¹ Pro ňebos pes sikada baro znaeŋje: Jekh džuvľi sas urďi andro kham, o čhonoru lake sas tel o pindre a pro šero la sas e korona le dešuduje čercheŋendar.

² Oj sas khabŋi a vičinelas bara dukhatar, bo avľa lakro časos te ločhol.

³ A sikada pes the aver znaeŋje pro ňebos: Dikh, baro lolo drakos, saves sas efa šere the deš rohi a pro šere les sas efa koruni.

⁴ A le chvostoha cirdŋa pal peste tele jekh trefina le ňeboskre čercheŋendar a čida len pre phuv. O drakos pes thođa te ačhel angle džuvľi, savi užarelas te ločhol, hoj lake te chal le čhavores takoj, sar ločhola.

⁵ Ulila lake čhavoro, muršoro, savo lidžala savore narden la trastuŋa pacaha. A lakro čhavoro sas ilo upre ko Del the ke leskro tronos.

⁶ E džuvľi denašla pre pušta, kaj lake o Del pripravinda than, hoj pes pal late ode te starinen 1 260 džives.

⁷ Andro ňebos pes chudle te marel. O Michael peskre aŋjelenca pes marelas le drakoha the leskre aŋjelenca,

⁸ save na likerde avri a imar buter na sas prekal lende andro ňebos than.

⁹ A sas avričhido oda baro drakos, oda phuro sap, savo pes vičinel o beng the o satan. Ov, savo peskre klamišagenca odcirdel calo svetos, sas telečhido pre phuv a leskre aŋjela leha.

¹⁰ A šundom te vakerel zoralo hangos andral o ňebos:

„Akana avľa o spaseŋje the e zor
the o krališagos amare Devleskro
the o rajipen leskre Kristoskro.

Bo sas telečhido o žalobcas amare phralengro,
oda, ko pre lende rat-džives žalinelas angle amaro Del.

¹¹ A on zviťazinde upral leste
anglo rat le Bakroreskro
the angle peskro svedectvos
a sas pripravimen te del peskro dživipen a te merel.

¹² Vašoda radisaľuv, ňebona,
savorenca, save andre tu dživen!

Ale vigos olenge, ko bešen pre phuv the andro moros,
bo avľa tele ke tumende o beng bara cholaha,
bo džanel, hoj les hin frima časos.“

¹³ Sar dikhla o drakos, hoj hino čhido pre phuv, denašelas pal e džuvli, savake ulila oda muršoro.

¹⁴ Ale la džuvla sas dine duj bare orloskre kridli, hoj te ľecinel pre pušta pre peskro than. Ode pes pal late starinena jekh časos, duj časi the jepaš časos, dur le sapestar.

¹⁵ O sap mukla andral peskro muj baro paŋi pre džuvli, hoj la oda paŋi te lel het.

¹⁶ Ale e phuv pomožinda la džuvlake, bo phundrađa peskro muj a nakhađa oda paŋi, so mukla o drakos andral peskro muj.

¹⁷ O drakos cholisalila pre džuvli a gela pes te marel lakre avre čhavenca, save šunen le Devleskre prikazaŋja a likerem o svedectvos le Ježišoskro.

¹⁸ Palis o drakos zaachiła pre poši paš o moros.

13

E šelma avel avri andral o moros

¹ Dikhľom te avel avri andral o moros la šelma. Sas la efa šere the deš rohi a pro rohi la sas deš koruni a pre dojekh šero la sas o nav, saveha pes ruhinelas le Devleske.

² E šelma, sava dikhľom, dičholas sar leopardos. Lakre pindre sas sar le medvedziskre a lakro piskos dičholas sar le levoskro. O drakos lake diŋa peskri zor, peskro tronos the peskri bari moc.

³ A dikhľom, hoj jekhes lakre šerendar sas e meribnaskri rana, ale lakri meribnaskri rana sastila avri. Caľi phuv pes čudalinelas a džalas pal e šelma.

⁴ Klaŋinenas pes le drakoske, hoj diŋa la šelma ajsi bari moc, a klaŋinenas pes the la šelmake a phenenas: „Ko hin ajso sar e šelma a ko pes laha šaj marel?“

⁵ La šelmake sas dino muj, hoj te vakernel igen pišna lava, savenca pes ruhinelas le Devleske, a chudŋa moc pro saranda the duj (42) čhona.

⁶ Phundrađa peskro muj, hoj pes te ruhinel le Devleske, leskre naveske the ole thaneske, kaj o Del bešel, a the olenge, ko bešen andro ŋebos.

⁷ Sas lake diŋi e zor, hoj pes te marel le Devleskre manušenca a te zvifazinel, a chudŋa e moc upral savore kmeŋi, nipi, čhiba the narodi.

⁸ A savore manuša, so bešen pre phuv, pes klaŋinena la šelmake – ola, kaskre nava nane pisimen andre kŋižka le dživipnaskri, le Bakroreskri, savo sas murdardo, kanastar sas kerdo o svetos.

⁹ Kas hin kana, mi šunel!

¹⁰ Te mušinel vareko te avel phandlo andre bertena,

ela phandlo andre bertena.
 Te mušinel vareko te avel murdardo la šablaha,
 ela murdardo la šablaha.
 Kade kampela le Devleskre manuŋenge zorales te likerel
 avri a te pačal.

E ūelma avel avri andral e phuv

¹¹ A dikhłom avra ūelma, sar avelas avri andral e phuv.
 Sas la duj rohi sar le Bakrores, ale vakerelas sar o drakos.

¹² Oj kerelas savoro andre moc la eūebna ūelmakri angle
 lakre jakha a ispidelas zoraha pro manuūa, save beūen pre
 phuv, hoj pes savore te klaŋinen la eūebna ūelmake, savake
 saūila odi meribnaskri rana.

¹³ Kerelas bare zazraki, mek aū e jag andral o ŋebos avelas
 tele pre phuv anglo jakha le manuūengre.

¹⁴ A cirdelas pal peste le manuūen pre phuv le zazrakenca,
 so lake sas dine, hoj te kerel anglal e ūelma. Rozkazinda le
 manuūenge pre phuv, hoj te keren obrazis la ūelmake, savi
 sas zraŋimen la ūablaha a obdūidila.

¹⁵ Sas lake diŋi e zor, hoj te del duchos* andro obrazis
 la ūelmakro, hoj oda obrazis te vakerel a te kerel, hoj te
 aven murdarde savore, ko na bandona anglo obrazis la
 ūelmakro.

¹⁶ Kerelas oda, hoj savore – o cikne the o bare, o barvale
 the o čore, o slobodna the o sluhi – te chuden o znakos pre
 peskro čačo vast abo pre peskro čekat,

¹⁷ hoj ŋiko aŋi te na cinel, aŋi te na bikenel, ča oda, kas
 hin o znakos, so hin o nav la ūelmakro abo o čislos lakre
 naveskro.

¹⁸ Andre kada hin o godaveripen: Kas hin godi, mi
 zrachelin o čislos la ūelmakro, bo oda hin o čislos le
 manuūeskro. A leskro čislos hin 666.

14

O Bakroro the leskre manuūa

¹ Palis dikhłom, hoj o Bakroro ačhelas pro verchos Sion
 a leha 144 000 manuūa, saven hin pisimen pro čekat leskro
 nav the o nav leskre Dadeskro.

² ūundom o hangos andral o ŋebos sar o hangos but
 paŋengro, sar o hangos le zorale perumoskro. Oda hangos,
 so ūundom, sas ajso, sar kana o lavutara baūaven pre peskre
 harfi.

³ A giłavenas nevi gili anglo tronos, anglo ūtar dūide
 bitoūi the anglo phureder. Ŋiko naūi sikliła odi gili, ča
 ola 144 000 manuūa, saven peske o Del pal e phuv cinda
 avri.

* 13:15 Abo: dichos

⁴ Oda hine ola, ko pes na meľarde andre le džuvlenca, bo hine pačivale, a save džan pal o Bakroro všadzik, kaj džal. On sas avricinde maškar o manuša sar oda ešebno daros le Devleske the le Bakroreske.

⁵ Andre lengro muj na sas arakhlo ŋisavo klamišagos; on hine bi e škvrna.

O trin aŋjela

⁶ Palis dikhľom maškar o ŋebos te ľecinel avre aŋjelos. Les sas o večno evaŋjelium, hoj les te vakerel olenge, ko bešen pre phuv, savore narodenge, kmeŋenge, čhibenge the the nipenge.

⁷ A phenelas zorale hangoha: „Daran tumen le Devlestar a den leske e slava, bo avľa leskri ora, hoj te sudzinel! Klaŋinen tumen Oleske, ko kerďa o ŋebos, e phuv, o moros the o prameňa le paŋengre!“

⁸ Pal leste avelas dujto aŋjelos a phenelas: „Peľa, peľa tele oda baro Babilon, so mačarelas savore naroden la moľaha peskra lubikaňa žadoscaha!“

⁹ Pal lende avelas trito aŋjelos a phenelas zorale hangoha: „Te pes vareko klaŋinela la šelmake the lakre obraziske a prilela o znakos pre peskro čekat abo pre peskro vast,

¹⁰ the ov pijela andral le Devleskri choľi e zorali mol, so hiŋi čidiď andre kuči leskra choľakri. A cerpinela andre jag the andre sira anglo sveta aŋjela the anglo Bakroro.

¹¹ O thuv lengre cerpišagostar avela upre pro furt. A na ela smirom aŋi dživese aŋi rači olen, ko pes klaŋinen la šelmake the lakre obraziske, a aŋi olen, ko prilena o znakos lakre naveskro.“

¹² Kade kampela zorales te ľikerel avri le Devleskre manušenge, save dolikeren o prikazaŋja le Devleskre a hine verna le Ježišoske.

¹³ Palis andral o ŋebos šundom o hangos, so mange phenelas: „Pisin! Bachtale hine o mule, save akanastar meren andro Raj.“

„He,“ phenel o Duchos, „odpočovinenena peskre bučendar, bo lengre skutki džan lenca.“

E bari žatva pre phuv

¹⁴ Dikhľom parŋi chmara a dikh, upre bešelas vareko sar o Čhavo le Manušeskro. Pro šero les sas e somnakuŋi koruna a andre peskro vast ostro kosakos.

¹⁵ Aver aŋjelos avľa avri andral o chramos a vičinelas zorale hangoha pre oda, ko bešel pre chmara: „Le tiro kosakos a skide upre o ulipen, bo imar avľa o časos pre žatva a dobariľa oda, so kampil te skidel pal e phuv.“

16 Oda, ko bešelasi pre chmara, chudŋa te košinel e phuv a o ulipen sas skidlo upre.

17 Pale aver aŋjelos avla avri andral o chramos, so hin andro ŋebos, a the les sas ostro kosakos.

18 A mek the aver aŋjelos avla le oltaristar. Les sas zor upral e jag a vičindā zorale hangoha pre oda, kas sas ostro kosakos: „Le tiro kosakos a obkide o hroznos andral e viŋica pal e phuv, bo lakro hroznos imar dobarila.“

19 O aŋjelos čidā peskro kosakos pre phuv, obkidŋa e viŋica a lakro hroznos čidā andro baro lisos le Devleskra cholakro.

20 A o hroznos pes pučinelas andro lisos avri le forostar a andral o lisos čulalas avri o rat. O rat džalasi prudoha dur pro trin šel (300) kilometri a sas dži o zubadla le grajengre.

15

O efa aŋjela le posledne ranenca

1 A dikhlom aver znameŋje pro ŋebos, baro the igen čudno: efa aŋjelen le efa posledne ranenca, bo lenca pes dokerela e choŋi le Devleskri.

2 Dikhlom ajso vareso sar cakluno moros mišimen la jagaha. Dikhlom the olen, ko zvitazinde upral e šelma, upral lakro obrazisi the upral o čislos lakre naveskro, hoj ačhenas pro cakluno moros. A sas len o harfi, so len diŋa o Del.

3 A gilavenas e gili le Mojžišoskri, savo služinelas le Devleske, the e gili le Bakroreskri:

„Baro a igen šukar hino oda, so tu keres,
Rajeja, Nekzoraleder Devla!

Spravodliva a čačipnaskre hine tire droma,
ó, Kralina le narodengro!

4 Ko pes tutar na darandilahas, ó, Rajeja,
a na lašardahas tiro nav?

Bo ča tu jekh sal Sveto!

Savore narodi avena a klaŋinena pes anglal tu,
bo pes sikade tire spravodliva sudi.“

5 Palis dikhlom, sar pes phundrađa o chramos andro ŋebos, o Svetostankos.

6 Andral o chramos avle avri efa aŋjela, saven sas o efa rani. Sas urde andro igen parne gada a sas prephandle le somnakune pasenca prekal e hruda.

7 A jekh le štare džide bitostendar diŋa le efa aŋjelenge o efa somnakune kuča, pherde le Devleskra cholaha, savo hino džido pro furt.

⁸ O chramos pes naplŋinda le thuveha, savo avelas le Devleskra slavatar the zoratar. Ņiko naŝti geŋa andro chramos, medik na sas dokerde o eŋta rani le eŋta aŋjelengre.

16

O eŋta kuča le Devleskra cholakre

¹ Ŝundom andral o ņebos zoralo hangos, so phenelas le eŋta aŋjelenge: „Džan a čhiven avri pre phuv le Devleskri choli, so hin andre ola eŋta kuča!“

² Avke odgeŋa o ešebno a čhida avri pre phuv oda, so les sas andre peskri kuči. A čhide pes avri o džungale the dukhade vredi pro manuša, saven sas o znakos la šelmakro, the pre ola, ko pes klaŋinenas lakre obraziske.

³ Dujto aŋjelos čhida avri peskri kuči pro moros a o paŋi andro moros pes čerinda pro rat, so dičholas sar o rat le mule manušestar, a muŋa savoro, so dživelas andro moros.

⁴ Trito aŋjelos čhida avri peskri kuči pro paŋa the pro prameŋa a čerinde pes pro rat.

⁵ A Ŝundom, sar o aŋjelos, saves sar zor upral o paŋa, phenel:

„Čačipnaskro sal, ó, Rajeja,
tu, ko sal a ko salas, oda Sveto,
hoj oda avke rozsudzindaŋ,

⁶ bo on čhivenas avri
o rat tire svete manušengro the tire prorokengro.

Diŋal lenge te pijel o rat,
zaslužinde peske oda!“

⁷ Ŝundom, sar o oltaris vičinelas:

„He, Rajeja, Nekzoraleder Devla,
čačipnaskre the spravodliva hine tire sudi!“

⁸ A ŝtarto aŋjelos čhida avri peskri kuči pro kham a sas le khameske dino, hoj te labarel le manušen la jagaha.

⁹ A zlabile o manuša ole bare tačipnastar a košenas le Devleskro nav, saves hin zor upral ola rani, ale na visarde pes le binendar, hoj leske te den e slava.

¹⁰ Pandžto aŋjelos čhida avri peskri kuči pro tronos la šelmakro a lakro krališagos kalila andre. A dukhatar peske danderenas o čhiba

¹¹ a košenas le Devles pro ņebos, vaŝ peskre dukha the vredi, ale na visarde pes peskre skutkendar.

¹² Ŝovto aŋjelos čhida avri peskri kuči pro baro paŋi Euftrat a ŝučila avri leskro paŋi, hoj pes te pripravinel o drom le kralenge andral o vičodos.

¹³ Dikhłom, sar aven avri trin nažuže duchi, save dičhonas sar žabi, andral o muj le drakoske, andral o muj la šelmake the andral o muj le falošne prorokoske.

¹⁴ Oda hine o duchi le demonengre, save keren o zazraki. On hine ola, ko džan avri ko kraľa pal calo svetos, hoj len te skiden upre pro mariben andre oda baro Džives le Nekzoraledere Devleskro.

¹⁵ „Dikh, avava avke sar o živaŋis, hoj aŋi na džaneha kana! Bachtalo hino oda, ko na zasovel a ačhel urdo andro gada, hoj te na phirel lango a te na dikhen leskri ladž.“

¹⁶ A ola nalače duchi len skidle upre pro than, so pes hebrejski vičinel Harmagedon*.

¹⁷ Eftato aŋjelos čida avri peskri kuči pro luftos a le tronostar andro ŋeboskro chamos avla avri zoralo hangos a phenda: „Imar hin dokerdo!“

¹⁸ A chudle te marel o bleski, o hangi the o perumi a e phuv chudna igen te razisalol. Avke zorales razisalila sar mek šoha, kanastar hino o manuš pre phuv.

¹⁹ Oda baro foros pes prečinda pro trin kotora a o fori le narodengre pele. O Del na bisterda aŋi pre oda baro Babilon a diňa leske te pijel e mol andral peskri kuči, e mol peskra bara choľakri.

²⁰ A našlile savore ostrovi a aŋi o yerchi imar na sas.

²¹ Pro manuša perenas andral o ŋebos igen bare krupi, sar bare bara†, a o manuša košenas le Devles vaš e rana le krupengri, bo odi rana sas igen bari.

17

E džuvli the e šelma

¹ Avla jekh ole efa aŋjelendar, saven sas ola efa kuča, prevakerda manca a phenda: „Av, sikavava tuke sar odsudzinava ola bara lubňa, savi bešel pro but paňa.

² Laha kerenas o lubipen o phuvakre kraľa a ola, ko bešenas pre phuv, mačonas lakra lubikaňa molatar.“

³ A ligenda man andro duchos pre pušta. Dikhłom jekha džuvla, savi bešelas pre loľi šelma. Pre odi šelma sas pherdo nava, so pes ruhinenas le Devleske a sas la efa šere the deš rohi.

⁴ E džuvli sas urdi andro fjalova the lole gada a sas avrišukalardi le somnakaha, le vzacne barenca the le perlenca. Andro vast la sas o somnakuno poharis, pherdo le džungipnaha the la meľaha lakre lubipnastar.

* 16:16 Abo: Har-Megido † 16:21 Abo: sar talentos - vaj 50 kili

⁵ Pro čekat la sas pisimen nav, so hin o garuđipen:

O BARO BABILON,
E DAJ LE LUBŇENGRI
THE LE DŽUNGIPNASKRI PRE PHUV.

⁶ A dikhlom la džuvľa, savi sas mači le Devleskre manuŋgre ratestar the le Ježišoskre ŧvedkengre ratestar.

Sar la dikhlom, igen man čudalinas.

⁷ O aŋjelos mange phenđa: „Soske tut čudalines? Me tuke phenava o garuđipen la džuvľakro the la ŧelmakro, savi la lidžal a sava hin eŧta ŧere the deŧ rohi.

⁸ E ŧelma, sava dikhlal, sas, akana nane, ale avela avri andral e Bari chev a džala andre večno zahuba. Ola, ko beŧen pre phuv a kaskre nava nane pisimen andre kŋižka le dživipnaskri, kanastar sas kerdo o svetos, čudalinena pes, sar dikhena la ŧelma, hoj sas a akana nane, ale avela pale.

⁹ Pre kada kampil bari godi: O eŧta ŧere hin o eŧta verchi, pre save beŧel e džuvľi. A oda hin the o eŧta kraľa:

¹⁰ Pandž lendar sas murdarde, jekh hino a jekh mek na avľa. Sar avela, muŧinela te kralinel ča pro frima časos.

¹¹ E ŧelma, savi sas a nane, oj korkori hiŋi o ochtoto kralis. Hiŋi the ole eŧendar a džal andre zahuba.

¹² O deŧ rohi, so dikhlal, hine deŧ kraľa, save mek na chudle o kraliŧagos, ale chudena e moc te kralinel pre jekh ora jekhetane la ŧelmaha.

¹³ Len hin jekh gondoliŧagos a peskri zor the peskri moc dena la ŧelmake.

¹⁴ On pes marena le Bakroreha a o Bakroro upral lende zvíťazinela, bo ov hino Raj le rajenge a o Kralis le kralenge. A leha ena the leskre vičimen, avrikidle the verna manuŧa.“

¹⁵ A o aŋjelos mange phenđa: „Ola paňa, so dikhlal, upral save beŧel odi lubŋi, oda hin o manuŧa, o nipi, o narodí the o čhiba.

¹⁶ E ŧelma the o deŧ rohi, so dikhlal, naŧti avri ačhena ola džuvľa, savi kerel o lubipen. Čhivena la tele, mukena la langa, chana lakro mas a zlabarena andre jag.

¹⁷ Bo o Del lenge thođa andro jile, hoj te keren oda, so hin leskro planos, a jekhetane te den peskro kraliŧagos la ŧelmake, medik pes na naplŋinena o lava le Devleskre.

¹⁸ Odi džuvľi, sava dikhlal, hin oda baro foros, so kralinel upral savore kraľa pre phuv.“

¹ Palis dikhľom te avel tele andral o ņebos avre aņjelos, saves sas bari zor. Leskra slavatar e phuv rozvidņisaliła.

² A vičindā zorale hangoha:

„Peļa, peļa tele o baro Babilon!

Ačhiła lestar kher prekal o demona,

o than prekal dojekh nažužo duchos,

o than prekal dojekh nažužo the džungalo čiriklo,

o than prekal dojekh nažužo the džungalo džviros,

³ bo savore narodi pijenas

andral leskri zoraļi lubikaņi mol.

O kraļa pre phuv leha kerenas o lubipen

a ola, ko cinen the bikenen,

barvalile leskre barikane barvalipnastar.“

⁴ Andral o ņebos šundom aver hangos, so phenelas:

„Aven odarik avri, mire manušale,

hoj te na keren leha o bini

a te na chuden kotor leskre ranendar!

⁵ Bo leskre bini doavle dži ko ņebos

a o Del peske leperda pre leskro nalačhipen.

⁶ Visaren lake pale avke, sar oj tumenge kerelas,

den lake duvar ajci pal lakre skutki.

Andre oda poharis, andre savo oj čhivkerelas,

čhiven lake duvar ajci.

⁷ A keci pes lašarelas a liđžalas pes upre,

ajci la den cerpišagos the pharipen,

bo andro jilo peske phenel:

„Bešav mange sar e kralovna,

na som vdova

a šoha na dikhava o pharipen.“

⁸ Vašoda andre jekh džives avena pre late o rani,

o meriben, e žala the e bokh

a ela zlabardi la jagaha,

bo zoralo hino o Raj, o Del, savo la odsudzinel.

⁹ O kraļa la phuvakre rovena pre late a hikinena upral

late, sar dikhena lakro thuv, hoj labol. Bo laha kerenas o

lubipen a kiņešnones dživenas andro barvalipen.

¹⁰ Ačhena dural, daratar lakre dukhendar a phenena:

„Jaj, vigos! Vigos tuke, ó, baro foros,

zoralo foros Babilon,

bo andre jekh ora avľa pre tu o sudos!“

¹¹ The ola, ko cinen the bikenen pre phuv, rovena a ena andre žala upral late, bo imar ņiko na cinela lengro tovaris:

¹² O somnakaj, o rup, o vzacna bara, o perli, o kmentos, o

purpuros, o hodvabos, o šarlatos, o všelijaka voņava kašta,

o všelijaka veci le slonoskre kokalostar, o vzacna kašta, o

medos, o trast, o mramoris,

13 e škorica, o voŋavo amonos, o timian, e mirha, o kadidlos, e mol, o olejos, o sano aro, o zrnos, o gurumŋa, o bakre, o graja, o verdana, o otroka the o duši le manuŋgre.

14 Našliŋa tutar o ovocje, pal savo igen džalas tiri duša, a the savoro, so sas vzacno the blišfaco, a imar ŋoha oda na arakhena!

15 Ola, ko cinen the bikenen kala veci a save lestar barvalile, ačhena dural daratar leskre dukhendar. Rovena, ena andre žala

16 a phenena:

„Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,
so sas urdo andro ŋukar lole the fijalova pochtana
a sas učhardo andre le somnakaha,
le vzacne barenca the le perlenca!

17 Tel jekh ora sas zŋičimen kajso baro barvalipen!’

Ačhela dural dojekh kormidelŋnikos the sako, ko odarik predžal la lođaha, o namorŋika the savore, save dživen le morostar,

18 a viskinena, sar dikhena o thuv, hoj labol o foros. A phenena: „Savo foros sas ajso sar kada baro foros?’

19 Čhivkerenas peske o prachos pro ŋere a rovibnaha the pharipnaha viskinenas:

„Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,
andre savo savore, kas sas o lođi pro moros, barvalile.
Bo tel jekh ora sas zŋičimen!’

20 Radisaŋon upral late, savore andro ŋebos!

Radisaŋon the tumen, manuŋale le Devleskre!
Radisaŋon, apoŋtolale the prorokale!

Bo o Del la odsudzinda vaŋ oda, so tumenca kerelas.“

21 A jekh zoralo aŋjelos hazdŋa igen baro bar, sar o bar andral o mlinos, čhida les andro moros a phenda:

„Avke zoraha ela telečhido o Babilon,
oda baro foros, a ŋoha pes imar na arakhela.

22 Imar ŋoha andre tu na ŋundola
o baŋaviben olengro, ko baŋaven pro harfi, pro flauti
the pro trubi,

aŋi o hangos avre lavutarengro.

Imar ŋoha pes andre tu na arakhela
ŋisavo majstros, savo kerel varesavi buči,
aŋi andre tu na ŋundola o zvukos le mlinoskro.

23 ŋoha imar na labola andre tu
o ŋvetlos la momelakro,

aŋi imar na ŋundola andre tu
o hangos le terneskro the la terŋakro.

Ola manuŋa, save tutar cinenas the bikenenas,

sas bare manuša pre phuv;
savore narodi sas andre diliŋarde tire čarenca.

24 A arakhla pes andre late

o rat le prorokengro the le Devleskre svete manušengro
the savore olengro, ko sas murdarde pre phuv.“

19

1 Pališ šundom andro ŋebos vareso sar zoralo hangos igen
but manušengro, sar vičinenas:

„Haleluja!

O spaseŋje, e slava the e zor

le Rajeske, amare Devleske!

2 Bo lače the čačipnaskre hin leskre sudi,

bo odsudzinda ola bara lubňa,

savi musarelas e phuv peskre lubipnaha

a pomstinda pes lake vaš o rat peskre služobŋikengro.“

3 A vičinde the dujtovar:

„Haleluja!

O thuv latar avel upre na veki vekov!“

4 O bišuštar (24) phureder the o štar džide bitostí pele a
bandonas anglo Del, savo bešel pro tronos, a phende:

„Amen. Haleluja!“

5 Andral o tronos avla avri o hangos, so phenda:

„Lašaren amare Devles,

savore leskre služobŋika,

tumen, so lestar daran,

o cikne the o bare!“

Le Bakroreskro bijav

6 Pališ šundom vareso sar hangos but manušengro the
but paŋengro the zorale perumengro, savo vičinelas:

„Haleluja!

Bo chudňa te kralinel o Raj,

amaro Nekzoraleder Del!

7 Radisaľuvvas, khelas

a das leske e slava!

Bo avla o bijav le Bakroreskro

a leskri terŋi pes pripravinda

8 a diňa pes lake, hoj pes te urel

andro žuže, igen šukar, blištaca gada.“

(Ola gada hine o čačipnaskre skutki le Devleskre
manušengre.)

9 O aŋjelos mange phenda: „Pisin: ‚Bachtale hine ola,
ko hine vičimen pro bijav le Bakroreskro.‘ “ A mek mange
phenda: „Kala hine o čačipnaskre lava le Devleskre.“

10 Me peľom paš leskre pindre, hoj te banduvav anglal leste. Ale ov mange phenda: „Ma ker ada! Me sluŋinav le Devleske jekhetane tuha the le phralenca, save likerem o svedectvos le Jeŋiŋoskro. Anglo Del banduv! Bo olen, ko vakerem le Jeŋiŋoskro svedectvos, hin o prorocko duchos.“

Oda, ko beŋel pro parno graj

11 Dikhľom phundrado o ŋebos a jekhvarestes pes sikaďa o parno graj a Oda, ko upre beŋelas, pes viċinelas Verno the Spravodľivo. Leskro sudos the mariben hino spravodľivo.

12 Leskre jakha sas sar o jagale plameňa, pro ŋero les sas but koruni. Sas pre leste pisimen nav, savo na dŋanelas ŋiko, ċa ov korkoro.

13 Urdo sas andro gada, so sas moċimen andro rat a leskro nav sas: „O Lav le Devleskro.“

14 A o ŋeboskre armadi dŋanas pal leste pro parne graja a sas urde andro ŋuŋe, parne gada.

15 Andral leskro muj avelas avri ostro ŋabľa, hoj laha te marel le naroden. Ov len ľidŋala la trastuňa pacaha a ov puċinela avri andral o moľakro lisos e mol - e choľi le Nekzoraľedere Devleskri.

16 A pre leskre gada the pre leskro klubos les hin pisimen nav:

O KRALIS LE KRALENGRO
THE O RAJ LE RAJENGRO.

17 Palis dikhľom te aċhel jekhe aňjelos andro kham. Zorale hangoha viċinďa pre savore ċirikle, save ľecinenas andro luftos: „Aven, zdŋan tumen pre le Devleskri bari hoscina!

18 Aven te chal o ľela le kralengre, le generalengre, le rajengre, le grajengre the lengre jazdcengre, the o ľela savore slobodnengre the le otrokengre, le ciknengre the le barengre!“

19 Dikhľom la ŋelma the le kralen pal e phuv the lengre slugaďen, sar pes zdŋan, hoj pes te maren oleha, ko beŋelas pre oda graj, the leskre slugaďenca.

20 A e ŋelma sas zachudňi a laha the o faloŋno prorokos, savo kerelas anglal late o zazraki, savenca odcirdňa andro klamiŋagos olen, ko priile o znakov la ŋelmakro the olen, ko bandonas anglal lakro obrazis. Sodujďŋenen ċhide dŋidonem andro jagalo jazeros, so labol la siraha.

21 Okla sas murdarde la ŋabľaha, so avelas avri andral o muj Oleske, ko beŋelas pro graj. A savore ċirikle ċaľile lengre ľelendar.

20

Ezeros berša

¹ Dikhłom aňjelos, savo avelas tele andral o ņebos. Sas les e kleja andral odi Bari chev a andro vast baro lancos.

² Chudňa le drakos, ole phure sapes, savo hin o beng the o satan, a phandľa les andre pro ezeros (1 000) berša.

³ Čhida les andre odi Bari chev a zaphandľa a zapečatińđa la andre, hoj imar buter te na odcirdel le naroden le Devlestar, medik na predžana o ezeros berša. Palis mušinel te avel premuklo pro cikno časos.

⁴ Dikhłom o troni a bešle upre ola, ko chudle e moc te sudzinel. Dikhłom the o duši ole dženengre, savenge odčhinde o šere vaš o svedectvos le Ježišoskro the vaš o lav le Devleskro. Oda sas ola, ko na bandile anglal e šelma ańi anglal lakro obrazis a na priile o znakos pre peskro čekat ańi pre peskro vast. Obdžidile a kralinenas le Kristoha ezeros berša.

⁵ Kada hin o ešebno uštiben andral o meriben. Ale okla aver mule manuša na obdžidile, medik na predžala ezeros berša.

⁶ Bachtalo a sveto hin oda, kas o Del uštađa andro ešebno uštiben. Ole dženen o dujto meriben našti kerel nič, ale ena o rašaja le Devleske the le Kristoske a kralinena leha ezeros berša.

O beng čhido andro jagalo jazeros

⁷ Sar predžana ola ezeros berša, ela o satan premuklo andral peskri bertena.

⁸ Avela avri, hoj le klamišagoha te scirdel le naroden, save hine pro štar seri la phuvakre, le Gog the le Magog, hoj len te skidel andro mariben. Ena ajci but sar e moroskri poši.

⁹ Dikhłom, sar gele pal cali phuv a rozačhade pes pašal o taboris le Devleskre manušengro, pašal oda foros, savo o Del kamel. Ale avľa tele e jag andral o ņebos a zlabarda len.

¹⁰ O beng, savo len le klamišagoha scirdňa, sas čhido andro jagalo the sirakro jazeros, kaj hińi the e šelma the o falošno prorokos. Ode ena mučimen rat-džives na veki vekov.

O sudos anglo parno baro tronos

¹¹ Dikhłom baro parno tronos the Oles, ko upre bešelass. E phuv the o ņebos anglal leste denašľa a na sas prekal lende than.

¹² A dikhłom le mulen, le ciknen the le baren, te ačhel anglo tronos le Devleskro. A phundrade pes o kńižki a phundrađa pes the aver kńižka, e kńižka le dživipnaskri.

O mule sas sudzimen pal oda, so sas pisimen andro kňižki, pal lengre skutki.

¹³ O moros diňa avri peskre mulen, save sas andre leste, a o meriben the o peklos dine le mulen, save sas andre lende. A sako sas sudzimen pal peskre skutki.

¹⁴ Palis o meriben the o peklos sas čhide andre oda jagalo jazeros. Kada jagalo jazeros hin o dujto meriben.

¹⁵ Te varekaskro nav na sas pisimen andre kňižka le džživipnaskri, sas čhido andro jagalo jazeros.

21

Nevo ňebos the Nevi phuv

¹ A dikhľom nevo ňebos the nevi phuv, bo ešebno ňebos the ešebno phuv našľile a aňi moros imar na sas.

² Dikhľom oda sveto foros, o nevo Jeruzalem, te avel tele le Devlestar andral o ňebos. Sas pripravimen sar e terňi, savi hiňi šukares urďi prekal peskro rom.

³ Le tronostar šundom zoralo hangos, so phenda: „Dikh, o Stanos le Devleskro hino maškar o manuša. O Del bešela maškar lende a on ena leskre manuša. Korkoro o Del, lengro Del, ela lenca.

⁴ Ov khosela savore apsa pal lengre jakha a o meriben imar buter na ela. Aňi žaľa, aňi vika, aňi dukh imar buter na ena, bo o ešebna veci našľile.“

⁵ Oda, ko bešelas pro tronos, phenda: „Dikh, kerav savoro nevo!“ A phenda mange: „Pisin, bo kala lava hine pačivale the čačipnaskre.“

⁶ Phenda mange: „Imar hin dokerdo! Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno. Me dava oles, ko hino smedno, andral o prameňis o džido paňi hijaba.

⁷ Oda, ko zvitazinela, zdedinela kada savoro; me avava leskro Del a ov ela miro čhavo.

⁸ Ale o zbabelci, o ňeverna, ola, ko keren o džungale veci, o vrahi, o lubara, o čarodejňika, o modlara a the savore klamara ena čhide andro jazeros, so labol la jagaha the la siraha. Kada hin o dujto meriben.“

O nevo Jeruzalem

⁹ Avľa ke ma jekh le efta aňjelendar, saven sas ola efta kuča pherdžarde le efta posledne ranenca, a phenda mange: „Av, sikavava tuke la terňa, la romňa le Bakroreskra.“

¹⁰ A ligenda man andro duchos pro baro the učo verchos a sikada mange oda baro foros, o sveto Jeruzalem, sar avel tele le Devlestar andral o ňebos.

¹¹ Sas les e slava le Devleskri a švicinelas sar žužo krištalos, avke sar o igen vzacno bar jaspis.

12 Le foros sas učo the baro muros a dešuduj (12) brani a paš o brani dešuduj aŋjela. Pre ola brani sas pisimen o nava le dešuduje kmeŋengre le Izraeloskre manuŋengre.

13 Sas trin brani pal o vichodos, trin brani pal o severos, trin brani pal o juhos a trin brani pal o zapados.

14 Le foroskre muros sas dešuduj zakladi a pre lende dešuduj nava le dešuduje apoštolengre le Bakroreskre.

15 A oles, ko manca vakerelas, sas somnakuŋi paca, hoj te merinel o foros the leskre brani the leskro muros.

16 O foros hino ačhado andro štvorcós, hino džindardo ajci sar the buchlo. A merinda o foros la pacaha a sas džindardo 2 400 kilometri. Keci hino džindardo, ajci hino the buchlo the učo.

17 A merinda leskro muros a sas šovardeš the šov (66) metri. O aŋjelos merinelas ajsa miraha sar o manuša.

18 A o muros sas ačhado le barestar jaspis a o foros le žuže somnakastar, so dičholas sar žužo caklos.

19 O zakladi le muroske pašal o foros sas avrišukaarde savore vzacne barenca. Ešebno zakladoskro bar sas jaspis, dujto sas zafir, trito chalcedon, štarto smaragd,

20 pandžto sardonix, šovto sardion*, eftato chrizolit, ochtoto beril, eŋato topasos, dešto chrizopras, dešujekhto hiacint a dešudujto ametist.

21 Dešuduj brani sas dešuduj perlendar, dojekh brana sas jekha perlatar. E ulica le foroskri sas žuži somnakaj sar žužo krištalos.

22 O chramos andre na dikhlom, bo leskro chramos hino o Raj, o Nekzoraleder Del, the o Bakroro.

23 Le foroske na kempel, hoj leske te švicinel o kham abo o čhonoró, bo e slava le Devleskri leske švicinel a leskri lampa hin o Bakroro.

24 O narodi phirena andre leskro švetlos a o kraľa pal e phuv anena andre leste peskro baripen.

25 Leskre brani pes dživese na phandena andre, bo e rat ode na ela.

26 Anena andre leste e slava the e pačiv le narodengri.

27 A na džala andre leste šoha nič nažužo, aŋi oda, ko kerel o džungipen the o klamišagos, ale ča ola, ko hine pisimen andre le Bakroreskri kŋižka le dživipnaskri.

22

1 Palis mange o aŋjelos sikada baro paŋi, o paŋi le dživipnaskro, ajso žužo sar krištalos, savo avelas avri andral tronos le Devleskro the le Bakroreskro

2 a džalas maškar e ulica le foroskri. A pal o soduj seri le paŋeskre sas o stromos le dživipnaskro, so anel dešuduvar

* 21:20 Abo: Karneol

beršeste ovocje: Sako čhon del peskro ovocje a o prajti pal o stromos hin pro sastipen le narodenge.

³ Andro foros na ela nič, so hino prekošlo. Le Devleskro the le Bakroreskro tronos ela andre leste a leskre služobnika leske služinena.

⁴ Dikhena leskro muj a leskro nav ela pre lengre čekata.

⁵ E rat imar na ela, na kampela lenge o švetlos la lampakro aŋi le khameskro, bo o Raj, o Del, ela lengro švetlos. A on kralinena na veki vekov.

O Ježiš avel sig

⁶ A phenda mange o aŋjelos: „Kala lava hine pačivale the čačipnaskre. O Raj, o Del, savo del le proroken peskre Duchos, bičhađa peskre aŋjelos, hoj te sikavel peskre služobnikenge, so pes mušinela sig te ačhel.“

⁷ O Ježiš phenel: „Dikh, avava sig! Bachtalo hino oda, ko dolikerel o prorocka lava kala knižkakre!“

⁸ Me, o Jan, oda dikh'om the šundom. Sar oda dikh'om the šundom, pelom paš o pindre le aŋjeloske, savo mange oda sikavelas, hoj man leske te klaŋinav.

⁹ Ale ov mange phenda: „Ma ker ada! Bo the me služinav le Devleske avke, sar the tu the tire phrala, o proroka a the ola, ko dolikeren o lava kala knižkakre. Le Devleske tut klaŋin!“

¹⁰ A phenda mange: „Ma zapečatin andre a ma garuv o prorocka lava andral kadi knižka, bo e ora hiŋi pašes!“

¹¹ Oda, ko kerel o nalačhipen, mi kerel o nalačhipen dureder; o melalo pes mi me'arel dureder; o spravodljivo mi kerel dureder o spravodlišagos a o sveto pes mi pošvecinel dureder.“

¹² „Dikh!“ phenel o Ježiš: „Avava sig a miro počiniben avela manca, hoj te počinav sakoneske pal leskre skutki.“

¹³ Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno, oda, ko savoro chudel te kerel a the savoro dokerel.

¹⁴ Bachtale hine ola, ko peske rajbinen o gada. Len ela pravos paš o stromos le dživipnaskro a šaj džana andro foros prekal o brani.

¹⁵ Ale avri ačhena o rikone, o čarodejŋnika, o lubara, o vrahi, o modlara a the sako, ko rado dikhel o klamišagos a klaminel.

¹⁶ Me, o Ježiš, bičhadom mire aŋjelos, hoj tumenge te vakerel avri kala veci pal o khangera. Me som o koreŋis andral o pokoleŋje le Davidoskro, e jasno tosaraskri čercheŋ.“

¹⁷ O Duchos the e terŋi phenen: „Av!“ Oda, ko ŋunel, mi phenel: „Av!“ Ko hino smedno, mi avel; ko kamel, mi lel peske o dŋido paŋi hijaba.

¹⁸ Me phenav sakoneske, ko ŋunel o prorocka lava andral kadi kŋiŋka: Te vareko dothovela vareso paŋ kala lava, oleske o Del dothovela o rani, pal save hin pisimen andre kadi kŋiŋka.

¹⁹ A te vareko odlela kale prorocke lavender andral kadi kŋiŋka, olesar o Del odlela leskro kotor le dŋivipnaskre stromostar the le svete forostar, pal save hin pisimen andre kadi kŋiŋka.

²⁰ Oda, ko dosvedčinel kala veci, phenel: „He, avava sig!“ Amen! Av, Raja Jeŋiŋ!

²¹ E miloŝ le Rajeskri le Jeŋiŋoskri mi el tumenca! Amen.